REMÉNYI EDE ZENEI ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLA
OM 039527

PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

„Sokszor egyetlen élmény egész életre megnyitja a fiatal lelket a zenéhez. Ezt az élményt nem lehet a véletlenre bízni: ezt megszerezni az iskola kötelessége”

(Kodály Zoltán)

Tartalom

1. Bevezetés 3
1.1. Az intézmény működését érintő jogszabályok 3
1.2. Intézményi adatok: 4
1.3. Az iskola története, hagyományok 7
2. A zeneiskolák helye a magyar oktatási intézmények 8
rendszerében 8
3. Az iskola jelenlegi helyzete 9
3.3. Az intézmény helyi körülményei, a tanulók szociális összetétele, a szülők iskolával szembeni igénye 10
3.4. Személyi feltételek, képesítési oldal 10
3.5. A tantestület tagjainak szellemisége, elhivatottsága 11
4. A Reményi Ede Zenei Alapfokú Művészeti Iskola nevelési programja 12
4.1. Az alapfokú zeneoktatás célrendszere és funkciói 12
4.2. Általános nevelési, pedagógiai célok, feladatok 13
4.3. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok 13
4.4. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok 14
4.6. A tehetséggondozás feladatai 16
4.7. A gyermek és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok 17
4.8. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő programok 18
4.9. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek 18
5. Az iskola működésének részletes leírása 20
5.1. Az iskolai nevelő-oktató munka belső ellenőrzése 20
5.2. Tanulói jogviszony 21
6. Helyi tanterv 24
6.3. A tanítási órák száma és a képzési idő 29
6.4. Az alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei 30
7. A Pedagógiai Program megvalósításának feltételei 34
8. A Pedagógiai Programmal kapcsolatos záró rendelkezések 34
A művészeti alap- és záróvizsga követelményei 45

A Reményi Ede Zenei Alapfokú Művészeti Iskola 69
Helyi tantervek 73

1. Bevezetés

1.1. Az intézmény működését érintő jogszabályok

Az intézmény pedagógiai programját a következő legalapvetőbb törvények és rendeletek alapján készítettük el:

- a Közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. Törvény
- az azt módosító 1996. évi LXII. törvény
- A közoktatási törvény módosításáról szóló 2003. évi LXI. Törvény
- a közalkalmazottak jogállásáról (Kjt.) szóló 1992. évi XXXIII. Törvény annak végrehajtásáról szóló 138/1992. (X.8.) intézkedések, mindezek egybeszerkesztve a Munka Törvénykönyvével
- a 11/1994. (VI.8.) MKM sz. rendelet az intézmények működéséről
- az azt módosító 16/1998. sz. rendelet, illetve
- a 8/2000. (V.24.) OM rendelet
- a 196/1999. (XII.21.) Kormányrendelet a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. Törvény végrehajtásáról rendelkező 20/1997. (II.13.) Kormányrendelet módosításáról
- a 277/1997. (XII.22.) Kormányrendelet a pedagógus továbbképzésről
- a 27/1998. (VI.10.) MKM rendelet az „alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjának bevezetéséről"
- az azt módosító 32/1999. (VIII.18). OM rendelet
- az 1/1998. (VII.24.) OM rendelet a „nevelési- oktatási intézmények eszközjegyzékéről
- az 5/1998. (II.18). MKM rendelet a „tankönyvvé nyilvánítás, a tankönyvtámogatás, valamint az iskolai tankönyvellátás rendjéről"
- az azt módosító 11/1999. (III.5.) OM rendelet
- a 9/1999. (IV.30.) MM Rendelet a „művelődési intézmények nevéről és névhasználatáról"
- a mindenkori OM rendelet a „tanév rendjéről"
- megyei, helyi fejlesztési tervek
- 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről és az ehhez kapcsolódó végrehajtási rendeletek
- 229/2012. (VIII.282.) Korm.rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- 12/2016. (VI.27.) EMMI rendelet a 2016/2017-es tanév rendjéről
- 121/2013. (IV.26.) Korm. rendelet az Oktatási Hivatalról
- 51/2012. (XII.21.) EMMI rendelet a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről
- 326/2013. (VIII.30.) Korm. rendelet a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról
- 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 8/2013. (I.30.) EMMI rendelet a tanári felkészítés köz6ös követelményeiről és az egyes tanárszakok képzési és kimeneti követelményeiről

- 12/2013. (II.26.) EMMI rendelet a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről
- 110/2012. (IV.4.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról
- 217/2012. (VIII.9.) Korm. rendelet az állam által elismert szakképesítések szakmai követelménymoduljairól
- 150/2012. (VII.6.) Korm. rendelet az Országos Képzési Jegyzékről és az Országos Képzési Jegyzék módosításának eljárásrendjéről
- 2012. évi I. törvény a munka törvénykönyvéről
- 362/2011. (XII.30.) Korm. rendelet az oktatási igazolványokról
- 277/1997. (XII.22.) Korm. rendelet a pedagógus-továbbképzésekről, a pedagógus-szakvizsgákról, valamint a továbbképzésben résztvevők juttatásairól és kedvezményeiről
- 15/2015. (III.13.) EMMI rendelet a köznevelési szakértői tevékenység, valamint az érettségi vizsgaelnöki megbízás feltételeiről
- 10/2006. (IX.26.) OKM rendelet a szakirányú továbbképzés szervezésének általános feltételeiről
- 46/1999. (XII.13.) OM rendelet a Pedagógus-továbbképzési Akkreditációs Testületről
- A mindenkori adott tanév rendjéről szóló OM. Rendelet.

Az oktatás szabályozását, az intézmény működését közvetlenül érintő jogszabályok mellett fontos az önkormányzatokról, az éves költségvetésről, a pedagógus-továbbképzésről és az államháztartásról szóló jogszabályok ismerete is.

Ennek megfelelően a pedagógiai program tartalmazza az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja alapján:

- A zeneiskola egyes tanszakain, azon belül évfolyamain tanított tantárgyakat.
- A kötelező és választható tantárgyak rendszerét, azok óraszámait.
- Az előírt tananyagot és követelményeit.
- A zeneiskola magasabb évfolyamára lépés feltételeit.
- Az iskolai beszámoltatás, vizsgáztatás formáit.
- A szorgalom értékelésének, minősítésének formáit.
- Az alkalmazott hangszeres iskolák, tankönyvek, taneszközök kiválasztásának elveit.
- A tehetséggondozás formáit.

1.2. Intézményi adatok:

Az intézmény neve:
Reményi Ede Zenei Alapfokú Művészeti Iskola

Az intézmény OM azonosítója:
039527

Az intézmény törzsszáma:
668297

Az intézmény székhelye, címe:
3432 Emőd, Kossuth u.87.

Az intézmény tagintézménye:

Reményi Ede Zenei Alapfokú Művészeti Iskola
Nyékládházi Tagintézménye

Címe:
3433 Nyékládháza. Kossuth u. 54/B

Az intézmény közfeladata:
Alapfokú művészetoktatás

Az intézmény típusa:
Közszolgáltató költségvetési szerv
Közintézmény

Évfolyamok száma:
2 + 6 + 4 évfolyam (hosszú tanszakon)
2 + 4 + 4 évfolyam (rövid tanszakon)

Az intézménybe felvehető maximális gyermeklétszám:
Emőd: 150 fő
Nyékládháza: 110 fő

Állami feladatként ellátandó alaptevékenysége, szakágazati besorolása:
852020 Alapfokú művészetoktatás

Szakfeladat rend szerinti alaptevékenységi körbe tartozó feladatok megjelölése:

Szakfeladat száma: **801313**
Szakfeladat megnevezése: **alapfokú művészetoktatás**

Az intézmény 2010. január 1-től érvényes szakágazati megnevezése, száma (TEÁOR) és szakfeladat szerinti besorolása:

8520 Alapfokú oktatás

852031-1 Alapfokú művészetoktatás zeneművészeti ágban

Az intézmény alaptevékenysége:
Alapfokú művészetoktatás zeneművészeti ágon

Tanszakok és tantárgyak klasszikus zene szakirányban:

- Fafúvós tanszak tantárgyai: furulya, fuvola, klarinét
- Rézfúvós tanszak tantárgyai: trombita, harsona – tenorkürt – baritonkürt, tuba
- Akkordikus tanszak tantárgyai: gitár, ütő
- Billentyűs tanszak tantárgya: zongora
- Vonós tanszak tantárgya: hegedű
- Zeneismeret tanszak tantárgyai: szolfézs kötelező, szolfézs, zeneismeret
- Kamarazene tanszak tantárgyai: kamarazene, zenekar, énekkar
- Főtárgy: hangszeres tárgyak
- Kötelező tantárgy: szolfézs kötelező
- Kötelezően választható tárgyak: szolfézs, zeneismeret, kamarazene, zenekar, énekkar, csengettyű együttes, tehetséggondozás
- Választható tantárgyak: szolfézs, zeneismeret, második hangszer, kamarazene, zenekar, énekkar, csengettyű együttes
- Korrepetíció (zongorakíséret): a hangszeres (kivéve zongora, gitár) tanszakok tantárgyaihoz szorosan kapcsolódó kötelező kiegészítő foglalkozás

Az intézmény alaptevékenységet kiegészítő, végezhető tevékenysége:

Helységek, eszközök bérbeadása

Alaptevékenységen belül a rendelkezésre álló és alaptevékenységre csak részben lekötött személyi és anyagi kapacitásokat szabadon kihasználhatja.

Az intézmény alaptevékenységet kiegészítő tevékenysége az alap tevékenység ellátását nem veszélyeztetheti.

A feladatellátást szolgáló ingatlan vagyon:

Az 1283-as hrsz-ú 100 m2 területű ingatlan – Emőd, Kossuth u.87.

A vagyon felett rendelkező:

Emőd Város Képviselő-testülete

Vagyonkezelő jog: Fenntartó - Miskolci Tankerületi Központ

Az intézményt ingyenes használati jog illeti.

Vállalkozási tevékenységet nem végez.

1.3. Az iskola története, hagyományok

A zeneoktatás 1971-ben kezdődött Emődön, zongora, hegedű és szolfézs szakokon 35 növendékkel. Először a leninvárosi Vándor Sándor Zeneiskola, majd 1986 szeptemberétől a miskolci Erkel Ferenc Zeneiskola fiókiskolájaként működtünk. Ekkor már 91 gyermek tanult zongora, furulya, fuvola, hegedű, klarinét, trombita, tenor, tuba és szolfézs előképző tanszakokon, öt pedagógus irányításával.

1994-re, mikor önállóvá vált zeneiskolánk, - Reményi Ede, a világhírű miskolci születésű hegedűművész nevét felvéve -, már 114 diák tanult intézményünkben, zongora, furulya, fuvola, hegedű, klarinét, trombita, tenor, tuba, ütő és szolfézs előképző tanszakokon. Az oktatói feladatokat hét zenepedagógus látta el.

Zeneiskolánk jelentős hangszerállománnyal rendelkezik, így minden zenét tanuló gyermek számára tudunk igény szerint kölcsön hangszert biztosítani. Önálló épületünk van, minden tanszak saját termében dolgozhat.

1996 szeptemberétől Nyékládházán alapítottuk meg a két Önkormányzat megállapodásával tagintézményünket. Az induló tanévben 56 növendék tanult zongora, furulya, trombita, gitár és szolfézs előképző tanszakokon, öt tanár irányításával.

Tagozatunk saját hangszerállománnyal rendelkezik.
2003-ban megalakult itt is a fúvószenekar, s folyamatosan bővülő létszámmal, egyre eredményesebben működik. 2007-ben kezdte el próbáit az énekkar, melynek tagjai olyan általános iskolás tanulók is, akik nem járnak zeneiskolába.

Az 1998-ban Hejőkeresztúrban megalakult második tagintézményünk 2006-ban megszűnt, mert a helyi önkormányzat megvonta addigi támogatását.

Rendszeresen részt veszünk megyei versenyeken, ahol nem egy alkalommal sikerült első, második, harmadik helyezést elérnünk. Országos versenyekre, találkozókra is indítjuk növendékeinket. Az Országos Trombita Verseny megyei selejtezőin túljutva, számos alkalommal bejutottak gyermekeink a döntőbe, s méltán képviselték iskolánkat, városunkat.

1996-tól, kétévente, rendezzük meg a „Muzsikáló vidék” zeneiskolai találkozót, mely a B.A.Z. megyei főleg községi, kisvárosi zeneiskolák növendékeinek ad lehetőséget a bemutatkozásra egy közös hangversenyen. A hangverseny után, megyei szaktanácsadók vezetésével a tanárok megbeszélik, kiértékelik az elhangzottakat.

Zeneiskolánk önállósodása óta 5-10 évenként megünnepeljük az emődi zeneoktatás kezdetének /1971/ évfordulóit, ünnepi hangverseny keretében, melyen volt növendékeinken kívül, jelenlegi középiskolás tanulóink is játszanak. Erre az alkalomra rendszeresen meghívjuk zeneiskolánk azon régi növendékeit, akik legalább 4, illetve 6 tanévet elvégeztek.

Növendékeink rendszeresen szerepelnek a városi ünnepi rendezvényeken, az általános

iskolák műsoraiban.

Minden évben hagyományosan rendezünk karácsonyi növendékhangversenyt, anyák napi hangversenyt az alsó tagozatos növendékekkel, tanévzáró ünnepélyt, növendékhangversenyt, kétévente tanári- és fúvószenekari hangversenyt.

A város templomaiban is minden évben szerepelnek növendékeink.

Intézményünk törekszik arra, hogy kapcsolatot építsen és ápoljon határainkon túli zeneiskolákkal. Ezek a lehetőségek tanulóink részére életre szóló élmény, a pedagógusok részére pedig hasznos szakmai tapasztalatcsere.

Fúvószenekarunk 1991-től működik, s vesz részt hangversenyeinken, városi rendezvényeken.

2. A zeneiskolák helye a magyar oktatási intézmények rendszerében

A magyar iskolarendszerben a zeneoktatás immár 100 éve fontos helyet foglal el. Az évek alatt különböző változásokon ment át, de mindvégig megvolt és fejlődött. Az 1945-öt megelőző időszakban az alapfokú zeneoktatás intézményesült formái még igen kis számban voltak jelen. Érdekes, hogy a múlt század végén az 1800-as évek végén előbb a felső, majd a középfokú oktatás alakult ki. A mai iskolarendszer, melynek már része a művészetoktatás is, az ötvenes években nyerte el mai formáját, amikor elsősorban a nagyobb városokban megalapították az állami zeneiskolákat. Ezek a hetvenes években a környező kisebb községek felé fordulva úgynevezett kihelyezett tagozatokat hoztak létre, megteremtve ezzel a vidéki zeneoktatás alapjait. A rendszerváltás aztán döntő fordulatot hozott ezen a területen

is. Az 1993-as Oktatási Törvény, a magyar közoktatás részeként ismeri el az alapfokú művészetoktatási intézményt.

Maga az új megnevezés – művészetoktatás – már jelzi a fejlődés új irányát is, hiszen a zeneiskolák egyre nagyobb számban fordultak a más művészeti ágak felé is, így pl.: a képző és iparművészet, és elsősorban a táncművészet felé. Kísérleti tantervek jelentek meg ezeknek a tárgyaknak az oktatására, melyek aztán rohamosan terjedtek az országban.

A művészetek és benne a zene, semmihez nem fogható embernevelő szerepe fontos az országnak, a helyi közösségeknek, a szülőknek, a gyerekeknek. Az ilyen iskolák nem csak azokat a gyerekeket alakítják, akik az órákat látogatják, hanem a teljes környezetükre hatással vannak. Felemelkedni, sikereket elérni csak kiművelt emberfőkkel lehet.

3. Az iskola jelenlegi helyzete

3.1. Az iskola helye a településen, környezetében betöltött szerepe

Iskolánkban / Emődön és a tagintézményben is / kezdetektől fogva törekszünk arra, hogy a zenét tanuló növendékek jelen legyenek a különböző községi rendezvényeken. Ezzel ők megmutathatják tudásukat, a műsorokat pedig színesebbé teszik. A társintézményekkel való jó kapcsolatunk eredményeképpen lehetőségünk van a fellépési lehetőségeink bővítésére. A településeken működő iskolában, óvodákban minden évben hangszerbemutatóval egybekötött növendékhangversenyt tartunk. A református, görög katolikus, római katolikus egyházakkal való együttműködés

eredményeképpen, adventi és húsvéti, tavaszi hangversenyeket rendezünk a templomokban.

Iskolánk azon túl, hogy egy zeneiskola, hanem egy jól összekovácsolódott közösség is. Ennek a közösségi szellemnek a kialakulását, fejlődését elősegíti a közös alkalmak a munkában és olyakor a szabadidőnkben is.

Az elmúlt több mint 35 év alatt egy olyan nemzedék nőtt fel kezeink között, mely elődeitől eltérően fogékonyabb a zenére. Jelenlegi növendékeink szülei között nagyon sok olyan található, aki ő maga is intézményünk tanulója volt, nekik már vannak zenei élményeik, tudják, hogy mit várhatnak el iskolánktól. Munkánk kihat az egész közösség kultúrájára is, közvetve segíti az élet minőségének fejlődését.

3.2. Az iskola szellemisége, saját iskolánk alapvető pedagógiai célkitűzései

Az előbbiekben vázolt nemes és jövőt meghatározó céloknak és feladatoknak jelen kell lenniük minden magyar művészetoktatási intézményben, de különösen fontosak a mi iskolánk számára, tantestületünk tagjai az igazi lámpás szerepét töltik be – még ma is – a harmadik évezred elején. Mindannyian hiszünk, és képviselünk olyan alapvető pedagógiai elveket, mint:

- a zene embernevelő, értékközvetítő szerepe, hatása,
- a tanuló személyiségének kibontakoztatása,
- a foglalkozás során az egyéni képességek figyelembe vétele, fejlesztése,
- példaadással való nevelés.

Munkánk során ezeket figyelembe véve törekszünk arra, hogy a hangszeres tudás elsajátítása mellett a hozzánk járó növendékek egész személyiségét fejlesszük. Nyissuk ki szemüket a művészetekre, teremtsünk olyan közeget, ahol a komolyzene szeretete természetes, értékes tulajdonság.

Munkánk középpontjában két dolog áll:

- a gyermek személyiségének fejlesztése a zenén keresztül,
- értékközvetítés.

Ennek a két célnak az eléréséért tevékenykedünk, hogy hogyan, mi módon, azt fogalmazzuk meg pedagógiai programunkban. A miként jére sok lehetőség adódik, mely függ a tantestület, a tanulók összetételétől, és bizonyos mértékig függ az anyagi lehetőségektől is. A célok azonban világosak, melyek mentén tevékenykedni kívánunk.

3.3. Az intézmény helyi körülményei, a tanulók szociális összetétele, a szülők iskolával szembeni igénye

A zeneiskolai oktatás lehetőségének megteremtése nem tartozik az önkormányzatok kötelező feladatai közé. Ezért jelentős dolog, hogy egy ilyen városban, mint Emőd, már 42 éve folyik intézményes keretek között zeneoktatás, és 1994 óta önálló zeneiskola működik. Az önkormányzat lehetőségeihez mérten mindig támogatta intézményünket, így érhette el mostani fejlettségi szintjét. Mivel településünk Miskolc vonzáskörzetéhez tartozik, ezért megvan az igény az itteni lakosokban, hogy többirányú oktatásban részesüljenek gyermekeik, így igénylik a zenei nevelést is.
A települések tanulóival készített felmérések alapján kiderült, hogy iskolánk tanulói a szülői indíttatás mellett, saját elhatározásból is szívesen választják a zenei tanulmányokat, és 99%-ban szeretnek is zeneiskolába járni. A hangszeres órákat szívesebben látogatják, mint az elméletit, ennek oka lehet a főtárgy tanárral való személyesebb kapcsolat, valamint az, hogy elsősorban a hangszertanulás kedvéért iratkoztak be intézményünkbe. A növendékek 95%-a rendszeresen és kedvvel készül a hangszeres órákra. A családokban nem okoz problémát a gyermek
zeneiskolába járatása, még akkor sem, ha két-három gyermekük is van. Gyakori, hogy az összes testvér jár az intézménybe. A több éves zeneiskolába járás átalakítja a diákok zenei ízlését, a könnyű zene mellett egyre szívesebben hallgatnak komolyzenei alkotásokat, és szüleikkel együtt egyre gyakrabban látogatják a hangversenyeket, kulturális rendezvényeket.

A szülők az oktatás színvonalával elégedettek. Örömmel íratják be gyermekeiket zeneiskolába, mert tisztában vannak vele, hogy a zenetanulás fejleszti a gyermek megfigyelőkészségét, kitartását, kiállását, éppen ezért fontosnak tartja a zeneiskola működését. Intézményünk rendezvényeivel, azok gyakoriságával meg vannak elégedve

3.4. Személyi feltételek, képesítési oldal

Pedagógusaink az előírt végzettséggel, szakképzettséggel rendelkeznek.

Intézményünkben az igazgató mellett egy igazgatóhelyettes és egy tagintézmény-vezető dolgozik.

3.5. A tantestület tagjainak szellemisége, elhivatottsága

Egy megfelelő végzettséggel rendelkező tantestület a jó munka alapja, de ha nincs egységes szemlélet és egységes követelményrendszer, akkor a nevelés, oktatás nem lehet eléggé hatékony. Ennek szellemében tantestületünk és az iskolavezetés törekszik arra, hogy ezeket kialakítsuk.

Rendszeresen értékeljük növendékeink teljesítményét, és ez egyben a pedagógus munkájának a megítélése is. A különböző tanáregyéniségek más és más úton jutnak el a célhoz, egy azonban közös – minden a növendékek érdekeit szolgálja!

3.6. Tárgyi feltételek, épület, hangszerellátottság, egyéb infrastruktúra

Emődön az oktatás két épületben folyik, minden tanszak saját szaktanteremmel rendelkezik.
Nyékládházán a Kossuth Lajos Általános Iskola tantermeit használjuk.
A kötelező eszközjegyzékben megfogalmazott tárgyi feltételek mindkét városban teljesültek, a törvényi előírásoknak megfelelően.

3.7. Az iskola kapcsolatai: szakmai szervezetekkel, más zeneiskolákkal, művészeti közép, és felsőfokú intézményekkel, a beiskolázási terület más oktatási intézményeivel, önkormányzataival és egyházakkal

Kiemelkedően fontos kapcsolatunk legfőbb szakmai szervezetünkkel, a Magyar Zene és Művészeti Iskolák Szövetségével. A szövetség kitartó és magas szintű munkájának köszönhetően összefogja az ország művészeti iskoláit, ellátja őket szakmai, tanügy-igazgatási, jogi és egyéb tanácsokkal, szervezi az országos rendezvényeket. Az iskola igazgatója rendszeresen részt vesz e szervezet országos és megyei szintű tanácskozásain, értekezletein.

A miskolci Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskolával és a Miskolci Egyetem Bartók Béla Zeneművészeti Intézetével is szoros kapcsolatot ápolunk. Mindkét intézményből felkérünk tanárokat, hogy szaktanácsadóként vegyenek részt a „Muzsikáló vidék” rendezvényünkön. A továbbtanulni szándékozó növendékeinket rendszeresen meghallgatásra visszük a Szakközépiskola szaktanáraihoz.

A helyi általános iskolákkal jó a kapcsolatunk, segítik, támogatják azokat a tanulókat, akik be akarnak iratkozni intézményünkbe. Az általános iskolák által rendezett ünnepségeken, rendezvényeken megszokottá vált a zeneiskolás növendékek szereplése.

Mindkét település óvodásainak, az általános iskola alsó tagozatosainak is minden évben hangszerbemutatóval egybekötött hangversenyt adnak növendékeink, ezzel keltve fel érdeklődésüket a zene hallgatására, tanulására.

Az önkormányzatokkal, városgondnokságokkal rendszeres és jó munkakapcsolatot alakítottunk ki. Emőd és Nyékládháza Önkormányzatának támogatására mindig számíthatunk.

Emődön a református, görög- és római katolikus egyházzal, Nyékládházán a református egyházzal van kapcsolatunk, évente több alkalommal is szerepelnek növendékeink templomi hangversenyeken.

Tanárainknak módja van még egyéb szakmai jellegű szervezetek munkájában is részt venni, mint pl. Fuvolás Társaság, Trombitás Társaság stb.

4. A Reményi Ede Zenei Alapfokú Művészeti Iskola nevelési programja

4.1. Az alapfokú zeneoktatás célrendszere és funkciói

Iskolánk alapfokú művészetoktatási intézmény, melyben az oktatás zeneművészeti ágon folyik. Az alapfokú művészetoktatás követelménye és tantervi programja keretében folyó zenei nevelés alkalmat ad az érdeklődő és fogékony növendékek képességeinek fejlesztésére, biztosítja a különböző szakterületeken való jártasságok megszerzését és gyakorlását. A képzés figyelembe veszi az életkori sajátosságokat, a tanulók érdeklődésére, tehetségére építve alakítja készségeiket és gyarapítja ismereteiket. Lehetőséget ad az egyetemes kultúra, az európai műveltség, a nemzeti, népi hagyományok, értékek átadására, az értékmegőrzés formáinak kialakítására.

A program lehetőséget nyújt az esztétikai érzékenység, nyitottság, igényesség, fogékonyság alakítása mellett a zene megszólaltatásához szükséges hangszeres és énektechnikai készségek megszerzésére, a zenei ismeretek átadására és minden zenei tevékenység tudatosítására.

A zeneoktatás a különböző zenei műfaj sajátosságait, a művészi megjelenítés módjait ismerteti meg a tanulókkal, miközben célja az is, hogy az önkifejezés eszköztárának gazdagításával a zene alkalmazására, befogadására készítsen fel.

A művészeti nevelés, mint minden tevékenység, magában hordozza a személyiségformálás lehetőségeit. A művészeti oktatás során a növendék élményszerűen, saját tapasztalatai útján ismeri meg a kifejezési formák sokszínűségét.

- Az alkotó tevékenységet, mint a legértékesebb emberi képességet ismeri meg a tanuló.
- Esztétikai szemléletet tanul.
- A pozitív és negatív élmények magatartási szokásokat alakítanak.
- Az akarati tevékenység alkotó- cselekvő képességeket fejleszt.
- A rendszeres tevékenység kitartásra nevel, és elősegíti a problémamegoldó képesség fejlődését.
- A nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozót segíti abban, hogy megőrizze identitását, erősítse a közösséghez való kötődést.
- A szereplések sikerei önbizalmat adnak, hozzásegítenek a helyes önértékeléshez.

4.2. Általános nevelési, pedagógiai célok, feladatok

- Minden munka végzésénél ismernünk kell a célt, mert ez meghatározza egész tevékenységünket.
- A zenei műveltség megalapozása és fejlesztése.
- A zenei képességek fejlesztése (hallás, ritmusérzék, intonációs érzékenység, fogékonyság a dinamika és a hangszín különbségeire, zenei memória és fantázia, előadói és manuális készség, a zenei karakterek iránti érzékenység kialakítása.)
- A zenei olvasás, írás alapfokot meghaladó készségének megalapozása és kifejlesztése.
- A technikai készség, az improvizációs készség és képesség, az alkotó magatartás, a kreativitás kialakítása.
- Rendszerezett zenei ismeretek, általános zenei műveltség átadása.
- A zenei műszavak és jelentésük megismertetése.
- A zene logikájának, a harmóniai szerkezet és a forma összefüggéseinek megismertetése.
- A főbb zenei stílusok sajátosságainak, a zeneirodalom nagy korszakainak, népünk zenéjének, a zene történetének és a zeneirodalom nagy egyéniségeinek megismertetése.
- A kortárs zene befogadására nevelés.
- A tanuló rendszeres zenehallgatásra nevelése.
- Az értékes zene megszerettetése. A növendék zenei ízlésének formálása.
- A tanulók életkorának megfelelő zenei tárgyú könyvek, ismeretterjesztő művek olvasására való ösztönzés. A társművészetek iránti nyitottság kialakítása.
- A zenei élet eseményei iránt érdeklődés felkeltése, illetve részvétel a zenei életben.
- Tehetséggondozás.
- A zenei pályát választó növendékek felkészítése szakirányú továbbtanulásra.
- A növendékek rendszeres, céltudatos, igényes munkára, hatékony gyakorlásra nevelése.
- A tanuló aktív társas muzsikálásra nevelése.
- Közreműködés az egyéb intézmények kulturális rendezvényein.
- Az amatőr zenekarokban, kamaraegyüttesekben, énekkarokban történő aktív részvételre való előkészítés, ösztönzés.
- Cserekapcsolatok létesítése hazai és – lehetőség szerint – külföldi zeneoktatási intézményekkel.

4.3. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

„Sine musica nulla disciplina potest esse perfecta”
(Zene nélkül semmiféle nevelés nem lehet teljes)
(középkori iskolák elve)

Az ének, a zene erkölcsnemesítő, emberformáló és nevelő erejét már régóta felismerték (Platón, Arisztotelész). Magyarországon Kodály Zoltán és tanítványai az 1920-as évektől hirdetik: a zenei anyanyelvre és a zenei írás-olvasásra épülő nevelési koncepció a személyiség érzelmi, akarati, morális és intellektuális szféráját fejleszti.

Az esztétika, művészeti nevelés csak akkor érheti el a célját, ha esztétikai, művészeti élményhez juttatjuk növendékeinket, hiszen a művészet éppen élményszerű átélhetősége révén válik az emberformálás eszközévé. Az élmények ereje, intenzitása a zenetanulás során az érzelmekkel kerül kapcsolatba, amely kialakítja a befogadás és az önkifejezés milyenségét. A zenetanulás a növendékekben számos olyan készséget és képességet alakít ki, amely megkönnyíti a tanulók munkáját és előrehaladását az élet más területein is.

Intézményünk tantestülete az alábbi célok megvalósítását tekinti elsődlegesnek:

- Az analizáló képesség fejlesztése tanulóink minél magasabb szintű, komplex teljesítmény-nyújtásuk érdekében.
- A figyelem időtartam, tartóssága – a gyermekek életkorának a zenei anyagnak a játékformák mellett – a tanárok alkalmazott módszereitől is függnek, ezért ösztönözzük a kollégákat a személyre szóló változatos, érdekes technikák kidolgozására és alkalmazására.
- A zenetanulás sikere elsősorban a katarzis-élményhez való eljutáson múlik, amelyhez zenetanáraink részéről nyitottság, rugalmasság, gyermekre figyelő alkalmazkodó gondolkodás és intuíció szükséges.
- Meg kell ismerni a családból hozott pozitív hatásokat, amelyek továbbfejlesztése szintén szaktanáraink feladat.
- Tanulóink motiváltságát, akarati tulajdonságait rendszeresen szükséges vizsgálni.
- A számítógépek, computerek az élet valamennyi területén – így a zenetanulásban is – tért hódítanak. Használatukat beiktatjuk a zenetanulás folyamatába, a zenei ismeretek még jobb elsajátításának érdekében.

A fenti feladatok megvalósítása kizárólag intézményünk nevelési és oktatási színvonalán múlik, amiben a zenepedagógus emberi hozzáértése, színvonalas tevékenysége a meghatározó. Elengedhetetlen a jól kiválasztott metódus sikeres

megvalósulása, melynek kulcsa a pedagógus személyisége, szakmai felkészültsége, koncepciójának következetes végig vitele. Életvitelükkel sugározniuk kell a műveltség, a művészet és a harmonikus élet összetartozását.

4.4. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

A zeneiskola a gyermekközösség, a tanulóközösség kialakítása, fejlesztése során a szülők közösségével együttműködve végzi nevelő-oktató munkáját. Bár a zeneiskolákban egyéni oktatás folyik, a közösségi nevelés elengedhetetlen feltétele az eredményes teljesítmények elérésében. A zenetanulásban elsődleges szerephez jut a siker örömének átélése. Növendékeink akkor tudnak igazán ösztönzést szerezni előrehaladásukban, ha mások is rendszeres tanúi a teljesítményüknek. Minden szereplés, fellépés semmivel sem pótolható élményt biztosít számukra. A közösség, a szülők, a szaktanárok, tanulótársak előtt nyújtott produkciók alkalmával kialakul a közösségi siker, vagy esetlegesen a kudarc átélésének képessége, mélyül az összetartozás érzése, egymás megbecsülése, a felelősségérzet, az önismereten és önbecsülésen keresztül növekszik a közösségi kommunikációs és érzelmi tényezők hatása.

Célok:

- Az intézmény – mint a legfontosabb közösségfejlesztés eszköze – klímájának megismertetése és fejlesztése.
- A család – mint legjelentősebb erőforrás – szerepének tudatosítása.
- Az emberi kapcsolatok erősítése, új kapcsolatok kialakításának elősegítése (család, iskola, tanulóközösség, tanulótársak, szaktanárok)
- Az intézményi demokrácia biztosítása (szülők, tanulók vélemény- nyilvánításának meghallgatása, mérlegelése, értékelése és a közös megoldások kialakítása)

Feladatok:

- Társas kapcsolatokra történő nevelés (a társas viselkedés szabályszerűségének megismertetése, amelynek hiányában zavar keletkezhet a személyiségfejlődésben).
- Megfelelő kommunikációs és együttműködési készség és képesség elsajátíttatása.
- A kölcsönös egymásra figyelés fontosságának hangsúlyozása, megértetése, technikájának elsajátíttatása.
- Az egyéni és közösségi érdekek összehangolása, a tanszaki közösségek kialakítása (erősíteni kell a csoporthoz tartozás érzését és felelősségét).

- Konfliktus kezelési technikák kialakítása, kompromisszum készség fejlesztése, a konszenzusra való törekvés technikájának, az érdekütköztetési módszerek kidolgozása.
- Közös célok együttes megfogalmazása, szokások, hagyományok kialakítása, megtartása és fejlesztése a gyermeki és emberi jogok megismertetése, állampolgári jogok ismerete, gyakorlása és tisztelete.

Módszerek:

- Beszélgetések, élménybeszámolók,
- Tanszaki meghallgatásokat, szerepléseket, fellépéseket követő közös értékelések,
- Kamarazene csoportokban, zenekarokban, énekkarban való részvétel, rendszeres gyakorlás, szereplés propagálása.

4.5. A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenységek

A Reményi Ede Zenei Alapfokú Művészeti Iskolában szinte csak elvétve találkozunk beilleszkedési, magatartási nehézségekkel küzdő tanulókkal. A gyermekek először – a szolfézs előképzős osztályokban – csoportos oktatás keretében találkoznak a zenei írás-olvasás feladataival (általában 6-7 éves korú gyermekek). A szolfézs tanárok elsődleges feladata a sikerélmény biztosítása növendékeik számára, amely növeli a tanulók önbizalmát, igény- és teljesítmény szintjüket. Mivel a szolfézs előképzős csoportok létszáma átlagosan 15 fő, ezért a differenciált foglalkozásra, az egyéni képességek fejlesztésére, a hangszeres tanulásra történő elméleti felkészítés során a hibák javítására, a pozitívumok kiemelésére, a „jó” megerősítésére több lehetőség nyílik.

Az egyéni és csoportos játékok, szerepjátékok, mondókák, kiszámolók és az egyszerűbb hangszerek megismerése talán semmivel sem pótolható módszerek alkalmazását jelentheti a beilleszkedési és magatartási nehézségekkel rendelkező növendékeink esetében.

Az elméleti előképzőt követően – a hangszeres tanulmányokat megkezdő tanulóinknál – csak ritkán fordul elő konfliktus. Mivel a zeneiskolai képzés egyéni oktatásra épül, ezért szaktanárainknak talán nagyobb lehetőségük kínálkozik növendékeink, családjuk, a problémák és nehézségek megismerésére.

4.6. A tehetséggondozás feladatai

Az alapfokú zeneoktatás egyik célja, az arra alkalmas tanulók felkészítése a szakirányú továbbtanulásra. Ennek útja a „B" tagozaton való felkészítés. Így lehetőség van magasabb óraszámban folytatni az oktatást, amely szükséges is az eredményes felkészítéshez. Ugyanakkor az esélyegyenlőség alapján nyitva kell hagyni a „B" tagozaton való tanulást olyan tanulók előtt is, akik nem készülnek zenei pályára.

Zenei tehetségek csak olyan feltételek mellett bontakozhatnak ki, zenehallgatóvá csak ott válik az ember, ahol a társadalmat áthatja a kulturális értékek, a művészetek, a zene szeretete.

Az alapfokú zeneiskolák, de általában a művészeti iskolák eleve tehetséggondozó intézmények. Már a növendékfelvétel is egyéni, szülői ambíció alapján felvételi vizsgával, illetve meghallgatással történik. Szemléletünkben, a kiválasztáskor nemcsak a kiemelkedő zenei tehetségek számítanak. A tehetség összetett, komplex képesség, a személyiség alapvető, domináns jegye. Meghatározása általános értelemben is nehéz, objektíven nehezen vagy alig mérhető. Mindenképpen értékjelző, amelynek kutatása, gondozása a mi iskolatípusunk alapfeladata.

Hisszük, hogy a zene nagy hatással van a személyiségre, alakítóan hat a lélekre. Éppen ezért a nevelésben igen nagy szükség van rá.

A zenei tehetség készség formájában nyilatkozik meg a tanulás előtti korban. Ezt a készséget kell felismernünk, felmérnünk, megvizsgálva közben a gyermek egész személyiségét, értelmi, kombinációs és asszociatív képességét, kreativitását, érzelmi reakcióit, fantáziáját, temperamentumát, kitartását, memóriáját, akaraterejét, aktivitását.

A zenei nehézségek közül megfigyeljük a növendék ritmus- és metrumérzékét, hallásának pontosságát, differenciáltságát, mozgáskészségét, muzikalitását. E megfigyelések összegzése után is csak hozzávetőleges képet kaphatunk a gyermek zenei tehetségéről. Igazán csak a zenetanulás folyamán nyilvánul meg a gyermek tehetsége, tanulási tempójának függvényében. De még ezeknek a tudatában is tisztában kell azzal lennünk, hogy a gyermek, az ember individuum, nem ismerhetjük eléggé, azt pedig még kevésbé, hogy kivé, mivé fejlődhet.

Tehetségkutatásunk többlépcsős, mely szorosan összekapcsolódik a tehetséggondozással, nincs lezárva, tehát a gyerek zeneiskolába való felvételével. Igen fontos, hogy minél

hamarabb kiválasztódjanak a tehetségesnek tűnő gyerekek,

mert így hamar szakember vezetheti őket tovább. Csak így válhat természetessé, hogy a zenetanulás egyenrangú fontosságúvá váljék a közismereti oktatással.

Feladatok a tehetségkutatásnál

- Állandó jó kapcsolat az óvónőkkel és iskolai énektanárokkal, akik motiválhatják a gyerekeket.
- Hangverseny-bemutatók az óvodában, iskolai tanórákon, hangversenyek kicsik számára.
- Kiselőképző, előképző, és hangszeres előképzős csoportokkal való foglalkozás (egy-két év alatt sok minden kiderül, pl. hangszeres alkalmasság, érettség, stb.)
- A további években is lehetőség van a gyermek átirányítására más hangszerre (ez is tehetséggondozás).

A tanulási folyamat közben ki kell emelni a rendkívüli zenei tehetségeket. („B" tagozat: magasabb óraszám, stb).

A tehetséggondozás megvalósítása iskolánkban:

- Nagyobb időtartamú, úgynevezett „B" tagozatos 2x45 perces főtárgyi óra, nem csak felvételire készülő növendékeknek.
- Második hangszer tanulásának biztosítása, amennyiben a tanuló, a szülő igényli.
- Egyszerre több év anyagából tehető vizsga, amennyiben a tanuló több év anyagát sajátítja el.
- Csoportos órákon belül egyéni foglalkoztatás szervezése.
- A differenciálást szolgáló taneszközök biztosítása. Pl.: számítógépes programok, kották, CD-k, videó felvételek.
- Amennyiben szükséges a kiemelkedő képességűeknek és a továbbtanulóknak kis létszámú (akár 2-3 fős) csoportok szervezése.
- A pedagógusok továbbképzése, hogy a tehetséggondozás speciális feladatait el tudják látni.
- A növendékek szerepeltetése megyei, országos rendezvényeken, kurzusokon. Ennek anyagi támogatása.
- Önálló „B" tagozatos meghallgatások, hangversenyek szervezése, megfelelő létszám esetén.
- Minél több növendék teljesítse az alap- és záróvizsga követelményeit.
- Az intézménynek kiemelten kell foglalkozni a tehetséggondozás feladataival, az eredmények rendszeres értékelésével.

4.7. A gyermek és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

A művészetoktatási intézményekben gyermekvédelmi felelős nem tevékenykedik. Ennek ellenére különös figyelmet fordítunk a gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatokra.

Figyelmünk kiterjed:

- A szenvedélybetegségek megelőzésére,
- A továbbtanulási és pályaválasztási tanácsadásra,
- Az alapvető gyermeki jogok biztosítására,
- A mentálhigiénés gondozásra,

Különös gondot fordítunk az alábbi területekre:

- Hátrányos helyzetű gyermekek (esélyegyenlőség megteremtése, rövidebb-hosszabb ideig történő támogatásuk),
- Családi háttér (nehezen nevelhető, veszélyeztetett, szociálisan inadaptált, deviáns fiatalok),
- Sérülékeny fiatalokkal való külön törődés (egymás iránti kegyetlenkedés, utcai és iskolai rongálások, dohányzás, alkohol, esetleges drogfogyasztás),

- Prevenció (tanulók családi- és életkörülményeinek minél mélyebb megismerése),

Meggyőződésünk, hogy a gyermek és ifjúságvédelemmel kapcsolatban legfontosabb a pedagógusok példamutatása, mindennapi viselkedése, kommunikációs készsége.

4.8. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő programok

Speciális intézménytípusunkból adódóan növendékeinkre szabottan lehetőség kínálkozik az egyéni tanulás, gyakorlás, ismétlés megtanítására. A bemutatás, a tapasztalás, az igény, a siker és örömszerzés mindennapi pedagógiai módszereink megvalósítása. A jelen oktatáspolitikája rendkívül széles teret biztosít a fiatalok számára. Az iskola kínálatainak bősége, a szabadidős programok, az idegen nyelv és számítógép világában egyre nehezebb feladatok elé állítják a hangszert tanuló növendékeinket. A sikeres, eredményes zenetanulás egyik alapfeltétele a rendszeres gyakorlás az elméleti tárgyak magas színvonalon történő elsajátítása, a társas zenélésben való közreműködés, a koncertlátogatás. Szaktanáraink

felelőssége, hogy a mind kevesebb szabadidővel rendelkező növendékeiket hogyan tanítják meg gyakorolni, miképp tudják bennük életvitellé, életelemmé alakítani a zenét, a muzsikát. Hogyan tudják segíteni a gyermekek időbeosztását, a rendszeres, következetes tanulásukat. A megfelelő helyzetkép kialakítása után a szülőkkel való kapcsolatfelvételt tartjuk a legfontosabbnak.

4.9. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek

Az iskolánkban folyó nevelő-oktató munka egyik fontos területe a szociális hátrányba került gyermekek és szülők segítése. A szaktanárok feladata, hogy felmérjék a tanszakukon tanuló gyermekek szociális hátterét. Ebben segítséget nyújtanak a személyes

elbeszélgetések, a tanszaki meghallgatások, az iskolai rendezvények.

A hátrányok enyhítését célzó programok:

- Harmonikus, szoros kapcsolattartás a szülőkkel („legfontosabb a gyermek” elv, tudatosítás),
- Pedagógusok személyes példamutatása (ellensúlyozhatja a családon belüli helytelen életmódot),

Több fellépési, szereplési alkalom biztosítása az érintett tanulóknak (önkifejezés, önbecsülés, sikerélmény biztosítása).

4.10. A szülők, tanuló, iskola és pedagógus együttműködésének formái

Intézményünk nem elszigetelten, egyedül kíván működni, hanem a nevelési környezet részeként, amelybe azok a pedagógiai, társadalmi, gazdasági feltételek és tényezők tartoznak, amelyek folyamatosan vagy szakaszosan hatnak a fiatalokra. A környezeti hatásnak nem csak az időtartam a lényeges eleme, hanem a befolyásolás terjedelme, mélysége is. Iskolánk eredményessége érdekében nevelési stratégiánkat ismertetni kívánjuk a legfőbb fogyasztóval, a szülőkkel. Tudatosítani akarjuk a szülőkkel, hogy intézményünkben a legfőbb érték a gyermek, tehetségével és esetleges hibáival együtt.

Iskolai rendezvényeinkre, a félévi és év végi beszámolókra, tanszaki meghallgatásokra, végzős hangversenyekre, külső szereplésekre, versenyekre, bemutatókra, találkozókra minden esetben személyes meghívást kapnak a szülők.
Ezáltal folyamatosan értesülhetnek gyermekük aktuális felkészültségéről, esetleges külön kérésre személyesen is megtekinthetik az elméleti és hangszeres órákat.

Intézményünkben nem működik szülői szervezet. Intézményünk a hatékonyabb és eredményesebb működés érdekében, igény alapján segíti a szülők önszerveződését és a szülői szervezet létrehozását.

Iskolánk folyamatos, szoros kapcsolatot tart fenn az intézménytípusunkat segítő intézményekkel (Magyar Zeneiskolák és Művészeti Iskolák Országos Szövetsége, Megyei-, Városi Pedagógiai Intézet, művelődési házak, diósgyőri egyházak).

Az iskolavezetés a döntés-előkészítésekben minden esetbe be kívánja vonni a szülőket, hiszen mindannyiunk érdeke a közösen kialakított és megfogalmazott feladatok közös megvalósítása.

5. Az iskola működésének részletes leírása

5.1. Az iskolai nevelő-oktató munka belső ellenőrzése

A belső ellenőrzési rendszer átfogja az iskolai nevelő-oktató munka egészét. Egyrészt biztosítja, hogy az ellenőrzés során felmerült hibák feltárása időben megtörténjen, másrészt fokozza a munka hatékonyságát. A folyamatos belső ellenőrzés megszervezése és működtetése az intézményvezető felelőssége. Ezen túlmenően minden felelős beosztású dolgozó a maga területén tartozik felelősséggel.

Az ellenőrzéshez, mérésekhez elkészített ellenőrzési terv az éves munkaterv részét képezi. Az ellenőrzésről értesíteni kell az adott terület érintettjeit, hogy a munkát előkészíthessék, segíthessék. A bejelentett ellenőrzésen kívül, alkalomszerűen, bejelentés nélkül is sor kerülhet ellenőrzésre.

Az iskola belső ellenőrzésekor az alábbi követelményeket kell figyelembe venni:

- Segítse elő az oktatás minél hatékonyabb megvalósítását.
- A tantervi követelményeknek megfelelően kérje számon az eredményeket a pedagógustól.
- Segítse a szakmai, gazdálkodási és egyéb feladatok legésszerűbb, leggazdaságosabb ellátását, továbbá a belső rendet, a tulajdon védelmét.
- Legyen a fegyelmezett munka megvalósításának eszköze.
- Támogassa a helyi kezdeményezéseket, ugyanakkor kellő időben jelezze az intézmény működésében felmerülő helytelen intézkedéseket, tévedéseket, hibákat, hiányosságokat.

- Segítse a vezetői utasítások végrehajtását.
- Járuljon hozzá a hibák, hiányosságok, szabálytalanságok megelőzéséhez, a gazdálkodás javításához.

Az ellenőrzést végzők: az intézmény vezetője, az igazgatóhelyettes. Az

ellenőrzés területei:

- Pedagógiai, szervezési, tanügy-igazgatási feladatok.
- Időszakos, állandó kiemelt és speciális feladatok.
- Tanórai, tanórán kívüli foglalkozások, megbeszélések.
- Írásos dokumentumok, tanulói produktumok, mérések.

Az ellenőrzés formái:

- Óraellenőrzés, foglalkozások ellenőrzése.
- Beszámoltatás
- Eredményvizsgálatok, felmérések (koncertek, meghallgatások).

Az ellenőrzés sajátos területe a tanulók eredményességének a vizsgálata. Az intézményi ellenőrzéshez igénybe lehet venni a szaktanácsadók és szakértők munkáját. A fenntartó az intézmény szakmai munkáját csakis független külső szakértő véleményének a kikérésével ellenőrizheti.

5.2. Tanulói jogviszony

A tanulók felvétele:

- A zeneiskolába az vehető fel, aki rendelkezik a zenetanuláshoz szükséges adottságokkal. Jelentkezni az erre a célra rendszeresített nyomtatványon lehet. Az intézmény felvételi meghallgatást tart, melynek időpontjáról a helyi szokásoknak megfelelően, de legalább 30 nappal korábban előre a lakosságot tájékoztatja.
- A felvételi vizsgát az intézmény pedagógusaiból álló bizottság előtt kell letenni. A bizottság javaslatot készít az intézményvezető részére. A felvételről az igazgató dönt.
- A felvételi vizsgákon kizárólag a zenei hallást, a zenei memóriát, az intonálási képességet, a ritmusérzéket vizsgáljuk.
- A hangszertanulást megelőzheti az előképző évfolyam. Ezzel párhuzamosan fakultatív jelleggel hangszer tanulására is van lehetőség. Az előképző kihagyásával hangszeres első osztályba az a tanuló vehető fel, akiről a felvételi vizsgán megállapították, hogy megfelelő tudással rendelkezik és hangszer tanulására alkalmas.

- Magasabb hangszeres osztályba vehető fel az a tanuló, aki magánúton, vagy zeneoktatói munkaközösségben, vagy máshol megfelelő hangszeres tudásra tett szert. Osztályba sorolására a felvételi bizottság tesz javaslatot az igazgatónak, aki ennek alapján dönt.
- Felvételi nélkül vehető fel az a tanuló, aki az előző évet egy másik zeneiskolában eredményesen befejezte és tanulmányaiban nincs megszakítás.

Beiratkozás:

A zeneiskolába történő beiratkozásról szóló felhívást a beiratkozás előtt legalább harminc nappal közzé kell tenni. Azok a tanulók, akik a beiratkozás napján elfogadható indok alapján nem tudnak megjelenni, azt a pótbeiratkozáskor megtehetik. Lakóhelyváltozás, vagy egyéb rendkívüli indok miatt a tanuló tanév közben is kérheti felvételét, átvételét egy másik zeneiskolába.

Továbbhaladás, magasabb évfolyamba lépés feltételei:

- A tanuló (vagy a szülő) már a jelentkezéskor kezdeményezheti a magasabb évfolyamra történő felvételét. A felvételi bizottság (vizsgabizottság) a különbözeti vizsga alapján dönt, hogy melyik évfolyamon kezdheti meg tanulmányait. A vizsgabizottság javaslatára az igazgató dönt, hogy melyik évfolyamra nyerjen felvételt a tanuló. Arra nincs lehetőség, hogy a tanuló a továbbképző évfolyamra

iratkozzon be, ugyanis nincs meg a művészeti alapvizsga letételének előfeltétele.

- A tanulók az év végi beszámolókat követően a szaktanárok és vizsgabizottság által megállapított érdemjegyek alapján léphetnek magasabb évfolyamba.
- Ha a tanuló egy vagy több évfolyamra megállapított követelményeit egy tanévben teljesíti, az osztályzatokat valamennyi elvégzett évfolyamon, a törzslapján, valamint az év végi bizonyítványába be kell írni.
- Az előképzős bizonyítványba szöveges értékelés és a „hangszeres tanulmányait megkezdheti" záradék szükséges az első évfolyamba lépéshez. Az első évfolyamtól legalább elégséges érdemjegy kell a továbbhaladáshoz, elégtelen érdemjegy esetén a tanuló javítóvizsgát tehet. Két elégtelen

  érdemjegy esetén a nevelőtestület döntése szükséges a javítóvizsga lehetőségére.
- A tanuló az utolsó alapfokú évfolyam befejezését követően művészeti alapvizsgát, az utolsó továbbképző osztály elvégzése után művészeti záróvizsgát tehet. A vizsgák letétele nem kötelező, de az a növendék, aki továbbképző osztályban kíván továbbtanulni, le kell, hogy tegye a művészeti alapvizsgát. Az előképző évfolyamból az alapfokú évfolyamra történő továbblépés előfeltételeként nincs vizsgatételi kötelezettség.
- Ha a tanuló önhibáján kívüli okok miatt nem tud eleget tenni a tantervi követelményeknek (huzamosabb betegség, tanév közben történő felvétel) az igazgató engedélyével osztályát folytathatja.

Vendégtanuló

A tanuló az előírt követelményeket másik alapfokú oktatási intézményben is elsajátíthatja. Ilyen esetben a két intézmény megállapodása szükséges.

A zeneiskolai tanulmányok megszűnése

A tanulmányok befejezése előtt:

- Ha a szülő vagy a nagykorú tanuló bejelenti, hogy kimarad az iskolából a bejelentésben megjelölt napon,
- Az utolsó alapfokú évfolyam tanévének befejező napján, ha a tanuló nem tesz alapvizsgát
- Az utolsó továbbképző évfolyam záróvizsga letételének napján,
- Ha a tanuló nem tesz záróvizsgát, az utolsó évfolyam elvégzését tanúsító bizonyítvány kiállításának napján
- Az utolsó évfolyam elérésekor a tanév befejező napján,
- Hátrányos helyzetű tanulót kivéve akkor, ha térítési vagy tandíjfizetési hátralék mutatkozik (amennyiben az eredménytelen felszólítás és a tanuló szociális helyzetének vizsgálata után) a döntés jogerőre emelkedésének napján.
- Jogerős fegyelmi határozat kiadásának napján.

- Ha a tanuló, aki az adott tanévben igazolatlanul 10 tanítási óránál többet mulaszt,

feltéve, hogy az iskola a tanulót vagy szülőt legalább kettő alkalommal írásban figyelmeztette az igazolatlan mulasztás következményeire.
- A tanév végén hangszeres főtárgyból elégtelen osztályzatot kapott.

Az iskolai tanulmányok befejezésekor:

- Ha a tanuló vagy szülő bejelenti, hogy a művészeti alapvizsgát követően nem kíván a továbbképző osztályban zenei tanulmányokat folytatni.
- Ha a tanuló sikeres felvételi vizsgát tett valamely középfokú zeneművészeti szakközépiskolába és ott megkezdi tanulmányait.

Mulasztások igazolása

A tanuló előzetes engedély nélkül csak indokolt esetben (betegség, iskolai elfoglaltság) maradhat távol a tanórákról. A hiányzást az azt követő első órán igazolni kell. Ha az igazolatlan hiányzások ismétlődnek (legalább háromszor), a szülőket írásban értesíteni kell. A tanuló hiányzásait a naplóban vezetni kell.

Jutalmazás

A jutalmazás lehetőségei: szaktanári dicséret. A dicséretben részesült tanulót a tanév végén az igazgató oklevéllel, könyvvel vagy egyéb módon jutalmazhat. Az igazgató feladata, hogy a kiemelkedő eredményt elért tanuló közismereti iskoláját is értesítse.

Fegyelmi eljárások

Azt a tanulót, aki a művészeti iskolai rendszabályokat súlyosan és szándékosan megsérti, fegyelmi eljárás keretében kiszabott büntetéssel kell súlytani. A kiszabható fegyelmi büntetések: **megrovás, szigorú megrovás, kizárás**.

5.3. Nyilvánosság, az intézményi PR

A pedagógiai program előkészítése során, az egyes iskolát érintő témában, megfelelő-e a tájékoztatás az iskola életéről, tevékenységéről, kikértük a szülők véleményét, kérdőív segítségével. Bár a szülők jónak tartották azt, le kell írni a legfontosabb teendőket:
- Rendszeresen jelen kell lenni a helyi, lehetőség szerint a megyei médiában. Különösen fontos ez, ha megyei, területi rendezvénye van az iskolának.

- Az iskola önállóvá válásakor emlékkönyvet készítettünk, melyben megjelentettük a tanárok neveit, tanszakok létszámait, hangversenyek műsorait, az egyes tanévek jelentős eseményeit. Ezt évente rendszeresen tovább kell vezetni.
- Fontos feladat a községek óvodáival, iskoláival a szoros kapcsolat további fenntartása. Ezzel is biztosítva, hogy tanulóink minél több helyen fellépve népszerűsítsék iskolánkat.
- Az iskolai hangversenyek, rendezvények műsorfüzetét minden alkalommal el kell

juttatni a fenntartóhoz, a társintézményekhez, az egyházak képviselőihez, a szülőkhöz, a helyi újsághoz.
- Az iskola rendszeres kapcsolatot tart a szülőkkel, részben az előbbiekben meghatározott módon, részben az évenkénti tanszaki meghallgatásokon, vizsgákon, tanévzáró ünnepélyeken.

6. Helyi tanterv

A Reményi Ede Alapfokú Zeneoktatási Intézmény tantestülete átnézve a Művelődési Minisztérium által 1998-ban kiadott „Az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjának" zeneiskolai köteteit, azt elfogadásra alkalmasnak találta, némi kiegészítéssel. Ez a program a 27/1998.(VI.10.) MKM rendelettel kiadott követelményeket és a tantervi programot tartalmazza, kiegészítve a részletes, évfolyamonként meghatározott, javasolt tananyaggal, továbbá a kötelező (minimális) eszköz és felszerelési jegyzéket meghaladó, az optimális feladatellátást szolgáló, ajánlott tárgyi feltételekkel.

Zongora tanszak

A Művelődési és Közoktatási Minisztérium által kiadott „Az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja"-t a tanszak tanárai változtatás nélkül elfogadták.

Hegedű tanszak

A Művelődési és Közoktatási Minisztérium által kiadott „Az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjá"-t a tanszak tanárai elfogadták, az alábbi változtatásokkal:

A beszámoltatás módja és anyaga:

„A" tagozat:

1-2. évfolyam:	félév és év vége:	1 skála, 1 hármashangzat 1 zongorakíséretes darab
3-4. évfolyam:	félév és év vége:	1 skála, 1 hármashangzat (skálamelléklet) 1 etűd 1 zongorakíséretes darab

5. évfolyam:	félév:	1 skála, 1 hármashangzat 2 etűd 1 zongorakíséretes darab
	év vége:	1 skála, 1 hármashangzat 1 etűd 2 zongorakíséretes darab
6. évfolyam:	félév:	1 skála, 1 hármashangzat 1 zongorakíséretes darab 1 kamaramű
	év vége:	1 lassú etűd 1 zongorakíséretes darab 1 kamaramű

„B" tagozat:

2-3. évfolyam:	félév és év vége:	1 skála, 1 hármashangzat 2 etűd 1 zongorakíséretes darab
4. évfolyam:	félév:	1 skála**,** 1 hármashangzat 2 etűd 1 barokk szonáta gyors tétel 1
	év vége:	komplett skála 3 etűd 1 koncert
5. évfolyam:	félév:	1 skála, 1 hármashangzat 1 etűd 1 barokk szonáta két tétele (lassú, gyors) 1
	év vége:	skála 2 etűd 2 zongorakíséretes mű (szonáta, koncert)
6. évfolyam:	félév	1 skála, 1 hármashangzat 2 etűd 1 barokk szonáta két tétele, vagy 1 koncert tétel
	év vége:	1 lassú etűd 1 darab (lehet kamaramű is) 1 koncert

<u>Furulya tanszak:</u>

A helyi szokásoknak megfelelően a furulya oktatás célja, hogy felkészítse a növendékeket más fúvós hangszeren való továbbtanulásra. Ebben az esetben az adott hangszeres tanár

oktathatja a növendéket.

Amennyiben a növendék továbbra is a furulya hangszert választja, akkor „Az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja”-t a tanszak tanárai elfogadják.

A helyi szokásoknak megfelelően a beszámolók nyilvánosak, ezért a beszámolók anyagában a skála nem szerepel.

Fuvola tanszak:

A Művelődési és Közoktatási Minisztérium által kiadott „Az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja”-t a tanszak tanárai elfogadták, az alábbi változtatásokkal:

A helyi szokásoknak megfelelően a beszámolók nyilvánosak, ezért a beszámolók anyagában a skála nem szerepel.

Klarinét tanszak:

A Művelődési és Közoktatási Minisztérium által kiadott „Az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja”-t a tanszak tanárai elfogadták, az alábbi változtatásokkal:

A helyi szokásoknak megfelelően a beszámolók nyilvánosak, ezért a beszámolók anyagában a skála nem szerepel.

Trombita, tenor, tuba, harsona tanszakok:

A Művelődési és Közoktatási Minisztérium által kiadott „Az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja”-t a tanszak tanárai elfogadták, az alábbi változtatásokkal:

A helyi szokásoknak megfelelően a beszámolók nyilvánosak, ezért a beszámolók anyagában a skála nem szerepel.

Gitár tanszak:

A Művelődési és Közoktatási Minisztérium által kiadott „Az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja”-t a tanszak tanára változtatás nélkül elfogadta.

Ütő tanszak:

A Művelődési és Közoktatási Minisztérium által kiadott „Az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja”-t a tanszak tanára változtatás nélkül elfogadta.

Kamarazene tanszak:

A Művelődési és Közoktatási Minisztérium által kiadott „Az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja”-t a tanszak tanárai változtatás nélkül elfogadták.

Szolfézs tanszak:

A Művelődési és Közoktatási Minisztérium által kiadott „Az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjá”-t a tanszak tanárai változtatás nélkül elfogadták.

Komplex zeneirodalom-zenetörténet-szolfézs tanszak:

A helyi készítésű tantervet az intézmény vezetése, és tanárai elfogadták.

Zenekar, énekkar:

A Művelődési és Közoktatási Minisztérium által kiadott „Az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja”-t a tanszak tanárai elfogadták, az alábbi változtatásokkal:

A tananyag kiegészül, illetve módosul a helyi igényekhez alkalmazkodó darabokkal.

6.1. Az iskola egyes évfolyamain tanított tárgyak, a kötelező és választható tanórai foglalkozások és azok óraszámai.

Az iskola hangszeres tanszakai:

Tantárgy	Évfolyamok száma		
	Előképző	Alapfok	Továbbképző
Furulya	2	6	4
Fuvola	2	6	4
Trombita	2	6	4
Zongora	2	6	4
Ütő	2	6	4
Hegedű	2	6	4
Gitár	2	6	4
Tenor	2	6	4
Tuba	2	6	4
Harsona	2	6	4
Klarinét	2	6	4
Kamarazene	-	4	-

Elméleti tanszakok, tantárgyak:

Szolfézs
Zeneelmélet
Zenetörténet-zeneirodalom
Komplex zenetörténet-zeneirodalom-szolfézs

Egyéb tantárgyak:

Zenekar
Énekkar

Egyéb tanszak:

Kamarazene

Főtárgy:

Hangszeres tanszakokon egyéni foglalkozás
Elméleti és kamarazene tanszakokon csoportos foglalkozás

Kötelező tárgy:

Szolfézs, zongora (az adott tanszak óraterve szerint)

Kötelezően választható tárgy:

Elmélet: szolfézs, komplex zenetörténet-zeneirodalom-szolfézs, zeneelmélet
Gyakorlati: zongora. Második hangszer, kamarazene, zenekar, énekkar

Választható tantárgyak:

Szolfézs, komplex zenetörténet-zeneirodalom-szolfézs, zeneelmélet
Zongora, második hangszer, kamarazene, zenekar, énekkar

Kötelező kiegészítő foglalkozás:

Korrepetíció (zongorakíséret) a hangszeres (kivéve zongora) főtárgyhoz szorosan kapcsolódó kötelező foglalkozás

Képzési idő: 12 év

„A” tagozaton: 2+10 évfolyam
„B” tagozaton: (4)+8 évfolyam

A **„B”** tagozatra a növendékeket az alapfok 2. évfolyamában célszerű javasolni. A zárójeles szám az **„A”** tagozaton eltöltött évfolyamokat jelenti.

6.2. Heti óraterv

Tantárgy	Évfolyamok											
	Előképző*		Alapfok						Továbbképző			
	1.	2.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Főtárgy	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelező vagy Kötelezően választható tárgy	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Választható tárgy	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Összesen:	2-6	2-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

*Az előképzőt a növendéknek nem kötelező elvégeznie.

6.3. A tanítási órák száma és a képzési idő

Hosszú tanszak (furulya, fuvola, trombita, zongora, hegedű, ütő, gitár, klarinét, tenor, harsona, tuba) 2+10 évfolyam. Minimum óraszámok, hetente értendők.

Tantárgy	Tagozat	Egyéni óra	Csoportos óra
Főtárgy	„A” tagozat	2x30 perc	-
	„B” tagozat	2x45 perc	-
Kötelező tárgy	„A” tagozat	4. évfolyam végéig	2x45 perc
	„B” tagozat	10. évfolyam végéig	2x45 perc
Kötelezően választható tárgy	„A” tagozat	5-6. évfolyamon	Két foglalkozás: Elmélet 1x45 perc Gyakorlat 1x45 p.
Választható tárgy	-	Előképző 1. évfolyamától	1 vagy 2 foglalkozás
	„B” tagozat	Gyakorlati egyéni 1x30 perc	Elmélet 1x45 perc Gyakorlat 1x45 p.
Hangszeres előkészítő	-	2x30 perc	2x45 perc
Kamarazene	Csoport létszám: 2-8 fő Max.:15 fő		1x45 perc
Zenekar, Énekkar	-	-	2x45 perc
Kötelező zongora	„B” tagozat	1x30 perc 5. évfolyamtól	-

Rövid tanszak 2+8 évfolyam. Minimum óraszámok, hetente értendők.

Tantárgy	Tagozat	Egyéni óra	Csoportos óra
Főtárgy	„A” tagozat	2x30 perc	-
	„B” tagozat	2x45 perc	-
Kötelező tárgy	„A” tagozat	4.évfolyam végéig	2x45 perc
	„B” tagozat	8.évfolyam végéig	2x45 perc
Kötelezően választható tárgy	„A” tagozat	5-6. évfolyamon	Elmélet 1x45 perc Gyakorlat 1x45 p.
Választható tárgy	-	Előképző 1.évfolyamtól	1 vagy 2 foglalkozás
	„B” tagozat	Gyakorlati egyéni 1x30 perc	Elmélet 1x45 perc Gyakorlat 1x45 p.
Hangszeres előkészítő	-	2x30 perc	2x45 perc
Kamarazene	Csoport létszám: 2-8 fő Max.:15 fő		1x45 perc
Zenekar, Énekkar	-	-	2x45 perc
Kötelező zongora	„B” tagozat	1x30 perc 3.évfolyamtól	-

Hosszú tanszak korrepetíció (zongorakíséret) ideje:

„A” tagozat		„B” tagozat	
1. évfolyamig	5 perc	1-2. évfolyamon	10 perc
2-3. évfolyamon	10 perc	3-4. évfolyamon	15 perc
4. évfolyamtól	15 perc	5. évfolyamtól	20 perc

Rövid tanszak korrepetíció (zongorakíséret) ideje:

„A” tagozat		„B” tagozat	
1. évfolyamig	5 perc	1. évfolyamig	10 perc
2. évfolyamon	10 perc	2. évfolyamon	15 perc
3. évfolyamtól	15 perc	3. évfolyamtól	20 perc

Az új tantervi program szerint a korrepetíció (zongorakíséret) kötelező foglalkozás, amely a tanuló órarendjébe beépítendő (szemben az eddigi korrepetícióval, amely ajánlás volt, és így csak alacsony óraszámban, a lehetőségekhez igazítva éltünk vele).

6.4. Az alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei

Az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja részletes listákat tartalmaz a választható tankönyvekről (kottákról), tanulmányi segédletekről. A

pedagógusok ebből saját belátásuk szerint választhatnak, a következő elvek betartásával:

- Mindenki számára elérhető kottaanyagot választ.
- A szülőket csak a szükséges mértékig terheli anyagilag.
- Az intézmény az arra rászorulóknak iskolai példányt kölcsönöz.

6.5. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái

- A pedagógus egész évben, óráról, órára figyelemmel kíséri a növendékek fejlődését, szóban folyamatosan értékel.
- Alkalmanként, majd a hónap végén érdemjeggyel osztályozza a tanulók előrehaladását.
- Ettől eltérni az előképző és továbbképző évfolyamokon lehet. Itt nem kötelező a havi érdemjegyes értékelés.

Hangszeres egyéni tárgyak esetén a számonkérés módjai:

- Félévi nyilvános meghallgatás, melyen minden növendék játszik.
- Év végén a tanszakok tanárai és a szülők előtt nyilvános vizsga.

Csoportos (szolfézs, zeneelmélet, zeneirodalom, zenetörténet) tárgyak esetén:

- **„A”** tagozaton évvégén összefoglaló óra, előtte írásbeli felmérés.
- **„B”** tagozaton év végi vizsga, bizottság előtt.

A 27/1998. (VI. 10.) MKM rendelet II. fejezet szerint,

- a növendék az utolsó alapfokú évfolyam befejezését követően művészeti alapvizsgát tehet, mely a továbbképző évfolyamokon való továbbtanulásra jogosít.
- Az utolsó továbbképző évfolyam elvégzését követően művészeti záróvizsgát tehet.

6.6. A tanuló szorgalma, teljesítménye, értékelésének és minősítésének formái

A félévi és tanévvégi osztályzás

- A zeneiskolai tanuló munkáját félévkor és évvégén értékelni, osztályozni kell. A félévi és év végi osztályzatnak tükröznie kell a tanuló egész időszak alatt végzett munkáját, valamint a beszámolókon nyújtott teljesítményét. Az érdemjegyet a tanár állapítja meg, év végén a bizottság véleményének a meghallgatásával.
- A tanév végén beszámolót kell tenni.
- Amennyiben az igazolt és igazolatlan hiányzások száma meghaladja a tanítási órák egyharmadát és emiatt a tanuló teljesítménye tanítási év közben nem volt érdemjeggyel értékelhető, a tanítási év végén nem minősíthető, kivéve ha osztályozó vizsgát tesz.
- Osztályzás a tantervi követelmények, valamint a tanulók gyakorlati és elméleti tudásának egybevetése alapján:

Főtárgy, szolfézs tárgyak esetén:

A tanuló munkájának értékelése

- 5 (jeles) ha a tantervi követelményeknek kifogástalanul eleget tesz. Ismeri, érti, tudja a tananyagot, és alkalmazni is képes. Szóbeli feleletei és írásbeli munkája önállóságra vallanak. Legalább egy vizsgadarabot tud kotta nélkül játszani.

- 4 (jó) ha a tantervi követelményeknek megbízhatóan, kevés hibával tett eleget. Bizonytalansági hibái vannak.

- 3 (közepes) ha a tantervi követelményeknek pontatlanul, hibákkal tesz eleget. Az anyagot elsajátította, de lényeges kérdésekben nehézségekkel tudja csak alkalmazni. Elfogadható eredményt nyújt. Hibáit a pedagógus segítségével le tudja küzdeni.

- 2 (elégséges) ha a tantervi követelményeknek csak súlyos hibával tesz eleget. (ritmushibák, intonáció) A továbbhaladáshoz szükséges minimális ismeretekkel, jártassággal rendelkezik. Folyamatos ellenőrzésre szorul.

- 1 (elégtelen) ha a tantervi követelményeknek nevelői utasítással sem tud eleget tenni. A minimumot sem sajátította el.

A tanuló szorgalmának értékelése

- 5 (példás) ha tanulmányi munkája céltudatos, igényes a tudás megszerzésében, munkavégzése kitartó, pontos, megbízható. Kötelességtudata kifogástalan.

- 4 (jó) ha tanulmányi munkája figyelmes, munkavégzése rendszeres, kötelességtudata megfelelő, de bíztatást, ösztönzést igényel.

- 3 (változó) ha tanulmányi munkája ingadozó, munkavégzése hullámzó, gondatlan. Kötelességtudata, felkészültsége felületes, érdeklődése változó.

- 2 (hanyag) ha munkavégzése hanyag, megbízhatatlan, gondatlan. Felkészültsége állandóan felületes, egyáltalán nem érdeklődő.

Előképző, hangszeres előképző, komplex zeneelmélet-zeneirodalom-szolfézs, énekkar, zenekar, kamarazene (kivétel az a hangszeres előképzős, aki szolfézsból már magasabb osztályos) esetén:

- kiválóan teljesített (kt)
- jól teljesített (jt)
- megfelelően teljesített (mt)

- felzárkóztatásra szorul (fsz)

A szorgalom jelölése:

- példás
- jó
- változó
- hanyag

Kamarazene, énekkar, zenekar tárgyakból nincs beszámoló, a minősítést a végzett munka alapján a tanár állapítja meg.

Három órát meghaladó igazolatlan hiányzás esetén változónál jobb szorgalom nem adható.

Ha a tanuló az első félévben mulasztásai miatt nem volt osztályozható, ezt a tényt a „Tájékoztató füzet”-ben fel kell tüntetni. Év végi beszámolóra nem bocsátható az a tanuló, akinek az igazolt és igazolatlan hiányzása meghaladja az előírt kötelező óraszám egyharmadát. (22 óra) A beszámolót kivételes esetben az igazgató engedélyezheti.

Az osztályzatot és a minősítést félévkor a „Tájékoztató füzet”-be és a naplóba, év végén a bizonyítványba, a naplóba és a törzslapra kell beírni. Ha a tanuló valamilyen tárgyból felmentést kapott, azt „fm” megjelöléssel kell jelölni.

Egész évi munkája alapján kell osztályozni azt a tanulót, aki betegség, vagy testi sérülés miatt a beszámolón nem vett részt és távolmaradásának okát orvosi igazolással bizonyítja. Ebben az esetben, a bizonyítványban és a törzslapon fel kell tüntetni, hogy a beszámolón nem vett részt.

Javítóvizsga

Kötelező tárgyakból a tanév végén kapott elégtelen osztályzat esetén a tanuló szeptember1-jéig javítóvizsgát tehet. A javítóvizsgát bizottság előtt kell megtartani. A tanuló a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet alapján kérheti, hogy, független vizsgabizottság előtt tegyen beszámolót. Ennek lebonyolításáról az igazgató intézkedik.

Összevont beszámoló

Rendkívüli előrehaladás esetén a szaktanár javaslata alapján az igazgató engedélyezheti, hogy a tanuló év végén két, esetleg több osztály anyagából tegyen beszámolót. A főtárgyi beszámoló anyagát kétharmad részben a magasabb osztály anyagából kell összeállítani. A kötelező tárgynál a magasabb osztály anyagából kell beszámolót tenni. Ezt a tényt a törzslapra is be kell jegyezni.

Felsőbb osztályba lépés

A zeneiskola felsőbb osztályába az a tanuló léphet, aki a közvetlen megelőző osztály

anyagát sikeresen elvégezte, arról bizonyítványt kapott és tanulmányaiban nincsen megszakítás. Felmentés vagy valami más ok miatt a tanuló osztályba sorolása szolfézs illetve főtárgy esetében eltérhet egymástól. Ezt a tényt a bizonyítványban és a törzslapon jelezni kell. Ebben az esetben a magasabb osztályba lépésnél a hangszeres osztályba sorolást kell figyelembe venni.

Tanulmányok folytatása ugyanabban az osztályban

Az a tanuló, aki osztálya tantervi anyagát önhibáján kívül elvégezni nem tudta, az igazgató engedélyével az osztálya anyagát folytathatja. A bizonyítványba és a törzslapra a fenti tényt be kell jegyezni.

7. A Pedagógiai Program megvalósításának feltételei

Az eddigi fejezetekben ismertetett programnak vannak további személyi és tárgyi feltételei, melyek nélkül az nem valósulhat meg.

7.1. Személyi feltételek

- A kötelező korrepetíció megoldása, vagy a jelenlegi nevelők óraszámába való betervezéssel, vagy félállású korrepetítor alkalmazásával.
- Hangszerész álláshelyre megosztva kell megbízási szerződéssel alkalmazni zongorahangolót, illetve fúvós és vonós hangszerészt.

A fentiek megvalósítására a lehetőségek szerint törekszünk.

7.2. Tárgyi feltételek

A fenntartó feladata, hogy a tárgyi feltételeket a kötelező eszközjegyzékben előírt módon biztosítja.

8. A Pedagógiai Programmal kapcsolatos záró rendelkezések

8.1. A Pedagógiai Program érvényességi ideje

Az emődi Reményi Ede Zenei AMI működésének, nevelési programjának, tevékenységének meghatározása elfogadása napjától – folyamatos felülvizsgálata és aktuális kiegészítése figyelembevételével – 5 évig, 2023. augusztus 31-ig tartó időszakban érvényes.

A Pedagógiai Program módosítását (a bevezetést követő egy év után) kezdeményezheti:

- az iskola igazgatója
- a nevelőtestület bármely tagja
- az iskola fenntartója

A módosítást a nevelőtestület fogadja el, és a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé. A módosított Pedagógiai Programot a jóváhagyást követő tanév első
tanítási napjától kell bevezetni. A módosítás nem érintheti hátrányosan a közoktatási feladatok ellátását.

8.2. A Pedagógiai Program legitimációja

Az emődi Reményi Ede Zenei AMI módosított pedagógiai programját a tantestület 2018. augusztus 22-én megtartott értekezletén megtárgyalta és elfogadta.
A módosított pedagógiai program elfogadásának napján lép hatályba. A hatálybalépéssel egyidejűleg érvényét veszti az intézmény 2009-ben elfogadott Pedagógiai Programja.
A pedagógiai program határozatlan időre szól, illetve folyamatos felülvizsgálatával és a szükséges aktuális módosítások elvégzésével 5 évig, 2023. augusztus 31-ig érvényes.

A Pedagógiai Program egy-egy példánya a következő helyeken tekinthető meg:

- Az iskola nevelői szobájában
- Az iskola igazgatójánál
- Az irattárban

Emőd, 2018. 08.23.

Szekeres Tamás

igazgató

A Reményi Ede Zenei Alapfokú Művészeti
Iskola
Pedagógiai Programjának

1. számú Melléklete

Az intézmény székhelye szerinti megye neve: Borsod-Abaúj-Zemplén megye
Fenntartó tankerületi központ megnevezése: Miskolci Tankerületi Központ
OM azonosító: 039527

Reményi Ede Zenei Alapfokú Művészeti Iskola
szakmai alapdokumentuma

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 21. § (3) bekezdése szerinti tartalommal, figyelemmel a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 123. § (1) bekezdésében leírtakra, az alábbi szakmai alapdokumentumot adom ki:

A köznevelési intézmény

1. **Megnevezései**
   - 1.1. Hivatalos neve: Reményi Ede Zenei Alapfokú Művészeti Iskola
2. **Feladatellátási helyei**
   - 2.1. Székhelye: 3432 Emőd, Kossuth Lajos utca 87.
   - 2.2. Tagintézmények megnevezése és telephelyei
     - 2.2.1. Tagintézmény hivatalos neve: Reményi Ede Zenei Alapfokú Művészeti Iskola Nyékládházi Tagintézménye
       - 2.2.1.1. Ügyviteli telephelye: 3433 Nyékládháza, Kossuth Lajos utca 54/b.
3. **Alapító és a fenntartó neve és székhelye**
   - 3.1. Alapító szerv neve: Emberi Erőforrások Minisztériuma
   - 3.2. Alapítói jogkör gyakorlója: emberi erőforrások minisztere
   - 3.3. Alapító székhelye: 1054 Budapest, Akadémia utca 3.
   - 3.4. Fenntartó neve: Miskolci Tankerületi Központ
   - 3.5. Fenntartó székhelye: 3527 Miskolc, Selyemrét út 1.
4. **Típusa:** alapfokú művészeti iskola
5. **OM azonosító:** **039527**
6. **Köznevelési alapfeladatai**
   - 6.1. *3432 Emőd, Kossuth Lajos utca 87.*
     - 6.1.1. alapfokú művészetoktatás
       - 6.1.1.1. zeneművészeti ág (kifutó tanszakok: furulya tanszak, fuvola tanszak, gitár tanszak, harsona tanszak, hegedű tanszak, klarinét tanszak, kürt tanszak, szolfézs (klasszikus zene) tanszak, trombita tanszak, tuba tanszak, ütő tanszak, zongora tanszak) (új tanszakok: akkordikus tanszak, billentyűs tanszak, fafúvós tanszak, rézfúvós tanszak, ütős tanszak, vonós tanszak, zeneismeret tanszak)
     - 6.1.2. a feladatellátási hely maximálisan felvehető tanulói létszáma: 150 fő
   - 6.2. *3433 Nyékládháza, Kossuth Lajos utca 54/b.*
     - 6.2.1. alapfokú művészetoktatás
       - 6.2.1.1. zeneművészeti ág (kifutó tanszakok: furulya tanszak, fuvola tanszak, gitár tanszak, klarinét tanszak, szolfézs (klasszikus zene) tanszak, trombita tanszak, tuba tanszak, zongora tanszak) (új tanszakok: akkordikus tanszak, billentyűs tanszak, fafúvós tanszak, rézfúvós tanszak)
     - 6.2.2. a feladatellátási hely maximálisan felvehető tanulói létszáma: 110 fő
7. **A feladatellátást szolgáló vagyon és a felette való rendelkezés és használat joga**
   - 7.1. *3432 Emőd, Kossuth Lajos utca 87.*
     - 7.1.1. Helyrajzi száma: 1283
     - 7.1.2. Hasznos alapterülete: 281 nm
     - 7.1.3. Intézmény jogköre: ingyenes használati jog
     - 7.1.4. Fenntartó jogköre: vagyonkezelői jog
     - 7.1.5. Egyéb: A hasznos alapterület a vagyonkezelési szerződés alapján 281 nm.
   - 7.2. *3433 Nyékládháza, Kossuth Lajos utca 54/b.*
     - 7.2.1. Helyrajzi száma: 725/3
     - 7.2.2. Hasznos alapterülete: 3062 nm
     - 7.2.3. Intézmény jogköre: ingyenes használati jog
     - 7.2.4. Fenntartó jogköre: vagyonkezelői jog
8. **Vállalkozási tevékenységet nem folytathat.**

A Reményi Ede Zenei Alapfokú Művészeti Iskola

Pedagógiai Programjának

2.számú melléklete

/ Kötelező eszközjegyzék /

Tartalomjegyzék

1. ***Helyiségek.....48***
   Kiszolgáló helyiségek

2. ***Helyiségek bútorzata és egyéb berendezési tárgyai 49***
   Igazgatói iroda
   Igazgatóhelyettesi iroda, ügyviteli helyiség Nevelőtestületi szoba
   Könyvtár

3. ***Nevelőmunkát segítő eszközök 55***

4. ***Egészség- és munkavédelmi eszközök 55***

1. Helyiségek

	Emőd	**Nyékládháza**
Tanterem	7	6
Igazgatói iroda	1	0
Igazgató helyettesi iroda	1	1
Ügyviteli helyiség	1	1
Nevelőtestületi szoba	1	1
Könyvtár	1	0

Kiszolgáló helyiségek

	Emőd	Nyékládháza				
Szertár, hangszertár	1	0				
Aula (előtér, várakozó, ruhatár)	1	1				
Porta (szükség esetén az előtérben is kialakítható)	1	1				
Személyzeti WC	1	1				
Tanulói WC	1	1				
Öltöző, zuhanyzó	1	1				
Elsősegély helyiség	1	0				

2. Helyiségek bútorzata és egyéb berendezési tárgyai

Igazgatói iroda

	Szükséges		
Íróasztal	1		
Szék	1		
Tárgyalóasztal	1		
Szék	2		
Fax	1		
Telefon	1		

Igazgató helyettesi, ügyviteli helyiség
(Nyékládháza)

	Szükséges		
Asztal	Létszámnak megfelelően		
Szék	Létszámnak megfelelően		
Iratszekrény	1		
Lemezszekrény	1		

Írógép	1		
Írógépasztal és szék (Helyette számítógép)	1-1		
Nyomtató	1		
Számítógép	1		
Fénymásoló	1		

Nevelőtestületi szoba.

	Szükséges		
Fiókos asztal	Pedagóguson-ként 1		
Szék	Pedagóguson-ként 1		
Napló és folyóirattartó	1		
Könyvszekrény	2		
Ruhásszekrény, fogasok	Szükség szerint		
Mosdókagyló, tükör	1-1		

Könyvtárszoba

	Szükséges		
Tanulói asztal, szék	Egy csoport létszáma szerint		
Egyedi világítás	Olvasóhelyen-ként 1		
Könyvtárosi asztal, szék	1-1		
Szekrény (tároló)	Szükség szerint		
Tárolók, polcok, szabadpolcok	2		

Létra	1		
Telefon	1		
Fénymásoló	1		
Számítógép, nyomtatóval	1-1		
Video (lejátszó, felvevő)	1		
Televízió	1		
CD vagy lemezjátszó	1		
Írásvetítő	1		
Kétkazettás magnó	1		

Szolfézs termek

Kötelező felszerelési tárgyak	**Szükséges**			
Tanári asztal	1			
Tanári szék	1			
Tanulói asztal, szék	15 –15			
Ruhatároló (fogasok)	Tanulói létszám szerint			
Ötvonalas tábla, mágneses	1			
Írásvetítő, diavetítő, episzkóp	1			
Számítógép, CD-ROM Elméleti termenként	5			
Nyomtató	Iskolánként 3			
Szekrény	1			
Zongora	1			
Zongoraszék	1			
Metronóm	1			
Magnetofon	1			
Párologtató	1			
Szeméttároló	1			

Zongora termek

Kötelező felszerelési tárgyak	**Szükséges**			
Tanári asztal	1			

Tanári szék	1			
Tanulói asztal, szék	1-4			
Ruhatároló (fogasok)	Tanulói létszám szerint			
Szekrény	1			
Zongora (Egy teremben kettő)	1			

Zongoraszék	2			
Lábzsámoly	2			
Metronóm	1			
Kottatartó állvány	2			
Magnetofon	1			
Párologtató	1			
Szeméttároló	1			

Egyéb hangszeres termek

Kötelező felszerelési tárgyak	**Szükséges**			
Tanári asztal	1			
Tanári szék	1			
Tanulói asztal, szék	1-4			
Ruhatároló (fogasok)	Tanulói létszám szerint			
Szekrény	1			
Zongora	1			
Zongoraszék	1			
Egész alakos tükör	1			
Metronóm	1			
Kottatartó állvány	2			
Magnetofon	1			
Párologtató	1			
Szeméttároló	1			

Hangversenyterem (csatlakozó helyiségekkel). Befogadóképessége a tanulók létszámának legalább az 1/3-a szerint.

	Szükséges		
Szék	A terem befogadóképessége szerint		
Zongora	1		
Zongoraszék	1		
Karmesteri dobogó	1		
Énekkari dobogó	1		
Mikrofon	1		
Színpadi világítástechnikai és akusztikai berendezések	1		
Erősítő berendezés tartozékokkal	1		

Iskolában szükséges eszközök

	Szükséges		
Videolejátszó	1		
Televízió	1		
Zenekari pultok	Az együttesek létszáma szerint (20)		
Hangológép	1		

Tanított hangszer.
Hangszerfajtánként és méretenként, tanszakonként illetve szakonként 1 db. Iskolai használatra, külön-külön Emődön, Nyékládházán.

	Szükséges		
Furulya család	1		
Fuvola	1		
Klarinét	1		
Trombita	1		
Tenorkürt	1		
Gitár	1		
Tuba	1		

Folytatás a köv. oldalon

Hegedű ½	1		
Hegedű ¾	1		
Hegedű egész	1		
Hangszertartozékok a tanárok számára	Tanáronként 1		
Egy pár üstdob	1		
Xilofon	2		
Harangjáték	1		
Vibrafon	1		
Marimba	1		
Nagydob	1		
Kisdob	2		
Tom-tom	6		
Bongó	4		
Függesztett réztányér	3		
Összeütős réztányér	1		
Tam-tam vagy gong	1		
Dobfelszerelés	1		
Apró hangszerek	10-15		

Tanított hangszer, tanulói használatra
Az adott hangszert tanulók 30%-ának megfelelő számban

	Szükséges								
	E.	**Ny.**							
Furulya	4	9							
Alt furulya	4	1							
Tenor furulya	2	1							
Haránt furulya (FIFE)	2	-							
Fuvola	6	2							
Piccolo	1	1							
Klarinét	4	5							
Trombita	5	3							
Tenorkürt	4	-							
Harsona	1	-							

Folytatás a köv. oldalon

Tuba	1	-							
Hegedű 1/8	3	-							
Hegedű ¼	3	-							
Hegedű ½	9	-							
Hegedű ¾	5	-							
Hegedű egész	3	-							
Gitár	-	4							

3. Nevelőmunkát segítő eszközök

Taneszközök, tárgyak, eszközök, információhordozók az iskola pedagógiai programjában előírt tanagyag feldolgozásához. Évfolyamok, tanszakok, tantárgyak alapján a tanulói létszám figyelembevételével oly módon, hogy az iskola munkarendje szerint minden tanuló és csoport alkalmazhassa.

4. Egészség- és munkavédelmi eszközök

	Szükséges		
Mentőláda	1		
Gyógyszerszekrény	1		
Tűzoltó készülék	2		

A Reményi Ede Zenei Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai Programjának

3.számú melléklete

A művészeti alap- és záróvizsga követelményei

1. Az alap- és záróvizsga részei

1.1. Alapvizsga

Az alapvizsga írásbeli és/vagy szóbeli, valamint gyakorlati vizsgarészből áll. Az alapvizsgát tevő – elméleti tanszakosok kivételével – szabadon választhat írásbeli, illetve szóbeli vizsga között. Elméleti tanszakosok számára mindhárom vizsgarész kötelező. Gyakorlati vizsgát mindenkinek kell tenni.

1.1.1. Az írásbeli vizsga tantárgya és időtartama:

komplex zenei ismeretek*
teszt maximum 20 perc
diktálás, elemzés, improvizáció maximum 40 perc

1.1.2. A szóbeli vizsga tantárgya és időtartama:

komplex zenei ismeretek* maximum 20
perc A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama:
főtárgy maximum 25 perc
zongora** maximum 15 perc

1.2. Záróvizsga

A záróvizsga írásbeli és/vagy szóbeli, valamint gyakorlati vizsgarészből áll. Az záróvizsgát tevő – elméleti tanszakosok kivételével – szabadon választhat írásbeli, illetve szóbeli vizsga között. Elméleti tanszakosok számára mindhárom vizsgarész kötelező Gyakorlati vizsgát mindenkinek kell tenni.

1.2.1. Az írásbeli vizsga tantárgya és időtartama:
komplex zenei ismeretek* maximum 80 perc

1.2.2. A szóbeli vizsga tantárgya és időtartama:
komplex zenei ismeretek* maximum 25 perc

1.2.3.A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama: főtárgy maximum 30 perc
zongora** maximum 20

perc

---

* Gyűjtőnév, amely magában foglalja a kötelező szolfézs-ismereteken túl a kötelezően választható zeneelmélet, zenetörténet–zeneirodalom, illetve improvizáció anyagát is.
** Elméleti tanszakok esetén.

2. Az alap- és záróvizsga tartalma

2.1. Alapvizsga

2.1.1. Az írásbeli vizsga tartalma:

„A" tagozat

- teszt, ami 10-15 egyszerű, általános zenei–zenetörténeti ismeretekkel kapcsolatos kérdést tartalmaz;
- diktálás, elemzés, improvizáció (az iskola választhat az alábbi két feladatcsoport közül):
- egy magyar népdal lejegyzése szöveggel, és elemzése (a népdal: négysoros, legfeljebb 8-10 szótagszámú, tempo giusto, izometrikus – 2/4 vagy 4/4 –, szinkópa, nyújtott és éles ritmus előfordulhat, esetleg színezőhangot is tartalmazhat); előre meg kell adni a violinkulcsot, előjegyzést, metrumot és kezdőhangot; a népdal nyolcszor hangozhat el; az elemzés szempontjai: forma, stílus, hangsor/hangkészlet, zárások, esetleg ritmikai jellemzők periódus terjedelmű, funkciós basszusú műzenei idézet felső szólamának lejegyzése, és elemzése (2/4, 3/4 vagy 4/4-es lüktetésű, nem moduláló, lehetőleg a-a_v felépítésű, nehezebb hangközlépéseket nem tartalmazó, de akkordfelbontást, ill. könnyebb alterációt lehetőleg tartalmazó szemelvény); előre meg kell adni a kulcsot, az előjegyzést, a metrumot és a kezdőhangot; az idézet zongorán, két szólamban (!) nyolcszor hangozhat el; az elemzés szempontjai: a funkciók bejelölése, formai felépítés, zenei értelmezés (felütések, kötések, előadásmódra vonatkozó jelek bejelölése), zenei elemek megjelölése (hármashangzat-felbontás, szekvencia, késleltetés stb.)
- egy magyar népdal első két sorának lejegyzése szöveggel, és kiegészítése (a népdal: négysoros, legfeljebb 8-10 szótagszámú, tempo giusto, izometrikus – 2/4 vagy 4/4 –, szinkópa, nyújtott és éles ritmus előfordulhat, esetleg színezőhangot is tartalmazhat); előre meg kell adni a violinkulcsot, előjegyzést, metrumot és kezdőhangot; a népdal négyszer hangozhat el; a befejezéshez meg kell adni a szöveget periódus terjedelmű,
  funkciós basszusú műzenei idézet előtagjának lejegyzése, és befejezése két szólamban,
  vagy periódus terjedelmű, funkciós basszusú műzenei idézet felső szólamának
  lejegyzése, és alsó szólam improvizálása írásban (2/4, 3/4 vagy 4/4-es lüktetésű,

nem moduláló, lehetőleg a-a_v felépítésű, nehezebb hangközlépéseket nem tartalmazó, de akkordfelbontást, ill. könnyebb alterációt lehetőleg tartalmazó szemelvény); előre meg kell adni a kulcsokat, az előjegyzést, a metrumot és a kezdőhangokat; az idézet zongorán, hatszor hangozhat el.

2.1.2. A szóbeli vizsga tartalma

„A" tagozat

- „hozott anyag": a vizsgázó tudjon énekelni kotta nélkül **10 népdalt**, és ismerje azok legfontosabb jellemzőit; tudjon énekelni **5 műzenei szemelvényt** (társasének, hangszerkíséretes darabok a reneszánsztól/barokktól a 20. századig) éneklőtársakkal, ill. hangszerkísérettel (saját kíséret nem kötelező), ebből kettőt kotta nélkül, és ismerje az énekelt darabok legfontosabb jellemzőit;
- a tanuló által a gyakorlati vizsgán játszott darabokkal kapcsolatban a vizsgabizottság egyszerű zenetörténeti, stílusjegyekre vonatkozó, műfaji, formai és egyéb általános zenei kérdéseket tesz fel.

Kottáról a tanulónak kell gondoskodnia.

A gyakorlati vizsga tartalma

Gyakorlati vizsgát főtárgyból, elméleti tanszakok esetén zongora kötelező tárgyból, illetve a tanult hangszerből kell tenni.

Furulya

„A" tagozat

- egy skála hangzatfelbontással,
- egy etűd vagy technikai jellegű mű szoprán vagy alt furulyán (Kállay G.: Hangnemgyakorló, Paubon: Etűdök, Baroque Solo Book-ból könnyebb darabok, Giesbert: Furulyaiskola 2. rész nehézségi szintjén),
- két mű vagy tétel-pár, amelyből az egyik lehet kamaramű (Anon.: Greensleeves to a Ground, Marcello: d-moll szonáta, Loeillet de Gant: Szonáták op. 1 és op. 3, Vivaldi: F-dúr szonáta RV 52, d-moll RV 36, Telemann: F-dúr szonáta, kamaraművek: Boismortier: Leichte Duos, 6 Suite, Loeillet: 6 szonáta 2 furulyára, Naudot: Triószonáta, Czidra: Régi magyar táncok nehézségi szintjén),
- 1 periódusnyi könnyebb zenei anyag lapról játszása mérsékelt tempóban.

Az előadási darabokat, lehetőség szerint – kamaramű kivételével – kotta nélkül kell játszani.

„B" tagozat

- egy skála hangzatfelbontásokkal, összetett hangindítással (artikuláció),
- egy etűd vagy szólómű (Kállay G.: Hangnemgyakorló, V. Eyck: Variációk,

Braun: etűdök/Baroque Solo Book, Winterfeld: 12 etűd altfurulyára nehézségi szintjén),

- két tétel vagy előadási darab, amelyből az egyik lehet kamaramű (Telemann: C-dúr szonáta, Veracini: a-moll szonáta, Lavigne: Rondeau és Tambourin I-II. tétel, Fesch: F-dúr szonáta op. 6. No.2; kamaraművek: Telemann: 6 duett, Telemann: Kánonszonáták, Loeillet de Gant: Szonáta 2 altfurulyára nehézségi szintjén),
- 1 periódusnyi könnyebb zenei anyag lapról játszása mérsékelt tempóban.

Az előadási darabokat, lehetőség szerint – kamaramű kivételével – kotta nélkül kell játszani.

Fuvola

„A" tagozat

- 1 etűd (Jeney: Fuvolaiskola II. kötet/56-85., Bántai: Válogatott etűdök II. kötet/12., Köhler: Etűdök op.33 no. 1/1-5. nehézségi szintjén),
- 1 barokk szonátatétel (Marcello: d-moll szonáta, Telemann: F-dúr szonáta valamelyik tétele nehézségi szintjén),
- 1 előadási darab (Romantikus album, 3 Menüett, 3 Tambourin, Népszerű előadási darabok nehézségi szintjén),

- 1 periódusnyi könnyebb zenei anyag lapról játszása mérsékelt tempóban.

Az előadási darabokat, lehetőség szerint – kamaramű kivételével – kotta nélkül kell játszani.

„B" tagozat

- 2 különböző karakterű etűd (Platonov: 30 etűd 1-10., Köhler: Etűdök op.33 no. 1/1-5., Eördögh: Technikai és olvasógyakorlatok I./1-4. nehézségi szintjén),
- 1 barokk szonáta-tételpár (Händel: Hallei szonáták nehézségi szintjén),
- 1 karakterdarab (Járdányi Pál: Szonatina nehézségi szintjén),
- 1 periódusnyi könnyebb zenei anyag lapról játszása mérsékelt tempóban.

Az előadási darabokat, lehetőség szerint – kamaramű kivételével – kotta nélkül kell játszani.

Klarinét

„A" tagozat

- 1 választott skála (4#-4*b* előjegyzésig, kotta nélkül, hármashangzat-felbontásokkal, tercmenetekkel),
- 2 különböző karakterű etűd vagy technikai jellegű mű (Perényi Éva: Klarinét etűdök 60-86-ig , Kovács Béla: Klarinétozni tanulok I.: 13, 28 nehézségi

szintjén);

- 2 különböző stílusú és műfajú zongorakíséretes előadási darab, melyek közül az egyik lehet kamaramű is (Dancla: Románc/Perényi Éva-Perényi Péter: Repertoár-39., Weber: Sonatina/Perényi Éva-Perényi Péter: Repertoár- 44., Haydn: Szent Antal korál/200 év klarinétmuzsikája, Barokk és klasszika, Mozart: Románc/Klarinétmuzsika-10., Weber: Vadászkórus/Kis előadási darabok-19. nehézségi szintjén; kamaraművek: Ludwik Kurkiewicz I.: 57, 72, 74 Kovács Béla Klarinétozni tanulok II.: 15, 69, 84 Balassa György–Berkes Kálmán: Klarinétiskola II.: 13, 27, 28, 30, 74. nehézségi szintjén),
- 1 periódusnyi könnyebb zenei anyag lapról játszása mérsékelt tempóban.

Az előadási darabokat, lehetőség, szerint – kamaramű kivételével – kotta nélkül kell játszani.

„B" tagozat

- 1 választott skála (4#-4*b* előjegyzésig, kotta nélkül, hármashangzat-, domináns-, illetve szűkített szeptim-felbontásokkal, tercmenetekkel);
- 2 különböző karakterű etűd vagy technikai jellegű mű (Perényi Éva: Klarinét ütűdök 86-tól , Kovács Béla : Klarinétozni tanulok II.: 36, 46, 59, 75; Jean-Jean I: 2 nehézségi szintjén);
- 2 különböző stílusú és műfajú zongorakíséretes előadási darab, melyek közül az egyik lehet kamaramű is (Baermann: Románc, Debussy: Kis néger, Mozart: Sonatina, Mendelssohn: Dal szöveg nélkül, Donizetti: Concertino II. tétel, Glinka: Vocalise, Tuček: B-dúr klarinétverseny II. tétel, Leopold Kozeluch: Esz-dúr klarinétverseny II. tétel nehézségi szintjén; Kamaraművek: Devienne: 6 duó, Kovács Béla: Klarinétozni

  tanulok II.: 72, 86, Balassa György–Berkes Kálmán II.: 31, 40, 55, Kocsár Miklós: Ungaresca nehézségi szintjén);
- 1 periódusnyi könnyebb zenei anyag lapról játszása mérsékelt tempóban.

Az előadási darabokat, lehetőség, szerint – kamaramű kivételével – kotta nélkül kell játszani.

Kürt

„A" tagozat

- 1 kantiléna kotta nélkül (Szilágyi–Kökényessy kürtiskola II/31., II/47., II/52., II/73. nehézségi szintjén);
- 2 különböző karakterű etűd (Szilágyi–Kökényessy kürtiskola II/9., II/15., II/16., II/37., II42., II/68., II/90. nehézségi szintjén); az egyik etűd helyett kamaramű játszható (Tarjáni Ferenc: Muzsikáljunk c. gyűjteményéből G. F. Händel: Sándor-ünnep együtt nehézségi szintjén; tanári közreműködés lehet);
- 1 előadási darab kotta nélkül, zongorakísérettel (J. Mattheson: Ária, A. J. Varlamov: Orosz népdal, J. A. Hasse: Két tánc, G. F. Händel: Bourrée, Mező: Tánc, Schubert: A tavaszhoz nehézségi szintjén);
- 1 periódusnyi könnyebb zenei anyag lapról játszása mérsékelt tempóban.

Az előadási darabokat, lehetőség, szerint – kamaramű kivételével – kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- 1 skála különböző képletekkel, a meglévő hangterjedelemben;
- 1 kantiléna kotta nélkül (Szilágyi–Kökényessy: Kürtiskola II/110., II/116., II/142., II/155. nehézségi szintjén);
- 2 etűd (Szilágyi–Kökényessy: Kürtiskola II/119., II/150., II/167., II/209. nehézségi szintjén; az egyik etűd helyett kamaramű játszható);
- 1 előadási darab kotta nélkül, zongorakísérettel (Beethoven: Románc, Loeillet: Szonáta, Skroup: B-dúr koncert, Frehse: Andante, Székely: Szonatina II-III. tétel nehézségi szintjén);
- 1 periódusnyi könnyebb zenei anyag lapról játszása mérsékelt tempóban.

Az előadási darabokat, lehetőség, szerint – kamaramű kivételével – kotta nélkül kell játszani.

Trombita

„A” tagozat

- 1 másfél oktávos skála első képlete;
- 1 etűd (nehézségi szint: Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola III./1-65., Clodomir: Petits exercices 1-21.,
- 1 előadási darab (nehézségi szint: Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola III. (66-74), Baldassari: Szonáta, Händel: Hallei szonáta, Rangers: Velencei karnevál, Tornyos: Szonatina) (További ajánlatok a tanterv 30. oldalán.)

- 1 periódusnyi könnyebb zenei anyag lapról játszása mérsékelt tempóban.

Az előadási darabokat, lehetőség, szerint – kamaramű kivételével – kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- 1 másfél oktávos skála öt képlettel;
- 1 etűd (nehézségi szint: Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola III./1-65., IV./1- 53., Clodomir: Petits exercices 1-29., Arban: Trombitaiskola – ritmustanulmányok, díszítés- és trillaelőkészítő tanulmányok, egyszerű díszítések és trillák);
- 1 barokk szonáta vagy concerto lassú és gyors tétele (nehézségi szint: Albinoni:

Esz- dúr concerto III-IV. tétel, Albinoni: F-dúr concerto I. tétel, Händel: B-dúr szonáta, Telemann: F-dúr szonáta);
- 1 az előbbitől eltérő stílusú előadási darab (nehézségi szint: Balay: Andante et allegro, Bogár: I. és II. Concertino, Hidas: Concerto no.2. I. tétel) (További ajánlatok a tanterv 30., 33., 34. oldalán találhatók);
- 1 periódusnyi könnyebb zenei anyag lapról játszása mérsékelt tempóban.

Az előadási darabokat, lehetőség, szerint – kamaraműkivételével – kotta nélkül kell játszani.

Harsona
„A" tagozat

- 1 dúr hangsor másfél oktávon keresztül, a hozzátartozó hármashangzat-felbontással;
- 2 különböző karakterű etűd (Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Harsonaiskola II./151., 158., 247., Steiner: Harsona-ABC 16/2 – Andante, 17/1 – Andantino, 18/2 – Allegretto, 19/2 – Allegretto nehézségi szintjén);
- 1 előadási darab zongorakísérettel, kotta nélkül (Steiner: Előadási darabok rézfúvósokra c. gyűjteményből F. Schubert: Bölcsődal (20.), L. Mozart: Trombitaszó (22.), Anonymus: Hornpipe (24.), H. Purcell: Induló (26.), Corelli: Gavotta (28.), Rimsky-Korsakov: Mazurka (35.), vagy hasonló nehézségű előadási darabok);
- 1 periódusnyi könnyebb zenei anyag lapról játszása mérsékelt tempóban.

Az előadási darabokat – kamaraműkivételével – kotta nélkül kell játszani.

„B" tagozat

- 1 dúr hangsor és párhuzamos mollja másfél oktávon keresztül, különböző képletekkel (pl.: hármashangzat felbontás, tercmenet, futóskála, futóskála oktávzárással);
- 2 különböző karakterű etűd (Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Harsonaiskola I.: 136., 137., Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Harsonaiskola II.: 217., 300., 352., Makovecz: Válogatott etűdök harsonára I.: 4. (Poco Allegro), 6. (Allegro), 12. (Allegretto) nehézségi szintjén);
- 1 előadási darab zongorakísérettel, kotta nélkül (Steiner: Előadási darabok rézfúvósokra c. gyűjteményből J. S. Bach: Menüett (27.), Nagy Olivér: Chorea

  Hungarica (31.), G. Giordani: Arietta (33.), G. B. Pergolesi: Aria (34.), Bogár István: 4 bagatell (36.); Harsona-ABC 69. o. Hasse: Két tánc, Marcello: Szonátatételek, vagy hasonló nehézségű előadási darabok);
- 1 periódusnyi könnyebb zenei anyag mérsékelt tempójú lapról játszása;
- 1 periódusnyi könnyebb zenei anyag lapról játszása mérsékelt tempóban.

Az előadási darabokat – kamaraműkivételével – kotta nélkül kell játszani.

Tuba

„A” tagozat:

- 1 skála (legalább három variációval.)
- 2 gyakorlat (különböző karakterű) pl. Jakab Gedeon: Tubaiskola I. Kötet.
- 172, 183, 187, 192. gyakorlatok nehézségi szintjén.
- Felhasználhatók továbbá Dr Ujfalusi - Pehl - Perlaki: Tubaiskola, D. Meschke: Tubaiskola hasonló nehézségű gyakorlatai.
- 2 előadási darab (egy lassú és egy gyors) pl. F. Schubert: Bölcsődal (169. gy.), H. Purcell: Rigaudon (166. gy.) Felhasználhatók továbbá a fenti tubaiskolák előadási darabjai, valamint Dr. Ujfalusi L. – Steiner F.: Előadási darabok, és Steiner F.: Repertoir zeneiskolásoknak című gyűjtemények megfelelő darabjai.

A skálát és az előadási darabokat kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat:

- 1 skála (Dúr és moll változata legalább három variációval.)
- 2 gyakorlat (különböző karakterű) pl. Jakab G.: Tubaiskola I. Kötet: 161, 163, 179, 186-os gyakorlatok szintjén.
- Felhasználhatók továbbá Dr Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Tubaiskola, D. Meschke: Tubaiskola hasonló nehézségű gyakorlatai.
- 2 előadási darab (egy lassú és egy gyors) pl. J. Brahms: Bölcsődal (176. gy.)
- H. Purcell: Rigaudon (166.gy.). Felhasználhatók továbbá a fenti tubaiskolák előadási darabjai, valamint Dr Ujfalusi L. – Steiner F. : Előadási darabok, és Steiner F.: Repertoir zeneiskolásoknak című gyűjtemények megfelelő darabjai.

A skálát és az előadási darabokat, lehetőség, szerint kotta nélkül kell játszani.

Tenorkürt

„A”tagozat

1 másfél oktávos skála első képlete
1 etűd (Varasdy-Nagyiván-Sztán: Trombitaiskola II.51-116. nehézségi szintjén). 1 előadási darab (Dr.Ujfalusi-Steiner: Előadási darabok rézfúvósokra c.
gyűjteményéből F.Schubert: Bölcsődal (20), L.Mozart: Trombitaszó (22), Anonymus:

Hornpipe(24), H.Purcell: Induló (26), Corelli: Gavotta (28), Rimsky-Korsakov: Mazurka (35), vagy hasonló nehézségű előadási darabok).

Az etűd kivételévela vizsgaanyagot lehetőség szerint kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

1 másfél oktávos skála három képlettel.
1 etűd (Varasdy-Nagyiván-Sztán: Trombitaiskola II.51-116., Clodomir: Etűdök I-II. nehézségi szintjén).
1 előadási darab Dr.Ujfalusi-Steiner: Előadási darabok rézfúvósokra c. gyűjteményéből J.S.Bach: Menüett (27), Nagy Olivér: Chorea Hungarica (31), G.Giordani: arietta (33), G.B. Pergolesi: aria (34), Bogár István: 4 bagatell (36)

Ütőhangszerek

„A” tagozat

- két kisdobgyakorlat, pl. Knauer: Kisdobiskola: 10, 16, 18, 29, 36, II. rész 11, 17, 27., Keune: Kisdobiskola 48, 69, 127, 145, 173.
- egy dallamhangszeres mű, pl.Vivaldi: Largo – Bononcini: Allegro – Haydn: Szerenád
- egy kamaramű (duó, rió, stb.) pl. Krell-Holzmann: Cake Walk Parade – Camidge: Sonatina Gebauer: Duó – Leyel: Menuetto, Larson: Mexikói szvit, Zempléni L.: Párok
  – Váray L.: Gukhe (low drums szólam), Jack Mc Kenzie: Három tánc

A dallamhangszeren megszólaltatott darabok, lehetőség, szerint kotta nélkül játszandók.

„B” tagozat

- két kisdobgyakorlat, pl. Knauer: Kisdobiskola: 19, 20, 22, 24 (4/8), 31, 37. – II. rész 2, 5, 14. Keune: Kisdobiskola 67, 75, 108, 150, 153, 146.
- egy skála hármashangzat-felbontással
- egy dallamhangszeres mű, pl. Bach: h-moll szvit (1 tétel) – Hacsaturján: Kislányok tánca – Rameau: Gavotte, Handel: a-moll menüett (HWV 602, 603)
- egy kamaramű, pl. Zempléni L.: Üzenetek: Hét SMS tanulmány dobokra (1 tétel), Váray L.: Gukhe (high drum szólam), Balázs O.: Nyolc trió (5.,6.)

A dallamhangszeren megszólaltatott darabok, lehetőség, szerint kotta nélkül játszandók.

Gitár

„A” tagozat

- 1 két- vagy háromoktávos dúr-vagy moll skála fekvésváltással;
- 1 etűd - nehézségi szint: Szendrey-Karper: Gitárgyakorlatok V- VII. kötet, Carcassi: 25 etűd op. 60, : Giuliani: Etűdök gitárra op. 100, Leo Brouwer: 10etűd stb.

- 2 különböző stílusú előadási darab, vagy 1 előadási darab, és 1 kamaramű -

nehézségi szint: Dowland: Táncok és Fantáziák; Adrian Le Roy: Fantáziák és táncok; Mosóczi: Régi spanyol muzsika;vagy J. S. Bach–Szendrey: 20 könnyű darab;Domenico Scarlatti:Szonáták; vagy: Klassiker der Gitarre 1.kötet; Giuliani: 10 könnyű darab; Nagy–Mosóczi IV-V kötetből klasszikus szerzők darabjai; vagy:spanyol és latin- amerikai romantikus szerzők darabjai, pl.: F. Tárrega: Lágrima – Preludio; José Vinas: Álom; Antonio Lauro: Vals Venezolano nr. 2.;vagy XX. századi darabok: Leo Brouwer: Egy novemberi nap; Francis Kleynjans: Nocturne nr. 1.; Scott Joplin: Weeping Willow; Luise Walker: Gaucho); a kamaraművek nehézségi szintje: Benkő: 40 Gitárduó-ból: Vivaldi: Adagio; Antonio da Silva Leite: 41 Gitárduett –(Benkő); Musik für zwei Gitarren 16-18.század; Régi zene fuvolára és gitárra – (Bántai- Kovács-Nagy);

- 1 periódusnyi könnyebb zenei anyag lapról játszása mérsékelt tempóban.

Az előadási darabokat , lehetőség, szerint – kamaraműkivételével – kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- 1 dúr vagy moll skála két vagy három oktávban, illetve pentaton, vagy modális hangsorok fekvésekben, különböző pozíciókban;
- 1 etűd - nehézségi szint: Szendrey-Karper: Gitárgyakorlatok VII-VIII. kötet; Carcassi: 25 Etűd op. 60 nr. 13., 18., 19.; Giuliani: Etűdök gitárra-op. 48 nr. 19; -op. 100 nr. 13., 15.; F. Sor: op.31 nr. 18., 23.; Leo Brouwer: 10 Etűd nr. 9., 10.; Julio S. Sagreras *II.* kötet nr. 38., 39., 44.;
- 2 különböző stílusú előadási darab - nehézségi szint: Francesco da Milano: 14 Fantasie-ból 1; Luys Milan: 6 Pavan-ból 1; E. Pujol: Hispanae Chitharae Ars Viva; vagy: J. S. Bach: 20 könnyű darabból 1; Robert de Visée: d-moll szvit-részlet; J. S. Bach: d-moll prelúdium; Domenico Scarlatti: 5 szonátából 1; vagy: klasszikus és romantikus darabok, pl.: Napoleon Coste: Melancolico (Klassiker der Gitarre Band 2); Napoleon Coste: Rondoletto (Nagy–Mosóczi IV/75); Carulli: Alla Polacca (Nagy- Mosóczi V/71); vagy: spanyol és latin-amerikai szerzők darabjai: Antonio Lauro: Carora, Vals Venezolano nr. 3; Jorge Cardoso: Milonga; Velasco: Alegrias; José Arcas: Bolero 2; vagy: XX. századi darabok: Leo Brouwer: Berceuse; Dávid Pavlovits: Cantabile (Amethyste nr. 3); Scott Joplin: The Entertainer;
- 1 kamaraműnehézségi szint: Old French Musik for two Guitars (Mosóczi); Old English Music for two Guitars (Mosóczi); Musik für zwei Gitarren 16-18. század; Régi zene fuvolára és gitárra (Bántai–Kovács–Nagy); English Renaissance Songs for Voice and Guitar (Benkő);
- 1 periódusnyi könnyebb zenei anyag lapról játszása mérsékelt tempóban.

Az előadási darabokat, lehetőség, szerint – kamaraműkivételével – kotta nélkül kell játszani.

Zongora

„A” tagozat

- 1 barokk mű, lehet tánc, vagy többszólamú szerkesztést bemutató darab (Bach: 18 kis prelúdium, Händel: Válogatott darabok, Telemann: Kezdők zongoramuzsikája nehézségi szintjén); pl. J.S.Bach: 18 kis prelúdium / 6.15. 18.,
- 1 klasszikus szonatina-tétel, vagy könnyebb variáció (pedál nem szükséges) (Könnyű szonatinák, 15 könnyű szonáta, Csurka: Szonatina-gyűjtemény I-II., Szonatina-album, Könnyű klasszikus variációk nehézségi szintjén); pl. Clementi : C-dúr Szonatina, Kuhlau: G-dúr Szonatina,
- 1 romantikus mű (mindenképpen éneklő, lírai hangvételű legyen, lehetőleg pedálhasználattal) (Jugendalbumok, Romantikus album, orosz zeneszerzők darabjai, keringők, táncok, romantikus gyermekdarabok nehézségi szintjén); pl.Schumann: Jugendalbumból: Emlékezés, Színházi utóhangok, Heller: Romantikus etüdök/D-dúr, Csajkovszkij: Évszakok sorozat darabjai,
- XX. századi mű (lehet magyar, de más nemzetiségű zeneszerző is) (Bartók, Weiner, Kurtág, Kodály, Sosztakovics, Prokofjev és mások művei); pl.: Bartók Béla: Mikrokozmosz III/84-Mulatság, 92.- Kromatikus invenció, Kodály Zoltán:
  Táncok/5.7., Sosztakovics: 3 fantasztikus tánc,
- 1 periódusnyi könnyebb zenei anyag lapról játszása mérsékelt tempóban.

A négy mű közül lehetőség szerint egy éneklő, egy pedig virtuóz jellegű

legyen. Az előadási darabokat – a kamaramű kivételével – kotta nélkül kell

játszani.

„B” tagozat

- 1 barokk mű: többszólamú szerkesztésben írt darab, vagy szvit-tétel (nehézségi szint:
  J. S. Bach: 18 kis prelúdium, Kétszólamú invenciók, Francia szvitek; Händel-variációk, Scarlatti-szonáták); pl.: J.S.Bach: 18 kis prelúdium/ 9. 16. 17., J.S. Bach: Kétszólamú invenciók: C-dúr, a-moll, F-dúr,
- 1 klasszikus szonatina, szonáta-tétel, vagy variáció, pedálhasználattal (nehézségi szint: 15 könnyű szonáta, Haydn: Szonáták I-II., Szonátáskönyv, Beethoven: Szonatinák, Mozart: 4 könnyű szonáta); pl.: Grazioli:G-dúr Szonáta, Mozart: Hat bécsi Szonatina, Haydn: Szonáták I.kötet (Urtext kiadás) G-dúr Szonáta, C-dúr Szonáta,
- 1 romantikus mű, pedálhasználattal – bal pedál is, ha szükséges (nehézségi szint: Schumann: Jugendalbum, Csajkovszkij: Évszakok, Chopin: Keringők, Mazurkák, Prelűdök; Mendelssohn: Dalok szöveg nélkül); pl.: Schumann: Fantáziatánc, Chopin: a-moll Keringő, Chopin: h-moll Keringő,
- XX. századi mű (lehetőleg Bartók vagy kortárs zeneszerző darabja); pl.: Bartók: Mikrokozmosz III. kötet/ Triolák, IV. kötet/Nóta, Kurtág : Játékok darabjai,
- 1 periódusnyi könnyebb zenei anyag lapról játszása mérsékelt tempóban.

A négy közül egy legyen éneklő stílusban, egy pedig virtuóz jellegű.

Az előadási darabokat, lehetőség, szerint – kamaramű kivételével – kotta nélkül kell játszani.

Hegedű

„A" tagozat

- 1 etűd (Dénes: V-VI. Hegedűiskola, vagy Dancla op. 68/2., 9., 14., vagy Dont op. 38, vagy Mazas: Études speciales op. 36. I/2., 8., 9. nehézségi szintjén);
- 1 előadási darab, vagy koncert-tétel, vagy szonáta-tétel (Beethoven: Menuett és Trio, Rameau: Gavotte, Dancla: Variációk – sorozat, Vivaldi: G-dúr koncert I. tétel, Seitz: D-dúr koncert I. tétel, Corelli: e-moll, A-dúr szonáta nehézségi szintjén);

A vizsgaanyagot, lehetőség, szerint kotta nélkül kell játszani.

„B" tagozat

2 különböző technikai követelményt tartalmazó etűd:

- a játék technikai biztonságának felmérésére,
- karakteretűd a zenei kifejezés felmérésére (pl. Dancla: op.68. 12.,15., Mazas: Etudes speciales op.36.I.2.,7.,9.,15.,17.,18., Mazas: Etudes brillantes op.36.II.: 31.,33.,34.,36.,47.,48., Dont: 24 előkészítő gyakorlat op. 37: 2.,4.,6., nehézségi szintjén);
- 1 előadási darab,Boyce: Matelotte, Járdányi: Magyar tánc, Wieniawski: Kuyawiak nehézségi szintjén.
- 1 koncert-tétel vagy szonáta-tétel Komarovszkij: a-moll koncert I.tétel, Vivaldi: a-moll koncert I.tétel, Accolay: a-moll koncert, Seitz: g-moll op. 12. No.3.koncert I.tétel, Dancla: Concert-solo op. 77. no.2,3. vagy Telemann: A-dúr Szonáta, Händel:E-dúr Szonáta nehézségi szintjén.
- Az ajánlott zongorakíséretes művek jegyzéke a hatályos tanterv 49-50. oldalán található.

A vizsgaanyagot, lehetőség szerint kotta nélkül kell játszani.

Záróvizsga

2.2.1. Az írásbeli vizsga tartalma:

„A" tagozat (amennyiben a növendék elméleti tárgyat tanult kötelezően választható tárgyként)

- teszt, ami 15-20 általános zenei–zenetörténeti ismeretekkel kapcsolatos feladatot tartalmaz;
- diktálás, elemzés improvizáció (az iskola választhat a két feladatcsoport közül):

- 8 ütemnyi egyszólamú barokk, vagy romantikus dallam lejegyzése és elemzése. Az idézet egyszerűbb hangnemi kitérést tartalmazhat; előre meg kell adni a kulcsot, az előjegyzést, a metrumot és a kezdőhangot; az idézet zongorán, két szólamban nyolcszor hangozhat el; az elemzés szempontjai: formai felépítés, zenei értelmezés,(felütések, kötések, előadásmódra vonatkozó jelek bejelölése) zenei elemek megjelölése (hangzatfelbontás, késleltetés, szekvencia stb.)
- 8 ütemnyi egyszólamú barokk, vagy romantikus dallam első négy ütemének lejegyzése és befejezése. Előre meg kell adni a kulcsot, az előjegyzést, a metrumot és a kezdőhangot; az idézet zongorán, hatszor hangzik el.

2.2.2. A szóbeli vizsga tartalma

„A" tagozat

- Periódus terjedelmű dallam lapról éneklése - rövid átnézés után - szolmizálva vagy hangnévvel. Az idézet tartalmazzon változatos ritmikai és dallami fordulatokat és hangnemi kitérést.
- „hozott anyag": a vizsgázó tudjon énekelni kotta nélkül **15 népdalt**, és ismerje azok legfontosabb jellemzőit; tudjon énekelni **5 műzenei szemelvényt** (társasének, hangszerkíséretes darabok a reneszánsztól/barokktól a 20. századig) éneklőtársakkal, ill. hangszerkísérettel (saját kíséret nem kötelező), ebből hármat kotta nélkül, és ismerje az énekelt darabok legfontosabb jellemzőit;
- a tanuló által a gyakorlati vizsgán játszott darabokkal kapcsolatban a vizsgabizottság egyszerű zenetörténeti, stílusjegyekre vonatkozó, műfaji, formai és egyéb általános zenei kérdéseket tesz fel.

Kottáról a tanulónak kell gondoskodnia.

2.2.3. A gyakorlati vizsga tartalma

Gyakorlati vizsgát főtárgyból, elméleti tanszakok esetén zongora kötelező tárgyból, illetve a tanult hangszerből kell tenni.

Furulya

„A" tagozat

- 1 skála tercekkel, hármashangzat-felbontással;
- 1 technikai jellegű mű vagy szólódarab (Paubon: Études Melodiques 1., 7., Brüggen: Etűdök, Linde: Neuzeitliche Übungsstücke, Winterfeld: Technische Studien, Telemann: Fantáziák, Eyck: Der Fluyten Lust-hof I-III. nehézségi szintjén);
- 1 teljes szonáta vagy concerto (kettősverseny és egy korabarokk, vagy XX.

századi mű, vagy tétel (Telemann: f-moll szonáta, d-moll szonáta, Telemann: Metodikus szonáták 1- 6., Vivaldi: G-dúr concerto, Dornel: Sonate op. 3 no.7, 3 altfurulyára nehézségi szintjén);
- rövid zenei anyag lapról játszása mérsékelt tempóban.

Az előadási darabokat, lehetőség szerint – kamaramű kivételével – kotta nélkül kell játszani.

„B" tagozat

- 1 skála: terc-, hármas- és négyeshangzat-felbontással (kotta nélkül);
- 1 etűd vagy szólódarab (Brüggen: 1., Quantz: Solos 1-5./Baroque Solo Book, Eyck, J. van: Der Fluyten Lust-hof I-III., G. Ph. Telemann: Fantázia 2, c-moll nehézségi szinzjén);
- 1 teljes szonáta vagy concerto és 1 korabarokk vagy XX. századi mű vagy tétel, amelyből 1 lehet kamaramű (Krähmer, E: Variációk op.18, Händel: g-moll szonáta (V.), Castrucci, P.: Szonáták op. 1/5, op. 1/6, Vivaldi: a-moll piccoloverseny RV445 nehézségi szintjén);
- zenei anyag lapról játszása mérsékelt tempóban.

Az előadási darabokat, lehetőség szerint – kamaramű kivételével – kotta nélkül kell játszani.

Fuvola

„A" tagozat

- 1 etűd (Bántai: Fuvolaetűdök III. kötet, vagy Köhler: Etűdök op.33 no. II kötet valamelyik darabja nehézségi szintjén);
- 1 barokk szonáta két tétele, vagy egy barokk kamaramű (Marcello, Veracini, Telemann műveinek nehézségi szintjén);
- 1 karakterdarab, vagy XX. századi mű (Fauré, Doppler, Mező Imre, Szervánszky Endre műveiből);
- rövid zenei anyag lapról játszása mérsékelt tempóban.

A vizsga koncert formában is teljesíthető. Ez esetben a vizsga tartalma:

- 1 barokk szonáta két különböző karakterű tétele,
- 1 karakterdarab,
- 1 XX. századi mű.

- A három darab egyike kamarazenei mű legyen, melyben – ha a helyi körülmények szükségessé teszik – a tanár közreműködése is megengedhető (pl. fuvoladuó). A tanterv 8-10. évfolyamokra javasolt tananyaga bőséges választékot nyújt.

Az előadási darabokat, lehetőség szerint – kamaramű kivételével – kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- 1 etűd (Köhler: Etűdök op. 33 no. III. 1-5., Andersen: 24 etűd fuvolára/1.; Hangversenyetűdök fuvolára c. gyűjtemény valamelyik darabja nehézségi szintjén);
- 1 barokk szonáta két tétele, vagy egy barokk kamaramű (Händel: Hat szonáta, egy barokk triószonáta két tétele nehézségi szintjén);
- 1 XX. századi mű (Farkas: Bihari román táncok nehézségi szintjén);
- barokk zenei anyag lapról játszása mérsékelt tempóban.
- A vizsga koncert-formában is teljesíthető, az etűd helyett 1 karakterdarab előadásával. A három mű egyike kamarazenei mű legyen, lehetőleg különböző hangszerekből álló együttessel (triószonáta, vagy fuvola-gitár, pl. Giugliani művei).

Az előadási darabokat, lehetőség szerint – kamaramű kivételével – kotta nélkül kell játszani.

Klarinét

„A” tagozat

- az összes dúr és moll skála (e-a^3 hangterjedelemben) domináns-, és szűkített szeptim- felbontásokkal, illetve mollok esetén melodikus és harmonikus skálák is. Az előző években megszokott módon hármashangzat-felbontással és tercmenettel,
- 2 etűd, vagy technikai jellegű mű (Perényi Éva: Klarinét etűdök 86-tól, Klosé: Karakterisztikus etűdök, Jean-Jean: Etűdök II. nehézségi szintjén),
- 2 különböző stílusú és műfajú zongorakíséretes előadási darab, vagy kamaramű (nehézségi szint: Wagner: Adagio, Barat: Szláv dal, Donizetti: Concertino I-II. tétel, Niels Gade: Fantáziadarab, Bartók: Három csíkmegyei népdal, Draskóczy: Korondi táncok; kamaraművek: Panzer: 3 duó concertante, Pleyel: Duók: I-II., Devienne: Concertino 2 klarinétra és zongorára),
- rövid zenei anyag lapról játszása mérsékelt tempóban.

Az előadási darabokat, lehetőség szerint – kamaramű kivételével – kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- az összes dúr és moll skála (e-a^3 hangterjedelemben) domináns-, és szűkített szeptim- felbontásokkal, illetve mollok esetén melodikus és harmonikus skálák is. Az előző években megszokott módon hármashangzat-felbontással és tercmenettel,
- 2 etűd, vagy technikai jellegű mű (Klosé: Napi gyakorlatok, Klosé Karakterisztikus etűdök, Jean-Jean: Etűdök II. nehézségi szintjén),

- 2 különböző stílusú és műfajú zongorakíséretes előadási darab, vagy kamaramű (nehézségi szinte: Danczi: Szonáta, Stamitz: Esz- dúr koncert, Weiner: Csűrdöngölő, Dimler: B-dúr klarinétverseny, Wasilenko: Keleti táncok, Weber: Variáció op. 33; kamaraművek: Kreutzer: Duók, Pleyel: Duók I-II., Pranzer: 3 duó concertante),
- zenei anyag lapról játszása mérsékelt tempóban.

Az előadási darabokat – kamaramű kivételével – kotta nélkül kell játszani.

Kürt

„A" tagozat

- 1 kantiléna transzponálása Esz-kürtben (Szilágyi–Kökényessy: Kürtiskola II/110., II/161., II/203. nehézségi szintjén);
- 2 különböző karakterű zongorakíséretes előadási darab, ill. versenymű, vagy szonáta lassú és gyors tétele kotta nélkül; az egyik előadási darab helyett kamaramű játszható; (Schubert: Szerenád, Telemann: Allegretto, Mozart: D-dúr kürtverseny, Händel: Ária, Skroup: B-dúr koncert, Csajkovszkij: Édes álom, Glinka: Északi fény, Martini: Gavotte, Székely: Szonatina, Szervánszky: Kis szvit nehézségi szintjén);
- rövid zenei anyag lapról játszása mérsékelt tempóban.

Az előadási darabokat, lehetőség szerint – kamaramű kivételével – kotta nélkül kell játszani.

„B" tagozat

- transzponálás Esz-, vagy D-kürtben (Szilágyi–Kökényessy: Kürtiskola II/136., II/187. nehézségi szintjén);
- 1 etűd (Szilágyi–Kökényessy: Kürtiskola II/182., II/193., II/210. nehézségi szintjén);
- 1 kamaramű (Mozart-kürtduók, Haydn: Divertimento, Farkas F.: Régi magyar táncok – fúvósötös nehézségi szintjén);
- 1 előadási darab, vagy 2 különböző karakterű tétel zongorakísérettel (ajánlott előadási darabok a hatályos zeneművészeti szakközépiskolai tanterv 8-10. oldalán, valamint Bogár: Változó felhők, Zempléni: Rapszódia);
- zenei anyag lapról játszása mérsékelt tempóban.

Az előadási darabokat, lehetőség szerint – kamaramű kivételével – kotta nélkül kell játszani.

Trombita

„A" tagozat

- 1 másfél oktávos skála öt képlettel;
- 1 etűd (Clodomir: Petits exercices 22-70., Clodomir: Etűdök II., III., IV., VI., és Arban: Trombitaiskola etűdjeinek nehézségi szintjén);
- 2 különböző karakterű előadási darab, melyből az egyik lehet kamaramű is (előadási darab - nehézségi szint: Albinoni: Esz- dúr, g-moll, C-dúr concerto, Neruda: Trombitaverseny I. tétel, Hidas: Concerto no. 2., Barat: Fantázia, Gedicke: Koncertetűd);
- (További ajánlatok a tanterv 37. oldalán.)
- (kamaramű – nehézségi szint: Borst: Trombitaduók, Mező Imre: Variációk,

- Clodomir: Six petits duo és Six duo faciles, Reschofsky: Trió, Farkas Ferenc: Régi magyar táncok)
- rövid zenei anyag lapról játszása mérsékelt tempóban.

Az előadási darabokat, lehetőség szerint – kamaramű kivételével – kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- 1 dúr és 1 moll skála másfél oktávon, öt képlettel;
- 2 etűd, vagy 1 etűd és 1 kamaramű (Clodomir: Petits exercices 22-70., Clodomir: Etűdök II., III., IV., VI., és Arban: Trombitaiskola etűdjeinek nehézségi szintjén), (kamaraművek: Clodomir: Six duo Faciles, Scheidt: Brass: Quintets I-II., Petrovics: Cassazione nehézségi szintjén) ;
- 1 barokk szonáta vagy concerto lassú és gyors tétele (nehézségi szint: Albinoni: Esz-dúr, g-moll, C-dúr concerto, Corelli: e-moll szonáta, Purcell: B-dúr szonáta, Vivaldi: d-moll concerto)
- 1 más stílusú előadási darab (nehézségi szint: Hummel: Trombitaverseny I. tétel, Haydn: Trombitaverseny II-III. tétel, Hidas: Concerto no. 2, Bozza: Capricco, Arutjunjan: Trombitaverseny);
- (További ajánlatok a tanterv 37. oldalán.)
- zenei anyag lapról játszása mérsékelt tempóban.

Az előadási darabokat, lehetőség szerint – kamaramű kivételével – kotta nélkül kell játszani.

Harsona

„A” tagozat

- 1 dúr hangsor és párhuzamos mollja másfél oktávon keresztül, különböző képletekkel (pl: hármashangzat-felbontás, tercmenet, futóskála, futóskála oktávzárással);
- 1 etűd (Makovecz: Válogatott etűdök harsonára I.: 14. Andante, 16. Allegretto leggiero,
  17. Allegro moderato, 18. Allegro moderato, 19. Andante, 20. Andante con moto, 27. Allegretto, 28. Mazurka, 30. Allegro moderato, 31. Allegretto, 32. Allegro

moderato nehézségi szintjén);
- 2 különböző karakterű zongorakíséretes előadási darab, melyből az egyik lehet kamaramű is: barokk szonáta két tétele, vagy egy versenymű két tétele, vagy egy gyors és egy lassú tempójú előadási darab (az ajánlott darabokat lásd a hatályos tanterv 46. oldalán);
- rövid zenei anyag lapról játszása mérsékelt tempóban.

Az előadási darabokat – kamaramű kivételével – kotta nélkül kell játszani.
„B" tagozat

- 1 dúr hangsor és párhuzamos mollja másfél oktávon keresztül, különböző képletekkel (pl: hármashangzat-felbontás, tercmenet, szekvenciák: futóskála, futóskála oktávzárással);
- 2 etűd (az egyik etűd helyett duó, vagy egyéb kamaramű is választható) (Makovecz: Válogatott etűdök harsonára I.: 33-35., 37., 38., 44., 46-50.; II.: 3., 4., 9-12., 14-16., 18., 20., 21., 29., 30., 32., 33., 38-40., 46. gyakorlatok nehézségi szintjén);
- 1 barokk szonáta két tétele (lassú–gyors), és egy más stílusú előadási darab zongorakísérettel (az ajánlott darabokat lásd a hatályos zeneművészeti szakközépiskolai tantervben),

- zenei anyag lapról játszása mérsékelt tempóban.

Az előadási darabokat – kamaramű kivételével – kotta nélkül kell játszani.

Tuba

„A" tagozat:

- 1 skála variációkkal,
- 2 gyakorlat pl. Jakab G. : Tubaiskola II. kötet 291, 297. gyakorlatok nehézségi szintjén. Felhasználhatók továbbá Dr Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Tubaiskola, Kitzer: Tubaiskola és Lachman: 10 etüd megfelelő gyakorlatai,
- 2 előadási darab pl. G.F. Handel: Siciliana, W.A. Mozart: Menuet.
  Felhasználhatók továbbá a tantervben felsorolt előadási darabok.

A skálát és előadási darabokat, lehetőség szerint kotta nélkül kell játszani.

„B" tagozat:
- 1 skála variációkkal,
- 2 gyakorlat pl. Jakab G. : Tubaiskola II. kötet 291, 297. gyakorlatok nehézségi szintjén. Felhasználhatók továbbá Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Tubaiskola, Kitzer: Tubaiskola és Lachman: 10 etüd megfelelő gyakorlatai.
- 2 előadási darab pl. B. Marcello: Szonata, I. tétel, Hidas F. : Három kis tétel tubára. Felhasználhatók továbbá a tantervben felsorolt előadási darabok.

Ütőhangszerek

„A” tagozat

- két kisdobgyakorlat,(vagy egy kisdob- egy üstdob) pl. Knauer: Kisdobiskola: II.rész 16,18,35.; Keune: Kisdobiskola 84, 135, 148, 161, 176.; Knauer: Üstdobgyakorlatok: 6,11,15,20.,
- egy dallamhangszeres mű, pl.Dvorzak: Humoreszk – Mozart: Török induló – Weiner: Rókatánc – Haydn: Magyaros rondo,
- egy kamaramű, vagy dobfelszerelés, pl. Evelyn Glennie: Kis imádság – Joplin: Ragtime (Percherine, Entertrainer); John O'Reilly: Három epizód – G.d.Monica: Movi-rock; Steve Reich: Zene fadarabokra – Balázs O.: Nyolc trió (1 tétel); Sigfried Fink: Trommeltanz – Junior's beat

A gyakorlatok száma változtatható, és a vizsgázó ritmus-és dallamhangszeres műveket is szólaltasson meg.

„B” tagozat

- két kisdobgyakorlat, (vagy egy kisdob, egy üstdob) pl. Knauer: Kisdobiskola II. rész 20., 21., 26., 29., 30., Keune: Kisdobiskola 83., 97., 138., 147., 158.; Knauer: Üstdobgyakorlatok: 14, 19, 24, 27, 33, 46.; S. Fink: Kisdobszvit (Marcia) - egy skála hármashangzat-felbontással (4x 4b-től)

- egy hosszabb lélegzetű mű megszólaltataása dallamhangszeren (pl. barokk szonáta lassú, gyors tétele) pl. Bach: a –moll partita - Bach. Kétszólamú invenciók (1. tétel); Rimszkij- Korszakov: Dongó – Gounod: Faust (Tánc No.6) - Vivaldi: a-moll hegedűkoncert; Masser: Etüdök (1 tétel) Bach: Seven chorales (1choral) – Luis Milan: Pavana; Handel: Spanish Royal Marsh - Haydn: Sonata No. 9. Hob XVI/4; W. Kraft: Francia szvit - M. Getano: Multiple Episode - Cserepnyin: Szonatina; S. Fink: Etudes in Jazz.

Gitár

„A” tagozat

o

- 1 skála két vagy három oktávban, lehet dúr, moll (melodikus), pentaton, illetve modális hangsorok valamelyike, vagy egyoktávos terc-kvint-, vagy szextskála húrváltás nélkül;
- 1 etűd, 2 különböző stílusú előadási darab, melyből az egyik lehet többtételes.
- Az etűdök nehézségi szintje: Carcassi: 25 Etűd op. 60, nr. 19., 20., 23., F. Sor op. 29 nr. 1., Aguado: Etűdök II. kötetből nr. 9., 11., 12., Giuliani: 24 etűd op. 48 nr. 20., 21., F. Tárrega, Abel Carlevaro, Emilio Pujol technikai etűdjei, Leo Brouwer, Francis Kleynjans, Kováts Barna etűdjei;
- Az előadási darabok nehézségi szintje: reneszánsz darabok: John Dowland: Táncok és Fantáziák – (Benkő); Gaspar Sanz: Canario; Alonso Mudarra:

Fantáziák; vagy: J. S. Bach: Lantszvitek – (Sárközy); Szonáták és partiták – (Mosóczi).; Scarlatti: 5 szonáta – (Fodor-Mosóczi); S. L. Weiss: Tombeau/Fantasie;vagy klasszikus és romantikus darabok pl.: F. Carulli, Giuliani, F.Sor művei; egyes tételek Vivaldi, Carulli, Haydn gitárversenyeiből; Klassiker de Gitarre Band 2-ből: Napoleon Coste: Tarantella, Melancolico; Johann Kaspar Mertz: 3 Schubertische Lieder; Francisco Tarrega: Marieta, Rosita; vagy XX. századi szerzők: Leo Brouwer, Richard Charlton, Kováts Barna, Pavlovits Dávid művei;

- 1 kamaramű - nehézségi szint: Rameau: Three Pieces for two Guitars – (Ortega); Beethoven: Sonatina e Variazione for two Guitars; Händel: Air con variazioni for two Guitars; D. Scarlatti: Five Sonatas for two Guitars – (Fodor-Mosóczi);
- rövid zenei anyag lapról játszása mérsékelt tempóban.

Az előadási darabokat, lehetőség szerint – kamaramű kivételével – kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- 1skála: terc-kvint- vagy szextskála két oktávban, húrváltással, fekvésekben, vagy egyoktávos skála hármashangzatokban;
- 2 különböző karakterű etűd - nehézségi szint: Carcassi: 25 Etűd op. 60; F. Sor: Zwölf Etüden; Giuliani: Etűdök gitárra-op. 48 nr.,továbbá F. Tárrega, Abel Carlevaro, Emilio Pujol, Leo Brouwer, Julio S. Sagreras etűdjei);
- 2 különböző stílusú előadási darab, melyből az egyik lehet egy szvit vagy versenymű több tétele, vagy egy szonáta, a másik egy kortárs mű, vagy kamarazene.
- Nehézségi szint: Bakfark Bálint, J. Dowland, Luis Mylan, Gaspar Sanz, Frescobaldi művei, vagy J. S. Bach: Lantszvitek és csellószvitek tételei, valamint szonáták és partiták tételei; D. Scarlatti szonátái; vagy klasszikus versenyművek, pl.: Vivaldi, Carulli, Haydn gitárversenyeinek tételei; Diabelli szonátái; vagy romantikus és kortárs szerzők, pl. F. Tárrega: Romantikus darabok-ból egy; Miguel Llobet, Johann Kaspar Mertz, továbbá Moreno Torroba, Manuel de Falla, Isaak Albéniz, Enrico Granados, Antonio Lauro, Raul Borges, Manuel M. Ponce, Alexandro Tasman, Augustin Barrios Mangoré művei;

- 1 kamaramű - nehézségi szint: Telemann: Fantasie; Vivaldi: Trio in do maggiore per liuto
  – chitarra –, violino e violincello; Beethoven: Sonatina e Adagio for two guitars; Giuliani: Duo contertante per flauto e chitarra; Scott Joplin: Ragtime ; Two Pieces for 2 Guitars – (Fodor);
- zenei anyag lapról játszása mérsékelt tempóban.

Az előadási darabokat, lehetőség szerint – kamaramű kivételével – kotta nélkül kell játszani.

Zongora

„A” tagozat

- 1 barokk mű, többszólamú szerkesztésű darab, vagy szvit-tétel, vagy könnyebb barokk variáció (J. S. Bach: Kétszólamú invenciók, Francia szvitek, Händel: Variációk, Scarlatti: Szonáták nehézségi szintjén); pl.: Händel: Könnyű zongoradarabok / Chaconne, Scarlatti: C-dúr Szonáta K.513., Scarlatti: h-moll Szonáta K. 377. J.S.Bach: G-dúr Francia Szvitből tánctételek,
- 1 klasszikus szonáta-tétel, lehetőleg pedálhasználattal (Haydn, Mozart és Beethoven szonátáinak nehézségi szintjén); pl.: Beethoven. G-dúr Szonáta Op. 49. No.2. I. tétel, Beethoven. G-dúr variáció WoO 70.,
- 1 romantikus mű (bal és jobb pedál használatával) (Chopin, Schumann, Mendelssohn, Csajkovszkij, Heller műveinek nehézségi szintjén); pl.: Mendelssohn. Dalok szöveg nélkül-fisz-moll Velencei gondoladal, Chopin: g-moll Mazurka op. 67. No.2. Schumann: Kinderszenen-Álmodozás,
- XX. századi mű ; pl.: Debussy: A kis néger, Bartók Béla: Mikrokozmos IV. kötet-Felhangok, Paprikajancsi.
- rövid zenei anyag lapról játszása mérsékelt tempóban.

A négy mű közül egy éneklő, egy pedig virtuóz jellegű legyen.
Az előadási darabokat, lehetőség szerint – kamaramű kivételével – kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- 1 barokk mű: többszólamú szerkesztésben írt darab, vagy szvit-tétel (nehézségi szint: J. S. Bach: Két- és háromszólamú invenciók, Francia szvitek, Duettek; Händel és Scarlatti szonátái); pl. J.S.Bach: Kétszólamú invenciók (d-moll), J.S.Bach: Háromszólamú invenciók (h-moll), Scarlatti. A-dúr Szonáta K. 453.
- 1 klasszikus szonáta pedálhasználattal (Haydn, Mozart és Beethoven szonátáinak nehézségi szintjén); pl. Mozart: C-dúr Szonáta KV.545.
- 1 romantikus darab bal és jobb pedál használatával (nehézségi szint: Chopin, Schumann, Mendelssohn, Rachmanyinov, Liszt művei); pl. Rachmanyinov. cisz-moll Prelűd, Liszt Ferenc: 12 etüd (a-moll), Liszt: Consolations (Desz-dúr)
- XX. századi mű; pl.: Debussy. E-dúr Arabeszk, Bartók Béla: Hat tánc bolgár ritmusban (Mikrokozmosz VI.)
- zenei anyag lapról játszása mérsékelt tempóban.

A négy közül egy legyen éneklő stílusban, egy pedig virtuóz jellegű.
Az előadási darabokat, lehetőség szerint – kamaramű kivételével – kotta nélkül kell játszani.

Hegedű

„A” tagozat

- 2 különböző karakterű zongorakíséretes mű (barokk szonáta két tétele, vagy egy versenymű két tétele, vagy egy gyors és egy lassú tempójú előadási darab), az

egyik lehet kamaramű is (pl. Bartók: Hegedűduók).

A vizsgaanyagot – kamaramű kivételével – kotta nélkül kell előadni.

„B” tagozat

- háromoktávos hangsortanulmány
- két etűd, pl. Mazas: Études brillantes op. 36. II., Dont: op. 37. 24 előkészítő gyakorlat, Kreutzer: 42 gyakorlat, Rode: 24 Caprices: 2, 7, 10 nehézségi szintjén.
- Barokk szonáta két tétele, Händel: g-moll, D-dúr, A-dúr szonáta nehézségi szintjén.
- 1 koncert-tétel, vagy előadási darab: Bach: a-moll, E-dúr, Haydn: C-dúr, Mozart: D-dúr
  /Adelaide/, Beriot: a-moll op. 104. koncertek I. tétele, Raff: Cavatine, Fiocco: Allegro, Beethoven: F-dúr románc, Weiner: Rókatánc nehézségi szintjén.
- Az ajánlott előadási darabok a hatályos tanterv 52-53. oldalán találhatók.

A vizsgaanyagot, lehetőség szerint kotta nélkül kell játszani.

3. A vizsga értékelése

3.1. A gyakorlati vizsga értékelésének szempontjai

3.1.1. Fúvóshangszerek

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
- hangképzés,
- intonáció,
- hangszerkezelés,
- artikulációk és díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

3.1.2. Ütőhangszerek

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség

- hangszerkezelés, speciális technikai elemek alkalmazása különböző hangszereken (tremoló, előkék),
- több verővel való játék dallamhangszeren,

- különböző hangszerkombinációk kezelése, hangszer- és verőváltások alkalmazása,
- előadásmód,
- árnyalt dinamikák alkalmazása, pontos ritmikai megoldások,
- változó tempók önállóan és együttesben,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

3.1.3. Pengetős hangszer

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes testtartás, hangszertartás,
- jobb és bal kéz-technika,
- hangminőség,
- intonáció,
- hangszerkezelés,
- artikulációk és díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

3.1.4. Billentyűs hangszer

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes test- és kéztartás,
- hangminőség, billentés,
- pedálhasználat,
- hangszerkezelés,
- artikulációk és díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

3.1.5. Vonóshangszer

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,

- helyes testtartás, hangszertartás,
- hangképzés,

- intonáció,
- hangszerkezelés,
- artikulációk és díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

3.2. Szolfézs írásbeli vizsga értékelésének szempontjai:

- teszt: a kérdésekre adott rövid, lényegi, a megértésre utaló egyszerű válasz; fogalmazásmód, helyesírás;
- fogalmazás (műelemzés): információtartalom, a műről, illetve a szerzőről és a korról szóló információk megfelelő aránya, felhasznált irodalom színvonala, mennyisége, eredetiség, objektív és szubjektív tartalom megfelelő aránya, felépítés, fogalmazás, helyesírás.
- dallamírás: dallami, metrikai/ritmikai korrektség, kottaírási készség, külalak.

3.3. Szolfézs szóbeli vizsga értékelésének szempontjai:

- általános zenei ismeretek (hangnemek, hangközök, akkordok, előadásmód, zenei szakkifejezések ismerete)
- zenetörténeti tájékozottság
- stílusismeret
- formai ismeretek
- tájékozódás a zenei műfajok között

A Reményi Ede Zenei Alapfokú Művészeti Iskola

Pedagógiai Programjának

4. számú Melléklete

/ Jegyzőkönyv a Pedagógiai Program elfogadásáról /

JEGYZŐKÖNYV

Időpont: 2007. március 2.
Tárgy: Tantestületi értekezlet
Helyszín: Reményi Ede A.Z.I. Emőd, Kossuth u. 87.
Jelen vannak: a Reményi Ede Alapfokú Zeneoktatási Intézmény és Tagintézményének tanárai

Aranyosi György
Balla Miklós
Koleszár Árpádné
Nagy Zsófia
Szántó Sándor
Székelyné Ágoston Ildikó
Gothárd Magdolna
Erdő Zoltán
Kisné Margitai Noémi
Kolozsi Balázs
Szekeres Tamás
Szekeres Tamásné

A tantestületi értekezleten a Reményi Ede Alapfokú Zeneoktatási Intézmény a Művészeti alap és záróvizsga követelményeit a tantestület egyhangúlag elfogadta.

Emőd, 2007. március 2.

Aranyosi György
jegyzőkönyv vezető

Koleszár Árpádné
igazgató

A Reményi Ede Zenei Alapfokú Művészeti Iskola

Pedagógiai Programjának

5. számú melléklete

/ Pedagógiai Program elfogadásáról /

JEGYZŐKÖNYV

Időpont: 2009.06.22.
Tárgy: Tantestületi értekezlet
Helyszín: Reményi Ede Alapfokú Zeneoktatási Intézmény
Emőd,Kossuth u. 87.
Jelen vannak: a Reményi Ede A.Z.I. és Tagintézményének tanárai

Aranyosi György
Balla Miklós
Koleszár Árpádné
Lövei Márta
Nagy Zsófia
Székelyné Ágoston Ildikó
Szekeres Tamásné Berecki
Zita
Felvidéki Anna
Koleszár Zsolt
Kolozsi Balázs

A tantestületi értekezleten a Reményi Ede Alapfokú Zeneoktatási Intémény módosított Pedagógiai Programját a tantestület egyhangúlag elfogadta.

Emőd, 2009.06.22.

Aranyosi György
Jegyzőkönyv vezető

Koleszár Árpádné
Igazgató

A Reményi Ede Zenei Alapfokú Művészeti Iskola

Pedagógiai Programjának

6. számú melléklete

/ Jegyzőkönyv a helyi tantervek elfogadásáról elfogadásáról /

JEGYZŐKÖNYV

Időpont: 2011.06.20.
Tárgy: Tantestületi értekezlet
Helyszín: Reményi Ede A.Z.I. Emőd, Kossuth u. 87.
Jelen vannak: a Reményi Ede Alapfokú Zeneoktatási Intézmény és Tagintézményének tanárai

Aranyosi György
Balla Miklós
Koleszár Árpádné
Lövei Márta
Nagy Zsófia
Szántó Sándor
Székelyné Ágoston Ildikó
Bereczki Zita
Felvidéki Anna
Koleszár Zsolt
Kolozsi Balázs
Szekeres Tamásné

A tantestületi értekezleten a Reményi Ede Alapfokú Zeneoktatási Intézmény módosított helyi tantervét a tantestület egyhangúlag elfogadta.

Emőd, 2011.06.20.

Aranyosi György
jegyzőkönyv vezető

Koleszár Árpádné
igazgató

A Reményi Ede Zenei Alapfokú Művészeti Iskola

Pedagógiai Programjának

7. számú melléklete

JEGYZŐKÖNYVI KIVONAT

Készült a Reményi Ede Zenei AMI hivatalos helyiségében a 2018. 08.22-én 10:00 órától tartott *Alakuló nevelőtestületi ülésen* készült 276/2018 iktatószámú jegyzőkönyvéből.

A tantestület tagjai kézfelnyújtással egyhangúlag elfogadták az iskola Pedagógiai Programját.

Szekeres Tamás
intézményvezető

Nagy Marianna
jegyzőkönyv-vezető

Hitelesítők:

Zsalakovics Éva

Lövei Márta

A tantestület elfogadta a Reményi Ede Zenei Alapfokú Művészeti Iskola felülvizsgált, aktualizált, 2023. augusztus 31-ig tartó időszakra érvényes Pedagógiai Programját.

Emőd, 2018. augusztus 23.

Szekeres Tamás
intézményvezető

A Reményi Ede Zenei Alapfokú Művészeti Iskola

Pedagógiai Programjának **8.sz. melléklete**

Helyi tantervek

Az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjának bevezetéséről és kiadásáról szóló 27/1998.(VI.10.) MKM rendeletet módosítva lett a nemzeti erőforrás miniszter 3/2011.(I.26.) NEFMI rendeletével. Ennek alapján Pedagógiai Programunkat kiegészítjük az új tantervi előírásokkal.

A 3/2011.(I.26) NEFMI rendeletet szerint az új tantervet első alkalommal a 2011/2012 tanévben megkezdett képzésekre felmenő rendszerben kell alkalmazni.

Az e rendelet hatálybalépését megelőzően folytatott képzések kifutó rendszerben folytathatók, oly módon, hogy a tanulmányaikat már megkezdett tanulók azt legkésőbb 2026/2027 tanévig be tudják fejezni.

Az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

A követelmény és tantervi program szerepe a művészetoktatás tartalmi szabályozásában

1. A közoktatásról szóló, többször módosított 1993. évi LXXIX. törvény (a továbbiakban: közoktatásról szóló törvény) 10. § (3) bekezdése kimondja, hogy a gyermeknek, tanulónak joga, hogy adottságainak, képességeinek, érdeklődésének megfelelő nevelésben és oktatásban részesüljön, képességeihez mérten tovább tanuljon, valamint tehetségének felismerése és fejlesztése érdekében alapfokú művészetoktatásban vegyen részt. Az alapfokú művészetoktatás a művészi kifejezőkészséget alapozza meg, elősegíti a szakmai orientációt, valamint a szakirányú továbbtanulásra történő felkészülést. A művészetoktatás fontos szerepet tölt be a nemzeti hagyományok ápolásában, a nemzeti értékek megőrzésében, a különböző kultúrák iránti nyitottság kialakításában, a kortárs művészet értő befogadásában.

2. Az alapfokú művészetoktatás követelménye és tantervi programja a művészeti–kulturális műveltség azon elemeit, továbbépíthető alapjait tartalmazza, amelyeket ezekben az intézményekben elsajátíthat minden tanuló. A követelmények és tantervi programok tartalmazzák azokat a követelményszinteket és feltételeket, amelyet minden alapfokú művészetoktatási intézménynek teljesítenie, biztosítania kell.

3. A követelmény és tantervi program a tartalmi szabályozást úgy valósítja meg, hogy az egységes alapra az iskolák, a pedagógusok, a tanulók sokféle, differenciált tevékenysége épülhessen.
Lehetőséget ad az iskolafenntartók, a szülők, a tanulók érdekeinek, a pedagógusok szakmai törekvéseinek érvényesítésére, valamint az adott körülmények, feltételek figyelembevételére. Lehetővé teszi, hogy az iskolák és a tanulók a tananyag feldolgozásához, elmélyítéséhez és kiegészítéséhez, a követelmények teljesítéséhez, sajátos szükségleteik, igényeik kielégítéséhez megfelelő idővel rendelkezzenek. E célok érdekében a tantervi program és óraterve az egységes követelményeket úgy állapítja meg, hogy azok teljesítéséhez – átlagos feltételek mellett – a jogszabályokban meghatározott képzési idő keretében lehetőség nyíljon kiegészítő tartalmak és követelmények meghatározására is.

4. A követelmény és tantervi program lehetővé teszi különböző tankönyvek, segédletek és taneszközök alkalmazását, illetve az iskolai pedagógiai programok, ezen belül a helyi tantervek kidolgozását, melyeket a tartalmi szabályozás elengedhetetlen részeiként kezel.

Alapelvek, célok

1. Az alapfokú művészetoktatási intézmény a zeneművészet, táncművészet, képző– és iparművészet, valamint a színművészet és bábművészet területei iránt érdeklődő tanulók számára biztosítja készségeik, képességeik fejlesztését, alkotó és önkifejező képességeik kibontakoztatását, tehetségük gondozását. Az alapfokú művészetoktatás követelménye és tantervi programja (a továbbiakban: követelmény és tantervi program) a speciális művészeti készségek és ismeretek fejlesztését képező tartalmakat és tudásszintet meghatározó alapdokumentum. A követelmény és tantervi program segítséget nyújt ahhoz, hogy az alapfokú művészetoktatás valamennyi hazai intézményében az alapvető nevelési és oktatási tartalmak egységesen és arányosan érvényesüljenek.

2. A követelmény és tantervi program határozza meg azokat a kötelező és alapvető tartalmakat, amelyek adott művészeti ágon belül az alapfokú művészetoktatási intézmények közötti átjárhatóságot biztosítják. Az egységesítést szolgáló közös alapra építhetik az alapfokú művészetoktatási intézmények pedagógiai programjukat, azon belül helyi tantervüket, melyet a helyi igények és célok figyelembevételével fogalmazhatnak meg.

3. Az alapfokú művészetoktatás olyan fejlesztőpedagógiát képvisel, amelyben a hangsúly a követelmények teljesítésével történő képesség– és személyiségfejlesztésen van.

A tantervi szabályozás rugalmassága révén hozzájárul az integrált oktatás–nevelés megvalósításához, az esztétikai–művészeti tudatosság és kifejezőkészség kompetenciaterület fejlesztéséhez.
A tananyag a különböző művészeti területek azon alapvető tartalmait foglalja magába, amelyek elengedhetetlenül szükségesek a zene–, a tánc–, a képző– és iparművészeti, valamint a szín– és bábművészeti műveltség megalapozásához, a különböző kompetenciák fejlesztéséhez.
A tananyag eszköz a tanulók értelmi, érzelmi és kifejezőképességeinek fejlesztésében. A

művészetoktatás a készség– és képességfejlesztést, az ismeretgazdagítást a személyiségformálás eszközeként kezeli, követelményeit a gyermek életkori fejlődési jellemzőihez igazítja.

4. A művészetoktatás tantervi programja az egyes művészeti területek követelményeire, a művészeti ágak sajátos nevelési és oktatástörténeti értékeire, a művészeti nevelés tapasztalataira, a művészetpedagógiai és művészetpszichológiai kutatások eredményeire, a magyar művészeti nevelés nemzetközileg is elismert gyakorlatára épül.

Az alapfokú művészeti nevelés szerepe a tanulók személyiségfejlesztésében

1. Az alapfokú művészeti oktatás–nevelés a teljes emberré válást (az értelmi és érzelmi nevelés közötti összhangot), a közösségformálást, a szociokulturális hátrányok csökkentését, a kulcskompetenciák fejlesztését, a világ komplex befogadását, az önkifejezést és örömet jelentő alkotás lehetőségét, a tehetséggondozást segíti elő.
A különböző művészeti területekkel összefüggő gyakorlati tevékenységek, kreatív feladatok által az ismeretek élményszerűvé, a tanulók sajátjaivá válnak, segítik a mélyebb megismerést, és fejlesztik a kreativitást. A művészetekkel való foglalkozás hozzájárul az észlelés érzékenységének, a kifejezés árnyaltságának fejlesztéséhez.

2. A művészeti tevékenység magában hordozza a személyiségformálás specifikus lehetőségét. A művészeti nevelés biztosítja a tanulás személyes tapasztalati módját. A tanulók élményszerű tapasztalatokon keresztül ismerhetik meg a művészeti stílusok és irányzatok sokszínűségét, valamint azokat a kifejezési formákat, amelyek a zeneművészetben, táncművészetben, képző– és iparművészetben, valamint a szín– és bábművészetben ötvöződnek.

3. Az alapfokú művészeti nevelés feltárja a művészet megörökítő, átörökítő szerepét, megérteti, hogy az alkotás az egyik legértékesebb emberi alapképesség.

4. A művészeti nevelés megalapozza a tanuló esztétikai szemléletét, kommunikációs képességét, az alkotómunka iránti igényét. A rendszeresen átélt

pozitív élmények alakítják ki azokat az emberi tulajdonságokat, magatartási szokásokat, melyek a művészetek területén az eredményesség összetevői.

5. A művészeti nevelés az alkotó típusú tevékenységek megismertetése által járul hozzá az akarati, az alkotó–alakító cselekvőképesség fejlesztéséhez.

6. A nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozót segíti abban, hogy megtalálja, megőrizze és fejlessze identitását, vállalja önmagát, megmutassa a kisebbség értékeit, erősítse a közösséghez való kötődését.

Az alapfokú művészetoktatás követelménye és tantervi programja tartalmi szabályozásának értelmezése

A követelmény és a tantervi program

A követelmény és a tantervi program a pedagógiai programokon belül a helyi tantervek és a tantárgyi programok kidolgozásának alapdokumentuma.
A követelmény és a tantervi program művészeti áganként határozza meg a nevelő– oktató munka kötelező közös céljait, tartalmazza a nevelő–oktató munka alapjául szolgáló, az egyes tartalmi szakaszokban teljesítendő fejlesztési feladatokat.

Fejlesztési feladat

A fejlesztési feladatok meghatározzák a tanulók képességfejlesztésének különböző területeit, melyek kijelölik, hogy mely kulcskompetenciák fejlesztése kívánatos, a művészeti oktatás folyamata során. A pedagógiai folyamat különböző aspektusaira helyezik a hangsúlyt, figyelembe véve az életkori sajátosságokat, a tananyag felépítését és az egyes évfolyamok követelményeit.

Helyi tanterv

Az a tanterv, melyet egy iskola pedagógiai programjában kitűzött céljainak, alapelveinek megfelelően kiválaszt, vagy összeállít.
A közoktatásról szóló törvény 8/B. §–ának (5) bekezdésében foglaltak alapján az alapfokú művészetoktatási intézményekben folyó nevelő és oktató munka, illetve a helyi tanterv az oktatásért felelős miniszter által – művészeti áganként – kiadott Alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjára épül.
A közoktatásról szóló törvény 45.§–ának (3) bekezdése alapján az alapfokú művészetoktatási intézmény a helyi tantervét az Alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja alapján készíti el, vagy az ily módon készített tantervek közül választ, és azt építi be helyi tantervként pedagógiai programjába. A helyi tanterv összeállításánál lehetőség van a helyi sajátosságok figyelembe vételével történő tantervfejlesztésre.

Követelmények

A tanulói teljesítmény és továbbhaladás értékelésének alapjául szolgáló kritériumrendszer.
A követelmény és tantervi program a nélkülözhetetlen *ismeretek* megértésére, feldolgozására, rendszerezésére, kellő elsajátítására, s ezzel párhuzamosan azok *alkalmazására* helyezi a hangsúlyt. Mindezzel a tanulóknak az ismeretek eredményes alkalmazását lehetővé tevő jártasságait, készségeit, a tevékenységek széles körében érvényesíthető képességeit, azok fejlődését, fejlesztését kívánja megalapozni úgy, hogy az életkori sajátosságoknak megfelelően, egymásra épülően határozza meg az évfolyamok végén elvárható követelményszinteket.

Kompetenciák

A művészetoktatás során kialakítandó, megerősítendő és fejlesztendő ismeretek, képességek, attitűdök rendszerének leglényegesebb, alapvető elemei, amelyre a fejlesztési célok irányulnak.

Tananyag

Az oktatás és a tanulás kiválasztott, különböző módon (spirális, lineáris, koncentrikus, egyéb) elrendezett ismeretanyaga. A tananyag komplex rendszert alkot, amely több szempontból is csoportosítható, és amelyben domináns szerepet kap az ismeretanyag gyakorlati alkalmazása.
A kompetencia alapú tananyag egy adott oktatási program része, amely moduláris felépítésű is lehet, tanuló– és tevékenységközpontú, differenciált módszerek alkalmazására épülő, egyéni fejlesztésre is alkalmas eszközrendszer. Homogén és heterogén csoportokban a tanulók személyes, kognitív, szociális és speciális kompetenciáit fejleszti.

Tanszak

Az oktatásszervezéshez kapcsolódó fogalom. A tantárgyaknak a művészeti ág sajátosságai alapján rendezett csoportja.

Tantárgy

A művészeti ágon belül választott tantervi program.

Főtárgy

Az elsődlegesen kiválasztott tantárgy.

Kötelező tantárgy – kötelezően választható tantárgy

A főtárgy ismeretanyagának feldolgozásához szükséges tantárgy.

Választható tantárgy

A főtárgy ismeretanyagát kiegészítő tantárgy.

Óraterv

A jogszabályokba foglalt tanulási idő pedagógiai céloknak megfelelő felosztása tantárgyak és évfolyamok szerint. Az óratervben hagyományosan heti óraszám szerepel. A helyi tanterv az éves órakeretet megtartva didaktikailag indokolt esetben más óraszám felbontást is alkalmazhat.

Tantervi program

Az oktatás tartalmának, kiválasztásának, elrendezésének, feldolgozásának koncepciója. Funkciója az oktatási folyamat tervszerűségének megalapozása, az oktatás alapvető tartalmi egységeinek meghatározása.

Tantervi tananyagtartalom

A tantervi tananyagtartalomnak általában két szintje van. Az első szinten találhatjuk azt a tantervi tartalmat, amely részletes felsorolás formájában megadja az adott terület, tantárgy legfontosabb témáit, témaköreit, fogalmait, személyeit, műveit. A második szinten találhatjuk azokat a tartalmakat, amelyek több téma együttesét, csomópontjait jelentik, összefüggésekre, kulcsfogalmakra helyezik a hangsúlyt, a kultúraközvetítés szempontjából relevánsak.

Taneszköz

Oktatási eszköz, segédeszköz, tanítási és szemléltető eszköz. Az oktatás folyamatában felhasználható, az oktatás céljainak elérését elősegítő tárgy. A taneszközök lehetnek hangszerek, háromdimenziós (tanári demonstrációs eszközök, tanulói munkaeszközök), nyomtatott (tanári és tanulói segédletek), oktatástechnikai taneszközök (anyagok és egyéb eszközök).

Vizsgakövetelmények

Az egyes tanulói teljesítmények és a jogszabályban rögzített normák összehasonlítására alkalmas kritériumrendszer az oktatási rendszer szakaszainak határain. Az alapfokú művészetoktatási intézményeket érintően a jogszabályban rögzített a m*űvészeti alapvizsga és záróvizsga követelménye*. E

vizsgakövetelmények az Alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjára épülnek.

Az alapfokú művészetoktatás követelmény és tantervi program alkalmazásának, és a programfejlesztés gyakorlatának fogalmai

Oktatási program, (pedagógiai rendszer) a helyi tantervben

A tanítás–tanulás megtervezését–megszervezését segítő, dokumentumok, szakmai eszközök rendszere. A pedagógiai rendszer jellegzetes komponensei a következők.

1. *Tantervi program:* tartalmazza a tantárgy tanításának céljait, fejlesztési feladatait, a követelményeket témákhoz, évfolyamokhoz vagy hosszabb ciklusokhoz rendelve, az értékelés elveit, továbbá kijelöli és az időben elrendezi a tananyagot.

2. *Pedagógiai koncepció,* mely összefoglalja, elméletileg is megalapozza azokat a pedagógiai elveket, amelyeken a program alapul.

3. *Modulleírások:* részletes leírást adnak egy–egy téma feldolgozásának menetéről, mindenekelőtt a tanulói tevékenységekről és az ajánlott eszközökről.

4. *Eszközi elemek,* amelyek lehetővé teszik a tervezett tevékenységek megvalósítását:
   (a) információhordozók: tankönyvek, kották, szövegek, képek, filmek, hanghordozók, makettek, digitális adathordozók stb.,

(b) feladathordozók: munkafüzetek, feladatlapok stb.,

(c) a kettő kombinációi: szoftverek stb.

(d) Minden olyan további eszköz, mely a feladat megoldását, a tevékenység végzését lehetővé teszi. (Pl.: hangszerek, egyéb felszerelések.)

5. *Értékelési eszközök,* amelyek elősegítik a tanulói teljesítmények javítását, növelését, amelyek a tanuló egyéni fejlődését szolgálják.

6. *Továbbképzési programok,* melyek során felkészítik a pedagógusokat a program alkalmazására és továbbfejlesztésére.

7. *Támogatás:* tanácsadás és programkarbantartás külső szakértő és az iskolavezetés részéről.

A szóhasználatot differenciáltabbá tehetjük, ha oktatási programnak az (1), (2), (3) és (4) pontban felsorolt komponenseket nevezzük, programcsomagról akkor

beszélünk, ha ezek kiegészülnek az (5) ponttal. A pedagógiai rendszer pedig a (6) és (7) pontokat is tartalmazza.

A programfejlesztés szintjei

1. *A modulok szintje:* a program elemi egysége a modul, azaz a tanítási (tanulási) egység, a pedagógiailag feldolgozott téma.

Itt alapvetően két feladat van: a témák azonosítása (azaz a tananyag kiválasztása) és a témák tanításának megtervezése. Egy modul több variációban készül el aszerint, hogy fiatalabb vagy idősebb tanulóknak szánjuk.

2. *Az adatbázis szintje:* a modulokhoz eszközi elemeket kell kidolgozni: feladatokat, szemléltető és informatív anyagokat. Ezek azonban professzionális fejlesztés esetén nem kötődhetnek kizárólagosan egyetlen modulhoz, külön adatbázisba szerveződnek, amely háttérként szolgál a legkülönbözőbb modulok számára.

3. *A rendszerek szintje:* a modulok sorrendje és egymásra épülése természetesen az esetek többségében nem lehet véletlenszerű. A programoknak bejárási utakat kell kínálni (lehetőleg többes számban) a kidolgozott modulokhoz. Bizonyos eszközi elemek szorosan kötődnek ezekhez a bejárási utakhoz. Ilyenek a tankönyvek, az értékelési eszközök, a továbbképzési programok, továbbá a tantervi programok.

ZENEMŰVÉSZETI ÁG

KLASSZIKUS ZENE

I. Fejezet

AZ ALAPFOKÚ ZENEOKTATÁS CÉLRENDSZERE ÉS FUNKCIÓI

Az alapfokú művészetoktatás követelménye és tantervi programja keretében folyó zenei nevelés alkalmat ad az érdeklődő és fogékony tanulók képességeinek fejlesztésére, biztosítja a különböző szakterületeken való jártasságok megszerzését és gyakorlását.

A képzés figyelembe veszi az életkori sajátosságokat, a tanulók érdeklődésére, tehetségére építve alakítja készségeiket és gyarapítja ismereteiket.

Lehetőséget ad az egyetemes kultúra, az európai műveltség, a nemzeti, népi hagyományok, értékek átadására, az értékmegőrzés formáinak kialakítására.

A program lehetőséget nyújt az esztétikai érzékenység – nyitottság, igényesség, fogékonyság – alakítása mellett a zene megszólaltatásához szükséges hangszeres és énektechnikai készségek megszerzésére, a zenei ismeretek átadására és minden zenei tevékenység tudatosítására, az önálló ismeretszerzés képességére, a hagyományos és az új típusú kultúraközvetítő eszközök alkalmazásával.

A zeneoktatás a különböző zenei műfaj sajátosságait, a művészi megjelenítés módjait ismerteti meg a tanulókkal, miközben célja az is, hogy az önkifejezés eszköztárának gazdagításával a zene alkalmazására, befogadására készítsen fel. Kiemelten fejleszti a közösséggel való együttműködés képességét, az érzelmi és társas intelligenciát.

A képzés struktúrája

Tanszakok és tantárgyak

Fafúvós tanszak tantárgyai: furulya, fuvola, klarinét
Rézfúvós tanszak tantárgyai: trombita, kürt, harsona–tenorkürt–baritonkürt, tuba
Akkordikus tanszak tantárgyai: gitár, ütő
Billentyűs tanszak tantárgyai: zongora
Vonós tanszak tantárgyai: hegedű
Zeneismeret tanszak tantárgyai: szolfézs kötelező, szolfézs, zenetörténet–zeneirodalom, zeneelmélet,
Kamarazene tanszak tantárgyai: kamarazene, zenekar, énekkar

Hangszeres tanszakok – egyéni képzés

„A” TAGOZAT

Főtárgy: hangszeres tantárgyak

Kötelező tantárgy: szolfézs kötelező*

Kötelezően választható tantárgyak: szolfézs, zeneismeret, zenetörténet–zeneirodalom, zeneelmélet, kamarazene, zenekar, énekkar.

Választható tantárgyak: szolfézs, zeneelmélet, zenetörténet–zeneirodalom,

zeneismeret, második hangszer, kamarazene, zenekar, énekkar,

Korrepetíció (zongorakíséret): a hangszeres (kivéve zongora, gitár tantárgyak) tanszakok tantárgyaihoz szorosan kapcsolódó kötelező kiegészítő foglalkozás.

* Ha a tanuló már teljesítette a kötelező tantárgy követelményeit (szolfézs alapfok 4. évfolyam), akkor helyette a kötelezően választható tantárgyak közül köteles egyet felvenni.

Óraterv

Az „A" tagozatos óratervek magukba foglalják az előképző, az alapfokú és a továbbképző évfolyamokat. Az első (zárójelben levő) számjegy az előképző, a második számjegy az alapfokú, a harmadik számjegy a továbbképző évfolyamainak számát jelenti. Az előképző évfolyamokat nem kötelező elvégezni.

Óraterv

Tantárgy	Évfolyamok											
	Előképző		Alapfok						Továbbképző			
	(1)	**(2)**	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**	**9**	**10**
Főtárgy	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelező tantárgy	(2)	(2)	2	2	2	2						
Kötelezően választható tantárgy							2	2	2	2	2	2
Választható tantárgy	(0–2)	(0–2)	0–2	0–2	0–2	0–2	0–2	0–2	0–2	0–2	0–2	0–2
Összes óra:	(4–6)	(4–6)	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6

A képzés évfolyamainak számai
(2)+6+4 évfolyam: furulya, fuvola, klarinét, trombita, kürt, harsona–tenorkürt–baritonkürt, tuba, gitár, ütő, zongora, hegedű

A tanítási órák időtartama

Főtárgy: „A" tagozaton 2x30 perc (egyéni)
Kötelező tantárgy: „A" tagozaton a 4. évfolyam végéig 2x45 perc (csoportos)
Kötelezően választható tantárgy: 5–10. évfolyamig
Csoportos foglalkozás**:** 2x45 perc
(zenekar, énekkar: minimum 9 fő; kamarazene, 2–8 fő)
Választható tantárgy: Az előképző 1. évfolyamától a képzés teljes idejében 1 vagy

2 tantárgy.
Egyéni foglalkozás**:** minimum 1x30 perc
Csoportos foglalkozás: minimum 1x45 perc

(zenekar, énekkar: minimum 9 fő; kamarazene, improvizáció: 2–8 fő)
Korrepetíció ideje:
Hangszeres tanszakok: (minimum)
Ek.1.–2. és 1.évfolyam 5 perc 2–3.
évfolyam 10 perc
4. évfolyamtól 15 perc

„B" TAGOZAT

Főtárgy: hangszeres tanszakok – alapfok 2. évfolyamától javasolt.
Kötelező tantárgy: szolfézs
Kötelezően választható tantárgy: zongora (kivéve a zongora főtárgy esetében) a 3. évfolyamtól
Választható tantárgyak: zeneelmélet, zenetörténet–zeneirodalom, második hangszer, magánének, kamarazene, zenekar, énekkar, valamint a népzene, jazz–zene, elektroakusztikus–zene tantervi programjainak tantárgyai
Korrepetíció (zongorakíséret): a hangszeres (kivéve zongora, gitár, tantárgyak) és a vokális tanszakok tantárgyaihoz szorosan kapcsolódó kötelező kiegészítő foglalkozás.

Óraterv

Az „B" tagozatos évfolyamok óratervei magukba foglalják az előképző, az alapfokú és a továbbképző évfolyamokat. A zárójelbe tett évfolyamok az „A" tagozaton végzett előtanulmányokat jelentik. Az előképző évfolyamokat nem kötelező elvégezni.

Óraterv

Tantárgy	Évfolyamok											
	Előképző		Alapfok						Továbbképző			
	(1)	(2)	(1)	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Főtárgy	(2)	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelező tantárgy	(2)	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelezően választható tantárgy					0–1	0–1	0–1	0–1	0–1	0–1	0–1	0–1
Választható tantárgy	(2)	(2)	(2)	0–2	1–2	1–2	1–2	1–2	1–2	1–2	1–2	1–2
Összes óra:	(4–6)	(4–6)	(4–6)	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6

A képzés évfolyamainak száma
(2+1)+5+4 évfolyam: furulya, fuvola, klarinét, trombita, kürt, harsona–tenorkürt–baritonkürt, tuba, ütő, gitár, zongora, hegedű,

A tanítási órák időtartama

Főtárgy: „B” tagozaton 2x45 perc (egyéni)
Kötelező tantárgy: 2x45 perc (csoportos)
Kötelezően választható tantárgy:
Egyéni foglalkozás: minimum 1x30 perc
Választható tantárgy: 1 vagy 2 foglalkozás
Egyéni foglalkozás: minimum 1x30 perc
Csoportos foglalkozás: minimum 1x45 perc
Korrepetíció ideje:
Hangszeres tanszakok:
2. évfolyam 15 perc 3–
4. évfolyam 20 perc
5. évfolyamtól 25 perc

Zeneismeret és kamarazene tanszakok – csoportos képzés

„A” tagozat

Főtárgy: szolfézs, zenetörténet–zeneirodalom, zeneelmélet, kamarazene Kötelező tantárgy: szolfézs és zeneelmélet főtárgynál zongora; zenetörténet– zeneirodalom és kamarazene főtárgynál zongora vagy az előzőleg tanult hangszeres tárgy.
Választható tantárgy: második hangszer, magánének, kamarazene, zenekar, énekkar, szolfézs, zenetörténet–zeneirodalom, zeneelmélet, zeneismeret,

Óraterv 1

Tantárgy	Évfolyamok											
	Előképző		Alapfok						Továbbképző			
	(1)	(2)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Főtárgy	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelező tantárgy			2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Választható tantárgy	(1–2)	(1–2)	1–2	1–2	1–2	1–2	1–2	1–2	1–2	1–2	1–2	1–2
Összes óra:	(2–4)	(2–4)	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6

A képzés évfolyamainak száma
(2)+6+4 évfolyam: szolfézs
Az első (zárójelben levő) számjegy az előképző, a második számjegy az alapfokú, a harmadik számjegy a továbbképző évfolyamainak számát jelenti. Az előképző évfolyamokat nem kötelező elvégezni.

Óraterv 2

Tantárgy	Évfolyamok					
	Alapfok		Továbbképző			
	1	2	3	4	5	6
Főtárgy	2	2	2	2	2	2
Kötelező tantárgy	2	2	2	2	2	2
Választható tantárgy	0–2	0–2	0–2	0–2	0–2	0–2
Összes óra:	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6

A képzés évfolyamainak száma
(2+4) 2+4 évfolyam: zenetörténet–zeneirodalom, zeneelmélet, kamarazene
A első (zárójelben levő) számjegy az előtanulmányok, a második számjegy az alapfokú évfolyam, a harmadik számjegy a továbbképző évfolyamainak számát jelentik.

A zenetörténet–zeneirodalom és zeneelmélet tantárgyak főtárgyként, kötelezően választható, vagy választható tantárgyként az alapfok 5. évfolyamától tanulhatók.

A kamarazene főtárgyként csak az alapfokú hangszeres vagy vokális évfolyamok elvégzése után, kötelezően választható tantárgyként a 4. évfolyam után tanulható.

A főtárgyként nem választható tantárgyak képzési ideje:

szolfézs kötelező: (2)+ 4 évfolyam (előképző 1–2) + alapfok 1–4. évfolyam
zeneismeret: 2+4 évfolyam, kötelezően választható tantárgyként az alapfok 5. évfolyamától tanulható
zenekar: kötelezően választható tantárgyként az alapfok 5. évfolyamától tanulható énekkar: kötelezően választható tantárgyként az alapfok 5. évfolyamától tanulható

A tanítási órák időtartama

Főtárgy: „A” tagozaton 2x45 perc
kamarazene csoportlétszáma: minimum 2 fő
Kötelező tantárgy: „A” tagozaton egyéni 2x30 perc

Választható tantárgy:
Egyéni foglalkozás minimum 1x30 perc
Csoportos foglalkozás minimum 1x 45 perc
zenekar, énekkar minimum 9 fő; kamarazene: 2–8 fő
Korrrepetició (zongorakíséret): a teljes képzési idő alatt a kötelező hangszerhez szorosan kapcsolódó kötelező kiegészítő foglalkozás ideje az Ek.1.–2. és 1. évfolyamban 5 perc, a továbbiakban minden évfolyamban 10 perc (kivéve csembaló, zongora, orgona, harmonika, gitár, hárfa tantárgyak)

A ZENEOKTATÁS ÁLTALÁNOS FEJLESZTÉSI KÖVETELMÉNYEI

Kiemelt kompetenciák a zeneoktatás területén

Bemeneti kompetencia:

- Azok az adottságok és képességek, amelyek alkalmassá teszi az oktatásba bekapcsolódó tanulót arra, hogy elsajátítsa a zenetanuláshoz szükséges kompetenciákat.

Szakmai kompetencia

– A zenei képességek és készségek fejlesztése (hallás, ritmusérzék, intonációs érzékenység, fogékonyság a dinamika és a hangszín különbségeire, zenei memória és fantázia, előadói és manuális készség, a zenei karakterek iránti érzékenység).
– A zenei olvasás és írás készségének megalapozása és fejlesztése.
– A hangszeres technikai készség, az improvizációs készség fejlesztése.

Személyes kompetencia

- Érzelmi intelligencia, művészi kifejező készség, szorgalom, önfegyelem, elhivatottság, kreativitás, ötletgazdagság, az alkotói magatartás, lelkiismeretesség, önbizalom.

Társas kompetencia

– Együttműködés képessége (közös munka, alkalmazkodás, irányíthatóság, tolerancia, kommunikációs készség) azon viselkedési formák tanulása, amely alapján konstruktívan be tud illeszkedni és aktívan részt tud venni a társas zenélésben.
– Esélyegyenlőség

Módszertani kompetencia

– Tanulás tanulása, a tanulók rendszeres, céltudatos, igényes munkára, hatékony gyakorlásra nevelése.
– Rendszerezett zenei ismeretek, általános zenei műveltség megalapozása.
– A zene logikájának, a harmóniai szerkezet és a forma összefüggéseinek megismertetése.
– A főbb zenei műfajok, stílusok sajátosságainak, a zeneirodalom nagy

korszakainak, népünk zenéjének, a zene történetének, az előadóművészet és a zeneirodalom nagy egyéniségeinek megismertetése.
– A kortárs zene befogadására nevelés.
– A tanulók zenei ízlésének formálása, a tanuló rendszeres zenehallgatásra nevelése.
– A társművészetek iránti nyitottság kialakítása.
– Tehetséggondozás.
– Hátrányos helyzetűekkel való differenciált foglalkozás
– A zenei pályát választó tanulók felkészítése szakirányú továbbtanulásra.

A MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA ÉS ZÁRÓVIZSGA ÁLTALÁNOS KÖVETELMÉNYEI

A művészeti alapvizsgára és záróvizsgára bocsátás feltételei

Művészeti alapvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó alapfokú évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.
Művészeti záróvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó továbbképző évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett,

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményei, feladatai meghatározásának módja

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményeit, vizsgafeladatait – valamennyi vizsga tantárgy tekintetében – az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja figyelembevételével az iskola helyi tantervében kell meghatározni.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a követelmények alapján a vizsgát szervező intézmény állítja össze oly módon, hogy azokból mérhető és elbírálható legyen a tanuló felkészültsége és tudása. A művészeti alapvizsgát és záróvizsgát háromtagú vizsgabizottság előtt kell letenni. A vizsgabizottság elnökét és tagjait a vizsga szervezője bízza meg.
A művészeti alapvizsga és záróvizsga lebonyolítása a vizsgáztató intézmény feladata.

Vizsga tantárgynak csak az a tantárgy választható, amelyet az intézmény pedagógiai programja szerint biztosít, valamint a tanuló a tantárgy tanításának utolsó évfolyamán az előírt tantárgyi követelményeknek eleget tett.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga vizsga tantárgyak

Alapvizsga tantárgyai

Az alapvizsga írásbeli és/vagy szóbeli, valamint gyakorlati vizsgarészből áll. Az

alapvizsgán az „A” tagozatos tanuló választhat írásbeli, vagy szóbeli vizsga között. A „B” tagozatos tanulók, valamint zeneelmélet főtanszakos tanulók számára mindkét vizsgarész kötelező. Gyakorlati vizsgát valamennyi tanulónak kell tennie.

1. Írásbeli vizsga tantárgya:

Hangszeres tanszakok „A” tagozat: szolfézs kötelező, vagy szolfézs, vagy zeneismeret, vagy zenetörténet–zeneirodalom, vagy zeneelmélet
Hangszeres tanszakok „B” tagozat: szolfézs

2. Szóbeli vizsga tantárgya

Hangszeres tanszakok „A” tagozat: szolfézs kötelező, vagy szolfézs, vagy zeneismeret, vagy zenetörténet–zeneirodalom, vagy zeneelmélet
Hangszeres tanszakok „B” tagozat: szolfézs

3. Gyakorlati vizsga tantárgya

Hangszeres tanszakok „A” és „B” tagozat: főtárgy

Záróvizsga tantárgyai

A záróvizsga írásbeli és/vagy szóbeli, valamint gyakorlati vizsgarészből áll. A záróvizsgán az „A” tagozatos tanuló választhat írásbeli, vagy szóbeli vizsga között. A. „B” tagozatos tanulók számára mindkét vizsgarész kötelező. Gyakorlati vizsgát valamennyi tanulónak kell tennie.

1. Írásbeli vizsga tantárgya:

Hangszeres tanszakok „A” tagozat: szolfézs, vagy zenetörténet–zeneirodalom, vagy zeneelmélet
Hangszeres tanszakok „B” tagozat: szolfézs

2. Szóbeli vizsga tantárgya

Hangszeres tanszakok „A” tagozat: szolfézs, vagy zenetörténet–zeneirodalom, vagy zeneelmélet
Hangszeres tanszakok „B” tagozat: szolfézs

3. Gyakorlati vizsga tantárgya:

Hangszeres tanszakok „A” és „B” tagozat: főtárgy

A vizsgák ideje:

Hangszeres főtárgyak

Gyakorlati vizsga
„A” tagozat minimum 10 perc
„B” tagozat minimum 10 perc

Elméleti tantárgyak
„A” tagozat: írásbeli: minimum 45 perc; vagy szóbeli: minimum 10 perc
„B” tagozat: írásbeli: minimum 45 perc; és szóbeli: minimum 15 perc

Előrehozott vizsga

Az alapfokú művészetoktatási intézmény tanulói számára előrehozott vizsga is szervezhető.
Előrehozott művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga az egyes tantárgyra előírt iskolai tanulmányi követelmények teljesítése után, a tanulói jogviszony fennállása alatt, az iskolai tanulmányok teljes befejezése előtt szervezhető.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga egyes részei alóli felmentés

Mentesülhet az adott tantárgyból a művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga letétele alól az a tanuló, aki az országos művészeti tanulmányi versenyen – egyéni versenyzőként – az adott tanévben döntőbe került.

Ha a tanuló már rendelkezik a zeneművészeti ág valamelyik tanszakán megszerzett művészeti alapvizsgával vagy záróvizsgával, akkor az adott tantárgyakból a vizsga alól felmentés adható.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga minősítése

A tanuló teljesítményét a művészeti alapvizsgán és záróvizsgán vizsga tantárgyanként külön–külön osztályzattal kell minősíteni.
Amennyiben az intézmény előrehozott művészeti alapvizsgát vagy záróvizsgát szervez, úgy annak eredményét a művészeti alapvizsgán és záróvizsgán figyelembe kell venni.
A művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga eredményét a vizsga tantárgyakból kapott osztályzatok számtani közepe adja. Ha az átlagszámítás eredménye öt tizedre végződik, a végső eredmény meghatározásában a főtárgyból kapott osztályzat a döntő.
Eredményes művészeti alapvizsgát, illetve záróvizsgát tett az a tanuló, aki valamennyi előírt vizsga tantárgy vizsgakövetelményeit teljesítette.
Sikertelen a vizsga, ha a tanuló valamely vizsgarészből, illetve vizsga tantárgyból elégtelen érdemjegyet kapott.
Sikertelen vizsga esetén a tanulónak csak abból a vizsgarészből, illetve vizsga tantárgyból kell javítóvizsgát tennie, amelynek vizsgakövetelményét nem teljesítette.

Fafúvós tanszak tantervei

FURULYA

Az alapfokú művészetoktatás furulya tantárgyának hangszere a barokk (angol) fogású hangszer.

A furulyatanítás általános céljai, feladatai

Ismertesse meg a tanulókkal (életkoruknak megfelelő szinten)
– a furulya lehetőségeit, saját irodalmát és a furulyán is játszható egyéb művek minél szélesebb körét;
– hangszerük történetét, akusztikai sajátosságait, a furulyairodalom legkiemelkedőbb alkotó– és előadóművészeit,
– a furulyacsalád egyéb tagjait és a rokon hangszereket.

Alakítson ki könnyed hangszerkezelést:
– megfelelő légzéstechnikát, helyes befúvásmódot, test–, hangszer– és kéztartást, billentést és tudatosítsa ezeket,
– dinamikailag árnyalt, telt, színes, kifejező furulyahangot,
– differenciált hangindítást és hanglezárást,
– megfelelő tempójú repetíciót,
– laza, egyenletes ujjtechnikát,
– pontosan összehangolt nyelv– és ujjmozgást.

A fentiek eléréséhez gyakoroltasson rendszeresen
– tartott hangokat állandó és változó dinamikával, az intonáció lehetőség szerinti megtartásával,
– hangsorokat, fokozatosan táguló hangterjedelemben, különböző figurációkkal,
– a felmerülő technikai problémáknak megfelelő mozdulatsorokat, ujjgyakorlatokat.
– tegye jártassá a tanulót a furulyairodalom javát képező reneszánsz és barokk művek díszítésében.

Fordítson figyelmet
– a furulyázni tanulók alapfunkcióinak gondos megalapozására,
– a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,
– a lapról olvasási készség fejlesztésére,
– a különböző alaphangú furulyák használatakor az abc–s névvel történő helyes (nem transzponáló) olvasásra,
– a tudatos zenei memorizálásra,
– a művek zeneileg igényes kidolgozására,
– az eredeti furulyairodalom mellett más zenei korszakok műveinek megismertetésére
– a rendszeres társas muzsikálásra.
Tanítsa meg a tanulót a hangszer ápolására.

Előképző évfolyamok

1. évfolyam (előképző)

A zeneiskola 1. évfolyamának tanterve a 8 éves tanulók (általános iskola 3. évfolyam) életkori sajátosságainak figyelembevételével készült. Az ennél fiatalabb tanulókkal szemben nem
támaszthatók ugyanazok a követelmények.

Fejlesztési feladatok
A tanulók értelmi, érzelmi és fizikai fejlettségéhez alkalmazkodva az előképző célja a tanuló hangszeres készségének, zenei érzékének felmérése.

Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A hangszer részei, összeállítása.
– Egyszerű ritmusértékek és ütemsúlyok
– Különböző játékmód és hangindítások
– A játszott anyagban előforduló tempó– és karakterjelzések, előadási utasítások.

A hangszerkezelés fejlesztése
– A helyes légzéstechnika elsajátítása, fejlesztése.
– Játék a hangszer fejével.
– Helyes test–, hangszer– és kéztartás kialakítása, a bal hüvelykujj megfelelő helyzeteinek mielőbbi pontos begyakorlása
— A helyes gyakorlás és memorizálás módjai kottával és kotta nélkül.

Felhasználható tananyag

Lőrincz–Paragi: Furulya ÁBC (EMB
14090) Béres: Furulyaiskola I. (EMB
5406)
Markovich J.: GRADUS a barokk
furulyához 1. Gyermekdalok, népdalok

Követelmények

Jól megalapozott testtartás, légzés, hangindítás,
hüvelykujjtechnika. A tanult hangkészlet biztonságos olvasása
és fogásainak ismerete.
Gyermekdalok, népdalok és egyszerűbb táncok értelmesen tagolt megszólaltatása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Négy gyermekdal, illetve egyéb dallam a tanult hangterjedelemben kotta nélkül.

2. évfolyam (előképző)

Fejlesztési feladatok

A tanulók értelmi, érzelmi és fizikai fejlettségéhez alkalmazkodva az előképző célja a hangmagasság, ritmus iránti fogékonyságának, zenei memóriájának fejlesztése,

aktivitásának, kreativitásának kibontakoztatása, az életkornak megfelelően játékos formában ritmikus
mondókák, ütőhangszerek, esetleg táncmozgások segítségével.
Feladata olyan alapokat adni, melyekre az 1. évfolyam tananyaga szilárdan támaszkodhat.

Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A hangszer részei, összeállítása.
– Egyszerű ritmusértékek és ütemsúlyok.
– Különböző játékmód és hangindítások .
– A játszott anyagban előforduló tempó– és karakterjelzések, előadási utasítások.

A hangszerkezelés fejlesztése
– A helyes légzéstechnika elsajátítása, fejlesztése.
– Helyes test–, hangszer– és kéztartás kialakítása, a bal hüvelykujj megfelelő helyzeteinek mielőbbi pontos begyakorlása.
– Az ismert hangterjedelmen belül lehetőleg intenzív, lebegésmentes hang elérése.
– A helyes gyakorlás és memorizálás módjai kottával és kotta nélkül.

Felhasználható tananyag

Lőrincz–Paragi: Furulya ÁBC (EMB 14090) Béres: Furulyaiskola I. (EMB 5406)
Markovich J.: GRADUS a barokk furulyához 1. Gyermekdalok, népdalok

Követelmények

Jól megalapozott testtartás, légzés, hangindítás, hüvelykujjtechnika. A tanuló kizárólag helyes beidegződésekkel rendelkezzen.
A tanult hangkészlet biztonságos olvasása és fogásainak ismerete.
Gyermekdalok, népdalok és egyszerűbb táncok értelmesen tagolt megszólaltatása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Négy gyermek– vagy népdal, illetve egyéb dallam a tanult hangterjedelem minél teljesebb igénybevételével, kotta nélkül.

Alapfokú évfolyamok „A” tagozat

1. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A hangszer részei, összeállítása.
– Különböző ritmusértékek, pontozások, ütemsúlyok, felütés.

– A játékmód és az artikuláció alapfogalmai, különböző hangindítások és hanglezárás nyelvvel.
– A játszott anyagban előforduló tempó– és karakterjelzések, előadási utasítások stb.
– A szerkezet és tagolás alapfogalmai (motívum, zenei sor stb.).

A hangszerkezelés fejlesztése
– A helyes légzéstechnika elsajátítása és állandó fejlesztése.
– Helyes test–, hangszer– és kéztartás kialakítása, a bal hüvelykujj megfelelő helyzeteinek mielőbbi pontos begyakorlása (a tartófunkció kialakulásának elkerülése érdekében).
– Hangképzés, különböző hosszúságú hangok.
– A dü és tü hangindítások, valamint hanglezárás nyelvvel.
– A helyes gyakorlás és memorizálás módjai.
– A társas muzsikálás kezdetei, esetleg a tanár vagy zongorakísérő közreműködésével is.

Felhasználható tananyag

Lőrincz–Paragi: Furulya ÁBC (EMB 14090) Béres: Furulyaiskola I. (EMB 5406)
Markovich J.: GRADUS a barokk furulyához 1. Gyermekdalok, népdalok

Követelmények

A hangszer helyes összeállítása és ennek önálló ellenőrzése.
Jól megalapozott testtartás, légzés, hangindítás, hüvelykujjtechnika.
A tanult hangkészlet és ritmusok biztonságos olvasása, valamint a hangkészlet fogásainak ismerete.
Gyermekdalok, ritmikus népdalok és egyszerűbb táncdarabok értelmesen tagolt megszólaltatása (kotta nélkül is).

Az év végi vizsga anyaga

– Két népdal, kotta nélkül.
– Egy tánctétel kísérettel, lehetőleg kotta nélkül.

2. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek
– Az eddig tanult hangkészlet bővítése, főfogásokkal is könnyen játszható trillák.
– Az artikulációk szerepe a furulyajátékban.
– Tizenhatodok, nyolcad szünet, nyújtott ritmus, nyolcad felütés.
– Régi és új stílusú magyar népdalok.
– A játszott anyag formai elemzése az életkornak megfelelő szinten: azonosság, hasonlóság, különbségek felismerése stb.

A hangszerkezelés fejlesztése
– Az alapfunkciók (testtartás, légzéstechnika, kéztartás) állandó ellenőrzése és fejlesztése.
– Tartott hangok gyakorlása minimális crescendo–decrescendo–val.

– A hangindítás és hangismétlés gyorsítása a nyelv lazaságának megőrzésével.
– Társas zenélés: furulya kísérettel, duók.

Felhasználható tananyag

Markovich J.: GRADUS a barokk
furulyához 2. Bali J.: Furulyaiskola I.
Béres J.: Furulyaiskola I., II. (EMB 5406,
7062) Keuning, Hans P.: 30 simple studies
Giesbert, F. J.: 77 Daily
Exercises Anonymus: Allemande
(EMB 4303) Anonymus: Angol
tánc (EMB 7888) Anonymus:
Hajdútánc (EMB 7888)
Anonymus: Rondo (EMB 7888)
Bach, J. S.: Menuett (EMB
14090/118) Purcell, H.: A pásztor
(EMB 8959)

Követelmények

Jól értelmezhető beintés a kamarapartner felé.
Jól megalapozott testtartás, légzés, hangindítás,
hüvelykujjtechnika. A tanult hangkészlet biztonságos olvasása
és fogásainak ismerete.
A tü–dü hangindítások zökkenőmentes, de megszólalásában határozottan
megkülönböztethető alkalmazása.
Dúr skálák gyakorlása.
Rövidebb lélegzetű
etűdök.
Egyszerűbb táncdarabok értelmesen tagolt megszólaltatása a már megismert
artikulációk és trillák alkalmazásával, kotta nélkül is.

Az év végi vizsga anyaga

– Egy népdal, kotta nélkül.
– Egy etűd.
– Két különböző karakterű tánctétel, kísérettel lehetőleg kotta nélkül.

3. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A furulyacsalád tagjai és hangterjedelmük.
– Az eddig tanult hangkészlet bővítése.
– A játszott anyaghoz kapcsolódó trilla– és egyéb segédfogások.
– A játszott anyagban előforduló új ritmusértékek, ütemfajták, tempó– és karakterjelzések, előadási utasítások stb.
– A játszott anyagban előforduló táncok jellegzetességei (pl. pavane, allemande, chorea, menüett stb.).

A hangszerkezelés fejlesztése

– A tü, dü, rü artikulációk és a belőlük alkotott összetett hangindítások állandó gyakorlása.
– Hanglezárás a száj kinyitásával.

– Dúr és moll skálák c1–c3 hangterjedelemben.
– Hosszabb zenei gondolatok egy levegővel játszása, szopránfurulyán.
– Társas zenélés: furulya kísérettel, duók, triók.

Felhasználható tananyag

Markovich J. GRADUS a barokk furulyához 3.
Oromszegi O. 101 etűd, népdalvariáció és karakterdarab Sellner, J. Etüden für Oboe / I., II., III.(EMB 12002)
Hinke, G. Praktische Elementarschule für Oboe (Peters 2377) Keuning, H. P. 20 studies
Rodgers, Ph. Sight reading exercises 118–150. (SM 1479)
Giesbert, F. J. 77 Daily Exercises
Anonymus: Lassú tánc (EMB 7888)
Bach, J. S.: Menuett (EMB 14090/142) Bach, J. S.: Menuett (EMB 2750)
Bach, J. S.: Polonaise (EMB 14090/130)
Pepusch, J. Chr.: C–dúr szonáta III–IV. tétel (6 szopránszonáta/1.) (EMB 14071) Purcell, H.: Bourrée (EMB 6106)

Követelmények

Jól megalapozott testtartás, légzés, hangindítás, hanglezárás, hüvelykujjtechnika. A tanult hangkészlet biztonságos olvasása és fogásainak ismerete.
Egyszerűbb szabad díszítések a kottakép alapján. Társas zenélésnél hangolás tanári segítséggel.
Parlando népdalok (szöveggel is) és egyszerű tánctételek értelmesen tagolt megszólaltatása, a már megismert artikulációk és trillák alkalmazásával, hangsorok, mérsékelt tempójú rövidebb etűdök (kotta nélkül is).

Az év végi vizsga anyaga

– Egy etűd.
– Két különböző karakterű előadási darab, trillákkal, kísérettel lehetőleg kotta nélkül.

4. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A játszott anyaghoz kapcsolódó trilla– és egyéb segédfogások.
– A hangmagasság és az artikulációs magánhangzók összefüggéseinek tudatosítása.
– A megfelelő artikuláció megválasztásának szempontjai.
– Könnyebb ékítések a trillákon kívül: mordent, parántytrilla, előkék.
– A játszott anyagban előforduló új tempó– és karakterjelzések, előadási utasítások stb.
– A játszott anyagban előforduló táncok jellegzetességei (pl. gagliarda, gavotte, siciliano stb.).
– „F” alapú furulya bevezetése, fogásai és olvasása hangzó magasságban.

A hangszerkezelés fejlesztése

– A t, d, r artikulációk és a belőlük alkotott összetett hangindítások állandó gyakorlása.
– Staccato–játék nyelvzárással.
– Dúr és moll skálák c1–d3 tercekkel, hármashangzat–felbontásokkal, az eddig tanult artikulációkkal.
– Az „F”–alapú furulya használatának gyakorlása.
– Kézfunkciók (különösen a bal hüvelykujj) fokozott ellenőrzése az altfurulya bevezetésekor.
– A „rekesz”–légzés és támasz állandó ellenőrzése, különös tekintettel az altfurulya megnövekedett levegő–szükségletére.
– Társas zenélés: furulya kísérettel, duó, trió.

Felhasználható tananyag

Giesbert, F. J.: 77 Daily Exercises
Hinke, G.: Praktische Elementarschule für Oboe Keuning, H. P.: 20 studies
Keuning, H. P.: 10 difficult studies Keuning, H. P.: 25 studies Keuning, H. P.: 40 simple studies
Linde, H. M.: Die kleine Übung (Tägliche Studien für ….)
Markovich J.: GRADUS a barokk furulyához 3.
Oromszegi O.: 101 etűd, népdalvariáció és karakterdarab Sellner, J.: Etüden für Oboe / I., II.

(EMB 12002)
Fesch, W. de: G–dúr szonáta III., IV. tétel (Dobblinger Musicverlag)
Pepusch, J. Chr.: d–moll szonáta III–IV. tétel (6 szopránszonáta/4.) (EMB.
14071) Telemann, G. Ph.: G–dúr Partita VI. Aria (Tempo di Minuet) (EMB
14071) Telemann, G. Ph.: Menuett (EMB 13100)
Vivaldi, A.: Largo (EMB 14090/167)
Händel, G. Fr.: F–dúr szonáta III., IV.
tétel Lavigne, Ph. de: Gaiment (EMB
13100)
Loeillet, J. B. John: op. 3/2 d–moll szonáta III., IV. tétel (EMB
13100) Somis, G. B.: Allegro (EMB 14095)

Követelmények

A összetett hangindítások gördülékeny alkalmazása a tanár útmutatása alapján.
„F"–alapú furulya használata.
Melodikus vagy összhangzatos moll hangsorok
gyakorlása. A fogástáblázat önálló használata.
A tanuló alkalmazzon minimális dinamikát a zenei motívumok és kisebb zenei egységek megformálására, a tanár útmutatásai alapján, legyen képes változó nyomáserősségű
levegővezetésre.

Az év végi vizsga anyaga

– Egy etűd.
– Két szonátatétel trillákkal, kísérettel lehetőleg kotta nélkül.

5. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A játszott anyaghoz kapcsolódó trilla– és egyéb segédfogások.
– A trillatáblázat használata.
– Inégal játék fogalma, szerepe a furulyajátékban.
– A játszott anyagban előforduló új tempó– és karakterjelzések, előadási utasítások stb.
– A játszott anyagban előforduló új tánctípusok jellegzetességei (pl. gigue, rigaudon stb.).

A hangszerkezelés fejlesztése
– Gyakorlás szoprán– és altfurulyán is.
– Az artikulációk és a belőlük alkotott összetett hangindítások állandó gyakorlása.
– Hangsorok gyakorlása lehetőleg altfurulyán.
– Hosszabb zenei gondolatok egy levegővel való játéka altfurulyán.
– Lapról olvasás az előző év anyagának megfelelő nehézségi fokon, szoprán– és altfurulyán.
– Társas zenélés: furulya kísérettel, duó, trió, furulyanégyes.

Felhasználható tananyag

Kállay G. Hangnemgyakorló szopránfurulyára
(EMB14071) Keuning, H. P. 10 difficult studies
Keuning, H. P. 25 studies
Keuning, H. P. 12 difficult
studies
Kölz, E. M. l Essercizi per il Flauto dolce
Sellner, J. Etüden für Oboe/ IV. V. (EMB 12002)
Winterfeld, L. Höffer v. Zwölf Etüden für
Altblockflöte Corelli, A.: Sarabande (EMB 7888)
d'Hervelois, L. de Caix: La Tubeuf (EMB
14071) Loeillet, J. B.: e–moll szonáta I., II. tétel
op. 3/7 Loeillet, J. B.: F–dúr szonáta
(szopránkiadásból 3/2.) Pepusch, J. Chr.: G–dúr
„altszonáták" 6/3. szopránon Telemann, G. Ph.:
II. G–dúr Partita – tételek
Lavigne, Ph. de: Rondeau – Tambourin I., II. (EMB
13100) Marcello, B.: B–dúr szonáta op. 2/7 III., IV.,
V. tétel Marcello, B.: d–moll szonáta op. 2/2
Telemann, G. Ph.: F–dúr szonáta II., I. tétel

Követelmények

Az egyszerűbb hangnemekhez tartozó fontosabb trillák
ismerete. Mordent, parántrilla, előkék alkalmazása.

Az év végi vizsga anyaga

– Egy etűd.
– Két szonáta– vagy szvittétel trillákkal és egyéb egyszerűbb ékesítésekkel, kísérettel, lehetőleg kotta nélkül.

6. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A furulya története és különböző stíluskorszakokban betöltött szerepe.

– A népi furulya és a furulya (blockflöte) közti különbség.
– A játszott anyaghoz kapcsolódó trilla– és egyéb segédfogások.
– A játszott anyagban előforduló új tempó– és karakterjelzések, előadási utasítások stb.

A hangszerkezelés fejlesztése
– Hangsorok gyakorlása altfurulyán.
– Kromatikus skála.

– Lapról olvasás az előző év anyagának megfelelő nehézségi fokon szoprán– és altfurulyán.
– Társas zenélés: furulya kísérettel, duó, trió, furulyanégyes, triószonáták.

Felhasználható tananyag

Kállay G. Hangnemgyakorló szopránfurulyára (EMB
140719) Keuning, H. P. 10 difficult studies
Keuning, H. P. 25 studies
Keuning, H. P. 12 difficult
studies
Kölz, E. M. l Essercizi per il Flauto dolce
Sellner, J. Etüden für Oboe/ IV. V. (EMB 12002)
Winterfeld, L. Höffer v. Zwölf Etüden für
Altblockflöte Bach, J. S.: Gavotte, Bourrée D–dúr
(EMB 14071) Fesch, W.: G–dúr szonáta I., II. tétel
Händel, G. Fr.: Menuett (EMB 7888)
Loeillet, J. B.: h–moll szonáta op. 3/10 (EMB
13160–3) Telemann, G. Ph.: I. B–dúr Partita –
tételek
Bellinzani, P. B.: C–dúr szonáta op. 3/3
Händel, G. Fr.: C–dúr szonáta III., IV.
tétel Telemann, G. Ph.: B–dúr szonáta III.,
IV. tétel
Veracini, Fr. M.: G–dúr szonáta I., II. tétel (12/2)

Követelmények

A trillatáblázat önálló
használata. Egyszerűbb trillák
forgódíszítéssel.
A tanuló alkalmazzon önállóan minimális belső dinamikát zenei motívumok és kisebb zenei egységek megformálására.

Az év végi vizsga anyaga

– Egy etűd,
– Két szonáta– vagy szvittétel, trillákkal és egyéb egyszerűbb ékesítésekkel illetve dallami díszítésekkel, kísérettel, lehetőleg kotta nélkül.

Alapfokú évfolyamok „B” tagozat

„B” tagozatos oktatásra irányítható az a tanuló, aki az átlagot meghaladó zenei tehetséggel és hangszeres adottságokkal rendelkezik, valamint érdeklődése és szorgalma alkalmassá teszi arra, hogy megfeleljen a „B” tagozatos oktatás minőségben és mennyiségben magasabb
követelményeinek.

3. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A furulyacsalád tagjai és hangterjedelmük.
– Az eddig tanult hangkészlet bővítése
– A játszott anyaghoz kapcsolódó trilla– és egyéb segédfogások.
– Pontozott ritmusértékek, 8–ados ütemmutatók, hemiola ismerete, használata
– Könnyebb ékítések a trillákon kívül: mordent, paránytrilla, előkék.
– Enharmónia.
– A játszott anyagban előforduló új tempó– és karakterjelzések, előadási utasítások stb.
– A játszott anyagban előforduló táncok jellegzetességei (pl. pavane, allemande, chorea, menüett stb.).
– Az „f” alapú furulya bevezetése, fogásai és olvasása hangzó magasságban.

A hangszerkezelés fejlesztése
– Artikulációk és a belőlük alkotott összetett hangindítások állandó gyakorlása.
– Hanglezárás a száj kinyitásával.
– dúr és moll skálák tercekkel, hármashangzat felbontásokkal, az eddig tanult artikulációkkal.
– Hosszabb zenei gondolatok egy levegőre játszása, szopránfurulyán.
– Az „f” alapú hangszer használatának gyakorlása.
– A „rekesz”–légzés és támasz állandó ellenőrzése a kétféle hangolású hangszer levegőszükségletének figyelembevételével.
– Kézfunkciók (különösen a bal hüvelykujj) fokozott ellenőrzése a kétféle hangolású hangszer bevezetésekor.
– Az abc–s névvel való helyes, nem transzponáló gondolkodás ellenőrzése különböző módszerekkel.
– Társas zenélés: furulya kísérettel, duók, triók.

Felhasználható tananyag

Giesbert, F. J. 77 Daily Exercises
Hinke, G. Praktische Elementarschule für
Oboe Keuning, H. P. 20 studies
Keuning, H. P. 10 difficult
studies Keuning, H. P. 25
studies
Keuning, Hans P. 40 simple studies
Linde, H. M. Die kleine Übung (Tägliche Studien für ….)
Markovich J. GRADUS a barokk furulyához 3.
Oromszegi O. 101 etűd, népdalvariáció és
karakterdarab Sellner, J. Etüden für Oboe / I., II.
(EMB 12002)
Bach, J. S.: Menuett I. (EMB 4303)
Bach, J. S.: Polonaise (EMB

14090/130)
Corelli, A.: op. 5/8 a–moll szonáta III., II. tétel
Fesch, W. de: G–dúr szonáta III., IV. tétel (Doblinger Musicverlag) Pepusch, J. Chr.: C–dúr szonáta (6 szopránszonáta/1.)
Händel, G. Fr.: F–dúr szonáta III., IV. tétel (EMB 13100)
Loeillet, J. B. John: op. 3/2 d–moll szonáta III., IV. tétel (EMB 13160–3) Telemann, G. Ph.: F–dúr szonáta II., I. tétel

Követelmények

Jól megalapozott testtartás, légzés, hangindítás, hanglezárás, biztos hüvelykujjtechnika. A tanult hangkészlet biztonságos olvasása és fogásainak ismerete.
Összetett hangindítások gördülékeny alkalmazása a tanár útmutatásai alapján. Melodikus moll hangsorok gyakorlása.
Társas zenélésnél hangolás tanári segítséggel.
A tanuló alkalmazzon minimális dinamikát, zenei motívumok és kisebb zenei egységek megformálására, a tanár útmutatásai alapján, legyen képes változó nyomáserősségű
levegővezetésre.

Az év végi vizsga anyaga

– Egy etűd,
– Két különböző karakterű előadási darab/tétel, trillákkal, kísérettel kotta nélkül.

4. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A játszott anyaghoz kapcsolódó trilla– és egyéb segédfogások.
– A trillatáblázat használata.
– Jelzetlen kötelező díszítések szükségességének felismerése.
– Egyszerűbb szabad díszítések a tanár útmutatásai alapján.
– A megfelelő artikuláció megválasztásának szempontjai.
– A játszott anyagban előforduló új tempó– és karakterjelzések, előadási utasítások stb.
— A játszott anyagban előforduló táncok jellegzetességei (pl. gagliarda, gavotte, rondeau, gigue stb.).

A hangszerkezelés fejlesztése
– Artikulációk és a belőlük alkotott összetett hangindítások állandó gyakorlása.
– Staccatók nyelvzárással.
– Az altfurulya használatának gyakorlása.
– Lapról olvasás az előző év anyagának megfelelő nehézségi fokon, szopránfurulyán.

– Társas zenélés: furulya kísérettel, duók, triók.

Felhasználható tananyag

Kállay G. Hangnemgyakorló szopránfurulyára (EMB
14071) Keuning, H. P. 10 difficult studies
Keuning, H. P. 25 studies
Keuning, H. P. 12 difficult
studies
Kölz, E. M. l Essercizi per il Flauto dolce
Sellner, J. Etüden für Oboe/ IV. V. (EMB 12002)
Winterfeld, L. Höffer v. Zwölf Etüden für
Altblockflöte Bach, J. S.: Bourrée I., II. h–moll (Z.
14071)
Corelli, A.: op. 5/8 a–moll szonáta I., IV. tétel
Loeillet, J. B.: C–dúr szonáta (szopránkiadásból
3/1.)

Pepusch, J. Chr.: d–moll szonáta III–IV. tétel (6 szopránszonáta/1.) (EMB
14071) Telemann, G. Ph.: G–dúr Partita – tételek
Händel, G. Fr.: g–moll szonáta III., IV.
tétel Lavigne, Ph. de: Gaiment (EMB
13100) Marcello, B.: op. 2/2 d–moll
szonáta Telemann, G. Ph.: F–dúr
szonáta II., I. tétel

Követelmények

Mordent, paránytrilla, előkék
alkalmazása. Altfurulya használata.
A fogástáblázat önálló használata.

Az év végi vizsga anyaga

– Két etűd.
– Két szonátatétel egyszerűbb ékesítésekkel és dallami díszítésekkel, kísérettel kotta nélkül.

5. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A játszott anyaghoz kapcsolódó trilla– és egyéb segédfogások.
– Egész értéknél hosszabb hangok és szünetjeleik, tizenhatod–triolák.
– Inégal játék fogalma.
– A moduláció fogalma, egyszerű hangnemi kitérések felismerése a tanár segítségével.
– A szonáta felépítése, variációs formák, az anyagban megjelenő új tánctípusok.

– A játszott anyagban előforduló új tempó– és karakterjelzések, előadási utasítások stb.

A hangszerkezelés fejlesztése
– Gyakorlás szoprán és altfurulyán is.
– Hangsorok gyakorlása altfurulyán, tempójának fokozása.
– Hosszabb zenei gondolatok egy levegővel való játéka altfurulyán.
– Lapról olvasás az előző év anyagának megfelelő nehézségi fokon, szoprán– és altfurulyán.
– Társas zenélés: furulya kísérettel, duó, trió, furulyanégyes.

Felhasználható tananyag

Kállay G. Hangnemgyakorló szopránfurulyára (EMB
14071) Keuning, H. P. 10 difficult studies
Keuning, H. P. 25 studies
Keuning, H. P. 12 difficult
studies
Kölz, E. M. l Essercizi per il Flauto dolce
Sellner, J. Etüden für Oboe/ IV. V. (EMB 12002)
Winterfeld, L. Höffer v. Zwölf Etüden für
Altblockflöte d'Hervelois, L. de Caix: La Tubeuf
(EMB 14071) Händel, G. Fr.: Menuett (EMB
7888)
Loeillet, J. B.: F–dúr szonáta (szopránkiadásból
3/2) Loeillet, J. B.: h–moll szonáta op. 3/10
Telemann, G. Ph.: II. G–dúr Partita
Händel, G. Fr.: C–dúr szonáta III., IV. tétel

Lavigne, Ph. de: Rondeau – Tambourin I., II. (EMB
13100) Marcello, B.: op. 2/7 B–dúr szonáta
Pepusch, J. Chr.: B–dúr „altszonáták" 6/6.
Telemann, G. Ph.: B–dúr szonáta III., IV.
tétel Veracini, Fr. M.: G–dúr szonáta I., II.
tétel (12/2)
Vivaldi, A.: d–moll szonáta RV 36 I., III. tétel (EMB 14130)

Követelmények

A t, d, r artikulációk és a belőlük alkotott összetett hangindítások önálló megválasztása, bejegyzése a játszandó anyagnak megfelelően.
A trillatáblázat önálló
használata. Egyszerűbb trillák
forgódíszítéssel.
Minimális belső dinamika önálló alkalmazása a zenei motívumok és kisebb zenei egységek megformálására.

Az év végi vizsga anyaga

– Két etűd.
– Két szonáta– vagy szvittétel egyszerűbb ékesítésekkel és dallami díszítésekkel, kísérettel, kotta nélkül.

6. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A furulya története és különböző stíluskorszakokban betöltött szerepe.
– A népi furulya és a furulya (blockflöte) közti különbség.
– A játszott anyaghoz kapcsolódó trilla– és egyéb segédfogások.
– Az inégal játék (elsősorban francia zenénél) alkalmazásának szabályai.
– A játszott anyagban előforduló új tempó– és karakterjelzések, előadási utasítások stb.
– Versenymű, fantázia.

A hangszerkezelés fejlesztése
– Gyakorlás szoprán és altfurulyán is.
– A t, d, r artikulációk és a belőlük alkotott összetett hangindítások, valamint a (t–) t–r–t–r–t inégal játék állandó gyakorlása.
– A t–l d–l összetett hangindítások bevezetése, gyakorlása.
– Hangsorok gyakorlása altfurulyán.
– Lapról olvasás az előző év anyagának megfelelő nehézségi fokon, szoprán– és altfurulyán.
– Társas zenélés: furulya kísérettel, duó, trió, furulyanégyes, triószonáta.

Felhasználható tananyag

Quantz, J. J.–Nagy Frigyes 100 Tägliche Übungen für Flöte Winterfeld, L. H. v. 40 Studien für Altblockflöte Linde, H. M. Der Kunst des Blockflötenspiels Sellner, J. Etüden für Oboe VI. (EMB 12002) Staeps, H. U. Das Tägliche Pensum
Staeps, H. U. Das Tägliche Pensum (átírta: Báthori Béla)
Brüggen, F. 5 etűd

Collette, J. 12 melodikus gyakorlat
Staeps, H. U. Methodische Übungen Veilhan, J.–C. La flute à bec baroque
Winterfeld, L. Höffer v. Technische Studien für Altblockflöte Eyck, J. v. Der Fluyten Lust–hof I–III.
Thomas, B. The Baroque solo book
Anonymus: Greensleeves to a Ground
Bach, J. S.: Menuett h–moll (EMB 13100) Fesch, W.: G–dúr szonáta I., II. tétel Telemann, G. Ph.: I. B–dúr Partita

– tételek Bellinzani, P. B.: op. 3/3 C–
dúr szonáta Händel, G. Fr.: a–moll
szonáta III., IV. tétel
Marcello, B.: op. 2/4 e–moll szonáta I., II. tétel
Telemann, G. Ph.: „kis” C–dúr szonáta I., II. tétel (TWV 41:
C 2) Telemann, G. Ph.: Andante (EMB 14095)
Veracini, Fr. M.: a–moll szonáta (12/6)
Vivaldi, A.: g–moll szonáta op. 13/6 III., IV. tétel

Követelmények

Zárlati hemiolák önálló
felismerése. Önálló hangolás.
Hosszabb lélegzetű etűdök technikailag pontos megoldása.
Barokk szonáták élményszerű előadása a tanult zenei kifejezőeszközök felhasználásával. Altfurulya szólamok olvasása kóruslejegyzésben.
Bonyolultabb szabad díszítések játéka a kottakép alapján.

Az év végi vizsga anyaga

– Egy etűd.
– Egy teljes szonáta kotta nélkül.

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

„A” tagozat

A tanuló
– legyen képes a zenei anyagot életkorának, egyéni képességeinek és készségeinek megfelelő hangszerkezeléssel, kotta– és stílushűen, értelmesen tagolva, kifejezően megszólaltatni,
– rendelkezzék a játszott zenei anyag megszólaltatásához szükséges koncentrálóképességgel,
– legyen tisztában a hangszerkezelés alapvető tudnivalóival, alkalmazza tudatosan a helyes légzéstechnikát, befúvásmódot, billentést stb.,
– legyen képes a hangok biztonságos megszólaltatására a furulya klasszikusan értelmezett hangterjedelmében f1 g3–ig (in F),
– legyen jártas mind a C, mind az F alaphangú hangszer használatában
– tudjon dinamikailag árnyalt, kulturált, kifejező hangot képezni,
– alkalmazza játékában a hangindítás, elválasztás és hangbefejezés különböző módjait, többek között a t, r, d hangindításokat és ezek különböző kombinációit,
– törekedjék játékában a tiszta intonációra, javítsa tudatosan hangszere intonációs hibáit, rendelkezzék az alapfokon játszott zenei anyag megszólaltatásához szükséges ujjtechnikával,
– tudjon önállóan hangolni,

– a tanár útmutatásai alapján legyen képes a különböző zenei kifejezőeszközök

alkalmazására (artikuláció, agogika, díszítés, lassítás, hangsúlyozás stb.), az új darabok egyszerűbb dallami díszítésére,
Ismerje
– az f1– g3 (in F), hangterjedelem valamennyi hangjának fogását, a leggyakoribb segédfogásokat,
– a hangszer ápolásának karbantartásának alapvető feladatait, és végezze ezeket önállóan,
– a tanult anyagban előforduló tempo– és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,
– a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat,
– a furulya történetét, rokon hangszereit,
– a furulya szerepét különböző zenei korszakokban.

A „B" tagozat végén (az „A" tagozat követelményein felül)
A tanuló legyen képes tudásáról számot adni az alábbiak pódiumon történő bemutatásával:
– dúr és moll skálák 3#, 4b előjegyzésig, tercekkel, hármashangzat– és dominánsszeptim négyeshangzat–felbontásokkal, minimum az f1–g3 (in F) hangterjedelem teljes kihasználásával,
– két etűd vagy egy variációsorozat,
– legalább két tétel egy nagybarokk szonátából vagy versenyműből.

A művészeti alapvizsga követelményei

Művészeti alapvizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama Furulya főtárgy
„A" tagozat: minimum 10 perc
„B" tagozat: minimum 15 perc

A vizsga tartalma

„A" tagozat
– ***Egy etűd*** vagy technikai jellegű mű szoprán– vagy altfurulyán; Kállay G.: Hangnemgyakorló (EMB14071), Baroque Solo Book–ból könnyebb darabok, Giesbert: Furulyaiskola 2. rész (Schott) nehézségi szintjén.
– ***Előadási darab két különböző karakterű tétele***, az egyik tétel választható kamaraműből is; Anon: Greensleeves to a Ground, Marcello szonáták (EMB13476–7), Loeillet de Gant: Szonáták, op. 1 és op. 3 (EMB 13160–3), Vivaldi: F–dúr szonáta RV 52, d–moll RV 36 (Ricordi Nr13322300), Telemann: F–dúr szonáta (EMB 13542), kamaraművek: Boismortier: Leichte Duos (Schott), 6 Suite, Loeillet: 6 szonáta 2 furulyára, Naudot: Triószonáta, Czidra: Régi magyar táncok (EMB 14283) nehézségi szintjén.
A vizsgaanyagot az etűd és a kamaramű kivételével lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B" tagozat

– ***Egy etűd*** vagy szólómű; Kállay G.: Hangnemgyakorló (EMB 14071), J.v.Eyck: Der

Fluyten Lust–hof – Variációk (Amadeus), Braun: etűdök/Baroque Solo Book, Winterfeld: 12 etűd
altfurulyára (Hofmeister) nehézségi szintjén.

– ***Előadási darab két különböző karakterű tétele***, az egyik tétel választható kamaraműből is; Telemann: C–dúr szonáta (EMB 13542), Veracini: a–moll szonáta (Peters), Lavigne: Rondeau és Tambourin I–II. tétel, Fesch: F–dúr szonáta op. 6. no. 2; Telemann: 6 duett, Telemann: Kánonszonáták, Loeillet de Gant: Szonáta 2 altfurulyára nehézségi szintjén.
A vizsgaanyagot az etűd és kamaramű kivételével lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

– megfelelés az előírt követelményeknek,
– technikai felkészültség,
– helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
– hangképzés,
– intonáció,
– hangszerkezelés,
– artikulációk és díszítések alkalmazása,
– helyes ritmus és tempó,
– előadásmód,
– a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
– memória,
– alkalmazkodóképesség,
– állóképesség.

Továbbképző évfolyamok „A" tagozat

7. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A játszott anyaghoz kapcsolódó trilla– és egyéb segédfogások.
– T–l, d–l artikulációk szerepe a furulyajátékban.
– Nehezebb trillák forgódíszítéssel, kettős ékesítések (doppelschlag).
– A vibrato szerepe a zenében; vibrato, mint a barokk díszítés eszköze.
– A játszott anyagban előforduló új tempó– és karakterjelzések, előadási utasítások stb.
– A fa hangszerek tisztítása, karbantartása.

A hangszerkezelés fejlesztése
– Összetett hangindítások, valamint az inégal játék állandó gyakorlása.
– Hangsorok gyakorlása altfurulyán.
– Különböző vibratok állandó gyakorlása, alkalmazása.
– Lapról olvasás az előző év anyagának megfelelő nehézségi fokon, a feltételezhető kamaraegyüttesben alkalmazott hangszeren.

– Társas zenélés: furulya kísérettel, duó, trió, furulyanégyes, triószonáták.

Felhasználható tananyag

Quantz, J. J.–Nagy Frigyes 100 Tägliche Übungen für
Flöte Winterfeld, L.: H. v.: 40 Studien für
Altblockflöte
Linde, H. M.: Der Kunst des
Blockflötenspiels Sellner, J.: Etüden für
Oboe/ VI.– (EMB 12002)

Staeps, H. U.: Das Tägliche Pensum
Staeps, H. U.: Das Tägliche Pensum (átírta: Báthori
Béla) Brüggen, F:. 5 etűd
Collette, J.: 12 melodikus gyakorlat
Staeps, H. U.: Methodische
Übungen Veilhan, J.–C.: La flute à
bec baroque
Winterfeld, L.: Höffer v. Technische Studien für
Altblockflöte Eyck, J. v.: Der Fluyten Lust–hof I–III.
Thomas, B.: The Baroque solo book
Anonymus: Greensleeves to a Ground
Bach, J. S.: Menuett h–moll (EMB
13100) Fesch, W.: G–dúr szonáta I., II.
tétel Telemann, G. Ph.: I. B–dúr Partita
– tételek Bellinzani, P. B.: op. 3/3 C–
dúr szonáta Händel, G. Fr.: a–moll
szonáta III., IV. tétel
Marcello, B.: op. 2/4 e–moll szonáta I., II. tétel
Telemann, G. Ph.: „kis” C–dúr szonáta I., II. tétel (TWV 41:
C 2) Telemann, G. Ph.: Andante (EMB 14095)
Veracini, Fr. M.: a–moll szonáta (12/6)
Vivaldi, A.: g–moll szonáta op. 13/6 III., IV. tétel

Követelmények

Zárlati hemiolák önálló
felismerése. Önálló hangolás.
Az artikulációs magánhangzók tudatos, önálló alkalmazása a hangmagasság függvényében. Hosszabb lélegzetű etűdök technikailag pontos megoldása.

Az év végi vizsga anyaga

– Egy etűd.
– Két különböző karakterű előadási darab, vagy egy tételpár; lehetőleg kotta nélkül.

8. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A játszott anyaghoz kapcsolódó trilla– és egyéb segédfogások.
– A tanult ritmusértékek, ritmusképletek, ütemfajták átfogó rendszerezése.
– Egyszerűbb szabad díszítések önállóan.
– A játszott anyagban előforduló új tempó– és karakterjelzések, előadási utasítások stb.

A hangszerkezelés fejlesztése
— Az eddig tanult artikulációk és a belőlük alkotott összetett hangindítások, valamint a (t–) t–r– t–r–t inégal játék állandó gyakorlása.
– Hangsorok gyakorlása altfurulyán.
– Különböző vibratok állandó gyakorlása, alkalmazása.
– Lapról olvasás az előző év anyagának megfelelő nehézségi fokon, a feltételezhető kamaraegyüttesben alkalmazott hangszeren.
– Társas zenélés: furulya kísérettel, duó, trió, furulyanégyes, triószonáták.

Felhasználható tananyag

Quantz, J. J.–Nagy Frigyes 100 Tägliche Übungen für Flöte Winterfeld, L. H. v. 40 Studien für Altblockflöte
Linde, H. M. Der Kunst des Blockflötenspiels
Sellner, J. Etüden für Oboe/ VI. (EMB 12002)
Staeps, H. U. Das Tägliche Pensum
Brüggen, F. 5 etűd
Collette, J. 12 melodikus gyakorlat
Staeps, H. U. Methodische Übungen Veilhan, J.–C. La flute à bec baroque
Winterfeld, L. Höffer v. Technische Studien für Altblockflöte Eyck, J. v. Der Fluyten Lust–hof I–III.
Thomas, B. The Baroque solo book
Anonymus: Greensleeves to a Ground
Bach, J. S.: Menuett h–moll (EMB 13100) Fesch, W.: G–dúr szonáta I., II. tétel Telemann, G. Ph.: I. B–dúr Partita – tételek Bellinzani, P. B.: op. 3/3 C–dúr szonáta Händel, G. Fr.: a–moll szonáta III., IV. tétel
Marcello, B.: op. 2/4 e–moll szonáta I., II. tétel
Telemann, G. Ph.: „kis” C–dúr szonáta I., II. tétel (TWV 41: C 2) Telemann, G. Ph.: Andante (EMB 14095)
Veracini, Fr. M.: a–moll szonáta (12/6)
Vivaldi, A.: g–moll szonáta op. 13/6 III., IV. tétel

Követelmények

A t–d, t–r, d–r artikulációk egységes tempójú alkalmazási
képessége. Inégal játék gördülékeny alkalmazása a tanár
útmutatásai alapján.
Jelzetlen kötelező díszítések önálló alkalmazása.
Barokk szonáták élményszerű előadása a tanult zenei kifejezőeszközök felhasználásával.

Az év végi vizsga anyaga

– Egy etűd.
– Két különböző karakterű előadási darab vagy egy tételpár, lehetőleg kotta nélkül.

9. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A játszott anyaghoz kapcsolódó trilla– és egyéb segédfogások.
– Új ritmikai elemek megértése az eddig tanultak alapján.
– A t–r–l–r összetett hangindítás szerepe a furulyajátékban.
– A hangindítások tempójának fokozását szolgáló artikulációk.
– A játszott anyagban előforduló új tempó– és karakterjelzések, előadási utasítások stb.
– A különböző barokk szonátatípusok tételeinek jellegzetességei.

A hangszerkezelés fejlesztése
– Az eddig tanult artikulációk és a belőlük alkotott összetett hangindítások, valamint a (t–
) t–r–t– r–t inégal játék állandó gyakorlása.
– A t–r–l–r összetett hangindítás bevezetése és gyakorlása.
– Hangsorok gyakorlása altfurulyán.
– Különböző vibratok állandó gyakorlása, hajlékony, változatos alkalmazása (tempó, amplitúdó).
– Lapról olvasás az előző év anyagának megfelelő nehézségi fokon, a feltételezhető kamaraegyüttesben alkalmazott hangszeren.
– Társas zenélés: furulya kísérettel, duó, trió, furulyanégyes, triószonáták.

Felhasználható tananyag

Linde, H. M. Der Kunst des Blockflötenspiels
Staeps, H. U. Das Tägliche Pensum
Brüggen, F. 5 etűd
Collette, J. 12 melodikus gyakorlat
Eyck, J. v. Der Fluyten Lust–hof I–
III. Thomas, B. The Baroque solo
book
Staeps, H. U. Methodische Übungen
Veilhan, J.–C. La flute à bec baroque
Winterfeld, L. Höffer v. Technische Studien für

Altblockflöte Boeke, K. Three exercises for alto recorder
Loeillet, J. B. de Gant: 12 szonáta op. 1 (EMB
13160–3) Loeillet, J. B. John: 12 szonáta op. 3
(EMB 13160–3) Marcello, B.: 12 szonáta
Telemann, G. Ph.: 6 partita
(szoprán) Telemann, G. Ph.: B–
dúr szonáta Telemann, G. Ph.: F–
dúr szonáta
Valentine, R.: 12 szonáta op. 2
Vivaldi, A.: F–dúr koncert op. 10
no. 5
Vivaldi, A.: a–moll koncert RV 108 (+ 2 hegedű + bc.)

Követelmények

A (t–) t–r–t–r–t inégal játék önálló
alkalmazása. Nehezebb trillák
forgódíszítéssel.
Kettős ékesítések problémamentes
alkalmazása. Ujjvibrato, rekeszvibrato.

Az év végi vizsga anyaga

– Egy etűd.
– Két különböző karakterű előadási darab, vagy egy tételpár lehetőleg kotta nélkül.

10. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A játszott anyaghoz kapcsolódó trilla– és egyéb segédfogások.
– A barokk „duplanyelv”, a di–dll di–dll.
– A játszott anyagban előforduló új tempó– és karakterjelzések, előadási utasítások stb.
– A fa hangszerek „block”–jának tisztítása.

A hangszerkezelés fejlesztése
– A tanult artikulációk és a belőlük alkotott összetett hangindítások, a (t–) t–r–t–r–t inégal játék, valamint a „duplanyelves” hangindítások állandó gyakorlása.
– Hangsorok gyakorlása altfurulyán.
– A különböző vibratok tudatos és változatos alkalmazása.
– Lapról olvasás az előző év anyagának megfelelő nehézségi fokon, a feltételezhető kamaraegyüttesben alkalmazott hangszeren.
– Társas zenélés: furulya kísérettel, duó, trió, furulyanégyes, triószonáták.

Felhasználható tananyag

Linde, H. M. Der Kunst des Blockflötenspiels

Staeps, H. U. Das Tägliche Pensum
Brüggen, F. 5 etűd
Collette, J. 12 melodikus gyakorlat
Eyck, J. v. Der Fluyten Lust–hof I–
III. Thomas, B. The Baroque solo
book Staeps, H. U. Methodische
Übungen Veilhan, J.–C. La flute à
bec baroque
Winterfeld, L. Höffer v. Technische Studien für
Altblockflöte Boeke, K. Three exercises for alto recorder
Loeillet, J. B. de Gant: 12 szonáta op. 1 (EMB
13160–3) Loeillet, J. B. John: 12 szonáta op. 3
(EMB 13160–3) Marcello, B.: 12 szonáta
Telemann, G. Ph.: 6 partita
(szoprán) Telemann, G. Ph.: B–
dúr szonáta Telemann, G. Ph.: F–
dúr szonáta
Valentine, R.: 12 szonáta op. 2
Vivaldi, A.: F–dúr koncert op. 10
no. 5
Vivaldi, A.: a–moll koncert RV 108 (+ 2 hegedű + bc.)

Követelmények

A t–k t–k, d–g d–g „duplanyelves" hangindítások
alkalmazása. Egyszerűbb szabad díszítések önálló
alkalmazása.
Összetett ornamensek.
Az előző években tanult artikulációk stílusos alkalmazása.

Az év végi vizsga anyaga

.
– Egy etűd.
– Két különböző karakterű előadási darab, vagy egy tételpár, lehetőleg kotta nélkül.

Továbbképző évfolyamok „B" tagozat

7. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A játszott anyaghoz kapcsolódó trilla– és egyéb segédfogások.
– A túlpontozás, mint zenei elem.
– Összetett ornamensek.
– Bonyolultabb szabad díszítések a tanár útmutatásai alapján.
– A vibrato szerepe a zenében; vibrato, mint a barokk díszítés eszköze.

– A játszott anyagban előforduló új tempó– és karakterjelzések, előadási utasítások stb.
– A fa hangszerek tisztítása, karbantartása.

A hangszerkezelés fejlesztése
– Gyakorlás szoprán– és altfurulyán is.
– A t, d, r, l artikulációk és a belőlük alkotott összetett hangindítások, valamint a (t–) t–r–t–r–t inégal játék állandó gyakorlása.
– Hangsorok gyakorlása altfurulyán.
– Különböző vibratok állandó gyakorlása, alkalmazása.
– Lapról olvasás az előző év anyagának megfelelő nehézségi fokon.
– Társas zenélés: furulya kísérettel, duó, trió, furulyanégyes, triószonáta.

Felhasználható tananyag

Braun, D.: Szólók
Eyck, J. van: Der Fluyten Lust–hof I–
III. Händel, G. Fr.: B–dúr szonáta
Händel, G. Fr.: g–moll szonáta
Kölz, E. M.: Essercizi per il Flauto dolce
Loeillet, J. B. de Gant: 12 szonáta op. 1 (EMB
16160–3) Marcello, B.: 12 szonáta
Preludes from The Division Flute (1706)
Quantz, J. J. – Nagy Frigyes: 100 Tägliche Übungen für Flöte
(szopr.) Telemann, G. Ph.: 6 partita (szoprán)
Telemann, G. Ph.: F–dúr szonáta
Telemann, G. Ph.: (kis) f–moll szonáta (TWV 41:
f 2) Valentine, R.: 12 szonáta op. 2
Vivaldi, A.: F–dúr koncert op. 10 no. 5
Winterfeld, L. H. v.: Zwölf Etüden für Altblockflöte

Követelmények

Az artikulációs magánhangzók tudatos, önálló alkalmazása a hangmagasság függvényében. A t–d, t–r, d–r artikulációk könnyed alkalmazása tizenhatodokban is. Inégal játék gördülékeny alkalmazása a tanár útmutatásai alapján. Jelzetlen kötelező díszítések önálló alkalmazása.
Nehezebb trillák forgódíszítéssel.

Az év végi vizsga anyaga

– Skála, tercekkel, hármashangzat– és domináns négyeshangzat–felbontásokkal, kotta nélkül.
– Két etűd.
– Egy versenymű két tétele, vagy egy egyéb tételpár kotta nélkül.

8. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A játszott anyaghoz kapcsolódó trilla– és egyéb segédfogások.
– A tanult ritmusértékek, ritmusképletek, ütemfajták átfogó rendszerezése.
– A t–r–l–r összetett hangindítás szerepe a furulyajátékban.
– Egyszerűbb szabad díszítések önállóan.
– A játszott anyagban előforduló új tempó– és karakterjelzések, előadási utasítások stb.
– A különböző barokk szonátatípusok tételeinek jellegzetességei.

A hangszerkezelés fejlesztése
– Gyakorlás C– és F–alapú furulyán is.
– Az eddig tanult artikulációk és a belőlük alkotott összetett hangindítások, valamint a (t–) t–r–t– r–t inégal játék állandó gyakorlása.
– A t–r–l–r összetett hangindítás bevezetése, gyakorlása.
– Hangsorok gyakorlása altfurulyán.
– A skálák tempójának fokozása.
– Különböző vibratok állandó gyakorlása, alkalmazása.
– Lapról olvasás az előző év anyagának megfelelő nehézségi fokon.
– Társas zenélés: furulya kísérettel, duó, trió, furulyanégyes, triószonáta.

Felhasználható tananyag

Brüggen, Fr.: 5 etűd
Collette, J.: 12 melodikus gyakorlat
(szopránra) Corelli, A.: Szonáták op. 5, 7–11.
Eyck, J. van: Der Fluyten Lust–hof I–III. Fesch, W.: 6 szonáta op. 6
Frescobaldi, G.: 5 canzona (szopránra vagy tenorra) Händel, G. Fr.: F–dúr szonáta
Mancini, Fr.: 12 szonáta
Pepusch, J. Chr.: 6 szonáta (alt!)
Schickhardt, J. Chr.: 6 szonáta op. 1
Select Preludes and Voluntaries for the Flute (1708)

Telemann, G. Ph.: (kis) C–dúr szonáta (TWV 41: C 2) Veracini, Fr. M.: 12 szonáta
Vivaldi, A.: RV. 427. D–dúr koncert (szoprán)

Követelmények

Az előző években tanult artikulációk stílusos

alkalmazása. A (t–) t–r–t–r–t inégal játék önálló
alkalmazása.
Összetett ornamensek.
Ujjvibrato,
rekeszvibrato.
A barokk szvit tételeinek ismerete.

Az év végi vizsga anyaga

– Skála tercekkel, hármashangzat– és domináns négyeshangzat–felbontásokkal, kotta nélkül.
– Két etűd.
– Egy versenyműtétele, vagy egy egyéb, tételpár kotta nélkül.

9. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A játszott anyaghoz kapcsolódó trilla– és egyéb segédfogások.
– Új ritmikai elemek megértése az eddig tanultak alapján
– A hangindítások tempójának fokozását szolgáló artikulációk.
– A játszott anyagban előforduló új tempó– és karakterjelzések, előadási utasítások stb.

A hangszerkezelés fejlesztése
– Gyakorlás C– és F–alapú furulyán is.
– Az eddig tanult artikulációk és a belőlük alkotott összetett hangindítások, valamint a (t–) t–r–t– r–t inégal játék állandó gyakorlása.
– A dúr és melodikus moll skálák ismétlése kibővített hangterjedelemben, tercekkel, hármashangzat– és domináns négyeshangzat–felbontásokkal, az eddig tanult artikulációkkal. A skálák tempójának fokozása.
– Különböző vibratók állandó fejlesztése, alkalmazása.
– Lapról olvasás az előző év anyagának megfelelő nehézségi fokon.
– Társas zenélés: furulya kísérettel, duó, trió, furulyanégyes, triószonáta.

Felhasználható tananyag

Bach, J. S.: F–dúr (fuvolára írt) szonáta BWV
1031 Bellinzani, P. B.: 12 szonáta
Corelli, A.: La Follia op. 5 no.
12 Dieupart, Ch.: 6 szvit
Eyck, J. van: Der Fluyten Lust–hof I–III.
Feltkamp, J. H.: 12 Etudes vor Sopran–
Blockfluit Fesch, W.: 6 szonáta op. 8
Händel, G. Fr.: C–dúr szonáta
Hotteterre, J.: 4 szvit op. 5 / F–dúr, d–moll

Linde, H. M.: Der Kunst des
Blockflötenspiels Sammartini, G.: F–dúr
koncert
Schickhardt, J. Chr.: 24 szonáta op. 30 (különböző
hangnemekben) Staeps, H. U.: Das Tägliche Pensum
Staeps, H. U.: Methodische Übungen
(szopránra) Telemann, G. Ph.: a–moll
fantázia
Valentine, R.: 6 szonáta op. 5 (a szerző
díszítéseivel) Vivaldi, A.: g–moll szonáta (Il
Pastor fido 6 szonáta)
Vivaldi, A.: F–dúr koncert op. 10 no. 1 (La tempesta di
Mare) Vivaldi, A.: D–dúr koncert op. 10 no. 3 (Il
Gardellino), (piccolo) Winterfeld, L. H. v.: 40 Studien für
Altblockflöte
Winterfeld, L. H. v.: Technische Studien für Altblockflöte

Követelmények

Valamennyi tanult hangindítás egységes tempójú alkalmazási képessége, stílusos használata. Ujjvibrato és rekeszvibrato differenciált alkalmazása.
Ritkán előforduló enharmóniák intonálásának
ismerete. Tájékozódás bonyolult polifon zenében.

Az év végi vizsga anyaga

– Egy etűd.
– Egy korabarokk vagy XX. századi mű/tétel, lehetőleg kotta nélkül.
– Egy versenymű két tétele lehetőleg kotta nélkül.

10. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A játszott anyaghoz kapcsolódó trilla– és egyéb segédfogások.
– A barokk „duplanyelv”, a di–dll di–dll.
– A játszott anyagban előforduló új tempó– és karakterjelzések, előadási utasítások stb.
– A fa hangszerek „block”–jának tisztítása.

A hangszerkezelés fejlesztése
– Gyakorlás C– és F–alapú furulyán is.
– Valamennyi eddig tanult artikuláció és a belőlük alkotott összetett hangindítások, a (t–) t–r–t– r–t inégal játék, valamint a t–k t–k, d–g d–g „duplanyelves” hangindítások állandó gyakorlása, hármas elrendezésben is.
– Hangsorok gyakorlása altfurulyán.
– A technikai elemek továbbfejlesztése a virtuozitás irányába.
– A különböző vibratok tudatos és változatos alkalmazása.

– Lapról olvasás az előző év anyagának megfelelő nehézségi fokon.
– Társas zenélés: furulya kísérettel, duó, trió, furulyanégyes, triószonáták.

Felhasználható tananyag

Bach, J. S.: C–dúr (fuvolára írt) szonáta BWV 1032
Bach, J. S.: F– (vagy G–)dúr (fuvolára írt) szonáta BWV
1035 Castello, D.: Sonata seconda (szopránra vagy
tenorra)

Castrucci, P.: F–dúr szonáta (a szerző díszítéseivel) op.1/5
Castrucci, P.: C–dúr szonáta (a szerző díszítéseivel) op.1/6
Corelli, A.: Szonáták 1–6. op. 5 (részben korabeli
díszítésekkel) D'Hervelois, De Caix: G–dúr szvit
(szoprán)
Eyck, J. van: Der Fluyten Lust–hof I–
III. Fontana, G. B.: 6 szonáta
(szoprán) Hotteterre, J.: 4 szvit op. 5
Quantz, J. J.: Capricciok
Schickhardt, J. Chr.: 24 szonáta op. 30 (különböző
hangnemekben) Staeps, H. U.: Neue Übungen im
chromatischen Raum der A Telemann, G. Ph.: a–moll szvit
Telemann, G. Ph.: B–dúr fantázia
Telemann, G. Ph.: d–moll fantázia
Vivaldi, A.: G–dúr koncert op. 10
no. 6

Követelmények

Valamennyi tanult hangindítás egységes tempójú alkalmazási képessége, stílusos használata. A t–k t–k, d–g d–g „duplanyelves" hangindítások használata, hármas elrendezésben is.
Egyszerűbb szabad díszítések önállóan.

Az év végi vizsga anyaga

– Egy etűd.
– Egy korabarokk vagy XX. századi mű/tétel, lehetőleg kotta nélkül.
– Egy versenymű két tétele lehetőleg kotta nélkül.

Követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után

„A" tagozat

A tanuló legyen képes
– a hangok biztonságos megszólaltatására a furulya XX. századi elvárásainak megfelelő hangterjedelemben

– a hangindítás és zárás különböző módjainak önálló alkalmazására
– a segédfogások önálló megválasztására,
– az előadandó mű stílusának, jellegének megfelelő zenei kifejezőeszközök önálló megválasztására
– a játszott zenei anyagot stílushű értelmes tagolt, kifejező megszólaltatására
– az új darabok egyszerűbb, de önálló dallami díszítésére,
– megszerzett ismereteinek és hangszerkezelési szintjének megfelelő előadási darabok, kamarazenei szólamok önálló, technikailag és zeneileg igényes elsajátítására, a hibák önálló javítására,
Ismerje a furulya történetét, fizikai sajátosságait, irodalmát, különböző műfajokban betöltött szerepét.
Rendelkezzék
– az egyéni és társas muzsikáláshoz szükséges koncentrálóképességgel, lapról olvasási készséggel,
– egyenletes, laza ujjtechnikával,
– zenei képzelőerővel.

„B" tagozat (az „A" tagozat követelményein

felül) A tanuló ismerje
– hangszere történetét és irodalmát,
– f1–a3 –ig (in F) a fogásokat,
– a trilla–, segéd–, piano–, forte– fogásokat,
– az irodalomra legjellemzőbb tánc– és tételtípusok tempóit és karaktereit, Legyen képes
– a természetes, könnyed hangszerkezelésre,
– megfelelő légzéstechnika alkalmazására,
– a levegő tudatos beosztására,
– vibrato–mentes hang képzésére,
– értelmesen tagolt, kifejező előadásra. Rendelkezzék
– összehangolt ujj– és nyelvtechnikával,
– fürge szimpla–nyelvtechnikával,
– saját adottságainak megfelelő gyakorlási módszerrel,
– megfelelő lapról olvasási készséggel. Tudjon
– tisztán intonálni,
– pontos ritmusban játszani,
– dúr és moll hangsorokat játszani 4#, 5b előjegyzésig, tercekkel, hármashangzat– és dominánsszeptim–felbontásokkal

A művészeti záróvizsga követelményei

Művészeti záróvizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A gyakorlati vizsga tantárgya és

időtartama Furulya főtárgy
„A” tagozat: minimum 10 perc
„B” tagozat: minimum 15 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat
– ***Egy technikai jellegű mű*** vagy szólódarab; Brüggen: Etűdök, Linde: Neuzeitliche Übungsstücke (Schott), Winterfeld: Technische Studien, (Hofmeister), Telemann: Fantáziák (Bärenreiter), Eyck: Der Fluyten Lust–hof I–III. (Amadeus) nehézségi szintjén.
– ***Egy teljes szonáta*** vagy concerto (kettősverseny)
– ***Egy korabarokk, vagy XX. századi*** illetve kortárs mű, vagy tétel; Telemann: vagy Händel szonáták, Telemann: Metodikus szonáták 1–6., (Bärenreiter), nehézségi szintjén.
A vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat
– Egy etűd vagy szólódarab; Brüggen: 1., Quantz: Solos 1–5. (Baroque Solo Book), Eyck, J. van: Der Fluyten Lust–hof I–III. (Amadeus), G. Ph. Telemann: Fantázia 2, c–moll (Bärenreiter), nehézségi szintjén.

– Egy teljes szonáta vagy concerto.
– Egy korabarokk vagy XX. századi mű vagy tétel, amely lehet kamaramű; Krähmer, E: Variációk op. 18, Händel: g–moll szonáta (V.) (EMB 13405, Castrucci, P.: Szonáták op. 1/5, op. 1/6, nehézségi szintjén.
A vizsgaanyagot az etűd és a kamaramű kivételével kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

– megfelelés az előírt követelményeknek,
– technikai felkészültség,
– helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
– hangképzés,
– intonáció,
– hangszerkezelés,
– artikulációk és díszítések alkalmazása,
– helyes ritmus és tempó,
– előadásmód,
– a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
– memória,
– alkalmazkodóképesség,
– állóképesség.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

Megfelelő hangolású és minőségű

hangszerek. Egy billentyűs hangszer.
Egész alakot visszaadó tükör.
Két vagy több állítható magasságú
kottaállvány. Metronóm.

FUVOLA

A fuvolatanítás általános céljai, feladatai:

– a helyes légzés kialakítása,
– a kifejező fuvolahang elsajátíttatása,
– a kéz–, test–, fej–, hangszertartás lazaságának tudatosítása,
– a megismert mozgásmechanizmusok automatikussá tétele,
– a biztonságos hangszerkezelés kialakítása,
– a belső hallás fejlesztése,
– a ritmus alapérzetének biztonságos alkalmazása,
– rendszerezett zenei ismeretek átadása.

Ismertesse meg a tanulókkal
– a fuvola történetét,
– a fuvola társhangszereit (fafúvós hangszercsalád),
– a hangszer irodalmát,
– a jelentősebb alkotó– és előadóművészek munkásságát.

Tudatosítsa

– a helyes légzéstechnikára épülő ideális befúvási mód (ansatz) együttes használatát,
– a hangminőség, dinamika és intonáció összefüggéseit,
– a hangszer könnyed kezelését, a laza mozgásérzetek kialakítását,
– a fuvola hangképzésének fizikai törvényszerűségeit,
– a rendszeres és helyes gyakorlási módszer alapelveit,
– a kottahű játék – mint legfontosabb alapelv – pontos betartását.

Fejlessze a tanuló zenei képességeit
– hangszeres technikáját,
– improvizációs tevékenységét (kreativitását),
– lapról játszási készségét.
– zenei memóriát

Ösztönözze a tanulót
– a lapról olvasási készség folyamatos, aktív művelésére.

Előképző évfolyamok

1. évfolyam (előképző)

Az általános iskola második évfolyamos tanulóinak nagy része alkalmas a

fuvolatanulás megkezdésére a fizikai adottságok figyelembevételével. A hangszeres előkészítő évfolyam a képességek kibontakoztatását, a készségek felmérését szolgálja.

Fejlesztési feladatok

Ismeretek
– Rövid ismertetés a fafúvós hangszerekről.
– A fuvola részei, összeállításának helyes módja, tisztítása.
– A törzshangok olvasása
– A negyed, nyolcad, fél, pontozott fél és egész értékek valamint az ezeknek megfelelő szünetjelek ismerete.
– A 2/4, 4/4 –es ütemek.
– Egyszerű ritmusértékek és ütemsúlyok
– A szerkezet, a tagolás alapfogalmai: ismétlőjel, korona, záróvonal, a levegővétel jele, motívum, periódus, prima volta, seconda volta.
– Gyermek– és népdalok szöveg szerinti értelmezése, szövegtudása.

A hangszerkezelés fejlesztése
– Különböző légzésgyakorlatok
– A test– és kéztartás ismertetése és lépésről–lépésre való megvalósítása a gyakorlatban.
– A játékmód és az artikuláció alapfogalmai: nyelv nélküli (rekesz) hangindítás (huhogás), később nyelvvel kombinálva, rövid és hosszú hangok (tenuto, staccato, legato).
– A helyes gyakorlás és memorizálás módjai.

Felhasználható tananyag

Bántai – Sipos: Fuvola ABC (EMB 14005)

Jeney Zoltán: Fuvolaiskola I. (EMB 5457)
Kodály Zoltán: 333 olvasógyakorlat (EMB 3741) Kodály Zoltán: Ötfokú zene I. (EMB 2809)
Józsefné Szmrecsányi Magda: Előképzős olvasókönyv (EMB 5725, 6102, 6573) Házimuzsika gyermekeknek (EMB 13846)
Béres János: Furulyaiskola I. (EMB 5406)
Lőrincz – Paragi: Furulya ABC (EMB 14090)
Czidra László: Furulyamuzsika kezdők számára (EMB 7888)

Követelmény

Kétféle ritmusértéket tartalmazó gyermekdal (népek dalai) eljátszása. A 2/4, 4/4 –es ütem pontos ritmikai ismerete.
A törzshangok biztonságos olvasása és azok fogásai.

Bántai – Sipos: Fuvola ABC gyermekdalok, vagy ennek megfelelő szintű darabok.

Az év végi vizsga anyaga

– Két gyermekdal vagy magyar népdal kotta nélkül.
– Két gyakorlat a tanult hangterjedelem minél teljesebb használatával.

2. évfolyam (előképző)

Fejlesztési feladatok

Ismeretek
– Hangszerismeret
– A fuvola részei, összeállításának helyes módja, tisztítása.
– A törzshangok biztosabb olvasása
– A nyújtó pont ismerete, nyújtott és éles ritmus
– A 2/4, 3/4, 4/4 –es ütemek ütemsúlyok.
– A szerkezet, a tagolás alapfogalmai: ismétlőjel, korona, záróvonal, a levegővétel jele, motívum, periódus, prima volta, seconda volta.

A hangszerkezelés fejlesztése
– Különböző légzésgyakorlatok a helyes légzéstechnika kialakítása érdekében.
– A test– és kéztartás ismertetése és lépésről–lépésre való megvalósítása a gyakorlatban.
– Koncentrált figyelem a tiszta intonáció kialakításához
– A játékmód és az artikuláció alapfogalmai: nyelv nélküli (rekesz) hangindítás (huhogás), később nyelvvel kombinálva, rövid és hosszú hangok (tenuto, staccato, legato).
– A helyes gyakorlás és memorizálás módjai.
– A hallás útján történő önkontroll fejlesztésének megalapozása.

Felhasználható tananyag

Bántai – Sipos: Fuvola ABC (EMB 14005)
Jeney Zoltán: Fuvolaiskola I. (EMB 5457)
Kodály Zoltán: 333 olvasógyakorlat (EMB
3741) Kodály Zoltán: Ötfokú zene I. (EMB
2809)
Józsefné Szmrecsányi Magda: Előképzős olvasókönyv (EMB 5725, 6102,
6573) Házimuzsika gyermekeknek (EMB 13846)

Béres János: Furulyaiskola I. (EMB 5406)
Lőrincz – Paragi: Furulya ABC (EMB
14090)
Magic Flute (Die Flötenschule von Anfang an Band 1 (Barbara Gisler–Haase UE
30370) Spiel und Spass mit der Blockflöte I. (Schott 7770)

Követelmény

A tanult ritmusértékek pontos játéka, hallás és kottakép
alapján. A 2/4, 4/4 –es ütem pontos ritmikai ismerete.
A törzshangok biztonságos olvasása és azok
fogásai. Biztos hangindítás.

Az év végi vizsga anyaga

– Két gyermekdal vagy magyar népdal kotta nélkül,
– Két gyakorlat a tanult hangterjedelem minél teljesebb használatával.

Alapfok évfolyamok „A" tagozat

1. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek
– A fafúvós hangszerek jellegzetességeinek ismerete (külső megjelenés, hangmagasság, hangszín stb.).
– A fuvola részei, összeállításának helyes módja, tisztítása.
– Egyszerű ritmusértékek és ütemsúlyok.
– A végzett anyagban szereplő törzshangok valamint a módosított hangok olvasása és fogása.
– A módosítójelek ismerete.
– Hangsorok tudatosítása, abszolút hangnévvel is.
– Ütemmutatók és tempójelzések, amelyek a végzett anyagban előfordulnak.
– Szerkezet, tagolás: dalforma (ABA), triós forma, Tempo I.
– A jó gyakorlási módszer és emlékezőkészség megalapozása.
– A lapról olvasási készség fejlesztése az előző tanév nehézségi fokán.

A hangszerkezelés fejlesztése
– A helyes test–, hangszer– és kéztartás folyamatos ellenőrzése.
– Az alapvető légzéstechnika megalapozása (rekeszlégzés).– A helyes szájtartás és a befúvási szög beállítása és állandó ellenőrzése. A hangindítás és –befejezés igényének felkeltése és fokozatosan történő megvalósítása.
– A tanult hangterjedelmen belül lehetőleg tisztán intonált, szép hang elérése, kitartott hangok segítségével.
– A megismert hangsorok gyakorlása különböző artikulációval: legato, tenuto, nyelv nélküli rekesz (huhogás), staccato.
– A jó gyakorlási módszer és emlékezőkészség megalapozása.
– A lapról olvasási készség fejlesztése az előző tanév nehézségi fokán.

Felhasználható tananyag

Bántai – Sipos: Fuvola ABC (EMB 14005)

Jeney Zoltán: Fuvolaiskola I. (EMB

5457) Bántai – Kovács: Skálaiskola I.
(EMB 8233) Csupor László:
Ujjgyakorlatok (EMB 7266)
Gariboldi: Gyakorlatok kezdő fuvolásoknak (EMB
8519) Bántai – Kovács: Válogatott etűdök fuvolára I.
(EMB 8591)
Abracadabra Flute (Malcolm Pollock) (A&C Black, London ISBN7136–
5685–9) Bántai – Sipos: Könnyű előadási darabok fuvolára (EMB 8959)
Bántai – Kovács: Kis előadási darabok fuvolára (EMB
2791) Czidra László: Furulyamuzsika kezdők számára
(EMB 7888) Lőrincz – Paragi: Furulya–ABC (EMB
14090)
Házimuzsika gyermekeknek (EMB 13846)
Szokolay Sándor: (Bántai Vilmos) Magyar gyermekdalok két és három furulyára vagy fuvolára Papp Lajos: Magyar karácsonyi dalok 2–3 furulyára kezdőknek (EMB 14080)
Petrovics Emil: Magyar gyermekdalok fuvolára és zongorára (EMB 7373) (EMB 7768)

Követelmény

Egész, fél (pontozott fél), negyed, nyolcad értékeket tartalmazó rövid gyakorlatok, népdalok két oktáv hangterjedelemben.
A törzshangok és a tanult módosított hangok olvasása
Legalább 8 ütemes előadási darabok kotta nélkül,
kísérettel.
Pl. Jeney Zoltán: Fuvolaiskola I. 60–61. vagy ennek megfelelő szintű etűdök, darabok.

Az év végi vizsga anyaga

– Két különböző karakterű gyakorlat (pl. Jeney Z.: I. 61–ig vagy más, azonos szintű, nehézségű gyakorlatok).
– Egy előadási darab (zongorakísérettel)

2. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek
– A hangterjedelem kibővítése.
– Az enharmónia fogalma.
– Újabb ütemfajták és tempójelzések.
– A ritmikai ismeretek bővítése.
– Dúr és moll hangnemek ismerete 2#, 2b előjegyzésig, abszolút hangnévvel is.
– A hármashangzat és felbontásának fogalma.
– Szerkezet, tagolás: Da Capo, triós forma.
– A tanult művek formai elemzése (Azonosság, hasonlóság, szekvencia, különbségek felismerése, a periódus kérdés–felelet viszonya).

A hangszerkezelés fejlesztése
– A légzéstechnika állandó fejlesztése.
– Hangképzés: fokozott törekvés a helyes technikával képzett, kifejező fuvolahangra.
– A rekeszizom szerepének tudatosítása (huhogás).
– A hangindítás gyorsítása, repetíció a torok és nyelv lazaságának megőrzésével.
Hangsorok gyakorlása különböző kötésvariációkkal.
– A helyes tartás állandó ellenőrzése.

– A játékmód, artikuláció további differenciálása. (non legato, portato, marcato).
– Dinamikai árnyalás: f, mf, p.
– Memóriafejlesztés készségfejlesztő gyakorlatok segítségével.
– Társas zenélés.
– Lapról játék.

Felhasználható tananyag

Jeney Zoltán: Fuvolaiskola I. (EMB
5457) Bántai – Kovács: Skálaiskola I.
(EMB 8233) Csupor László:
Ujjgyakorlatok (EMB 7266)
Platonov: A fuvolajáték iskolája (Moszkva 11672)
Gariboldi: Gyakorlatok kezdő fuvolásoknak (EMB
8519) Bántai – Kovács: Válogatott etűdök fuvolára I.
(EMB 8591)
Renate Unger: Die Querflöte (VEB Deutsche Verlag für Musik BN
30040) Rieger – Unger: Das Querflöten Spiel I. (Hofmeister 8060)
M. Moyse: Le debutant Flutiste (Leduc 18802)
Bántai – Kovács: Kis előadási darabok fuvolára (EMB 2791)
Bartók és Kodály művei fuvolákra és zongorára I. (Bántai – Sipos, EMB
7958) Bartók és Kodály művei fuvolára és zongorára II. (Bántai – Sipos,
EMB 8940) Bántai – Kovács: Fuvolamuzsika I. EMB 6587
Abracadabra Flute Repertoire (Malcolm Pollock) (A&C Black, London ISBN7136–
3527–4 Classical Album for Flute and Piano (Rudall C. 730)
Klassisches Spielbuch (Peters 12295)
Händel: Menüette (Hofmeister B.144)
Mozart: Themes I–II. (Fentone F 413–
A, B)
Dolzsikov: Gyűjtemény fuvolára és zongorára (Muzika
12389) Leichte Spielmusik des Rokoko (Schott 5248)
Das Notenbüchern des 18. Jahrhunderts I. (Hofmeister
1006) Das Notenbüchern des 18. Jahrhunderts II.
(Hofmeister 1498)

Követelmény

Egy adott technikai feladatot tartalmazó 8–16 ütemes gyakorlat
eljátszása. Mérsékelt tempójú, egyszerűbb ritmusképletekből álló

etűdök.
Könnyebb előadási darabok kotta nélkül.
Pl. Jeney Zoltán: Fuvolaiskola I. kötet 102., vagy ennek megfelelő szintű etűdök; Bántai – Kovács: Válogatott etűdök I. 22., vagy Gariboldi: Etűdök, továbbá hasonló nehézségű zongorakíséretes darabok.

Az év végi vizsga anyaga

– Két különböző karakterű gyakorlat (pl. Jeney Z.: I. 102–ig vagy más, azonos szintű, nehézségű gyakorlatok),
– Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

3. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek
– A hangterjedelem bővítése kromatikusan.
– Elemi tudnivalók a felhangokról (átfújások).
– Nehezebb ritmusképletek ismerete: tizenhatod és harmincketted érték és szünetjelei, kis éles és kis nyújtott ritmus.
– Dúr és moll hangnemek a megismert hangterjedelemben, abszolút hangnévvel is.
– Kromatika.
– Újabb tempójelzések (largo, larghetto, meno mosso, marcia stb.).
– Szerkezet, tagolás: a tempo, dal Segno, Vi–de, Coda, G. P.
– A játszott zenei anyagban előforduló barokk és klasszikus táncok főbb jellegzetességeinek ismerete.

A hangszerkezelés fejlesztése
– A kialakult mechanizmusok helyes alkalmazása, esetleg javítása.
– Törekvés a hangtalan és egyre gyorsabb levegővételre, a támasz automatikussá tételére. A dinamika határainak szélesítése, a szép hang és a tiszta intonáció megtartása mellett.
– Differenciált hangindítás és a hang befejezésének gyakorlása.
– Egységes hangszín kialakítása az alsó és felső regiszterben egyaránt.
– A skálázás tempójának mérsékelt fokozása különböző variációkkal: éles és nyújtott ritmusok, különféle artikulációk, repetíció.
– Hármashangzat–felbontások és terclépések.
– Játékmód, artikuláció: az eddig tanult ismeretek készségszintre emelése.
– Memóriafejlesztés: előadási darabok zenei igényű, kontrollált gyakorlása.
– Társas zenélés: Lapról játszás.

Felhasználható tananyag

Jeney Zoltán: Fuvolaiskola I. (EMB
5457) Jeney Zoltán: Fuvolaiskola II.

(EMB 5458) Bántai – Kovács:
Skálaiskola I. (EMB 8233) Csupor
László: Ujjgyakorlatok (EMB 7266)
Platonov: A fuvolajáték iskolája (Moszkva 11672)
Gariboldi: Gyakorlatok kezdő fuvolásoknak (EMB
8519) Bántai – Kovács: Válogatott etűdök fuvolára I.
(EMB 8591) Bántai – Kovács: Válogatott etűdök
fuvolára II. (EMB 8592) Tomaszewski: Wybor Etuid na
Flet I. (PWM 6464) Tomaszewski: Wybor Etuid na Flet
II. (PWM 6246)
M. Moyse: Le debutant Flutiste (Leduc 18802)
Werner Richter: Schule für die Querflöte (Schott ED 4777)
Bartók és Kodály művei fuvolákra és zongorára I. (Bántai – Sipos) (EMB
7958) Bartók és Kodály művei fuvolára és zongorára II. (Bántai – Sipos)
(EMB 8940) Bartók Béla: Este a székelyeknél (Pröhle) (EMB 8317)
Kocsár Miklós: Saltus Hungaricus (EMB
6744) Bántai – Kovács: Fuvolamuzsika I.
(EMB 6587) Bántai – Kovács:
Fuvolamuzsika II. (EMB 8732)
Bántai – Kovács: Könnyű kamarazene fuvolára (EMB
6387) Barokk táncok fuvolára és zongorára (Nagy)
(EMB 13272) Classical Music for Flute (B.&H. 20342)
Forty little Pieces (L. Moyse) (Schirmer
43191) Der junge Flötist (Zimmermann
1394)
J. Hook: Szonatina (F–dúr) (Schott 10138)

Követelmény

A hangok olvasása és fogásainak ismerete c1–g3 –ig, kromatikusan.
Különböző karakterű és tempójú etűdök biztonságos eljátszása 2#, 2b előjegyzésig.
Egy stílusosan előadott, tisztán intonált előadási darab eljátszása kotta nélkül, zongora– vagy egyéb hangszerkísérettel.
A tanult művek formai elemzése az életkornak megfelelő szinten.
Pl. Jeney Zoltán: Fuvolaiskola II. 22., vagy Bántai – Kovács: Válogatott etűdök I. 14., továbbá hasonló nehézségű zongorakíséretes darabok.

Az év végi vizsga anyaga

– Két különböző karakterű gyakorlat (pl. Jeney Z.: II. 22–ig vagy más, azonos szintű, nehézségű gyakorlatok),
– Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

4. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek
– Az egyszerűbb felhangok ismerete.
– Aszimmetrikus ütemek, a hangjegyértékek és ritmusképletek átfogó rendszerezése, tizenhatod– triola, kettős nyújtópont.
– Dúr és moll hangnemek 4#, 4b előjegyzésig a hangszer teljes hangterjedelmében
– A könnyebb ékesítések (előke, parányzó, trilla) írásmódja és ritmusa.
– A moduláció fogalma.
– A játszott anyag zenei formáinak elemzése, stílusjegyeinek tudatosítása (pl. tánctípusok).

A hangszerkezelés fejlesztése
– A felhangok szerepének tudatosítása és használata, a támasz és a helyes szájtartás összefüggésében (egyszerűbb átfújások: oktáv, kvint).
– A laza, könnyed ujj– és a nyelvtechnika fejlesztése.
– A kettős nyelvütés használata (dupla staccato), először lassú tempóban.
– A skálázás tempójának fokozása különböző dinamikával, ritmikával és artikulációval.
– A megfelelően kialakított légzéstechnika elsajátítása lehetővé teszi a vibrato tanítását (nem évfolyamhoz kötötten!).
– A dinamikai árnyalás fejlesztése (crescendo, diminuendo).
– Az önálló hangolásra való törekvés.
– Memóriafejlesztés a megszerzett formai, szerkezeti ismeretek alapján.
– Rendszeres társas zenélés vagy kiszenekari játék.
– A lapról játszási készség továbbfejlesztése.

Felhasználható tananyag

Jeney Zoltán: Fuvolaiskola II. (EMB 5458) Bántai – Kovács: Skálaiskola II. (EMB 8625) Csupor László: Ujjgyakorlatok (EMB 7266)

Bántai – Kovács: Válogatott etűdök fuvolára II. (EMB 8592) Gariboldi: 30 etűd (EMB 8007)
M. Moyse: De la Sonorité (Leduc 18166)
M. Moyse: Cinquante Études Mélodiques op. 4 I–II. (Leduc 19480 19481) Towarnicki: Szkola na Flet I. (PWM 5706)
Tomaszewski: Wybor Etuid na Flet I. (PWM 6464) Tomaszewski: Wybor Etuid na Flet II. (PWM 6264) Fuvolamuzsika II.(Bántai – Kovács) (EMB 8732) Romantikus album (Bántai – Sipos) (EMB 12350)
3 Gavotte (Bántai – Sipos) (EMB 13099) 3 Minuetti (Bántai – Sipos) (EMB 13196)
Barokk táncok fuvolára és zongorára (Nagy) (EMB 13272) Album of Sonatinas for young Flutists (Schirmer 44374)

J. Conte: Impromtu (G.Billaudot 3433)
Heinrich Funk: Kleine Sonata (VEB Hofmeister– Leipzig
7237) Der Junge Flötist (Zimmermann 1394)
Salon–Stücke II. (Kunzelmann GM 903 b)
Bárcsak volna fuvolán! (Csetényi) (AKKORDA–1019)
Hangversenydarabok fuvolára (Szebenyi – Nagy) (EMB
6958) Népszerű előadási darabok fuvolára (Kovács L.)
(EMB 12654) Bononcini: Táncok és szonáták I.
(Máriássy) (EMB 13612) Valentine: 12 szonáta (Kalmár)
(EMB 12054)
Csupor László: Fuvoladuók II. (EMB 14043)

Követelmény

Folyamatos, egyenletes tempójú skálázás 3#, 3b előjegyzésig a tanult
variációkkal. Közepes terjedelmű, mérsékelt tempójú, többféle technikai
feladatot tartalmazó etűdök megszólaltatása.
Barokk tánctétel vagy egyszerűbb előadási darab
eljátszása. Társas zenélés: kíséretes előadási darabok,
duók, triók.
Pl. Jeney Zoltán: Fuvolaiskola II. 64., vagy Bántai – Kovács: Válogatott etűdök II. kötetből
28–
32. közül egy, továbbá hasonló nehézségű zongorakíséretes darabok.

Az év végi vizsga anyaga

– Két különböző karakterű gyakorlat (pl. Jeney Z.: II. 70–ig vagy más, azonos szintű,
nehézségű gyakorlatok),
– Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

5. évfolyam „A”tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek
– Az eddig tanult ismeretek összefoglalása és elmélyítése.
– Az ütemfajták, hangjegyértékek és ritmusképletek átfogó, rendszerezett ismerete.
– Dúr és moll hangnemek ismerete 5#, 5b előjegyzésig, a hangszer teljes terjedelmében.
– Tudnivalók a vibratóról a zenei kifejezés érdekében.
– A hangszeres és elméleti órákon tanult formai és harmóniai elemzés a tanár irányításával.
– A bonyolultabb ékesítések (trilla utókával vagy a nélkül)
– A különböző népek zenéje ritmikai és hangzásvilágának megismerése.

A hangszerkezelés fejlesztése
– A levegő megfelelő vezetésével és irányításával az egységes hangszín kialakítása az
alsó és a felső regiszterekben egyaránt.
– A hangminőség és vibrato összefüggésének tudatosítása

– Különböző hangindítások és hangbefejezések gyakorlása.
– A nyelv differenciált szerepének tudatosítása.
– A dupla staccato sebességének mérsékelt fokozása.
– Hosszabb zenei gondolatok egy levegővel történő összefogása.
– Skálázás egyenletes, gyorsabb tempóban, bonyolultabb variációkkal (pl. hangról hangra, visszafordulás oktolákkal, duplanyelv stb.).
– Önálló hangolás (javasolt a játszott mű hangnemében).
– A zenei anyagban előforduló díszítések pontos megszólaltatása.
– Szélsőséges dinamikák (pianissimo, fortissimo stb.).
– A memória fejlesztése hosszabb terjedelmű műveken keresztül.
– Társas zenélés, lehetőség szerint más hangszerekkel is (vonós, fúvós, gitár stb.).
– Lapról játszás: az előző év anyagának megfelelő nehézségi szinten.

Felhasználható tananyag

Jeney Zoltán: Fuvolaiskola II. (EMB
5458) Bántai – Kovács: Skálaiskola II.
(EMB 8625)
Bántai – Kovács: Válogatott etűdök fuvolára II. (EMB 8592)
E. Köhler: Etűdök fuvolára op. 33I. (Pröhle) (EMB 8513)
E. Köhler: Etűdök fuvolára op. 33I. (Zimmermann ZM
1090) Tomaszewski: Wybor Etuid na Flet II. (PWM
6246)
M. Moyse: De la Sonorité (Leduc 18166)
Flöten Studien in alten und neuen Stil I. (E. List) (VEB Hofmeister
7352) Das Flötenbuch Friedrich des Grossen (Breitkopf 5606)
Romantikus Album (Bántai – Sipos) (EMB
6958) 3 Tambourin (Bántai – Sipos) (EMB
12574)
3 Polonaise (Bántai – Sipos) (EMB 13446)
Hangversenydarabok fuvolára és zongorára (Szebenyi – Nagy) (EMB
6958) Népszerű előadási darabok fuvolára (Kovács L.) (EMB 12654)
Bononcini: Táncok és szonáták I. (Máriássy) (EMB 13612)
Marcello: 12 szonáta fuvolára op. 2 I. (Máriássy) (EMB
13476))
D. Scarlatti: Három szonáta (EMB
8958) Járdányi Pál: Szonatina (EMB
1371)
Bárcsak volna fuvolán! (Csetényi Gyula) (AKKORDA–
1019) Album of Sonatinas for young Flutists (Schirmer
44374) Telemann: F–dúr szonáta (Amadeus GM 666)
Debussy: A kis néger (EMB 7933)
Jeney Zoltán: Fuvoladuók II. (EMB
6640) Zempléni: Fuvolatrió (EMB
12807)

Követelmény

A hangok olvasásának és fogásának ismerete c1–h3 –ig,
kromatikusan. Egyenletes tempójú skálázás 4#, 4b előjegyzésig,
a tanult variációkkal.
Különböző karakterű etűdök megszólaltatása, zenei megközelítése jellegüknek megfelelő tempóban.

Barokk tánc vagy könnyebb szonáta tételpár stílusos, intonált előadása, kísérettel. Pl. Jeney Zoltán: Fuvolaiskola II. 68–78., vagy Bántai – Kovács: Válogatott etűdök II. 21., továbbá hasonló nehézségű zongorakíséretes darabok.

Az év végi vizsga anyaga

– Két különböző karakterű gyakorlat (pl. Jeney Z.: II. 87. vagy más, azonos szintű, nehézségű gyakorlatok),
– Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

6. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek
– Dúr és moll hangnemek 6#, 6b előjegyzésig.
– A kromatikus hangsor.
– A tanuló tudja hangszerének intonációs hibáit és korrigálja azokat.
– Önálló gyakorlási módszerek ismerete a felmerülő problémák megoldására.
– Értelmes tagolás, kisebb előadási darabok önálló megformálása.
– A tanuló ismerje a különböző korok zenéjének díszítésrendszerét. (Barokk lassú tételek egyszerűbb díszítésekkel való előadása).
– Tájékozódjon a különböző korok stílusainak jellemző jegyeiről.
– A vibrato szerepe a zenei megvalósításban.

A hangszerkezelés fejlesztése
– Törekvés a kiegyenlített és kifejező hang elérésére.
– Biztonságos hangindítás minden regiszterben.
– A befúvás szélsőséges helyzetei (ki– és befordítás).
– A laza, könnyed ujjtechnika fejlesztése.
– Trilla és egyéb díszítő elemek magasabb szintű, önálló alkalmazása.
– Skálák és etűdök tempójának fokozása.
– Szimpla és dupla staccato, gyorsaságfejlesztő gyakorlatokon keresztül.
– A vibrato fokozatos fejlesztése (sebesség, amplitúdó).
– A tudatos zenei memorizálás fejlesztése.
– Rendszeres társas zenélés
– A lapról játék készsége fokozott mértékben fejlődjön.

Követelmény

Az eddig tanult skálák biztonságos tudása több figurációval (terc, hármashangzat stb.). A három regiszter összekapcsolása rövid és könnyű gyakorlatokon keresztül.
Nagyobb lélegzetű, összetett feladatot tartalmazó etűdök eljátszása (pl. Bántai – Kovács: Válogatott etűdök fuvolára II. 12.).
A fuvola több regiszterét összefogó gyakorlat. Előadási darabok tisztán intonálva, kotta nélkül.
Pl. Jeney Zoltán: Fuvolaiskola II. 84–85., vagy E. Köhler: Etűdök op. 33 I. kötet első három etűdjének egyike, továbbá hasonló nehézségű zongorakíséretes darabok.

Felhasználható tananyag

Bántai – Kovács: Válogatott etűdök fuvolára II. (EMB 8592) Bántai – Kovács: Válogatott etűdök fuvolára III. (EMB 8593)
Eördögh J.: Középfokú technikai és olvasógyakorlatok I. (EMB 1801) Fuvolaetűdök középfokra (Jeney Zoltán) (EMB 12062)
E. Köhler: 25 Romantische Etüden für Flöte op. 66 (ZM 12240)
M. Moyse: De la Sonorité (Leduc 18166)
M. Moyse: Exercises Journaliers pour La Flûte (Leduc 16638)
M. Moyse: Cinquante Études Mélodiques op. 4 I. (Leduc 19480)
M. Moyse: Cinquante de Demerssemann II. (Leduc 19481)
M. Moyse: Vingt–QuatreÉtudes Mélodiques avec variations (Leduc 18026) Taffanel: 17 GrandsExercices Journaliers de Mécanisme (Leduc 17204)
Platonov: 30 etűd (ASMP 36)
Towarnicki: Szkola na Flet II. (PWM 1989)
Hangversenydarabok fuvolára és zongorára (Szebenyi – Nagy) (EMB 2791) Népszerű előadási darabok fuvolára (Kovács L.) (EMB 12654)
Romantikus album (Bántai – Sipos) (EMB 12350) 3 olasz arietta (Csetényi) (AKKORD A–1006)
Bárcsak volna fuvolán! (Csetényi) (AKKORD A–1019) Händel: Hallei szonáták (Bántai – Máriássy) (EMB 5739) Händel: Hallei szonáták (Peters 4554)
Händel: Hallei szonáták (EMB 7217) Händel: Elf Sonaten (DVfM 4003)
Händel: 6 szonáta fuvolára és basso continuóra I–II. (Malina – Máriássy) (EMB 13404 13405) Telemann: C–dur Sonata (Amadeus GM 666)
Telemann: Sechs Sonaten in Kanon (Hofmeister B.124) Boismortier: Sechs Suiten (Schott ED. FTR15) Boismortier: Sechs Sonaten I–II. (Schott 5056, 5057) Boismortier: 6 szonáta op. 9 (Máriássy) (EMB 13350)
Marcello: 12 szonáta fuvolára és basso continuóra I–II. (EMB 13476,

13477) Loeillet: 12 szonáta op. 4 I–IV. (EMB 12989– 12992

Az év végi vizsga anyaga

– Egy etűd (pl. E. Köhler: op. 33 I. kötetből) vagy más, azonos nehézségű gyakorlat,
– Egy tételpár vagy kamaramű.

Alapfokú évfolyamok „B" tagozat

„B" tagozatos oktatásra irányítható az a tanuló, aki az átlagot meghaladó zenei tehetséggel és hangszeres adottságokkal rendelkezik. Érdeklődése és szorgalma alkalmassá teszi arra, hogy megfeleljen a minőségben és mennyiségben magasabb követelményeknek.
„B" tagozatos oktatásra legkorábban az első évfolyam végén nyílik lehetőség.
A „B" tagozaton a tanuló hangszeres játéka elsősorban hangminőségben, a hangszerkezelés biztonságában, virtuozitásban és az előadás kifejezőerejében haladja meg az „A" tagozat szintjét.

2. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek
– A hangterjedelem kibővítése kromatikusan c1–a3–ig.
– Elemi tudnivalók a felhangokról.
– Az enharmónia fogalma.
– Dúr és moll hangnemek 3#, 3b előjegyzésig, abszolút hangnévvel is.
– A hármashangzat–felbontások és terclépések fogalma.
– A ritmikai ismeretek bővítése (tizenhatodok és azok szünetjelei).
– Újabb tempójelzések (stringendo, allargando, sostenuto stb.).
– Szerkezet, tagolás: a tempo, dal segno, Vi–de, Coda.
– A játszott anyagban előforduló barokk és klasszikus táncok főbb jellegzetességeinek ismerete (felütés, ütemsúlyok stb.).
– A tanult művek formai elemzése az (azonosság, hasonlóság, szekvencia, különbségek felismerése, a periódus kérdés–felelet viszonya).
– Hangindítás súlytalan helyen, átkötések.

A hangszerkezelés fejlesztése
– A légzéstechnika állandó fejlesztése (tartott hangok dinamikával: crescendo, diminuendo az intonáció és a hangminőség változása nélkül.)
– A torok és a nyelv lazaságának megőrzése.
– A hangindítás és a repetíció gyorsítása Hangsorok gyakorlása különböző kötésekkel és variációkkal.
– A kéz– (csukló–) tartás lazításával az ujjak határozott, ugyanakkor laza billentése.
– Dúr és moll hangnemek 2#, 2b előjegyzésig, hármashangzattal, felbontásokkal, terclépésekkel a tanult hangterjedelem alsó és felső határáig. Memóriafejlesztés több

készségfejlesztő gyakorlat segítségével.
– Társas zenélés.
– Lapról játszás az első év nehézségi fokán.

Felhasználható t tananyag

Jeney Zoltán: Fuvolaiskola I. (EMB
5457) Bántai – Kovács: Skálaiskola I.
(EMB 8233) Csupor László:
Ujjgyakorlatok (EMB 7266)
Platonov: A fuvolajáték iskolája (Moszkva 11672)
Gariboldi: Gyakorlatok kezdő fuvolásoknak (EMB
8519) Bántai – Kovács: Válogatott etűdök fuvolára I.
(EMB 8591)
Renate Unger: Die Querflöte (VEB Deutsche Verlag für MusikBN
30040) Rieger – Unger: Das Querflöten Spiel I. (Hofmeister 8060)
M. Moyse: Le debutant Flutiste (Leduc 18802)
Bántai – Kovács: Kis előadási darabok fuvolára (EMB 2791)
Bartók és Kodály művei fuvolákra és zongorára I. (Bántai – Sipos, EMB
7958) Bántai – Kovács: Fuvolamuzsika I. EMB 6587
Abracadabra Flute Repertoire (Malcolm Pollock) (A&C Black, London ISBN7136–
3527–4) Classical Album for Flute and Piano (Rudall C. 730)
Klassisches Spielbuch (Peters 12295)
Händel: Menüette (Hofmeister B.144)
Mozart: Themes I–II. (Fentone F 413–
A,B)
Leichte Spielmusik des Rokoko (Schott 5248)
Das Notenbüchern des 18. Jahrhunderts I. (Hofmeister
1006) Das Notenbüchern des 18. Jahrhunderts II.
(Hofmeister 1498)

Kamarazene kezdők számára I. (Máriássy) (EMB 6915)
Kamarazene kezdők számára II. (Máriássy – Vígh) (EMB 8741)
Szokolay Sándor: (Bántai Vilmos) Magyar gyermekdalok két és három furulyára vagy fuvolára (EMB 7768)

Követelmény

Igényes hangindításra való törekvés
A légzéstechnika állandó tökéletesítése, megfelelő támasz kialakítása, állandó ellenőrzése.
Tartott hangok különböző dinamikával: crescendo–descrescendo az intonáció változása nélkül. Árnyaltabb dinamikai kifejezés
Előadási darabok kotta nélkül.

Év végi vizsga anyaga

– Két különböző karakterű gyakorlat

– Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

3. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek
– A hangterjedelem bővítése.
– Nehezebb ritmusképletek ismerete: tizenhatod és harmincketted érték, valamint ezek szünetjelei, tizenhatod–triola, kettős nyújtópont.
– Dúr és moll hangnemek 3#, 3b előjegyzésig az ismert hangterjedelemben, abszolút hangnévvel is. – Hármashangzat–felbontások és tercmenetek.
– Újabb tempójelzések a játszott zenei anyagban.
– Szerkezet, tagolás: formai ismeretek az újabb előadási daraboknál.
– A játszott zenei anyagban előforduló barokk és klasszikus táncok főbb jellegzetességeinek ismerete, tudatosítása.

A hangszerkezelés fejlesztése
– Egységes hangszín kialakítása, alsó és felső regiszterben egyaránt Tartott hangok különböző dinamikával, az intonáció és a hangminőség változtatása nélkül.
– Törekvés a hangtalan és egyre gyorsabb levegővételre, a támasz automatikussá tételére.
– Differenciált hangindítás és a hang befejezésének gyakorlása. A hangindítás gyorsítása, repetíció a torok és a nyelv lazaságának megőrzésével.
– A kettős nyelvütés használata (dupla staccato) lassított tempóban.
– Hangsorok gyakorlása kotta nélkül, a tanult hangterjedelem alsó és felső határáig.
– A skálázás tempójának fokozása különböző variációkkal: éles és nyújtott ritmusok, különféle kötések, repetíció.
– Játékmód, artikuláció: az eddigi ismeretek készségszintre emelése, további differenciálása.
– Memóriafejlesztés: gyakorlatok és előadási darabok segítségével.
– Társas zenélés.
– Lapról játszás az előző év nehézségi fokán.

Felhasználható tananyag

Jeney Zoltán: Fuvolaiskola I. (EMB 5457) Jeney Zoltán: Fuvolaiskola II. (EMB 5458) Bántai – Kovács: Skálaiskola I. (EMB 8233) Csupor László: Ujjgyakorlatok (EMB 7266)
Platonov: A fuvolajáték iskolája (Moszkva 11672)
Gariboldi: Gyakorlatok kezdő fuvolásoknak (EMB 8519) Bántai – Kovács: Válogatott etűdök fuvolára I. (EMB 8591) Tomaszewski: Wybor Etuid na Flet I. (PWM 6464)
M. Moyse: Le debutant Flutiste (Leduc 18802)
M. Moyse: Cinquante Études Mélodiques I–II. (Leduc 19480, 19481)

Bartók és Kodály művei fuvolákra és zongorára I. (Bántai – Sipos) (EMB 7958) Bartók és Kodály művei fuvolára és zongorára II. (Bántai – Sipos) (EMB 8940) Kocsár Miklós: Saltus Hungaricus (EMB 6744)
Bántai – Kovács: Fuvolamuzsika I. (EMB 6587)
Bántai – Kovács: Könnyű kamarazene fuvolára (EMB 6387)
Barokk táncok fuvolára és zongorára (Nagy) (EMB 13272)
Classical Music for Flute (B.&H. 20342)
Der junge Flötist (Zimmermann 1394)
J. Hook: Szonatina (C–dúr) (Schott 10139) Händel: Menüette (Hofmeister B. 144)
J. Haydn: 12 menüett fuvolára és gitárra (Mosóczi – Vági) (EMB 12915)
Csupor László: Fuvoladuók kezdők számára I. (EMB 8498)

Követelmény

A már megszerzett ismeretek és készségek helyes alkalmazása.
Különböző karakterű, nagyobb technikai képzettséget igénylő gyakorlatok, műzenei példák biztonságos eljátszása.
Bonyolultabb ütemfajták, ritmikai elemek, ritmusképletek alkalmazása. Különböző karakterű és tempójú etűdök biztonságos eljátszása
Egy stílusosan előadott, tisztán intonált előadási darab eljátszása kotta nélkül, zongora– vagy egyéb hangszerkísérettel.

Az év végi vizsga anyaga

– Két különböző karakterű gyakorlat
– Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

4. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek
– Hangterjedelem: c1–h3–ig.
– A felhangrendszer megismertetése.
– Aszimmetrikus ütemek, hangjegyértékek és ritmusképletek átfogó és rendszerezett ismerete.
– Tizenhatod–triola, kettős nyújtópont.
– Dúr és moll hangnemek 4#, 4b előjegyzésig, a hangszer teljes hangterjedelmében.

– Modális hangsorok.
– A könnyebb ékesítések (előke, parányzó, trilla) írásmódja és ritmusa.
– A moduláció fogalma.
– Egyszerűbb hangnemi kitérések felismerése a tanár segítségével.
– A játszott anyag zenei formáinak elemzése, stílusjegyeinek tudatosítása (pl. tánctípusok).

– A belső hallás fejlesztése (tempó, karakter és intonáció elképzelése a játék megkezdése előtt).

A hangszerkezelés fejlesztése
– A felhangok szerepének tudatosítása a támasz és a helyes szájtartás kialakításában.
– Törekvés az ujjak és a nyelv könnyed mozgatására.
– A skálázás tempójának fokozása különböző dinamikával, ritmikával és artikulációval, kettős nyelvütéssel.
– A dinamikai árnyalás fejlesztése a szép hang és a tiszta intonáció mellett.
– Önálló hangolásra nevelés.
– Memóriafejlesztés: a megszerzett formai, szerkezeti ismeretek alapján.
– Rendszeres társas zenélés, vagy kiszenekari játék.
– A lapról játszási készség az előző év nehézségi fokán

Felhasználható tananyag

Bántai – Kovács: Válogatott etűdök fuvolára II. (EMB 8592) Gariboldi: 30 etűd (EMB 8007)
M. Moyse: De la Sonorité (Leduc 18166)
M. Moyse: Cinquante Études Mélodiques op. 4 I–II. (Leduc 19480 19481) Towarnicki: Szkola na Flet I. (PWM 5706)
Tomaszewski: Wybor Etuid na Flet I. (PWM 6464)
Flöte Lernen mit Trewor Wye II. (Zimmermann ZS. 243) Flötenetüden I. (Immanuel Lucchesi) (DVfM 31050) Fuvolamuzsika II.(Bántai – Kovács) (EMB 8732) Romantikus album (Bántai – Sipos) (EMB 12350)
3 Gavotte (Bántai – Sipos) (EMB 13099)
Album of Sonatinas for young Flutists (Schirmer 44374)
J. Conte: Impromtu (G.Billaudot 3433)
Heinrich Funk: Kleine Sonata (VEB Hofmeister– Leipzig 7237) Der Junge Flötist (Zimmermann 1394)
Salon–Stücke II. (Kunzelmann GM 903 b)
Bárcsak volna fuvolán! (Csetényi) (AKKORD A–1019)
Hangversenydarabok fuvolára (Szebenyi – Nagy) (EMB 6958) Népszerű előadási darabok fuvolára (Kovács L.) (EMB 12654) Bononcini: Táncok és szonáták I. (Máriássy) (EMB 13612) Csupor László: Fuvoladuók II. (EMB 14043)
Bartók Béla: 18 duó 2 fuvolára (Csupor László) (UE 17288) Beethoven: Sonata a due flauti (EMB 4172)
Bartók és Kodály művei fuvolára és zongorára II. (Bántai – Sipos) (EMB 8940) Bántai – Kovács: Könnyű kamarazene fuvolára (EMB 6387)
Telemann: Sechs Sonaten im Kanon (Hofmeister 124) Blavet: 15 Duette für Flöten (Heinrichschofen 1340) Boismortier: Leichte Duos op. 11 (Peters 9664) Mozart: 5 Pieces for 3

Flutes (UE 16157 L.)

Követelmény

Nagyobb lélegzetű, különböző karakterű és tempójú, többféle technikai feladatot feldolgozó etűdök, műzenei példák megszólaltatása;
Nagyobb terjedelmű előadási darabok, tisztán intonálva, a mű stílusát és hangulatát tükröző előadásban, kísérettel.
Folyamatos, egyenletes tempójú skálázás a tanult
variációkkal. Társas zenélés: kíséretes előadási darabok,
duók, triók.

Az év végi vizsga anyaga

– Két különböző karakterű gyakorlat
– Egy előadási darab kotta nélkül.

5. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek
– Az eddig tanult ismeretek és megszerzett készségek elmélyítése.
– Bonyolultabb ritmusképletek, dinamikai és artikulációs előírások megvalósítása.
– Dúr és moll hangnemek 5#, 5b előjegyzésig, a hangszer teljes terjedelmében.
– A bonyolultabb ékesítések írásmódja és ritmusa.
– A szélsőséges dinamikák fogalma.(pianissimo, fortissimo stb.).
– A formai és szerkezeti ismeretek bővítése (rondóforma, variációs forma).
– A tanuló ismerje a történelmi társastáncok tempóit és jellegzetességeit

A hangszerkezelés fejlesztése
– A légzés, nyelv– és ujjtechnika területén megszerzett ismeretek és készségek elmélyítése, tökéletesítése.
– Lehetőleg biztonságos hangindítás minden regiszterben.
– Szélsőséges dinamikák (ff, pp) megvalósítása, fokozott figyelemmel a szép hang és a tiszta intonáció megtartására.
– A befúvás szélsőséges helyzetei (ki– és befordítás).
– A trilla és egyéb díszítő elemek magasabb szintű, önálló alkalmazása.
– A laza, könnyed ujjtechnika kidolgozása.
– Hangsorok rendszeres gyakorlása a korábban megismert variációk szerint, 5#, 5b előjegyzésig.
– A tanuló önállóságának fejlesztése.
– A vibrato szerepe a zenei megvalósításban. A tanuló uralja a vibrato sebességét és amplitúdóját.
– Etűdök és skálák tempójának fokozása.
– Memóriafejlesztés: hosszabb terjedelmű műveken keresztül.
– Társas zenélés más hangszerekkel is (pl. vonós, fúvós, gitár stb.).

– Lapról játszás: az előző év nehézségi fokán.

Felhasználható tananyag

Jeney Zoltán: Fuvolaiskola II. (EMB
5458) Bántai – Kovács: Skálaiskola II.
(EMB 8625)
Bántai – Kovács: Válogatott etűdök fuvolára II. (EMB 8592)
E. Köhler: Etűdök fuvolára op. 33I. (Zimmermann ZM 1090)

M. Moyse: De la Sonorité (Leduc 18166))
Das Flötenbuch Friedrich des Grossen (Breitkopf
5606) Romantikus Album (Bántai – Sipos) (EMB
6958)
3 Tambourin (Bántai – Sipos) (EMB
12574) 3 Polonaise (Bántai – Sipos)
(EMB 13446)
Hangversenydarabok fuvolára és zongorára (Szebenyi – Nagy) EMB
6958 Népszerű előadási darabok fuvolára (Kovács L.) (EMB 12654)
Bononcini: Táncok és szonáták II. (Máriássy) (EMB
13613) Marcello: 12 szonáta fuvolára op.2 I. (Máriássy)
(EMB 13476)
D. Scarlatti: Három szonáta (EMB
8958) Járdányi Pál: Szonatina (EMB
1371)
Bárcsak volna fuvolám! (Cseténvi Gyula) (AKKORDA–
1019) Album of Sonatinas for young Flutists (Schirmer
44374) Telemann: F–dúr szonáta (Amadeus GM 666)
Vivaldi: „Il pastor fido" 6 Sonaten für Querflöte und Basso continuo (Hortus
Musicus 135) Quantz: Sonata in F–dur op. 3 no. 6 (Peters 9675)
Lavigne: Drei Sonaten (Peters
9663) Debussy: A kis néger
(EMB 7933)
Jeney Zoltán: Fuvoladuók II. (EMB 6640)
E. Köhler: Válogatott duók (Tősér) (EMB 13780)
Telemann: Sechs Sonaten in Kanon (Hofmeister
B.124) Hotteterre: Trio Sonatas I–II. (Musica Rara
1806, 1807
Bengráf József: Magyar táncok a 18. századból fuvolára, gitárra és gordonkára
(Pejtsik) (EMB 12804)
Zempléni: Fuvolatrió (EMB 12807)

Követelmény

Az eddig megszerzett ismeretek és készségek önálló alkalmazása.
Dúr és összhangzatos moll hangsorok hármashangzat–felbontásaikkal, tercmeneteikkel együtt, kotta nélkül.
Nagyobb lélegzetű, különböző karakterű és tempójú, többféle technikai feladatot

feldolgozó etűdök, műzenei példák megszólaltatása jellegüknek megfelelő tempóban.
Barokk tánc vagy könnyebb szonáta tételpár stílusos, intonált előadása, kísérettel.

Az év végi vizsga anyaga

– Egy gyakorlat,
– Egy szonáta tételpár,
– Egy előadási darab, lehetőleg kotta nélkül.

6. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek
– Az eddig megszerzett ismeretek összefoglalása (különböző ritmusok, ütemfajták, ütemjelzések, tempójelzések, díszítések stb. átfogó, rendszerezett ismerete).
– Dúr és moll hangnemek 6#, 6b előjegyzésig, hármashangzat– és dominánsszeptim– felbontásokkal és tercmenetekkel együtt.

– Eltérő, sajátos stílusjegyek felismerése (stílusismeret).
– Tudatosítsuk a gyakorlás helyes módszerét.
– A játszott művek formai és szerkezeti elemzése.
– Kromatikus skála.
– A tanuló ismerje az előadási darabok szerzőit, zenei korszakokba helyezve.
– A zenei ízlés, stílus– és hangszínérzék, valamint a karakterek iránti érzékenység fejlesztése, a zenei fantázia kibontakozása.

A hangszerkezelés fejlesztése
– A hangindítás és hangbefejezés differenciálása, repetíció gyakoroltatása, tempójának fokozása (szimpla és dupla staccatóval is).
– Tartott hangok állandó vagy változó dinamikával, a jó hangminőség, a tiszta intonáció megtartásával.
– Valamennyi hangsor rendszeres gyakorlása a korábban megismert változatok szerint.
– Trilla–skála.
– A hallás és ritmusérzék továbbfejlesztése, a dinamikai, hangszínbeli és intonációs igényességre való törekedés.
– A céltudatos és hatékony gyakorlási módszer fejlesztése.
– A tanuló ismerje hangszerének intonációs hibáit és tudatosan korrigálja azokat.
– Tudatos zenei memorizálás.
– Rendszeres társas zenélés.
– Lapról játszás az előző év nehézségi fokán

Felhasználható tananyag

Bántai – Kovács: Válogatott etűdök fuvolára II. (EMB 8592)

Eördögh J.: Középfokú technikai és olvasógyakorlatok I. (EMB 1801)
E. Köhler: 25 Romantische Etüden für Flöte op. 66 (ZM 12240)
M. Moyse: Exercises Journaliers pour La Flûte (Leduc 16638)
M. Moyse: Cinquante Études Mélodiques op. 4 I. (Leduc 19480)
M. Moyse: Vingt–Quatre Études Mélodiques avec variations (Leduc 18026) Das Flötenbuch Friedrich des Grossen (Breitkopf 5606)
Hangversenydarabok fuvolára és zongorára (Szebenyi – Nagy) (EMB 2791) Népszerű előadási darabok fuvolára (Kovács L.) (EMB 12654)
Romantikus album (Bántai – Sipos) (EMB 12350) 3 olasz arietta (Csetényi) (AKKORD A–1006)
Bárcsak volna fuvolán! (Csetényi) (AKKORD A–1019) Händel: Hallei szonáták (Bántai – Máriássy) (EMB 5739) Händel: Hallei szonáták (EMB 7217)
Händel: Elf Sonaten (DVfM 4003)
Telemann: Sechs Sonaten in Kanon (Hofmeister B.124) Boismortier: Sechs Sonaten I–II. (Schott 5056, 5057) Boismortier: 6 szonáta op. 9 (Máriássy) (EMB 13350) Mozart: G–dúr szonáta K. 285/a (EMB 13067)
Mozart: C–dúr szonáta K. 285/b (EMB 13011)
Mozart: D–dúr szonáta K. 285 (EMB 13009)
Mozart: A–dúr szonáta K. 298 (EMB 13010))
Vivaldi: Concerto V. F–dur op. 10 (Schott FTR 83) Vivaldi: Concerto IV. G–dur op. 10 (Schott 41413) Rossini: Andante és Allegro (Eulenburg GM 209) Szervánszky: Szonatina (EMB 1372)

Az év végi vizsga anyaga

– Egy etűd
– Egy tételpár vagy kamaramű.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A tanuló ismerje
– a fuvola és a fafúvós hangszerek múltját, irodalmát,
– a hangszer teljes hangterjedelmét,
– a tudatos és helyes légzéstechnikát,
– a fuvola intonációs hibáit (és tudatosan korrigálja azokat),
– a dúr és moll hangnemeket 4 #, 4 b előjegyzésig,
– az egyszerűbb díszítések írásmódját és ritmusát,
– a vibrato szerepét a zenei megvalósításban,

– ismerje a tanult anyagban előforduló tempó– és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,
– ismerje a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat,
– a jelentősebb fuvolás
előadóművészeket. Legyen képes
– a kiegyenlített és kifejező hang elérésére a tiszta intonáció megtartásával,
– a különböző hangindítások és hangbefejezések megvalósítására,
– a különböző nyelvütések (szimpla és dupla staccato) gyorsaságának fejlesztésére,
– az önálló hangolásra,
– a könnyebb technikai problémák elemző gyakorlására,
– a kottahű játékra és folyamatos, mérsékelt tempójú lapról olvasásra,
– hosszabb zenei gondolatok egy levegővel történő összefogására,
– a különböző artikulációs előírások megszólaltatására (staccato, tenuto, legato, marcato stb.),
– egyenletes, pergő–technikához vezető ujjgyakorlatok fokozatos gyorsítására.

A „B" tagozat végén (az „A" tagozat követelményein

felül) A tanuló legyen képes
– dúr és moll skálákat játszani 4 #, 4 b előjegyzésig, tercekkel, hármashangzat– és szimpla– és duplanyelvvel is, a játszott irodalom által megkövetelt dinamikák megvalósítására
– készségfejlesztő gyakorlatok hibátlan eljátszására (pl. Eördögh, Platonov stb.),
– nehezebb etűdök zenei és technikai megvalósítására (pl. Köhler op. 33–as és op. 66–os etűdsorozata),
– egy barokk szonáta lassú és gyors tételének eljátszására egyszerűbb díszítésekkel,
– hosszabb terjedelmű művek memorizálására (pl. Járdányi: Szonatina, Szervánszky: Szonatina stb.).

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei
A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama
Fuvola főtárgy
„A" tagozat: minimum 10 perc
„B" tagozat: minimum 15 perc

A vizsga tartalma

„A" tagozat
– **Egy etűd** vagy szólódarab, vagy technikai jellegű mű (Jeney: Fuvolaiskola II. kötet/56–85., Bántai: Válogatott etűdök II. kötet/12., Köhler: Etűdök op. 33 no. 1/1–3. nehézségi szintjén).
– **Egy barokk szonátatétel**; Marcello: d–moll szonáta, Telemann: F–dúr szonáta valamelyik tétele nehézségi szintjén.

– **Egy előadási darab**; Romantikus album, 3 Menüett, 3 Tambourin, Népszerű előadási darabok nehézségi szintjén.
Az etűd kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B" tagozat
– **Két különböző karakterű etűd** vagy szólódarab, vagy technikai jellegű mű; Platonov: 30 etűd 1–10., Köhler: Etűdök op.33 no. 1/1–5., Eördögh: Technikai és olvasógyakorlatok 1/1–4. nehézségi szintjén.
– Egy barokk szonáta tételpár; Händel: Hallei szonáták nehézségi szintjén.
– **Egy karakterdarab** vagy kamaramű; Járdányi Pál: Szonatina nehézségi szintjén. A kamaramű kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése
– megfelelés az előírt követelményeknek,
– technikai felkészültség,
– helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
– hangképzés,
– intonáció,
– hangszerkezelés,
– artikulációk és díszítések alkalmazása,
– helyes ritmus és tempó,
– előadásmód,
– a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
– memória,
– alkalmazkodóképesség,
– állóképesség.

Továbbképző évfolyamok „A" tagozat

7. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek
– A ritmusértékek, ritmusképletek, ütemfajták, ütemjelzések átfogó, rendszerezett ismerete.
– Dúr és moll hangnemek 7#, 7b előjegyzésig.
– Eltérő, sajátos stílusjegyek felismerése, ezek megvalósítása (stílusismeret).

– Különböző korhű díszítésfajták megismerése.
– A zenei anyag kiválasztása az életkori sajátosságok figyelembevételével.
– Zenekari művek fuvolaszólamainak megismertetése.
– A játszott művek formai, szerkezeti elemzése.

A hangszerkezelés fejlesztése
– Az eddig megszerzett készségek állandó karbantartása és tökéletesítése.
– Skálák különböző kötésvariációkkal.

– A hallás és ritmusérzék fejlesztése, a dinamikai és hangszínbeli érzékenység és igényesség kialakítása.
– Az önállóság fejlesztése a gyakorlás módszerességében, az etűdökben és előadási darabokban felmerülő problémák gyorsabb megoldása érdekében.
– Különböző díszítések korhű és stílusos alkalmazása.
– Memóriafejlesztés: a kotta nélküli játék gyakorlása.
– Társas zenélés: kamarazene.

Felhasználható tananyag

Eördögh J.: Középfokú technikai és olvasógyakorlatok I. (EMB 1801) Bántai – Kovács: Válogatott etűdök fuvolára III. (EMB 8593)
E. Köhler: 25 Romantische Etüden für Flöte op. 66 (ZM 12240) Fuvolaetűdök középfokra (Jeney Zoltán) (EMB 12062)
M. Moyse: De la Sonorité (Leduc 18166)
Flötenetüden II. (Immanuel Lucchesi) (DVfM 31057) Fr. Vester: 50 weitere klassische Studien (UE 14672)
Szemelvények zenekari művekből (Gyöngyössy) (EMB 12949) Boismortier: Sechs Suiten (Schott FTR 15)
Telemann: Zwölf methodische Sonaten (Peters 13069) Kuhlau: 12 Caprices I–II. Ger. (Billaudot 1801, 1802) Das Frühbarokk (Máriássy) (EMB 13533)
Das Italianische Barokk (Máriássy) (EMB 13534)
Marcello: 12 szonáta fuvolára és basso continuóra I–II. (EMB 13476, 13477) Loeillet: 12 szonáta op. 4 I–IV. (EMB 12989– 12992)
Loeillet: 12 szonáta op. 1 I–IV. (EMB 12638– 12641)
Loeillet: 12 szonáta op. 3 I–IV. (EMB 13160– 13163)
Vivaldi: D–dúr fuvolaverseny op. 10 (Il Cardellino) (EMB 7226)
J. S. Bach: Suite no. 2 (h–moll) tánctételek (EMB 13185) Händel: Elf Sonaten (DVfM 4003)
Pergolesi: Fuvolaverseny (G–dúr) (B.&H. 17502) Gluck: G–dúr fuvolaverseny (Amadeus BP 2061) Corelli: La Follia (Schott 43236)
Czerny: Rondo facile et brillant (G–dur) (Kunzelmannn GM 831C) Benda: Sonata C–dur (Hofmeister 742)
Mozart: D–dúr szonáta K. 285 (EMB 13009) Mozart: A–dúr szonáta K. 298 (EMB 13010)
Telemann: Largo e vivace (4 fuvolára) (Edizioni Berben E. 1954 B.) Barokk mesterek variációi II. (Kállay) (EMB 14137)
Boccherini: Menüett és variációk 4 fuvolára (BA 6888)

Követelmény

Az eddigi évfolyamokban elért színvonal megőrzése.

Különböző karakterű etűdök megszólaltatása a jellegüknek megfelelő tempóban. Előadási darab (vagy kamaraműstb.) értelmes, tagolt, árnyalt megszólaltatása.
E. Köhler: Etűdök op. 33 I. 5., 7., 9., vagy Bántai – Kovács: Válogatott etűdök II. 12–14., továbbá hasonló nehézségű zongorakíséretes darabok vagy kamaraművek.

Az év végi vizsga anyaga

– Egy etűd (pl. romantikus: Köhler op. 66–ból vagy Platonov: 30 etűdből) vagy más, azonos nehézségű gyakorlat,
– Egy szonáta tételpár
– Egy előadási darab vagy kamaraműv.

8. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek
– A bonyolultabb felhangok ismerete.
– Kromatikus és egészhangú skálák.
– A játszott művekben előforduló tempójelzések, karakterjelzések, dinamikai és előadási jelek, zenei műszavak.
– Differenciáltabb hangnemi kitérések (pl. tercrokonság) felismertetése a tanár segítségével.
– Improvizáció különböző műfajokban (pl. 1–2 ütemes rövid zárlati kadenciák – futamok, hármashangzatok – rögtönzése).
– Ismerkedés a kortárs zenei irányzatokkal.

A hangszerkezelés fejlesztése
– Kromatikus és egészhangú skálák mérsékelt tempóban.
– Hármas nyelvütés (tripla staccato).
– A trillázás fejlesztése.
– Fokozott figyelem a hang szépségére, a hangminőség és vibrato összefüggésére.
– A nehezebb átfújások gyakorlása.
– A halk és gyors belélegzés továbbfejlesztése.
– A skálázás tempójának fokozása; a különböző figurációk egy levegőre (tudatos gazdálkodás a levegővel).
– Kortárs zenei irányzatok, technikai megoldások.
– A tudatos zenei memorizálás fejlesztése.
– Társas zenélés: kamarazene, zenekari játék.

Felhasználható tananyag

Eördögh J.: Középfokú technikai és olvasógyakorlatok II. (EMB

1838) Andersen: 24 etűd fuvolára (Kovács L.) (EMB 8520)
E. Köhler: Etűdök fuvolára II. op. 33 (Pröhle) (EMB 8514)
E. Köhler: 25 Romantische Etüden für Flöte op. 66 (ZM
12240) Tomaszewski: Wybor Etuid na Flet III. (PWM
6465) Fürstenau: 24 Etüden für Flöte (Hofmeister 7293)
M. Moyse: De la Sonorité (Leduc
18166) Bellinzani: 4 szonáta (EMB
12792)
Blavet: Szonáták (Fleury) (Rudall 585, 594, 597, 626,
632) Vanhal: G–dur Sonata (Panton 876)

Veracini: 12 Sonaten I–IV. (Kolneder) (Peters 4965a, 4965b, 4965c,
4965d) Quantz: Flötenkonzert g–moll (Peters 12885)
Telemann: f–moll Sonata (Amadeus GM 666)
Kuhlau: 12 Capries I– II. (G. Billaudot 1801,
1802) Fiocco: Allegro (P. Paubon) (G. Billaudot
G. 3190/b) Mozart: Rondo, D–dúr (Pröhle)
(EMB 8521)
Die zweite Halfte des 18. Jahrhunderts (Máriássy) (EMB
13536) Mozart: A–dúr Szonáta (Homolya) (EMB 13010)
Rösler – Rosetti: D–dúr fuvolaverseny (Szebenyi) (EMB
3949) Hajdu M.: Magyar pásztordalok (EMB 1670)

Követelmény

Rendelkezzék a tanuló olyan bejátszási módszerrel, amelynek birtokában a jó befúvási érzetek rövid időn belül elérhetők.
Technikai felkészültségének megfelelő etűdök kiválasztása és azok, lehetőleg hibátlan megszólaltatása.
Képességeihez mért zenei anyag (kamaraműű) igényes előadása.
E. Köhler: Etűdök op. 66 kötetből, vagy Bántai – Kovács: Válogatott etűdök II. 46., vagy III. 9– 10., továbbá hasonló nehézségű zongorakíséretes vagy kamaraművek.

Az év végi vizsga anyaga

– Egy etűd (pl. Köhler: op. 33 II. kötetből, Bántai – Kovács: Válogatott etűdök III. kötetből) vagy más, azonos nehézségű gyakorlat,
– Egy tételpár vagy kamaraműű.

9. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek
– Az egészhangú és a kromatikus skála ismerete és ezek kombinációi.
– A művek lassú tételeinek zenei összefogása, zenei ívek felépítése, illetve lekerekítése.
– Romantikus zenei előadásmód.

– A zenei stílusérzék és a zenei fantázia fogalma.
– Tájékozódás a XX. század különböző stílusaiban.

A hangszerkezelés fejlesztése
– Nagyobb, nehezebb hangközök kötésének gyakorlása.
– A mély regiszter intenzitásának továbbfejlesztése.
– A hármas nyelvütés gyorsítása.
– Hangképzés nagy dinamikai különbségekkel.
– A memória szinten tartása.
– Társas zenélés: kamarazene, zenekari játék.

Felhasználható tananyag

E. Köhler: Etűdök fuvolára op. 33 II. (Pröhle) (EMB
8514) Andersen: 24 etűd fuvolára (Kovács L.) (EMB
8520)
J. Chr. Bach: Sonata F–dur per flauto e cembalo (EMB 8977)

Mozart: D–dúr szonáta (Homolya) (EMB 13009)
M. Haydn: Fuvolaverseny (Vécsey) (EMB
2297) Hoffmeister: D–dúr fuvolaverseny
(EMB 4274) Vivaldi: La notte (g–moll) op.
10 (EMB 1822)
Boccherini: Concerto in D major (Rampal) (IMC 10017)
Schubert: Téma variációkkal, B–dúr (Bántai – Sipos) (EMB
12573) Schumann: Három románc op. 94 (EMB 12841)
Debussy: Syrinx, En bateau (Szebenyi) (EMB
8290) Farkas Ferenc: Bihari román táncok
(EMB 958)
G. Fauré: Pièces Cèlebres pour Flûte et Piano (Leduc
29002) Mozart: Sechs Duette op. 75 I–II. (Zimmermann
2260, 11340)
Doppler: Duettino americain (Adorján) 2 flûte+piano (Billaudot G
3104B) Jean–Jean: Modern etüdök

Követelmények

Dúr és összhangzatos moll hangsorok, hármas– és négyeshangzat–felbontásokkal, tercmenetekkel kotta nélkül.
Különböző karakterű etűdök megszólaltatása jellegüknek megfelelő tempóban;
Lassú–gyors szonáta–, koncert– (vagy egyéb műből kiemelt) tételpár vagy hasonló terjedelmű más előadási darab ízléses, igényes előadása, kísérettel.
Jártasság nehezebb ritmusképletekben
Rendszeres társas zenélés más hangszerekkel, lehetőség szerint zenekari játék.

Az év végi vizsga anyaga

– Egy etűd (pl. Köhler: op. 33 III. kötetből, vagy a Fuvolaetűdök középfokra című kottából) vagy más, azonos nehézségű gyakorlat,
– Egy tételpár vagy kamaramű.

10. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek
– Az eddig tanult ismeretek összegzése.
– Modern zenei effektusok.
– Pergőnyelv.
– Bevezetés és ismertetés az újabb légzéstechnikák (körkörös légzés) fogalmáról, használatáról.
– A fuvola társhangszereinek és transzponálási módjainak ismerete (piccolo, altfuvola, basszusfuvola).
– Kitekintés a jazz és az értékes könnyűzene irányába.
– Alakuljon ki a tanulóban egy olyan értelmi és érzelmi kapcsolat a zenével, hogy a mindennapi zenélés életszükségletévé váljék.

A hangszerkezelés fejlesztése
– Az elsajátított hangszertechnikai ismeretek alárendelése az egyes művek zenei igényeinek.
– Az improvizációs készség lehetőségének kihasználása a játék örömének fokozására.

– Nehezebb kamaramű (vagy zenekari anyag) technikai problémáinak megoldása transzponálási lehetőségek kihasználásával.
– A tanuló lapról játék során érje el, hogy első látásra mind zeneileg, mind technikailag megfelelően játsszon el nem túl nehéz műveket.
– Társas zenélésnél az intonálás tisztaságában és az együttjátszás precizitásában tudjon magas színvonalon fuvolázni.
– Legyen alkalmas arra, hogy különböző együttesekben mindenki számára örömöt szerző játékot produkáljon.

Felhasználható tananyag

E. Köhler: Etűdök fuvolára op. 33 III. (Pröhle) (EMB 8515)
E. Köhler: Virtuóz etűdök fuvolára op. 75 I. (EMB 8516)
E. Köhler: Virtuóz etűdök fuvolára op. 75 II. (EMB 8517)
Ittzés Gergely: Kettősfogások fuvolára (táblázat) saját kiadás Quantz: Capricien (Amadeus BP 2050)
Ph. E. Bach: Szólószonáta fuvolára (Hofmeister 7141) A bécsi klasszikusok (Pröhle) (EMB 13537)
Romantikus fuvolavirtuózok I–II. (EMB 13538, 13539) Fauré: Fantázia (Jeney Zoltán) (EMB 7675)
Vivaldi: Concerto in do minore (Hartay – Nagy) (EMB 3770)

F. Mendelssohn–Bartholdy: Rondo capriccioso (Bántai – Sipos) (EMB
13195) Quantz: Flötenconcerto G–dur (Peters 12981)
Borne: Carmen–Fantasie (Kunzelmann GM 890)
Schubert: Bevezetés és variációk az „Elszáradt virágok” témájára (EMB 13286)
P. Csillag: Kavicsok szólófuvolára (EMB 13949)
Devienne: Sechs Sonaten (Kunzelmann GM
877/a, b) Kuhlau: Three Trios op. 13 (Rampal)
(IMC 2787) Devienne: Trio D–dur (Eulenburg
10005)
E. Bozza: Trois pièces (pour 4 flûtes) (Leduc 25584)
F.–K. Doppler: Magyar Fantázia op. 35 (Adorján) (2 fuvola, zongora) (Musica
Rara 1275) Grieg: Ausgewählte Stücke aus Peer Gynt für 2 Flöten und Klavier (UE
30350)
S. Joplin: The Entertainer für drei Flöten und Klavier (Amadeus BP 2411)
J. Castérède: Flûtes en Vacances Quatre Pièces pour 3 flûtes (ad libitum 4 flûtes) (Leduc
23296)
J. Haydn: Die Jahreszeiten für zwei Flöten (UE 18036)
Mozart: Die Hochzeit des Figaro für 2 Flöten (UE
16773) Láng: Duo (EMB 4532)
Bozza: Kvartett (Leduc 21318)

Követelmény

A tanuló a zenei anyagot életkorának, évfolyamának, egyéni képességeinek és készségeinek
megfelelő szinten, kotta– és stílushűen, értelmesen tagolva, a zene folyamatát és összefüggéseit érzékeltetve, kifejezően szólaltassa meg.
Jean–Jean: Modern etűdök, vagy Fuvolaetűdök középfokra, vagy Hangversenyetűdök fuvolára (Kovács L.), továbbá hasonló nehézségű zongorakíséretes darab vagy kamaramű.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– Egy skála,
– Egy etűd (pl. Andersen: 24 etűdből vagy Jean–Jean: Modern etűdökből) vagy más, azonos nehézségű gyakorlat,
– Egy tételpár vagy kamaramű.

Továbbképző évfolyamok „B" tagozat

7. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek
– A fuvolahang fizikai törvényszerűségei.
– Dúr és moll hangnemek 7#, 7b előjegyzésig.

– Kromatikus skála.
– A tempójelzések, karakterjelzések ismeretének bővítése.
– A ritmusértékek, ritmusképletek, ütemfajták, ütemjelzések átfogó, rendszerezett ismerete. További aszimmetrikus ütemek.
– Eltérő, sajátos stílusjegyek felismerése, ezek megvalósítása (stílusismeret).
– Különböző korok díszítésfajtáinak megismertetése.
– Barokk művek felépítése (szonáta, koncert).
– Szekvenciális szerkesztésmód a barokk művekben.

A hangszerkezelés fejlesztése
– A kialakult mechanizmusok továbbfejlesztése
– Hangszínbeli érzékenység és igényesség kialakítása.
– A nyelvindítás különböző módjai, a dinamika és az intonáció összefüggései.
– A rekeszizom tudatos működtetése, alkalmazása.
– Hangsorok különböző ritmikai variációkkal, változó kötésmódokkal, repetíciókkal, többféle hangerősségben.
– Trillaskálák a tanult hangnemekben.
– A vibrato, mint a zenei kifejezés egyik eszköze.
– A fuvolajátékkal kapcsolatos állóképesség fejlesztése, idejének növelése.
– Különböző díszítések korhű és stílusos alkalmazása.
– Önálló gyakorlási módszerek bővítése.
– Társas zene (kamarazene, zenekari játék).
– A lapról olvasási készség fejlesztése folyamatos tempóban.

Felhasználható tananyag

Eördögh J.: Középfokú technikai és olvasógyakorlatok I. (EMB 1801) Bántai – Kovács: Válogatott etűdök fuvolára III. (EMB 8593)
E. Köhler: 25 Romantische Etüden für Flöte op. 66 (ZM 12240) Fuvolaetűdök középfokra (Jeney Zoltán) (EMB 12062)
Szemelvények zenekari művekből (Gyöngyössy) (EMB 12949) Boismortier: Sechs Suiten (Schott FTR 15)
Telemann: Zwölf Fantasien für Querflöte (Bärenreiter 2971) Telemann: Zwölf methodische Sonaten (Peters 13069) Kuhlau: 12 Caprices I–II. Ger. (Billaudot 1801, 1802)
Das Frühbarokk (Máriássy) (EMB 13533)
Das Italianische Barokk (Máriássy) (EMB 13534)
Marcello: 12 szonáta fuvolára és basso continuóra I–II. (EMB 13476, 13477) Loeillet: 12 szonáta op. 3 I–IV. (EMB 13160– 13163)
Vivaldi: „Il pastor fido” 6 Sonaten für Querflöte und basso continuo (Hortus Musicus 135)

Vivaldi: D–dúr fuvolaverseny op. 10 (Il Cardellino) (EMB 7226)
J. S. Bach: Suite no. 2 (h–moll) tánctételek (EMB 13185) Pergolesi: Fuvolaverseny (G–dúr) (B.&H. 17502)

Gluck: G–dúr fuvolaverseny (Amadeus BP
2061) Corelli: La Follia (Schott 43236)
Czerny: Rondo facile et brillant (G–dur) (Kunzelmannn GM
831C) Benda: Sonata C–dur (Hofmeister 742
Mozart: D–dúr szonáta K. 285 (EMB
13009) Mozart: A–dúr szonáta K. 298
(EMB 13010) Popp – Moniuszko: A
fonólányka (PWM 1179)
Bartók Béla: Három csíkmegyei népdal (Szebenyi) (EMB
2142) Farkas Ferenc: Szonatina (EMB 5870)
Decsényi János: Sonatina pastorale (EMB 2953)

Követelmény
Hangszínbeli érzékenység és igényesség kialakítása.
A nyelvindítás különböző módjai, a dinamika és az intonáció
összefüggései. Különböző díszítések stílusos alkalmazása
A tanult daraboknak megfelelő tempók
alkalmazása Nagyobb terjedelmű mű stílusos,
biztonságos előadása

Az év végi vizsga anyaga

– Egy etűd (pl. romantikus: Köhler op. 66–ból vagy Platonov: 30 etűdből) vagy más, azonos nehézségű gyakorlat,
– Egy szonáta tételpár vagy kamaramű.
– Egy előadási darab

8. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek
– A tanuló ismerje a négy zenei alapkaraktert: dolce, espressivo, risoluto, grazioso.
– A klasszikus zeneirodalom stílusainak jellemzői.
– A szonátaforma tematikus és hangnemi elemzése.
– Improvizáció különböző műfajokban (pl. 1–2 ütemes rövid zárlati kadenciák rögtönzése).
– Ismerkedés a XX. századi zene hangzásvilágával.
– Egészhangú skálák és kombinációi.
– Szűkített és bővített hármashangzatok.
– Nehezebb hangnemi kitérések önálló felismerése.

A hangszerkezelés fejlesztése
– A hangképzés eddig tanult elemeinek ismétlése, bővítése dinamikai követelményekkel.
– Kifejező hang, hangminőség, a vibrato gyakorlati megvalósítása.
– Nehezebb átfújások gyakorlása.
– A halk és gyors belégzés továbbfejlesztése.
– Tudatos gazdálkodás a levegővel.

– Laza, könnyed ujjtechnika.
– Az ujjak szinkronizálása.

– Hangsorok különböző tempókban, figurációkkal, hangközmenetekkel, harmóniafelbontásokkal (kromatikus és egészhangú skálákban is).
– Hármas nyelvütés.
– Trillák egyenletes és gyors tempóban.
– Tudatos zenei memorizálás.
– Társas zenélés különféle együttesekben.
– Lapról játszás: különös tekintettel a klasszikus irodalom zenei anyagára.

Felhasználható tananyag

Eördögh J.: Középfokú technikai és olvasógyakorlatok II. (EMB 1838) Andersen: 24 etűd fuvolára (Kovács L.) (EMB 8520)
M. Moyse: Exercises Journalier pour la Flûte (Leduc 16638) Bellinzani: 4 szonáta (EMB 12792)
Vanhal: G–dur Sonata (Panton 876)
Veracini: 12 Sonaten I–IV. (Kolneder) (Peters 4965a, 4965b, 4965c, 4965d) Quantz: Flötenkonzert g–moll (Peters 12885)
Telemann: f–moll Sonata (Amadeus GM 666)
Kuhlau: 12 Capries I–II. (G. Billaudot 1801, 1802) Fiocco: Allegro (P. Paubon) (G. Billaudot G. 3190/b) Mozart: Rondo, D–dúr (Pröhle) (EMB 8521) Mozart: A–dúr Szonáta (Homolya) (EMB 13010)
Rösler – Rosetti: D–dúr fuvolaverseny (Szebenyi) (EMB 3949) Hajdu M.: Magyar pásztordalok (EMB 1670)
Corrette: Six sonatas op. 2 for 2 flute (Nova Music NM 165) Jeney Zoltán: Fuvoladuók I–III. (EMB 6562, 6640, 7816)
J. Haydn: Sechs Duette (UE 18037–38)
J. Haydn: Three Trios (for 3 flutes) (J. P. Rampal) (IMC 1958)
C. Wanausek: 10 Miniaturen für 4 Flöten (Doblinger 05023)

Követelmény

Rendelkezzék a tanuló olyan bejátszási módszerrel, amelynek birtokában a jó befúvási érzetek rövid időn belül elérhetők.
Technikai felkészültségének megfelelő etűdök kiválasztása és azok, lehetőleg hibátlan megszólaltatása.
Képes legyen a tanuló a művek stílushű, igényes előadására.

Az év végi vizsga anyaga

– Egy etűd (pl. Köhler: op. 33 II. kötetből, Bántai – Kovács: Válogatott etűdök III. kötetből) vagy más, azonos nehézségű gyakorlat,
– Egy barokk szonáta tételpár vagy barokk kamaramű,

– Egy előadási darab.

9. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek
– A tempó– és dinamikai jelek bővebb ismerete.

– A zenei stílusérzék és a zenei fantázia fogalma.
– Lassú tételek zenei összefogása, zenei ívek felépítése, illetve lekerekítése.
– Romantikus művek (hangszeres dalok, karakterdarabok stb.) zenei előadásmódja.
– Társművészetek.
– Zenekari művek fuvolaszólamainak megismertetése.
– Pergőnyelv.

A hangszerkezelés fejlesztése
– Tartott hangok nagy dinamikai különbségekkel (pp, ff).
– A mély regiszter intenzitásának fokozása.
– Hangindítás, hangbefejezés és a nyelv szerepének kapcsolata.
– A hármas nyelvütés gyorsítása.
– Pergőnyelv az alsó regiszterben is.
– Nehezebb, nagyobb hangközök kötése.
– Valamennyi hangsor rendszeres gyakorlása élénk és egyenletes tempóban.
– A memória szinten tartása, felhasználva a nehezebb technikai feladatok gyakorlására.
– Társas zene, kamarazene, zenekari játék.
– A lapról játszás továbbfejlesztése a romantikus zenei anyagon.

Felhasználható tananyag

E. Köhler: Etűdök fuvolára op. 33 III. (Pröhle) (EMB
8515) Andersen: 24 etűd fuvolára (Kovács L.) (EMB
8520)
M. Moyse: De la Sonorité (Leduc
18166) Händel: Elf Sonaten (DVfM
4003)
C. Ph. E. Bach: 6 Sonaten (Zimmermann 1800)
J. Chr. Bach: Sonata F–dur per flauto e cembalo (EMB
8977) Mozart: D–dúr szonáta (Homolya) (EMB 13009)
M. Haydn: Fuvolaverseny (Vécsey) (EMB
2297) Hoffmeister: D–dúr fuvolaverseny
(EMB 4274)
Schubert: Téma variációkkal, B–dúr (Bántai – Sipos) (EMB
12573) Schumann: Három románc op. 94 (EMB 12841)
Debussy: Syrinx, En bateau (Szebenyi) (EMB
8290) Farkas Ferenc: Bihari román táncok
(EMB 958)

G. Fauré: Pièces Cèlebres pour Flûte et Piano (Leduc 29002)
G. Fauré: Berceuse op. 16, Berceuse op. 56, Pièce, Fantaisie op. 79 (Leduc 4229) Dávid: Szonáta (EMB 1867)
Szervánszky: Szvit két fuvolára (EMB 2671)
W. Fr. Bach: Sechs Duette I–II. (Breitkopf 5655, 5656)

Követelmény

A laza, könnyed ujjtechnika.
Jártasság nehezebb ritmusképletekben.
Rendszeres társas zenélés más hangszerekkel, lehetőség szerint zenekari játék. Érzékeny és igényes intonáció
Hajlékony legato, technikailag biztonságos nyelvtechnika

Az év végi vizsga anyaga

– Egy etűd
– Egy barokk szonáta tételpár

– Egy XX. századi mű

10. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek
– A megtanultak összegzése.
– A modern zenei effektusok.
– Glissando, üveghangok, a fuvola felhangrendszerére épülő segédfogások.
– Ismerkedés újabb légzéstechnikák (körkörös légzés) alapjaival.
– Korunk zenéjének intonációs és ritmikai sajátságai.
– A bartóki zene hangrendszerei.
– Kitekintés a jazz és az értékes könnyűzene irányába.
– A fuvola társhangszerei (piccolo, altfuvola, basszusfuvola) és transzponálási módja és ezek zenekari használata.

A hangszerkezelés fejlesztése
– Az elsajátított hangszertechnikai ismeretek a virtuozitás irányába.
– Biztos hangindítás és hangbefejezés minden regiszterben, többféle dinamikával.
– Üveghangok, él– és réshangok, frulláto–módok bővítése.
– Az improvizációs készség lehetőségének kihasználása a játék örömének fokozására.
– Nehezebb kamaraműű (vagy zenekari anyag) technikai problémáinak megoldása a transzponálási lehetőségek kihasználásával.
– Memóriafejlesztés, koncentrálás hosszabb terjedelmű műveken keresztül.
– Társas zenélésnél az intonálás tisztaságában és az együttjátszás precizitásában tudjon magas színvonalon fuvolázni.

– A tanuló lapról játék során érje el, hogy első látásra mind zeneileg, mind technikailag megfelelően játsszon el műveket.

Felhasználható tananyag

E. Köhler: Etűdök fuvolára op. 33 III. (Pröhle) (EMB 8515)
E. Köhler: Virtuóz etűdök fuvolára op. 75 I. (EMB 8516) Hangversenyetűdök fuvolára (Kovács L.) (EMB 12652)) Jean–Jean: Modern etűdök (Leduc 24726)
S. Karg–Elert: 30 Capricien op. 107 (Steingräber 2240)
E. Bozza: Quators Études – Arabesques (Leduc 22830)
Ittzés Gergely: Kettősfogások fuvolára (táblázat) saját kiadás Quantz: Capricien (Amadeus BP 2050)
Ph. E. Bach: Szólószonáta fuvolára (Hofmeister 7141)
Devienne: Konzert für Flöte und Orchestra (Szebenyi – Nagy) (EMB 4723) Fauré: Fantázia (Jeney Zoltán) (EMB 7675)
F. Mendelssohn–Bartholdy: Rondo capriccioso (Bántai – Sipos) (EMB 13195) Kuhlau: Introductio e Rondo op. 98 (Billaudot MB 23178)
P. Csillag: Kavicsok szólófuvolára (EMB 13949)
Devienne: Sechs Sonaten (Kunzelmann GM 877/a, b)
F.–K. Doppler: Magyar Fantázia op. 35 (Adorján) (2 fuvola, zongora) (Musica Rara 1275)
P. Tschaikowsky: Danse des Mirlitons from Nut Cracker Suite (4 flûtes) (Symphony 691–24) Grieg: Ausgewählte Stücke aus Peer Gynt für 2 Flöten und Klavier (UE 30350)

S. Joplin: The Entertainer für drei Flöten und Klavier (Amadeus BP 2411)
J. Castérède: Flûtes en Vacances Quatre Pièces pour 3 flûtes (ad libitum 4 flûtes) (Leduc 23296)
J. S. Bach: 15 kétszólamú invenció (UE 18030) Láng: Duo (EMB 4532)
Bozza: Kvartett (Leduc 21318)

Követelmény

A kortárs zene notációjának és alapvető technikai megoldásainak ismerete (üveghangok, él– és réshangok, frulláto–módok)
A technikai készségek virtuózabb fejlesztése.
A tanuló a zenei anyagot kotta– és stílushűen, értelmesen tagolva, a zene folyamatát és összefüggéseit érzékeltetve, kifejezően szólaltassa meg.

Az év végi vizsga anyaga

– Egy etűd,
– Egy barokk szonáta tételpár vagy kamaramű,
– Egy előadási darab.

Követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

„A" tagozat

A tanuló legyen képes
– a szép, kifejező hang tudatos megteremtésére,
– a tiszta intonációra,
– a hangszerét könnyedén kezelni,
– a levegő tudatos beosztására,
– hosszabb zenei gondolatok egy levegővel történő összefogására,
– a nagyobb lélegzetű, összetett feladatokat tartalmazó etűdök eljátszására,
– a vibrato sűrűségének fokozására, az amplitúdó nagyságnak változtatására és helyes alkalmazására,
– a különböző zenei korok megkomponált stílushű díszítéseinek önálló alkalmazására,
– a technikai és zenei szempontból tudatos, elemző gyakorlásra, a pontos ritmus feltétel nélküli megtartására,
– az értelmes, tagolt, árnyalt előadásra,
– a legfontosabb zenei karakterek megjelenítésére,
– egyszerűbb javítási műveletek elvégzésére (pl. csavar meghúzása, rugó visszatétele, a hangolódugó folyamatos ellenőrzése stb.).
A tanuló rendelkezzék
– megfelelő hangszeres technikával
– olyan lapról olvasási készséggel, amely a kamarazenei és zenekari játékhoz szükséges,
– olyan bejátszási módszerrel, amelynek birtokában a jó befúvási érzetek rövid időn belül elérhetők,
– a tudásszintjének megfelelő önállósággal a játszandó művek kiválasztásánál. A tanuló tudja alkalmazni
– a hang képzésének fizikai törvényszerűségeit (légzés, rekesz, felhangok stb.),

– a különböző artikulációs előírásokat (staccato, legato, tenuto, marcato stb.).

„B" tagozat (az „A" tagozat követelményein

felül) A tanuló ismerje
– a modem zenei effektusokat,
– az újabb légzéstechnikákat,
– a fuvola társhangszereit, azok transzponálási módjait,
– korunk zenéjének intonációs sajátosságait. Legyen képes
– biztos hangindításra és –befejezésre,
– nehéz etűd virtuóz előadására (pl. Köhler: Etűdök fuvolára op. 33 III. kötet, Wehner: 12 nagy etűd vagy Jean–Jean: Modern etűdök),
– nehezebb előadási darab, kamaramű, zenekari szólam önálló zenei és technikai megoldására.

A művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama

Fuvola főtárgy
„A” tagozat: minimum 10 perc
„B” tagozat: minimum 15 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat

– **Egy etűd** vagy szólódarab, vagy technikai jellegű mű; Bántai: Fuvolaetűdök III. kötet (EMB 8593, vagy Köhler: Etűdök op. 33 no. II. kötet (EMB 8514) nehézségi szintjén.
– **Egy barokk szonáta két tétele**, vagy egy barokk kamaramű; Marcello: a–moll szonáta, (EMB 12534), Telemann: C–dúr szonáta (EMB 13535), Händel: F–dúr szonáta nehézségi szintjén.
– **Egy karakterdarab, vagy XX. századi mű;** Fauré: Siciliano (EMB 7583), Doppler: Berceuse (EMB 12350), Mező Imre: Szvit (EMB 3358), Szervánszky Endre: Szonatina (EMB 1372) nehézségi szintjén.
A vizsgaanyagot az etűd és a kamaramű kivételével lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

– **Egy etűd** vagy szólódarab, vagy technikai jellegű mű; Köhler: Etűdök op. 33 no. III. 1–5., (EMB 8514) Andersen: 24 etűd fuvolára/1. (EMB 8520); Hangversenyetűdök fuvolára c. gyűjtemény (EMB 12652) nehézségi szintjén.
– Egy barokk szonáta két tétele, vagy egy barokk kamaramű; Händel: Hat szonáta (EMB 13404), egy barokk triószonáta két tétele nehézségi szintjén.
– **Egy XX. századi mű;** Farkas: Bihari román táncok (EMB 958) nehézségi szintjén. A vizsgaanyagot az etűd és a kamaramű kivételével kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

– megfelelés az előírt követelményeknek,
– technikai felkészültség,
– helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
– hangképzés,
– intonáció,
– hangszerkezelés,
– artikulációk és díszítések alkalmazása,
– helyes ritmus és tempó,

– előadásmód,
– a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
– memória,
– alkalmazkodóképesség,
– állóképesség.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

– Jó minőségű és állapotú, lehetőség szerint sima fejrésszel ellátott tanuló–hangszerek.
– Jól hangolt zongora, vagy pianínó.
– Legalább 2 db állítható magasságú kottaállvány.
– Teljes alakot visszaadó tükör.
– Metronóm.

KLARINÉT

A klarinéttanítás általános célja, feladatai

– a helyes légzés kialakítása,
– a kifejező klarinéthang elsajátíttatása,
– a kéz–, test–, fej–, hangszertartás lazaságának tudatosítása,
– a megismert mozgásmechanizmusok automatikussá tétele,
– a biztonságos hangszerkezelés kialakítása,
– a belső hallás fejlesztése,
– a ritmus alapérzetének biztonságos alkalmazása,
– rendszerezett zenei ismeretek átadása.

Ismertesse meg a tanulókkal
– a klarinét történetét,
– a klarinét társhangszereit (fafúvós hangszercsalád),
– a hangszer irodalmát,
– a jelentősebb alkotó– és előadóművészek munkásságát.

Tudatosítsa
– a helyes légzéstechnikára épülő ideális befúvási mód (ansatz) együttes használatát,
– a hangminőség, dinamika és intonáció összefüggéseit,
– a hangszer könnyed kezelését, a laza mozgásérzetek kialakítását,
– a klarinét hangképzésének fizikai törvényszerűségeit,

– a rendszeres és helyes gyakorlási módszer alapelveit,
– a kottahű játék – mint legfontosabb alapelv – pontos betartását.

Fejlessze a tanuló zenei képességeit
– hangszeres technikáját,
– improvizációs tevékenységét (kreativitását),
– lapról játszási készségét.

Ösztönözze a tanulót
– a lapról olvasási készség folyamatos, aktív művelésére.

Előképző évfolyamok

1. évfolyam (előképző)

A hangszeres előkészítő elsősorban a képesség kibontakozását, a készségek felmérését szolgálja.

Fejlesztési feladatok

Ismeretek
– A hangszer részei, összeállításuk helyes módja, tisztítás, karbantartás. Nád felhelyezése.
– A helyes légzéstechnika ismertetése.
– A törzshangok olvasása és fogásai.
– Egyszerű ütemsúlyok, ritmusértékek.
– Módosítójelek, ismétlőjel, korona, a levegővétel jele.
– A játékmód és artikuláció alapfogalmai, kivéve staccato.
– A helyes gyakorlás és memorizálás módszereinek tanítása.

A hangszerkezelés fejlesztése
– A helyes légzéstechnika gyakoroltatása.
– Helyes test–, hangszer– és kéztartás kialakítása.
– A helyes befúvás, hangindítás és befejezés begyakorlása, a nyelv helyzete és szerepe.
– A megadott hangterjedelmen belül lehetőleg tisztán intonált, egészséges hang elérése.
– A helyes gyakorlás és memorizálás, fejlesztése.

Felhasználható tananyag

Kovács: Klarinétozni tanulok I. (EMB Z 12282)
A szeretet dalai kl.–zg. „Alkotó Muzsikusok Társasága”
Gallai Attila: A klarinétzene alapjai (Editio Tatabánya PZ 001)

Követelmény

A légzés, befúvás, hangindítás állandó ellenőrzése.
A törzshangok biztonságos olvasása és fogásainak ismerete a tanult terjedelemben. Gyermekdalok, népdalok és egyéb dallamok megszólaltatása.

Az év végi vizsga anyaga

– Négy gyermekdal vagy népdal, illetve egyéb dallam kotta nélkül, a hangterjedelem minél teljesebb igénybevételével.

2. évfolyam (előképző)

Fejlesztési feladatok

Ismeretek
– A hangszer részei, összeállításuk helyes módja, tisztítás, karbantartás.
– A nád szerepe és beállítása.
– A törzshangok ismeretének bővítése.
– A helyes légzéstechnika ismertetése.
– Egész, fél, negyed, nyolcad értékek és szünetjeleik. Nyújtópont, pontozott ritmusok.
– Módosítójelek, ismétlőjel, korona, a levegővétel jele.
– Alapvető játékmódok ismeretének bővítése, kivéve staccato

A hangszerkezelés fejlesztése
– A helyes légzéstechnika állandó gyakoroltatása.
– Helyes test–, hangszer– és kéztartás rögzítése.
– A helyes befúvás, hangindítás és befejezés gyakorlása, a nyelv helyzetének állandó kontrollja, rögzítése és szerepe.
– A megadott hangterjedelmen belül lehetőleg tisztán intonált, egészséges hang elérése.
– A helyes gyakorlás és memorizálás módjai.

Felhasználható tananyag

Klarinét ABC (Arany – Bakos – Meizl) OPI
1982 Kovács: Klarinétozni tanulok I. (EMB Z 12282)
A szeretet dalai kl.–zg. „Alkotó Muzsikusok Társasága”
Gallai Attila: A klarinétzene alapjai (Editio Tatabánya PZ 001)

Követelmény

A légzés, befúvás, hangindítás állandó ellenőrzése.
A törzshangok biztonságos olvasása és fogásainak ismerete a tanult terjedelemben. Gyermekdalok, népdalok és egyéb dallamok megszólaltatása.

Az év végi vizsga anyaga

– Négy gyermekdal vagy népdal, illetve egyéb dallam kotta nélkül, a hangterjedelem minél teljesebb igénybevételével.

Alapfokú évfolyamok „A” tagozat

1. évfolyam„A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

– A fafúvós hangszerek ismertetése, külső megjelenés, hangszín, hangmagasság (kezdőknél).
– A klarinét részei, összeállításuk helyes módja, tisztítás, karbantartás. Nád helyes felhelyezése.
– A törzshangok olvasása és fogásai.
– Egyszerű ütemsúlyok, ritmusértékek.
– Ismétlőjel, korona, levegővétel jele, módosítójelek.
– A dúr és moll érzet kialakítása, a hangsorok tudatosítása abszolút hangnévvel.
– A játékmód és artikuláció alapfogalmai, jelei, kivéve staccato.
– A szerkezet, tagolás alapfogalmai.
– A helyes gyakorlás és memorizálás különböző módjainak megismertetése.

A hangszerkezelés fejlesztése
– A helyes légzéstechnika állandó megalapozása, gyakoroltatása.
– A helyes test–, hangszer– és kéztartás kialakítása és folyamatos ellenőrzése.
– A helyes befúvás, hangindítás és elválasztás.
– A megadott hangterjedelmen belül lehetőleg tisztán intonált, szép hang elérése, kitartott hangok mf dinamikával.
– Dúr hangsor kotta nélkül,
– Társas zenélés.

Felhasználható tananyag

Balassa: Klarinétiskola I. (EMB Z 5503)
Kovács: Klarinétozni tanulok I. (EMB Z
12282) Dudás L.: Klarinétiskola I. (Music
Trade M 06)
Kurkiewicz: Válogatott gyakorlatok I. (PWM 4550)
Előadási darabok az osztálynak megfelelő nehézségi szinten

Követelmény

Jól beállított légzés, befúvás, hangindítás.
A törzshangok olvasása és fogásainak ismerete a tanult terjedelemben. A hangsor ismerete és megszólaltatása kotta nélkül.
Rövid, előjegyzést nem tartalmazó gyakorlatok, népdalok, gyermekdalok fél, negyed, nyolcad értékekkel, Kovács B.: Klarinétozni tanulok I/58; 68., Balassa – Berkes: Klarinétiskola I/21, 48 stb. nehézségi fokán.
Előadási darabok (vagy népdalok), lehetőleg kísérettel. Pl. J. S. Bach: Parasztkantáta, W. A. Mozart: Francia gyermekdal (Klarinétalbum I.–Edition Music–Soft)

Az év végi vizsga anyaga

– Két gyakorlat a tanult hangterjedelem minél teljesebb igénybevételével,
– Négy népdal, illetve egyéb dallam lehetőleg kotta nélkül, lehetőleg zongorakísérettel.

2. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek
– A hangterjedelem bővítése.

– Éles és nyújtott ritmus, nyújtópont, szinkópa.
– Felütés, csonkaütem.
– A dúr és moll hangsor szerkezete, a természetes, összhangzatos és dallamos moll. A hármashangzat fogalma.
– Az enharmónia fogalma.
– A szerkezet, tagolás alapfogalmai; (pl. motívum, sor, ütemsúly).
– A tanult művek formai elemzése a periódus kérdés–felelet viszonya.

A hangszerkezelés fejlesztése
– A légzéstechnika állandó ellenőrzése, tökéletesítése.
– Tartott hangok dinamikával.
– A hangindítás gyorsítása, repetíció a torok és nyelv lazaságának megőrzésével.
– A kéztartás és billentés állandó ellenőrzése, javítása.
– Dúr és összhangzatos moll hangsorok, valamint hármashangzat–felbontásaik kotta nélkül, a tanult hangterjedelem határáig.
– Hangsorok gyakorlása repetícióval.
– Lapról olvasás az előző év anyagának megfelelő nehézségi fokon.
– Társas zenélés.

Felhasználható tananyag

Balassa: Klarinétiskola I. (EMB 5503)
Kovács: Klarinétozni tanulok I. (EMB 12282)
Dudás L.: Klarinétiskola I. (Music Trade M 06)
Perényi É: Klarinét–etűdök. (EMB 14300)
Kurkiewicz: Válogatott gyakorlatok I. (PWM 4550)
Pèrier: Le débutant clarinettiste (Leduc A. L. 19075)
Előadási darabok az osztálynak megfelelő nehézségi szinten

Követelmény

Helyes alapon nyugvó légzés, befúvás, hangindítás.
A hangok olvasása és fogásainak ismerete a tanult terjedelemben.

A tanult hangsorok, valamint hármashangzat–felbontásaik ismerete és megszólaltatása kotta nélkül.
Előjegyzés nélküli vagy 1 előjegyzésű gyakorlatok, népdalok, műzenei példák fél, negyed, nyolcad értékekkel, éles, nyújtott ritmussal vagy szinkópával, páros és páratlan lüktetéssel; a fenti hangterjedelem teljes igénybevételével; Perényi: Klarinét–etűdök: 17; 19. nehézségi fokán. 16–32 ütemes előadási darabok kulturált hangon, tagoltan, törekedve a tiszta intonációra, kísérettel. Pl. J. Brahms: Álommanó; M. Glinka: Air (Perényi: Repertoire 4., 5.)

Az év végi vizsga anyaga

– Két gyakorlat a hangterjedelem minél teljesebb igénybevételével,
– Két különböző karakterű előadási darab kísérettel, lehetőleg kotta nélkül (vagy egy előadási darab, és egy kamarazenei mű, lehetőleg tanuló közreműködésével).

3. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek
– A hangterjedelem bővítése a kisujj–billentyűknél mindkét fogásvariáció ismerete és alkalmazása.
– A tizenhatod érték és szünetjele, nyújtópont a nyolcad érték mellett, triola.
– A tanult művek formai elemzése: azonosság, hasonlóság, különbségek felismerése, a periódus kérdés–felelet viszonya.

A hangszerkezelés fejlesztése
– A légzéstechnika állandó javítása, a megfelelő támasz kialakítása.
– A játékmód, artikuláció további differenciálása, finomítása (portato, staccato stb.).
– A dinamika határainak kiterjesztése a tiszta intonáció megtartása mellett.
– A regisztерváltások finomítása a levegő megfelelő vezetésével; az egységes hangszín kialakítása.
– Differenciált hangindítás és a hang szép befejezésének gyakorlása.
– Dúr és összhangzatos moll hangsorok a tanult hangterjedelem alsó és felső határáig, hármashangzat–felbontások és tercmenetek, kotta nélkül.
– A skálázás tempójának fokozása különböző kötésekkel, repetíció. A belső hallás fejlesztése.
– Lapról játék az előző év anyagának nehézségi fokán.
– Társas zenélés.

Felhasználható tananyag

Balassa: Klarinétiskola I. (EMB 5503)
Dudás L.: Klarinétiskola II. (Music Trade M 07) Kovács: Klarinétozni tanulok I. (EMB 12282) Perényi É.: Klarinét–etűdök (EMB 14300)

Delécluse: 20 könnyű etűd (Leduc A. L. 2124)
Giampieri: Raccolta di esercizi e studi (Ricordi ER
2183) Kurkiewicz: Válogatott gyakorlatok I. (PWM
4550) Périer: Le débutant clarinettiste (Leduc A. L.
19075)
100 Studien (G. Joppig – S. Trier) (Universal UE 18264)
Előadási darabok az osztálynak megfelelő nehézségi szinten

Követelmény

A már megszerzett ismeretek és készségek helyes alkalmazása.
A hangok olvasása és fogásainak ismerete a tanult terjedelemben.
Dúr és összhangzatos moll hangsorok, valamint hármashangzat–felbontásaik ismerete és megszólaltatása, kotta nélkül.
Mérsékelt tempójú, egyszerű ritmusképletekből álló, különböző karakterű gyakorlatok, műzenei példák biztonságos eljátszása a fenti hangterjedelemben, Perényi É.: Klarinét–etűdök 26; 32. nehézségi fokán.
Több regisztert érintő előadási darabok stílusosan, tisztán intonálva, zongora– vagy egyéb hangszerkísérettel. Pl. Ch. W. Gluck: Boldog lelkek tánca (Klarinétalbum II.–Edition Music Soft), P. I. Csajkovszkij: Régi francia dal (Perényi: Repertoire 24)

Az év végi vizsga anyaga

– Két különböző karakterű etűd,

– Két különböző karakterű előadási darab kísérettel, lehetőleg kotta nélkül (vagy egy előadási darab, és egy kamarazenei mű, lehetőleg tanuló közreműködésével).

4. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek
– A hangterjedelem bővítése
– A legegyszerűbb segédfogások.
– A klarinét szerepe a különböző zenei műfajokban.
– A harmincketted és szünetjele, tizenhatod triola, többütemes szünetek.
– A legegyszerűbb díszítések: rövid és hosszú előke, paránytrilla.
– Dalforma (ABA), triós forma.
– Tempo I, dal Segno, Vi–de.
– A játszott előadási darabok stílusjegyeinek megismerése (pl. tánctípusok).

A hangszerkezelés fejlesztése
– A légzés–, nyelv– és ujjtechnika területén megszerzett ismeretek és készségek elmélyítése, tökéletesítése.
– Minden regiszterben kiegyenlített, telt hang kialakítására való törekvés.
– Hosszabb zenei gondolatok egy levegővel történő összefogása.

– Dúr és összhangzatos moll hangsorok a tanult hangterjedelem alsó és felső határáig, kotta nélkül; hármashangzat felbontásokkal, tercmenetekkel.
– Skálázás különböző variációkkal: éles, nyújtott ritmusok, különféle kötések, repetíció.
– Az eddig megszerzett formai és szerkezeti ismeretek alkalmazása a művek előadásában.
– A lapról játék formailag és zeneileg igényes megvalósítása.
– Rendszeres társas zenélés vagy zenekari játék.

Felhasználható tananyag

Balassa: Klarinétiskola II. (EMB 5727)
Kovács: Klarinétozni tanulok II. (EMB 13291) Perényi É.: Klarinét–etűdök (EMB 14300)
Beekum: Upscale, Downscale 26 etűd (Harmonia H. U. 3465) Delécluse: 20 könnyű etűd (Leduc A. L. 21242)
Giampieri: Raccolta di esercizi e studi (Ricordi ER 2183) Klosé: 45 artikulációs gyakorlat (Leduc A. L. 17089) Kratochvil: 66 etűd
Kurkiewicz: Válogatott gyakorlatok II.(PWM 4594) Müller (I.): Etűdök (Ricordi 001 32700)
Périer: Le débutant clarinettiste (Leduc A. L. 19075) 100 Studien (G. Joppig – S. Trier) (Universal UE 18264)
Előadási darabok az osztálynak megfelelő nehézségi szinten

Követelmény

Az eddig megszerzett ismeretek és készségek önálló alkalmazása.
A hangok olvasása és fogásainak ismerete kromatikusan a tanult terjedelemben.
Dúr és összhangzatos moll hangsorok hármashangzat–felbontásaikkal, tercmeneteikkel együtt, kotta nélkül.

Nagyobb lélegzetű, különböző karakterű és tempójú, többféle technikai feladatot feldolgozó etűdök, műzenei példák megszólaltatása; Kovács: Klarinétozni tanulok II/9; 15. Balassa: Klarinétiskola II/ 7; 13. nehézségi fokán.
Nagyobb terjedelmű előadási darabok, tisztán intonálva, a mű stílusát és hangulatát tükröző előadásban, kísérettel. Pl. F. Schubert: Menuetto, G. Marie: Dal régi stílusban (Perényi: Repertoire 27., 19.)

Az év végi vizsga anyaga

– Két különböző karakterű és tempójú etűd,
– Egy tételpár vagy két különböző karakterű előadási darab kísérettel, lehetőleg kotta nélkül (vagy egy előadási darab, és egy kamarazenei mű, lehetőleg tanuló közreműködésével).

5. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek
– A klarinét kialakulása, fejlődése, sajátosságai (furata, átfúvása, transzponáló jellege stb.).
– A hangterjedelem bővítése a kisujj–billentyűknél mindkét fogásvariáció ismerete és alkalmazása.
– Bonyolultabb segédfogások, tisztítófogások.
– További díszítések: a trilla, utóka, kettős ékesítés (mordent) írásmódja.
– A négyeshangzatok fogalma, domináns– és szűkített szeptim–felbontások. A tanuló ismerje fel és játékában alkalmazza a különböző stílusjegyeket.
– Rondóforma, variációs forma, szonátaforma.

A hangszerkezelés fejlesztése
– A légzés–, nyelv– és ujjtechnika területén megszerzett ismeretek és készségek további elmélyítése.
– Minden regiszterben kiegyenlített, telt hang kialakítása.
– Hangindítások és hangbefejezések gyakorlása.
– Hosszabb zenei gondolatok egy levegővel történő összefogása.
– Dúr és összhangzatos moll hangsorok a tanult hangterjedelem alsó és felső határáig, kotta nélkül; hármashangzat–, valamint domináns–, illetve szűkített szeptim–felbontásokkal, tercmenetekkel.
– Skálázás a korábban megismert módokon, különböző dinamikával, ritmikával és artikulációval.
– További díszítések: a trilla, utóka, kettős ékesítés (mordent) gyakorlása.
– A dinamikai árnyalás fejlesztése (crescendo, diminuendo).
– Az eddig megszerzett formai és szerkezeti ismeretek alkalmazása a művek előadásában.
– A lapról játék formailag és zeneileg igényes megvalósítása.
– Rendszeres társas zenélés vagy zenekari játék.

Felhasználható tananyag

Balassa: Klarinétiskola II. (EMB 5727)
Kovács: Klarinétozni tanulok II. (EMB 13291) Perényi É.: Klarinét etűdök (EMB 14300)
Beekum: Upscale, Downscale 26 etűd (Harmonia H. U. 3465) Delécluse: 20 könnyű etűd (Leduc A. L. 21242)
Giampieri: Raccolta di esercizi e studi (Ricordi ER 2183)

Klosé: 45 artikulációs gyakorlat (Leduc A. L. 17089) Kratochvil: 66 etűd
Kurkiewicz: Válogatott gyakorlatok II.(PWM 4594) Kurkiewicz: Válogatott gyakorlatok III. (PWM 4905) Müller (I.): Etűdök (Ricordi 00132700)
Périer: Le débutant clarinettiste (Leduc A. L. 19075) 100 Studien (G. Joppig – S. Trier)

(Universal UE 18264)
Előadási darabok az osztálynak megfelelő nehézségi szinten

Követelmény

Az eddig megszerzett ismeretek és készségek önálló alkalmazása.
A hangok olvasása és fogásainak ismerete kromatikusan a tanult terjedelemben. Dúr és összhangzatos moll hangsorok kotta nélkül; hármashangzat–felbontásokkal, tercmenetekkel.
Nagyobb lélegzetű, különböző karakterű és tempójú, többféle technikai feladatot feldolgozó etűdök, műzenei példák megszólaltatása; Kovács: Klarinétozni tanulok II/13., 28., illetve Balassa: Klarinétiskola II/ 40., 56. nehézségi fokán.
Nagyobb terjedelmű előadási darabok, tisztán intonálva, a mű stílusát és hangulatát tükröző előadásban, kísérettel. Pl. Beethoven: Sonatine; Ch.Dancla: Romance (Perényi É.: Repertoire 35., 39.)

Az év végi vizsga anyaga

– Két különböző karakterű és tempójú etűd,
– Egy tételpár vagy két különböző karakterű előadási darab kísérettel, lehetőleg kotta nélkül (vagy egy előadási darab és egy kamarazenei mű, lehetőleg tanuló közreműködésével).

6. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek
– A klarinét kialakulása, fejlődése, sajátosságai (furata, átfúvása, transzponáló jellege stb.)
– A klarinét szerepe a különböző zenei műfajokban.
– A hangok olvasása és fogásainak ismerete kromatikusan.
– Bonyolultabb segédfogások, tisztítófogások önálló alkalmazása.

A hangszerkezelés fejlesztése
– A légzés–, nyelv– és ujjtechnika területén megszerzett ismeretek és készségek további elmélyítése, tökéletesítése.
– Minden regiszterben kiegyenlített telt hang kialakítása.
– Ismerje a tanuló hangszerének intonációs hibáit és törekedjen javításukra.
– A megfelelő nád kiválasztásának szempontjai.
– Különböző hangindítások és hangbefejezések tökéletesítése a nyelv differenciált alkalmazásával.
– Hosszabb zenei gondolatok egy levegővel történő összefogása.

– Dúr és összhangzatos moll hangsorok a tanult hangterjedelem alsó és felső határáig, kotta nélkül; hármashangzat–, valamint domináns–, illetve szűkített

szeptim–felbontásokkal, tercmenetekkel.
– Kromatikus skálák.
– A lapról játék formailag és zeneileg további fejlesztése, igényes megvalósítása.
– Rendszeres társas zenélés és zenekari játék.

Felhasználható tananyag

Balassa: Klarinétiskola II. (EMB 5727)
Kovács: Klarinétozni tanulok II. (EMB
13291) Perényi É.: Klarinét etűdök (EMB
14300)
Beekum: Upscale, Downscale 26 etűd (Harmonia H. U.
3465) Delécluse: 20 könnyű etűd (Leduc A. L. 21242)
Giampieri: Raccolta di esercizi e studi (Ricordi ER 2183)
Klosé: 45 artikulációs gyakorlat (Leduc A. L. 17089)
Kratochvil: 66 etűd
Kurkiewicz: Válogatott gyakorlatok II.(PWM
4594) Kurkiewicz: Válogatott gyakorlatok III.
(PWM 4905) Müller (I.): Etűdök (Ricordi
00132700)
Périer: Le débutant clarinettiste (Leduc A. L.
19075) 100 Studien (G. Joppig – S. Trier)
(Universal UE 18264) Gabucci: 60 Divertimenti
(Ricordi E.R. 2541)
Előadási darabok az osztálynak megfelelő nehézségi szinten

Követelmény

Az eddig megszerzett ismeretek és készségek önálló alkalmazása.
A hangok olvasása és fogásainak ismerete kromatikusan a tanult terjedelemben.
Dúr és összhangzatos moll hangsorok hármashangzat–felbontásaikkal, tercmeneteikkel együtt, kotta nélkül.
Nagyobb lélegzetű, különböző karakterű és tempójú, többféle technikai feladatot feldolgozó etűdök, műzenei példák megszólaltatása; Kovács: Klarinétozni tanulok II/36., 75., illetve Balassa: Klarinétiskola II/ 55., 71; 81. nehézségi fokán.
Nagyobb terjedelmű előadási darabok, tisztán intonálva, a mű stílusát és hangulatát tükröző előadásban, kísérettel. Pl. Donizetti: Concertino (Edition Music–Soft); Weber: Szonatina; Bärmann: Romance (Perényi: Repertoire 42.)

Az év végi vizsga anyaga

– Két különböző karakterű és tempójú etűd,
– Egy tételpár vagy két különböző karakterű előadási darab kísérettel, lehetőleg kotta nélkül (vagy egy előadási darab, valamint egy kamarazenei mű, lehetőleg tanuló közreműködésével).

Alapfokú évfolyam „B” tagozat

„B” tagozatra irányítható az a tanuló, aki az átlagot meghaladó zenei tehetséggel és hangszeres adottságokkal rendelkezik, valamint érdeklődése és szorgalma alkalmassá teszi arra, hogy
megfeleljen a minőségben és mennyiségben magasabb követelményeknek.
A „B” tagozatos tanuló hangszeres játéka elsősorban hangminőségben, a hangszerkezelés biztonságában, virtuozitásban és az előadás kifejezőerejében haladja meg az „A” tagozaton tanulók szintjét!

2. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek
– A hangterjedelem bővítése kromatikusan. A kisujj–billentyűknél mindkét fogásvariáció ismerete és alkalmazása.
– Éles és nyújtott ritmus, nyújtópont, szinkópa.
– Felütés, csonkaütem.
– Az enharmónia fogalma.
– A játékmód, artikuláció további differenciálása (portato stb.).
– A legegyszerűbb díszítések; rövid és hosszú előke; a trilla fogalma.
– A tanult művek formai elemzése, azonosság, hasonlóság, különbségek felismerése, a periódus kérdés–felelet viszonya.

A hangszerkezelés fejlesztése
– A légzéstechnika állandó tökéletesítése, megfelelő támasz kialakítása, állandó ellenőrzése.
– Tartott hangok különböző dinamikával: crescendo–decrescendo az intonáció változása nélkül.
– A hangindítás gyorsítása, repetíció, a torok és nyelv lazaságának megőrzésével.
– A kéztartás és billentés állandó ellenőrzése, javítása, az ujjmozgások lazítása trillák segítségével.
– Dúr és összhangzatos moll hangsorok, hármashangzat–felbontásaik kotta nélkül, a tanult hangterjedelem alsó és felső határáig.
– Lapról olvasás az előző év anyagának megfelelő nehézségi fokon.
– Társas zenélés: kíséretes előadási darabok, duók, triók.

Felhasználható tananyag

Balassa: Klarinétiskola I. (EMB Z
5503) Balassa: Klarinétiskola II.
(EMB Z 5727)
Kovács: Klarinétozni tanulok I. (EMB Z
12282) Kovács: Klarinétozni tanulok II.
(EMB Z 13291) Dudás L.: Klarinétiskola I.
(Music Trade M 06) Dudás L.:
Klarinétiskola II. (Music Trade M 07)

Perényi É.: Klarinét–etűdök (EMB 14300)
Delécluse: 20 könnyű etűd (Leduc A. L. 21242)
Kurkiewicz: Válogatott gyakorlatok I. (PWM 4550)
Kurkiewicz: Válogatott gyakorlatok II. (PWM
4594) Périer: Le débutant clarinettiste (Leduc A. L.
19075) 100 Studien (G. Joppig – S. Trier)
(Universal UE 18264)
Előadási darabok az osztálynak megfelelő nehézségi szinten

Követelmény

Helyes alapon nyugvó légzés, befúvás,
hangindítás. A hangok olvasása és fogásainak
ismerete.
Dúr és összhangzatos moll hangsorok, valamint hármashangzat–felbontásaik
ismerete és megszólaltatása, kotta nélkül.
Gyakorlatok, műzenei példák fél, negyed, nyolcad, tizenhatod értékekkel, éles, nyújtott ritmussal és szinkópával, páros és páratlan lüktetéssel; a fenti hangterjedelem teljes igénybevételével; Kovács: Klarinétozni tanulok I/196; 221;, illetve Balassa: Klarinétiskola I/.97. nehézségi fokán. Előadási darabok kotta nélkül, kulturált hangon, tagoltan, törekedve a tiszta intonációra –
kísérettel. Pl. Mozart: Allegretto (Perényi: Repertoire 28.); Martini: Andantino (The Joy of Clarinet 14 –1967 Yorktown Music Press, Inc.)

Az év végi vizsga anyaga

– Két gyakorlat (a hangterjedelem minél teljesebb igénybevételével),
– Két különböző karakterű előadási darab kísérettel, lehetőleg kotta nélkül.

3. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek
– A klarinét kialakulása, fejlődése.
– A hangterjedelem bővítése kromatikusan. A tizenhatod érték és szünetjele, nyújtópont nyolcad érték mellett, triola.
– A legegyszerűbb segédfogások.
– A kromatikus skála fogalma, szekvenciák felépítése.
– Díszítések: paránytrilla, trilla és utóka.
– A játékmód, artikuláció finomítása, staccato.

A hangszerkezelés fejlesztése
– A légzéstechnika állandó ellenőrzése, szükség esetén javítása, a támasz automatikussá tétele.
– A dinamika határainak kiterjesztése a tiszta intonáció megtartása mellett.
– Regisztерváltások finomítása a levegő megfelelő vezetésével, az egységes hangszín

kialakítása.
– Differenciált hangindítás és a hang szép befejezésének gyakorlása.
– Repetíció gyorsítása a torok és nyelv lazaságának megőrzésével.
– Dúr, összhangzatos és dallamos moll hangsorok a hangterjedelem alsó és felső határáig.
– Hármashangzat–, és tercmenetek, kotta nélkül.
–A skálázás tempójának fokozása különböző variációkkal: éles, nyújtott ritmusok, különféle kötések, repetíció.
– Lapról játék az előző év anyagának nehézségi fokán.
– Társas zenélés.

Felhasználható tananyag

Iskolák, gyakorlatok
Balassa: Klarinétiskola II. (EMB 5727)
Kovács: Klarinétozni tanulok II. (EMB
13291)
Dudás L.: Klarinétiskola II. (Music Trade M
07) Perényi É.: Klarinét–etűdök (EMB
14300)

Delécluse: 20 könnyű etűd (Leduc A. L. 21242)
Giampieri: Raccolta di esercizi e studi (Ricordi ER
2183) Kurkiewicz: Válogatott gyakorlatok I. (PWM
4550) Kurkiewicz: Válogatott gyakorlatok II. (PWM
4594) Périer: Le débutant clarinettiste (Leduc A. L.
19075)
100 Studien (G. Joppig – S. Trier) (Universal UE 18264)
Előadási darabok az osztálynak megfelelő nehézségi szinten

Követelmény

A már megszerzett ismeretek és készségek helyes alkalmazása.
A hangok olvasása és fogásainak ismerete kromatikusan a tanult terjedelemben.
Dúr és összhangzatos moll hangsorok és hármashangzat–felbontásaik, valamint tercmeneteik ismerete és megszólaltatása kotta nélkül.
Különböző karakterű, nagyobb technikai képzettséget igénylő gyakorlatok, műzenei példák biztonságos eljátszása a fenti hangterjedelemben; bonyolultabb ütemfajták, ritmikai elemek, ritmusképletek alkalmazása; Kovács: Klarinétozni tanulok II/13., Kurkiewicz: Válogatott gyakorlatok I/21. Perényi: Klarinét–etűdök: 38. nehézségi fokán.
Különböző regiszterekben mozgó előadási darabok stílusosan, tisztán intonálva, kotta nélkül, zongora– vagy egyéb hangszerkísérettel. Pl. Türk: Larghetto amoroso; Gluck: Ária (Perényi: Repertoire 29., 34.)

Az év végi vizsga anyaga

– Két különböző karakterű etűd,

– Két különböző karakterű előadási darab kísérettel, lehetőleg kotta nélkül

4. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek
– A klarinét szerepe különböző zenei műfajokban.
– A hangterjedelem bővítése kromatikusan.
– Bonyolultabb segédfogások, tisztítófogások.
– A harmincketted és szünetjele, tizenhatod triola, többütemes szünetek.
– A négyeshangzatok fogalma, domináns– és szűkített szeptim–felbontások
– Dalforma (ABA), triós forma, szonátaforma.
– Tempo I, dal Segno, Vi–de.
– A játszott előadási darabok stílusjegyeinek megismerése (tánctípusok).

A hangszerkezelés fejlesztése
– A légzés–, nyelv– és ujjtechnika területén megszerzett készségek elmélyítése, tökéletesítése.
– Minden regiszterben kiegyenlített, telt hang kialakítása.
– Különböző hangindítások és hangbefejezések gyakorlása a nyelv differenciált alkalmazásával.
– A játékmód, artikuláció finomítása, staccato.
– Hosszabb zenei gondolatok egy levegővel történő összefogása.
– Dúr, összhangzatos és dallamos moll hangsorok a tanult hangterjedelem alsó és felső határáig, hármashangzat–, valamint domináns–, illetve szűkített szeptim–felbontásokkal, tercmenetekkel, kotta nélkül.

– Az eddig megszerzett formai és szerkezeti ismeretek alkalmazása a művek előadásában.
– Rendszeres társas zenélés vagy zenekari játék.

Felhasználható tananyag

Iskolák, gyakorlatok
Balassa: Klarinétiskola II. (EMB 5727)
Kovács: Klarinétozni tanulok II. (EMB
13291) Perényi É.: Klarinét–etűdök (EMB
14300)
Beekum: Upscale, Downscale 26 etűd (Harmonia H. U.
3465) Delécluse: 20 könnyű etűd (Leduc A. L. 21242)
Giampieri: Raccolta di esercizi e studi (Ricordi ER
2183) Klosé: 45 artikulációs gyakorlat (Leduc
17089)
Kurkiewicz: Válogatott gyakorlatok I. (PWM
4594) Kurkiewicz: Válogatott gyakorlatok II.
(PWM 4905) Müller (I.): Etűdök (Ricordi 001
32700)

Périer: 331 mechanikus napi gyakorlat (Leduc A. L.
18035) 100 Studien (G. Joppig – S. Trier) (Universal
UE 18264)
Előadási darabok az osztálynak megfelelő nehézségi szinten

Követelmény

Az eddig megszerzett ismeretek és készségek önálló alkalmazása.
A hangok olvasása és fogásainak ismerete kromatikusan a tanult terjedelemben.
Dúr, összhangzatos és dallamos moll hangsorok hármas– és négyeshangzat–felbontásaikkal, tercmeneteikkel, kotta nélkül.
Nagyobb lélegzetű, különböző karakterű és tempójú, többféle technikai problémát feldolgozó etűdök megszólaltatása, Perényi: Klarinét–etűdök: 60; 74. nehézségi fokán.
Lassú–gyors szonáta–, koncert– (vagy egyéb műből kiemelt) tételpár, vagy hasonló terjedelmű más előadási darab ízléses, igényes előadása kotta nélkül, kísérettel. Pl. K. Stamitz: Rondo (Klarinétmuzsika –EMB Z. 7919); W. A. Mozart: Larghetto (Perényi: Repertoire 33.)

Az év végi vizsga anyaga

– Két különböző karakterű és tempójú etűd,
– Egy tételpár vagy két különböző karakterű előadási darab kísérettel, lehetőleg kotta nélkül.

5. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek
– A hangterjedelem bővítése kromatikusan.
– További segédfogások és tisztítófogások.
– Kvintola, szextola, kettős nyújtópont.
– A szűkített szeptimek hangjainak enharmonikus átértékelése.
– A kettős ékesítés (mordent) írásmódja.
– Rondóforma, variációs forma.
– Különböző stílusjegyek megismerése.

A hangszerkezelés fejlesztése

– A légzés–, nyelv– és ujjtechnika területén megszerzett ismeretek és készségek elmélyítése, tökéletesítése.
– Minden regiszterben kiegyenlített, telt hang kialakítására való törekvés.
– Különböző hangindítások és hangbefejezések gyakorlása a nyelv differenciált alkalmazásával.
– Hosszabb zenei gondolatok egy levegővel történő összefogása.
– Dúr és összhangzatos moll hangsorok a tanult hangterjedelem alsó és felső

határáig kotta nélkül; hármashangzat–, valamint domináns–, illetve szűkített szeptim–felbontásokkal, tercmenetekkel.
– A kettős ékesítés (mordent) gyakorlati megvalósítása.
– Rendszeres társas zenélés vagy zenekari játék.

Felhasználható tananyag

Balassa: Klarinétiskola II. (EMB Z 5727)
Kovács: Klarinétozni tanulok II. (EMB Z
13291) Perényi É.: Klarinét–etűdök (EMB Z
14300)
Beekum: Upscale, Downscale 26 etűd (Harmonia H. U.
3465) Delécluse: 20 könnyű etűd (Leduc A. L. 21242)
Giampieri: Raccolta di esercizi e studi (Ricordi ER
2183) Klosé: 45 artikulációs gyakorlat (Leduc A. L.
17089) Kratochvil: 66 etűd
Kurkiewicz: Válogatott gyakorlatok II. (PWM
4594) Kurkiewicz: Válogatott gyakorlatok III.
(PWM 4905) Müller (I.): Etűdök (Ricordi 001
32700)
Périer: Le débutant clarinettiste (Leduc A. L.
19075) Perényi: Klarinét etűdök (EMB 14300)
100 Studien (G. Joppig – S. Trier) (Universal UE 18264)
Előadási darabok az osztálynak megfelelő nehézségi szinten

Követelmény

Az eddig megszerzett ismeretek és készségek önálló alkalmazása.
A hangok olvasása és fogásainak ismerete kromatikusan a tanult terjedelemben.
Dúr és összhangzatos moll hangsorok hármashangzat–felbontásaikkal, tercmeneteikkel együtt, kotta nélkül.
Nagyobb lélegzetű, különböző karakterű és tempójú, többféle technikai feladatot feldolgozó etűdök, műzenei példák megszólaltatása; Kovács: Klarinétozni tanulok II/ 28; 59; 67. Perényi: Klarinét–etűdök: 70; 76. nehézségi fokán.
Nagyobb terjedelmű előadási darabok, tisztán intonálva, a mű stílusát és hangulatát tükröző előadásban, kísérettel. Pl. Glinka: Vocalise; Barat: Szláv dal (Music–Soft)

Az év végi vizsga anyaga

– Két különböző karakterű és tempójú etűd,
– Egy tételpár vagy két különböző karakterű előadási darab kísérettel, lehetőleg kotta nélkül (vagy egy előadási darab és egy kamarazenei mű, lehetőleg tanuló közreműködésével).

6. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek
– A hangterjedelem bővítése kromatikusan.
– A ritmusértékek, ritmusképletek, ütemfajták átfogó, rendszerezett ismerete.
– Díszítések korhű, stílusos alkalmazása.
– A (kora)klasszikus versenyművek felépítése, jellegzetességei.
– A megfelelő nád kiválasztásának szempontjai.

A hangszerkezelés fejlesztése
– A légzés, ujj– és nyelvtechnika további tökéletesítése.
– Dúr, összhangzatos és dallamos moll hangsorok minél nagyobb hangterjedelemben, hármashangzat–, valamint domináns–, illetve szűkített szeptim–felbontásokkal, tercmenetekkel, kotta nélkül.
– Kromatikus skála.
– Rendszeres kamarazenélés vagy zenekari játék.

Felhasználható tananyag

Balassa: Klarinétiskola II. (EMB Z 5727)
Kovács: Klarinétozni tanulok II. (EMB Z
13291) Perényi É.: Klarinét–etűdök (EMB Z
14300)
Beekum: Upscale, Downscale 26 etűd (Harmonia H. U.
3465) Delécluse: 20 könnyű etűd (Leduc A. L. 21242)
Giampieri: Raccolta di esercizi e studi (Ricordi ER
2183) Klosé: 45 artikulációs gyakorlat (Leduc A. L.
17089) Kratochvil: 66 etűd
Kurkiewicz: Válogatott gyakorlatok II. (PWM
4594) Kurkiewicz: Válogatott gyakorlatok III.
(PWM 4905) Müller (I.): Etűdök (Ricordi 001
32700)
Périer: Le débutant clarinettiste (Leduc A. L.
19075) Perényi: Klarinét etűdök (EMB 14300)
100 Studien (G. Joppig – S. Trier) (Universal UE
18264) Gabucci: 60 Divertimenti (Ricordi 2541)
Előadási darabok az osztálynak megfelelő nehézségi szinten

Követelmény

Dúr, összhangzatos és dallamos moll hangsorok, hármashangzat–, valamint domináns–, illetve szűkített szeptim–felbontásokkal, tercmenetekkel, kotta nélkül.
Kromatikus skála.
Etűdök Jean–Jean: Etűdök I. (Leduc 24740) Klose: Napi gyakorlatok (15 etűd:1.) (Leduc A.L.06400) nehézségi szintjén
Versenyműtételek és előadási darabok. Pl. Stamitz: B–dúr klarinétverseny (EMB 8993), Donizetti: Concertino. (Peters 8206), Debussy: Kis néger (EMB 7933); Klose: Fantázia (a Perényi: Repertoire gyűjteményben 45. EMB 14406) nehézségi szintjén

Az év végi vizsga anyaga

– Két különböző karakterű és tempójú etűd,

– Egy tételpár vagy két különböző karakterű előadási darab kísérettel, lehetőleg kotta nélkül (vagy egy előadási darab és egy kamarazenei mű, lehetőleg tanuló közreműködésével).

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A" tagozat végén

A tanuló ismerje
– a klarinét és a fafúvós hangszerek múltját, irodalmát,
– a hangszer teljes hangterjedelmét,
– a tudatos és helyes légzéstechnikát,
– a klarinét intonációs hibáit (és tudatosan korrigálja azokat),
– a dúr és moll hangnemeket 4 #, 4 b előjegyzésig,
– egyszerűbb ékesítések írásmódját és ritmusát,
– a tanult anyagban előforduló tempó– és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,
– a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat,
– a jelentősebb klarinétos előadóművészeket. Legyen képes
– a kiegyenlített és kifejező hang elérésére a tiszta intonáció megtartásával,
– a különböző hangindítások és hangbefejezések megvalósítására,
– a különböző nyelvütések gyorsaságának fejlesztésére,
– az önálló hangolásra,
– a könnyebb technikai problémák elemző gyakorlására,
– a kottahű játékra és folyamatos, mérsékelt tempójú lapról olvasásra,
– hosszabb zenei gondolatok egy levegővel történő összefogására,
– a különböző artikulációs előírások megszólaltatására (staccato, tenuto, legato, marcato stb.),
– egyenletes, pergő–technikához vezető ujjgyakorlatok fokozatos gyorsítására.

A „B" tagozat végén (az „A" tagozat követelményein felül) A tanuló legyen képes
– dúr és moll skálákat játszani 4 #, 4 b előjegyzésig, a 6. osztálynak megfelelő variációkkal
– szélsőséges dinamikák megvalósítására,
– készségfejlesztő gyakorlatok hibátlan eljátszására,
– nehezebb etűdök zenei és technikai megvalósítására,
– hosszabb terjedelmű művek memorizálására.

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A tantárgya és időtartama

Klarinét főtárgy
„A” tagozat: minimum 10 perc
„B” tagozat: minimum 15 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat

– **Két különböző karakterű etűd** vagy technikai jellegű mű; Perényi Éva: Klarinétetűdök 60–tól (EMB14300), Kovács Béla: Klarinétozni tanulok II: 13., 28. (EMB13291) nehézségi szintjén.
– **Két különböző stílusú és műfajú előadási darab**, melyek közül az egyik lehet kamaramű is; Dancla: Románc (Perényi Éva–Perényi Péter: Repertoár 39 EMB14406.), Weber: Sonatina Perényi Éva–Perényi Péter: Repertoár 44 (EMB14406), Haydn: Szent Antal korál (200 év
klarinétmuzsikája – Barokk– EMB 13971) nehézségi szintjén.
Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

– Két különböző karakterű etűd vagy technikai jellegű mű; Perényi Éva: Klarinétetűdök 86– tól, (EMB 14300) Kovács Béla: Klarinétozni tanulok II.: 36., 46., 59., 75. (EMB 13291); Jean– Jean I: 2. nehézségi szintjén.
– **Két különböző stílusú és műfajú előadási darab**, melyek közül az egyik lehet kamaramű is; Bärmann: Románc, Debussy: Kis néger, Mozart: Sonatina (EMB 8291), Mendelssohn: Dal szöveg nélkül (Berkes: Előadási darabok klarinétra és zongorára II. kötetből a 9–es, EMB 13972), Donizetti: Concertino II. tétel (Peters 8206), Kocsár Miklós: Ungaresca (EMB 5991) nehézségi szintjén.
Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

– megfelelés az előírt követelményeknek,
– technikai felkészültség,
– helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
– hangképzés,
– intonáció,
– hangszerkezelés,
– artikulációk és díszítések alkalmazása,
– helyes ritmus és tempó,
– előadásmód,
– a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
– memória,

– alkalmazkodóképesség,
– állóképesség.

Továbbképző évfolyamok „A” tagozat

A továbbképző évfolyamok eléréséig a tanulók tudásszintje között képességeik, teherbírásuk és szorgalmuk alapján jelentős különbség alakulhat ki. Ez a különbség a továbbképző
évfolyamokon egyéb elfoglaltságaiktól, gyakorlási idejüktől, érdeklődési körüktől függően tovább növekedhet. Zenetanulásuk iránya és célja is eltérhet; vagy az egyéni hangszertudás tökéletesítése, vagy a kamarazenei, illetve zenekari játék fejlesztése kerül előtérbe.

7. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek
– A hangterjedelem további bővítése.
– A ritmusértékek, ritmusképletek, ütemfajták átfogó, rendszerezett ismerete.
– Ismerje a tanuló hangszerének intonációs hibáit és tudatosan javítsa azokat.
– A megfelelő nád kiválasztásának szempontjai és a nád alakításának legalapvetőbb módjai.
– Különböző díszítések korhű és stílusos alkalmazása.
– Az önálló muzsikáláshoz szükséges tájékozottság megszerzése a klarinét szóló– és kamarazene–irodalmában.

A hangszerkezelés fejlesztése
– Az alsó fokon megszerzett készségek állandó karbantartása és tökéletesítése.
– Az önálló játék fejlesztése a megtanulandó etűdök, előadási darabok gyakorlásakor felmerülő problémák megoldására.
– Hangolás lehetőleg önállóan.
– A tanuló igényének felkeltése a tudatos hangképzésre.
– Dúr, összhangzatos és dallamos moll hangsorok hangzatfelbontásokkal, hangközmenetekkel, kotta nélkül.
– A technikai készségek állandó fejlesztése.
– Rendszeres társas zenélés más hangszerekkel is; lehetőség szerint zenekari játék.

Felhasználható tananyag

Balassa: Klarinétiskola II. (EMB Z 5727)
Kovács: Klarinétozni tanulok II. (EMB Z
1329)
Beekum: Upscale, Downscale 26 etűd (Harmonia H. U.
3465) Delécluse: 20 könnyű etűd (Leduc A. L. 21242)
Gabucci: 20 studi di medio difficolta (Ricordi ER
2169) Gambaro: 20 caprices (Leduc A. L. 20942)

Jean–Jean: Progresszív és melodikus etűdök I.(Leduc A. L.
17348) Klosé: 30 etűd (Leduc A. L. 7233)
Klosé: 45 artikulációs gyakorlat (Leduc A. L.
17089) Klosé: Napi gyakorlatok (Leduc A. L.
6400)
Kratochvil: 66 etűd
Kröpsch: Etűdök I. (C. F. Sshmidt Musicverlag, Heilbronn
457–460) Kurkiewicz: Válogatott gyakorlatok II. (PWM 4594)
Kurkiewicz: Válogatott gyakorlatok III. (PWM
4905) Müller (I.): Etűdök (Ricordi 001 32700)
Périer: 20 könnyű etűd (Leduc A. L. 18845)
Périer: 331 mechanikus napi gyakorlat (Leduc A. L.
18035) 100 Studien (G. Joppig – S. Trier) (Universal
UE 18264)
Baermann (C.): Napi gyakorlatok (Skálaiskola) (Hofmeister
6018) Előadási darabok az osztálynak megfelelő nehézségi
szinten

Követelmény

Hangok olvasása és fogásainak ismerete kromatikusan a tanult terjedelemben.

Dúr és összhangzatos moll hangsorok, hármas– és négyeshangzat–
felbontásokkal, tercmenetekkel kotta nélkül.
Különböző karakterű etűdök megszólaltatása jellegüknek megfelelő tempóban;
Klosé: Napi gyakorlatok (15 etűd)/1., Kurkiewicz: Válogatott gyakorlatok I/42.
nehézségi szintjén.
Lassú–gyors szonáta–, koncert– (vagy egyéb műből kiemelt) tételpár vagy hasonló terjedelmű más előadási darab ízléses, igényes előadása, kísérettel; kamaramű klarinétszólamának
biztonságos eljátszása. Pl. Telemann: Szonatina no. 3, Debussy: A lenhajú lány (Kocsis – Berkes: Későromantika), J. E. A. Koželuch: Esz–dúr klarinétverseny nehézségi szintjén.

Az év végi vizsga anyaga

– Egy etűd,
– Két különböző karakterű előadási darab kísérettel, lehetőleg kotta nélkül (vagy egy előadási darab, valamint egy kamarazenei mű, lehetőleg tanuló közreműködésével).

8. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek
– A hangterjedelem további bővítése.
– A ritmusértékek, ritmusképletek, ütemfajták átfogó, rendszerezett ismerete.

– A megfelelő nád önálló kiválasztása és alakítása.
– Különböző díszítések korhű és stílusos alkalmazása.
– Az önálló muzsikáláshoz szükséges tájékozottság megteremtése a klarinét szóló– és kamarazene–irodalmában.
– Dúr, összhangzatos és dallamos moll hangsorok hangzatfelbontásokkal, hangközmenetekkel, kotta nélkül.
– Kromatikus skálák.
– A tanuló önállóságának fejlesztése a megtanulandó etűdök, előadási darabok gyakorlásakor.

A hangszerkezelés fejlesztése
– A hangszeres készségek állandó karbantartása és tökéletesítése, valamint fejlesztése a megtanulandó etűdök, előadási darabok gyakorlásakor felmerülő problémák megoldására.
– Hangolás a tanár segítsége nélkül.
– Ismerje a tanuló hangszerének intonációs hibáit és tudatosan javítsa azokat.
– A tanuló igényének felkeltése a tudatos hangképzésre.
– A skálák és etűdök tempójának fokozása.
– Rendszeres társas zenélés más hangszerekkel is; lehetőség szerint zenekari játék.

Felhasználható tananyag

Balassa: Klarinétiskola II. (EMB Z 5727)
Kovács: Klarinétozni tanulok II. (EMB Z
13291)
Beekum: Upscale, Downscale 26 etűd (Harmonia H. U.
3465) Delécluse: 20 könnyű etűd (Leduc A. L. 21242)
Gabucci: 20 studi di medio difficolta(Ricordi ER
2169) Gambaro: 20 caprices (Leduc A. L. 20942)
Jean–Jean: Progresszív és melodikus etűdök I.(Leduc A. L.
17348) Jean–Jean: Progresszív és melodikus etűdök II. (Leduc
A. L. 17446) Klosé: 45 artikulációs gyakorlat (Leduc A. L.
17089)

Klosé: Karakterisztikus etűdök (Leduc A. L.
5963) Klosé: Napi gyakorlatok (Leduc A. L.
6400)
Kratochvil: 66 etűd
Kröpsch: Etűdök I. (C. F. Sshmidt Musicverlag, Heilbronn.
457–460) Kurkiewicz: Válogatott gyakorlatok III. (PWM 4905)
Müller (I.): Etűdök (Ricordi 001 32700)
Périer: 20 könnyű etűd (Leduc A. L.
18845)
Périer: 331 mechanikus napi gyakorlat (Leduc A. L.
18035) Wiedemann: Gyakorlatok IV. (Breitkopf EB
4234)
Baermann (C.): Napi gyakorlatok (Skálaiskola) (Hofmeister
6018) Előadási darabok az osztálynak megfelelő nehézségi

szinten

Követelmény

Hangok olvasása és fogásainak ismerete kromatikusan a tanult terjedelemben. Dúr és összhangzatos moll hangsorok, hármas– és négyeshangzat–felbontásokkal, tercmenetekkel kotta nélkül.
Különböző karakterű etűdök megszólaltatása jellegüknek megfelelő tempóban; Klosé: Napi gyakorlatok (15 etűd)/1., Kurkiewicz: Válogatott gyakorlatok I/42. nehézségi szintjén.
Lassú–gyors szonáta–, koncert– (vagy egyéb műből kiemelt) tételpár vagy hasonló terjedelmű más előadási darab ízléses, igényes előadása, kísérettel; kamaramű klarinétszólamának
biztonságos eljátszása. Pl. Telemann: Szonatina no. 3, Debussy: A lenhajú lány (Kocsis – Berkes: Későromantika), J. E. A. Koželuch: Esz–dúr klarinétverseny nehézségi szintjén

Az év végi vizsga anyaga
– Egy etűd,
– Két különböző karakterű előadási darab kísérettel, lehetőleg kotta nélkül (vagy egy előadási darab, valamint egy kamarazenei mű, lehetőleg tanuló közreműködésével).

9. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek
– A hangterjedelem további bővítése
– Különböző díszítések.
– Az eddig megszerzett ismeretek átfogó rendszerezése.
– A hangszer intonációs hibáinak ismerete.
– A klarinét irodalmának minél szélesebb körű ismerete, tájékozódás korunk zenéjében.

A hangszerkezelés fejlesztése
– A már megszerzett készségek állandó karbantartása és tökéletesítése.
– A tanuló hangszeres játékának önálló kontrollálása, javítása.
– Hangolás a tanár segítsége nélkül.
– Különböző díszítések korhű és stílusos alkalmazása.
– A hangképzés fejlesztése a zenei karakterek minél kifejezőbb megszólaltatásához.
– Állandó törekvés a tiszta intonációra.
– Önálló nádválasztás és alakítás.
– Dúr, összhangzatos és dallamos moll hangsorok hangzatfelbontásokkal, hangközmenetekkel, kotta nélkül.
– Kromatikus és egészhangú skálák.
– A skálák és etűdök tempójának fokozása.

– Rendszeres társas zenélés más hangszerekkel is; lehetőség szerint zenekari játék.

Felhasználható tananyag

Balassa: Klarinétiskola II. (EMB Z 5727)
Kovács: Klarinétozni tanulok II. (EMB Z
13291)
Beekum: Upscale, Downscale 26 etűd (Harmonia H. U.
3465) Delécluse: 20 könnyű etűd (Leduc A. L. 21242)
Gabucci: 20 studi di medio difficolta (Ricordi ER
2169) Gambaro: 20 caprices (Leduc A. L. 20942)
Jean–Jean: Progresszív és melodikus etűdök II. (Leduc A. L.
17446) Klosé: Karakterisztikus etűdök (Leduc A. L. 5963)
Klosé: Napi gyakorlatok (Leduc A. L.
6400) Kratochvil: 66 etűd
Kröpsch: Etűdök I. (C. F. Schmidt Musicverlag Heilbronn
457–460) Kurkiewicz: Válogatott gyakorlatok IV. (PWM
4906)
Müller (I.): Etűdök (Ricordi 001 32700)
Périer: 20 könnyű etűd (Leduc A. L.
18845)
Périer: 331 mechanikus napi gyakorlat (Leduc A. L.
18035) Wiedemann: Gyakorlatok V. (Breitkopf EB
4235)
100 Studien (G. Joppig – S. Trier) (Universal UE 18264)
Baermann (C.): Napi gyakorlatok (Skálaiskola) (Hofmeister
6018) Előadási darabok az osztálynak megfelelő nehézségi
szinten **Követelmény**

Hangok olvasása és fogásainak ismerete kromatikusan a tanult terjedelemben. Dúr és összhangzatos moll hangsorok, hármas– és négyeshangzat–felbontásokkal, tercmenetekkel kotta nélkül.
Különböző karakterű etűdök megszólaltatása jellegüknek megfelelő tempóban; Klosé: Napi gyakorlatok (15 etűd)/1., Kurkiewicz: Válogatott gyakorlatok I/42. nehézségi szintjén.
Lassú–gyors szonáta–, koncert– (vagy egyéb műből kiemelt) tételpár vagy hasonló terjedelmű más előadási darab ízléses, igényes előadása, kísérettel; kamaramű klarinétszólamának
biztonságos eljátszása. Pl. Telemann: Szonatina no. 3, Debussy: A lenhajú lány (Kocsis – Berkes: Későromantika), J. E. A. Koželuch: Esz–dúr klarinétverseny nehézségi szintjén

Az év végi vizsga anyaga

– Egy etűd,
– Két különböző karakterű előadási darab kísérettel, lehetőleg kotta nélkül (vagy egy előadási darab, valamint egy kamarazenei mű, lehetőleg tanuló közreműködésével).

10. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

– Korunk zenéjében előforduló bonyolultabb ritmusképletek ismerete.
– A helyes vibrato fogalma.
– Kromatikus és egész hangú skála.
– Különböző díszítések korhű és stílusos alkalmazása.
– A különböző transzpozíciók ismertetése.

A hangszerkezelés fejlesztése

– Tökéletes alapfunkciók megszerzése, automatizálása.
– A vibrato gyakorlása.
– Önálló hangolás.
– A tanuló igényének felkeltése a minél árnyaltabb, kifejezőbb hang megvalósítására.
– A hangszer intonációs hibáinak tudatos javítása.
– Dúr, összhangzatos és dallamos moll hangsorok hangzatfelbontásokkal, hangközmenetekkel, kotta nélkül, egyénileg kialakított figurációkkal, a technika további fejlesztése érdekében.
– Kromatikus és egészhangú skálák gyakorlása.
– Társas zenélés, zenekari gyakorlat.

Felhasználható tananyag

Balassa: Klarinétiskola II. (EMB Z 5727)
Kovács: Klarinétozni tanulok II. (EMB Z
13291)
Beekum: Upscale, Downscale 26 etűd (Harmonia H. U.
3465) Delécluse: 20 könnyű etűd (Leduc A. L. 21242)
Gabucci: 20 studi di medio difficolta (Ricordi ER
2169) Gambaro: 20 caprices (Leduc A. L. 20942)
Jean–Jean: Progresszív és melodikus etűdök I. (Leduc A. L.
17348) Jean–Jean: Progresszív és melodikus etűdök II. (Leduc
A. L. 17446) Klosé: Karakterisztikus etűdök (Leduc A. L.
5963)
Klosé: Napi gyakorlatok (Leduc A. L.
6400) Kratochvil: 66 etűd
Kröpsch: Etűdök I. (C. F. Schmidt Musicverlag Heilbronn
457–460) Kurkiewicz: Válogatott gyakorlatok IV. (PWM
4906)
Müller (I.): Etűdök (Ricordi 001 32700)
Périer: 20 könnyű etűd (Leduc A. L.
18845)
Périer: 331 mechanikus napi gyakorlat (Leduc A. L.
18035) Wiedemann: Gyakorlatok IV. (Breitkopf EB
4234) Wiedemann: Gyakorlatok V. (Breitkopf EB
4235) Wiedemann: Gyakorlatok VI.(Breitkopf EB
4236)
100 Studien (G. Joppig – S. Trier) (Universal UE
18264) Kovács: Mindennapi skálagyakorlatok
(EMB Z 8852)

Baermann (C.): Napi gyakorlatok (Skálaiskola) (Hofmeister 6018) Előadási darabok az osztálynak megfelelő nehézségi szinten

Követelmény

Dúr és összhangzatos moll hangsorok, hármas– és négyeshangzat–felbontásokkal, tercmenetekkel, kromatikus skála kotta nélkül.
Különböző karakterű etűdök megszólaltatása jellegüknek megfelelő tempóban; Klosé: Napi gyakorlatok (15 etűd)/1., Kurkiewicz: Válogatott gyakorlatok I/42. nehézségi szintjén.
Lassú–gyors szonáta–, koncert– (vagy egyéb műből kiemelt) tételpár vagy hasonló terjedelmű más előadási darab ízléses, igényes előadása, kísérettel; kamaramű klarinétszólamának
biztonságos eljátszása. Pl. Telemann: Szonatina no. 3, Debussy: A lenhajú lány (Kocsis – Berkes: Későromantika), J. E. A. Koželuch: Esz–dúr klarinétverseny nehézségi szintjén

Az év végi vizsga anyaga

– Egy etűd,
– Két különböző karakterű előadási darab kísérettel, lehetőleg kotta nélkül (vagy egy előadási darab, valamint egy kamarazenei mű, lehetőleg tanuló közreműködésével).

Továbbképző évfolyamok „B” tagozat

7. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek
– A ritmusértékek, ritmusképletek, ütemfajták átfogó, rendszerezett ismerete.
– Díszítések korhű, stílusos alkalmazása.
– A (kora)klasszikus versenyművek felépítése, jellegzetességei.
– A megfelelő nád kiválasztása és a nád alakítás alapvető módjai.
– A hangszer intonációs problémáinak ismerete és tudatos javítása.
– A klarinét szóló–és kamarazene irodalmának minél átfogóbb ismerete.

A hangszerkezelés fejlesztése
– Hangolás a tanár segítsége nélkül.
– Nád kiválasztás, nád igazítás.
– A hangterjedelem bővítése kromatikusan.
– A tanuló igényének fejlesztése a tudatos hangképzésre.
– A légzés, ujj– és nyelvtechnika további tökéletesítése.
– Dúr, összhangzatos és dallamos moll hangsorok, minél nagyobb hangterjedelemben, hármashangzat–, valamint domináns–, illetve szűkített szeptim–felbontásokkal, tercmenetekkel, kotta nélkül.

– Kromatikus skála.
– Rendszeres kamarazenélés vagy zenekari játék.

Felhasználható tananyag

Delécluse: 20 könnyű etűd (Leduc A. L.
21242) Gambaro: 20 caprices (Leduc A. L.
20942)
Jean–Jean: Progresszív és melodikus etűdök I. (Leduc A. L.
17348) Klosé: 45 artikulációs gyakorlat (Leduc A. L. 17089)
Klosé: Napi gyakorlatok (Leduc A. L. 6400)
Kröpsch: Etűdök I. (C. F. Schmidt Musicverlag, Heilbronn
457) Müller (I.): Etűdök (Ricordi 001 32700)
Périer: 331 Mechanikus napi gyakorlat (Leduc A. L. 18035)
Baermann (C.): Napi gyakorlatok (Skálaiskola) (Hofmeister
6018) Előadási darabok az osztálynak megfelelő nehézségi
szinten

Követelmény

A hangok olvasása és fogásainak ismerete a tanult hangterjedelem határain belül.
Dúr, összhangzatos és dallamos moll hangsorok, hármashangzat–, valamint domináns–, illetve szűkített szeptim–felbontásokkal, tercmenetekkel, kotta nélkül.
Etüdök – Jean–Jean: Etűdök I/1–13–ig. Kröpsch: Etűdök I/1–105–ig – nehézségi szintjén. Versenyműtételek, szonáták, előadási darabok Stamitz: B–dúr klarinétverseny, Hoffmeister: Esz–dúr szonáta, Mozart: Larghetto nehézségi szintjén.

Az év végi vizsga anyaga

– Két különböző karakterű és tempójú etűd,
– Egy tételpár vagy két különböző karakterű előadási darab kísérettel, lehetőleg kotta nélkül.

8. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek
– Az eddig megszerzett ismeretek átfogó rendszerezése.
– A hangszer intonációs hibáinak tudatosítása.
– Akusztikus intonáció.
– A különböző transzpozíciók fogalma.
– A leggyakrabban használt díszítések, ékesítések önálló alkalmazása.
– Az önálló muzsikáláshoz szükséges tájékozottság megszerzése a klarinét szóló– és kamarazene–irodalmában.
– A nád alakításának legalapvetőbb tudnivalói.

A hangszerkezelés fejlesztése
– Dúr, összhangzatos és dallamos moll hangsorok, minél nagyobb hangterjedelemben, hármashangzat–, valamint domináns–, illetve szűkített szeptim–felbontásokkal, terc– és kvartmenetekkel, kotta nélkül.
– Kromatikus skála.
– A skálázás tempójának növelése.
– Teljes etűdsorozatok elvégzése.
– Az előadás kifejezőerejének fokozása.
– Rendszeres kamarazenélés vagy zenekari játék.

Felhasználható tananyag

Bach: l5 etűd (Hegedűszonáták) (Leduc A. L. 21245) Bozza: 12 etűd (Leduc A. L. 21300)
Gambaro: 20 caprices (Leduc A. L. 20942)
Jean–Jean: Progresszív és melodikus etűdök I. (Leduc A. L. 17348) Jean–Jean: Progresszív és melodikus etűdök II. (Leduc A. L. 17446) Klosé: Napi gyakorlatok (Leduc A. L. 6400)
Kröpsch: Etűdök I. (C. F. Schmidt Musicverlag, Heilbronn 457) Müller (I.): Etűdök (Ricordi 001 32700)
Baermann (C.): Napi gyakorlatok (Skálaiskola) (Hofmeister 6018) Périer: 20 könnyű etűd (Leduc A. L. 18845)
Périer: 331 Mechanikus napi gyakorlat (Leduc A. L. 18035)
Baermann (C.): Napi gyakorlatok (Skálaiskola) (Hofmeister 3018) Előadási darabok az osztálynak megfelelő nehézségi szinten

Követelmény

Dúr, összhangzatos és dallamos moll hangsorok, hármashangzat–, valamint domináns–, illetve szűkített szeptim–felbontásokkal, tercmenetekkel, kotta nélkül.
Kromatikus skála.

Etűdök Jean–Jean: Etűdök I. Kröpsch: Etűdök I. nehézségi szintjén
Versenymű tételek, szonáták, előadási darabok Krommer: Esz–dúr klarinétverseny, Donizetti: Concertino, Honegger: Szonatina Bartók: Három csíkmegyei népdal nehézségi szintjén

Az év végi vizsga anyaga

– Két különböző karakterű és tempójú etűd,
– Egy tételpár, vagy két különböző karakterű előadási darab kísérettel, lehetőleg kotta nélkül.

9. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek
– A hangterjedelem bővítése.
– Dúr, összhangzatos és dallamos moll hangsorok, kiegészítve kvint hangközeikkel is.
– A nádfaragási ismeretek bővítése.
– A ritmusértékek, ritmusképletek, ütemfajták átfogó, rendezett ismerete. Különböző ékesítések.

A hangszerkezelés fejlesztése
– Tökéletes alapfunkciók kialakítása.
– Dúr, összhangzatos és dallamos moll hangsorok, minél nagyobb hangterjedelemben, az előző évben megszokott módon, kiegészítve kvint hangközeikkel is; kotta nélkül.
– Skálázás egyénileg kialakított figurációkkal.
– A hangszer intonációs hibáinak tudatos javítása.
– Különböző ékesítések korhű és stílusos alkalmazása.
– A klarinét irodalmának minél szélesebb körű ismerete, tájékozódás korunk zenéjében.
– A zenei kifejezőkészség fejlesztése.
– Rendszeres kamarazenélés vagy zenekari játék.

Felhasználható tananyag

Bach: 15 etűd (Hegedűszonáták) (Leduc A. L.
21245) Bitsch: 12 etűd (Leduc A. L. 21842)
Bozza: 12 etűd (Leduc A. L. 21300)
Cavallini: Caprices I. (Leduc A. L.
20981) Cavallini: Caprices II. (Leduc
A. L. 20533) Gambaro: 20 caprices
(Leduc A. L. 20942)
Jean–Jean: Progresszív és melodikus etűdök II. (Leduc A. L.
17446) Jean–Jean: Progresszív és melodikus etűdök III. (Leduc
A. L. 17490) Klosé: 30 etűd Leduc (A. L. 07233)
Kröpsch: Etűdök I–II. (C. F. Schmidt Musicverlag, Heilbronn.
458) Périer: 20 könnyű etűd (Leduc A. L. 18845)
Baermann (C.): Napi gyakorlatok (Skálaiskola) (Hofmeister
3018) Előadási darabok az osztálynak megfelelő nehézségi
szinten

Követelmény

Dúr, összhangzatos és dallamos moll hangsorok, hármashangzat–, valamint domináns–, illetve szűkített szeptim–felbontásokkal, terc– és kvartmenetekkel, kotta nélkül. Kromatikus skála.
Etűdök – Jean–Jean: Etűdök II. 21–33 Kröpsch: Etűdök II. 272 – nehézségi szintjén.

Versenymű tételek, szonáták, előadási darabok – Stamitz: Esz–dúr klarinétverseny, Saint–Saëns: Szonáta, Kovács: Hommages – nehézségi szintjén.

Az év végi vizsga anyaga

– Két különböző karakterű és tempójú etűd,
– Egy tételpár vagy két különböző karakterű előadási darab kísérettel,lehetőleg kotta nélkül.

10. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek
– Glissando.
– A vibrato helyes kivitelezése.
– Ismerkedés a klarinétcsalád egyéb tagjaival.
– Tájékozottság a klarinét szóló– és kamarairodalmában.

A hangszerkezelés fejlesztése
– Tökéletes alapfunkciók rögzítése, automatizálása.
– A vibrato és glissando gyakorlása.
– Az összes dúr és moll skála az előző évben megszokott módon, kotta nélkül.
– Skálázás egyénileg kialakított figurációkkal.
– Egészhangú skálák.
– A technikai és zenei megvalósítás összhangjának fejlesztése.
– Rendszeres kamarazenélés vagy zenekari játék.

Felhasználható tananyag

Bach: Csellószvitek (Leduc A. L. 23508)
Bach: l5 etűd (Hegedűszonáták) (Leduc A. L.
21245) Bitsch: 12 etűd (Leduc A. L. 21842)
Cavallini: Caprices I. (Leduc A. L.
20981) Cavallini: Caprices II. (Leduc
A. L. 20533)
Jean–Jean: Progresszív és melodikus etűdök II. (Leduc A. L.
17446) Jean–Jean: Progresszív és melodikus etűdök III. (Leduc
A. L. 17490) Klosé: 30 etűd (Leduc A. L. 7233)
Klosé: Karakterisztikus etűdök (Leduc A. L. 5963)
Kröpsch: Etűdök IV. (C. F. Schmidt Musicverlag, Heilmronn
460) Paganini: 17 Caprices (Leduc A. L. 21204)
Kovács: Mindennapi skálagyakorlatok (EMB Z 8852)
Baermann (C.): Napi gyakorlatok (Skálaiskola) (Hofmeister
6018) Előadási darabok az osztálynak megfelelő nehézségi
szinten

Követelmény

Az összes dúr és moll skála hármashangzat–, domináns–, illetve szűkített szeptim– felbontásokkal, terc–, kvart– és kvintmenetekkel.
Etűdök – Jean–Jean: Etűdök II. Kröpsch: Etűdök II. Klosé: Karakterisztikus etűdök –

nehézségi szintjén

Versenymű tételek, szonáták, előadási darabok – Weber: Concertino, Poulenc: Szonáta – nehézségi szintjén

Az év végi vizsga anyaga

– Két különböző karakterű és tempójú etűd,
– Egy tételpár vagy két különböző karakterű előadási darab kísérettel, kotta nélkül.

Követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

Az „A" tagozat végén

A tanuló legyen képes
– a szép, kifejező hang tudatos megteremtésére,
– a tiszta intonációra,
– a hangszerét könnyedén kezelni,
– a levegő tudatos beosztására,
– hosszabb zenei gondolatok egy levegővel történő összefogására,
– a nagyobb lélegzetű, összetett feladatokat tartalmazó etűdök eljátszására,
– a különböző zenei korok megkomponált, stílushű díszítéseinek kottából való lejátszására,
– a technikai és zenei szempontból tudatos, elemző gyakorlásra, a pontos ritmus feltétel nélküli megtartására,
– az értelmes, tagolt, árnyalt előadásra,
– a legfontosabb zenei karakterek megjelenítésére,
– egyszerűbb javítási műveletek elvégzésére (pl. csavar meghúzása, rugó visszatétele). A tanuló rendelkezzék
– megfelelő hangszeres technikával,
– olyan lapról olvasási készséggel, amely a kamarazenei és zenekari játékhoz szükséges,
– olyan bejátszási módszerrel, amelynek birtokában a jó befúvási érzetek rövid időn belül elérhetők,
– a tudásszintjének megfelelő önállósággal a játszandó művek kiválasztásánál. A tanuló tudja alkalmazni
– a hang képzésének fizikai törvényszerűségeit (légzés, rekesz, felhangok stb.),
– a különböző artikulációs előírásokat (staccato, legato, tenuto, marcato stb.).

A „B" tagozat végén (az „A" tagozat követelményein

felül) A tanuló ismerje
– a modem zenei effektusokat,
– a társhangszereit, azok transzponálási módjait,
– korunk zenéjének intonációs sajátosságait. Legyen képes
– biztos hangindításra és befejezésre,
– nehéz etűd virtuóz előadására,
– nehezebb előadási darab, kamaramű, zenekari szólam önálló zenei és technikai megoldására.

A művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama

Klarinét főtárgy
„A” tagozat: minimum 10 perc
„B” tagozat: minimum 15 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat

– **Két etűd,** vagy technikai jellegű mű; Klosé: Karakterisztikus etűdök (Leduc 05963), Jean– Jean: Etűdök I. (Leduc) nehézségi szintjén;
– Két különböző stílusú és műfajú zongorakíséretes előadási darab, vagy kamaramű; Wagner: Adagio, Barat: Szláv dal, Donizetti: Concertino I–II. tétel (Peters), Niels Gade: Fantáziadarab op. 43., Draskóczy: Korondi táncok (EMB 12064); kamaraművek: Pleyel: Duók:
I–II., Devienne: Concertino 2 klarinétra és zongorára (EMB 8687) Stamitz: Kettősverseny(EMB 6046) nehézségi szintjén.
A vizsgaanyagot az etűd és a kamaramű kivételével lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

– **Két etűd,** vagy technikai jellegű mű; Klosé: Napi gyakorlatok (Leduc), Klosé: Karakterisztikus etűdök (Leduc), Jean–Jean: Etűdök I.(Leduc) nehézségi szintjén.
– **Két különböző stílusú és műfajú zongorakíséretes előadási darab**, vagy kamaramű; Danzi: Szonáta, Stamitz: Esz–dúr koncert (Leduc), Weiner: Csűrdöngölő (EMB 8292), Dimler: B–dúr klarinétverseny, Wasilenko: Keleti táncok, Weber: Variáció op. 33 (Peters); kamaraművek: Kreutzer: Duók, Pleyel: Duók I–II. nehézségi szintjén.
A vizsgaanyagot az etűd és a kamaramű kivételével kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

– megfelelés az előírt követelményeknek,
– technikai felkészültség,
– helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
– hangképzés,
– intonáció,
– hangszerkezelés,
– artikulációk és díszítések alkalmazása,
– helyes ritmus és tempó,
– előadásmód,

– a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
– memória,
– alkalmazkodóképesség,
– állóképesség.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

Megfelelő minőségű hangszerek,
fúvókák. Havonta és fejenként egy
nád.
Megfelelően hangolt zongora vagy
pianínó. Teljes alakot visszaadó tükör.
Metronóm.

Rézfúvós tanszak tantervei

TROMBITA

A trombitatanítás feladatai:

– a tanuló egyéni adottságához, képességéhez igazodó módszerek kialakítása, kiemelt figyelmet fordítva az egyéni hangszeroktatásban rejlő pedagógiai lehetőségek kihasználására,
– a helyes légzés, befúvás, testtartás, hangszertartás beállítása, kialakítása,
– a hangszeres játékhoz szükséges motorikus reflexek, motivációs bázis, a naponkénti gyakorlás szükségletének kialakítása,
– a hangszeres játék megvalósításában részt vevő izmok lazaságának, terhelhetőségének tartósabb igénybevétel teljesítéséhez szükséges készségek kialakítása,
– a zenei memória fejlesztése, gyakorlati alkalmazásához szükséges jártasságok kialakítása,
– az egyéni hangszeres tanórákra, kamarazenei, zenekari foglalkozásokra történő önálló felkészülés képességének kialakítása.

Ismertesse meg a tanulókkal
– a trombita történetét,
– a trombitának a rézfúvósok családjában és különféle együttesekben betöltött szerepét,
– a hangszer irodalmának, tananyagban megjelenő részét,
– a hangszer irodalmának, tananyagban megjelenő részét
– a tananyagon keresztül a főbb zenei stílusokat,
– a trombita hazai és külföldi művészeinek munkásságát.

Tudatosítsa
– a helyesen beállított légzéstechnika állandó ellenőrzésének fontosságát,
– a helyes szájtartás, mint a jó befúvási mód (ansatz) alapfeltételének fontosságát,
– a mindennapi gyakorlás didaktikai és fiziológiai szempontok szerinti szükségességét,
– a könnyed, felszabadult hangszeres játékmód kialakításának fontosságát.

Fejlessze a tanuló
– hallását, belső hallását, „intonációs" képességét,

– hangszeres adottságait,
– hangszertechnikai tudását,
– megformáló– és előadói képességét.

Tegye képessé a tanulókat
– rendszeres, hatékony, igényes gyakorlásra,
– a gyakorlás során felmerülő hibák önálló kijavítására,
– a beállított alapfunkciók önellenőrzésére,
– a tiszta intonációra,
– folyamatos hangszerjátékra, árnyalt stílusos előadásra,
– a pontos kottaolvasásra, a ritmus, valamint a zenei kifejezések előadásmódjára, illetve a tempóra vonatkozó utasítások megvalósítására.

Előképző évfolyamok

1. évfolyam (előképző)

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A hangszer felépítése, részeinek megismerése.
– A kottaolvasás alapfogalmainak megismerése.
– A helyes be– és kilégzés alapjainak elsajátítása.
– A helyes testtartás kialakítása. A helyes szájtartás gyakorlása. Fúvókázás, ajakrezgés.
– Hangterjedelem az egyvonalas C–től az egyvonalas G ig.

Felhasználható tananyag

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola I.
kötet Colin: Trombitaiskola kezdőknek
Gyermekdalok, népdalok

Követelmény

A helyes be– és kilégzés ismerete. Hangterjedelem az C' – G'–ig.
Hangjegyek, ritmusértékek szünetjelek ismerete a tananyag által megkívánt szinten. Egyszerű népdalok és gyermekdalok eljátszása.

Év végi vizsga anyaga

– Egy gyakorlat
– Egy népdal vagy gyermekdal

2. évfolyam (előképző)

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A helyes testtartás rögzítése.

– A helyes légzés további tudatosítása.
– Fúvókával végzett gyakorlatok a trombitaiskola alapján.

Felhasználható tananyag

Varasdy – Nagyiván – Sztán
Trombitaiskola I. Colin: Trombitaiskola
kezdőknek
Gyermekdalok,
népdalok Brodszky:
Májusköszöntő Régi
francia dal

Követelmények

Az egészséges, szép trombitahang
kialakítása. Hangterjedelem a kis h–tól az
egyvonalas a–ig.

Az év végi vizsga anyaga

– Egy gyakorlat,
– Egy előadási darab.

Alapfokú évfolyamok „A” tagozat

1. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– A hangszer felépítése, részei.
– Az egész, fél, negyed és nyolcad hangjegyérték és a megfelelő szünetjelek.
– Nyújtópont a fél érték mellett.
– Módosítójelek.
– A 4/4–es, 2/4–es, 3/4–es ütem.
– Az előforduló hangok fogásai.
– Memóriafejlesztés: gyermekdalok, népdalok és az előadási darabok megtanulása kotta nélkül.
– Motívumok, dallamok azonosságának, különbségének felismerése.
– A helyes testtartás, hangszertartás kialakítása.
– A rekeszlégzés alapjainak elsajátítása, a levegővezetés megalapozása.
– A helyes szájtartás kialakítása ajakrezgés és fúvókázás segítségével.
– A hangindítás megalapozása.
– A legato játékmód alapjainak elsajátítása, szekundkötések (ajakrezgéssel, fúvókával, hangszerrel).

Felhasználható tananyag

Varasdy – Nagyiván – Sztán:
Trombitaiskola I. Colin: Trombitaiskola
kezdőknek
Susato: Rondo (Trombitamuzsika)

Gyermekdalok, népdalok

Követelmény

Legyen képes egy oktáv hangterjedelmen belül a tanult ritmusértékeket tartalmazó gyakorlat egészséges, szép hangon való eljátszására.
Hangterjedelem a kis a–tól a kétvonalas c–ig.

Az év végi vizsga anyaga

– Egy gyakorlat,
– Egy előadási darab.

2. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A dúr és a moll hangsor hangközei, hármashangzatai.
– A tizenhatod érték és szünetjele.
– Nyújtópont a negyed és a nyolcad érték mellett, valamint a szinkópa.
– A tanult művek formai elemzése.

– A periódus két felének kérdés–felelet viszonya.
– A magyar népdal jellemzői, formái, valamint a dalforma.
– A testtartásban és hangszertartásban előforduló hibák korrigálása.
– A rekeszlégzés gyakorlása.
– Az egészséges, szép hang létrehozása, a változó sebességű hangindítás megalapozása (nyolcad–, tizenhatodjáték).
– A természetes kötések megalapozása, kvint– és kvartkötések.
– A dinamikai árnyalás alapjai, visszhanghatás (f–p).

Felhasználható tananyag

Varasdy – Nagyiván – Sztán:
Trombitaiskola I. Colin: Skálatanulmányok
Krumpfer: Trombitaiskola
I. Fischer: Induló
Cole: Granit
Barnes: A kis géniusz Barnes: A kis művész

Követelmény

A tanuló legyen képes nyolcadokat, tizenhatodokat, valamint kvint– és kvartkötéseket tartalmazó gyakorlat eljátszására.
Hangterjedelem a kis g–től a kétvonalas d–ig.
Hangsorok, terclépések, hármashangzatok a megadott hangterjedelmen belül (1#, 2b előjegyzésig).

Az év végi vizsga anyaga

– Egy gyakorlat,
– Egy előadási darab.

3. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A dúr és a moll hangsor szerkezete.
– A 3/8–os, a 6/8–os és a változó ütem; különböző ritmusképletek, a triola.
– A zenei anyagban szereplő darabok, táncok főbb jellegzetességei.
– A társas zenélés megismertetése duókon keresztül.
– A funkciók ellenőrzése, a hibák korrigálása a mindennapi gyakorlatok segítségével.
– A bordaközi légzéssel kibővített rekeszlégzés elsajátítása, a légoszlop

megtámasztása, a levegővezetés gyakorlása, fokozott figyelemmel a szép hangra.
– Az ajaktechnika és a nyelvtechnika továbbfejlesztése a mindennapi, illetve a skálagyakorlatok segítségével.
– A dinamikai skála szélesítése fokozott figyelemmel a hangképzés minőségére (crescendo, diminuendo).
– A legato játékmód fejlesztése a természetes kvint– és kvartkötésekkel.

Felhasználható tananyag

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola
I. II. Davidson: Befújási gyakorlatok
Krumpfer: Trombitaiskola I.
Krumpfer: Téma és variációk egy Ph. E. Bach–
témára Hammerschmied: Csókdal
Susato: Rondo és
saltarello Bogár: Régi
magyar táncok Barnes: A
kis virtuóz Barnes: A kis
mester Charpentier:
Prelűd
Kamprath: Három
epizód Scselokov:
Mese
Scselokov: Tréfa
Scselokov: Ifjú gavallér

Követelmény

A tanuló legyen képes a tanult ritmusokra épülő, gyorsabb technikai gyakorlat eljátszására. Hangterjedelem a kis g–től a kétvonalas e–ig.
Hangsorok, terclépések, hármashangzatok egy oktávon keresztül, 3#, 3b előjegyzésig.

Az év végi vizsga anyaga

– Egy gyakorlat,
– Egy előadási darab.

4. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A dúr és a moll hangsor szerkezete és összehasonlításuk.
– A meglévő hangterjedelmen belül a teljes hangkészlet ismerete, az eddig tanult

ritmusképletek átfogó, rendszerezett ismerete.
– A zenei anyagban szereplő darabok stílusjegyeinek és tempójelzéseinek ismerete.
– A társas zenélés művelése különböző összeállítású együttesekben, vagy zenekarban.
– A teljes légzés elsajátítása, a kiegyenlített hanganyag és a tiszta intonáció kialakítása, a könnyed fúvástechnika megalapozása.
– A nyelv– és ujjtechnika továbbfejlesztése, a manuális készség kialakítása a technikai jellegű gyakorlatok segítségével.
– A legato játékmód gyakorlása a természetes kvint–, kvart– és nagy terc–kötésekkel.
– A dinamikai határok tágítása (p–mf–f).

Felhasználható tananyag

Varasdy – Nagyiván – Sztán:
Trombitaiskola II. Davidson: Befújási gyakorlatok
Arban: Díszítés– és trillaelőkészítő gyakorlatok Bach: Ária
Fitzgerald: Angol szvit
Telemann: Szvit (1. és 2.)
Albinoni: F–dúr concerto
(FAM) Tornyos: Scherzo
Tornyos: Változatok
Scselekov: Ballada
Scselekov:
Gyermekkoncert

Követelmény

A tanuló legyen képes melodikus jellegű és igényes ritmikájú gyakorlatok eljátszására. A hangterjedelem kibővítése a kis fisz–től a kétvonalas f–ig.
Hangsorok, terclépések, hármashangzatok egy oktávon keresztül, 4#, 4b előjegyzésig.

Az év végi vizsga anyaga

– Egy gyakorlat,
– Egy előadási darab.

5. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– Egyoktávos skála, tercskála, a hangnem fő hármashangzatai (I, IV, V), a dominánsszeptim– akkord ismerete.
– Az 5/8, 7/8, 9/8–os ütemfajták és különböző ritmusképletek ismerete.
– A zenei anyagban szereplő darabok formai elemzése, hangnemi kitérések felismerése.

– Az előforduló tempójelzések ismerete.
– A kamarazenélés előtérbe helyezése.
– A légzéstechnikában előforduló hibák korrigálása, a játék biztonságának fejlesztése.
– Az ujj– és nyelvtechnika tökéletesítése, különös tekintettel a művek zenei megoldására.
– Az ajaktechnika fejlesztése az eddig tanult természetes kötések gyakorlásával, a kvint–, kvart– és nagy terc–kötések összekapcsolásával.
– Törekvés a teljes dinamikai skála megvalósítására (pp–ff) különös figyelemmel a szép hangra.

Felhasználható tananyag

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola
III. Peters: Gyakorlatok kezdőknek
Colin: 100 Warm Ups
Arban:
Skálatanulmányok
Clodomir: Petits
exercises Clodomir:
Etűdök I. Arban:
Trombitaiskola
Baldassari: Szonáta
Barat: Orientálé
Händel: Hallei
szonáta Händel: B–
dúr szonáta Diabelli:
Szonatina Botti:
Románc
Rangers: Velencei
karnevál Tornyos:
Szonatina
Tornyos: 3 sárpilisi népdal
Clerisse: Téma és
változatok
Telemann: B dúr szvit (FAM)

Követelmény

A tanuló legyen képes zeneileg és ritmikailag igényesebb, differenciáltabb technikát kívánó gyakorlat eljátszására.
A hangterjedelem kialakítása a kis fisz–től a kétvonalas g–ig.
Dúr és moll hangsorok egy oktávon keresztül, 2#, 2b előjegyzésig, terclépések, hármashangzat– felbontások (I, IV, V) hangköztanulmányok.

Az év végi vizsga anyaga

– Egy gyakorlat,
– Egy előadási darab.

6. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása
Egy oktávos skála, tercskála, a főhármasok és a dominánsszeptim–akkord hangjainak ismerete és összehasonlításuk.
A tonika, szubdomináns, domináns funkciók ismerete.
A hangszeres és az elméleti órákon szerzett ismereteken alapuló formai és harmóniai elemzés. A légzés és a levegővétel terén eddig tanultak következetes alkalmazása a gyakorlatban.
Az előírt hangterjedelmen belül szép, kiegyenlített hanganyag és a tiszta intonáció kialakítása, könnyed fúvástechnika birtoklása.
A technikai jellegű gyakorlatok és nehezebb fordulatok megoldása, az előírt tempójelzések következetes betartása.

Felhasználható tananyag

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola
IV. Peters: Gyakorlatok
Stamp: Warm Ups+Studies
Collin: Warm Ups, Lip
flexibilites Arban:
Trombitaiskola
Clodomir: Petits exercises Etűdök I.
Arban: Trombitaiskola (ritmustanulmányok, trillák,
díszítések) Albinoni: Esz–dúr concerto III–IV. tétel
Albinoni: F–dúr concerto I.
tétel Händel: c–moll concerto
I. tétel Händel: B–dúr szonáta
Händel: Asz–dúr
szonáta Telemann: F–
dúr szonáta Telemann:
d–moll szonáta Balay:
Adante et allegro
Scselokov: Koncert no.
3 Hanus: Impromtus
Thome: Fantázia
Bogár: Concertino
I. Bogár:
Concertino II.
Desportes: Introductions
Hidas: Concerto no. 2, I.
tétel
Cimarosa: F–dúr concerto (FAM)

Követelmény

A tanuló legyen képes egy nagyobb terjedelmű, zeneileg és technikailag igényesebb darab eljátszására.
Az ajakizomzat rugalmasságának és erejének fokozása a természetes kis terc–kötésig, fokozott figyelemmel a helyes funkciókra, szép hangra.
A hangterjedelem kibővítése a kétvonalas a–ig.
Dúr és moll hangsorok egy oktávon keresztül, 4#, 4b előjegyzésig.

Az év végi vizsga anyaga

– Egy gyakorlat,
– Egy előadási darab.

Alapfokú évfolyamok „B" tagozat

2. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A dúr és a moll hangsor hangközei, hármashangzatai.
– A tizenhatod érték és szünetjele.
– Nyújtópont a negyed és a nyolcad érték mellett, valamint a szinkópa.
– A tanult művek formai elemzése.
– A periódus két felének kérdés–felelet viszonya.
– A magyar népdal jellemzői, formái, valamint a dalforma.
– A testtartásban és hangszertartásban előforduló hibák korrigálása.
– A rekeszlégzés gyakorlása.
– Az egészséges, szép hang létrehozása, a változó sebességű hangindítás megalapozása (nyolcad–, tizenhatodjáték).
– A természetes kötések megalapozása, kvint– és kvartkötések.
– A dinamikai árnyalás alapjai, visszhanghatás (f–p).

Felhasználható tananyag

Varasdy – Nagyiván – Sztán:
Trombitaiskola I. Colin: Skálatanulmányok
Krumpfer: Trombitaiskola
I. Fischer: Induló
Cole: Granit
Barnes: A kis
géniusz Barnes: A
kis művész

Követelmény

A tanuló legyen képes nyolcadokat, tizenhatodokat, valamint kvint– és kvartkötéseket tartalmazó gyakorlat eljátszására.
Hangterjedelem a kis g–től a kétvonalas e–ig.
Hangsorok, terclépések, hármashangzatok a megadott hangterjedelmen belül (2#, 2b előjegyzésig).

Az év végi vizsga anyaga

– Egy gyakorlat,
– Két különböző karakterű előadási darab.

3. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése
– A dúr és a moll hangsor szerkezete.
– A 3/8–os, a 6/8–os és a változó ütem; különböző ritmusképletek, a triola.
– A zenei anyagban szereplő darabok, táncok főbb jellegzetességei.
– A társas zenélés megismertetése duókon keresztül.
– A funkciók ellenőrzése, a hibák korrigálása a mindennapi gyakorlatok segítségével.
– A bordaközi légzéssel kibővített rekeszlégzés elsajátítása, a légoszlop megtámasztása, a levegővezetés gyakorlása, fokozott figyelemmel a szép hangra.
– Az ajaktechnika és a nyelvtechnika továbbfejlesztése a mindennapi, illetve a skálagyakorlatok segítségével.
– A dinamikai skála szélesítése fokozott figyelemmel a hangképzés minőségére (crescendo, diminuendo).
– A legato játékmód fejlesztése a természetes kvint– és kvartkötésekkel.

Felhasználható tananyag

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola
I. II. Davidson: Befújási gyakorlatok
Krumpfer: Trombitaiskola I.
Krumpfer: Téma és variációk egy Ph. E. Bach–
témára Hammerschmied: Csókdal
Susato: Rondo és
saltarello Bogár: Régi
magyar táncok Barnes: A
kis virtuóz Barnes: kis
mester Charpentier:
Prelűd
Kamprath: Három
epizód Scselokov:
Mese

Scselokov: Tréfa
Scselokov: Ifjú gavallér

Követelmény

A tanuló legyen képes a tanult ritmusokra épülő, gyorsabb technikai gyakorlat eljátszására. Hangterjedelem a kis g–től a kétvonalas f–ig.
Hangsorok, terclépések, hármashangzatok egy oktávon keresztül, 4#, 4b előjegyzésig. Kvint– és kvartkötések, valamint összekapcsolásuk, illetve nagy terc–kötések.

Az év végi vizsga anyaga

– Egy gyakorlat,
– Két előadási darab.

4. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése
– A dúr és a moll hangsor szerkezete és összehasonlításuk.
– A meglévő hangterjedelmen belül a teljes hangkészlet ismerete, az eddig tanult ritmusképletek átfogó, rendszerezett ismerete.
– A zenei anyagban szereplő darabok stílusjegyeinek és tempójelzéseinek ismerete.
– A társas zenélés művelése különböző összeállítású együttesekben, vagy zenekarban.
– A teljes légzés elsajátítása, a kiegyenlített hanganyag és a tiszta intonáció kialakítása, a könnyed fúvástechnika megalapozása.
– A nyelv– és ujjtechnika továbbfejlesztése, a manuális készség kialakítása a technikai jellegű gyakorlatok segítségével.
– A legato játékmód gyakorlása a természetes kvint–, kvart– és nagy terc–kötésekkel.
– A dinamikai határok tágítása (p–mf–f).

Felhasználható tananyag

Varasdy – Nagyiván – Sztán:
Trombitaiskola II. Davidson: Befújási gyakorlatok
Arban: Díszítés– és trillaelőkészítő gyakorlatok Bach: Ária
Fitzgerald: Angol szvit
Telemann: Szvit (1. és 2.)
Albinoni: F–dúr concerto
(FAM) Tornyos: Scherzo
Tornyos: Változatok

Scselekov: Ballada
Scselekov:
Gyermekkoncert

Követelmény

Melodikus jellegű és igényes ritmikájú gyakorlatok
eljátszása. Újjgyakorlatok, a díszítés és a trilla
megalapozása.
A természetes kvint–, kvart– és nagy terc–kötések.
A hangterjedelem kibővítése a kis fisz–től a kétvonalas g–ig.
Hangsorok, terclépések, hármashangzatok egy oktávon keresztül, 4#, 4b előjegyzésig; a teljes kvintkör ismerete.

Az év végi vizsga anyaga

– Egy gyakorlat,
– Két előadási darab.

5. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A dúr és a moll hangsor szerkezete és összehasonlításuk.
– A meglévő hangterjedelmen belül a teljes hangkészlet ismerete, az eddig tanult ritmusképletek átfogó, rendszerezett ismerete.
– A zenei anyagban szereplő darabok stílusjegyeinek és tempójelzéseinek ismerete.
– A társas zenélés művelése különböző összeállítású együttesekben, vagy zenekarban.
– A teljes légzés elsajátítása, a kiegyenlített hanganyag és a tiszta intonáció kialakítása, a könnyed fúvástechnika megalapozása.
– A nyelv– és ujjtechnika továbbfejlesztése, a manuális készség kialakítása a technikai jellegű gyakorlatok segítségével.
– A legato játékmód gyakorlása a természetes kvint–, kvart– és nagy terc–kötésekkel. A dinamikai határok tágítása (p–mf–f).

Felhasználható tananyag

Varasdy – Nagyiván – Sztán:
Trombitaiskola II. Davidson: Befújási
gyakorlatok
Arban: Díszítés– és trillaelőkészítő
gyakorlatok Bach: Ária
Fitzgerald: Angol szvit

Telemann: Szvit (1. és 2.)
Albinoni: F–dúr concerto
(FAM) Tornyos: Scherzo
Tornyos: Változatok
Scselekov: Ballada
Scselekov:
Gyermekkoncert

Követelmény

A tanuló legyen képes melodikus jellegű és igényes ritmikájú gyakorlatok eljátszására. A hangterjedelem kibővítése a kis fisz–től a kétvonalas f–ig.
Hangsorok, terclépések, hármashangzatok egy oktávon keresztül, 4#, 4b előjegyzésig.
A tanuló legyen képes egy barokk szonáta–tételpár (lassú–gyors) és két különböző karakterű előadási darab stílusos eljátszására.
Egyszerű díszítések és trillák.
Kvint–, kvart– és terckötések összekapcsolása, oktávkötések. A hangterjedelem kialakítása a kis fisz–től a kétvonalas a–ig. Ismerkedés a pedálhangokkal.
Dúr és moll hangsorok egy oktávon keresztül.
Terclépések, hármashangzat–felbontások (I, IV, V), hangköztanulmányok.

Az év végi vizsga anyaga

– Egy gyakorlat,
– Egy barokk szonáta lassú és gyors tétele,
– Egy más stílusú előadási darab.

6. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– Egy oktávos skála, tercskála, a főhármasok és a dominánsszeptim–akkord hangjainak ismerete és összehasonlításuk.
– A tonika, szubdomináns, domináns funkciók ismerete.
– A hangszeres és az elméleti órákon szerzett ismereteken alapuló formai és harmóniai elemzés.
– A légzés és a levegővétel terén eddig tanultak következetes alkalmazása a gyakorlatban.
– Az előírt hangterjedelmen belül szép, kiegyenlített hanganyag és a tiszta intonáció kialakítása, könnyed fúvástechnika birtoklása.
– A technikai jellegű gyakorlatok és nehezebb fordulatok megoldása, az előírt tempójelzések következetes betartása.

Felhasználható tananyag

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola

IV. Peters: Gyakorlatok)
Stamp: Warm Ups+Studies
Collin: Warm Ups, Lip
flexibilites Arban:
Trombitaiskola
Clodomir: Petits exercises Etűdök I.
Albinoni: Esz–dúr concerto III–IV.
tétel Albinoni: F–dúr concerto I.
tétel Händel: c–moll concerto I. tétel
Händel: B–dúr szonáta
Händel: Asz–dúr
szonáta Telemann: F–
dúr szonáta Telemann:
d–moll szonáta Balay:
Adante et allegro
Scselokov: Koncert no.
3 Hanus: Impromtus
Thome: Fantázia
Bogár: Concertino
I. Bogár:
Concertino II.
Desportes: Introductions
Hidas: Concerto no. 2, I.
tétel
Cimarosa: F–dúr concerto (FAM)

Követelmény

A tanuló legyen képes egy nagyobb terjedelmű, zeneileg és technikailag igényesebb darab eljátszására.
Az ajakizomzat rugalmasságának és erejének fokozása a természetes kis terc–kötésig, fokozott figyelemmel a helyes funkciókra, szép hangra.
A hangterjedelem kibővítése a kétvonalas a–ig.
Dúr és moll hangsorok egy oktávon keresztül, 4#, 4b előjegyzésig.
Az ajakizomzat rugalmasságának és erejének fokozása a pedálhangoktól a természetes kis terc– kötésekig, fokozott figyelemmel a helyes funkciókra, szép hangra.
A hangterjedelem kibővítése a kétvonalas
b–ig. Dúr és moll hangsorok egy oktávon
keresztül.
A másféloktávos, ötképletes skálatanulmányokból egy dúr és egy moll hangsor.

Az év végi vizsga anyaga

– Egy gyakorlat,

– Egy barokk szonáta lassú és gyors tétele,
– Egy más stílusú előadási darab.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

Ismerje a tanuló
– a helyes test– és hangszertartást,
– a helyes légzéstechnikát,
– a hangszere irodalmát a tanult anyag alapján
– a dúr és moll hangnemeket 4 #, 4 b előjegyzésig,
– a tanult anyagban előforduló tempó– és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,
– a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat.
Legyen képes
– a helyes légzéstechnika alkalmazására, fejlesztésére,
– az alapvető funkciók helyes alkalmazására, a szájizomzat fejlesztésére a mindennapi gyakorlatok segítségével: fúvóka nélkül, csupán ajakrezgéssel, csak fúvókával, hangszerrel,
– az előírt hangterjedelmen belül g2–ig kiegyenlített, szép hang elérésére a tiszta intonáció megtartásával,
– a könnyebb technikai problémák elemző gyakorlására,
– a tanult darabok stílushű megszólaltatására,
– folyamatos, mérsékelt tempójú lapról olvasásra,
– a különböző artikulációs előírások (staccato, tenuto, legato, marcato) megszólaltatására,
– skálázni egy oktávon keresztül 4# 4 b –ig.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein

felül) Ismerje a tanuló
– a dúr és moll hangnemeket 7 #, 7 b
előjegyzésig. Legyen képes
– az előírt hangterjedelemben belül (b2–ig) kiegyenlített, szép hang elérésére a tiszta intonáció megtartásával,
– az állóképesség növelésére,
– árnyaltabb zenei megformálásokra.

Művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama

Trombita főtárgy
„A” tagozat: minimum 8 perc

„B” tagozat: minimum 10 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat
– Egy másfél oktávos **skála** első képlete.
– **Egy etűd;** Varasdy–Nagyiván–Sztán: Trombitaiskola III./1–65. (EMB13492), Clodomir: Petits exercices 1–21. (Leduc), nehézségi szintjén.
– **Egy előadási darab**; Varasdy–Nagyiván–Sztán: Trombitaiskola III./66–74. (EMB13492), Baldassari: Szonáta, Händel: Hallei szonáta, Rangers: Velencei karnevál, Tornyos: Szonatina nehézségi szintjén.
Az etűd kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

– Egy másfél oktávos **skála** öt képlettel.
– **Egy etűd;** Varasdy–Nagyiván–Sztán: Trombitaiskola III./1–65., IV./1–53. (EMB13492), Clodomir: Petits exercices 1–29. (Leduc), nehézségi szintjén.
– **Egy barokk szonáta lassú és gyors tétele**; Albinoni: Esz–dúr concerto III–IV. tétel, Albinoni: F–dúr concerto I. tétel, Händel: B–dúr szonáta, Telemann: F–dúr szonáta nehézségi szintjén.
– Egy, az előbbitől eltérő stílusú előadási darab; Balay: Andante et allegro, Bogár: I. és II. Concertino nehézségi szintjén.
Az etűd kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

– megfelelés az előírt követelményeknek,
– technikai felkészültség,
– helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
– hangképzés,
– intonáció,
– hangszerkezelés,
– artikulációk és díszítések alkalmazása,
– helyes ritmus és tempó,
– előadásmód,
– a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
– memória,
– alkalmazkodóképesség,
– állóképesség.
Továbbképző évfolyamok „A” tagozat

7. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– A hangterjedelem további bővítése fokozott figyelemmel a szép hangra, és a tiszta intonációra.
– A játszott művek alaposabb ismerete, a zenei műveltség elmélyítése.
– A ritmusértékek, ütemfajták átfogó, ismerete.
– A kamarazene és a zenekari játék előtérbe helyezése.

Felhasználható tananyag

Stamp: Warm–
ups+studies Colin: Lip
Flexibilities Clarke:
Technical Studies
Maggio: Mindennapi
Gyakorlatok Fekvéstágító
skálák
Arban: Trombitaiskola
Előkészítő gyakorlatok a
trillához Tripla nyelv
előtanulmányok.
Kromatikus skálák
Clodomir: Petits exercises
Etűdök I. Keller: Szonáta
Albinoni: F–dúr
Concerto Esz–dúr
Concerto
Barat: Fantázia
Haendel: c–moll Concerto
Vivaldi: d–moll Concerto I.–II.
tétel Richter: Concerto I. tétel
Cimarosa: Concerto

Követelmény

A tanuló legyen képes zeneileg és ritmikailag igényesebb darabok eljátszására. Dúr és összhangzatos moll skálák tercmenetben és hármashangzat felbontással.

Az év végi vizsga anyaga

– Egy gyakorlat
– Egy előadási darab zongorakísérettel, vagy kamaramű, lehetőleg tanuló részvételével.

8. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése
– A hangterjedelem bővítése a – lehetőségek szerint, figyelemmel a szép hangra és a tiszta intonációra.
– A játszott darabok alapos ismerete.
– A tanuló önállóságának fejlesztése a gyakorlás során felmerülő nehézségek megoldására.
– A könnyed játékmód megőrzése, fejlesztése.
– Nagyobb terjedelmű etűdök tanulása – állóképesség javítás

Felhasználható tananyag

Stamp: Warm–ups + studies

Colin: Lip Flexibilities
Clarke: Technical
Studies
Maggio: Mindennapi Gyakorlatok
Davidson: Napi Gyakorlatok Fekvéstágító
skálák Arban: Trombitaiskola
Clodomir: Petits exercises
Etűdök I. Purcell: B–dúr szonáta
Neruda: Esz–dúr
trombitaverseny I. Albinoni: g–
moll trombitaverseny Sahov:
Scherzo
Bach: Passacaglia
Tartini: Largo és
Allegro Veracini:
Concerto

Követelmény

Skálák három képletben, kromatikus skála biztos játéka, nagyobb terjedelmű etűdök eljátszása. Koncert, vagy szonáta gyors és lassú tételének ízléses és karakteres eljátszása kísérettel.
Kamaramű szólamának előadása.

Év végi vizsga anyaga

– Egy etűd
– Egy előadási darab zongorakísérettel, vagy kamaramű, lehetőleg tanuló részvételével

9. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

hangszeres és zenei ismeretek átadása
– a hangterjedelem bővítése a lehetőségek szerint, az ajánlott napi gyakorlatok közül válogatva.
– a technikai készség megőrzése, továbbfejlesztése (előke és duplanyelv)
– a zenei kifejezőkészség fejlesztése.
– skálák öt képletben.

Felhasználható tananyag

Stamp: Warm–ups +
studies Clarke: Technical
Studies Colin: Lip
Flexibilities
Maggio: Mindennapi Gyakorlatok
Quinque: Atmung Stütze Ansatz
Methode Davidson: Napi gyakorlatok
Arban: Trombitaiskola
Varasdy – Nagyiván – Sztán Trombitaiskola
IV. Corelli: e–moll Szonáta
Albinoni: C–dúr
Concerto Hidas:
Concerto no.2 Bozza:
Capriccio
Gedike: Koncertetűd
Manfredini: B–dúr Concerto két trombitára

Követelmények

Skálák öt képlettel.
Tripla és dupla nyelv ismerete, és egyszerűbb esetekben használata.
Szonáta, vagy koncert gyors és lassú tételének ízléses és karakteres eljátszása kísérettel, kamaramű szólamának előadása.
A játszott művek zenei és zenetörténeti összefüggéseinek vázlatos ismerete.

Az év végi vizsga anyaga

– Egy etűd
– Egy előadási darab, vagy kamaramű, lehetőleg tanuló közreműködésével

10. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A megszerzett hangterjedelem és állóképesség megőrzése, a megtanult technikai

elemek összefüggő alkalmazása.
– A zenei kifejezés fejlesztése.
– A tanult darabok zenei és zenetörténeti összefüggéseinek vázlatos ismerete.
– Az önállóan ismerje fel a hangszer problémáit és tudja ezeket kezelni.
– A tripla és a dupla nyelv ismerete, a díszítések, trillák ízléses használata.

Felhasználható tananyag

Stamp: Warm–ups +
Studies Clarke: Technical
Studies Colin: Lip
Flexibilities
Maggio: Mindennapi Gyakorlatok
Quinque: Atmung Stütze Ansatz
Methode Davidson: Napi gyakorlatok
Skálák a Varasdy – Nagyiván – Sztán Trombitaiskola IV. kötete
alapján. Arban: Trombitaiskola
Hummel: Trombitaverseny I. tétel
Haydn: Trombitaverseny II.–III.
tétel Arutjunjan: Trombitaverseny
Hindemith: Szonáta I.
Valentino: Szonáta
Vivaldi: B–dúr Concerto két
trombitára Händel: Szonáta két
trombitára

Követelmények

A tanuló legyen képes egy versenymű vagy szonáta gyors és lassú tételének ízléses előadására, a tanult technikai és zenei elemek önálló alkalmazására.
Egy kamaramű szólamának eljátszására.
Legyen képes önállóan megtanulni és eljátszani egy előadási darabot.

Az év végi vizsga anyaga

– Egy etűd
– Egy előadási darab, vagy kamaramű, lehetőleg tanuló részvételével

Továbbképző évfolyamok „B” tagozat

7. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

A hangterjedelem bővítése, figyelemmel a szép hangra, a tiszta intonációra. Kiegyenlített hangzásra törekvés a teljes hangterjedelmen keresztül. Skálák öt képlettel másfél oktávos rendszerben. Díszítés előtanulmányok, tripla nyelv tanulmányok. A játszott művek alapos ismerete, a zenei műveltség elmélyítése. A ritmusértékek, ütemfajták átfogó ismerete. A kamarazene és a zenekari játék előtérbe helyezése.

Felhasználható tananyag

Stamp: Warm Ups
Colin: Lip
Flexibilities Clarke:
Techical Studies
Maggio: Mindennapi Gyakorlatok
Quinque: Atmung Stütze Ansatz
Methode Arban: Skálagyakorlatok
Arban: Trombitaiskola
Clodomir: Petits exercises
Etűdök I. Keller: Szonáta
Albinoni: F–dúr
Concerto Esz–dúr
Concerto
Barat: Fantázia
Haendel: c–moll Concerto
Vivaldi: d–moll Concerto I.–II.
tétel Richter: Concerto I. tétel
Cimarosa: Concerto

Követelmények

A tanuló legyen képes technikailag és zeneileg igényesebb darabok előadására. Dúr és összhangzatos moll skálák másfél oktávos rendszerben őt képlettel.
Nagyobb terjedelmű etűdök eljátszására. A kromatikus skála biztos ismerete.

Az év végi vizsga anyaga

– Egy etűd
– Egy barokk szonáta vagy versenymű két tétele
– Egy más stílusú előadási darab

8. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A hangterjedelem további bővítése, a hangminőség fejlesztése, a dinamikai tartomány tágítása.
– Skálák öt képletben, másfél oktávos rendszerben.
– Díszítés tanulmányok, tripla és dupla nyelv tanulmányok.
– A játszott művek alapos ismerete, a zenei műveltség elmélyítése.
– A ritmusértékek ütemfajták átfogó ismerete.
– A kamarazene, és a zenekari játék előtérbe helyezése.

Felhasználható tananyag

Stamp: Warm Ups
Clarke: Technical
Studies Colin: Lip
Flexibilities
Maggio: Mindennapi Gyakorlatok
Quinque: Atmung Stütze Ansatz
Methode Arban: Skálagyakorlatok
Arban: Trombitaiskola
Clodomir: Petits exercises
Etűdök I. Purcell: B–dúr szonáta
Neruda: Esz–dúr
trombitaverseny I. Albinoni: g–
moll trombitaverseny Sahov:
Scherzo
Bach: Passacaglia
Tartini: Largo és
Allegro Veracini:
Concerto

Követelmények

A tanuló legyen képes technikailag és zeneileg igényesebb darabok előadására. Dúr és összhangzatos moll skálák másfél oktávos rendszerben öt képlettel.
Nagyobb terjedelmű etűdök eljátszása.
A trillák, díszítések biztos és helyes alkalmazására.

Az év végi vizsga anyaga

– Egy etűd
– Egy barokk szonáta vagy koncert két tétele
– Egy más stílusú előadási darab

9. évfolyam „B” Tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A hangterjedelem növelése, a hangminőség fejlesztése, a dinamikai tartomány szélesítése.
– Az állóképesség fejlesztése a mindennapi gyakorlatok segítségével.
– Skálák öt képletben, a másfél oktávos rendszer szerint.
– Az eddig tanult technikai elemek biztos alkalmazása.
– A zenei formálás tudatos alakítása.
– A dupla nyelv technika elsajátítása alapszinten.

Felhasználható tananyag

Stamp: Warm–Ups
Clarke: Technical
Studies Colin: Lip
Flexibilties Advanced
Daily Studies
Maggio: Mindennapi Gyakorlatok
Quinque: Atmung Stütze Ansatz
Methode
Arban: Hármashangzat és négyeshangzat
tanulmányok Varasdy – Nagyiván – Sztán
Trombitaiskola IV. Corelli: e–moll Szonáta
Albinoni: C–dúr
Concerto Hidas:
Concerto no.2 Bozza:
Capriccio
Gedike: Koncertetűd
Manfredini: B–dúr Concerto két
trombitára Charlier: Solo de Concours
Haydn: Trombitaverseny I.–II.–
III. Hummel: Trombitaverseny
I.–II. Telemann: Asz–dúr
Concerto

Követelmények

A tanuló legyen képes technikailag és zeneileg igényes darabok ízléses előadására. Skálák öt képletben.
Nagyobb terjedelmű etűdök
eljátszása. A tripla és a dupla nyelv
alkalmazása.
A játszott előadási darabok alapos ismerete.
Az előadási darabok által megkívánt állóképesség elérése.

Az év végi vizsga anyaga

– Egy etűd

– Egy barokk vagy klasszikus szonáta vagy versenymű két tétele
– Egy más stílusú előadási darab

10. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A tökéletes alapfunkciók rögzítése, automatizálása.
– Az összes dúr és moll skála öt képlettel, az előző években megszokott módon.
– Az önállóság fejlesztése a hangszeres játék minden területén: funkcionális, technikai és zenei szempontok szerint.
– A kamarazene és a zenekari játék előtérbe kerülése.
– A trombita szóló, kamara és zenekari irodalmának megismertetése.

Felhasználható tananyag

Stamp: Warm Ups
Clarke: Techical
Studies Colin: Lip
Flexibilties
Maggio: Mindennapi Gyakorlatok
Quinque: Atmung Stütze Ansatz
Methode Arban: Etüdök
Tartini: B–dúr
Concerto Enescu:
Legenda Torelli: D–
dúr Concerto Purcell.
D–dúr szonáta
Hummel: Trombitaverseny I. tétel
Haydn: Trombitaverseny II.–III.
tétel Arutjunjan: Trombitaverseny
Hindemith: Szonáta I.
Valentino: Szonáta
Vivaldi: B–dúr Concerto két
trombitára Händel: Szonáta két
trombitára

Követelmények

A tanuló legyen képes önállóan megtanulni és előadni a szintjén lévő előadási darabokat. Ismerje a hangszerkezelés problémáit, és megoldási módjait.
Szép hangon és zeneileg megoldottan adjon elő etűdöket, szóló és kamarazene darabokat.
Biztosan tudja a skálákat, a kromatikus skálát, alapszinten tudja a tripla és a dupla nyelv technikát.
Rendelkezzen a szintjének megfelelő állóképességgel.

Az év végi vizsga anyaga

– Egy etűd
– Egy barokk vagy klasszikus szonáta, vagy versenymű két tétele
– Egy más stílusú előadási darab

Követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

Ismerje a tanuló
– a hangszere múltját, a jelentősebb alkotó– és előadóművészek munkásságát,
– a rézfúvós hangszerek közötti azonosságot, különbséget.

Legyen képes a tanuló
– az előforduló légzéstechnikai és funkcionális problémák korrigálására a mindennapi gyakorlatok segítségével,
– a játszott művek hangterjedelmén belül kiegyenlített és kifejező hang elérésére,
– a különböző hangindítások, hangbefejezések megvalósítására,
– a különböző nyelvütések (szimpla, dupla, tripla) gyorsaságának fejlesztésére,
– önálló hangolásra,
– a hosszabb zenei gondolatok egy levegővel történő összefogására,
– skálázni másfél oktávon keresztül valamennyi hangnemben,
– az adott zenei anyagot egyéni képességei, illetve készségei szintjének megfelelően, kotta– és stílushűen, értelmesen tagolva, kifejezéssel megszólaltatni.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein

felül) A tanuló rendelkezzék megfelelő

állóképességgel.
Ismerje a hangképzés folyamatát.
Legyen képes a tudatos légzéstechnika
alkalmazására. Ismerje a tanuló
– az ajak–, a nyelv– és a manuális technika alapjait,
– az összes dúr és moll skálát a kétoktávos rendszerben, 6 képletben.

Művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama

Trombita főtárgy
„A” tagozat: minimum 10 perc

„B” tagozat: minimum 10 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat

– Egy másfél oktávos **skála** öt képlettel.
– **Egy etűd**; Clodomir: Petits exercices (Leduc) 22–70., Clodomir: Etűdök (Leduc) II., III., IV., VI., és Arban: Trombitaiskola (Hofmeister) etűdjeinek nehézségi szintjén.
– **Két különböző karakterű előadási darab**, melyből az egyik lehet kamaramű is; Albinoni: Esz– dúr, g–moll, C–dúr concerto, Barat: Fantázia (Leduc), Gedicke: Koncertetűd ;
kamaraművek: Borst: Trombitaduók (EMB 6870), Mező Imre: Variációk (EMB 4687), Clodomir: Six petits duo és Six duo faciles, Reschofsky: Trió (EMB 6819), Farkas Ferenc: Régi magyar táncok nehézségi szintjén.
Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

– Egy **skála** másfél oktávon, öt képlettel.
– **Egy etűd**; Clodomir: Petits exercices (Leduc) 22–70., Clodomir: Etűdök (Leduc) II., III., IV., VI., és Arban: Trombitaiskola (Hofmeister) etűdjeinek nehézségi szintjén;
kamaraművek: Clodomir: Six duo Faciles, Scheidt: Brass: Quintets I–II., nehézségi szintjén.
– **Egy barokk szonáta lassú és gyors tétele**; Albinoni: Esz–dúr, g–moll, C–dúr concerto, Corelli: e–moll szonáta, Purcell: B–dúr szonáta, Vivaldi: d–moll concerto nehézségi szintjén.
– **Egy más stílusú előadási darab** Bozza: Capricco (Leduc) nehézségi szintjén.
Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

– megfelelés az előírt követelményeknek,
– technikai felkészültség,
– helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
– hangképzés,
– intonáció,
– hangszerkezelés,
– artikulációk és díszítések alkalmazása,
– helyes ritmus és tempó,
– előadásmód,
– a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
– memória,
– alkalmazkodóképesség,
– állóképesség.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

Megfelelő minőségű, trombiták, tartozékokkal (tok,
fúvóka). Jól felhangolt zongora (pianínó).
Legalább 2 db, állítható magasságú
kottaállvány Metronóm
Lehetőleg a teljes alakot visszaadó tükör.

HARSONA–TENORKÜRT–BARITONKÜRT

A harsona és rokon hangszerei, a tenorkürt– és a baritonkürt– tanítás szakirányú feladatai

A képzés legeredményesebb módjának az tekinthető, ha a tanuló 8–9 éves korában tenoron vagy baritonon kezdi a mélyrézfúvós hangszerek tanulását és csak a tanulmányok során amikor erre alkalmassá válik, tér át a harsona tanulására. A tenoron vagy baritonon megszerzett készségek birtokában a továbbtanulást megelőző két évben elegendő a harsonatanulást megkezdeni a zeneművészeti szakközépiskolai felvételi követelmény eléréséhez.

A harsonatanítás szakirányú feladatai:

– ismertesse meg a tanulóval (életkoruknak megfelelő szinten) a hangszerek lehetőségeit, irodalmát; történetét, akusztikai sajátosságait, az irodalom legkiemelkedőbb alkotó– és előadóművészeit.

Alakítson ki könnyed hangszerkezelést:
– megfelelő légzéstechnikát, helyes befúvásmódot, test–, száj–, hangszer– és kéztartást, tolókezelést és tudatosítsa ezeket,
– dinamikailag árnyalt, telt, színes, kifejező zenei hangot,
– differenciált hangindítást és hanglezárást,
– megfelelő tempójú repetíciót,
– laza, egyenletes kartechnikát,
– pontosan összehangolt nyelv– és karmozgást.

A fentiek eléréséhez gyakoroltasson rendszeresen
– tartott hangokat állandó és változó dinamikával, az intonáció lehetőség szerinti megtartásával,

– hangsorokat, fokozatosan táguló hangterjedelemben, különböző figurációkkal,
– a felmerülő technikai problémáknak megfelelő mozdulatsorokat, ujjgyakorlatokat.

Fordítson figyelmet
– a helyes légzés kialakítására, gyakorlására, fejlesztésére intenzív légzésfejlesztési gyakorlatokkal,
– a helyes szájtartás kialakítására, a szájizomzat fejlesztésére a mindennapi gyakorlatok segítségével:
– fúvóka és hangszer nélkül csupán ajakkal,
– csak fúvókával,
– hangszerrel,
– mindezek ellenőrzése fúvóka karikával,

– a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,
– a lapról olvasási készség fejlesztésére,
– a tudatos zenei memorizálásra,
– a művek zeneileg igényes kidolgozására,
– a rendszeres társas muzsikálásra.
Tanítsa meg a tanulót a hangszer karbantartására.

Előképző évfolyamok

1. évfolyam (előképző)

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése
– A hangszer felépítése, részei.
– A kottaolvasás alapfogalmai, illetve kulcs.
– Az egész, fél, negyed, nyolcad hangjegyértékek és az ezeknek megfelelő szünetjelek.
– A 4/4–es, 2/4–es és 3/4–es ütemek.
– Az előforduló hangok fogásai.
– A helyes test– és hangszertartás kialakítása.
– A rekeszlégzés alapjainak elsajátítása, a levegővezetés megalapozása.
– A helyes szájtartás kialakítása ajakrezgés és fúvókázás segítségével.
– A hangindítás megalapozása.

Felhasználható tananyag

Steiner: Harsona ABC (ajak– és
fúvókagyakorlatok) Varasdy – Nagyiván –
Sztán: Trombitaiskola I. Varasdy – Nagyiván –
Sztán: Trombitaiskola I. Steiner–Völgyi–Zilcz:
Harsonaiskola I.
Steiner: Bariton
ABC Steiner:
Harsona ABC
Colin: Trombitaiskola kezdőknek
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola
I. Ujfalusy – Steiner: Előadási darabok
rézfúvókra, Sztán: Repertoire Trombita–
Előadási darabok gordonkára I,
Manfred Schmitz: Trompeten
spiele 1. Gyerekdalok, népdalok

Követelmény

Az egészséges, szép hang kialakítása.
Hangterjedelem: maximum B–g–ig
(hangzó).

Az év végi vizsga anyaga

– Két gyakorlat,
– Egy előadási darab.

2. évfolyam (előképző)

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

– A hangszer felépítése, részei.
– A kottaolvasás alapfogalmai, illetve kulcs.
– Az egész, fél, negyed, nyolcad hangjegyértékek és az ezeknek megfelelő szünetjelek.
– A 4/4–es, 2/4–es és 3/4–es ütemek.
– Az előforduló hangok fogásai.
– A helyes test– és hangszertartás kialakítása.
– A rekeszlégzés alapjainak elsajátítása, a levegővezetés megalapozása.
– A helyes szájtartás kialakítása ajakrezgés és fúvókázás segítségével.
– A hangindítás megalapozása.
– A legato játék alapjainak elsajátítása ajakrezgéssel, fúvókával, hangszerrel.

Felhasználható tananyag

Steiner: Harsona ABC
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola I. vagy a tanuló képességeinek ismeretében a tanár belátása és tapasztalata szerinti gyakorlatok
Varasdy – Nagyiván – Sztán:
Trombitaiskola I. Steiner–Völgyi–Zilcz:
Harsonaiskola I. Steiner: Bariton ABC
Steiner: Harsona ABC
Colin: Trombitaiskola kezdőknek
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola
I. Ujfalusy – Steiner: Előadási darabok
rézfúvókra, Sztán: Repertoire Trombita–
Előadási darabok gordonkára I,
Manfred Schmitz: Trompeten
spiele 1.

Követelmény

Az egészséges, szép hang kialakítása.
Hangterjedelem: maximum G–b–ig
(hangzó).

Az év végi vizsga anyaga

– Két gyakorlat,
– Egy előadási darab.

Alapfokú évfolyamok „A” tagozat

1. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

– A hangszer felépítése, részei.
– Az egész, fél, negyed és nyolcad hangérték és a megfelelő szünetjelek.
– Nyújtópont a félkotta mellett.
– A módosítójelek.
– A 4/4–es, 2/4–es, 3/4–es ütem.
– Az előforduló hangok fogásai.
– Memóriafejlesztés: gyermekdalok, népdalok, és az előadási darabok kotta nélkül.
– Motívumok, dallamok azonosságának, különbözőségének megismerése.
– A helyes test– és hangszertartás kialakítása.
– A rekeszlégzés alapjainak gyakorlása, a levegővezetés megalapozása.
– A helyes szájtartás fejlesztése ajakrezgés és fúvókázás segítségével.
– A hangindítás megalapozása.
– A legato játék alapjainak elsajátítása ajakrezgéssel, fúvókával, hangszerrel.

Felhasználható tananyag

Steiner: Bariton ABC
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola I. Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola I. Steiner: Bariton ABC–ből válogatva
Perényi Péter: 347 etűd–ből válogatva
Krumpfer: Trompeten schule für anfanger–ből válogatva Colin: Trombitaiskola kezdőknek
Colin: Modern Method for Trombon
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola I. (zongorakíséretes darabok) Steiner: Harsonaiskola (a zongorakíséretes darabokból)
Ujfalusy – Steiner: Előadási darabok rézfúvókra,
Sztán: Repertoire Trombita
Manfred Schmitz Trompeten spiele 1. Lengyel–Pejtsik: Gordonkamuzsika I. Csáth: Előadási darabok gordonkára I.

Követelmény

A tanuló legyen képes egy oktáv hangterjedelmen belül a tanult ritmusértékeket tartalmazó gyakorlat előadására egészséges, szép hangon.
Hangterjedelem: G–b–ig (hangzó).

Az év végi vizsga anyaga

– Két gyakorlat,
– Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

2. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

– A kottaolvasás továbbfejlesztése: szinkópa, nagy és kis nyújtott és éles ritmusok ismertetése, a tizenhatod érték és szünetjele.
– A 3/8–os, 6/8–os, ütem és alla breve.
– Ritmusképlet: a triola és a 6/8–os ütem különböző képletei.
– A játékmód további differenciálása (staccato nyolcad mozgásban).
– Dinamika: a pianótól a fortéig.
– Memóriafejlesztés: hangsorok és előadási darabok (3–4) kotta nélkül.
– Hangterjedelem: G– d’–ig.
– Hangképzés: tiszta szép intonáció kialakítása fúvóka– és hangképző gyakorlatokon keresztül.
– A légvezetés, nyelvtechnika továbbfejlesztése.
– Hangsorok a tanuló hangterjedelmi képességeinek függvényében

Felhasználható tananyag

Steiner: Harsonaiskola ABC (ajak– és
fúvókagyakorlatok) Steiner: Mindennapi gyakorlatok
(felhangkötések)
Colin: Kötésgyakorlatok
Varasdy – Nagyiván – Sztán:
Trombitaiskola Ujfalusi – Pehl – Perlaki:
Harsonaiskola II. Steiner: Bariton ABC
Perényi Péter: 347
etűd Steiner: Harsona
ABC Lubik:
Kantilénák
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola
Steiner: Harsona ABC (a zongorakíséretes

darabokból) Ujfalusy–Steiner: Előadási darabok
rézfúvósokra

Sztán: Repertoire – Trombita,
Manfred Schmitz: Trompeten spiele 1
–2. Lengyel – Pejtsik:
Gordonkamuzsika I. Csáth: Előadási
darabok gordonkára I. Steiner:
Repertoire – Rézfúvók Charpentier: Te
Deum (Edition Simonffy) Négy régi
olasz dal (Edition Simonffy)
Borst – Bogár: Trombitamuzsika kezdők számára
Lengyel – Pejtsik: Gordonkamuzsika kezdők
számára

Követelmény

A tanuló legyen képes nyolcadokat, tizenhatodokat, tartalmazó darabok
lejátszására. Egy dúr skála és párhuzamos mollja kotta nélkül.
Különböző karakterű és ritmikájú gyakorlatok.
Évfolyamának megfelelő hangterjedelmű előadási darab előadása kotta nélkül

Az év végi vizsga anyaga

– Két gyakorlat,
– Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

3. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

– A dúr és moll hangsor szerkezete.
– A 9/8–os, 12/8–os ütem.
– Ritmusképletek: az eddig elsajátított ritmusképletek kombinációi.
– A zenei anyagban szereplő előadási darabok stílusjegyeinek ismerete.
– A társas zenélés alapjai, két–háromszólamú gyakorlatok eljátszása.
– A funkciók ellenőrzése, a hibák korrigálása a mindennapi gyakorlatokon keresztül.
– Hangképzés: az előírt hangterjedelmen és dinamikán belül kiegyenlített hanganyag
és tiszta intonáció kialakítása.
– A manuális készség továbbfejlesztése.
– A legato játék kifejlesztése, kvart– és kvintkötések lefelé és felfelé.

Felhasználható tananyag

Steiner: Harsonaiskola ABC (ajak– és fúvókagyakorlatok) Steiner: Mindennapi gyakorlatok (felhangkötések)
Colin: Kötésgyakorlatok
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola (63–118) Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Harsonaiskola II.
Steiner: Bariton ABC
Perényi Péter: 347 etűd

Steiner: Harsona ABC Lubik: Kantilénák
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola
Steiner: Harsona ABC (a zongorakíséretes darabokból) Ujfalusy–Steiner: Előadási darabok rézfúvósokra
Sztán: Repertoire – Trombita,
Manfred Schmitz: Trompeten spiele 1–2. Lengyel–Pejtsik: Gordonkamuzsika I. Csáth: Előadási darabok gordonkára I. Steiner: Repertoire – Rézfúvók Charpentier: Te Deum (Edition Simonffy) Négy régi olasz dal (Edition Simonffy)
Borst – Bogár: Trombitamuzsika kezdők számára
Lengyel – Pejtsik: Gordonkamuzsika kezdők számára

Követelmény

A tanuló legyen képes a tanult ritmusokra épülő gyorsabb technikai gyakorlat eljátszására. Felhangkötéseket tartalmazó gyakorlatok.
Barokk vagy klasszikus szonátatétel előadása.

Az év végi beszámoló anyaga

– Két gyakorlat,
– Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

4. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

– Ütemfajták: váltakozó ütemek.
– Ritmusképletek: különböző kevert ritmusok.
– Kottaolvasás: a tanuló legyen képes az évfolyamának megfelelő szinten lapról olvasni. Vegye figyelembe a dinamikai és artikulációs előírásokat.
– Hangképzés: az előírt hangterjedelmen és dinamikán belül kiegyenlített hanganyag és tiszta intonáció kialakítása, könnyed fúvástechnika birtoklása.
– A nyelv– és ujjtechnika továbbfejlesztése, a manuális készség kialakítása technikai gyakorlatok segítségével.
– A technikai jellegű gyakorlatok és nehezebb zenei fordulatok virtuóz megoldása, az előírt tempójelzések következetes betartása.
– Kötéstanulmányok: kis terc–, nagy terc–, kvint–, kvart– le és felfelé.

Felhasználható tananyag

Steiner: Mindennapi gyakorlatok
Steiner: Harsona ABC (mindennapi gyakorlatok) Lubik: Kantiléna
Colin: Complete Modern Method for Trumpet or Cornet

Colin: Kötésgyakorlatok
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola II. (skálatanulmányok) Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola II. (1–51)
Clodomier: Petits Exercices.
Robert Müller: Technische studien I. Steiner: Harsona ABC
Perényi Péter: 347 etűd
Ujfalusy – Pehl – Perlaki: Harsonaiskola II.
Arban: gyakorlatok válogatva a hangterjedelemnek megfelelően Steiner: Harsona ABC
Ujfalusy – Steiner: Előadási darabok rézfúvókra, Sztán: Repertoire Trombita
Előadási darabok gordonkára I
Manfred Schmitz Trompeten spiele 1–2. Lengyel–Pejtsik: Gordonkamuzsika I–II Csáth: Előadási darabok gordonkára I–II
Steiner: Repertoire Rézfúvók
Magyar szerzők előadási darabjai trombitára és zongorára Sugár: Dal és tánc
Hasse: Két tánc Purcell: Szvit

Követelmény

Nagyobb terjedelmű, igényes ritmikájú etűd eljátszása. Kantiléna jellegű nagy íveket átfogó

etűd előadása.
Barokk vagy klasszikus előadási darab stílusos előadása.

Az év végi vizsga anyaga

– Két gyakorlat,
– Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

5. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

– Ütemfajták: váltakozó ütemek.
– Ritmusképletek: különböző kevert ritmusok.
– Kottaolvasás: a tanuló legyen képes az évfolyamának megfelelő szinten lapról olvasni. Vegye figyelembe a dinamikai és artikulációs előírásokat.
– Hangképzés: az előírt hangterjedelmen és dinamikán belül kiegyenlített hanganyag és tiszta intonáció kialakítása, könnyed fúvástechnika birtoklása.
– A nyelv– és ujjtechnika továbbfejlesztése, a manuális készség kialakítása technikai gyakorlatok segítségével.
– A technikai jellegű gyakorlatok és nehezebb zenei fordulatok virtuóz megoldása, az előírt tempójelzések következetes betartása.
– Kötéstanulmányok: kis terc–, nagy terc–, kvint–, kvart– le és felfelé.

Felhasználható tananyag

Steiner: Mindennapi
gyakorlatok Lubik: Kantiléna
Colin: Complete Modern Method for Trumpet or Cornet
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola II.
(skálatanulmányok) Arban: Skálagyakorlatok
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola II. (52–
116) Clodomir: Petits Exercices.
Robert Müller: Technische
studien I. Steiner: Harsona ABC
Ujfalusy – Pehl – Perlaki:
Harsonaiskola II. Arban: gyakorlatok
válogatva
Steiner: Harsona ABC
Ujfalusy – Steiner: Előadási darabok
rézfúvókra, Sztán: Repertoire Trombita
Előadási darabok gordonkára I
Manfred Schmitz: Trompeten spiele
1–2. Lengyel–Pejtsik:
Gordonkamuzsika I–II Csáth:

Előadási darabok gordonkára I–II
Steiner: Repertoire Rézfúvók
Magyar szerzők előadási darabjai trombitára és
zongorára Sugár: Dal és tánc
Hasse: Két tánc
Purcell: Szvit
Diabelli:
Sonatina

Követelmény

Nagyobb terjedelmű, igényes ritmikájú etűd
eljátszása. Kantiléna jellegű nagy íveket átfogó
etűd előadása.
Barokk vagy klasszikus előadási darab stílusos előadása.

Az év végi vizsga anyaga

– Két gyakorlat,
– Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

6. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

– Ütemfajták: váltakozó ütemek.
– Ritmusképletek: különböző kevert ritmusok.
– Kottaolvasás: a tanuló legyen képes az évfolyamának megfelelő szinten lapról olvasni. Vegye figyelembe a dinamikai és artikulációs előírásokat. Sajátítsa el a tenorkulcs olvasását és használatát.
– Hangképzés: az előírt hangterjedelmen és dinamikán belül kiegyenlített hanganyag és tiszta intonáció kialakítása, könnyed fúvástechnika birtoklása.

– A nyelv– és ujjtechnika továbbfejlesztése, a manuális készség kialakítása technikai gyakorlatok segítségével.
– A technikai jellegű gyakorlatok és nehezebb zenei fordulatok virtuóz megoldása, az előírt tempójelzések következetes betartása.
– Kötéstanulmányok: kis terc–, nagy terc–, kvint–, kvart– oktáv kötések le és felfelé.

Felhasználható tananyag

Steiner: Mindennapi
gyakorlatok Steiner: Harsona
ABC
Arban: Vollstandige schule für trompete – válogatott
gyakorlatok Lubik: Kantiléna

Colin: Complete Modern Method for Trumpet or
Cornet Borst: Skálagyakorlatok trombitára
Arban: Technikai gyakorlatok – skálagyakorlatok (violin és basszuskulcsban, szükség szerint) Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola III.
Clodomir: Petits Exercices.
Robert Müller: Technische studien
I–II Kopprasch: Technikai etűdök I.
Ujfalusy – Pehl – Perlaki:
Harsonaiskola II. Makovecz: Válogatott
etűdök I.
Arban: gyakorlatok
válogatva Steiner: Harsona
ABC
Ujfalusy – Steiner: Előadási darabok
rézfúvókra, Sztán: Repertoire Trombita–
Előadási darabok gordonkára I,
Manfred Schmitz Trompeten spiele
1–2. Lengyel–Pejtsik:
Gordonkamuzsika I–II
Csáth: Előadási darabok gordonkára
I–II Steiner: Repertoire Rézfúvók
Magyar szerzők előadási darabjai trombitára és
zongorára Sugár: Dal és tánc
Hasse: Két tánc
Diabelli: Szonatina
Händel: B–dúr
sonata
Vivaldi: Sechs violoncello sonaten –
válogatva Purcell: Szvit
Telemann: F–dúr sonata
Fitzgerald: Angol szvit
Marcello: Hat szonáta
csellóra

Követelmény

Nagyobb terjedelmű, igényes ritmikájú etűd
eljátszása. Kantiléna jellegű nagy íveket átfogó
etűd előadása.
Barokk vagy klasszikus előadási darab stílusos előadása.

Az év végi beszámoló anyaga

– Egy skála
– Két gyakorlat,
– Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

Alapfokú évfolyamok „B” tagozat

2. évfolyam „B” tagozat

„B” tagozatos oktatásra irányítható az a tanuló, aki az átlagot meghaladó zenei tehetséggel és hangszeres adottságokkal rendelkezik, valamint érdeklődése és szorgalma alkalmassá teszi arra, hogy megfeleljen a „B” tagozatos oktatás minőségben és mennyiségben magasabb követelményeinek.
A tanulók legkorábban az „A” tagozat 2. évfolyam elvégzése után kerülhetnek „B” tagozatra.

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

– A kottaolvasás továbbfejlesztése: szinkópa, nagy és kis nyújtott és éles ritmusok ismertetése, a tizenhatod érték és szünetjele.
– A 3/8–os, 6/8–os, ütem és alla breve.
– Ritmusképlet: a triola és a 6/8–os ütem különböző képletei.
– A játékmód további differenciálása (staccato nyolcad mozgásban).
– Dinamika: a pianótól a fortéig.
– Memóriafejlesztés: hangsorok és előadási darabok kotta nélkül.
– Hangterjedelem: G– d’–ig.
– Hangképzés: tiszta szép intonáció kialakítása fúvóka– és hangképző gyakorlatokon keresztül.
– A légvezetés, nyelvtechnika továbbfejlesztése.
– Hangsorok a tanuló hangterjedelmi képességeinek függvényében.

Felhasználható tananyag

Steiner: Harsonaiskola ABC
Steiner: Mindennapi
gyakorlatok Colin:
Kötésgyakorlatok
Varasdy – Nagyiván – Sztán:
Trombitaiskola Ujfalusy – Pehl – Perlaki:
Harsonaiskola II. Steiner: Bariton ABC
Perényi Péter: 347
etűd Steiner: Harsona
ABC Lubik:
Kantilénák
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola
Steiner: Harsona ABC (a zongorakíséretes
darabokból) Ujfalusy–Steiner: Előadási darabok
rézfúvósokra
Sztán: Repertoire – Trombita,

Manfred Schmitz: Trompeten spiele 1
–2. Lengyel–Pejtsik:
Gordonkamuzsika I. Csáth: Előadási
darabok gordonkára I. Steiner:
Repertoire – Rézfúvók Charpentier: Te
Deum (Edition Simonffy) Négy régi
olasz dal (Edition Simonffy)
Borst – Bogár: Trombitamuzsika kezdők számára

Lengyel – Pejtsik: Gordonkamuzsika kezdők számára

Követelmény

A tanuló legyen képes nyolcadokat, tizenhatodokat, tartalmazó darabok lejátszására. Egy dúr skála és párhuzamos mollja kotta nélkül.
Különböző karakterű és ritmikájú gyakorlatok.
Évfolyamának megfelelő hangterjedelmű előadási darab előadása kotta nélkül Hangsorok hármashangzat–felbontással a megadott hangterjedelmen belül.

Az év végi vizsga anyaga

– Egy gyakorlat,
– Két előadási darab kotta nélkül.

3. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

– A dúr és moll hangsor szerkezete.
– A 9/8–os, 12/8–os ütem.
– Ritmusképletek: Az eddig elsajátított ritmusképletek kombinációi.
– A zenei anyagban szereplő előadási darabok stílusjegyeinek ismerete.
– A társas zenélés alapjai, két–háromszólamú gyakorlatok eljátszása.
– A funkciók ellenőrzése, a hibák korrigálása a mindennapi gyakorlatokon keresztül.
– Hangképzés: az előírt hangterjedelmen és dinamikán belül kiegyenlített hanganyag és tiszta intonáció kialakítása.
– A manuális készség továbbfejlesztése.
– A legato játék kifejlesztése, kvart– és kvintkötések lefelé és felfelé.

Felhasználható tananyag

Steiner: Harsonaiskola ABC
Steiner: Mindennapi gyakorlatok
(felhangkötések) Colin: Kötésgyakorlatok
Varasdy – Nagyiván – Sztán:
Trombitaiskola Ujfalusy – Pehl – Perlaki:

Harsonaiskola II. Steiner: Bariton ABC
Perényi Péter: 347
etűd Steiner: Harsona
ABC Lubik:
Kantilénák
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola
Steiner: Harsona ABC (a zongorakíséretes darabokból) Ujfalusy–Steiner: Előadási darabok rézfúvósokra
Sztán: Repertoire – Trombita,
Manfred Schmitz: Trompeten spiele 1 –2. Lengyel–Pejtsik:
Gordonkamuzsika I. Csáth: Előadási darabok gordonkára I. Steiner:
Repertoire – Rézfúvók

Charpentier: Te Deum (Edition Simonffy) Négy régi olasz dal (Edition Simonffy)
Borst – Bogár: Trombitamuzsika kezdők számára
Lengyel – Pejtsik: Gordonkamuzsika kezdők számára

Követelmény

A tanuló legyen képes a tanult ritmusokra épülő gyorsabb technikai gyakorlat eljátszására. Felhangkötéseket tartalmazó gyakorlatok.
Barokk vagy klasszikus szonátatétel előadása.
Kvint– és kvartkötések és összekapcsolásuk nagy és kis terckötésekkel;
Hangsorok, terclépések, hármashangzatok egy oktávon keresztül, 2#, 2*b* előjegyzésig.

Az év végi vizsga anyaga

– Egy gyakorlat,
– Két előadási darab kotta nélkül.

4. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

– Ütemfajták: váltakozó ütemek.
– Ritmusképletek: különböző kevert ritmusok.
– Kottaolvasás: a tanuló legyen képes az évfolyamának megfelelő szinten lapról olvasni.
– Hangképzés: a használt hangterjedelmen és dinamikán belül kiegyenlített hanganyag és tiszta intonáció kialakítása, könnyed fúvástechnika birtoklása.

– A nyelv– és ujjtechnika továbbfejlesztése, a manuális készség kialakítása technikai gyakorlatok segítségével.
– A technikai jellegű gyakorlatok és nehezebb zenei fordulatok virtuóz megoldása, az előírt tempójelzések következetes betartása.
– Kötéstanulmányok: kis terc–, nagy terc–, kvint–, kvart– le és felfelé.

Felhasználható tananyag

Steiner: Harsonaiskola ABC
Steiner: Mindennapi
gyakorlatok Colin:
Kötésgyakorlatok
Varasdy – Nagyiván – Sztán:
Trombitaiskola Ujfalusy – Pehl – Perlaki:
Harsonaiskola II. Steiner: Bariton ABC
Perényi Péter: 347
etűd Steiner: Harsona
ABC Lubik:
Kantilénák
Varasdy – Nagyiván – Sztán:
Trombitaiskola Steiner: Harsona ABC
Ujfalusy–Steiner: Előadási darabok
rézfúvósokra Sztán: Repertoire – Trombita,
Manfred Schmitz: Trompeten spiele 1 –2.
Lengyel–Pejtsik: Gordonkamuzsika I.
Csáth: Előadási darabok gordonkára I.
Steiner: Repertoire – Rézfúvók
Charpentier: Te Deum (Edition
Simonffy) Négy régi olasz dal (Edition
Simonffy)
Borst – Bogár: Trombitamuzsika kezdők számára
Lengyel – Pejtsik: Gordonkamuzsika kezdők
számára

Követelmény

Ujjgyakorlatok, a díszítések megalapozása.
A természetes kvint–, kvart–, nagy és kis terckötések.
Hangsorok, terclépések, hármashangzatok másfél oktávon keresztül 4#, 4*b* előjegyzésig; a teljes kvintkör ismerete.

Az év végi vizsga anyaga

– Egy gyakorlat,
– Két előadási darab kotta nélkül.

5. évfolyam „B”tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

– Ütemfajták: váltakozó ütemek.
– Ritmusképletek: különböző kevert ritmusok.
– Kottaolvasás: a tanuló legyen képes az évfolyamának megfelelő szinten lapról olvasni. Vegye figyelembe a dinamikai és artikulációs előírásokat.
– Hangképzés: az előírt hangterjedelmen és dinamikán belül kiegyenlített hanganyag és tiszta intonáció kialakítása, könnyed fúvástechnika birtoklása.
– A nyelv– és ujjtechnika továbbfejlesztése, a manuális készség kialakítása technikai gyakorlatok segítségével.
– A technikai jellegű gyakorlatok és nehezebb zenei fordulatok virtuóz megoldása, az előírt tempójelzések következetes betartása.
– Kötéstanulmányok: kis terc–, nagy terc–, kvint–, kvart– le és felfelé.

Felhasználható tananyag

Steiner: Mindennapi
gyakorlatok Lubik: Kantiléna
Colin: Complete Modern Method for Trumpet or
Cornet Varasdy – Nagyiván – Sztán:
Trombitaiskola II.
Arban: Skálagyakorlatok
Clodomir: Petits
Exercices.
Robert Müller: Technische
studien I. Steiner: Harsona ABC
Ujfalusy – Pehl – Perlaki:
Harsonaiskola II. Arban: gyakorlatok
válogatva

Steiner: Harsona ABC
Ujfalusy – Steiner: Előadási darabok
rézfúvókra, Sztán: Repertoire Trombita
Előadási darabok gordonkára I
Manfred Schmitz: Trompeten spiele
1–2. Lengyel–Pejtsik:
Gordonkamuzsika I–II Csáth:
Előadási darabok gordonkára I–II
Steiner: Repertoire Rézfúvók
Sugár: Dal és
tánc Hasse: Két
tánc Purcell:
Szvit Diabelli:
Sonatina

Követelmény

Nagyobb terjedelmű, igényes ritmikájú etűd
eljátszása. Kantiléna jellegű nagy íveket átfogó
etűd előadása.
Barokk vagy klasszikus előadási darab stílusos
előadása. Ujjgyakorlatok, a díszítések
megalapozása.
A természetes kvint–, kvart–, nagy és kis terckötések.
Hangsorok, terclépések, hármashangzatok másfél oktávon keresztül 4#, 4*b* előjegyzésig; a teljes kvintkör ismerete.

Az év végi vizsga anyaga

– Egy gyakorlat,
– Két előadási darab kotta nélkül.

6. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

– Ütemfajták: váltakozó ütemek.
– Ritmusképletek: különböző kevert ritmusok.
– Kottaolvasás: a tanuló legyen képes az évfolyamának megfelelő szinten lapról olvasni. Vegye figyelembe a dinamikai és artikulációs előírásokat. Sajátítsa el a tenorkulcs olvasását és használatát.
– Hangképzés: az előírt hangterjedelmen és dinamikán belül kiegyenlített hanganyag és tiszta intonáció kialakítása, könnyed fúvástechnika birtoklása.
– A nyelv– és ujjtechnika továbbfejlesztése, a manuális készség kialakítása technikai gyakorlatok segítségével.
– A technikai jellegű gyakorlatok és nehezebb zenei fordulatok virtuóz megoldása, az előírt tempójelzések következetes betartása.
– Kötéstanulmányok: kis terc–, nagy terc–, kvint–, kvart– oktáv kötések le és felfelé.

Felhasználható tananyag

Steiner: Mindennapi gyakorlatok

Steiner: Harsona ABC (mindennapi
gyakorlatok) Lubik: Kantiléna
Colin: Complete Modern Method for Trumpet or
Cornet Borst: Skálagyakorlatok trombitára
Arban: Technikai gyakorlatok – skálagyakorlatok (violin és basszuskulcsban, szükség szerint) Clodomir: Petits Exercices.
Robert Müller: Technische studien
I–II Kopprasch: Technikai etűdök I.

Ujfalusy – Pehl – Perlaki:
Harsonaiskola II. Makovecz: Válogatott
etűdök I.
Arban: gyakorlatok
válogatva Steiner: Harsona
ABC
Ujfalusy – Steiner: Előadási darabok
rézfúvókra, Sztán: Repertoire Trombita–
Előadási darabok gordonkára I,
Lengyel–Pejtsik: Gordonkamuzsika
I–II Steiner: Repertoire Rézfúvók
Magyar szerzők előadási darabjai trombitára és
zongorára Sugár: Dal és tánc
Diabelli: Szonatina
Vivaldi: Sechs violoncello sonaten –
válogatva Telemann: F–dúr sonata
Marcello: Hat szonáta csellóra

Követelmény

Nagyobb terjedelmű, igényes ritmikájú etűd
eljátszása. Kantiléna jellegű nagy íveket átfogó
etűd előadása.
Barokk vagy klasszikus előadási darab stílusos
előadása. Ujjgyakorlatok, a díszítések
megalapozása.
A természetes kvint–, kvart–, nagy és kis terckötések.
Hangsorok, terclépések, hármashangzatok másfél oktávon keresztül 4#, 4*b* előjegyzésig; a teljes kvintkör ismerete.

Az év végi vizsga anyaga

– Egy gyakorlat,
– Két előadási darab kotta nélkül.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A tanuló

– a zenei anyagot életkorának, egyéni képességeinek és készségeinek megfelelő hangszerkezeléssel, kotta– és stílushűen, értelmesen tagolva, kifejezően szólaltassa meg,
– rendelkezzék a játszott zenei anyag megszólaltatásához szükséges koncentrálóképességgel,
– legyen tisztában a hangszerkezelés alapvető tudnivalóival, alkalmazza tudatosan a

helyes légzéstechnikát, befúvásmódot,
– sajátítsa el az ajak és a kéz összehangolt munkáját; harsonánál a helyes tolókakezelést,
– legyen képes a hangok biztonságos megszólaltatására az előírt hangterjedelemben,
– tudjon dinamikailag árnyalt, kulturált, kifejező hangot képezni,
– alkalmazza játékában a hangindítás, elválasztás és hangbefejezés különböző módjait,
– törekedjék játékában a tiszta intonációra,
– rendelkezzék az alapfokon játszott zenei anyag megszólaltatásához szükséges technikával,
– tudjon önállóan hangolni,
– ismerje a hangszer karbantartásának alapvető feladatait, és végezze ezeket önállóan,
– ismerje a tanult anyagban előforduló tempó– és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,
– a tanár útmutatásai alapján legyen képes a különböző zenei kifejezőeszközök alkalmazására (artikuláció, agogika, díszítés, lassítás, hangsúlyozás stb.),
– a tanár útmutatásai alapján legyen képes az új darabok egyszerűbb dallami díszítésére,
– ismerje a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat,
– ismerje a használt hangszer történetét, rokon hangszereit,
– ismerje az adott hangszer szerepét különböző zenei korszakokban.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes tudásáról számot adni az alábbiak pódiumon történő bemutatásával:
– egy szabadon választott skála és hármashangzat–felbontás két oktávon keresztül,
– két, lehetőleg különböző jellegű gyakorlat
– egy előadási darab zongorakísérettel, kotta nélkül (minimum Pergolesi: Ária című mű nehézségi szintjén).
Legyen képes
– a használt hangterjedelmen belül kiegyenlített, szép hang elérésére a tiszta intonáció megtartásával,
– az állóképesség növelésére
– árnyaltabb zenei megformálásra.

Művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei
A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama

Harsona–tenorkürt–baritonkürt főtárgy
„A” tagozat: minimum 8 perc
„B” tagozat: minimum 10 perc

Harsona

„A” tagozat

– Egy dúr hangsor másfél oktávon keresztül, a hozzá tartozó hármashangzat–felbontással.
– Egy etűd; Steiner: Harsona–ABC 16/2. Andante, 17/1. Andantino, 18/2.
Allegretto, 19/2. Allegretto (EMB Z 14144) nehézségi szintjén.
– Egy előadási darab; Steiner: Előadási darabok rézfúvósokra c. gyűjteményből (EMB Z 13114)
F. Schubert: Bölcsődal 20., L. Mozart: Trombitaszó 22., Anonymus: Hornpipe 24., H. Purcell: Induló 26., Corelli: Gavotta 28., Rimsky–Korsakov: Mazurka 35., vagy hasonló nehézségű előadási darabok.
Az etűd kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

– Egy dúr hangsor és párhuzamos mollja másfél oktávon keresztül, különböző képletekkel (pl.: hármashangzat–felbontás, tercmenet).
– Egy etűd; Makovecz: Válogatott etűdök harsonára (EMB Z 14143) I./4. Poco Allegro, 6. Allegro, 12. Allegretto nehézségi szintjén.
– Egy előadási darab; Steiner: Előadási darabok rézfúvósokra c. gyűjteményből (EMB Z 13114)
J. S. Bach: Menüett 27., Nagy Olivér: Chorea Hungarica 31., G. Giordani: Arietta 33., G. B. Pergolesi: Ária 34., Bogár István: 4 bagatell 36.; Hasse: Két tánc a Repertoire album gordonkára és zongorára c. gyűjteményből (EMB Z 5958), Marcello szonátatételek a 6 szonáta gordonkára és basso continuóra c. kötetből (EMB Z 13547), vagy hasonló nehézségű előadási darabok.
Az etűd kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

Tenorkürt

„A” tagozat

– Egy másfél oktávos skála első képlete.
– Egy etűd; Varasdy–Nagyiván–Sztán: Trombitaiskola II. 51–116. (EMB12657) nehézségi szintjén.
– Egy előadási darab; Ujfalusi–Steiner: Előadási darabok rézfúvósokra c. gyűjteményből (EMB13114). Schubert: Bölcsődal 20., L. Mozart: Trombitaszó 22., Anonymus: Hornpipe 24.,
H. Purcell: Induló 26., Corelli: Gavotta 28., Rimsky–Korsakov: Mazurka 35., vagy hasonló nehézségű előadási darabok.
Az etűd kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

– Egy másfél oktávos skála három képlettel.
– Egy etűd; Varasdy–Nagyiván–Sztán: Trombitaiskola II. 51–116. (EMB12657) Clodomir: Etűdök I–II. nehézségi szintjén.
– Egy előadási darab; Ujfalusi–Steiner: Előadási darabok rézfúvósokra c. gyűjteményből

(EMB13114), J.S.Bach: Menüett 27., Nagy Olivér: Chorea Hungarica 31. G.Giordani: Arietta

33., G.B.Pergolesi: Aria 34., Bogár István: 4 bagatell 36.; Hasse: Két tánc, Marcello szonátatételek, vagy hasonló nehézségű előadási darabok.
Az etűd kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

Baritonkürt

„A" tagozat

– Egy másfél oktávos skála első képlete.
– Egy etűd; Varasdy–Nagyiván–Sztán: Trombitaiskola II. 51–116. (EMB12657) nehézségi szintjén.
– Egy előadási darab; Ujfalusi–Steiner: Előadási darabok rézfúvósokra c, gyűjteményből (EMB13114) F. Schubert: Bölcsődal 20., L. Mozart: Trombitaszó 22., Anonymus: Hornpipe 24.,
H. Purcell: Induló 26., Corelli: Gavotta 28., Rimsky–Korsakov: Mazurka 35., vagy hasonló nehézségű előadási darabok.
Az etűd kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B" tagozat

– Egy másfél oktávos skála három képlettel.
– Egy etűd; Steiner: Bariton–ABC (EMB14284) 70–86; Perényi: 347 etűd harsonára (EMB 14452) 130–137. nehézségi szintjén.
– Egy előadási darab;Ujfalusi–Steiner: Előadási darabok rézfúvósokra c. gyűjteményből (EMB13114) J.S.Bach: Menüett 27., Nagy Olivér: Chorea Hungarica 31., G. Giordani: Arietta 33., G. B. Pergolesi: Aria 34., Bogár István: 4 bagatell 36.; Hasse: Két tánc, Marcello szonátatételek, vagy hasonló nehézségű előadási darabok.
Az etűd kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

– megfelelés az előírt követelményeknek,
– technikai felkészültség,
– helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
– hangképzés,
– intonáció,
– hangszerkezelés,
– artikulációk és díszítések alkalmazása,
– helyes ritmus és tempó,
– előadásmód,
– a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
– memória,
– alkalmazkodóképesség,
– állóképesség.

Továbbképző évfolyamok „A" tagozat

7. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

– Kottaolvasás: baritonkürtön a tenorkulcs használatának megismerése, elsajátítása és gyakorlása.
– Díszítések és trillák.
– Az előadott művek levegővel való önálló tagolása.
– Gyors tánctételek karakterisztikus megoldása.
– Közepesen nehéz etűdök és előadási darabok lapról játszása.
– Az ajkak rugalmasságának és erejének fejlesztése, különböző kötés– és intervallumgyakorlatokkal.
– A zenei anyagban szereplő művek formai elemzése, hangnemi kitérések felismerése.
– Az előforduló tempójelzések ismerete.
– A kamara– és zenekari játék előtérbe helyezése.
– Törekvés a teljes dinamikai skála megvalósítására (*pp–ff*–ig), különös figyelemmel a szép hangra.

Felhasználható tananyag

Steiner: Mindennapi gyakorlatok Rolf Quinque: ASA method Colin: Kötésgyakorlatok
Arban: Gyakorlatok
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola
III. Arban: Skálatanulmányok
Clodomir: Etűdök I–II.
Arban: Ritmustanulmányok, díszítés– és trilla–előkészítő tanulmányok, intervallumgyakorlatok Kopprasch: Technikai etűdök I.
Makovecz: Válogatott etűdök I
Müller: Technikai gyakorlatok II–III. Couillaud: 20 etűd
Marcello: Szonáták
Paudert: Berühmte Arien Kurpiński: Kavatina
Baldassari: Szonáta
Barat: Orientale
Händel: Hallei szonáta
Teleman: B–dúr szonáta
Rouger: Velencei karnevál

Követelmény

A díszítések stílusos alkalmazása a gyakorlatokban és előadási darabokban.
Dúr és moll hangsorok másfél oktávon keresztül, hármashangzat–felbontásokkal. Intervallumgyakorlatok másfél oktávon keresztül.
Barokk, klasszikus vagy romantikus darab stílusos előadása díszítésekkel.

Az év végi vizsga anyaga

– Egy gyakorlat,
– Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

8. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

– Két oktávos skála, tercskála; a főhármasok, a dominánsszeptim hangjainak ismerete és összehasonlításuk.
– Az ütemfajták, hangjegyértékek és ritmusképletek átfogó és rendszerezett ismerete.
– A teljes hangterjedelem birtoklása, kiegyenlített hangerővel és hangszínnel.
– Az ajkak rugalmasságának és erejének fokozása.

Felhasználható tananyag

Steiner: Mindennapi gyakorlatok Rolf Quinque: ASA method Colin: Lip flexibilites (válogatva) Slokar: Hangképző gyakorlatok
Arban: Skálatanulmányok, kromatikus gyakorlatok, hármashangzat–felbontások Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola IV.
Clodomir: Etűdök II.
Arban: Ritmustanulmányok, trillák, díszítések Kopprasch: Technikai etűdök I.
Makovecz: Válogatott etűdök Bordogni: Vocalises
Müller: Technikai etűdök III Blazevich: Etűdök harsonára
Ujfalusy – Steiner: Előadási darabok Marcello: Szonáták
Vivaldi: Szonáták

Követelmény

A tanuló legyen képes egy nagyobb terjedelmű, zeneileg és technikailag igényesebb darab eljátszására.

Tudja megvalósítani az előírt dinamikát (*pp–ff*–ig) az egész hangterjedelemben.
Az év végi vizsga anyaga

– Egy gyakorlat,
– Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

9. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

Az eddig elsajátított készségek megőrzése, fejlesztése.
A légzés és levegővezetés terén eddig tanultak elmélyítése, következetes alkalmazása, az előforduló hibák korrigálása.

A további hangszeres fejlődés mellett a zenei műveltség elmélyítése, a zenélési kedv ébrentartása.
A kamarazenélés és a zenekarban való játék előtérbe helyezése.

Felhasználható tananyag

Steiner: Mindennapi
gyakorlatok Slokar:
Hangképző gyakorlatok Rolf
Quinque: ASA method
Stamp: Warm Ups
Colin: Warm Ups
Maggio: Befúvási
gyakorlatok Colin:
Skálatanulmányok Arban:
Skálatanulmányok
Arban: Famous Method for
Trombone Colin: Modern Method
for Trombone Müller: Technikai
etűdök III Kopprasch: Technikai
etűdök I–II Bordogni: Vocalises
Lafosse: Complete Method
III Couillaud: 20 etűd
Vobaron: Etűdök I–II.
Clodomier: Etűdök II–III.
Makovecz: Válogatott etűdök
I–II. Corelli: Szonáták
Marcello:
Szonáták Vivaldi:
Szonáták
A trombita– és harsonairodalom szólóművei

Követelmény
Díszítések.
Tripla– és/vagy duplanyelv
előkészítés. Rövid előke, dupla
előke.
Trilla előkével, utókával.
Az év végi vizsga anyaga

– Egy gyakorlat,
– Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

10. évfolyam„A" tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

– Az eddig elsajátított készségek megőrzése, fejlesztése.
– A légzés és levegővezetés terén eddig tanultak elmélyítése, következetes alkalmazása, az előforduló hibák korrigálása.
– A további hangszeres fejlődés mellett a zenei műveltség elmélyítése, a zenélési kedv ébrentartása.
– A kamarazenélés és a zenekarban való játék előtérbe helyezése.
– A záróvizsga sikeres letétele érdekében a lehető legtöbb egyéni szereplési lehetőség kihasználása.

Felhasználható tananyag

Steiner: Mindennapi
gyakorlatok Slokar:
Hangképző gyakorlatok Rolf
Quinque: ASA method
Stamp: Warm Ups
Colin: Warm Ups
Maggio: Befúvási
gyakorlatok Colin:
Skálatanulmányok Arban:
Skálatanulmányok
Arban: Famous Method for
Trombone Colin: Modern Method
for Trombone Müller: Technikai
etűdök III Kopprasch: Technikai
etűdök I–II Bordogni: Vocalises
Lafosse: Complete Method
III Couillaud: 20 etűd
Vobaron: Etűdök I–II.
Clodomier: Etűdök II–III.

Makovecz: Válogatott etűdök
I–II. Corelli: Szonáták
Marcello:
Szonáták Vivaldi:
Szonáták

Követelmény

Díszítések.
Ttripla és duplanyelv
gyakorlatok. Rövid előke,
dupla előke.
Trilla előkével, utókával.
Az év végi vizsga anyaga

– Egy gyakorlat,
– Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

Továbbképző évfolyamok „B" tagozat

7. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

– Kottaolvasás: baritonkürtön a tenorkulcs használatának megismerése,
elsajátítása és gyakorlása.
– Díszítések és trillák.
– Az előadott művek levegővel való önálló tagolása.
– Gyors tánctételek karakterisztikus megoldása.
– Közepesen nehéz etűdök és előadási darabok lapról játszása.
– Az ajkak rugalmasságának és erejének fejlesztése, különböző
kötés– és intervallumgyakorlatokkal.
– A zenei anyagban szereplő művek formai elemzése, hangnemi kitérések felismerése.
– Az előforduló tempójelzések ismerete.
– A kamara– és zenekari játék előtérbe helyezése.
– Törekvés a teljes dinamikai skála megvalósítására (*pp–ff*–ig), különös
figyelemmel a szép hangra.

Felhasználható tananyag
Steiner: Mindennapi
gyakorlatok Rolf Quinque:
ASA method Colin:
Kötésgyakorlatok
Arban: Gyakorlatok
Arban:
Skálatanulmányok

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola
III. Clodomir: Etűdök I–II.
Arban: Ritmustanulmányok, díszítés– és trilla–előkészítő tanulmányok,
intervallumgyakorlatok Kopprasch: Technikai etűdök I.
Makovecz: Válogatott etűdök I
Müller: Technikai gyakorlatok II–
III. Couillaud: 20 etűd
Marcello: Szonáták
Paudert: Berühmte
Arien Kurpiński:
Kavatina Baldassari:
Szonáta Barat:
Orientale
Händel: Hallei szonáta
Teleman: B–dúr szonáta
Rouger: Velencei
karnevál **Követelmény**

A díszítések stílusos alkalmazása a gyakorlatokban és előadási darabokban.
Dúr és moll hangsorok másfél oktávon keresztül, hármashangzat–
felbontásokkal. Intervallumgyakorlatok másfél oktávon keresztül.
Barokk, klasszikus vagy romantikus darab stílusos előadása
díszítésekkel. Egyszerű díszítések és trillák.
Kvint–, kvart– és terckötések összekapcsolása, oktávkötések.
Dúr és moll hangsorok másfél oktávon keresztül, terclépések, hármashangzat–felbontások
(I–IV– V), hangköztanulmányok.

Az év végi vizsga anyaga

– Egy gyakorlat,
– Egy barokk szonáta lassú és gyors tétel lehetőleg kotta nélkül,
– Egy más stílusú előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

8. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

– Kétoktávos skála, tercskála; a főhármasok, a dominánsszeptim hangjainak
ismerete és összehasonlításuk.
– Az ütemfajták, hangjegyértékek és ritmusképletek átfogó és rendszerezett ismerete.
– A teljes hangterjedelem birtoklása, kiegyenlített hangerővel és hangszínnel.
– Az ajkak rugalmasságának és erejének fokozása.

Felhasználható tananyag

Steiner: Mindennapi
gyakorlatok Rolf Quinque:
ASA method Colin: Lip
flexibilites (válogatva) Slokar:
Hangképző gyakorlatok
Arban: Skálatanulmányok, kromatikus gyakorlatok, hármashangzat–
felbontások Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola IV.
Clodomir: Etűdök II.
Arban: Ritmustanulmányok, trillák,
díszítések Kopprasch: Technikai etűdök I.

Makovecz: Válogatottt
Etűdök Bordogni: Vocalises
Müller: Technikai etűdök
III Blazevich: Etűdök
harsonára
Ujfalusy – Steiner: Előadási
darabok Marcello: Szonáták
Vivaldi: Szonáták

Követelmény

A tanuló legyen képes egy nagyobb terjedelmű, zeneileg és technikailag igényesebb darab eljátszására.
Tudja megvalósítani az előírt dinamikát (*pp–ff*–ig) az egész hangterjedelemben.
Az ajakizomzat rugalmasságának és erejének fokozása, a pedálhangoktól a magas regiszterig fokozott figyelemmel a helyes funkciókra és a szép hangra.
A kétoktávos ötképletes skálatanulmányokból egy dúr és egy moll hangsor.

Az év végi vizsga anyaga

– Egy gyakorlat,
– Egy barokk szonáta lassú és gyors tétele kotta nélkül,
– Egy más stílusú előadási darab kotta nélkül.

9. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

– A hangterjedelem bővítése, figyelemmel a szép hangra, a tiszta intonációra.
– Kiegyenlített hangzásra törekvés a teljes hangterjedelmen keresztül.

– Skálák két oktávos hangterjedelemben.
– Díszítés előtanulmányok, tripla nyelv tanulmányok.
– A játszott művek alapos ismerete, a zenei műveltség elmélyítése.
– A ritmusértékek, ütemfajták átfogó ismerete.
– A kamarazene és a zenekari játék előtérbe helyezése.
– Technikai virtuozitás és a tenorkulcsban való tájékozódás fejlesztése
– A tanuló eddig megszerzett tudását elsősorban a társas zenélés különböző formációiban (kamara, zenekar) tudja kamatoztatni

Felhasználható tananyag

Steiner: Mindennapi
gyakorlatok Slokar:
Hangképző gyakorlatok Rolf
Quinque: ASA method
Stamp: Warm Ups
Colin: Warm Ups
Maggio: Befúvási
gyakorlatok Colin:
Skálatanulmányok Arban:
Skálatanulmányok
Arban: Famous Method for
Trombone Colin: Modern Method
for Trombone Müller: Technikai
etűdök III Kopprasch: Technikai
etűdök I–II Bordogni: Vocalises
Lafosse: Complete Method
III Couillaud: 20 etűd
Vobaron: Etűdök I–II.
Clodomir: Etűdök II–
III.
Makovecz: Válogatott etűdök
I–II. Clodomir: Etűdök II–III–
IV. Bhöme: Etűdök
Brandt: Etűdök
Corelli: Szonáták
Marcello:
Szonáták Vivaldi:
Szonáták

Követelmény

Díszítések.
Tripla– és/vagy duplanyelv
előkészítés. Rövid előke, dupla
előke.
Fejlessze a színpadi biztonságot egyéni és társas zenei produkciókban.

Az év végi vizsga anyaga

– Egy gyakorlat,
– Két előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

10. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

– Technikai virtuozitás
– A tenor– és altkulcsban való tájékozódás

Felhasználható tananyag

Steiner: Mindennapi
gyakorlatok Slokar:
Hangképző gyakorlatok Rolf
Quinque: ASA method
Stamp: Warm Ups
Colin: Warm Ups
Maggio: Befúvási
gyakorlatok Colin:
Skálatanulmányok Arban:
Skálatanulmány*ok*
Arban: Famous Method for
Trombone Colin: Modern Method
for Trombone Müller: Technikai
etűdök III Kopprasch: Technikai
etűdök I–II Bordogni: Vocalises
Lafosse: Complete Method
III Couillaud: 20 etűd
Vobaron: Etűdök I–II.
Clodomir: Etűdök II–
III.
Makovecz: Válogatott etűdök
I–II. Clodomir: Etűdök II–III–
IV. Bhöme: Etűdök
Brandt: Etűdök
Corelli: Szonáták
Marcello:
Szonáták Vivaldi:
Szonáták

Követelmény

Díszítések.
Tripla és duplanyelv
gyakorlatok. Rövid előke,
dupla előke.
Trilla előkével, utókával.
Fejlessze a színpadi biztonságot egyéni és társas zenei produkciókban.

Az év végi vizsga anyaga

– Egy gyakorlat,
– Két előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

K*övetelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után*

Az „A” tagozat végén

A légzés, levegővezetés terén tanultak elmélyítése, következetes alkalmazása, az előforduló hibák korrigálása.
A hangterjedelem további bővítése, fokozott figyelemmel a szép hangra és a tiszta intonációra. A kamarazenélés és a zenekari játék előtérbe helyezése.
A tanuló ismerjen különböző
– díszítéseket,
– trillákat,
– előkéket, tripla– és duplanyelves megoldásokat.

A „B” tagozat végén *(az „A” tagozat követelményein felül)*
A tanuló ismerje
– hangszere múltját, irodalmát,
– a kiművelt hangszeres technika
alapjait. Legyen képes
– minden regiszterben kiművelt hang megszólaltatására,
– biztonságos, pontos, hibátlan hangindításra,
– jó legato–technikára,
– dupla– és triplanyelv alkalmazására

Művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama

Harsona–Tenorkürt–Baritonkürt főtárgy
„A” tagozat: minimum 10 perc
„B” tagozat: minimum 10 perc

Harsona

A vizsga tartalma

„A” tagozat

– Egy etűd; Makovecz: Válogatott etűdök harsonára I.: (EMB14143) 20. Andante con moto, 27. Allegretto, 28. Mazurka, 30. Allegro moderato, 31. Allegretto, 32. Allegro moderato nehézségi szintjén.
– Két különböző karakterű zongorakíséretes előadási darab, melyből az egyik lehet kamaramű is (barokk szonáta, vagy egy versenymű két tétele, vagy egy gyors és egy lassú tempójú előadási darab).
Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

– Két etűd (az egyik etűd helyett duó, vagy egyéb kamaramű is választható); Makovecz: Válogatott etűdök harsonára I. EMB14143: 33–35., 37., 38., 44., 46–50. gyakorlatok nehézségi szintjén.
– Egy barokk szonáta két tétele (lassú–gyors).
– Egy más stílusú előadási darab zongorakísérettel.
Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

Tenorkürt

A vizsga tartalma

„A” tagozat
– Egy skála másfél oktávon keresztül, különböző képletekkel
– Egy etűd; Varasdy–Nagyiván–Sztán: Trombitaiskola IV. (EMB13493)1–30.
nehézségi szintjén.
– Két különböző karakterű zongorakíséretes előadási darab, melyből az egyik lehet kamaramű is: barokk szonáta, vagy egy versenymű két tétele, vagy egy gyors és egy lassú tempójú előadási darab; Corelli: Szonáták, Marcello: Szonáták, Vivaldi: Szonáták nehézségi szintjén.
Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

– Egy skála másfél oktávon keresztül, különböző képletekkel
– Egy etűd Varasdy–Nagyiván–Sztán: Trombitaiskola IV. (EMB13493) 30–53.
nehézségi szintjén.
– Egy barokk szonáta két tétele (lassú–gyors).
– Egy más stílusú előadási darab.
Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

Baritonkürt

A vizsga tartalma

„A” tagozat

– Egy skála másfél oktávon keresztül, különböző képletekkel
– Egy etűd; Kopprasch: Technikai etűdök I füzet (Hofmeister) nehézségi szintjén.
– Két különböző karakterű zongorakíséretes előadási darab, melyből az egyik lehet kamaramű is: barokk szonáta, vagy egy versenymű két tétele, vagy egy gyors és egy lassú tempójú előadási darab; Corelli: Szonáták, Marcello: Szonáták, Vivaldi: Szonáták nehézségi szintjén.
Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

– Egy skála másfél oktávon keresztül, különböző képletekkel.
– Két etűd; (az egyik etűd helyett duó, vagy egyéb kamaramű is választható) Kopprasch:

Technikai etűdök 7–22. I füzet (Hofmeister), Perényi: 347 etűd harsonára 250–270 (EMB14452); Bordogni: Vocalises nehézségi szintjén.
– Egy barokk szonáta két tétele (lassú–gyors).
– Egy más stílusú előadási darab zongorakísérettel.
Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

– megfelelés az előírt követelményeknek,
– technikai felkészültség,
– helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
– hangképzés,
– intonáció,
– hangszerkezelés,
– artikulációk és díszítések alkalmazása,
– helyes ritmus és tempó,
– előadásmód,
– a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
– memória,
– alkalmazkodóképesség,
– állóképesség.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

Megfelelő mennyiségű és minőségű hangszer. Jó minőségű zongora, vagy pianínó.
Lehetőleg teljes alakot visszaadó tükör. Metronóm.

Legalább 2 darab állítható magasságú kottatartó.

TUBA

A tubatanítás célja, feladatai:

– a tanuló egyéni adottságához, képességéhez igazodó módszerek kialakítása – kiemelt figyelmet fordítva az egyéni hangszeroktatásban rejlő pedagógiai lehetőségek kihasználására,
– a helyes légzés, befúvás, testtartás, hangszertartás beállítása, kialakítása,
– a hangszeres játékhoz szükséges motorikus reflexek, motivációs bázis, a naponkénti gyakorlás szükségletének kialakítása,
– a hangszeres játék megvalósításában részt vevő izmok lazaságának, terhelhetőségének tartósabb igénybevétel teljesítéséhez szükséges készségek kialakítása,
– a zenei elképzelések fejlesztése, a zenei előrelátás, a folyamatos kottaolvasás kialakítása,
– a zenei hallás átfogó fejlesztése,
– zenei memória fejlesztése, gyakorlati alkalmazásához szükséges jártasságok kialakítása,
– az egyéni hangszeres tanórákra, kamarazenei, zenekari foglalkozásokra történő önálló felkészülés képességének kialakítása.

Ismertesse meg a tanulókkal
– a tuba történetét, legalább elméletben a különböző hangolású hangszereket
– a tuba a mélyrézfúvósok családjában és különféle együttesekben betöltött szerepét, szakmai lehetőségeit,
– a hangszer irodalmát, a hangszer zenekari–, kamarazenei– és szóló–irodalmának legalább a tananyagban megjelenő részét,
– a tananyagon keresztül a főbb zenei stílusokat,
– a segédfogásokat, alkalmazásuk lehetőségeit a tiszta intonáció és az előforduló díszítések könnyebb megvalósítása érdekében,
– a tuba hazai és külföldi művészeinek munkásságát.

Tudatosítsa
– a helyesen beállított légzéstechnika állandó ellenőrzésének fontosságát,
– a helyes szájtartás, mint a jó befúvási mód (ansatz) alapfeltételének fontosságát,
– a mindennapi gyakorlás – didaktikai és fiziológiai szempontok szerinti – szükségességét,
– a könnyed, felszabadult hangszeres játékmód kialakításának fontosságát.

Fejlessze a tanuló
– hallását, belső hallását, intonációs képességét,
– hangszertechnikai tudását,
– megformáló– és előadói képességét.

Tegye képessé a tanulókat
– a gyakorlás során felmerülő hibák önálló kijavítására,
– a beállított alapfunkciók önellenőrzésére, szinten tartására és javítására
– a tiszta intonációra,

– folyamatos hangszerjátékra, árnyalt és stílusos előadásra,
– a pontos kottaolvasásra, a ritmus, valamint a zenei kifejezések előadásmódjára, illetve a tempóra vonatkozó utasításainak megvalósítására.
– társas muzsikálásra.

Fejlessze és ellenőrizze a különböző funkcionális készségek kialakítását
– a helyes légzést intenzív légzésfejlesztő gyakorlatokkal (hangszerrel és hangszer nélkül);
– a szájizomzatot

Előképző évfolyamok

A tuba oktatásának megkezdésekor kiemelt figyelmet kell fordítani a tanulók fizikai, alkati fejlettségére, alkalmasságára. Általában 9–10 éves korban éri el testi fejlődésük a hangszeroktatás elkezdéséhez kívánatos szintet.
A hangszeres előképző évfolyamok az általános zenei érzék és a hangszeres készségek felmérését, a képességek kibontakoztatását szolgálják.

1. évfolyam (előképző)

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A törzshangok olvasása basszuskulcsban.
– Az egész, fél, negyed hangjegyértékek és az ezeknek megfelelő szünetjelek ismerete.
– Az ismétlőjel, záróvonal, korona, a dinamikai jelek, módosítójelek ismerete.
– A helyes test– és hangszertartás kialakítása.
– A helyes szájtartás beállítása, a fúvóka helyének kialakítása.

Felhasználható tananyag

Jakab G.: Tubaiskola I. (Ed. Simonffy)
Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Tubaiskola (EMB Z 2550) Sára J.: Tubaiskola

Követelmény

Az ideális tubahang igényének kialakítása. Hangterjedelem: E–f–ig a hangok fogásai. A kottaolvasás basszuskulcsban.

Az év végi vizsga anyaga:

– Egy gyakorlat,
– Egy előadási darab.

2. évfolyam (előképző)

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A törzshangok olvasása violin– és basszuskulcsban.
– Az egész, fél, negyed, nyolcad, tizenhatod hangjegyértékek és az ezeknek megfelelő szünetjelek ismerete.
– Az ismétlőjel, záróvonal, korona, a dinamikai jelek, módosítójelek ismerete.
– A rézfúvós hangszerek – ezen belül a tuba – felépítésének, megszólaltatási módjának ismerete.
– A helyes test– és hangszertartás kialakítása.
– A helyes szájtartás beállítása, a fúvóka helyének kialakítása.

Felhasználható tananyag
Jakab G.: Tubaiskola I. (Ed. Simonffy)
Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Tubaiskola (EMB Z 2550) Sára J.: Tubaiskola

Követelmény

Az ideális tubahang igényének kialakítása. Hangterjedelem: E–f–ig a hangok fogásai.
A biztos, folyamatos kottaolvasás basszuskulcsban.

Az év végi vizsga anyaga:

– Egy gyakorlat,
– Egy előadási darab.

Alapfokú évfolyamok „A” tagozat

1. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A 4/4–es, 2/4–es és 3/4es ütem
– Az előjegyzések ismerete.
Az egész, fél, negyed, nyolcad értékek és az ezeknek megfelelő szünetjelek.
– A tananyagban előforduló tempójelek, zenei műszavak ismerete.
– A jó gyakorlási módszer és emlékezőkészség megalapozása.
– Memóriafejlesztés: népdalok és előadási darabok kotta nélkül játszása.
– A hangszer felépítése, részei, a megszólaltatás módja.
– A helyes test– és hangszertartás kialakítása.

– A helyes légzés beállítása, a rekeszlégzés alapjainak elsajátítása, a légvezetés megalapozása.
– A helyes szájtartás beállítása, a fúvóka helyének kialakítása, fúvóka–gyakorlatokkal.
– A hangindítás megalapozása.
– A nyelvtechnika megalapozása.
– A legato játékmód alapjainak elsajátítása ajakrezgéssel, fúvókával, hangszerrel.
– A nyújtópont alkalmazásának ismerete.

Felhasználható tananyag

Jakab G.: Tubaiskola I. (Ed.
Simonffy) Sára József: Tubaiskola
Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Tubaiskola (EMB Z 2550)
Lengyel – Pejtsik: Gordonkamuzsika kezdők számára (EMB Z
6312) Brodszky: Régi zene gordonkára (előadásai darabok)
(EMB Z 2452)

Követelmény

A megadott hangterjedelmen belül tanult hangszeres gyakorlatok, előadási darabok egyenletes, folyamatos előadása, helyesen kialakított légzés és szájtartás mellett.
A tananyagban előforduló tempójelzések, zenei műszavak
ismerete. A jó gyakorlási módszer és emlékezőkészség
megalapozása.
Hangterjedelem: D–a–ig.
Skála: 2#, 2b előjegyzésig, két variációval.

Az év végi vizsga anyaga

– Egy gyakorlat,
– Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

2. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A folyamatos, pontos kottaolvasás kialakítása.
– A dúr és moll hangsor szerkezete, kromatika.
– A helyes test és hangszertartás önellenőrzésének kialakítása.
– A helyes légzés folyamatos ellenőrzése.
– A befúvás, hangindítás mindennapi feladatainak kialakítása.
– A legato játékmód igényes kialakításának elősegítése: ajakrezegtetés fúvóka nélkül, fúvókával, valamint zongorával közösen.
– Nyújtópont az egész, fél, negyed értékek mellett.

– A zenei memória fejlesztése, a tananyagból kiválasztott darabok kotta nélküli játéka.
– A tananyagban előforduló tempójelzések, dinamikai előírások, zenei műszavak ismerete.

Felhasználható tananyag

Jakab G.: Tubaiskola I. (Ed.
Simonffy) Sára József: Tubaiskola
(10)
Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Tubaiskola (EMB Z 2550)
Lengyel – Pejtsik: Gordonkamuzsika kezdők számára (EMB Z
6312) Brodszky: Régi zene gordonkára (előadásai darabok)
(EMB Z 2452)

Követelmény

Skálák 2#, 2b előjegyzésig dúrban és mollban, legalább 2
variációval. Hangterjedelem C–b–ig.
A tanuló legyen képes a tanult etűdöket és előadási darabokat jó szájtartással, jó légzéstechnikával, egyenletes és folyamatos játékkal előadni, elvárható alapvető dinamikai árnyalással.
A végzett tananyagban előforduló tempó,– dinamikai jelzések, zenei műszavak ismerete.

Az év végi vizsga anyaga

– Egy gyakorlat,
– Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

3. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A kottaolvasás továbbfejlesztése.
– Újabb ütemfajták és tempójelzések
– A ritmikai ismeretek bővítése (szinkópa, éles és nyújtott ritmus).
– A hangérték tagolásának szélesítése (tizenhatod értékű hangjegyek és szünetjelek).
– A játékmód további differenciálása.
– A szerkezeti tagolás, da capo, triós forma, a magyar népdal jellemző formái.
– A hangterjedelem bővítése: kontra B–b–ig.
– Memóriafejlesztés: skálák, népdalok, előadási darabok kotta nélküli játszása.
– A dinamikai árnyalások továbbfejlesztése.
– A tanult művek formai elemzése az életkornak megfelelő szinten (azonosság, hasonlóság, szekvencia, különbség felismerése; a periódus).

– A hangképzés, hangindítás, légvezetési technika továbbfejlesztése.
– A manuális technika továbbfejlesztése.
– Az intonáció fejlesztése.

Felhasználható tananyag

Jakab G.: Tubaiskola I. (Ed.
Simonffy) Sára J.:Tubaiskola
Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Tubaiskola I. (EMB Z 2550)
Előadási darabok gordonkára .1. kötet (EMB Z 2417), 2. kötet (EMB Z 4480 Kis kezek nagy mesterek (Hofmeister F–Tuba: FH2091, B–Tuba: FH2092)

Követelmény

Skálák 3#, 2b előjegyzésig, 4 variációval. Különböző karakterű és ritmikájú etűdök. Hangterjedelem: kontra B–b–ig.
Előadási darabok.
Különböző játékmódok megvalósítása.
A tanuló legyen képes nyolcadokat és tizenhatodokat, különféle kötéseket tartalmazó gyakorlatok tiszta interpretálására, előadására.

Az év végi vizsga anyaga

– Két különböző karakterű gyakorlat,
– Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

4. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A kottaolvasás továbbfejlesztése, a hangértékek egyéb tagolásának további szélesítése (triola, kvintola, duola).
– A dúr és moll hangsorok 5variációval.
– Az előadási darabok legfőbb stílusjegyeinek ismerete.
– Újabb ütem fajták és tempójelzések (5/4,7/8, marcia, meno, mosso, largo,alla breve, stb.)
– Dinamikai differenciálás (pp–ff–ig).
– A zeneművek szerkezeti tagolása (Da capo, triós forma).
– A hangterjedelem bővítése kontra B–től 1vonalas d –ig.
– A tanult zeneművek elemzése (azonosság, hasonlóság, szekvencia, periódus, különbség felismerése.)
– A társas zenélés megalapozása, két–háromszólamú gyakorlatok játszása.
– Memóriafejlesztés: előadási darabok kotta nélküli játszása.
– Hangképzés, az előírt hangterjedelmen és dinamikán belül a magabiztos,

kiegyenlített hanganyag és a tiszta intonáció kialakítása.
– A kialakított intonáció állandó ellenőrzése, a hibák korrigálása.
– Alapvető hangszer karbantartási ismeretek elsajátítása, kisebb hibák kijavítására történő felkészítés.

Felhasználható tananyag

Jakab G.: Tubaiskola I. (Ed. Simonffy)
Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Tubaiskola (EMB Z
2550) Sára J.:Tubaiskola
Kis kezek, nagy mesterek (Hofmeister, F–Tuba: FH2091, B–Tuba: FH2092)

Követelmény

A kialakított hangterjedelmen belül a tanult ritmusok kottahű előadása az előírt tempóban, tiszta intonációval és árnyalt dinamikával.
Dúr és moll skálák 3#, 3b előjegyzésig 5
variációval. Előadási darabok kotta nélküli
játéka.
A társas zenélés követelményeinek ismerete.
A minimális, legalapvetőbb hangszerápolási, karbantartási ismeretek.

Az év végi vizsga anyaga

– Két különböző karakterű gyakorlat,
– Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

5. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A kottaolvasás továbbfejlesztése, változó ütemek, a hangértékek továbbtagolása (kvartola, szextola).
– A dinamikai árnyalás továbbfejlesztése.
– Az előadási darabok formai elemzése.
– A lapról olvasási készség fejlesztése.
– A memória továbbfejlesztése (előadási darabok, egyes koncert etűdök kotta nélküli játékával).
– A társas zenélés (kamara, illetve zenekari) elmélyítése.
– Belső igény kialakítása a folyamatos, hibátlan hangszerjáték iránt.
– A hangterjedelem továbbfejlesztése.
– A telt, kiegyensúlyozott, plasztikus hangszerhang kialakítása, a tiszta intonáció állandósítása, valamint könnyed hangszeres játékmód és fúvóstechnika birtoklása.
– A manuális készség továbbfejlesztése (virtuóz etűdök, ujjgyakorlatok segítségével).

– A legato játékmód tökéletesítése a kötésgyakorlatok növelésével.
– A zenei megformáló, kifejező készség fejlesztése,
– Alapvető megjelenési, viselkedési ismeretek, szólista szerepkörben, színpadi körülmények között.
– A légzéstechnika, valamint a vitálkapacitás fejlesztése széles dallamívek, kitartott hangok játékával.
– A zenei megformálás igényének fejlesztése, az előadási módok, utasítások kottahű betartása.

Felhasználható tananyag
Jakab G.: Tubaiskola I. (Ed. Simonffy)
Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Tubaiskola (EMB Z 2550)
D. Meschke: Tubaiskola (Hofmeister FH8070)
Kis kezek, nagy mesterek (Hofmeister, F–Tuba: FH2091, B–Tuba: FH2092)

Követelmény

A kialakított hangterjedelemhez igazodó nagyobb terjedelmű, többféle technikai és zenei feladatot tartalmazó etűdök előadása.

Dúr és moll skálák 4#, 4b előjegyzésig.
Folyamatos, egyenletes tempójú skálázás dúrban és mollban. Barokk vagy klasszikus előadási darab stílusos előadása.

Az év végi vizsga anyaga

– Két különböző karakterű gyakorlat,
– Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

6. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A kottaolvasási készség továbbfejlesztése, változó ütemek, a hangértékek továbbtagolása (tizenhatod triolák).
– A lapról olvasási készség továbbfejlesztése.
– A dinamikai árnyalás kiszélesítése.
– A hangnemi kitérés, moduláció felismerése.
– A zenei memória továbbfejlesztése.
– A szólista feladatok, ismeretek elmélyítése, a színpadi magatartás tökéletesítése.
– A társas zenélés (kamara, zenekar) fejlesztése, gyakoroltatása.
– Belső igény kialakítása az igényes, pontos hangszerjátékra.
– Hangterjedelem bővítése.

– A legato játékmód tökéletesítése a kötésgyakorlatok növelésével.
– A légzéstechnika, valamint a vitálkapacitás továbbfejlesztése széles dallamívek, kitartott hangok játékával.
– A zenei megformálás igényének állandó fejlesztése, az előadási módok, utasítások kottahű betartása.

Felhasználható tananyag

Jakab G.: Tubaiskola I.(Ed.Simonffy)
Ujfalusi–Pehl–Perlaki: Tubaiskola (EMB Z
2550) D.Meschke: Tubaiskola (Hofmeister
FH8070)
Kis kezek nagy mesterek (Hofmeister, F–Tuba: FH2091, B–Tuba: FH2092)

Követelmény

Színvonalas „művészi" megformálást igénylő nagyobb terjedelmű, sokféle zenei feladatot tartalmazó etűdök és előadási darabok játszása.
Egyenletes tempójú skálázás dúrban, mollban 4#, 4b–ig dúrban, mollban, hat variációval. Magabiztos színpadi fellépés.

Az év végi vizsga anyaga:

– Két különböző karakterű gyakorlat,

– Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

Alapfokú évfolyamok „B" tagozat

2. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A folyamatos, pontos kottaolvasás kialakítása.
– A dúr és moll hangsor szerkezete, kromatika.
– A 3/8, 6/8,–os ütemek.
– A tananyagban előforduló tempójelzések, dinamikai előírások, zenei műszavak ismerete.
– A helyes test és hangszertartás önellenőrzésének kialakítása.
– Nyújtópont az egész, fél, negyed értékek mellett.
– A helyes légzés folyamatos ellenőrzése.
– A befúvás, hangindítás mindennapi feladatainak kialakítása.
– A legato játékmód igényes kialakításának elősegítése: ajakrezegtetés fúvóka nélkül, fúvókával, valamint zongorával közösen.
– A zenei memória fejlesztése, a tananyagból kiválasztott darabok kotta nélküli játéka.

Felhasználható tananyag

Jakab G.: Tubaiskola I. (Ed.
Simonffy) Sára József: Tubaiskola
Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Tubaiskola (EMB Z 2550)
Lengyel – Pejtsik: Gordonkamuzsika kezdők számára (EMB Z 6312)

Követelmény

Színvonalas „művészi" megformálást igénylő nagyobb terjedelmű, sokféle zenei feladatot tartalmazó etűdök és előadási darabok játszása.
Egyenletes tempójú skálázás dúrban, mollban.
Magabiztos színpadi fellépés Az „A" tagozat anyagán túl a skálaformációk, skálatanulmányok kibővített alkalmazása, valamint a gyakorlatok könnyített változata helyett a nehezebb megoldás.

Az év végi vizsga anyaga

– Két gyakorlat,
– Két előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

3. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A kottaolvasás továbbfejlesztése.

– Újabb ütemfajták és tempójelzések
– A ritmikai ismeretek bővítése (szinkópa, éles és nyújtott ritmus).
– A hangérték tagolásának szélesítése (tizenhatod értékű hangjegyek és szünetjelek).
– A játékmód további differenciálása.
– A szerkezeti tagolás, da capo, triós forma, a magyar népdal jellemző formái.
– A hangterjedelem bővítése: kontra B–b–ig.
– Memóriafejlesztés: skálák, népdalok, előadási darabok kotta nélküli játszása.
– A dinamikai árnyalások továbbfejlesztése.
– A tanult művek formai elemzése az életkornak megfelelő szinten (azonosság, hasonlóság, szekvencia, különbség felismerése; a periódus).
– A hangképzés, hangindítás, légvezetési technika továbbfejlesztése.
– A manuális technika továbbfejlesztése.
– Az intonáció fejlesztése.

Felhasználható tananyag

Jakab G.: Tubaiskola I. (Ed.
Simonffy) Sára J.:Tubaiskola
Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Tubaiskola I. (EMB Z

2550) Lebegyev: Tubaiskola (Muzika Moszkva)
Előadási darabok gordonkára 1. kötet (EMB Z 2417), 2. kötet (EMB Z 4480 Kis kezek nagy mesterek (Hofmeister F–Tuba: FH2091, B–Tuba: FH2092)

Követelmény

Skálák 2#, 2b előjegyzésig, 4 variációval. Különböző karakterű és ritmikájú etűdök. Hangterjedelem: kontra B–b–ig.
Előadási darabok.
Különböző játékmódok megvalósítása.
A tanuló legyen képes nyolcadokat és tizenhatodokat, különféle kötéseket tartalmazó gyakorlatok tiszta interpretálására, előadására.
Skálaformációk, skálatanulmányok kibővített alkalmazása, valamint a gyakorlatok könnyített változata helyett a nehezebb megoldás.

Az év végi vizsga anyaga

– Két gyakorlat,
– Két előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

4. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A kottaolvasás továbbfejlesztése, a hangértékek egyéb tagolásának további szélesítése (triola, kvintola, duola).
– A dúr és moll hangsorok 5 variációval.
– Az előadási darabok legfőbb stílusjegyeinek ismerete.
– Újabb ütem fajták és tempójelzések (5/4,7/8, marcia, meno, mosso, largo,alla breve, stb.)
– Dinamikai differenciálás (pp–ff–ig).

A hangterjedelem bővítése.
– A tanult zeneművek elemzése (azonosság, hasonlóság, szekvencia, periódus, különbség felismerése.)
– A társas zenélés megalapozása, két–háromszólamú gyakorlatok játszása.
– Memóriafejlesztés: előadási darabok kotta nélküli játszása.
– Hangképzés, az előírt hangterjedelmen és dinamikán belül a magabiztos, kiegyenlített hanganyag és a tiszta intonáció kialakítása.
– A kialakított intonáció állandó ellenőrzése, a hibák korrigálása.
– Alapvető hangszer karbantartási ismeretek elsajátítása, kisebb hibák kijavítására történő felkészítés.

Felhasználható tananyag

Jakab G.: Tubaiskola I. (Ed. Simonffy)
Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Tubaiskola (EMB Z
2550) Sára J.:Tubaiskola
Kis kezek, nagy mesterek (Hofmeister, F–Tuba: FH2091, B–Tuba: FH2092)

Követelmény

A kialakított hangterjedelmen belül a tanult ritmusok kottahű előadása az előírt tempóban, tiszta intonációval és árnyalt dinamikával.
Dúr és moll skálák 3#, 3b előjegyzésig 5
variációval, Előadási darabok kotta nélküli
játéka.
A társas zenélés követelményeinek ismerete.
A minimális, legalapvetőbb hangszerápolási, karbantartási ismeretek.
A legato, staccato, játékmód telt, folyamatos, szép tónusú előadása, kottahű tolmácsolása, valamint tercmenetes variáció.

Az év végi vizsga anyaga:

– Két különböző karakterű gyakorlat,
– Két előadási darab különböző zenei korszakból, lehetőleg kotta nélkül.

5. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A kottaolvasás továbbfejlesztése, változó ütemek, a hangértékek továbbtagolása (kvartola, szextola).
– A dinamikai árnyalás továbbfejlesztése.
– Az előadási darabok formai elemzése.
– A lapról olvasási készség fejlesztése.
– A memória továbbfejlesztése (előadási darabok, egyes koncert etűdök kotta nélküli játékával).
– A társas zenélés (kamara, illetve zenekari) elmélyítése.
– Belső igény kialakítása a folyamatos, hibátlan hangszerjáték iránt.
– A hangterjedelem továbbfejlesztése.
– A telt, kiegyensúlyozott, plasztikus hangszerhang kialakítása, a tiszta intonáció állandósítása, valamint könnyed hangszeres játékmód és fúvóstechnika birtoklása.
– A manuális készség továbbfejlesztése (virtuóz etűdök, ujjgyakorlatok segítségével).

– A legato játékmód tökéletesítése a kötésgyakorlatok növelésével.
– A zenei megformáló, kifejező készség fejlesztése,
– Alapvető megjelenési, viselkedési ismeretek, szólista szerepkörben, színpadi körülmények között.
– A légzéstechnika, valamint a vitálkapacitás fejlesztése széles dallamívek, kitartott

hangok játékával.
– A zenei megformálás igényének fejlesztése, az előadási módok, utasítások kottahű betartása.

Ajánlott tananyag

Jakab G.: Tubaiskola I. (Ed. Simonffy)
Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Tubaiskola (EMB Z 2550)
D. Meschke: Tubaiskola (Hofmeister FH8070)
Kis kezek, nagy mesterek (Hofmeister F–Tuba: FH2091, B–Tuba: FH2092)

Követelmény

A kialakított hangterjedelemhez igazodó nagyobb terjedelmű, többféle technikai és zenei feladatot tartalmazó etűdök előadása.
Folyamatos, egyenletes tempójú skálázás dúrban és mollban. Barokk vagy klasszikus előadási darab stílusos előadása.
A díszítés és a trilla megalapozása, a skálák tempójának fokozása.
A tanuló tudja korrigálni hangszerének intonációs hibáit, valamint hangszerét önállóan behangolni.

Az év végi vizsga anyaga

– Két különböző karakterű gyakorlat,
– Két előadási darab különböző zenei korszakból, lehetőleg kotta nélkül.

6. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A kottaolvasási készség továbbfejlesztése, változó ütemek, a hangértékek továbbtagolása (tizenhatod triolák).
– A lapról olvasási készség továbbfejlesztése.
– A dinamikai árnyalás kiszélesítése.
– A hangnemi kitérés, moduláció felismerése.
– A zenei memória továbbfejlesztése.
– A szólista feladatok, ismeretek elmélyítése, a színpadi magatartás tökéletesítése.
– A társas zenélés (kamara, zenekar) fejlesztése, gyakoroltatása.
– Belső igény kialakítása az igényes, pontos hangszerjátékra.
– Hangterjedelem bővítése kontra.
– A legato játékmód tökéletesítése a kötésgyakorlatok növelésével.
– A légzéstechnika, valamint a vitálkapacitás továbbfejlesztése széles dallamívek, kitartott hangok játékával.
– A zenei megformálás igényének állandó fejlesztése, az előadási módok, utasítások kottahű betartása.

Felhasználható tananyag

Jakab G.: Tubaiskola I.(Ed.Simonffy)
Ujfalusi–Pehl–Perlaki: Tubaiskola (EMB Z
2550) D.Meschke: Tubaiskola (Hofmeister
FH8070)
Kis kezek nagy mesterek (Hofmeister F–Tuba: FH2091, B–Tuba: FH2092)

Követelmény

Színvonalas „művészi" megformálást igénylő nagyobb terjedelmű, sokféle zenei feladatot tartalmazó etűdök és előadási darabok játszása.
Magabiztos színpadi fellépés.
A díszítés és a trilla játékának
ismerete. Fokozott tempójú
skálázás.
A tanuló ismerje saját hangszerének technikai és intonációs hiányosságait, és azt legyen képes korrigálni.

Az év végi vizsga anyaga:

– Két különböző karakterű gyakorlat,
– Két előadási darab különböző zenei korszakból, lehetőleg kotta nélkül.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A" tagozat végén

Ismerje a tanuló
– a helyes szájtartást, légzéstechnikát, befúvást, hangszertartást, a könnyed hangszeres játékmódot,
– a rokon rézfúvós hangszereket,
– a tuba szerkezeti felépítését, és felhangrendszerét a tanult hangterjedelemben (lehetőleg a 10. felhangig), alkalmazási területeit,
– a tanult anyagban előforduló tempó– és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,
– a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat.

Legyen képes a tanuló
– ideális tubahang kialakítására, megszólaltatására,
– különböző artikulációs előírások (tenuto, staccato, legato, marcato) és játékmódok megvalósítására,
– a zenei mondanivaló megformálására
– az ajak és a kéz összehangolt munkájának kialakítására,
– a helyes befúvás és légzéstechnika alkalmazására,

– a zenei gyakorlatok, előadási darabok pontos, kottahű előadására,
– az előadási darabok kotta nélküli játszására,
– a gyakorlás során előforduló hibák felismerésére, azok önálló kijavítására,
– a hangszer építéséből fakadó intonációs problémák korrigálására,
– a hangszer önálló behangolására,
– a hangszer szakszerű karbantartására.
– skálázni 4# – 4b előjegyzésig

A „B" tagozat végén (az „A" tagozat követelményein

felül) Legyen képes
– az tanult anyagban előforduló hangterjedelemen belül kiegyenlített, szép hang elérésére a tiszta
intonáció megtartásával,
– az állóképesség növelésére,
– árnyaltabb zenei megformálásokra.

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama

Tuba főtárgy
„A" tagozat: minimum 10 perc
„B" tagozat: minimum 10 perc

A vizsga tartalma

„A" tagozat

– Egy **skála** legalább három variációval.
– **Egy gyakorlat**; Kietzer: I. kötet (Zimmermann), Sára: Tubaiskola, Jakab Gedeon: Tubaiskola
I. kötet 172., 183., 187., 192., gyakorlatainak nehézségi szintjén.
– **Egy előadási darab**; F. Schubert: Bölcsődal (EMB13114) (169), H. Purcell: Rigaudon (166) nehézségi szintjén.
Az etűd kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B" tagozat

– **Egy skála** dúr és moll változata, legalább három variációval.
– **Egy gyakorlat;** Kietzer: I. kötet, Sára: Tubaiskola, Jakab G.: Tubaiskola 1 kötet 161., 163., 179., 186. gyakorlatainak nehézségi szintjén.
– **Egy előadási darab**; Vivaldi: Tél, Händel: Bourrée, Corelli: Sarabande és Gavotte nehézségi szintjén.

Az etűd kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

– megfelelés az előírt követelményeknek,
– technikai felkészültség,
– helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
– hangképzés,
– intonáció,
– hangszerkezelés,

– artikulációk és díszítések alkalmazása,
– helyes ritmus és tempó,
– előadásmód,
– a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
– memória,
– alkalmazkodóképesség,
– állóképesség.

Továbbképző évfolyamok „A” tagozat

A továbbképző évfolyamok eléréséig az egyes tanulók tudásszintje között jelentős különbség alakulhat ki képességeik, teherbírásuk és szorgalmuk alapján ezért elsősorban a fejlesztés
lehetséges irányait és céljait fogalmazzuk meg.

7. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A dinamikai szélsőségek (pp–ff), valamint a köztes árnyalások tudatos alkalmazása.
– A zenei díszítések, trillák tökéletesítése.
– A zenei formák elemzése, modulációk, hangnemi kitérések felismerése, tudatosítása.
– Az előforduló zenei műszavak ismerete, tudatos alkalmazása.
– A zenei memória továbbfejlesztése.
– Különböző karakterek megformálása, stílusos előadása.
– A lapról olvasás fejlesztése.
– Hangszeres játék megvalósításában résztvevő izmok lazaságának, terhelhetőségének, a tartós igénybevétel képességének kialakítása.
– Csoportos együttmuzsikálás (kamara, zenekar) szükségességének elmélyítése.

Felhasználható tananyag

Jakab G.: Tubaiskola II. (Ed. Simonffy)
Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Tubaiskola (EMB Z 2550)
D. Meschke: Tubaiskola (Hofmeister
FH8070) Kietzer: Tubaiskola
(Zimmermann)
Pejstik – Lengyel: Gordonkamuzsika II. (EMB Z 6748).

Követelmény

A tanuló zenei, technikai felkészültségének megfelelő etűdök, előadási darabok pontos, stílusos előadása.
Dúr és moll skálák 5#, 5b előjegyzésig.
Barokk, klasszikus, vagy romantikus darabok, stílusok előadása.

Az év végi vizsga anyaga:

– Két gyakorlat,
– Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

8. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A kottaolvasás továbbfejlesztése, a hangértékek tagolása és a ritmusformulák átfogó, rendszerezett ismerete.
– A hangterjedelem fokozása egyenletes hangerővel és változatlan hangszínnel.
– A skálatanulmányok bővítése, az alapfunkciók (T–S–D, I–IV–V) beépítésével, alkalmazásával.
– Kromatikus skálagyakorlatok mérsékelt tempóban.
– A formáló– és kifejezőkészség továbbfejlesztése.
– A dinamikai árnyalási képesség fejlesztése.
– A lapról olvasási készség továbbfejlesztése.
– A kamarazenei és zenekari feladatok bővítése.

Felhasználható tananyag

Jakab G.: Tubaiskola II. (Ed. Simonffy)
Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Tubaiskola II. (EMB Z
2550) Kietzer: Tubaiskola I. (Zimmermann)
D. Meschke: Tubaiskola (Hofmeister
FH8070) Barokk szonáták (Marcello,
Vivaldi).

Követelmény

Nagyobb terjedelmű, igényes zenedarabok stílusos, színvonalas eljátszása (kotta nélkül is). Skálatanulmányok 6#, 6b előjegyzésig.
Igényes kamarazenei, zenekari közreműködésre való alkalmasság.

Az év végi vizsga anyaga:

– Két gyakorlat,
– Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

9. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A kialakult készségek, képességek továbbfejlesztése.
– A kialakult hangszeres intonációk továbbfejlesztése.
– Skálatanulmányok tovább bővítve nehezebb kötésgyakorlatokkal.
– A zeneelméleti, zeneirodalmi ismeretek elmélyítése a tananyaghoz kapcsolódóan.
– A hangszerhang minőségi továbbfejlesztése.
– A formálóképesség, zenei kifejezőkészség továbbfejlesztése.

– A társas zenélési feladatok növelése, minőségi fejlesztése.

Ajánlott tananyag

Jakab G.: Tubaiskola II. (Ed. Simonffy)
Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Tubaiskola (EMB Z
2550) Kietzer: Tubaiskola (Zimmermann)
Lachman: 10 etűd (Hofmeister)
Gordon Jacob: Szvit tubára (Boosey &
Hawke Marcello: Szonáták
Vivaldi: szonáták

Követelmény

Skálatanulmányok 7#, 7b előjegyzésig.
A zenei díszítések, előkék, trillák ismerete.
Szólisztikus feladat ellátása kamaracsoportban zenekarban.

Az év végi vizsga anyaga

– Két gyakorlat,
– Egy előadási darab.

10. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– Az eddig tanult ismeretek összegzése és elmélyítése.
– A mindennapi zenélés életszükségletté válásának kialakítása, az értelmi, érzelmi kapcsolat elmélyítésével.
– A lapról játék továbbfejlesztése, a zenemű első látásra történő eljátszása megfelelő zenei és technikai szinten, folyamatos tempóban.
Az intonáció tökéletesítése a társas zenélés alkalmával, más hangszerekkel való játszás során.

Felhasználható tananyag

Jakab G.: Tubaiskola II. (Ed. Simonffy))
Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Tubaiskola (EMB Z
2550) Kietzer: Tubaiskola (Zimmermann)
Lachman: Etüdök (Hofmeister)
J. Ringleben: „The Storm King” (Carl Fischer
Music) Allan Street: Rondino (Boosey &
Hawkes)
Don Haddad: Szvit tubára (Shawnee Press
Inc.) Marcello: Szonáták
Vivaldi: Szonáták
Gordon Jacob: Hat rövid darab (Emerson Edition Ltd)

Követelmény

A tanuló a zenei anyagot életkorának, évfolyamának, egyéni készségeinek, képességeinek megfelelő szinten, kottahűen és stílusosan, értelmesen tagolva, a zene folyamatát és összefüggéseit érzékeltetve, kifejezően szólaltassa meg.

Az év végi vizsga anyaga

– Két gyakorlat,
– Egy előadási darab.

Továbbképző évfolyamok „B” tagozat

7. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A dinamikai szélsőségek (pp–ff), valamint a köztes árnyalások tudatos alkalmazása.
– A zenei díszítések, trillák tökéletesítése.
– A zenei formák elemzése, modulációk, hangnemi kitérések felismerése, tudatosítása.
– Az előforduló zenei műszavak ismerete, tudatos alkalmazása.
– A zenei memória továbbfejlesztése.
– Különböző karakterek megformálása, stílusos előadása.
– A lapról olvasás fejlesztése.
– Hangszeres játék megvalósításában résztvevő izmok lazaságának, terhelhetőségének, a tartós igénybevétel képességének kialakítása.
– Csoportos együttmuzsikálás (kamara, zenekar) szükségességének elmélyítése.

Felhasználható tananyag

Jakab G.: Tubaiskola II. (Ed. Simonffy)
Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Tubaiskola (EMB Z 2550)
D. Meschke: Tubaiskola (Hofmeister
FH8070) Kietzer: Tubaiskola
(Zimmermann)
Pejstik – Lengyel: Gordonkamuzsika II. (EMB Z 6748).

Követelmény

A tanuló zenei, technikai felkészültségének megfelelő etűdök, előadási darabok pontos, stílusos előadása.
Dúr és moll skálák 5#, 5b előjegyzésig.
Barokk, klasszikus, vagy romantikus darabok, stílusok előadása.
A tanuló egyéni képességéhez igazodva kiválasztott különböző zenei stílusú, technikailag és zeneileg igényesebb, nehezebb előadási darabok stílusos, karakterisztikus előadása.
A skálagyakorlatok variációkkal bővített előadása.
Művészileg igényesebb kamarazenei, vagy zenekari feladat ellátása.

Az év végi vizsga anyaga

– Két gyakorlat,
– Egy barokk szonáta lassú és gyors tétele lehetőleg kotta nélkül,
– Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

8. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A kottaolvasás továbbfejlesztése, a hangértékek tagolása és a ritmusformulák

átfogó, rendszerezett ismerete.
– Az ismert hangterjedelem egyenletes hangerővel és változatlan hangszínnel.
– A skálatanulmányok bővítése, az alapfunkciók (T–S–D, I–IV–V) beépítésével, alkalmazásával.
– Kromatikus skálagyakorlatok mérsékelt tempóban.
– A formáló– és kifejezőkészség továbbfejlesztése.
– A dinamikai árnyalási képesség fejlesztése.
– A lapról olvasási készség továbbfejlesztése.
– A kamarazenei és zenekari feladatok bővítése.

Felhasználható tananyag

Jakab G.: Tubaiskola II. (Ed. Simonffy)
Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Tubaiskola II. (EMB Z 2550) Kietzer: Tubaiskola I. (Zimmermann)
D. Meschke: Tubaiskola (Hofmeister FH8070) Barokk szonáták (Marcello, Vivaldi).

Követelmény

Nagyobb terjedelmű, igényes zenedarabok stílusos, színvonalas eljátszása (kotta nélkül is). Skálatanulmányok 6#, 6b előjegyzésig.
Igényes kamarazenei, zenekari közreműködésre való alkalmasság.
Szólisztikus feladatok ellátása kamara–, szimfonikus–, illetve fúvós zenekarban. Skálatanulmányok játszása fokozottabb tempóban.
A hang megszólaltatásában résztvevő izmok lazaságának, terhelhetőségének fokozása.

Az év végi vizsga anyaga

– Két gyakorlat,
– Egy barokk szonáta lassú és gyors tétele lehetőleg kotta nélkül,
– Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

9. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A kialakult készségek, képességek továbbfejlesztése.

– A kialakult hangszeres intonációk továbbfejlesztése.
– Skálatanulmányok tovább bővítve nehezebb kötésgyakorlatokkal.
– A zeneelméleti, zeneirodalmi ismeretek elmélyítése a tananyaghoz kapcsolódóan.
– A hangszerhang minőségi továbbfejlesztése.
– A formálóképesség, zenei kifejezőkészség továbbfejlesztése.
– A társas zenélési feladatok növelése, minőségi fejlesztése.

Felhasználható tananyag

Jakab G.: Tubaiskola II. (Ed. Simonffy)
Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Tubaiskola (EMB Z
2550) Kietzer: Tubaiskola (Zimmermann)
Lachman: 10 etűd
(Hofmeister) Gordon Jacob:
Szvit tubára Marcello:
Szonáták
Vivaldi: szonáták

Követelmény

Skálatanulmányok 7#, 7b előjegyzésig.
A zenei díszítések, előkék, trillák ismerete.
Szólisztikus feladat ellátása kamaracsoportban
zenekarban. A zenei díszítések eszköztárának
bővítése;
A dupla– és triplanyelv megalapozása;
A nehezebb, bonyolultabb ritmusképletek ismerete, elsajátítása.

Az év végi vizsga anyaga:

– Két gyakorlat,
– Egy barokk szonáta lassú és gyors tétele lehetőleg kotta nélkül,
– Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

10. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– Az eddig tanult ismeretek összegzése és elmélyítése.
– A mindennapi zenélés életszükségletté válásának kialakítása, az értelmi, érzelmi kapcsolat elmélyítésével.
– A lapról játék továbbfejlesztése, a zenemű első látásra történő eljátszása megfelelő zenei és technikai szinten, folyamatos tempóban.
– Az intonáció tökéletesítése a társas zenélés alkalmával, más hangszerekkel való játszás során.
– A zenei előadásmódok, tempójelzések, zenei műszavak bővebb ismerete;
– A zeneirodalom néhány híres tubaszólójának megismertetése

Felhasználható tananyag

Jakab G.: Tubaiskola II. (Ed. Simonffy)

Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Tubaiskola (EMB Z 2550)

Kietzer: Tubaiskola
(Zimmermann) Lachman: 10
etűd (Hofmeister)
J. Ringleben: „The Storm King” (Carl Fischer
Music) Allan Street: Rondino (Boosey &
Hawkes)
Don Haddad: Szvit tubára Shawnee Press
Inc.) Marcello: Szonáták
Vivaldi: Szonáták
Gordon Jacob: Hat rövid darab (Emerson Edition Ltd)

Követelmény

A tanuló a zenei anyagot életkorának, évfolyamának, egyéni készségeinek, képességeinek megfelelő szinten, kottahűen és stílusosan, értelmesen tagolva, a zene folyamatát és összefüggéseit érzékeltetve, kifejezően szólaltassa meg.
Skálatanulmányok 7#, 7b előjegyzésig.
Szólisztikus feladat ellátása kamaracsoportban
zenekarban. A zenei díszítések eszköztárának
bővítése.
A dupla– és triplanyelv használata.

Az év végi vizsga anyaga

– Két különböző karakterű etűd,
– Egy barokk szonáta lassú és gyors tétele lehetőleg kotta nélkül,
– Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

Követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

Ismerje meg a tanuló
– a tuba és a rézfúvós hangszerek rokon vonásait
– a tuba irodalmát,
– a zeneirodalom híres
tubaszólóit. Legyen képes a
tanuló
– a technikailag és művészileg igényesebb előadási darabok, kamarazenei és zenekari művek interpretálására,
– a skálaformációkat élénk tempóban, kiegyenlítetten, különböző dinamikai árnyalatokkal 7 #, 7 b előjegyzésig játszani dúrban és mollban egyaránt,
– az általa képzett hangszerhang szépségét, teltségét, plasztikusságát folyamatosan fejleszteni,
– a megtanult előadási darabok közönség előtti színvonalas bemutatására,
– tiszta intonációra, tiszta hangszeres játékra,

– az önálló munkára.
Tudja alkalmazni a tanuló
– a hangszerhang képzésének fizikai sajátosságait,
– a különböző zenei utasításokat az előadás módjára, tempójára, dinamikájára vonatkozóan.

A „B" tagozat végén (az „A" tagozat követelményein

felül) A tanuló legyen képes
– természetes, oldott hangszerkezelésre,
– helyes test– és hangszertartásra,

– a tudatos légzéstechnika alkalmazására.
– a tanár útmutatásai alapján a különböző zenei kifejezőeszközök alkalmazására (artikuláció, agogika, díszítés, lassítás, hangsúlyozás stb.)
– játékában a hangindítás, hangelválasztás és hangbefejezés a stílus és a zenei karakter megkívánta különböző módjait,
– árnyaltabb artikulációra (portato, sfz, martellato),
– a tananyagban szereplő és előadott művekhez szükséges mértékű virtuozitásra. Tudjon kontra F és f1 között
– kiegyenlítetten,
– különböző dinamikai árnyalatokkal,
– tiszta intonációval,
– megfelelő nyelvtechnikával játszani.
– ismerje az alapvető díszítéseket (trilla, mordent, előke),
– alapszinten a dupla– és tripla nyelv–technikát,
– ismerje fel alkalmazásának lehetőségét a zenekari, a kamarazenei és a szóló művekben.

Művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama

Tuba főtárgy
„A" tagozat: minimum 10 perc
„B" tagozat: minimum 10 perc

A vizsga tartalma

„A" tagozat

– **Egy skála**, legalább 3 képlettel,
– **Egy etűd**; Kietzer: Tubaiskola I–II. kötet, Jakab G.: Tubaiskola II. kötet (Ed. Simonffy) 291.,
297. gyakorlatok nehézségi szintjén.
– **Két előadási darab;** G. F. Händel: Siciliana, W. A. Mozart: Menuet nehézségi

szintjén vagy egy könnyebb barokk szonáta két tétele és egy, az előbbitől eltérő stílusú előadási darab.
Az etűd kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B" tagozat

– **Egy skála**, legalább 4 képlettel, mely szekvenciát is tartalmaz
– **Egy gyakorlat**; Kietzer: Tubaiskola I–II. kötet, Jakab G.: Tubaiskola II. kötet (Ed. Simonffy) 291, 297 Kopprasch: I. kötet: (Hofmeister FH6045) 3., 8., gyakorlatok nehézségi szintjén.
– **Egy barokk szonáta két tétele**; B. Marcello: F–dúr szonáta, C–dúr szonáta nehézségi szintjén.
– **Egy, az előbbitől eltérő stílusú darab**; Hidas F.: Három kis tétel tubára nehézségi szintjén. Az etűd kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

– megfelelés az előírt követelményeknek,

– technikai felkészültség,
– helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
– hangképzés,
– intonáció,
– hangszerkezelés,
– artikulációk és díszítések alkalmazása,
– helyes ritmus és tempó,
– előadásmód,
– a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
– memória,
– alkalmazkodóképesség,
– állóképesség.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

A tanulók létszámának megfelelő, jó minőségű
hangszer. Jól hangolt zongora.
Egész alakot visszaadó tükör
Minimum 2 darab
kottaállvány. Metronóm

Rézfúvós tanszak tantervei

TROMBITA

A trombitatanítás feladatai:

– a tanuló egyéni adottságához, képességéhez igazodó módszerek kialakítása, kiemelt figyelmet fordítva az egyéni hangszeroktatásban rejlő pedagógiai lehetőségek kihasználására,
– a helyes légzés, befúvás, testtartás, hangszertartás beállítása, kialakítása,
– a hangszeres játékhoz szükséges motorikus reflexek, motivációs bázis, a naponkénti gyakorlás szükségletének kialakítása,
– a hangszeres játék megvalósításában részt vevő izmok lazaságának, terhelhetőségének tartósabb igénybevétel teljesítéséhez szükséges készségek kialakítása,
– a zenei memória fejlesztése, gyakorlati alkalmazásához szükséges jártasságok kialakítása,
– az egyéni hangszeres tanórákra, kamarazenei, zenekari foglalkozásokra történő önálló felkészülés képességének kialakítása.

Ismertesse meg a tanulókkal
– a trombita történetét,
– a trombitának a rézfúvósok családjában és különféle együttesekben betöltött szerepét,
– a hangszer irodalmának, tananyagban megjelenő részét,
– a hangszer irodalmának, tananyagban megjelenő részét
– a tananyagon keresztül a főbb zenei stílusokat,
– a trombita hazai és külföldi művészeinek munkásságát.

Tudatosítsa
– a helyesen beállított légzéstechnika állandó ellenőrzésének fontosságát,

– a helyes szájtartás, mint a jó befúvási mód (ansatz) alapfeltételének fontosságát,
– a mindennapi gyakorlás didaktikai és fiziológiai szempontok szerinti szükségességét,
– a könnyed, felszabadult hangszeres játékmód kialakításának fontosságát.

Fejlessze a tanuló
– hallását, belső hallását, „intonációs” képességét,
– hangszeres adottságait,
– hangszertechnikai tudását,
– megformáló– és előadói képességét.

Tegye képessé a tanulókat
– rendszeres, hatékony, igényes gyakorlásra,
– a gyakorlás során felmerülő hibák önálló kijavítására,
– a beállított alapfunkciók önellenőrzésére,
– a tiszta intonációra,
– folyamatos hangszerjátékra, árnyalt stílusos előadásra,
– a pontos kottaolvasásra, a ritmus, valamint a zenei kifejezések előadásmódjára, illetve a tempóra vonatkozó utasítások megvalósítására.

Előképző évfolyamok

1. évfolyam (előképző)

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A hangszer felépítése, részeinek megismerése.
– A kottaolvasás alapfogalmainak megismerése.
– A helyes be– és kilégzés alapjainak elsajátítása.
– A helyes testtartás kialakítása. A helyes szájtartás gyakorlása. Fúvókázás, ajakrezgés.
– Hangterjedelem az egyvonalas C–től az egyvonalas G ig.

Felhasználható tananyag

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola I.
kötet Colin: Trombitaiskola kezdőknek
Gyermekdalok, népdalok

Követelmény

A helyes be– és kilégzés ismerete. Hangterjedelem az C' – G'–ig.
Hangjegyek, ritmusértékek szünetjelek ismerete a tananyag által megkívánt szinten. Egyszerű népdalok és gyermekdalok eljátszása.

Év végi vizsga anyaga

– Egy gyakorlat
– Egy népdal vagy gyermekdal

2. évfolyam (előképző)

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A helyes testtartás rögzítése.
– A helyes légzés további tudatosítása.
– Fúvókával végzett gyakorlatok a trombitaiskola alapján.

Felhasználható tananyag

Varasdy – Nagyiván – Sztán
Trombitaiskola I. Colin: Trombitaiskola
kezdőknek
Gyermekdalok,
népdalok Brodszky:
Májusköszöntő Régi
francia dal

Követelmények

Az egészséges, szép trombitahang kialakítása. Hangterjedelem a kis h–tól az egyvonalas a–ig.

Az év végi vizsga anyaga

– Egy gyakorlat,
– Egy előadási darab.

Alapfokú évfolyamok „A” tagozat

1. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A hangszer felépítése, részei.
– Az egész, fél, negyed és nyolcad hangjegyérték és a megfelelő szünetjelek.
– Nyújtópont a fél érték mellett.
– Módosítójelek.
– A 4/4–es, 2/4–es, 3/4–es ütem.
– Az előforduló hangok fogásai.
– Memóriafejlesztés: gyermekdalok, népdalok és az előadási darabok megtanulása kotta nélkül.
– Motívumok, dallamok azonosságának, különbségének felismerése.
– A helyes testtartás, hangszertartás kialakítása.
– A rekeszlégzés alapjainak elsajátítása, a levegővezetés megalapozása.
– A helyes szájtartás kialakítása ajakrezgés és fúvókázás segítségével.
– A hangindítás megalapozása.
– A legato játékmód alapjainak elsajátítása, szekundkötések (ajakrezgéssel, fúvókával, hangszerrel).

Felhasználható tananyag

Varasdy – Nagyiván – Sztán:
Trombitaiskola I. Colin: Trombitaiskola kezdőknek
Susato: Rondo
(Trombitamuzsika)
Gyermekdalok, népdalok

Követelmény

Legyen képes egy oktáv hangterjedelmen belül a tanult ritmusértékeket tartalmazó

gyakorlat egészséges, szép hangon való eljátszására.
Hangterjedelem a kis a–tól a kétvonalas c–ig.

Az év végi vizsga anyaga

– Egy gyakorlat,
– Egy előadási darab.

2. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A dúr és a moll hangsor hangközei, hármashangzatai.
– A tizenhatod érték és szünetjele.
– Nyújtópont a negyed és a nyolcad érték mellett, valamint a szinkópa.
– A tanult művek formai elemzése.
– A periódus két felének kérdés–felelet viszonya.
– A magyar népdal jellemzői, formái, valamint a dalforma.
– A testtartásban és hangszertartásban előforduló hibák korrigálása.
– A rekeszlégzés gyakorlása.
– Az egészséges, szép hang létrehozása, a változó sebességű hangindítás megalapozása (nyolcad–, tizenhatodjáték).
– A természetes kötések megalapozása, kvint– és kvartkötések.
– A dinamikai árnyalás alapjai, visszhanghatás (f–p).

Felhasználható tananyag

Varasdy – Nagyiván – Sztán:
Trombitaiskola I. Colin: Skálatanulmányok
Krumpfer: Trombitaiskola
I. Fischer: Induló
Cole: Granit
Barnes: A kis
géniusz Barnes: A
kis művész

A tanuló legyen képes nyolcadokat, tizenhatodokat, valamint kvint– és kvartkötéseket tartalmazó gyakorlat eljátszására.
Hangterjedelem a kis g–től a kétvonalas d–ig.
Hangsorok, terclépések, hármashangzatok a megadott hangterjedelmen belül (1#, 2b előjegyzésig).

Az év végi vizsga anyaga

– Egy gyakorlat,
– Egy előadási darab.

3. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A dúr és a moll hangsor szerkezete.
– A 3/8–os, a 6/8–os és a változó ütem; különböző ritmusképletek, a triola.
– A zenei anyagban szereplő darabok, táncok főbb jellegzetességei.
– A társas zenélés megismertetése duókon keresztül.
– A funkciók ellenőrzése, a hibák korrigálása a mindennapi gyakorlatok segítségével.
– A bordaközi légzéssel kibővített rekeszlégzés elsajátítása, a légoszlop megtámasztása, a levegővezetés gyakorlása, fokozott figyelemmel a szép hangra.
– Az ajaktechnika és a nyelvtechnika továbbfejlesztése a mindennapi, illetve a skálagyakorlatok segítségével.
– A dinamikai skála szélesítése fokozott figyelemmel a hangképzés minőségére (crescendo, diminuendo).
– A legato játékmód fejlesztése a természetes kvint– és kvartkötésekkel.

Felhasználható tananyag

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola
I. II. Davidson: Befújási gyakorlatok
Krumpfer: Trombitaiskola I.
Krumpfer: Téma és variációk egy Ph. E. Bach–
témára Hammerschmied: Csókdal
Susato: Rondo és
saltarello Bogár: Régi
magyar táncok Barnes: A
kis virtuóz Barnes: A kis
mester Charpentier:
Prelűd
Kamprath: Három
epizód Scselokov:
Mese Scselokov: Tréfa
Scselokov: Ifjú gavallér

A tanuló legyen képes a tanult ritmusokra épülő, gyorsabb technikai gyakorlat eljátszására. Hangterjedelem a kis g–től a kétvonalas e–ig.
Hangsorok, terclépések, hármashangzatok egy oktávon keresztül, 3#, 3b előjegyzésig.

Az év végi vizsga anyaga

– Egy gyakorlat,
– Egy előadási darab.

4. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A dúr és a moll hangsor szerkezete és összehasonlításuk.
– A meglévő hangterjedelmen belül a teljes hangkészlet ismerete, az eddig tanult ritmusképletek átfogó, rendszerezett ismerete.
– A zenei anyagban szereplő darabok stílusjegyeinek és tempójelzéseinek ismerete.
– A társas zenélés művelése különböző összeállítású együttesekben, vagy zenekarban.
– A teljes légzés elsajátítása, a kiegyenlített hanganyag és a tiszta intonáció kialakítása, a könnyed fúvástechnika megalapozása.
– A nyelv– és ujjtechnika továbbfejlesztése, a manuális készség kialakítása a technikai jellegű gyakorlatok segítségével.
– A legato játékmód gyakorlása a természetes kvint–, kvart– és nagy terc–kötésekkel.
– A dinamikai határok tágítása (p–mf–f).

Felhasználható tananyag

Varasdy – Nagyiván – Sztán:
Trombitaiskola II. Davidson: Befújási
gyakorlatok
Arban: Díszítés– és trillaelőkészítő
gyakorlatok Bach: Ária
Fitzgerald: Angol szvit
Telemann: Szvit (1. és 2.)
Albinoni: F–dúr concerto
(FAM) Tornyos: Scherzo
Tornyos: Változatok
Scselekov: Ballada
Scselekov:
Gyermekkoncert

Követelmény

A tanuló legyen képes melodikus jellegű és igényes ritmikájú gyakorlatok eljátszására. A hangterjedelem kibővítése a kis fisz–től a kétvonalas f–ig. Hangsorok, terclépések, hármashangzatok egy oktávon keresztül, 4#, 4b előjegyzésig.

Az év végi vizsga anyaga

– Egy gyakorlat,
– Egy előadási darab.

5. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– Egyoktávos skála, tercskála, a hangnem fő hármashangzatai (I, IV, V), a dominánsszeptim– akkord ismerete.
– Az 5/8, 7/8, 9/8–os ütemfajták és különböző ritmusképletek ismerete.
– A zenei anyagban szereplő darabok formai elemzése, hangnemi kitérések felismerése.
– Az előforduló tempójelzések ismerete.
– A kamarazenélés előtérbe helyezése.
– A légzéstechnikában előforduló hibák korrigálása, a játék biztonságának fejlesztése.
– Az ujj– és nyelvtechnika tökéletesítése, különös tekintettel a művek zenei megoldására.
– Az ajaktechnika fejlesztése az eddig tanult természetes kötések gyakorlásával, a kvint– , kvart– és nagy terc–kötések összekapcsolásával.
– Törekvés a teljes dinamikai skála megvalósítására (pp–ff) különös figyelemmel a szép hangra.

Felhasználható tananyag

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola
III. Peters: Gyakorlatok kezdőknek
Colin: 100 Warm Ups
Arban:
Skálatanulmányok
Clodomir: Petits
exercises Clodomir:
Etűdök I. Arban:
Trombitaiskola
Baldassari: Szonáta
Barat: Orientálé
Händel: Hallei
szonáta Händel: B–
dúr szonáta Diabelli:
Szonatina Botti:
Románc
Rangers: Velencei
karnevál Tornyos:
Szonatina
Tornyos: 3 sárpilisi népdal
Clerisse: Téma és
változatok Telemann: B
dúr szvit (FAM)

Követelmény

A tanuló legyen képes zeneileg és ritmikailag igényesebb, differenciáltabb technikát kívánó gyakorlat eljátszására.
A hangterjedelem kialakítása a kis fisz–től a kétvonalas g–ig.

Dúr és moll hangsorok egy oktávon keresztül, 2#, 2b előjegyzésig, terclépések, hármashangzat– felbontások (I, IV, V) hangköztanulmányok.

Az év végi vizsga anyaga

– Egy gyakorlat,
– Egy előadási darab.

6. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása
Egy oktávos skála, tercskála, a főhármasok és a dominánsszeptim–akkord hangjainak ismerete és összehasonlításuk.
A tonika, szubdomináns, domináns funkciók ismerete.
A hangszeres és az elméleti órákon szerzett ismereteken alapuló formai és harmóniai elemzés. A légzés és a levegővétel terén eddig tanultak következetes alkalmazása a gyakorlatban.
Az előírt hangterjedelmen belül szép, kiegyenlített hanganyag és a tiszta intonáció kialakítása, könnyed fúvástechnika birtoklása.
A technikai jellegű gyakorlatok és nehezebb fordulatok megoldása, az előírt tempójelzések következetes betartása.

Felhasználható tananyag

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola
IV. Peters: Gyakorlatok
Stamp: Warm Ups+Studies
Collin: Warm Ups, Lip
flexibilites Arban:
Trombitaiskola
Clodomir: Petits exercises Etűdök I.
Arban: Trombitaiskola (ritmustanulmányok, trillák,
díszítések) Albinoni: Esz–dúr concerto III–IV. tétel
Albinoni: F–dúr concerto I.
tétel Händel: c–moll concerto
I. tétel Händel: B–dúr szonáta
Händel: Asz–dúr
szonáta Telemann: F–
dúr szonáta Telemann:
d–moll szonáta Balay:
Adante et allegro
Scselokov: Koncert no.
3 Hanus: Impromtus
Thome: Fantázia
Bogár: Concertino

I. Bogár:
Concertino II.
Desportes: Introductions
Hidas: Concerto no. 2, I.
tétel
Cimarosa: F–dúr concerto (FAM)

Követelmény

A tanuló legyen képes egy nagyobb terjedelmű, zeneileg és technikailag igényesebb darab eljátszására.
Az ajakizomzat rugalmasságának és erejének fokozása a természetes kis terc–kötésig, fokozott figyelemmel a helyes funkciókra, szép hangra.
A hangterjedelem kibővítése a kétvonalas a–ig.
Dúr és moll hangsorok egy oktávon keresztül, 4#, 4b előjegyzésig.

Az év végi vizsga anyaga

– Egy gyakorlat,
– Egy előadási darab.

Alapfokú évfolyamok „B" tagozat

2. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A dúr és a moll hangsor hangközei, hármashangzatai.
– A tizenhatod érték és szünetjele.
– Nyújtópont a negyed és a nyolcad érték mellett, valamint a szinkópa.
– A tanult művek formai elemzése.
– A periódus két felének kérdés–felelet viszonya.
– A magyar népdal jellemzői, formái, valamint a dalforma.
– A testtartásban és hangszertartásban előforduló hibák korrigálása.
– A rekeszlégzés gyakorlása.
– Az egészséges, szép hang létrehozása, a változó sebességű hangindítás megalapozása (nyolcad–, tizenhatodjáték).
– A természetes kötések megalapozása, kvint– és kvartkötések.
– A dinamikai árnyalás alapjai, visszhanghatás (f–p).

Felhasználható tananyag

Varasdy – Nagyiván – Sztán:
Trombitaiskola I. Colin: Skálatanulmányok

Krumpfer: Trombitaiskola
I. Fischer: Induló
Cole: Granit
Barnes: A kis
géniusz Barnes: A
kis művész

Követelmény

A tanuló legyen képes nyolcadokat, tizenhatodokat, valamint kvint– és kvartkötéseket tartalmazó gyakorlat eljátszására.
Hangterjedelem a kis g–től a kétvonalas e–ig.
Hangsorok, terclépések, hármashangzatok a megadott hangterjedelmen belül (2#, 2b előjegyzésig).

Az év végi vizsga anyaga

– Egy gyakorlat,
– Két különböző karakterű előadási darab.

3. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése
– A dúr és a moll hangsor szerkezete.
– A 3/8–os, a 6/8–os és a változó ütem; különböző ritmusképletek, a triola.
– A zenei anyagban szereplő darabok, táncok főbb jellegzetességei.
– A társas zenélés megismertetése duókon keresztül.
– A funkciók ellenőrzése, a hibák korrigálása a mindennapi gyakorlatok segítségével.
– A bordaközi légzéssel kibővített rekeszlégzés elsajátítása, a légoszlop megtámasztása, a levegővezetés gyakorlása, fokozott figyelemmel a szép hangra.
– Az ajaktechnika és a nyelvtechnika továbbfejlesztése a mindennapi, illetve a skálagyakorlatok segítségével.
– A dinamikai skála szélesítése fokozott figyelemmel a hangképzés minőségére (crescendo, diminuendo).
– A legato játékmód fejlesztése a természetes kvint– és kvartkötésekkel.

Felhasználható tananyag

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola
I. II. Davidson: Befújási gyakorlatok
Krumpfer: Trombitaiskola I.
Krumpfer: Téma és variációk egy Ph. E. Bach–
témára Hammerschmied: Csókdal
Susato: Rondo és
saltarello Bogár: Régi
magyar táncok Barnes: A

kis virtuóz Barnes: kis
mester Charpentier:
Prelűd
Kamprath: Három
epizód Scselokov:
Mese
Scselokov: Tréfa
Scselokov: Ifjú
gavallér

Követelmény

A tanuló legyen képes a tanult ritmusokra épülő, gyorsabb technikai gyakorlat eljátszására. Hangterjedelem a kis g–től a kétvonalas f–ig.
Hangsorok, terclépések, hármashangzatok egy oktávon keresztül, 4#, 4b előjegyzésig. Kvint– és kvartkötések, valamint összekapcsolásuk, illetve nagy terc–kötések.

Az év végi vizsga anyaga

– Egy gyakorlat,
– Két előadási darab.

4. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

– A dúr és a moll hangsor szerkezete és összehasonlításuk.
– A meglévő hangterjedelmen belül a teljes hangkészlet ismerete, az eddig tanult ritmusképletek átfogó, rendszerezett ismerete.
– A zenei anyagban szereplő darabok stílusjegyeinek és tempójelzéseinek ismerete.
– A társas zenélés művelése különböző összeállítású együttesekben, vagy zenekarban.
– A teljes légzés elsajátítása, a kiegyenlített hanganyag és a tiszta intonáció kialakítása, a könnyed fúvástechnika megalapozása.
– A nyelv– és ujjtechnika továbbfejlesztése, a manuális készség kialakítása a technikai jellegű gyakorlatok segítségével.
– A legato játékmód gyakorlása a természetes kvint–, kvart– és nagy terc–kötésekkel.
– A dinamikai határok tágítása (p–mf–f).

Felhasználható tananyag

Varasdy – Nagyiván – Sztán:
Trombitaiskola II. Davidson: Befújási

gyakorlatok
Arban: Díszítés– és trillaelőkészítő
gyakorlatok Bach: Ária
Fitzgerald: Angol szvit
Telemann: Szvit (1. és 2.)
Albinoni: F–dúr concerto
(FAM) Tornyos: Scherzo
Tornyos: Változatok
Scselekov: Ballada
Scselekov:
Gyermekkoncert

Követelmény

Melodikus jellegű és igényes ritmikájú gyakorlatok
eljátszása. Újjgyakorlatok, a díszítés és a trilla
megalapozása.
A természetes kvint–, kvart– és nagy terc–kötések.
A hangterjedelem kibővítése a kis fisz–től a kétvonalas g–ig.
Hangsorok, terclépések, hármashangzatok egy oktávon keresztül, 4#, 4b előjegyzésig; a teljes kvintkör ismerete.

Az év végi vizsga anyaga

– Egy gyakorlat,
– Két előadási darab.

5. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A dúr és a moll hangsor szerkezete és összehasonlításuk.
– A meglévő hangterjedelmen belül a teljes hangkészlet ismerete, az eddig tanult ritmusképletek átfogó, rendszerezett ismerete.
– A zenei anyagban szereplő darabok stílusjegyeinek és tempójelzéseinek ismerete.
– A társas zenélés művelése különböző összeállítású együttesekben, vagy zenekarban.

– A teljes légzés elsajátítása, a kiegyenlített hanganyag és a tiszta intonáció kialakítása, a könnyed fúvástechnika megalapozása.
– A nyelv– és ujjtechnika továbbfejlesztése, a manuális készség kialakítása a technikai jellegű gyakorlatok segítségével.
– A legato játékmód gyakorlása a természetes kvint–, kvart– és nagy terc–kötésekkel. A dinamikai határok tágítása (p–mf–f).

Felhasználható tananyag

Varasdy – Nagyiván – Sztán:

Trombitaiskola II. Davidson: Befújási gyakorlatok
Arban: Díszítés– és trillaelőkészítő gyakorlatok Bach: Ária
Fitzgerald: Angol szvit
Telemann: Szvit (1. és 2.)
Albinoni: F–dúr concerto
(FAM) Tornyos: Scherzo
Tornyos: Változatok
Scselekov: Ballada
Scselekov:
Gyermekkoncert

Követelmény

A tanuló legyen képes melodikus jellegű és igényes ritmikájú gyakorlatok eljátszására. A hangterjedelem kibővítése a kis fisz–től a kétvonalas f–ig.
Hangsorok, terclépések, hármashangzatok egy oktávon keresztül, 4#, 4b előjegyzésig.
A tanuló legyen képes egy barokk szonáta–tételpár (lassú–gyors) és két különböző karakterű előadási darab stílusos eljátszására.
Egyszerű díszítések és trillák.
Kvint–, kvart– és terckötések összekapcsolása, oktávkötések. A hangterjedelem kialakítása a kis fisz–től a kétvonalas a–ig. Ismerkedés a pedálhangokkal.
Dúr és moll hangsorok egy oktávon keresztül.
Terclépések, hármashangzat–felbontások (I, IV, V), hangköztanulmányok.

Az év végi vizsga anyaga

– Egy gyakorlat,
– Egy barokk szonáta lassú és gyors tétele,
– Egy más stílusú előadási darab.

6. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– Egy oktávos skála, tercskála, a főhármasok és a dominánsszeptim–akkord hangjainak ismerete és összehasonlításuk.
– A tonika, szubdomináns, domináns funkciók ismerete.
– A hangszeres és az elméleti órákon szerzett ismereteken alapuló formai és harmóniai elemzés.
– A légzés és a levegővétel terén eddig tanultak következetes alkalmazása a gyakorlatban.

– Az előírt hangterjedelmen belül szép, kiegyenlített hanganyag és a tiszta intonáció kialakítása, könnyed fúvástechnika birtoklása.
– A technikai jellegű gyakorlatok és nehezebb fordulatok megoldása, az előírt

tempójelzések következetes betartása.

Felhasználható tananyag

Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola
IV. Peters: Gyakorlatok)
Stamp: Warm Ups+Studies
Collin: Warm Ups, Lip
flexibilites Arban:
Trombitaiskola
Clodomir: Petits exercises Etűdök I.
Albinoni: Esz–dúr concerto III–IV.
tétel Albinoni: F–dúr concerto I.
tétel Händel: c–moll concerto I. tétel
Händel: B–dúr szonáta
Händel: Asz–dúr
szonáta Telemann: F–
dúr szonáta Telemann:
d–moll szonáta Balay:
Adante et allegro
Scselokov: Koncert no.
3 Hanus: Impromtus
Thome: Fantázia
Bogár: Concertino I.
Bogár: Concertino II.
Desportes:
Introductions
Hidas: Concerto no. 2, I. tétel
Cimarosa: F–dúr concerto
(FAM)

Követelmény

A tanuló legyen képes egy nagyobb terjedelmű, zeneileg és technikailag
igényesebb darab eljátszására.
Az ajakizomzat rugalmasságának és erejének fokozása a természetes kis terc–kötésig,
fokozott figyelemmel a helyes funkciókra, szép hangra.
A hangterjedelem kibővítése a kétvonalas a–ig.
Dúr és moll hangsorok egy oktávon keresztül, 4#, 4b előjegyzésig.
Az ajakizomzat rugalmasságának és erejének fokozása a pedálhangoktól a természetes
kis terc– kötésekig, fokozott figyelemmel a helyes funkciókra, szép hangra.
A hangterjedelem kibővítése a kétvonalas
b–ig. Dúr és moll hangsorok egy oktávon
keresztül.
A másféloktávos, ötképletes skálatanulmányokból egy dúr és egy moll hangsor.

Az év végi vizsga anyaga

– Egy gyakorlat,
– Egy barokk szonáta lassú és gyors tétele,
– Egy más stílusú előadási darab.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

Ismerje a tanuló
– a helyes test– és hangszertartást,
– a helyes légzéstechnikát,
– a hangszere irodalmát a tanult anyag alapján
– a dúr és moll hangnemeket 4 #, 4 b előjegyzésig,
– a tanult anyagban előforduló tempó– és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,
– a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat.
Legyen képes
– a helyes légzéstechnika alkalmazására, fejlesztésére,
– az alapvető funkciók helyes alkalmazására, a szájizomzat fejlesztésére a mindennapi gyakorlatok segítségével: fúvóka nélkül, csupán ajakrezgéssel, csak fúvókával, hangszerrel,
– az előírt hangterjedelmen belül g2–ig kiegyenlített, szép hang elérésére a tiszta intonáció megtartásával,
– a könnyebb technikai problémák elemző gyakorlására,
– a tanult darabok stílushű megszólaltatására,
– folyamatos, mérsékelt tempójú lapról olvasásra,
– a különböző artikulációs előírások (staccato, tenuto, legato, marcato) megszólaltatására,
– skálázni egy oktávon keresztül 4# 4 b –ig.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein

felül) Ismerje a tanuló
– a dúr és moll hangnemeket 7 #, 7 b
előjegyzésig. Legyen képes
– az előírt hangterjedelemben belül (b2–ig) kiegyenlített, szép hang elérésére a tiszta intonáció megtartásával,
– az állóképesség növelésére,
– árnyaltabb zenei megformálásokra.

Művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama

Trombita főtárgy
„A” tagozat: minimum 8 perc

„B” tagozat: minimum 10 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat
– Egy másfél oktávos **skála** első képlete.

– **Egy etűd;** Varasdy–Nagyiván–Sztán: Trombitaiskola III./1–65. (EMB13492), Clodomir: Petits exercices 1–21. (Leduc), nehézségi szintjén.
– **Egy előadási darab**; Varasdy–Nagyiván–Sztán: Trombitaiskola III./66–74. (EMB13492), Baldassari: Szonáta, Händel: Hallei szonáta, Rangers: Velencei karnevál, Tornyos: Szonatina nehézségi szintjén.
Az etűd kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

– Egy másfél oktávos **skála** öt képlettel.
– **Egy etűd;** Varasdy–Nagyiván–Sztán: Trombitaiskola III./1–65., IV./1–53. (EMB13492), Clodomir: Petits exercices 1–29. (Leduc), nehézségi szintjén.
– **Egy barokk szonáta lassú és gyors tétele**; Albinoni: Esz–dúr concerto III–IV. tétel, Albinoni: F–dúr concerto I. tétel, Händel: B–dúr szonáta, Telemann: F–dúr szonáta nehézségi szintjén.
– Egy, az előbbitől eltérő stílusú előadási darab; Balay: Andante et allegro, Bogár: I. és II. Concertino nehézségi szintjén.
Az etűd kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

– megfelelés az előírt követelményeknek,
– technikai felkészültség,
– helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
– hangképzés,
– intonáció,
– hangszerkezelés,
– artikulációk és díszítések alkalmazása,
– helyes ritmus és tempó,
– előadásmód,
– a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
– memória,
– alkalmazkodóképesség,
– állóképesség.

Továbbképző évfolyamok „A” tagozat

7. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– A hangterjedelem további bővítése fokozott figyelemmel a szép hangra, és a tiszta intonációra.
– A játszott művek alaposabb ismerete, a zenei műveltség elmélyítése.
– A ritmusértékek, ütemfajták átfogó, ismerete.
– A kamarazene és a zenekari játék előtérbe helyezése.

Felhasználható tananyag

Stamp: Warm–
ups+studies Colin: Lip
Flexibilities Clarke:
Technical Studies
Maggio: Mindennapi Gyakorlatok

Fekvéstágító skálák
Arban:
Trombitaiskola
Előkészítő gyakorlatok a
trillához Tripla nyelv
előtanulmányok.
Kromatikus skálák
Clodomir: Petits exercises
Etűdök I. Keller: Szonáta
Albinoni: F–dúr
Concerto Esz–dúr
Concerto
Barat: Fantázia
Haendel: c–moll Concerto
Vivaldi: d–moll Concerto I.–II.
tétel Richter: Concerto I. tétel
Cimarosa: Concerto

Követelmény

A tanuló legyen képes zeneileg és ritmikailag igényesebb darabok eljátszására. Dúr és összhangzatos moll skálák tercmenetben és hármashangzat felbontással.

Az év végi vizsga anyaga

– Egy gyakorlat
– Egy előadási darab zongorakísérettel, vagy kamaramű, lehetőleg tanuló részvételével.

8. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése
– A hangterjedelem bővítése a – lehetőségek szerint, figyelemmel a szép hangra és

a tiszta intonációra.
– A játszott darabok alapos ismerete.
– A tanuló önállóságának fejlesztése a gyakorlás során felmerülő nehézségek megoldására.
– A könnyed játékmód megőrzése, fejlesztése.
– Nagyobb terjedelmű etűdök tanulása – állóképesség javítás

Felhasználható tananyag

Stamp: Warm–ups +
studies Colin: Lip
Flexibilities Clarke:
Technical Studies
Maggio: Mindennapi Gyakorlatok
Davidson: Napi Gyakorlatok Fekvéstágító
skálák Arban: Trombitaiskola
Clodomir: Petits exercises
Etűdök I. Purcell: B–dúr szonáta
Neruda: Esz–dúr
trombitaverseny I. Albinoni: g–
moll trombitaverseny Sahov:
Scherzo
Bach: Passacaglia
Tartini: Largo és
Allegro Veracini:
Concerto

Követelmény

Skálák három képletben, kromatikus skála biztos játéka, nagyobb terjedelmű etűdök eljátszása. Koncert, vagy szonáta gyors és lassú tételének ízléses és karakteres eljátszása kísérettel.
Kamaramű szólamának előadása.

Év végi vizsga anyaga

– Egy etűd
– Egy előadási darab zongorakísérettel, vagy kamaramű, lehetőleg tanuló részvételével

9. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

hangszeres és zenei ismeretek átadása
– a hangterjedelem bővítése a lehetőségek szerint, az ajánlott napi gyakorlatok közül válogatva.
– a technikai készség megőrzése, továbbfejlesztése (előke és duplanyelv)

– a zenei kifejezőkészség fejlesztése.
– skálák öt képletben.

Felhasználható tananyag

Stamp: Warm–ups +
studies Clarke: Technical
Studies Colin: Lip
Flexibilities
Maggio: Mindennapi Gyakorlatok
Quinque: Atmung Stütze Ansatz
Methode Davidson: Napi gyakorlatok
Arban: Trombitaiskola
Varasdy – Nagyiván – Sztán Trombitaiskola
IV. Corelli: e–moll Szonáta
Albinoni: C–dúr
Concerto Hidas:
Concerto no.2 Bozza:
Capriccio
Gedike: Koncertetűd
Manfredini: B–dúr Concerto két trombitára

Követelmények

Skálák öt képlettel.
Tripla és dupla nyelv ismerete, és egyszerűbb esetekben használata.
Szonáta, vagy koncert gyors és lassú tételének ízléses és karakteres eljátszása kísérettel, kamaramű szólamának előadása.
A játszott művek zenei és zenetörténeti összefüggéseinek vázlatos ismerete.

Az év végi vizsga anyaga

– Egy etűd
– Egy előadási darab, vagy kamaramű, lehetőleg tanuló közreműködésével

10. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A megszerzett hangterjedelem és állóképesség megőrzése, a megtanult technikai elemek összefüggő alkalmazása.
– A zenei kifejezés fejlesztése.
– A tanult darabok zenei és zenetörténeti összefüggéseinek vázlatos ismerete.
– Az önállóan ismerje fel a hangszer problémáit és tudja ezeket kezelni.
– A tripla és a dupla nyelv ismerete, a díszítések, trillák ízléses használata.

Felhasználható tananyag

Stamp: Warm–ups +
Studies Clarke: Technical
Studies Colin: Lip
Flexibilities
Maggio: Mindennapi Gyakorlatok
Quinque: Atmung Stütze Ansatz
Methode Davidson: Napi gyakorlatok
Skálák a Varasdy – Nagyiván – Sztán Trombitaiskola IV. kötete
alapján. Arban: Trombitaiskola
Hummel: Trombitaverseny I. tétel
Haydn: Trombitaverseny II.–III.
tétel Arutjunjan: Trombitaverseny
Hindemith: Szonáta I.
Valentino: Szonáta
Vivaldi: B–dúr Concerto két
trombitára Händel: Szonáta két
trombitára

Követelmények

A tanuló legyen képes egy versenymű vagy szonáta gyors és lassú tételének ízléses előadására, a tanult technikai és zenei elemek önálló alkalmazására.
Egy kamaramű szólamának eljátszására.
Legyen képes önállóan megtanulni és eljátszani egy előadási darabot.

Az év végi vizsga anyaga

– Egy etűd
– Egy előadási darab, vagy kamaramű, lehetőleg tanuló részvételével

Továbbképző évfolyamok „B” tagozat

7. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása
A hangterjedelem bővítése, figyelemmel a szép hangra, a tiszta intonációra. Kiegyenlített hangzásra törekvés a teljes hangterjedelmen keresztül. Skálák öt képlettel másfél oktávos rendszerben. Díszítés előtanulmányok, tripla nyelv tanulmányok. A játszott művek alapos ismerete, a zenei műveltség elmélyítése. A

ritmusértékek, ütemfajták átfogó ismerete. A kamarazene és a zenekari játék előtérbe helyezése.

Felhasználható tananyag

Stamp: Warm Ups
Colin: Lip
Flexibilities Clarke:
Techical Studies
Maggio: Mindennapi Gyakorlatok
Quinque: Atmung Stütze Ansatz
Methode Arban: Skálagyakorlatok
Arban: Trombitaiskola
Clodomir: Petits exercises
Etűdök I. Keller: Szonáta
Albinoni: F–dúr
Concerto Esz–dúr
Concerto
Barat: Fantázia
Haendel: c–moll Concerto
Vivaldi: d–moll Concerto I.–II.
tétel Richter: Concerto I. tétel
Cimarosa: Concerto

Követelmények

A tanuló legyen képes technikailag és zeneileg igényesebb darabok előadására. Dúr és összhangzatos moll skálák másfél oktávos rendszerben őt képlettel.
Nagyobb terjedelmű etűdök eljátszására. A kromatikus skála biztos ismerete.

Az év végi vizsga anyaga

– Egy etűd
– Egy barokk szonáta vagy versenymű két tétele
– Egy más stílusú előadási darab

8. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– A hangterjedelem további bővítése, a hangminőség fejlesztése, a dinamikai tartomány tágítása.

– Skálák öt képletben, másfél oktávos rendszerben.
– Díszítés tanulmányok, tripla és dupla nyelv tanulmányok.
– A játszott művek alapos ismerete, a zenei műveltség elmélyítése.
– A ritmusértékek ütemfajták átfogó ismerete.
– A kamarazene, és a zenekari játék előtérbe helyezése.

Felhasználható tananyag

Stamp: Warm Ups
Clarke: Technical
Studies Colin: Lip
Flexibilities
Maggio: Mindennapi Gyakorlatok
Quinque: Atmung Stütze Ansatz
Methode Arban: Skálagyakorlatok
Arban: Trombitaiskola
Clodomir: Petits exercises
Etűdök I. Purcell: B–dúr szonáta
Neruda: Esz–dúr
trombitaverseny I. Albinoni: g–
moll trombitaverseny Sahov:
Scherzo
Bach: Passacaglia
Tartini: Largo és
Allegro Veracini:
Concerto

Követelmények

A tanuló legyen képes technikailag és zeneileg igényesebb darabok előadására. Dúr és összhangzatos moll skálák másfél oktávos rendszerben öt képlettel.
Nagyobb terjedelmű etűdök eljátszása.
A trillák, díszítések biztos és helyes alkalmazására.

Az év végi vizsga anyaga

– Egy etűd
– Egy barokk szonáta vagy koncert két tétele
– Egy más stílusú előadási darab

9. évfolyam „B” Tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A hangterjedelem növelése, a hangminőség fejlesztése, a dinamikai tartomány

szélesítése.
– Az állóképesség fejlesztése a mindennapi gyakorlatok segítségével.
– Skálák öt képletben, a másfél oktávos rendszer szerint.
– Az eddig tanult technikai elemek biztos alkalmazása.
– A zenei formálás tudatos alakítása.
– A dupla nyelv technika elsajátítása alapszinten.

Felhasználható tananyag

Stamp: Warm–Ups
Clarke: Technical
Studies Colin: Lip
Flexibilties Advanced
Daily Studies
Maggio: Mindennapi Gyakorlatok
Quinque: Atmung Stütze Ansatz
Methode
Arban: Hármashangzat és négyeshangzat
tanulmányok Varasdy – Nagyiván – Sztán
Trombitaiskola IV. Corelli: e–moll Szonáta
Albinoni: C–dúr
Concerto Hidas:
Concerto no.2 Bozza:
Capriccio
Gedike: Koncertetűd
Manfredini: B–dúr Concerto két
trombitára Charlier: Solo de Concours
Haydn: Trombitaverseny I.–II.–
III. Hummel: Trombitaverseny
I.–II. Telemann: Asz–dúr
Concerto

Követelmények

A tanuló legyen képes technikailag és zeneileg igényes darabok ízléses előadására. Skálák öt képletben.
Nagyobb terjedelmű etűdök
eljátszása. A tripla és a dupla nyelv
alkalmazása.
A játszott előadási darabok alapos ismerete.
Az előadási darabok által megkívánt állóképesség elérése.

Az év végi vizsga anyaga

– Egy etűd
– Egy barokk vagy klasszikus szonáta vagy versenymű két tétele
– Egy más stílusú előadási darab

10. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A tökéletes alapfunkciók rögzítése, automatizálása.
– Az összes dúr és moll skála öt képlettel, az előző években megszokott módon.
– Az önállóság fejlesztése a hangszeres játék minden területén: funkcionális, technikai és zenei szempontok szerint.
– A kamarazene és a zenekari játék előtérbe kerülése.
– A trombita szóló, kamara és zenekari irodalmának megismertetése.

Felhasználható tananyag

Stamp: Warm Ups

Clarke: Techical
Studies Colin: Lip
Flexibilties
Maggio: Mindennapi Gyakorlatok
Quinque: Atmung Stütze Ansatz
Methode Arban: Etüdök
Tartini: B–dúr
Concerto Enescu:
Legenda Torelli: D–
dúr Concerto Purcell.
D–dúr szonáta
Hummel: Trombitaverseny I. tétel
Haydn: Trombitaverseny II.–III.
tétel Arutjunjan: Trombitaverseny
Hindemith: Szonáta I.
Valentino: Szonáta
Vivaldi: B–dúr Concerto két
trombitára Händel: Szonáta két
trombitára

Követelmények

A tanuló legyen képes önállóan megtanulni és előadni a szintjén lévő előadási darabokat. Ismerje a hangszerkezelés problémáit, és megoldási módjait.
Szép hangon és zeneileg megoldottan adjon elő etűdöket, szóló és kamarazene darabokat.
Biztosan tudja a skálákat, a kromatikus skálát, alapszinten tudja a tripla és a dupla nyelv technikát.
Rendelkezzen a szintjének megfelelő állóképességgel.

Az év végi vizsga anyaga

– Egy etűd
– Egy barokk vagy klasszikus szonáta, vagy versenymű két tétele
– Egy más stílusú előadási darab

Követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

Ismerje a tanuló
– a hangszere múltját, a jelentősebb alkotó– és előadóművészek munkásságát,
– a rézfúvós hangszerek közötti azonosságot,
különbséget. Legyen képes a tanuló
– az előforduló légzéstechnikai és funkcionális problémák korrigálására a mindennapi gyakorlatok segítségével,
– a játszott művek hangterjedelmén belül kiegyenlített és kifejező hang elérésére,
– a különböző hangindítások, hangbefejezések megvalósítására,
– a különböző nyelvütések (szimpla, dupla, tripla) gyorsaságának fejlesztésére,
– önálló hangolásra,
– a hosszabb zenei gondolatok egy levegővel történő összefogására,
– skálázni másfél oktávon keresztül valamennyi hangnemben,
– az adott zenei anyagot egyéni képességei, illetve készségei szintjének megfelelően, kotta– és stílushűen, értelmesen tagolva, kifejezéssel megszólaltatni.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein

felül) A tanuló rendelkezzék megfelelő

állóképességgel.
Ismerje a hangképzés folyamatát.
Legyen képes a tudatos légzéstechnika
alkalmazására. Ismerje a tanuló
– az ajak–, a nyelv– és a manuális technika alapjait,
– az összes dúr és moll skálát a kétoktávos rendszerben, 6 képletben.

Művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama

Trombita főtárgy
„A” tagozat: minimum 10 perc
„B” tagozat: minimum 10 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat

– Egy másfél oktávos **skála** öt képlettel.
– **Egy etűd**; Clodomir: Petits exercices (Leduc) 22–70., Clodomir: Etűdök (Leduc) II., III., IV., VI., és Arban: Trombitaiskola (Hofmeister) etűdjeinek nehézségi szintjén.
– **Két különböző karakterű előadási darab**, melyből az egyik lehet kamaramű is; Albinoni: Esz– dúr, g–moll, C–dúr concerto, Barat: Fantázia (Leduc), Gedicke: Koncertetűd ;
kamaraművek: Borst: Trombitaduók (EMB 6870), Mező Imre: Variációk (EMB 4687), Clodomir: Six petits duo és Six duo faciles, Reschofsky: Trió (EMB 6819), Farkas Ferenc: Régi magyar táncok nehézségi szintjén.
Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

– Egy **skála** másfél oktávon, öt képlettel.
– **Egy etűd**; Clodomir: Petits exercices (Leduc) 22–70., Clodomir: Etűdök (Leduc) II., III., IV., VI., és Arban: Trombitaiskola (Hofmeister) etűdjeinek nehézségi szintjén; kamaraművek: Clodomir: Six duo Faciles, Scheidt: Brass: Quintets I–II., nehézségi szintjén.
– **Egy barokk szonáta lassú és gyors tétele**; Albinoni: Esz–dúr, g–moll, C–dúr concerto, Corelli: e–moll szonáta, Purcell: B–dúr szonáta, Vivaldi: d–moll concerto nehézségi szintjén.
– **Egy más stílusú előadási darab** Bozza: Capricco (Leduc) nehézségi szintjén.
Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

– megfelelés az előírt követelményeknek,
– technikai felkészültség,
– helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
– hangképzés,
– intonáció,
– hangszerkezelés,
– artikulációk és díszítések alkalmazása,
– helyes ritmus és tempó,
– előadásmód,
– a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
– memória,
– alkalmazkodóképesség,
– állóképesség.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

Megfelelő minőségű, trombiták, tartozékokkal (tok,
fúvóka). Jól felhangolt zongora (pianínó).
Legalább 2 db, állítható magasságú
kottaállvány Metronóm
Lehetőleg a teljes alakot visszaadó tükör.

HARSONA–TENORKÜRT–BARITONKÜRT

A harsona és rokon hangszerei, a tenorkürt– és a baritonkürt– tanítás szakirányú feladatai

A képzés legeredményesebb módjának az tekinthető, ha a tanuló 8–9 éves korában tenoron vagy baritonon kezdi a mélyrézfúvós hangszerek tanulását és csak a tanulmányok során amikor erre alkalmassá válik, tér át a harsona tanulására. A tenoron vagy baritonon megszerzett készségek birtokában a továbbtanulást megelőző két évben elegendő a harsonatanulást megkezdeni a zeneművészeti szakközépiskolai felvételi követelmény eléréséhez.

A harsonatanítás szakirányú feladatai:

– ismertesse meg a tanulóval (életkoruknak megfelelő szinten) a hangszerek lehetőségeit, irodalmát; történetét, akusztikai sajátosságait, az irodalom legkiemelkedőbb alkotó– és előadóművészeit.

Alakítson ki könnyed hangszerkezelést:
– megfelelő légzéstechnikát, helyes befúvásmódot, test–, száj–, hangszer– és kéztartást, tolókezelést és tudatosítsa ezeket,
– dinamikailag árnyalt, telt, színes, kifejező zenei hangot,
– differenciált hangindítást és hanglezárást,
– megfelelő tempójú repetíciót,
– laza, egyenletes kartechnikát,
– pontosan összehangolt nyelv– és karmozgást.

A fentiek eléréséhez gyakoroltasson rendszeresen
– tartott hangokat állandó és változó dinamikával, az intonáció lehetőség szerinti megtartásával,
– hangsorokat, fokozatosan táguló hangterjedelemben, különböző figurációkkal,
– a felmerülő technikai problémáknak megfelelő mozdulatsorokat, ujjgyakorlatokat.

Fordítson figyelmet
– a helyes légzés kialakítására, gyakorlására, fejlesztésére intenzív légzésfejlesztési gyakorlatokkal,
– a helyes szájtartás kialakítására, a szájizomzat fejlesztésére a mindennapi gyakorlatok segítségével:
– fúvóka és hangszer nélkül csupán ajakkal,
– csak fúvókával,
– hangszerrel,
– mindezek ellenőrzése fúvóka karikával,
– a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,

– a lapról olvasási készség fejlesztésére,
– a tudatos zenei memorizálásra,
– a művek zeneileg igényes kidolgozására,
– a rendszeres társas muzsikálásra.
Tanítsa meg a tanulót a hangszer karbantartására.

Előképző évfolyamok

1. évfolyam (előképző)

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése
– A hangszer felépítése, részei.
– A kottaolvasás alapfogalmai, illetve kulcs.
– Az egész, fél, negyed, nyolcad hangjegyértékek és az ezeknek megfelelő szünetjelek.
– A 4/4–es, 2/4–es és 3/4–es ütemek.
– Az előforduló hangok fogásai.
– A helyes test– és hangszertartás kialakítása.
– A rekeszlégzés alapjainak elsajátítása, a levegővezetés megalapozása.
– A helyes szájtartás kialakítása ajakrezgés és fúvókázás segítségével.
– A hangindítás megalapozása.

Felhasználható tananyag

Steiner: Harsona ABC (ajak– és
fúvókagyakorlatok) Varasdy – Nagyiván –
Sztán: Trombitaiskola I. Varasdy – Nagyiván –
Sztán: Trombitaiskola I. Steiner–Völgyi–Zilcz:
Harsonaiskola I.
Steiner: Bariton
ABC Steiner:
Harsona ABC
Colin: Trombitaiskola kezdőknek
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola
I. Ujfalusy – Steiner: Előadási darabok
rézfúvókra, Sztán: Repertoire Trombita–

Előadási darabok gordonkára I,
Manfred Schmitz: Trompeten
spiele 1. Gyerekdalok, népdalok

Követelmény

Az egészséges, szép hang kialakítása.
Hangterjedelem: maximum B–g–ig
(hangzó).

Az év végi vizsga anyaga

– Két gyakorlat,
– Egy előadási darab.

2. évfolyam (előképző)

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

– A hangszer felépítése, részei.
– A kottaolvasás alapfogalmai, illetve kulcs.
– Az egész, fél, negyed, nyolcad hangjegyértékek és az ezeknek megfelelő szünetjelek.
– A 4/4–es, 2/4–es és 3/4–es ütemek.
– Az előforduló hangok fogásai.
– A helyes test– és hangszertartás kialakítása.
– A rekeszlégzés alapjainak elsajátítása, a levegővezetés megalapozása.
– A helyes szájtartás kialakítása ajakrezgés és fúvókázás segítségével.
– A hangindítás megalapozása.
– A legato játék alapjainak elsajátítása ajakrezgéssel, fúvókával, hangszerrel.

Felhasználható tananyag

Steiner: Harsona ABC
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola I. vagy a tanuló képességeinek ismeretében a tanár belátása és tapasztalata szerinti gyakorlatok
Varasdy – Nagyiván – Sztán:
Trombitaiskola I. Steiner–Völgyi–Zilcz:
Harsonaiskola I. Steiner: Bariton ABC
Steiner: Harsona ABC
Colin: Trombitaiskola kezdőknek
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola
I. Ujfalusy – Steiner: Előadási darabok
rézfúvókra, Sztán: Repertoire Trombita–
Előadási darabok gordonkára I,
Manfred Schmitz: Trompeten
spiele 1.

Követelmény

Az egészséges, szép hang kialakítása.
Hangterjedelem: maximum G–b–ig
(hangzó).

Az év végi vizsga anyaga

– Két gyakorlat,
– Egy előadási darab.

Alapfokú évfolyamok „A” tagozat

1. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

– A hangszer felépítése, részei.
– Az egész, fél, negyed és nyolcad hangérték és a megfelelő szünetjelek.
– Nyújtópont a félkotta mellett.
– A módosítójelek.
– A 4/4–es, 2/4–es, 3/4–es ütem.
– Az előforduló hangok fogásai.
– Memóriafejlesztés: gyermekdalok, népdalok, és az előadási darabok kotta nélkül.
– Motívumok, dallamok azonosságának, különbözőségének megismerése.
– A helyes test– és hangszertartás kialakítása.
– A rekeszlégzés alapjainak gyakorlása, a levegővezetés megalapozása.
– A helyes szájtartás fejlesztése ajakrezgés és fúvókázás segítségével.
– A hangindítás megalapozása.
– A legato játék alapjainak elsajátítása ajakrezgéssel, fúvókával, hangszerrel.

Felhasználható tananyag

Steiner: Bariton ABC
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola I. Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola I. Steiner: Bariton ABC–ből válogatva
Perényi Péter: 347 etűd–ből válogatva
Krumpfer: Trompeten schule für anfanger–ből válogatva Colin: Trombitaiskola kezdőknek
Colin: Modern Method for Trombon
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola I. (zongorakíséretes darabok) Steiner: Harsonaiskola (a zongorakíséretes darabokból)
Ujfalusy – Steiner: Előadási darabok rézfúvókra, Sztán: Repertoire Trombita
Manfred Schmitz Trompeten spiele 1. Lengyel–Pejtsik: Gordonkamuzsika I. Csáth: Előadási darabok gordonkára I.

Követelmény

A tanuló legyen képes egy oktáv hangterjedelmen belül a tanult ritmusértékeket tartalmazó gyakorlat előadására egészséges, szép hangon.
Hangterjedelem: G–b–ig (hangzó).

Az év végi vizsga anyaga

– Két gyakorlat,
– Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

2. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

– A kottaolvasás továbbfejlesztése: szinkópa, nagy és kis nyújtott és éles ritmusok ismertetése, a tizenhatod érték és szünetjele.
– A 3/8–os, 6/8–os, ütem és alla breve.
– Ritmusképlet: a triola és a 6/8–os ütem különböző képletei.
– A játékmód további differenciálása (staccato nyolcad mozgásban).
– Dinamika: a pianótól a fortéig.
– Memóriafejlesztés: hangsorok és előadási darabok (3–4) kotta nélkül.
– Hangterjedelem: G– d’–ig.
– Hangképzés: tiszta szép intonáció kialakítása fúvóka– és hangképző gyakorlatokon keresztül.
– A légvezetés, nyelvtechnika továbbfejlesztése.
– Hangsorok a tanuló hangterjedelmi képességeinek függvényében

Felhasználható tananyag

Steiner: Harsonaiskola ABC (ajak– és
fúvókagyakorlatok) Steiner: Mindennapi gyakorlatok
(felhangkötések)
Colin: Kötésgyakorlatok
Varasdy – Nagyiván – Sztán:
Trombitaiskola Ujfalusi – Pehl – Perlaki:
Harsonaiskola II. Steiner: Bariton ABC
Perényi Péter: 347
etűd Steiner: Harsona
ABC Lubik:
Kantilénák
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola
Steiner: Harsona ABC (a zongorakíséretes
darabokból) Ujfalusy–Steiner: Előadási darabok
rézfúvósokra
Sztán: Repertoire – Trombita,
Manfred Schmitz: Trompeten spiele 1
–2. Lengyel – Pejtsik:
Gordonkamuzsika I. Csáth: Előadási

darabok gordonkára I. Steiner:
Repertoire – Rézfúvók Charpentier: Te
Deum (Edition Simonffy) Négy régi
olasz dal (Edition Simonffy)
Borst – Bogár: Trombitamuzsika kezdők számára
Lengyel – Pejtsik: Gordonkamuzsika kezdők
számára

Követelmény

A tanuló legyen képes nyolcadokat, tizenhatodokat, tartalmazó darabok
lejátszására. Egy dúr skála és párhuzamos mollja kotta nélkül.
Különböző karakterű és ritmikájú gyakorlatok.
Évfolyamának megfelelő hangterjedelmű előadási darab előadása kotta nélkül

Az év végi vizsga anyaga

– Két gyakorlat,
– Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

3. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

– A dúr és moll hangsor szerkezete.
– A 9/8–os, 12/8–os ütem.
– Ritmusképletek: az eddig elsajátított ritmusképletek kombinációi.
– A zenei anyagban szereplő előadási darabok stílusjegyeinek ismerete.
– A társas zenélés alapjai, két–háromszólamú gyakorlatok eljátszása.
– A funkciók ellenőrzése, a hibák korrigálása a mindennapi gyakorlatokon keresztül.
– Hangképzés: az előírt hangterjedelmen és dinamikán belül kiegyenlített hanganyag
és tiszta intonáció kialakítása.
– A manuális készség továbbfejlesztése.
– A legato játék kifejlesztése, kvart– és kvintkötések lefelé és felfelé.

Felhasználható tananyag

Steiner: Harsonaiskola ABC (ajak– és
fúvókagyakorlatok) Steiner: Mindennapi gyakorlatok
(felhangkötések)
Colin: Kötésgyakorlatok
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola (63–
118) Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Harsonaiskola II.
Steiner: Bariton ABC

Perényi Péter: 347
etűd Steiner: Harsona
ABC Lubik:
Kantilénák
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola
Steiner: Harsona ABC (a zongorakíséretes
darabokból) Ujfalusy–Steiner: Előadási darabok
rézfúvósokra
Sztán: Repertoire – Trombita,
Manfred Schmitz: Trompeten spiele 1
–2. Lengyel–Pejtsik:
Gordonkamuzsika I. Csáth: Előadási
darabok gordonkára I. Steiner:
Repertoire – Rézfúvók Charpentier: Te
Deum (Edition Simonffy)

Négy régi olasz dal (Edition Simonffy)
Borst – Bogár: Trombitamuzsika kezdők számára
Lengyel – Pejtsik: Gordonkamuzsika kezdők
számára

Követelmény

A tanuló legyen képes a tanult ritmusokra épülő gyorsabb technikai gyakorlat eljátszására. Felhangkötéseket tartalmazó gyakorlatok.
Barokk vagy klasszikus szonátatétel előadása.

Az év végi beszámoló anyaga

– Két gyakorlat,
– Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

4. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

– Ütemfajták: váltakozó ütemek.
– Ritmusképletek: különböző kevert ritmusok.
– Kottaolvasás: a tanuló legyen képes az évfolyamának megfelelő szinten lapról olvasni. Vegye figyelembe a dinamikai és artikulációs előírásokat.
– Hangképzés: az előírt hangterjedelmen és dinamikán belül kiegyenlített hanganyag és tiszta intonáció kialakítása, könnyed fúvástechnika birtoklása.
– A nyelv– és ujjtechnika továbbfejlesztése, a manuális készség kialakítása technikai gyakorlatok segítségével.
– A technikai jellegű gyakorlatok és nehezebb zenei fordulatok virtuóz megoldása,

az előírt tempójelzések következetes betartása.
– Kötéstanulmányok: kis terc–, nagy terc–, kvint–, kvart– le és felfelé.

Felhasználható tananyag

Steiner: Mindennapi gyakorlatok
Steiner: Harsona ABC (mindennapi
gyakorlatok) Lubik: Kantiléna
Colin: Complete Modern Method for Trumpet or
Cornet Colin: Kötésgyakorlatok
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola II.
(skálatanulmányok) Varasdy – Nagyiván – Sztán:
Trombitaiskola II. (1–51)
Clodomier: Petits Exercices.
Robert Müller: Technische
studien I. Steiner: Harsona ABC
Perényi Péter: 347 etűd
Ujfalusy – Pehl – Perlaki: Harsonaiskola II.
Arban: gyakorlatok válogatva a hangterjedelemnek
megfelelően Steiner: Harsona ABC
Ujfalusy – Steiner: Előadási darabok rézfúvókra,

Sztán: Repertoire Trombita
Előadási darabok gordonkára I
Manfred Schmitz Trompeten spiele
1–2. Lengyel–Pejtsik:
Gordonkamuzsika I–II Csáth:
Előadási darabok gordonkára I–II
Steiner: Repertoire Rézfúvók
Magyar szerzők előadási darabjai trombitára és
zongorára Sugár: Dal és tánc
Hasse: Két
tánc Purcell:
Szvit

Követelmény

Nagyobb terjedelmű, igényes ritmikájú etűd
eljátszása. Kantiléna jellegű nagy íveket átfogó
etűd előadása.
Barokk vagy klasszikus előadási darab stílusos előadása.

Az év végi vizsga anyaga

– Két gyakorlat,
– Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

5. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

– Ütemfajták: váltakozó ütemek.
– Ritmusképletek: különböző kevert ritmusok.
– Kottaolvasás: a tanuló legyen képes az évfolyamának megfelelő szinten lapról olvasni. Vegye figyelembe a dinamikai és artikulációs előírásokat.
– Hangképzés: az előírt hangterjedelmen és dinamikán belül kiegyenlített hanganyag és tiszta intonáció kialakítása, könnyed fúvástechnika birtoklása.
– A nyelv– és ujjtechnika továbbfejlesztése, a manuális készség kialakítása technikai gyakorlatok segítségével.
– A technikai jellegű gyakorlatok és nehezebb zenei fordulatok virtuóz megoldása, az előírt tempójelzések következetes betartása.
– Kötéstanulmányok: kis terc–, nagy terc–, kvint–, kvart– le és felfelé.

Felhasználható tananyag

Steiner: Mindennapi
gyakorlatok Lubik: Kantiléna
Colin: Complete Modern Method for Trumpet or Cornet
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola II.
(skálatanulmányok) Arban: Skálagyakorlatok
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola II. (52–
116) Clodomir: Petits Exercices.
Robert Müller: Technische studien I.

Steiner: Harsona ABC
Ujfalusy – Pehl – Perlaki:
Harsonaiskola II. Arban: gyakorlatok
válogatva
Steiner: Harsona ABC
Ujfalusy – Steiner: Előadási darabok
rézfúvókra, Sztán: Repertoire Trombita
Előadási darabok gordonkára I
Manfred Schmitz: Trompeten spiele
1–2. Lengyel–Pejtsik:
Gordonkamuzsika I–II Csáth:
Előadási darabok gordonkára I–II
Steiner: Repertoire Rézfúvók
Magyar szerzők előadási darabjai trombitára és
zongorára Sugár: Dal és tánc
Hasse: Két tánc
Purcell: Szvit
Diabelli:

Sonatina

Követelmény

Nagyobb terjedelmű, igényes ritmikájú etűd
eljátszása. Kantiléna jellegű nagy íveket átfogó
etűd előadása.
Barokk vagy klasszikus előadási darab stílusos előadása.

Az év végi vizsga anyaga

– Két gyakorlat,
– Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

6. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

– Ütemfajták: váltakozó ütemek.
– Ritmusképletek: különböző kevert ritmusok.
– Kottaolvasás: a tanuló legyen képes az évfolyamának megfelelő szinten lapról olvasni. Vegye figyelembe a dinamikai és artikulációs előírásokat. Sajátítsa el a tenorkulcs olvasását és használatát.
– Hangképzés: az előírt hangterjedelmen és dinamikán belül kiegyenlített hanganyag és tiszta intonáció kialakítása, könnyed fúvástechnika birtoklása.
– A nyelv– és ujjtechnika továbbfejlesztése, a manuális készség kialakítása technikai gyakorlatok segítségével.
– A technikai jellegű gyakorlatok és nehezebb zenei fordulatok virtuóz megoldása, az előírt tempójelzések következetes betartása.
– Kötéstanulmányok: kis terc–, nagy terc–, kvint–, kvart– oktáv kötések le és felfelé.

Felhasználható tananyag

Steiner: Mindennapi
gyakorlatok Steiner: Harsona
ABC
Arban: Vollstandige schule für trompete – válogatott gyakorlatok

Lubik: Kantiléna
Colin: Complete Modern Method for Trumpet or
Cornet Borst: Skálagyakorlatok trombitára
Arban: Technikai gyakorlatok – skálagyakorlatok (violin és basszuskulcsban, szükség szerint) Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola III.
Clodomir: Petits Exercices.
Robert Müller: Technische studien
I–II Kopprasch: Technikai etűdök I.

Ujfalusy – Pehl – Perlaki:
Harsonaiskola II. Makovecz: Válogatott
etűdök I.
Arban: gyakorlatok
válogatva Steiner: Harsona
ABC
Ujfalusy – Steiner: Előadási darabok
rézfúvókra, Sztán: Repertoire Trombita–
Előadási darabok gordonkára I,
Manfred Schmitz Trompeten spiele
1–2. Lengyel–Pejtsik:
Gordonkamuzsika I–II
Csáth: Előadási darabok gordonkára
I–II Steiner: Repertoire Rézfúvók
Magyar szerzők előadási darabjai trombitára és
zongorára Sugár: Dal és tánc
Hasse: Két tánc
Diabelli: Szonatina
Händel: B–dúr
sonata
Vivaldi: Sechs violoncello sonaten –
válogatva Purcell: Szvit
Telemann: F–dúr sonata
Fitzgerald: Angol szvit
Marcello: Hat szonáta
csellóra

Követelmény

Nagyobb terjedelmű, igényes ritmikájú etűd
eljátszása. Kantiléna jellegű nagy íveket átfogó
etűd előadása.
Barokk vagy klasszikus előadási darab stílusos előadása.

Az év végi beszámoló anyaga

– Egy skála
– Két gyakorlat,
– Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

Alapfokú évfolyamok „B” tagozat

2. évfolyam „B” tagozat

„B” tagozatos oktatásra irányítható az a tanuló, aki az átlagot meghaladó zenei tehetséggel és hangszeres adottságokkal rendelkezik, valamint érdeklődése és szorgalma

alkalmassá teszi arra, hogy megfeleljen a „B” tagozatos oktatás minőségben és mennyiségben magasabb

követelményeinek.
A tanulók legkorábban az „A” tagozat 2. évfolyam elvégzése után kerülhetnek „B” tagozatra.

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

– A kottaolvasás továbbfejlesztése: szinkópa, nagy és kis nyújtott és éles ritmusok ismertetése, a tizenhatod érték és szünetjele.
– A 3/8–os, 6/8–os, ütem és alla breve.
– Ritmusképlet: a triola és a 6/8–os ütem különböző képletei.
– A játékmód további differenciálása (staccato nyolcad mozgásban).
– Dinamika: a pianótól a fortéig.
– Memóriafejlesztés: hangsorok és előadási darabok kotta nélkül.
– Hangterjedelem: G– d’–ig.
– Hangképzés: tiszta szép intonáció kialakítása fúvóka– és hangképző gyakorlatokon keresztül.
– A légvezetés, nyelvtechnika továbbfejlesztése.
– Hangsorok a tanuló hangterjedelmi képességeinek függvényében.

Felhasználható tananyag

Steiner: Harsonaiskola ABC
Steiner: Mindennapi
gyakorlatok Colin:
Kötésgyakorlatok
Varasdy – Nagyiván – Sztán:
Trombitaiskola Ujfalusy – Pehl – Perlaki:
Harsonaiskola II. Steiner: Bariton ABC
Perényi Péter: 347
etűd Steiner: Harsona
ABC Lubik:
Kantilénák
Varasdy – Nagyiván – Sztán: Trombitaiskola
Steiner: Harsona ABC (a zongorakíséretes
darabokból) Ujfalusy–Steiner: Előadási darabok
rézfúvósokra
Sztán: Repertoire – Trombita,
Manfred Schmitz: Trompeten spiele 1
–2. Lengyel–Pejtsik:
Gordonkamuzsika I. Csáth: Előadási
darabok gordonkára I. Steiner:
Repertoire – Rézfúvók Charpentier: Te
Deum (Edition Simonffy) Négy régi

olasz dal (Edition Simonffy)
Borst – Bogár: Trombitamuzsika kezdők számára
Lengyel – Pejtsik: Gordonkamuzsika kezdők
számára **Követelmény**

A tanuló legyen képes nyolcadokat, tizenhatodokat, tartalmazó darabok lejátszására. Egy dúr skála és párhuzamos mollja kotta nélkül.
Különböző karakterű és ritmikájú gyakorlatok.
Évfolyamának megfelelő hangterjedelmű előadási darab előadása kotta nélkül Hangsorok hármashangzat–felbontással a megadott hangterjedelmen belül.
Makovecz: Válogatottt
Etűdök Bordogni: Vocalises
Müller: Technikai etűdök III

Blazevich: Etűdök harsonára
Ujfalusy – Steiner: Előadási
darabok Marcello: Szonáták
Vivaldi: Szonáták

Követelmény

A tanuló legyen képes egy nagyobb terjedelmű, zeneileg és technikailag igényesebb darab eljátszására.
Tudja megvalósítani az előírt dinamikát (*pp–ff*–ig) az egész hangterjedelemben.
Az ajakizomzat rugalmasságának és erejének fokozása, a pedálhangoktól a magas regiszterig fokozott figyelemmel a helyes funkciókra és a szép hangra.
A kétoktávos ötképletes skálatanulmányokból egy dúr és egy moll hangsor.

Az év végi vizsga anyaga

– Egy gyakorlat,
– Egy barokk szonáta lassú és gyors tétele kotta nélkül,
– Egy más stílusú előadási darab kotta nélkül.

9. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

– A hangterjedelem bővítése, figyelemmel a szép hangra, a tiszta intonációra.
– Kiegyenlített hangzásra törekvés a teljes hangterjedelmen keresztül.
– Skálák két oktávos hangterjedelemben.
– Díszítés előtanulmányok, tripla nyelv tanulmányok.
– A játszott művek alapos ismerete, a zenei műveltség elmélyítése.

– A ritmusértékek, ütemfajták átfogó ismerete.
– A kamarazene és a zenekari játék előtérbe helyezése.
– Technikai virtuozitás és a tenorkulcsban való tájékozódás fejlesztése
– A tanuló eddig megszerzett tudását elsősorban a társas zenélés különböző formációiban (kamara, zenekar) tudja kamatoztatni

Felhasználható tananyag

Steiner: Mindennapi
gyakorlatok Slokar:
Hangképző gyakorlatok Rolf
Quinque: ASA method
Stamp: Warm Ups
Colin: Warm Ups
Maggio: Befúvási
gyakorlatok Colin:
Skálatanulmányok Arban:
Skálatanulmányok
Arban: Famous Method for
Trombone Colin: Modern Method
for Trombone

Müller: Technikai etűdök III
Kopprasch: Technikai etűdök
I–II Bordogni: Vocalises
Lafosse: Complete Method
III Couillaud: 20 etűd
Vobaron: Etűdök I–II.
Clodomir: Etűdök II–
III.
Makovecz: Válogatott etűdök
I–II. Clodomir: Etűdök II–III–
IV. Bhöme: Etűdök
Brandt: Etűdök
Corelli: Szonáták
Marcello:
Szonáták Vivaldi:
Szonáták

Követelmény

Díszítések.
Tripla– és/vagy duplanyelv
előkészítés. Rövid előke, dupla
előke.
Fejlessze a színpadi biztonságot egyéni és társas zenei produkciókban.

Az év végi vizsga anyaga

– Egy gyakorlat,
– Két előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

10. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

– Technikai virtuozitás
– A tenor– és altkulcsban való tájékozódás

Felhasználható tananyag

Steiner: Mindennapi
gyakorlatok Slokar:
Hangképző gyakorlatok Rolf
Quinque: ASA method
Stamp: Warm Ups
Colin: Warm Ups
Maggio: Befúvási
gyakorlatok Colin:
Skálatanulmányok Arban:
Skálatanulmány*ok*
Arban: Famous Method for
Trombone Colin: Modern Method
for Trombone Müller: Technikai
etűdök III Kopprasch: Technikai
etűdök I–II

Bordogni: Vocalises
Lafosse: Complete Method
III Couillaud: 20 etűd
Vobaron: Etűdök I–II.
Clodomir: Etűdök II–
III.
Makovecz: Válogatott etűdök
I–II. Clodomir: Etűdök II–III–
IV. Bhöme: Etűdök
Brandt: Etűdök
Corelli: Szonáták
Marcello:
Szonáták Vivaldi:
Szonáták

Követelmény

Díszítések.
Tripla és duplanyelv
gyakorlatok. Rövid előke,
dupla előke.
Trilla előkével, utókával.
Fejlessze a színpadi biztonságot egyéni és társas zenei produkciókban.

Az év végi vizsga anyaga

– Egy gyakorlat,
– Két előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

K*övetelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után*

Az „A" tagozat végén

A légzés, levegővezetés terén tanultak elmélyítése, következetes alkalmazása, az előforduló hibák korrigálása.
A hangterjedelem további bővítése, fokozott figyelemmel a szép hangra és a tiszta intonációra. A kamarazenélés és a zenekari játék előtérbe helyezése.
A tanuló ismerjen különböző
– díszítéseket,
– trillákat,
– előkéket, tripla– és duplanyelves megoldásokat.

A „B" tagozat végén *(az „A" tagozat követelményein felül)*
A tanuló ismerje
– hangszere múltját, irodalmát,
– a kiművelt hangszeres technika
alapjait. Legyen képes
– minden regiszterben kiművelt hang megszólaltatására,
– biztonságos, pontos, hibátlan hangindításra,
– jó legato–technikára,
– dupla– és triplanyelv alkalmazására

Művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama

Harsona–Tenorkürt–Baritonkürt főtárgy
„A" tagozat: minimum 10 perc
„B" tagozat: minimum 10 perc

Harsona

A vizsga tartalma

„A” tagozat

– Egy etűd; Makovecz: Válogatott etűdök harsonára I.: (EMB14143) 20. Andante con moto, 27. Allegretto, 28. Mazurka, 30. Allegro moderato, 31. Allegretto, 32. Allegro moderato nehézségi szintjén.
– Két különböző karakterű zongorakíséretes előadási darab, melyből az egyik lehet kamaramű is (barokk szonáta, vagy egy versenymű két tétele, vagy egy gyors és egy lassú tempójú előadási darab).
Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

– Két etűd (az egyik etűd helyett duó, vagy egyéb kamaramű is választható); Makovecz: Válogatott etűdök harsonára I. EMB14143: 33–35., 37., 38., 44., 46–50. gyakorlatok nehézségi szintjén.
– Egy barokk szonáta két tétele (lassú–gyors).
– Egy más stílusú előadási darab zongorakísérettel.
Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

Tenorkürt

A vizsga tartalma

„A” tagozat
– Egy skála másfél oktávon keresztül, különböző képletekkel
– Egy etűd; Varasdy–Nagyiván–Sztán: Trombitaiskola IV. (EMB13493)1–30.
nehézségi szintjén.
– Két különböző karakterű zongorakíséretes előadási darab, melyből az egyik lehet kamaramű is: barokk szonáta, vagy egy versenymű két tétele, vagy egy gyors és egy lassú tempójú előadási darab; Corelli: Szonáták, Marcello: Szonáták, Vivaldi: Szonáták nehézségi szintjén.
Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

– Egy skála másfél oktávon keresztül, különböző képletekkel
– Egy etűd Varasdy–Nagyiván–Sztán: Trombitaiskola IV. (EMB13493) 30–53.
nehézségi szintjén.
– Egy barokk szonáta két tétele (lassú–gyors).
– Egy más stílusú előadási darab.
Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

Baritonkürt

A vizsga tartalma

„A” tagozat

– Egy skála másfél oktávon keresztül, különböző képletekkel
– Egy etűd; Kopprasch: Technikai etűdök I füzet (Hofmeister) nehézségi szintjén.
– Két különböző karakterű zongorakíséretes előadási darab, melyből az egyik lehet kamaramű is: barokk szonáta, vagy egy versenymű két tétele, vagy egy gyors és egy lassú tempójú előadási darab; Corelli: Szonáták, Marcello: Szonáták, Vivaldi: Szonáták nehézségi szintjén.
Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

– Egy skála másfél oktávon keresztül, különböző képletekkel.
– Két etűd; (az egyik etűd helyett duó, vagy egyéb kamaramű is választható) Kopprasch: Technikai etűdök 7–22. I füzet (Hofmeister), Perényi: 347 etűd harsonára 250–270 (EMB14452); Bordogni: Vocalises nehézségi szintjén.
– Egy barokk szonáta két tétele (lassú–gyors).
– Egy más stílusú előadási darab zongorakísérettel.
Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

– megfelelés az előírt követelményeknek,
– technikai felkészültség,
– helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
– hangképzés,
– intonáció,
– hangszerkezelés,
– artikulációk és díszítések alkalmazása,
– helyes ritmus és tempó,
– előadásmód,
– a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
– memória,
– alkalmazkodóképesség,
– állóképesség.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

Megfelelő mennyiségű és minőségű hangszer. Jó minőségű zongora, vagy pianínó.
Lehetőleg teljes alakot visszaadó tükör. Metronóm.

Legalább 2 darab állítható magasságú kottatartó.

TUBA

A tubatanítás célja, feladatai:

– a tanuló egyéni adottságához, képességéhez igazodó módszerek kialakítása – kiemelt figyelmet fordítva az egyéni hangszeroktatásban rejlő pedagógiai lehetőségek kihasználására,
– a helyes légzés, befúvás, testtartás, hangszertartás beállítása, kialakítása,

– a hangszeres játékhoz szükséges motorikus reflexek, motivációs bázis, a naponkénti gyakorlás szükségletének kialakítása,
– a hangszeres játék megvalósításában részt vevő izmok lazaságának, terhelhetőségének tartósabb igénybevétel teljesítéséhez szükséges készségek kialakítása,
– a zenei elképzelések fejlesztése, a zenei előrelátás, a folyamatos kottaolvasás kialakítása,
– a zenei hallás átfogó fejlesztése,
– zenei memória fejlesztése, gyakorlati alkalmazásához szükséges jártasságok kialakítása,
– az egyéni hangszeres tanórákra, kamarazenei, zenekari foglalkozásokra történő önálló felkészülés képességének kialakítása.

Ismertesse meg a tanulókkal
– a tuba történetét, legalább elméletben a különböző hangolású hangszereket
– a tuba a mélyrézfúvósok családjában és különféle együttesekben betöltött szerepét, szakmai lehetőségeit,
– a hangszer irodalmát, a hangszer zenekari–, kamarazenei– és szóló–irodalmának legalább a tananyagban megjelenő részét,
– a tananyagon keresztül a főbb zenei stílusokat,
– a segédfogásokat, alkalmazásuk lehetőségeit a tiszta intonáció és az előforduló díszítések könnyebb megvalósítása érdekében,
– a tuba hazai és külföldi művészeinek munkásságát.

Tudatosítsa
– a helyesen beállított légzéstechnika állandó ellenőrzésének fontosságát,
– a helyes szájtartás, mint a jó befúvási mód (ansatz) alapfeltételének fontosságát,
– a mindennapi gyakorlás – didaktikai és fiziológiai szempontok szerinti – szükségességét,
– a könnyed, felszabadult hangszeres játékmód kialakításának fontosságát.

Fejlessze a tanuló
– hallását, belső hallását, intonációs képességét,
– hangszertechnikai tudását,
– megformáló– és előadói képességét.

Tegye képessé a tanulókat
– a gyakorlás során felmerülő hibák önálló kijavítására,
– a beállított alapfunkciók önellenőrzésére, szinten tartására és javítására
– a tiszta intonációra,
– folyamatos hangszerjátékra, árnyalt és stílusos előadásra,
– a pontos kottaolvasásra, a ritmus, valamint a zenei kifejezések előadásmódjára, illetve a tempóra vonatkozó utasításainak megvalósítására.
– társas muzsikálásra.

Fejlessze és ellenőrizze a különböző funkcionális készségek kialakítását
– a helyes légzést intenzív légzésfejlesztő gyakorlatokkal (hangszerrel és hangszer nélkül);
– a szájizomzatot

Előképző évfolyamok

A tuba oktatásának megkezdésekor kiemelt figyelmet kell fordítani a tanulók fizikai, alkati fejlettségére, alkalmasságára. Általában 9–10 éves korban éri el testi fejlődésük a hangszeroktatás elkezdéséhez kívánatos szintet.
A hangszeres előképző évfolyamok az általános zenei érzék és a hangszeres készségek felmérését, a képességek kibontakoztatását szolgálják.

1. évfolyam (előképző)

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A törzshangok olvasása basszuskulcsban.
– Az egész, fél, negyed hangjegyértékek és az ezeknek megfelelő szünetjelek ismerete.
– Az ismétlőjel, záróvonal, korona, a dinamikai jelek, módosítójelek ismerete.
– A helyes test– és hangszertartás kialakítása.
– A helyes szájtartás beállítása, a fúvóka helyének kialakítása.

Felhasználható tananyag

Jakab G.: Tubaiskola I. (Ed. Simonffy)
Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Tubaiskola (EMB Z 2550) Sára J.: Tubaiskola

Követelmény

Az ideális tubahang igényének kialakítása. Hangterjedelem: E–f–ig a hangok fogásai. A kottaolvasás basszuskulcsban.

Az év végi vizsga anyaga:

– Egy gyakorlat,
– Egy előadási darab.

2. évfolyam (előképző)

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A törzshangok olvasása violin– és basszuskulcsban.
– Az egész, fél, negyed, nyolcad, tizenhatod hangjegyértékek és az ezeknek megfelelő szünetjelek ismerete.
– Az ismétlőjel, záróvonal, korona, a dinamikai jelek, módosítójelek ismerete.
– A rézfúvós hangszerek – ezen belül a tuba – felépítésének, megszólaltatási módjának

ismerete.
– A helyes test– és hangszertartás kialakítása.
– A helyes szájtartás beállítása, a fúvóka helyének kialakítása.

Felhasználható tananyag
Jakab G.: Tubaiskola I. (Ed. Simonffy)
Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Tubaiskola (EMB Z
2550) Sára J.: Tubaiskola

Követelmény

Az ideális tubahang igényének
kialakítása. Hangterjedelem: E–f–ig a
hangok fogásai.
A biztos, folyamatos kottaolvasás basszuskulcsban.

Az év végi vizsga anyaga:

– Egy gyakorlat,
– Egy előadási darab.

Alapfokú évfolyamok „A" tagozat

1. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A 4/4–es, 2/4–es és 3/4es ütem
– Az előjegyzések ismerete.
– Az egész, fél, negyed, nyolcad értékek és az ezeknek megfelelő szünetjelek.
– A tananyagban előforduló tempójelek, zenei műszavak ismerete.
– A jó gyakorlási módszer és emlékezőkészség megalapozása.
– Memóriafejlesztés: népdalok és előadási darabok kotta nélkül játszása.
– A hangszer felépítése, részei, a megszólaltatás módja.
– A helyes test– és hangszertartás kialakítása.
– A helyes légzés beállítása, a rekeszlégzés alapjainak elsajátítása, a légvezetés megalapozása.
– A helyes szájtartás beállítása, a fúvóka helyének kialakítása, fúvóka–gyakorlatokkal.
– A hangindítás megalapozása.
– A nyelvtechnika megalapozása.
– A legato játékmód alapjainak elsajátítása ajakrezgéssel, fúvókával, hangszerrel.
– A nyújtópont alkalmazásának ismerete.

Felhasználható tananyag

Jakab G.: Tubaiskola I. (Ed.
Simonffy) Sára József: Tubaiskola
Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Tubaiskola (EMB Z 2550)
Lengyel – Pejtsik: Gordonkamuzsika kezdők számára (EMB Z
6312) Brodszky: Régi zene gordonkára (előadásai darabok)
(EMB Z 2452)

Követelmény

A megadott hangterjedelmen belül tanult hangszeres gyakorlatok, előadási darabok egyenletes, folyamatos előadása, helyesen kialakított légzés és szájtartás mellett.
A tananyagban előforduló tempójelzések, zenei műszavak
ismerete. A jó gyakorlási módszer és emlékezőkészség
megalapozása.
Hangterjedelem: D–a–ig.
Skála: 2#, 2b előjegyzésig, két variációval.

Az év végi vizsga anyaga

– Egy gyakorlat,
– Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

2. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A folyamatos, pontos kottaolvasás kialakítása.
– A dúr és moll hangsor szerkezete, kromatika.
– A helyes test és hangszertartás önellenőrzésének kialakítása.
– A helyes légzés folyamatos ellenőrzése.
– A befúvás, hangindítás mindennapi feladatainak kialakítása.
– A legato játékmód igényes kialakításának elősegítése: ajakrezegtetés fúvóka nélkül, fúvókával, valamint zongorával közösen.
– Nyújtópont az egész, fél, negyed értékek mellett.
– A zenei memória fejlesztése, a tananyagból kiválasztott darabok kotta nélküli játéka.
– A tananyagban előforduló tempójelzések, dinamikai előírások, zenei műszavak ismerete.

Felhasználható tananyag

Jakab G.: Tubaiskola I. (Ed.
Simonffy) Sára József: Tubaiskola
(10)
Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Tubaiskola (EMB Z 2550)

Lengyel – Pejtsik: Gordonkamuzsika kezdők számára (EMB Z
6312) Brodszky: Régi zene gordonkára (előadásai darabok)
(EMB Z 2452)

Követelmény

Skálák 2#, 2b előjegyzésig dúrban és mollban, legalább 2
variációval. Hangterjedelem C–b–ig.
A tanuló legyen képes a tanult etűdöket és előadási darabokat jó szájtartással, jó légzéstechnikával, egyenletes és folyamatos játékkal előadni, elvárható alapvető dinamikai árnyalással.
A végzett tananyagban előforduló tempó,– dinamikai jelzések, zenei műszavak ismerete.

Az év végi vizsga anyaga

– Egy gyakorlat,
– Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

3. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A kottaolvasás továbbfejlesztése.
– Újabb ütemfajták és tempójelzések
– A ritmikai ismeretek bővítése (szinkópa, éles és nyújtott ritmus).
– A hangérték tagolásának szélesítése (tizenhatod értékű hangjegyek és szünetjelek).
– A játékmód további differenciálása.
– A szerkezeti tagolás, da capo, triós forma, a magyar népdal jellemző formái.
– A hangterjedelem bővítése: kontra B–b–ig.
– Memóriafejlesztés: skálák, népdalok, előadási darabok kotta nélküli játszása.
– A dinamikai árnyalások továbbfejlesztése.
– A tanult művek formai elemzése az életkornak megfelelő szinten (azonosság, hasonlóság, szekvencia, különbség felismerése; a periódus).
– A hangképzés, hangindítás, légvezetési technika továbbfejlesztése.
– A manuális technika továbbfejlesztése.
– Az intonáció fejlesztése.

Felhasználható tananyag

Jakab G.: Tubaiskola I. (Ed.
Simonffy) Sára J.:Tubaiskola
Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Tubaiskola I. (EMB Z 2550)
Előadási darabok gordonkára .1. kötet (EMB Z 2417), 2. kötet (EMB Z

4480 Kis kezek nagy mesterek (Hofmeister F–Tuba: FH2091, B–Tuba: FH2092)

Követelmény

Skálák 3#, 2b előjegyzésig, 4 variációval. Különböző karakterű és ritmikájú etűdök. Hangterjedelem: kontra B–b–ig.
Előadási darabok.
Különböző játékmódok megvalósítása.
A tanuló legyen képes nyolcadokat és tizenhatodokat, különféle kötéseket tartalmazó gyakorlatok tiszta interpretálására, előadására.

Az év végi vizsga anyaga

– Két különböző karakterű gyakorlat,
– Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

4. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A kottaolvasás továbbfejlesztése, a hangértékek egyéb tagolásának további szélesítése (triola, kvintola, duola).
– A dúr és moll hangsorok 5variációval.
– Az előadási darabok legfőbb stílusjegyeinek ismerete.
– Újabb ütem fajták és tempójelzések (5/4,7/8, marcia, meno, mosso, largo,alla breve, stb.)
– Dinamikai differenciálás (pp–ff–ig).
– A zeneművek szerkezeti tagolása (Da capo, triós forma).
– A hangterjedelem bővítése kontra B–től 1vonalas d –ig.
– A tanult zeneművek elemzése (azonosság, hasonlóság, szekvencia, periódus, különbség felismerése.)
– A társas zenélés megalapozása, két–háromszólamú gyakorlatok játszása.
– Memóriafejlesztés: előadási darabok kotta nélküli játszása.
– Hangképzés, az előírt hangterjedelmen és dinamikán belül a magabiztos, kiegyenlített hanganyag és a tiszta intonáció kialakítása.
– A kialakított intonáció állandó ellenőrzése, a hibák korrigálása.
– Alapvető hangszer karbantartási ismeretek elsajátítása, kisebb hibák kijavítására történő felkészítés.

Felhasználható tananyag

Jakab G.: Tubaiskola I. (Ed. Simonffy)
Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Tubaiskola (EMB Z 2550) Sára J.:Tubaiskola

Kis kezek, nagy mesterek (Hofmeister, F–Tuba: FH2091, B–Tuba: FH2092)

Követelmény

A kialakított hangterjedelmen belül a tanult ritmusok kottahű előadása az előírt tempóban, tiszta intonációval és árnyalt dinamikával.
Dúr és moll skálák 3#, 3b előjegyzésig 5
variációval. Előadási darabok kotta nélküli
játéka.
A társas zenélés követelményeinek ismerete.
A minimális, legalapvetőbb hangszerápolási, karbantartási ismeretek.

Az év végi vizsga anyaga

– Két különböző karakterű gyakorlat,
– Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

5. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A kottaolvasás továbbfejlesztése, változó ütemek, a hangértékek továbbtagolása (kvartola, szextola).

– A dinamikai árnyalás továbbfejlesztése.
– Az előadási darabok formai elemzése.
– A lapról olvasási készség fejlesztése.
– A memória továbbfejlesztése (előadási darabok, egyes koncert etűdök kotta nélküli játékával).
– A társas zenélés (kamara, illetve zenekari) elmélyítése.
– Belső igény kialakítása a folyamatos, hibátlan hangszerjáték iránt.
– A hangterjedelem továbbfejlesztése.
– A telt, kiegyensúlyozott, plasztikus hangszerhang kialakítása, a tiszta intonáció állandósítása, valamint könnyed hangszeres játékmód és fúvóstechnika birtoklása.
– A manuális készség továbbfejlesztése (virtuóz etűdök, ujjgyakorlatok segítségével).
– A legato játékmód tökéletesítése a kötésgyakorlatok növelésével.
– A zenei megformáló, kifejező készség fejlesztése,
– Alapvető megjelenési, viselkedési ismeretek, szólista szerepkörben, színpadi körülmények között.
– A légzéstechnika, valamint a vitálkapacitás fejlesztése széles dallamívek, kitartott hangok játékával.
– A zenei megformálás igényének fejlesztése, az előadási módok, utasítások kottahű betartása.

Felhasználható tananyag
Jakab G.: Tubaiskola I. (Ed. Simonffy)
Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Tubaiskola (EMB Z 2550)
D. Meschke: Tubaiskola (Hofmeister FH8070)
Kis kezek, nagy mesterek (Hofmeister, F–Tuba: FH2091, B–Tuba: FH2092)

Követelmény

A kialakított hangterjedelemhez igazodó nagyobb terjedelmű, többféle technikai és zenei feladatot tartalmazó etűdök előadása.
Dúr és moll skálák 4#, 4b előjegyzésig.
Folyamatos, egyenletes tempójú skálázás dúrban és mollban. Barokk vagy klasszikus előadási darab stílusos előadása.

Az év végi vizsga anyaga

– Két különböző karakterű gyakorlat,
– Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

6. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A kottaolvasási készség továbbfejlesztése, változó ütemek, a hangértékek továbbtagolása (tizenhatod triolák).
– A lapról olvasási készség továbbfejlesztése.
– A dinamikai árnyalás kiszélesítése.
– A hangnemi kitérés, moduláció felismerése.

– A zenei memória továbbfejlesztése.
– A szólista feladatok, ismeretek elmélyítése, a színpadi magatartás tökéletesítése.
– A társas zenélés (kamara, zenekar) fejlesztése, gyakoroltatása.
– Belső igény kialakítása az igényes, pontos hangszerjátékra.
– Hangterjedelem bővítése.
– A legato játékmód tökéletesítése a kötésgyakorlatok növelésével.
– A légzéstechnika, valamint a vitálkapacitás továbbfejlesztése széles dallamívek, kitartott hangok játékával.
– A zenei megformálás igényének állandó fejlesztése, az előadási módok, utasítások kottahű betartása.

Felhasználható tananyag

Jakab G.: Tubaiskola I.(Ed.Simonffy)
Ujfalusi–Pehl–Perlaki: Tubaiskola (EMB Z
2550) D.Meschke: Tubaiskola (Hofmeister
FH8070)
Kis kezek nagy mesterek (Hofmeister, F–Tuba: FH2091, B–Tuba: FH2092)

Követelmény

Színvonalas „művészi" megformálást igénylő nagyobb terjedelmű, sokféle zenei feladatot tartalmazó etűdök és előadási darabok játszása.
Egyenletes tempójú skálázás dúrban, mollban 4#, 4b–ig dúrban, mollban, hat variációval. Magabiztos színpadi fellépés.

Az év végi vizsga anyaga:

– Két különböző karakterű gyakorlat,
– Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

Alapfokú évfolyamok „B" tagozat

2. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A folyamatos, pontos kottaolvasás kialakítása.
– A dúr és moll hangsor szerkezete, kromatika.
– A 3/8, 6/8,–os ütemek.
– A tananyagban előforduló tempójelzések, dinamikai előírások, zenei műszavak ismerete.
– A helyes test és hangszertartás önellenőrzésének kialakítása.
– Nyújtópont az egész, fél, negyed értékek mellett.
– A helyes légzés folyamatos ellenőrzése.
– A befúvás, hangindítás mindennapi feladatainak kialakítása.
– A legato játékmód igényes kialakításának elősegítése: ajakrezegtetés fúvóka nélkül, fúvókával, valamint zongorával közösen.

– A zenei memória fejlesztése, a tananyagból kiválasztott darabok kotta nélküli játéka.

Felhasználható tananyag

Jakab G.: Tubaiskola I. (Ed.
Simonffy) Sára József: Tubaiskola
Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Tubaiskola (EMB Z 2550)
Lengyel – Pejtsik: Gordonkamuzsika kezdők számára (EMB Z 6312)

Követelmény

Színvonalas „művészi” megformálást igénylő nagyobb terjedelmű, sokféle zenei feladatot tartalmazó etűdök és előadási darabok játszása.
Egyenletes tempójú skálázás dúrban, mollban.
Magabiztos színpadi fellépés Az „A” tagozat anyagán túl a skálaformációk, skálatanulmányok kibővített alkalmazása, valamint a gyakorlatok könnyített változata helyett a nehezebb megoldás.

Az év végi vizsga anyaga

– Két gyakorlat,
– Két előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

3. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A kottaolvasás továbbfejlesztése.
– Újabb ütemfajták és tempójelzések
– A ritmikai ismeretek bővítése (szinkópa, éles és nyújtott ritmus).
– A hangérték tagolásának szélesítése (tizenhatod értékű hangjegyek és szünetjelek).
– A játékmód további differenciálása.
– A szerkezeti tagolás, da capo, triós forma, a magyar népdal jellemző formái.
– A hangterjedelem bővítése: kontra B–b–ig.
– Memóriafejlesztés: skálák, népdalok, előadási darabok kotta nélküli játszása.
– A dinamikai árnyalások továbbfejlesztése.
– A tanult művek formai elemzése az életkornak megfelelő szinten (azonosság, hasonlóság, szekvencia, különbség felismerése; a periódus).
– A hangképzés, hangindítás, légvezetési technika továbbfejlesztése.
– A manuális technika továbbfejlesztése.
– Az intonáció fejlesztése.

Felhasználható tananyag

Jakab G.: Tubaiskola I. (Ed.
Simonffy) Sára J.:Tubaiskola
Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Tubaiskola I. (EMB Z
2550) Lebegyev: Tubaiskola (Muzika Moszkva)
Előadási darabok gordonkára 1. kötet (EMB Z 2417), 2. kötet (EMB Z
4480 Kis kezek nagy mesterek (Hofmeister F–Tuba: FH2091, B–Tuba:
FH2092)

Követelmény

Skálák 2#, 2b előjegyzésig, 4

variációval. Különböző karakterű és ritmikájú etűdök. Hangterjedelem: kontra B–b–ig.
Előadási darabok.
Különböző játékmódok megvalósítása.
A tanuló legyen képes nyolcadokat és tizenhatodokat, különféle kötéseket tartalmazó gyakorlatok tiszta interpretálására, előadására.
Skálaformációk, skálatanulmányok kibővített alkalmazása, valamint a gyakorlatok könnyített változata helyett a nehezebb megoldás.

Az év végi vizsga anyaga

– Két gyakorlat,
– Két előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

4. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A kottaolvasás továbbfejlesztése, a hangértékek egyéb tagolásának további szélesítése (triola, kvintola, duola).
– A dúr és moll hangsorok 5 variációval.
– Az előadási darabok legfőbb stílusjegyeinek ismerete.
– Újabb ütem fajták és tempójelzések (5/4,7/8, marcia, meno, mosso, largo,alla breve, stb.)
– Dinamikai differenciálás (pp–ff–
ig). A hangterjedelem bővítése.
– A tanult zeneművek elemzése (azonosság, hasonlóság, szekvencia, periódus, különbség felismerése.)
– A társas zenélés megalapozása, két–háromszólamú gyakorlatok játszása.
– Memóriafejlesztés: előadási darabok kotta nélküli játszása.
– Hangképzés, az előírt hangterjedelmen és dinamikán belül a magabiztos, kiegyenlített hanganyag és a tiszta intonáció kialakítása.
– A kialakított intonáció állandó ellenőrzése, a hibák korrigálása.
– Alapvető hangszer karbantartási ismeretek elsajátítása, kisebb hibák kijavítására történő felkészítés.

Felhasználható tananyag

Jakab G.: Tubaiskola I. (Ed. Simonffy)
Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Tubaiskola (EMB Z
2550) Sára J.:Tubaiskola
Kis kezek, nagy mesterek (Hofmeister, F–Tuba: FH2091, B–Tuba: FH2092)

Követelmény

A kialakított hangterjedelmen belül a tanult ritmusok kottahű előadása az előírt

tempóban, tiszta intonációval és árnyalt dinamikával.
Dúr és moll skálák 3#, 3b előjegyzésig 5
variációval, Előadási darabok kotta nélküli
játéka.

A társas zenélés követelményeinek ismerete.
A minimális, legalapvetőbb hangszerápolási, karbantartási ismeretek.
A legato, staccato, játékmód telt, folyamatos, szép tónusú előadása, kottahű tolmácsolása, valamint tercmenetes variáció.

Az év végi vizsga anyaga:

– Két különböző karakterű gyakorlat,
– Két előadási darab különböző zenei korszakból, lehetőleg kotta nélkül.

5. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A kottaolvasás továbbfejlesztése, változó ütemek, a hangértékek továbbtagolása (kvartola, szextola).
– A dinamikai árnyalás továbbfejlesztése.
– Az előadási darabok formai elemzése.
– A lapról olvasási készség fejlesztése.
– A memória továbbfejlesztése (előadási darabok, egyes koncert etűdök kotta nélküli játékával).
– A társas zenélés (kamara, illetve zenekari) elmélyítése.
– Belső igény kialakítása a folyamatos, hibátlan hangszerjáték iránt.
– A hangterjedelem továbbfejlesztése.
– A telt, kiegyensúlyozott, plasztikus hangszerhang kialakítása, a tiszta intonáció állandósítása, valamint könnyed hangszeres játékmód és fúvóstechnika birtoklása.
– A manuális készség továbbfejlesztése (virtuóz etűdök, ujjgyakorlatok segítségével).
– A legato játékmód tökéletesítése a kötésgyakorlatok növelésével.
– A zenei megformáló, kifejező készség fejlesztése,
– Alapvető megjelenési, viselkedési ismeretek, szólista szerepkörben, színpadi körülmények között.
– A légzéstechnika, valamint a vitálkapacitás fejlesztése széles dallamívek, kitartott hangok játékával.
– A zenei megformálás igényének fejlesztése, az előadási módok, utasítások kottahű betartása.

Ajánlott tananyag

Jakab G.: Tubaiskola I. (Ed. Simonffy)
Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Tubaiskola (EMB Z 2550)
D. Meschke: Tubaiskola (Hofmeister FH8070)
Kis kezek, nagy mesterek (Hofmeister F–Tuba: FH2091, B–Tuba: FH2092)

Követelmény

A kialakított hangterjedelemhez igazodó nagyobb terjedelmű, többféle technikai és zenei feladatot tartalmazó etűdök előadása.
Folyamatos, egyenletes tempójú skálázás dúrban és mollban. Barokk vagy klasszikus előadási darab stílusos előadása.
A díszítés és a trilla megalapozása, a skálák tempójának fokozása.
A tanuló tudja korrigálni hangszerének intonációs hibáit, valamint hangszerét önállóan behangolni.

Az év végi vizsga anyaga

– Két különböző karakterű gyakorlat,
– Két előadási darab különböző zenei korszakból, lehetőleg kotta nélkül.

6. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A kottaolvasási készség továbbfejlesztése, változó ütemek, a hangértékek továbbtagolása (tizenhatod triolák).
– A lapról olvasási készség továbbfejlesztése.
– A dinamikai árnyalás kiszélesítése.
– A hangnemi kitérés, moduláció felismerése.
– A zenei memória továbbfejlesztése.
– A szólista feladatok, ismeretek elmélyítése, a színpadi magatartás tökéletesítése.
– A társas zenélés (kamara, zenekar) fejlesztése, gyakoroltatása.
– Belső igény kialakítása az igényes, pontos hangszerjátékra.
– Hangterjedelem bővítése kontra.
– A legato játékmód tökéletesítése a kötésgyakorlatok növelésével.
– A légzéstechnika, valamint a vitálkapacitás továbbfejlesztése széles dallamívek, kitartott hangok játékával.
– A zenei megformálás igényének állandó fejlesztése, az előadási módok, utasítások kottahű betartása.

Felhasználható tananyag

Jakab G.: Tubaiskola I.(Ed.Simonffy)
Ujfalusi–Pehl–Perlaki: Tubaiskola (EMB Z 2550) D.Meschke: Tubaiskola (Hofmeister FH8070)
Kis kezek nagy mesterek (Hofmeister F–Tuba: FH2091, B–Tuba: FH2092)

Követelmény

Színvonalas „művészi” megformálást igénylő nagyobb terjedelmű, sokféle zenei feladatot tartalmazó etűdök és előadási darabok játszása.
Magabiztos színpadi fellépés.
A díszítés és a trilla játékának
ismerete. Fokozott tempójú
skálázás.
A tanuló ismerje saját hangszerének technikai és intonációs hiányosságait, és azt legyen képes korrigálni.

Az év végi vizsga anyaga:

– Két különböző karakterű gyakorlat,
– Két előadási darab különböző zenei korszakból, lehetőleg kotta nélkül.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

Ismerje a tanuló
– a helyes szájtartást, légzéstechnikát, befúvást, hangszertartást, a könnyed hangszeres játékmódot,
– a rokon rézfúvós hangszereket,
– a tuba szerkezeti felépítését, és felhangrendszerét a tanult hangterjedelemben (lehetőleg a 10. felhangig), alkalmazási területeit,
– a tanult anyagban előforduló tempó– és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,
– a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat.

Legyen képes a tanuló
– ideális tubahang kialakítására, megszólaltatására,
– különböző artikulációs előírások (tenuto, staccato, legato, marcato) és játékmódok megvalósítására,
– a zenei mondanivaló megformálására
– az ajak és a kéz összehangolt munkájának kialakítására,
– a helyes befúvás és légzéstechnika alkalmazására,
– a zenei gyakorlatok, előadási darabok pontos, kottahű előadására,
– az előadási darabok kotta nélküli játszására,
– a gyakorlás során előforduló hibák felismerésére, azok önálló kijavítására,
– a hangszer építéséből fakadó intonációs problémák korrigálására,
– a hangszer önálló behangolására,
– a hangszer szakszerű karbantartására.
– skálázni 4# – 4b előjegyzésig

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein

felül) Legyen képes
– az tanult anyagban előforduló hangterjedelemen belül kiegyenlített, szép hang elérésére a tiszta intonáció megtartásával,
– az állóképesség növelésére,
– árnyaltabb zenei megformálásokra.

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama

Tuba főtárgy
„A” tagozat: minimum 10 perc
„B” tagozat: minimum 10 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat

– Egy **skála** legalább három variációval.
– **Egy gyakorlat**; Kietzer: I. kötet (Zimmermann), Sára: Tubaiskola, Jakab Gedeon: Tubaiskola
I. kötet 172., 183., 187., 192., gyakorlatainak nehézségi szintjén.
– **Egy előadási darab**; F. Schubert: Bölcsődal (EMB13114) (169), H. Purcell: Rigaudon (166) nehézségi szintjén.
Az etűd kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

– **Egy skála** dúr és moll változata, legalább három variációval.
– **Egy gyakorlat;** Kietzer: I. kötet, Sára: Tubaiskola, Jakab G.: Tubaiskola 1 kötet 161., 163., 179., 186. gyakorlatainak nehézségi szintjén.
– **Egy előadási darab**; Vivaldi: Tél, Händel: Bourrée, Corelli: Sarabande és Gavotte nehézségi szintjén.
Az etűd kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

– megfelelés az előírt követelményeknek,
– technikai felkészültség,
– helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
– hangképzés,

– intonáció,
– hangszerkezelés,
– artikulációk és díszítések alkalmazása,
– helyes ritmus és tempó,
– előadásmód,
– a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
– memória,
– alkalmazkodóképesség,
– állóképesség.

Továbbképző évfolyamok „A” tagozat

A továbbképző évfolyamok eléréséig az egyes tanulók tudásszintje között jelentős különbség alakulhat ki képességeik, teherbírásuk és szorgalmuk alapján ezért elsősorban a fejlesztés
lehetséges irányait és céljait fogalmazzuk meg.

7. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A dinamikai szélsőségek (pp–ff), valamint a köztes árnyalások tudatos alkalmazása.
– A zenei díszítések, trillák tökéletesítése.

– A zenei formák elemzése, modulációk, hangnemi kitérések felismerése, tudatosítása.
– Az előforduló zenei műszavak ismerete, tudatos alkalmazása.
– A zenei memória továbbfejlesztése.
– Különböző karakterek megformálása, stílusos előadása.
– A lapról olvasás fejlesztése.
– Hangszeres játék megvalósításában résztvevő izmok lazaságának, terhelhetőségének, a tartós igénybevétel képességének kialakítása.
– Csoportos együttmuzsikálás (kamara, zenekar) szükségességének elmélyítése.

Felhasználható tananyag

Jakab G.: Tubaiskola II. (Ed. Simonffy)
Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Tubaiskola (EMB Z 2550)
D. Meschke: Tubaiskola (Hofmeister
FH8070) Kietzer: Tubaiskola
(Zimmermann)
Pejstik – Lengyel: Gordonkamuzsika II. (EMB Z 6748).

Követelmény

A tanuló zenei, technikai felkészültségének megfelelő etűdök, előadási darabok pontos, stílusos előadása.
Dúr és moll skálák 5#, 5b előjegyzésig.
Barokk, klasszikus, vagy romantikus darabok, stílusok előadása.

Az év végi vizsga anyaga:

– Két gyakorlat,
– Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

8. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A kottaolvasás továbbfejlesztése, a hangértékek tagolása és a ritmusformulák átfogó, rendszerezett ismerete.
– A hangterjedelem fokozása egyenletes hangerővel és változatlan hangszínnel.
– A skálatanulmányok bővítése, az alapfunkciók (T–S–D, I–IV–V) beépítésével, alkalmazásával.
– Kromatikus skálagyakorlatok mérsékelt tempóban.
– A formáló– és kifejezőkészség továbbfejlesztése.
– A dinamikai árnyalási képesség fejlesztése.
– A lapról olvasási készség továbbfejlesztése.
– A kamarazenei és zenekari feladatok bővítése.

Felhasználható tananyag

Jakab G.: Tubaiskola II. (Ed. Simonffy)
Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Tubaiskola II. (EMB Z
2550) Kietzer: Tubaiskola I. (Zimmermann)

D. Meschke: Tubaiskola (Hofmeister
FH8070) Barokk szonáták (Marcello,
Vivaldi).

Követelmény

Nagyobb terjedelmű, igényes zenedarabok stílusos, színvonalas eljátszása (kotta nélkül is). Skálatanulmányok 6#, 6b előjegyzésig.
Igényes kamarazenei, zenekari közreműködésre való alkalmasság.

Az év végi vizsga anyaga:

– Két gyakorlat,
– Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

9. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A kialakult készségek, képességek továbbfejlesztése.
– A kialakult hangszeres intonációk továbbfejlesztése.
– Skálatanulmányok tovább bővítve nehezebb kötésgyakorlatokkal.
– A zeneelméleti, zeneirodalmi ismeretek elmélyítése a tananyaghoz kapcsolódóan.
– A hangszerhang minőségi továbbfejlesztése.
– A formálóképesség, zenei kifejezőkészség továbbfejlesztése.
– A társas zenélési feladatok növelése, minőségi fejlesztése.

Ajánlott tananyag

Jakab G.: Tubaiskola II. (Ed. Simonffy)
Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Tubaiskola (EMB Z
2550) Kietzer: Tubaiskola (Zimmermann)
Lachman: 10 etűd (Hofmeister)
Gordon Jacob: Szvit tubára (Boosey &
Hawke Marcello: Szonáták
Vivaldi: szonáták

Követelmény

Skálatanulmányok 7#, 7b előjegyzésig.
A zenei díszítések, előkék, trillák ismerete.
Szólisztikus feladat ellátása kamaracsoportban zenekarban.

Az év végi vizsga anyaga

– Két gyakorlat,
– Egy előadási darab.

10. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– Az eddig tanult ismeretek összegzése és elmélyítése.
– A mindennapi zenélés életszükségletté válásának kialakítása, az értelmi, érzelmi kapcsolat elmélyítésével.
– A lapról játék továbbfejlesztése, a zenemű első látásra történő eljátszása megfelelő zenei és technikai szinten, folyamatos tempóban.
Az intonáció tökéletesítése a társas zenélés alkalmával, más hangszerekkel való játszás

során.

Felhasználható tananyag

Jakab G.: Tubaiskola II. (Ed. Simonffy))
Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Tubaiskola (EMB Z
2550) Kietzer: Tubaiskola (Zimmermann)
Lachman: Etüdök (Hofmeister)
J. Ringleben: „The Storm King" (Carl Fischer
Music) Allan Street: Rondino (Boosey &
Hawkes)
Don Haddad: Szvit tubára (Shawnee Press
Inc.) Marcello: Szonáták
Vivaldi: Szonáták
Gordon Jacob: Hat rövid darab (Emerson Edition Ltd)

Követelmény

A tanuló a zenei anyagot életkorának, évfolyamának, egyéni készségeinek, képességeinek megfelelő szinten, kottahűen és stílusosan, értelmesen tagolva, a zene folyamatát és összefüggéseit érzékeltetve, kifejezően szólaltassa meg.

Az év végi vizsga anyaga

– Két gyakorlat,
– Egy előadási darab.

Továbbképző évfolyamok „B" tagozat

7. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A dinamikai szélsőségek (pp–ff), valamint a köztes árnyalások tudatos alkalmazása.
– A zenei díszítések, trillák tökéletesítése.
– A zenei formák elemzése, modulációk, hangnemi kitérések felismerése, tudatosítása.
– Az előforduló zenei műszavak ismerete, tudatos alkalmazása.

– A zenei memória továbbfejlesztése.
– Különböző karakterek megformálása, stílusos előadása.
– A lapról olvasás fejlesztése.
– Hangszeres játék megvalósításában résztvevő izmok lazaságának, terhelhetőségének, a tartós igénybevétel képességének kialakítása.

– Csoportos együttmuzsikálás (kamara, zenekar) szükségességének elmélyítése.

Felhasználható tananyag

Jakab G.: Tubaiskola II. (Ed. Simonffy)
Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Tubaiskola (EMB Z 2550)
D. Meschke: Tubaiskola (Hofmeister
FH8070) Kietzer: Tubaiskola
(Zimmermann)
Pejstik – Lengyel: Gordonkamuzsika II. (EMB Z 6748).

Követelmény

A tanuló zenei, technikai felkészültségének megfelelő etűdök, előadási darabok pontos, stílusos előadása.
Dúr és moll skálák 5#, 5b előjegyzésig.
Barokk, klasszikus, vagy romantikus darabok, stílusok előadása.
A tanuló egyéni képességéhez igazodva kiválasztott különböző zenei stílusú, technikailag és zeneileg igényesebb, nehezebb előadási darabok stílusos, karakterisztikus előadása.
A skálagyakorlatok variációkkal bővített előadása.
Művészileg igényesebb kamarazenei, vagy zenekari feladat ellátása.

Az év végi vizsga anyaga

– Két gyakorlat,
– Egy barokk szonáta lassú és gyors tétele lehetőleg kotta nélkül,
– Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

8. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A kottaolvasás továbbfejlesztése, a hangértékek tagolása és a ritmusformulák átfogó, rendszerezett ismerete.
– Az ismert hangterjedelem egyenletes hangerővel és változatlan hangszínnel.
– A skálatanulmányok bővítése, az alapfunkciók (T–S–D, I–IV–V) beépítésével, alkalmazásával.
– Kromatikus skálagyakorlatok mérsékelt tempóban.
– A formáló– és kifejezőkészség továbbfejlesztése.
– A dinamikai árnyalási képesség fejlesztése.
– A lapról olvasási készség továbbfejlesztése.
– A kamarazenei és zenekari feladatok bővítése.

Felhasználható tananyag

Jakab G.: Tubaiskola II. (Ed. Simonffy)

Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Tubaiskola II. (EMB Z
2550) Kietzer: Tubaiskola I. (Zimmermann)
D. Meschke: Tubaiskola (Hofmeister
FH8070) Barokk szonáták (Marcello,
Vivaldi).

Követelmény

Nagyobb terjedelmű, igényes zenedarabok stílusos, színvonalas eljátszása (kotta nélkül is). Skálatanulmányok 6#, 6b előjegyzésig.
Igényes kamarazenei, zenekari közreműködésre való alkalmasság.
Szólisztikus feladatok ellátása kamara–, szimfonikus–, illetve fúvós zenekarban. Skálatanulmányok játszása fokozottabb tempóban.
A hang megszólaltatásában résztvevő izmok lazaságának, terhelhetőségének fokozása.

Az év végi vizsga anyaga

– Két gyakorlat,
– Egy barokk szonáta lassú és gyors tétele lehetőleg kotta nélkül,
– Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

9. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A kialakult készségek, képességek továbbfejlesztése.
– A kialakult hangszeres intonációk továbbfejlesztése.
– Skálatanulmányok tovább bővítve nehezebb kötésgyakorlatokkal.
– A zeneelméleti, zeneirodalmi ismeretek elmélyítése a tananyaghoz kapcsolódóan.
– A hangszerhang minőségi továbbfejlesztése.
– A formálóképesség, zenei kifejezőkészség továbbfejlesztése.
– A társas zenélési feladatok növelése, minőségi fejlesztése.

Felhasználható tananyag

Jakab G.: Tubaiskola II. (Ed. Simonffy)
Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Tubaiskola (EMB Z
2550) Kietzer: Tubaiskola (Zimmermann)
Lachman: 10 etűd
(Hofmeister) Gordon Jacob:
Szvit tubára Marcello:
Szonáták
Vivaldi: szonáták

Követelmény

Skálatanulmányok 7#, 7b előjegyzésig.
A zenei díszítések, előkék, trillák ismerete.
Szólisztikus feladat ellátása kamaracsoportban
zenekarban. A zenei díszítések eszköztárának
bővítése;
A dupla– és triplanyelv megalapozása;
A nehezebb, bonyolultabb ritmusképletek ismerete, elsajátítása.

Az év végi vizsga anyaga:

– Két gyakorlat,
– Egy barokk szonáta lassú és gyors tétele lehetőleg kotta nélkül,
– Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

10. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– Az eddig tanult ismeretek összegzése és elmélyítése.
– A mindennapi zenélés életszükségletté válásának kialakítása, az értelmi, érzelmi kapcsolat elmélyítésével.
– A lapról játék továbbfejlesztése, a zenemű első látásra történő eljátszása megfelelő zenei és technikai szinten, folyamatos tempóban.
– Az intonáció tökéletesítése a társas zenélés alkalmával, más hangszerekkel való játszás során.
– A zenei előadásmódok, tempójelzések, zenei műszavak bővebb ismerete;
– A zeneirodalom néhány híres tubaszólójának megismertetése

Felhasználható tananyag

Jakab G.: Tubaiskola II. (Ed. Simonffy)
Ujfalusi – Pehl – Perlaki: Tubaiskola (EMB Z
2550) Kietzer: Tubaiskola (Zimmermann)
Lachman: 10 etűd (Hofmeister)
J. Ringleben: „The Storm King" (Carl Fischer
Music) Allan Street: Rondino (Boosey &
Hawkes)
Don Haddad: Szvit tubára Shawnee Press
Inc.) Marcello: Szonáták
Vivaldi: Szonáták
Gordon Jacob: Hat rövid darab (Emerson Edition Ltd)

Követelmény

A tanuló a zenei anyagot életkorának, évfolyamának, egyéni készségeinek, képességeinek megfelelő szinten, kottahűen és stílusosan, értelmesen tagolva, a zene folyamatát és összefüggéseit érzékeltetve, kifejezően szólaltassa meg.
Skálatanulmányok 7#, 7b előjegyzésig.
Szólisztikus feladat ellátása kamaracsoportban zenekarban. A zenei díszítések eszköztárának bővítése.
A dupla– és triplanyelv használata.

Az év végi vizsga anyaga

– Két különböző karakterű etűd,
– Egy barokk szonáta lassú és gyors tétele lehetőleg kotta nélkül,
– Egy előadási darab lehetőleg kotta nélkül.

Követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

Az „A" tagozat végén

Ismerje meg a tanuló
– a tuba és a rézfúvós hangszerek rokon vonásait
– a tuba irodalmát,
– a zeneirodalom híres tubaszólóit. Legyen képes a tanuló
– a technikailag és művészileg igényesebb előadási darabok, kamarazenei és zenekari művek interpretálására,
– a skálaformációkat élénk tempóban, kiegyenlítetten, különböző dinamikai árnyalatokkal 7 #, 7 b előjegyzésig játszani dúrban és mollban egyaránt,
– az általa képzett hangszerhang szépségét, teltségét, plasztikusságát folyamatosan fejleszteni,
– a megtanult előadási darabok közönség előtti színvonalas bemutatására,
– tiszta intonációra, tiszta hangszeres játékra,
– az önálló munkára.
Tudja alkalmazni a tanuló
– a hangszerhang képzésének fizikai sajátosságait,
– a különböző zenei utasításokat az előadás módjára, tempójára, dinamikájára vonatkozóan.

A „B" tagozat végén (az „A" tagozat követelményein felül) A tanuló legyen képes
– természetes, oldott hangszerkezelésre,
– helyes test– és hangszertartásra,
– a tudatos légzéstechnika alkalmazására.

– a tanár útmutatásai alapján a különböző zenei kifejezőeszközök alkalmazására (artikuláció, agogika, díszítés, lassítás, hangsúlyozás stb.)
– játékában a hangindítás, hangelválasztás és hangbefejezés a stílus és a zenei karakter megkívánta különböző módjait,
– árnyaltabb artikulációra (portato, sfz, martellato),
– a tananyagban szereplő és előadott művekhez szükséges mértékű virtuozitásra. Tudjon kontra F és f1 között
– kiegyenlítetten,
– különböző dinamikai árnyalatokkal,
– tiszta intonációval,
– megfelelő nyelvtechnikával játszani.
– ismerje az alapvető díszítéseket (trilla, mordent, előke),
– alapszinten a dupla– és tripla nyelv–technikát,
– ismerje fel alkalmazásának lehetőségét a zenekari, a kamarazenei és a szóló művekben.

Művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama

Tuba főtárgy
„A” tagozat: minimum 10 perc
„B” tagozat: minimum 10 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat

– **Egy skála**, legalább 3 képlettel,
– **Egy etűd**; Kietzer: Tubaiskola I–II. kötet, Jakab G.: Tubaiskola II. kötet (Ed. Simonffy) 291.,
297. gyakorlatok nehézségi szintjén.
– **Két előadási darab;** G. F. Händel: Siciliana, W. A. Mozart: Menuet nehézségi szintjén vagy egy könnyebb barokk szonáta két tétele és egy, az előbbitől eltérő stílusú előadási darab.
Az etűd kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

– **Egy skála**, legalább 4 képlettel, mely szekvenciát is tartalmaz
– **Egy gyakorlat**; Kietzer: Tubaiskola I–II. kötet, Jakab G.: Tubaiskola II. kötet (Ed. Simonffy) 291, 297 Kopprasch: I. kötet: (Hofmeister FH6045) 3., 8., gyakorlatok nehézségi szintjén.

– **Egy barokk szonáta két tétele**; B. Marcello: F–dúr szonáta, C–dúr szonáta nehézségi szintjén.
– **Egy, az előbbitől eltérő stílusú darab**; Hidas F.: Három kis tétel tubára nehézségi szintjén. Az etűd kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

– megfelelés az előírt követelményeknek,
– technikai felkészültség,
– helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
– hangképzés,
– intonáció,
– hangszerkezelés,
– artikulációk és díszítések alkalmazása,
– helyes ritmus és tempó,
– előadásmód,
– a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
– memória,
– alkalmazkodóképesség,
– állóképesség.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

A tanulók létszámának megfelelő, jó minőségű
hangszer. Jól hangolt zongora.
Egész alakot visszaadó tükör
Minimum 2 darab
kottaállvány. Metronóm

Akkordikus hangszerek

GITÁR

Az alapfokú művészetoktatás "klasszikus gitár" tantárgyának hangszere a hat húros, nylonhúrozású, hagyományos akusztikus gitár.

A gitártanítás céljai, feladatai

Tanítsa meg:
– A gitár részeit, felépítését, akusztikai sajátosságait.
– A gitár különböző behangolási módjait.
– A gitárjáték alapvető technikai elemeit: apoyando, tirando, arpeggio, törtakkordok fekvésváltás, kötések, barré, valamint a tompítás különféle lehetőségei jobb– és balkézzel

egyaránt.
– A gitárirodalomban előforduló egyéb effektusok: üveghang (flageolett), glissando, tompított pengetés (etouffe), rasgueado, ütés, dobolás (tamb.) kivitelezését.
– A legato, tenuto, portato, staccato játékmód alkalmazásával az artikuláció megvalósítását.
– A játszott művek karakterének, tempó és dinamikai jellegzetességeinek kifejezését.
– A gitáron megszólaltatható főbb zenei stílusok előadási sajátosságait.
– A gitár, mint kísérőhangszer lehetőségeit: a leggyakrabban előforduló akkordokat és akkordfűzéseket.
– A hangszer karbantartási feladatok elvégzését.

Alakítsa ki és tudatosítsa az alábbiakat:
– Helyes test–, hangszer– és kéztartás.
– Laza kar– és ujjtechnika.
– A két kéz pontosan összehangolt mozgása.
– Helyes fogástechnika, differenciált pengetés.
– Összességében könnyed hangszerkezelés.

Gyakoroltasson rendszeresen:
– Az adott technikai elem tanításának megfelelő mechanikus ujjgyakorlatokat, mozdulatsorokat.
– Az elméleti ismeretekkel összhangban hangsorokat, skálákat, különböző pengetési– és ritmusvariációkkal is.
– Arpeggio gyakorlatokat.
– A felmerülő technikai problémának megfelelő etűdöket.

Ösztönözze a tanulókat:
– Játéktechnikájuk folyamatos fejlesztésére, gondozására, ezen belül kiemelten a szép gitárhangszín kialakítására.
– Céltudatos gyakorlási módszer kialakítására.
– A rendszeres társas muzsikálásra.

Fordítson figyelmet:
– A precíz hangszerhangolásra.
– A művek igényes kidolgozására technikai és zenei szempontból egyaránt.

– A tudatos zenei memorizálásra.
– A lapról játékra, mindig az előző év nehézségi szintjén gyakoroltatva.

Előképző évfolyamok

1. évfolyam (előképző)

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– A tanuló ismerkedjen meg – életkorának megfelelő szinten – a gitár részeivel és

felépítésével.
– Vonalak, vonalközök számozása, violinkulcs.
– Ütemvonal, kettősvonal, ismétlőjel. 2/4–es, 3/4–es, 4/4–es ütem.
– Hangértékek és szünetjelek: egész, fél, negyed, nyolcad.
– A megtanult törzshangok ábécés nevei.
– A húrok számozásának, valamint a jobb és balkéz ujjazatának megismerése a tanult zenei anyaggal párhuzamosan.

A hangszerkezelés fejlesztése

– A helyes testtartás, hangszertartás és kéztartás kialakítása.
– A szabad és a ráhúzott pengetés (tirando, apoyando) megtanítása üres húrokon, továbbá az arpeggio pengetés p–i–m–a ujjakkal.
– Szünetek játéka az üres húrok tompításával. (Bal, majd jobb kézzel.)
– Törzshangok megtanítása az első fekvésben.

Felhasználható tananyag
Puskás T.: Gitáriskola
Nagy E.–Mosóczi M.: Gitáriskola I.
Szendrey–Karper L.: 50 magyar
népdal

Követelmények
Kétféle ritmusértéket (negyedet, nyolcadot) tartalmazó egyszólamú gyermekdalok és egyszerű népdalok játéka legalább pentaton, pentachord hangterjedelemben.
Olyan könnyű gyakorlatok elsajátítása, melyekben gyakran fordulnak elő üres húrok.

Az év végi vizsga javasolt anyaga
– Két népdal, illetve gyermekdal,
– Egy könnyű etűd, vagy előadási darab, melyben gyakran fordulnak elő üres húrok.

2. évfolyam (előképző)

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A tanuló ismerkedjen meg – életkorának megfelelő szinten– a gitár részeivel és felépítésével.
– Vonalak, vonalközök számozása, violinkulcs.
– Ütemvonal, kettősvonal, ismétlőjel. 2/4–es, 3/4–es, 4/4–es ütem.
– Hangértékek és szünetjelek: egész, fél, negyed, nyolcad.

– Forte és piano.
– Az ütemhangsúly.
– A megtanult törzshangok ábécés nevei.
– A húrok számozásának, valamint a jobb és balkéz ujjazatának megismerése a tanult zenei anyaggal párhuzamosan.

A hangszerkezelés fejlesztése

– A helyes testtartás, hangszertartás és kéztartás kialakítása.
– A szabad és a ráhúzott pengetés (tirando, apoyando) megtanítása üres húrokon, továbbá az arpeggio pengetés p–i–m–a ujjakkal.
– Ostinato és dudabasszus kiséret
– Szünetek játéka az üres húrok tompításával. (Bal, majd jobb kézzel.)
– Törzshangok megtanítása az első fekvésben.
– Hangos–halk játék. Hangsúlyos hang játéka.
– A többszólamúság lehetőség szerinti megtanítása együttpengetés nélkül.

Felhasználható tananyag

Puskás T.: Gitáriskola
Nagy E.–Mosóczi M.: Gitáriskola I.
Szendrey–Karper L.: 50 magyar
népdal

Követelmények

Kétféle ritmusértéket (negyedet, nyolcadot) tartalmazó egyszólamú gyermekdalok és egyszerű népdalok játéka legalább pentaton, pentachord, hexachord hangterjedelemben.
Népdalfeldolgozások ostinato, vagy dudabasszus kisérettel.
Olyan könnyű darabok elsajátítása, melyekben gyakran fordulnak elő üres húrok.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

– Két népdal, illetve gyermekdal,
– Két etűd, vagy előadási darab, melyben gyakran fordulnak elő üres húrok.

Alapfokú évfolyamok „A" tagozat

1. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A tanuló ismerkedjen meg a gitár részeivel és felépítésével.
– Vonalak, vonalközök számozása, violinkulcs.
– Ütemvonal, kettősvonal, ismétlőjel. 2/4–es, 3/4–es, 4/4–es ütem.
– Hangértékek és szünetjelek: egész, fél, negyed, nyolcad.
– Pontozott hangok, nyújtott és éles ritmus.
– Primo–secondo, Da Capo al Fine.
– A dinamika fogalma. Forte, mezzoforte és piano.
– Az ütemhangsúly.

– A megtanult hangok ábécés nevei, előjegyzések, módosított hangok.

– Kis– és nagyszekund.
– A húrok számozásának, valamint a jobb és balkéz ujjazatának megismerése a tanult zenei anyaggal párhuzamosan.

A hangszerkezelés fejlesztése

– A helyes testtartás, hangszertartás és kéztartás kialakítása, stabilizálása
– A szabad és a ráhúzott pengetés (tirando, apoyando) megtanítása, továbbá az arpeggio pengetés p–i–m–a ujjakkal.
– A többszólamúság megtanítása együttpengetés nélkül, majd együttpengetéssel.
– Együttpengetés két ujjal, különböző variációkban.
– Kétszólamú dallam–kiséret játék együttpengetéssel
– Szünetek játéka az üres húrok tompításával.
– Törzshangok megtanítása az első fekvésben.
– Előjegyzés nélküli modális hangsorok játéka az első fekvésben.
– Módosított hangok tanulása a zenei anyagnak megfelelően. C–dúr, G–dúr, F–dúr, a–moll, e– moll, d–moll hangsorok játéka az első fekvésben.
– Tanítsuk meg a zenei nyitás–zárás és a helyes hangsúlyok alkalmazását.
Dinamikai váltás tanítása.

Felhasználható tananyag

Puskás T.: Gitáriskola
Nagy E.–Mosóczi M.: Gitáriskola I. II.
Szendrey–Karper L.: Gitárgyakorlatok I.
Szendrey–Karper L.: 50 magyar népdal
Fodor – Marnitz – Vass: Gitáros
képeskönyv

Követelmények

Egyszólamú népdalok eljátszása p, illetve i–m–a ujjakkal, tirando, vagy apoyando, váltott pengetéssel.
Könnyű kétszólamú népdalfeldolgozások és előadási darabok együttpengetéssel.
A többszólamúság megjelenésével – az egész tanulási folyamatban – ügyeljünk a gondos szólamvezetésre a ritmusértékek szólamonkénti pontos betartásával.
Könnyű arpeggio pengetésű etűdök, előadási darabok sok üres húrral.

Az év végi vizsga anyaga

– Egy magyar népdal,
– Egy etűd, melyben megtalálható az arpeggio valamilyen formája,
– Két előadási darab, melyben megvalósul az együttpengetéses kétszólamúság.

2. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok
Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– Tanítsuk meg a darabokban előforduló új ütembeosztásokat (3/8, 6/8)
– A darabokban előforduló hangnemek ismerete.

– Ismerje a tanuló a tizenhatod értékű hangot és szünetjelet, a pontozott nyolcadértéket, a triolát és a szinkópát.
– Fontos a tanult darabok szerkezeti (formai) elemzése.

A hangszerkezelés fejlesztése
– Játsszon a tanuló kétoktávos F– és G–dúr skálát az első fekvésben.
– Gyakoroltassunk egy–egy húron kromatikus ujjgyakorlatokat.
– A második fekvés és az egyszerű fekvésváltás megismerése.
– A kettősfogások gyakorlása, fejlesztése.
– Az együttpengetés és az arpeggio továbbfejlesztése könnyű kétszólamú darabokban.
– Kezdjük el az artikuláció tanítását és alkalmazását a művekben.
– Tanítsuk meg és alkalmazzuk a hangszínváltást.
– Tanítsuk meg a természetes üveghangokat a XII. érintőnél.

Felhasználható tananyag

Nagy E.–Mosóczi M.: Gitáriskola II., III.
Szendrey–Karper L.: Gitárgyakorlatok II.,
III. Fodor–Marnitz–Vass: Gitáros
képeskönyv

Követelmények

Könnyű kétszólamú darabok eljátszása.
Az arpeggio pengetés egyszerű darabokban (pl. Carulli, Carcassi,
Sor). Lapról játék az előző év nehézségi szintjén.

Az év végi vizsga anyaga
– Egy etűd,
– Három különböző jellegű darab.

3. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– Ismerje meg a tanuló a gitár rövid történetét.
– A darabokban előforduló hangnemek ismerete.
– A darabokban előforduló összetettebb ritmusképletek ismerete.
– A dúr és moll hármashangzat felépítése.

A hangszerkezelés fejlesztése
– A scordatura használatának bevezetése; folytatása a további években.
– Tanítsuk meg az ötödik fekvés hangjait.
– Játszassuk a kétoktávos G–dúr skálát második fekvésben és a C–dúr skálát ötödik fekvésben, harmadik húrról indítva.
– Tanítsuk meg és gyakoroltassuk a legegyszerűbb kötéseket bal kézzel (elpengetés, ráütés), és alkalmazni könnyű darabokban.
– Fontos a hármasfogások tanítása és gyakorlása.
– Tanítsuk meg a kisbarrét 2, majd 3 húron.
– Tanítsunk egyszerű mechanikus ujjgyakorlatokat ismétlődő mozgásokkal.

– Tanítsuk meg a természetes üveghangokat az V. és VII. érintőknél.
– Fontos a sul ponticello és sul tasto játék, továbbá a dinamikai árnyalás (crescendo, diminuendo) megvalósítása.
– Kezdjük el a nem kívánt hangösszecsengések tompítását, kezdetben a domináns–tonika zárlatokban. (Pld. üres húron E–A, A–D)
– Balkéz fogás–sémával összekapcsolt arpeggio gyakorlatok tanítása és játéka az ötödik fekvésig.

Felhasználható tananyag

Nagy E.–Mosóczi M.: Gitáriskola III., IV.
Szendrey–Karper L.: Gitárgyakorlatok
II.–IV. Fodor–Marnitz–Vass: Gitáros
képeskönyv Repertoire gitárra (Ed. Mus.
Z.14445)

Követelmények

Egy adott technikai problémát feldolgozó etűd megvalósítása (pl. kötés, kisbarré).
Az első fekvés összekapcsolása más fekvésekkel egy mérsékelt tempójú etűdben, vagy előadási darabban.
Könnyű tánctétel jellegzetességeinek megvalósítása.

Az év végi vizsga anyaga

– Egy etűd,
– Három különböző jellegű előadási darab.

4. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A modális hangsorok ismerete. Egyszerű harmóniai elemzés a tanár irányításával.
– A dominánsszeptim–akkord megismerése.

A hangszerkezelés fejlesztése
– Kezdjük el a prím és oktávhangolás tanítását üveghangokkal.
– Tanítsuk meg az hetedik fekvés hangjait.
– Kötések továbbfejlesztése (elpengetés, ráütés), és alkalmazása a darabokban. Játszani kell könnyű ékesítéseket is (pl. előke).
– Négyesfogások bevezetése.
– A barré továbbfejlesztése. Akkord fogások kis/tört barréval.
– Vibrato megtanítása.
– Tanítsuk meg a kétoktávos fekvésváltásos C–dúr skálát. Transzponáltassuk a G–dúr skálát a hetedik fekvésig.
– Folytassuk a nem kívánt hangösszecsengések tompításának tanítását.
– Balkéz fogás–sémával összekapcsolt arpeggio gyakorlatok továbbfejlesztése a hetedik fekvésig.
– Tört–akkord játék megtanítása.

Felhasználható tananyag

Nagy E.–Mosóczi M.: Gitáriskola III.– V.
Szendrey–Karper L.: Gitárgyakorlatok
IV.–VI. Repertoire gitárra (Ed. Mus.
Z.14445)
F. Sor Op. 31.–35.
Puskás: Klasszikus etűdök gitárra
Kováts: Könnyű darabok
gitártanulóknak Brouwer: Etűdök I–
V.

Követelmények

Reneszánsz, barokk tánctételek és klasszikus darabok stílusos megszólaltatása. Terjedelmesebb etűd megtanulása.
Rövid, könnyű XX. századi vagy kortárs darabok megtanulása.

Az év végi vizsga anyaga
– Egy etűd,
– Három különböző stílusú előadási darab.

5. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– Hangszertörténeti ismeretek gyarapítása.
– Harmóniai elemzés az évfolyamnak megfelelő elméleti ismeretek alapján, a tanár irányításával.

– Beszélgetés a romantikus és a XX. századi zenéről a tanult darabok alapján.

A hangszerkezelés fejlesztése
– Tanítsuk meg a kilencedik fekvés hangjait.
– Kötéses díszítések továbbfejlesztése.
– Gyakoroltassuk a kromatikus skálákat és hétfokú hangsorokat egy húron, fekvésváltással.
– Mechanikus kézügyesítők folyamatos gyakorlása.
– Kezdjük el a 6 húros nagybarré tanítását.
– A tört–akkord játék továbbfejlesztése.
– Folytassuk a nem kívánt hangösszecsengések tompításának tanítását a balkéz bevonásával is.
– Balkéz fogás–sémával összekapcsolt arpeggio gyakorlatok továbbfejlesztése a kilencedik fekvésig.
– Lényeges az ujjrendezés alapelveinek rendszeres megbeszélése.

Felhasználható tananyag
Nagy E.–Mosóczi M.: Gitáriskola IV.– V.
Szendrey–Karper L.: Gitárgyakorlatok V.–
VIII. Repertoire gitárra (Ed. Mus. Z.14445)
F. Sor Op. 31.–35.
Puskás: Klasszikus etűdök
gitárra Aguado: Etűdök I.
Marschner, Mertz, Paganini és Tarrega könnyebb
darabjai. Kováts: Könnyű darabok gitártanulóknak
Brouwer: Etűdök VI.–X.

Bartók–Szendrey: Gyermekeknek–ből könnyebb tételek.
A Musica per Chitarra sorozat kiadványaiból az évfolyam nehézségi szintjének megfelelően válogatva.

Követelmények

Mérsékelt tempójú etűd, amely magasabb fekvéseket is
érint. Klasszikus tánctételek (pld. Sor Walzerek)
előadása.
Romantikus, (pld. Marschner: Bagatell) és XX. századi, vagy kortárs darabok (Pld. Brouwer Etűd VI–X.) eljátszása.

Az év végi vizsga anyaga

– Egy etűd,
– Három különböző stílusú előadási darab, melyből az egyik romantikus, XX. századi, vagy kortárs darab.

6. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A hangszeres és elméleti órákon szerzett ismereteken alapuló formai és harmóniai elemzés.
– Ismerje fel a tanuló a főbb zenei korszakokat stílusjegyeik alapján.
– Legyen képes a zenei formák (szvit– és szonátatételek) szerkezetének felismerésére és a tempók megállapítására tanári segítséggel.

A hangszerkezelés fejlesztése
– Tanítsuk meg a háromoktávos dúr– és moll skálákat (E–dúr, e–moll).
– Stabilizáljuk, erősítsük meg a nagybarrét.
– Mechanikus kézügyesítők folyamatos gyakorlása.
– Törekedjünk a a nem kívánt hangösszecsengések tompításának még differenciáltabb kivitelezésére.
– Balkéz fogás–sémával összekapcsolt arpeggio gyakorlatok továbbfejlesztése.
– Az önálló az ujjrendezés alapelveinek kialakítása.

Felhasználható tananyag
Aguado: Etűdök
Carcassi Etűdök op.
60 Giuliani: Etűdök
Nagy E. – Mosóczi M.:Gitáriskola V.
Szendrey–Karper L.: Gitárgyakorlatok VII–
VIII. Repertoire gitárra (Ed. Mus. Z.14445)
Régi spanyol muzsika
Bach – Szendrey: 20 könnyű
darab Bartók – Szendrey:
Gyermekeknek
Frescobaldi: Táncok és ária variációkkal stb.
F. Sor: Etűdök op. 35, op. 31
Fodor – Marnitz – Vass:
Klasszicizmus Brouwer: Etűdök
VI.–X.
Faragó: Musica Ficta

Pavlovits Dávid gitárdarabjai.

Követelmények

Tudni kell a barokk szvit két különböző karakterű (gyors, lassú) tételét helyes tempóarányokkal játszani.
Tanuljon meg a tanuló egy terjedelmesebb, vagy élénkebb tempójú etűdöt is. Játsszon a romantikus, XX. századi, és kortárs zeneszerzők műveiből.

Az év végi vizsga anyaga

– Egy etűd,

– Három különböző stílusú előadási darab, melyből az egyik romantikus, XX. századi, vagy kortárs darab.

Alapfokú évfolyamok „B” tagozat

„B” tagozatos oktatásra irányítható az a tanuló, aki az átlagot meghaladó zenei tehetséggel és hangszeres adottságokkal rendelkezik, valamint érdeklődése és szorgalma alkalmassá teszi arra, hogy megfeleljen a „B” tagozatos oktatás minőségben és mennyiségben magasabb követelményeinek.

2. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– Ismerje a tanuló a 2/2, 3/8, 6/8–os ütembeosztást.
– Tanítsuk meg 3#, 2b előjegyzésig a dúr és moll hangnemeket.
– Ismerje a tanuló a dinamikai árnyalást (crescendo, diminuendo).
– Ismerje a prím, szekund, terc, kvart, kvint, oktáv hangközöket.
– Tanítsuk meg a tizenhatodértéket és –szünetet; a triolát és a szinkópát, valamint a pontozott nyolcadot.

A hangszerkezelés fejlesztése
– Tanítsuk meg a kis barré–t. Rendszeresen gyakoroltassuk a kromatikus skálát az I. fekvésben.
– Tanítsuk meg a kétoktávos G–dúr skálát (üres húrok használata nélkül), különböző ritmusképletekkel is.
– Ismerni kell az I. fekvés teljes hangkészlete mellett az V. fekvés törzshangjait is.
– Játszassunk kettős– és hármasfogásokat is.
– Kapcsoljuk össze az első fekvést más fekvésekkel is.
– Tovább kell fejleszteni az arpeggio–játékot.
– A sul ponticello és sul tasto játék megvalósítása fontos.
– Gyakoroltassuk a staccato portato és tenuto játékot is.
– Tanítsuk a hangolást, prím és oktáv hangközökkel.
– Ismertessük meg a tanulót a természetes üveghangokkal.

Felhasználható tananyag

Nagy E.–Mosóczi M.: Gitáriskola II.–IV.

Szendrey–Karper L.: Gitárgyakorlatok
II.–IV. Fodor–Marnitz–Vass: Gitáros
képeskönyv

Követelmények

Az arpeggio pengetés megvalósítása egyszerű etűdben (Carcassi,

Carulli, Sor). A dinamikai árnyalás gyakorlati megvalósítása.
Az első fekvés más fekvéssel való összekapcsolása egyszerű etűdben vagy előadási darabban. A reneszánsz táncok jellegzetességeinek megfigyelése.

Az év végi vizsga anyaga

– Egy technikai gyakorlat,
– Egy etűd,
– Három különböző jellegű darab.

3. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– Tanítsuk meg a modális hangsorokat, hogy a darabokban megjelenő modális fordulatokat megmutathassuk.
– Ismerni kell a dúr és moll hangsorokat 4#, 4b előjegyzésig.
– Ismertessük meg a tanulókkal a szext és szeptim hangközöket.
– Elméleti szinten foglalkozzunk a dúr és moll hármashangzat és dominánsszeptim–akkord felépítésével.

A hangszerkezelés fejlesztése
– Fontos a fekvésváltás továbbfejlesztése; a kromatikus és diatonikus skála fekvésváltással.
– Tanítsuk meg a kétoktávos C–dúr skálát, játszassuk a G–dúr skálát különböző fekvésekben.
– Gyakoroltassuk a kötést bal kézzel (ráütés, elpengetés), különféle kombinációkkal.
– Ismertessük meg a tanulóval az előkét és az utókát.
– Tanítsuk meg a kis, tört, és nagy barré–t.
– Kezdjük el gyakoroltatni a tremolo pengetést és az arpeggio–játék különféle változatait.
– Gyakoroltassuk a IX. fekvés hangjait.
– Alkalmazzuk a vibratót. Fejlesszük a dinamikai árnyalás minőségét.

Felhasználható tananyag

Nagy E.–Mosóczi M.: Gitáriskola III.– V.
Szendrey–Karper L.: Gitárgyakorlatok
IV.–VI. Repertoire gitárra (Ed. Mus.
Z.14445)
F. Sor Op. 31.–35.
Puskás: Klasszikus etűdök gitárra
Kováts: Könnyű darabok
gitártanulóknak Brouwer: Etűdök I–
V.

Követelmények

Barokk és klasszikus tánctételek díszítése.

Nehézségi szint: Brescianello, G. Sanz és könnyebb Weiss darabok, Sor: Etűdök op. 31, op. 35 sorozat és Walzerek.

Az év végi vizsga anyaga

– Egy technikai gyakorlat,
– Egy etűd,
– Három különböző jellegű darab

4. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– Tudatosítsuk az ujjrendezés alapelveit.
– Végeztessünk a tanulókkal harmóniai elemzést egyszerű darabokban, tanári segítséggel.

A hangszerkezelés fejlesztése
– Fontos a kromatikus skálák és a kézügyesítő (ujjfüggetlenítő), gyorsító gyakorlatok különböző fajtáinak gyakoroltatása.
– Tanítsuk meg a háromoktávos E–dúr skálát.
– Fejlesszük tovább a díszítési technikát.
– Mutassuk meg az üveghangképzés további lehetőségeit.

Felhasználható tananyag

Nagy E.–Mosóczi M.: Gitáriskola IV.– V.
Szendrey–Karper L.: Gitárgyakorlatok V.–
VIII. Repertoire gitárra (EMB Z.14445)
F. Sor Op. 31.–35.
Puskás: Klasszikus etűdök
gitárra Aguado: Etűdök I.
Marschner, Mertz, Paganini és Tarrega könnyebb
darabjai. Kováts: Könnyű darabok gitártanulóknak
Brouwer: Etűdök VI.–X.
Bartók–Szendrey: Gyermekeknek–ből könnyebb tételek.

Követelmények

Különböző fekvések használata etűdökben.
Klasszikus tánctétel, romantikus vagy impresszionista darabot, illetve rövid XX. századi műveket stílushű előadása.
Nehézségi szint: Aguado: Etűdök, Carcassi: Etűdök op. 60, Ponce: Prelűdök stb.

Az év végi vizsga anyaga

– Egy technikai gyakorlat,
– Egy etűd,

– Három különböző jellegű darab.

5. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A hangszeres és elméleti órákon szerzett ismeretek felhasználásával önállóan végezzen a tanuló formai, és harmóniai elemzést.
– Tanulja meg a tanuló elméleti szinten a hármas– és négyeshangzatok megfordításait.
– Tanítsuk a zenei formákat (pl. szvit, szonáta) és azok szerkezetét és a tempójellegzetességeket.

A hangszerkezelés fejlesztése
– Tanítsuk meg a háromoktávos e–moll skálát, továbbá a modális hangsorokat egy húron, egy oktáv hangterjedelemben, valamint az egészhangú skálára épített különféle hangközmeneteket, változatos pengetési módokkal, kézügyesítő és gyorsaságfejlesztő gyakorlatokkal.
– A tanulóknak törekedni kell az önálló, tudatos ujjrendezés kialakítására és a gyakorlás módszerességére.

Felhasználható tananyag Aguado: Etűdök
Carcassi: Etűdök op.
60 Giuliani: Etűdök
Nagy E. – Mosóczi M.:Gitáriskola V.
Szendrey–Karper L.: Gitárgyakorlatok VII–VIII. Repertoire gitárra (Ed. Mus. Z.14445)
Régi spanyol muzsika
Bach – Szendrey: 20 könnyű darab Bartók – Szendrey: Gyermekeknek
Frescobaldi: Táncok és ária variációkkal stb.
F. Sor: Etűdök op. 35, op. 31
Fodor – Marnitz – Vass: Klasszicizmus Bartók–Szendrey: Gyermekeknek Brouwer: Etűdök VI.–X.
Faragó: Musica Ficta

Követelmények

Játsszon a tanuló reneszánsz műveket.
Tudja előadni helyes tempóaránnyal a barokk szvit két különböző karakterű (gyors, lassú) tételét. Tanuljon meg a tanuló legalább egy terjedelmes etűdöt is.
Szólaltasson meg legalább egy mérsékelt tempójú romantikus művet.
Nehézségi szint: L. Milan pavane–jai, de Visée tánctételei, könnyű Tarrega–, Marschner– darabok, Carcassi: Etűdök op. 60.

Az év végi vizsga anyaga

– Egy technikai gyakorlat,
– Egy etűd,
– Három különböző jellegű darab.

6. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A hangszeres továbbfejlődés mellett fontos a zenei tájékozottság elmélyítése és a zenélési kedv

ébrentartása.
– Szükséges a darabok szerkezeti, formai elemzése (barokk szvit, fúga, klasszikus szonáta stb.). Lényeges a darabok önálló kiválasztása és megtanulása a tanár felügyelete mellett.

A hangszerkezelés fejlesztése
– Fontos a technikafejlesztés kézerősítő és gyorsaságfejlesztő gyakorlatokkal.
Lényeges a hangminőség állandó javítása.
– Játszassunk kromatikus skálát; dúr, moll és modális skálákat többféle hangnemben.
– Tanítsunk tercskálákat.
– Az egészhangú skálára épített valamennyi hangköz gyakorlása változatos pengetési módokkal. Cél: a játékbiztonság és állóképesség növelése.
– A tanuló ismerje meg a gitárjáték különleges effektusait: rasgueado, étouffé, kopogás.

Felhasználható tananyag

Carcassi: Etűdök op. 60,
Capricciók Giuliani: Etűdök
Legnani: Capricciók
Repertoire gitárra (Ed. Mus.
Z.14445) Dowland: Táncok és
Fantáziák
Bach: Sonate e Partite könnyebb tételei
Bach: Lantművek (Sárközy) könnyebb
tételei Giuliani: Szonáta op. 15.
Napoleon Coste: Etűdök, előadási
darabok Tarrega: Mazurkák, Tango
A Musica per Chitarra Mertz kötetei
Könnyű koncertdarabok gitárra (Mosóczi–
Nagy) Bartók–Szendrey: Gyermekeknek
Villa–Lobos: e–moll
Prelűd Brouwer: Etűdök
XI–XV.

XX. századi magyar szerzők darabjai (pld. Farkas Ferenc)
Kortárs szerzők (pld. Pavlovits Dávid gitárdarabjai.)

Követelmények

Különböző karakterű, nehezebb barokk tánctételek előadása.
Technikafejlesztés gyors előadási darabokkal, illetve etűdökkel.
Nehézségi szint: Bach–szvitek/partiták könnyebb tánctételei, Legnani, Sor darabjai, Carcassi: Etűdök op. 60, Brouwer–etűdök, Villa–Lobos–prelűdök.

Az év végi vizsga anyaga
– Egy technikai gyakorlat,
– Egy etűd,
– Három különböző jellegű darab.

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

„A" tagozat

A tanuló rendelkezzék a gitárjátékhoz szükséges koncentrálóképességgel.
Alkalmazza a tanulmányai során elsajátított zenei és technikai ismereteket. Különböző stílusú darabok önálló feldolgozásával és memorizálásával artikulált, dinamikailag árnyalt

hangszerjátékot valósítson
meg. Ismerje
– a gitár hangjait, tudja hangszerét behangolni,
– a tanult anyagban előforduló tempó– és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,
– a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat.
Ismerje és készségszinten alkalmazza a gitárjáték alapvető technikai elemeit:
– a fekvésjátékot, fekvésváltást,
– a kis és nagy barré–t,
– a kötéseket (ráütés, elpengetés),
– a dallamjátékot apoyando és tirando pengetéssel,
– az akkordfelbontás (arpeggio) különböző formáit,
– a törtakkord megszólaltatását,
– a nem kívánt hangösszecsengések tompítását (jobb és bal kézben egyaránt). Legyen képes különböző játékmódok megvalósítására:
– dallam akkordkísérettel (pl. Neusiedler–darabok),
– harmóniafelbontásos játék (pl. Carcassi, Diabelli, Giuliani),
– egyszerű többszólamú darabokban szólamvezetés, dallamkiemelés (pl. Losy, Campion, Robert de Visée).
Rendelkezzék az egyszerű kortárs darabok (pl. Borsody, Brouwer) eljátszásához szükséges zenei alapismeretekkel és technikai készségekkel.
Repertoárjának egy részét tudja kotta nélkül játszani.

A „B" tagozat végén *(az „A" tagozat követelményein felül)*

A tanuló legyen képes tudásáról számot adni az alábbiak koncertszerű bemutatásával:
– G–dúr, C–dúr skála 2 oktávon, háromoktávos E–dúr skála, transzponálva, repetíciós pengetéssel is, kromatikus skálák, arpeggio–gyakorlatok,
– 2 etűd (pl. Carcassi: Etűdök op. 60),
– 1 vagy 2 reneszánsz vagy barokk mű,
– XX. századi művek (pl. Bartók – Szendrey).
A választott etűdök tartalmazzanak egymástól eltérő technikai feladatokat. A teljes anyagot kotta nélkül kell előadni.

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama

Gitár főtárgy
„A” tagozat: minimum 10 perc
„B” tagozat: minimum 15 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat
– 3 oktávos dúr, vagy moll skála fekvésváltással, váltott pengetéssel, közepes tempóban, vagy

kromatikus skála 1 húron fekvésváltással.
– Egy klasszikus etűd; Sor: Op. 31., Op. 35., Carcassi: Op. 60./2., 3., 6., 7. etűdök nehézségi szintjén.
– Három különböző stílusú előadási darab a következő nehézségi szinteken:
Reneszánsz zene: pld. Reneszánsz magyar táncok gitárra (Edition Simonffy 151)
Barokk zene: pld. Brescianello, Weiss tánctételei, Bach: Notenbüchlein für A. M. Bach átiratai (Nagy–Mosóczi: Gitáriskola V., Szendrey: Gitárgyakorlatok V. kötet.)
Klasszikus zene: pld. Carulli: Larghetto alla siciliana (Nagy–Mosóczi: Gitáriskola V./78.) Carcassi: Capriccio (Nagy–Mosóczi: Gitáriskola V./50.) Sor: Allegretto (Szendrey: Gitárgyakorlatok VI./1.)
Romantikus zene: pld. Marschner: Bagatelle (Nagy–Mosóczi: Gitáriskola V./79.)
XX. századi / Kortárs zene;. Bartók–Szendrey: Gyermekeknek–ből könnyebb darabok: 1–5., 10. (EMB Z.7495) (Szendrey: Gitárgyakorlatok V. kötet) Kováts: Rövid darabok gitártanulóknak I./5., 8. (EMB Z. 8883) (Nagy–Mosóczi: Gitáriskola IV./48.) Brouwer: Estudios sencillos I–X. nehézségi szintjén.

„B” tagozat

– 3 oktávos dúr, vagy moll skála fekvésváltással, ritmusvariációval, gyorsabb tempóban, vagy kromatikus skála 1 húron fekvésváltással, gyorsabb tempóban.
– Egy klasszikus etűd; Carcassi: Op. 60./8.–17. etűdök nehézségi szintjén.

– Három különböző stílusú előadási darab a következő nehézségi szinteken:
Reneszánsz zene: pld. Luis Milan: 6 Pavane
Barokk zene: pld. J. Dowland: Seven Pieces, Robert de Visée: d–moll Szvit tételei, Bach: Sonate e Partite, Lantművek könnyebb tételei.
Klasszikus zene: pld. Sor: Menüettek, Keringők, Giuliani: C–dúr Szonáta op. 15.
*Romantikus zene***:** pld. Tarrega könnyebb darabjai (Mazurkák)
XX. századi / Kortárs zene;. Bartók–Szendrey: Gyermekeknek–ből 6., 13., 17., 21. (EMB Z.7495) (Szendrey: Gitárgyakorlatok V. kötet) Kováts: Rövid darabok gitártanulóknak I., II. (EMB Z. 8883, Z. 12065) Brouwer: Estudios sencillos VI–XV. nehézségi szintjén.

A vizsga értékelése

– megfelelés az előírt követelményeknek,
– technikai felkészültség,
– helyes test– és hangszertartás,
– hangszerkezelés,
– artikulációk és díszítések alkalmazása,
– helyes ritmus és tempó,
– előadásmód,
– a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
– memória,
– állóképesség.

Továbbképző évfolyamok „A" tagozat

7. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A kottaolvasási készség továbbfejlesztése. Szólamvezetés elemzése egyszerűbb reneszánsz fantáziákban.

A hangszerkezelés fejlesztése
– Az alapfok évfolyamain megszerzett technikai készségek esetleges hiányosságainak pótlása, kéztartás(ok) szükség szerinti korrigálása.

Felhasználható tananyag

Carcassi: Op. 60
Sor: Etűdök
Op.29.
Adrian Le Roy: Fantáziák és táncok
Losy, Roncalli, Brescianello többtételes
művei Carcassi, Carulli, Giuliani
szonátatételei.
Ponce: Prelűdök

Brouwer: Etűdök XI–
XX.
Könnyű kortárs művek (Farkas, Sári, Szokolay, Kováts)

Követelmények

A tanuló legyen képes a technikai és zenei felkészültségének megfelelő darabokban
a szólamvezetések pontos megvalósítására.
Igényszint támasztása a játéktisztaság tökéletesítésére, különös tekintettel a tompításokra.

Az év végi vizsga anyaga
– Egy etűd
– Három különböző stílusú előadási darab.

8. évfolyam"A" tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– Mélyítsük el a tanuló ismereteit a barokk zenében. (Szvit, fantázia)
– Elevenítsük fel ismereteit a klasszikus formatan terén. (Szonáta és rondóforma)

A hangszerkezelés fejlesztése
– Az alapfok évfolyamain megszerzett technikai készségek továbbfejlesztése.
– Skálagyorsítás, az arpeggio gyakorlatok gyorsítása.
– Bonyolultabb ujjfüggetlenítő gyakorlatok.

Felhasználható tananyag

Carcassi: Etűdök Op.
60 Sor: Etűdök Op.
29.
Giuliani: Etűdök Op. 48.
Brouwer: Etűdök, könnyebb előadási
darabok Mudarra és Narvaez fantáziák
Bach: Lantművek tételei

Weiss: Szvit tételek
Sor: Menüettek
Ponce: Prelűdök
Villa–Lobos:
Prelűdök
Bartók–Szendrey: Gyermekeknek
Kortárs zene a technikai szintnek megfelelően.

Követelmények

A tanuló ismerje a játszott művek szerkezetét, stílusjegyeit.
Az előadásmód fejlesztése a zenei tartalom egyre színesebb megszólaltatásának irányába.

Az év végi vizsga anyaga

– Egy etűd,
– Három különböző stílusú előadási darab.

9. évfolyam"A" tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– Ismertessük meg a tanulót a variációs művek jellegzetességeivel (barokk, klasszikus)
– Fejlesszük készségeit a romantikus és impresszionista művek előadásának terén.

A hangszerkezelés fejlesztése
– A tanult gyakorlatok rendszeres ismétlése, a hiányosságok pótlása.
– Gyorsaságfejlesztő gyakorlatok.

Felhasználható tananyag

Sor: Etűdök Op. 29
Coste: Etűdök Op.
38.
Tarrega, Sagreras, Pujol etűdök.
Bach: Lantszvitek, csellószvit–átiratok
tételei. Diabelli: Szonáták
Giuliani és Sor könnyebb variációs
művei. Lauro: Vals–ok
Barrios kisebb művei.

Követelmények

Legyen képes a tanuló többtételes, változatos karakterű művek kifejező előadására.

Az év végi vizsga anyaga
– Egy etűd,
– Három különböző stílusú előadási darab.

10. évfolyam"A" tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– Mélyítsük el a tanuló tudását a modern művek jellegzetességeiben.

A hangszerkezelés fejlesztése
– Az esetleges technikai hiányosságok pótlása.
– A tanult gyakorlatok tökéletesítése és gyorsítása.
– Nehezebb ügyesítő gyakorlatok a technikai elemek kombinálásával.
– Tanítsuk a modern művekben előforduló hangeffektusokat.

Felhasználható tananyag

Sagreras, Pujol, Villa–Lobos
etűdök Reneszánsz táncok és
fantáziák
Bach: Lantszvitek, csellószvit–átiratok
tételei Giuliani, Sor és Coste szonáták,
variációk
Albeniz, Barrios, Tarrega, Torroba, Turina
darabjai Villa–Lobos: Choros
Leo Brouwer gitárdarabjai

Követelmények

Legyen képes a tanuló többtételes, változatos karakterű művek kifejező előadására.

Az év végi vizsga anyaga

– Egy etűd,
– Három különböző stílusú előadási darab.

Továbbképző évfolyamok „B" tagozat

7. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– A kottaolvasási készség továbbfejlesztése.
– Szólamvezetés elemzése reneszánsz és barokk művekben.

A hangszerkezelés fejlesztése
– Az alapfok évfolyamain megszerzett technikai készségek esetleges hiányosságainak pótlása, kéztartás(ok) szükség szerinti korrigálása.
– Mechanikus ügyesítő, erősítő és gyorsító gyakorlatok kibővítése.

Felhasználható tananyag

Carlevaro: Serie didactica para
guitarra Scott Tennant: Pumping

nylon Carcassi: Op. 60

Sor: Etűdök Op.29.
Adrian Le Roy: Fantáziák és táncok
Losy, Roncalli, Brescianello többtételes
művei Carcassi, Carulli, Giuliani
szonátatételei.
Ponce: Prelűdök
Brouwer: Etűdök XI–
XX.
Könnyű kortárs művek (Farkas, Sári, Szokolay, Kováts)

Követelmények

A tanuló legyen képes a technikai és zenei felkészültségének megfelelő darabokban
a szólamvezetések pontos megvalósítására.
Igényszint támasztása a játéktisztaság tökéletesítésére, különös tekintettel a tompításokra.

Az év végi vizsga anyaga
– Egy etűd,
– Három különböző stílusú előadási darab.

***8.* évfolyam „B" tagozat**

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– Mélyítsük el a tanuló ismereteit a barokk zenében. (Szvit, partita, fantázia, fúga)
– Elevenítsük fel ismereteit a klasszikus formatan terén. (Szonáta és rondóforma)
– Részletesen elemezzünk egy klasszikus szonátatételt.

A hangszerkezelés fejlesztése
– Az alapfok évfolyamain megszerzett technikai készségek továbbfejlesztése.
– Skálagyorsítás, az arpeggio gyakorlatok gyorsítása.
– Bonyolultabb ujjfüggetlenítő gyakorlatok.
– Mechanikus ügyesítő, erősítő és gyorsító gyakorlatok kibővítése.

Felhasználható tananyag

Carlevaro: Serie didactica para
guitarra Scott Tennant: Pumping
nylon Carcassi: Etűdök Op. 60
Sor: Etűdök Op. 29.
Giuliani: Etűdök Op.
48.
Brouwer: Etűdök, előadási

darabok Mudarra és Narvaez
fantáziák Bach: Lantművek
tételei
Weiss: Szvit tételek
Sor: Menüettek
Ponce: Prelűdök
Villa–Lobos:
Prelűdök
Bartók–Szendrey: Gyermekeknek
Kortárs zene a technikai szintnek megfelelően.

Követelmények

A tanuló ismerje a játszott művek szerkezetét, stílusjegyeit.
Fejlődjön játéka a zenei tartalom egyre színesebb megszólaltatásának irányába. Legyen képes adottságainak megfelelően intenzív zenei gesztusok megvalósítására.

Az év végi vizsga anyaga
– Egy etűd,
– Három különböző stílusú előadási darab.

***9.* évfolyam „B" tagozat**

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– Ismertessük meg a tanulót a variációs művek jellegzetességeivel (barokk, klasszikus)
– Fejlesszük készségeit a romantikus és impresszionista művek előadásának terén.

A hangszerkezelés fejlesztése
– A tanult gyakorlatok rendszeres ismétlése, a hiányosságok pótlása.
– Gyorsaságfejlesztő gyakorlatok.
– Erősítő gyakorlatok a kéz állóképességének növelésére.

Felhasználható tananyag

Carlevaro: Serie didactica para
guitarra Scott Tennant: Pumping
nylon
Sor: Etűdök Op. 29
Coste: Etűdök Op.
38.
Tarrega, Sagreras, Pujol etűdök.

Bach: Lantszvitek, csellószvit–
átiratok Weiss: Passacaglia
Diabelli: Szonáták
Giuliani és Sor könnyebb variációs
művei. Lauro: Vals–ok
Barrios művei.

Követelmények

Legyen képes a tanuló többtételes, változatos karakterű művek kifejező előadására.

Az év végi vizsga anyaga

– Egy etűd,
– Három különböző stílusú előadási darab.

10. évfolyam "B" tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása
– Mélyítsük el a tanuló tudását a modern művek jellegzetességeiben.

A hangszerkezelés fejlesztése
– Az esetleges technikai hiányosságok pótlása. A tanult gyakorlatok tökéletesítése és gyorsítása
– Nehezebb ügyesítő gyakorlatok a különböző technikai elemek kombinálásával.
– Személyre szabott bemelegítési szisztéma kidolgozása.
– A modern művekben előforduló hangeffektusok megszólaltatásának tökéletesítése.

Ajánlott tananyag
Carlevaro: Serie didactica para
guitarra Scott Tennant: Pumping
nylon
Luigi Biscaldi: Esercizi speziali di
virtuosismo Sagreras, Pujol, Villa–Lobos
etűdök
Reneszánsz táncok és fantáziák kapodaszter
használatával is. Bach: Lantszvitek, csellószvit–átiratok
tételei.
Giuliani, Sor és Coste szonáták, variációk.
Albeniz, Barrios, Tarrega, Torroba, Turina
darabjai Villa–Lobos: Choros
Különböző hangeffektusokat tartalmazó XX. Századi, vagy kortárs darabok (pld. Brouwer, Patachich Iván gitárdarabjai.)

Követelmények

A tanuló legyen képes hangszertechnikájának önálló

fejlesztésére. Gazdag hangszínek és karakterek
megvalósítására.
Többtételes szvit vagy szonáta megtanulására.
Könnyebb barokk versenymű egy tételének
előadására.
A kortárs zenében előforduló hangeffektusok kivitelezésére.

Az év végi vizsga anyaga

– Egy etűd,
– Három különböző stílusú előadási darab.

Követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után

„A" tagozat

A tanuló legyen képes tanulásának önálló folytatására, a zenei önképzés megvalósítására. Legyen olyan hangszerkezelési képességek birtokában, mely alkalmassá teszi az amatőr társas zenélésben felszabadult, aktív részvételre.

„B" tagozat (Az „A" tagozat követelményein felül)
A tanuló jusson olyan hangszeres és előadói készségek birtokába, mely elérhetővé teszi számára a zenei pálya választásának lehetőségét, továbbtanulást magasabb iskolatípusokban.

A művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama

Gitár főtárgy
„A" tagozat: minimum 10 perc
„B" tagozat: minimum 15 perc

A vizsga tartalma

„A" tagozat
Három oktávos dúr–vagy moll skála, vagy tercskála.
– Egy etűd; Carcassi: 25 Etűd op. 60 (EMB 12091) nr. 19., 20., 23., F. Sor op. 29 (Universal) nr.
1., Aguado: Etűdök II. kötetből (EMB 12378) nr. 9., 11., 12., Giuliani: 24 etűd op. 48 (EMB

12963) nr. 20., 21., Leo Brouwer VI–XV. nehézségi szintjén.
– Két különböző stílusú előadási darab, melyből az egyik lehet többtételes; reneszánsz és barokk darabok; John Dowland: Táncok és Fantáziák (EMB 8769), J. S. Bach: Könnyű tánctételek, Lantszvitek (EMB 13184), klasszikus és romantikus darabok: F. Carulli (EMB 8821), Giuliani (EMB 12182, EMB 8931, EMB 8932), F. Sor művei (EMB 8799, 14445 kötetben, Ricordi, Universal); Carulli, Johann Kaspar Mertz: Románc (EMB 13519 kötetben), F. Tarrega: Marieta, Rosita; XX. századi szerzők: Leo Brouwer, Farkas Ferenc (EMB 6303), Villa–Lobos: Prelud II.
V. nehézségi szintjén
– Egy kamaramű; Scarlatti: Öt Szonáta két gitárra (Fodor–Mosóczi) nehézségi szintjén. A kamaramű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

„B" tagozat

Három oktávos dúr–vagy moll skála, vagy tercskála, szextskála
– Egy etűd; Carcassi: 25 Etűd op. 60 (EMB 12091) nr. 24., 25.; F. Sor: Zwölf Etuden op. 29
(Universal) nr. 4., Giuliani: Etűdök gitárra op. 48. (EMB 12963) nr. 22., 23., 24., Villa–Lobos: Etűdök nehézségi szintjén.
– Két különböző stílusú előadási darab, melyből az egyik lehet egy szvit vagy versenymű több tétele, vagy egy szonáta, a másik egy kortárs mű; reneszánsz szerzők: Bakfark Bálint (EMB 7031, EMB 7793, EMB 12033), J. Dowland: Luis Milan, Gaspar Sanz, Frescobaldi művei (EMB 13248), J. S. Bach: Lantszvitek (EMB 13184), csellószvitek tételei, valamint szonáták és partiták tételei; Fernando Sor szonátái; romantikus szerzők, pl. F. Tárrega Romantikus darabok (EMB 8327) J. K. Mertz (EMB 13157, EMB 13519) továbbá Moreno–Torroba, Manuel de Falla, Isaak Albéniz, Augustin Barrios Mangoré művei; XX. századi szerzők: Leo Brouwer, Farkas Ferenc (EMB 6303), Villa–Lobos: Prelüdök, Choros nehézségi szintjén.
– Egy kamaramű; Vivaldi könnyebb versenyművei, Giuliani: Duo Concertante per flauto e chitarra, Joplin: Ragtime nehézségi szintjén.
A kamaramű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

– megfelelés az előírt követelményeknek,
– technikai felkészültség,
– helyes test– és hangszertartás,
– hangszerkezelés,
– artikulációk és díszítések alkalmazása,
– helyes ritmus és tempó,
– előadásmód,
– a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
– memória,

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

Megfelelő mennyiségű és minőségű hangszer.
Legalább két darab kottatartó, két darab állítható lábzsámoly. Félévenként egy húrkészlet.
Metronóm.

ÜTŐ

Az ütőhangszer tanítás feladatai

Az ütőhangszerek sokszínűségéből és zeneirodalmi sajátosságaiból eredően a kamarazenélés lehetőségeinek megteremtése a hangszertanulás kezdetén.
A társas muzsikálás elősegítése.
Az egymáshoz való alkalmazkodásra és egymásra figyelésre nevelés.

Ismertesse meg a tanulókkal
– az ütőhangszercsalád leggyakrabban használatos tagjait,
– a különböző ütőhangszerek megszólaltatásának módját,
– a helyes ütéstechnikákat,

Fordítson figyelmet
– a helyes test–, és kéztartás kialakítására,
– pontos tempótartásra,
– a különböző hangszerek speciális technikai elemeinek alkalmazására,
– a precíz, pontos ritmikai megoldásokra, külön figyelemmel a legáltalánosabb ütőhangszeres elemekre,
– az eltérő kézrendi megoldásokra,
– a biztonságos hangszerkezelés kialakítására,
– a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,
– a lapról olvasási készség fejlesztésére,
– a tudatos zenei memorizálásra,
– a művek zeneileg igényes kidolgozására.
Végeztessen az egyes zenei kíséret–formákhoz szükséges improvizációs gyakorlatokat.

Előképző évfolyamok

1. évfolyam (előképző)

Az általános iskola 1–2. évfolyamába járó gyermekek számára. Az egyéni foglalkozás mellett célszerű az együttes játékot is elkezdeni.

Fejlesztési feladatok

Ismeretek, hangszerkezelés, technika.
– Dallamhangszeren 2–3 hang hangkészletű gyermekdalok.
– Ritmushangszereken a negyed érték, a nyolcad pár és a negyed szünet.

– Bevezetés a 4/4–es számolásba.
– A kottaolvasás gyakorlása a fenti ritmusokkal.
– Kamarazene–jellegű együttes játék a szaktanár ötletei alapján.

Felhasználható tananyag
Balázs – Zempléni: Ritmusgyakorlatok
kezdőknek Balázs – Kósa – Zempléni:
Csengő–bongó
Balázs: Technikai gyakorlatok I–
III. Wolfgang Basler: Elementar

Követelmény

Ritmusgyakorl
at Ritmus–duó.
Egyszerű gyermekdal eljátszása dallamhangszeren.
Nagyon könnyű szólam megszólaltatása kamaraegyüttesben.

Az év végi vizsga anyaga

– Egy kisdob gyakorlat, vagy duó,
– Egy kis hangkészletű gyermekdal eljátszása dallamhangszeren.

2. évfolyam (előképző)

Fejlesztési feladatok

Ismeretek
– A leggyakrabban használt hangszerek ismerete.
– Az egész, fél, negyed, nyolcad, pontozott fél és negyed érték és a megfelelő szünetek.
– Metrum: páros és páratlan lüktetésű metrumok (4/4 és 12/8 stb.), egyszerű váltakozó ütem.
– Záróvonal, ismétlőjel, f, mf, mp, p dinamika, és crescendo, decrescendo, marcato.

A hangszerkezelés fejlesztése
– Helyes testtartás.
– „Szimmetrikus” verőfogás.
– Váltott kézzel való játék.
– Három dobon való játék (Technikai gyakorlatok).
– Különböző menzúrájú dallamhangszereken való játék.
– Különböző verők használata.

Felhasználható tananyag

Balázs – Zempléni: Ritmusgyakorlatok
kezdőknek Balázs – Kósa – Zempléni:

Csengő–bongó
Balázs: Technikai gyakorlatok I–
III. Wolfgang Basler: Elementar

Követelmény

Ritmusgyakorlat (a tanult
anyagból). Ritmus–duó.
Egyszerű gyermekdal eljátszása dallamhangszeren.
Nagyon könnyű szólam megszólaltatása kamaraegyüttesben.

Év végi vizsga anyaga

– Egy kisdob gyakorlat, vagy duó,
– Egy kis hangkészletű gyermekdal eljátszása dallamhangszeren.

Alapfokú évfolyamok „A” tagozat

1. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek
– Az együttes játékban előforduló hangszerek ismerete.
– A tizenhatod, a pontozott nyolcad érték és szünet.
– Aszimmetrikus metrumok (5/8, 7/8).
– Dinamika: ff, pp, sf.
– Prima és seconda volta, da capo, dal segno, fermata.
– A játszott művekben előforduló tempójelzések ismerete.

A hangszerkezelés fejlesztése
– A kisdob megfelelő magasságának beállítása.
– Helyes verőfogás.
– Kar és csukló használat.
– Ejtegetés.
– Nyolcados technikai gyakorlatok.
– Az együttes játékban előforduló hangszerek megszólaltatása.
– Hangszerek és verők váltása az együttes játékban.
– Egyszerűbb kézrendi problémák ismerete és megoldása.
– Különböző hangszínek előállítása és felismerése a hangszerek különböző verőkkel való megszólaltatása révén.

Felhasználható tananyag

Balázs – Zempléni: Ritmusgyakorlatok
kezdőknek Balázs – Kósa – Zempléni:
Csengő–bongó
Balázs: Technikai gyakorlatok I–
III. Wolfgang Basler: Elementar
Morris Goldenberg: Snare Drum for
Beginners Zempléni: Répertoire
ütőhangszerekre
Zempléni: Ütős ABC
Zempléni: Ütősmuzsika
kezdőknek Zempléni: A triótól
az oktettig Vigdorovits:
Kisdobiskola

Követelmény

Ritmusgyakorlat és duó előadása a tanult anyagból.
Dallamhangszeren népdal vagy egyszerű előadási darab eljátszása
zongorakísérettel vagy együttesben.
Egyszerű szólam megszólaltatása kamaraegyüttesben (hangszerváltás, verőváltás).
Mozgáskoordináció: kéz–lábmozgások összehangolása (lábmérőhöz felezés,
harmadolás, negyedelés)

Az év végi vizsga anyaga

– Egy kisdob gyakorlat,
– Egy dallamhangszeres mű kotta nélkül, zongorakísérettel, – vagy lehet kamaramű is.

2. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek
– Az együttes játékban előforduló hangszerek ismerete.
– A triola (nyolcad– és tizenhatod–triola).
– Hangsorok (dallamhangszeren), 2#, 2b előjegyzésig.
– Azonosságok és hasonlóságok felismerése a tanult darabokban.
– A periódus értelmezése.

A hangszerkezelés fejlesztése
– Az együttes játékban előforduló hangszerek megszólaltatása.
– Szélsőséges dinamikák alkalmazása.
– A kisdob–tremolo előkészítése.
– Pattintott dupla ütések kisdobon.
– Paradiddle kézrendek.
– Tizenhatodos technikai gyakorlatok.

– Hangsúlyozás.
– Open Stroke Rolls.

Felhasználható tananyag

Balázs: Technikai gyakorlatok I–
III. Wolfgang Basler: Elementar
Morris Goldenberg: Snare Drum for Beginners
Richard Hochrainer: Übungen für Kleine Trommel
Heinrich Knauer: Praktische Schule für Kleine Trommel
Musica de Camera – Kamarazene ütőhangszerekre (Borsody L, Kovács T,
Zempléni L) Sejourne–Velluet: Les Claviers a Percussion Parcourent le Monde
Zempléni: Répertoire
ütőhangszerekre Zempléni: Ütős
ABC
Zempléni: Ütősmuzsika
kezdőknek Zempléni: A triótól
az oktettig

Követelmény

Ritmusgyakorlat és duó előadása a tanult anyagból.
Dallamhangszeren megszólaltatott előadási darabok zongorakísérettel vagy együttesben. Nehezebb szólamok megszólaltatása kamaraegyüttesben.

Az év végi vizsga anyaga

– Egy kisdob gyakorlat vagy duó,
– Egy dallamhangszeres mű kotta nélkül, zongorakísérettel, – vagy lehet kamaramű is.

3. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek
– Bonyolultabb ritmuskombinációk felismerése és megoldása.
– Harmincketted, „nagy–triola”, alla breve.
– Hangsorok (dallamhangszeren), 4#, 4b előjegyzésig.
– Tanult dallamhangszeres művek formai elemzése az életkornak megfelelő szinten; zenehallgatás.

A hangszerkezelés fejlesztése
– Nyitott és zárt ütés.
– Closed Stroke Rolls.
– Előkék (egyes–, kettes–, hármas–, négyes előke kötve).
– Rövid tremolo, hangsúlyos tremolo, egyenletes tremolo, indítás, lezárás.
– Skála–gyakorlatok megszólaltatása dallamhangszeren.
– Dallamhangszeren egyszerű kétszólamú játék.

– A vibrafon–pedál kezelése (lehetőség szerint).

Felhasználható tananyag

Balázs: Technikai gyakorlatok I–
III. Wolfgang Basler: Elementar
Richard Hochrainer: Übungen für Kleine
Trommel Eckehard Keune: Kleine Trommel
Heinrich Knauer: Praktische Schule für Kleine
Trommel Kupinszkij: Előadási darabok xilofonra
Lányi–Lenkei–Mező: Előadási darabok hegedűre zongora kísérettel I.–II.
Musica de Camera – Kamarazene ütőhangszerekre (Borsody L, Kovács T,
Zempléni L) Sejourne–Velluet: Les Claviers a Percussion Parcourent le Monde
Zempléni: Répertoire
ütőhangszerekre Zempléni:
Ütősmuzsika kezdőknek Zempléni:
A triótól az oktettig
Charley Wilcoxon: The All American Drummer, 150 rudimental solos

Követelmény

Előkéket tartalmazó gyakorlatok eljátszása.
Hosszabb lélegzetű előadási darabok megszólaltatása
dallamhangszeren. Nehezebb szólamok eljátszása
kamaraegyüttesben.
Rövid rudimental szóló kisdobon.

Az év végi vizsga anyaga

– Előkéket, tremolokat tartalmazó kisdob szólógyakorlat vagy duó,
– Egy dallamhangszeres mű kotta nélkül, zongorakísérettel, – vagy lehet kamaramű is.

4. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek
– A basszuskulcs ismerete.
– Az „egy ütésben” való gondolkodás elsajátítása.
– Változó tempók alkalmazása.
– Egyszerűbb díszítések ismerete és alkalmazása dallamhangszeren.
– A játszott anyag formai elemzése.
– Zenehallgatás, hangverseny–látogatás.
– Ismerkedés zeneszerzők életével, munkásságával.

A hangszerkezelés fejlesztése
– A tremolo gyakorlati tökéletesítése.

– Különböző dinamikák alkalmazása tremolóval.
– Hármashangzat–felbontások dallamhangszeren, kiütött tremolo alkalmazása.
– Változó tempók megvalósítása önállóan és együttesben.
– Az üstdob kezelése, hangolása.
– Kézrendek az üstdobokon.
– Az üstdob kicsengésének megfelelő időben és módon történő lefogása.
– Üstdobtremolo (kiütött tremolo).

Felhasználható tananyag

Wolfgang Basler: Rudiment Schule für Kleine
Trommel Richard Hochrainer: Übungen für Kleine
Trommel Eckehard Keune: Kleine Trommel
Heinrich Knauer: Praktische Schule für kleine
Trommel Heinrich Knauer: Paukenschule I–II.
Kupinszkij: Előadási darabok xilofonra
Lányi–Lenkei–Mező: Előadási darabok hegedűre zongora kísérettel I.–II.
Musica de Camera – Kamarazene ütőhangszerekre (Borsody L, Kovács T,
Zempléni L) Nagy O: Barokk táncok fuvolára és zongorára
Nagy O: Barokk táncok hegedűre és zongorára I.–II.
Sejourne–Velluet: Les Claviers a Percussion Parcourent le
Monde Zempléni: Répertoire ütőhangszerekre
Zempléni: Ütősmuzsika
kezdőknek Zempléni: A triótól
az oktettig
Charley Wilcoxon: Finger Stroke Controll
Charley Wilcoxon: The All American Drummer, 150 rudimental solos

Követelmény

Tremolós gyakorlatok
megszólaltatása. Hangszerváltások
együttesben.
Üstdob–gyakorlatok megszólaltatása.
Az üstdob pontos hangolása, együttesben való
alkalmazása. Tremolós üstdob–gyakorlatok.

Az év végi vizsga anyaga

– Előkéket, tremolokat tartalmazó üstdob gyakorlat,
– Egy dallamhangszeres mű kotta nélkül, zongorakísérettel, – vagy lehet kamaramű is.

5. évfolyam „A” tagozat

Az első négy évfolyam alapozó időszakának elvégzése után, a tanszak speciális

státuszából; sokrétűségéből, összetettségéből fakadóan lehetőséget kell biztosítani a tanulóknak a differenciálódásra. Az 5. évfolyamtól vagy a dobolást preferálja a tanuló, (pl. drum set) vagy a dallamhangszereken való játékot (pl. vibrafon, marimba). Ezen a szinten már nem lehet elvárni, hogy valaki a különböző technikai, intonációs és zenei felkészültséget igénylő, több ezer féle ütőhangszer mindegyikén kimagasló teljesítményt nyújtson. Ennek megfelelően kell értelmezni az alábbi követelmények – és a hangszerkezelés meghatározását, tekintettel a jelentős egyéni különbségekre.

Fejlesztési feladatok

Ismeretek
– Kétszer pontozott ritmusok, kvintola, szeptola.
– A különböző ütemfajták és ritmuskombinációk átfogó ismerete.
– A megfelelő kézrend kialakításának készsége a zenei és technikai követelmények szerint.
– Dobszerelés ismerete.
– A „kétszólamú” hangsúly–játék.

A hangszerkezelés fejlesztése
– Drum Set játék:
– Helyes test– és verőtartás.
– Ütésterületek meghatározása.
– Paradiddle kézrendek alkalmazása a dobszerelésen.
– Egyszerűbb függetlenítések.

Felhasználható tananyag

Wolfgang Basler: Rudiment Schule für Kleine Trommel
Morris Goldenberg: Modern School for Xylophone, Marimba,
Vibraphone Richard Hochrainer: Übungen für Kleine Trommel
Eckehard Keune: Kleine Trommel
Heinrich Knauer: Praktische Schule für Kleine
Trommel Heinrich Knauer: Paukenschule I–II.
Kupinszkij: Előadási darabok xilofonra
Lányi–Lenkei–Mező: Előadási darabok hegedűre zongora kísérettel I.–II.
Musica de Camera – Kamarazene ütőhangszerekre (Borsody L, Kovács T,
Zempléni L) Nagy O: Barokk táncok fuvolára és zongorára
Nagy O: Barokk táncok hegedűre és zongorára
I.–II. Nesztor: Ritmusjáték és jazzdobolás I–IV.
Sejourne–Velluet: Les Claviers a Percussion Parcourent le
Monde Zempléni: Répertoire ütőhangszerekre
Zempléni: Ütősmuzsika
kezdőknek Zempléni: A triótól
az oktettig
Charley Wilcoxon: Finger Stroke Controll
Charley Wilcoxon: The All American Drummer, 150 rudimental solos

Követelmény

Játék dobszerelésen:
– hangsúlyok kiosztva,
– kisdob–nagydobjáték: parallel –, ill. komplementer szólamok
A szerzett készségeknek megfelelő szintű művek előadása dallamhangszeren.

Az év végi vizsga anyaga

– Kisdob–nagydobjáték, vagy hangsúly–játék dobszerelésen kiosztva.
– Egy dallamhangszeres mű kotta nélkül, zongora– vagy rögzített zenei kísérettel. vagy
– Hosszabb lélegzetű előadási darabok megszólaltatása dallamhangszeren, zongorakísérettel, vagy lehet kamaramű is. (Pl. 2 tétel vagy egy kamaramű és egy zongorakíséretes előadási darab.)
– Egy kisdob gyakorlat.

6. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek
– A rendelkezésre álló összes hangszer ismerete.
– Hangsorok (dallamhangszeren) 5#, 5b előjegyzésig.
– Tájékozódás az ütőhangszeres irodalomban.
– Alapfokú zenetörténeti ismeretek, a társművészetekkel való kapcsolatok.
– A dobszerelés szerepe a könnyűzenében.

A hangszerkezelés fejlesztése
– Egyszerűbb 3–4 verős feladatok megoldása dallamhangszeren.
– Egyszerűbb tánczenei alapritmusok megszólaltatása dobszerelésen.
– Bonyolultabb mozgáskoordinációt igénylő feladatok megoldása (pl. kíséretjáték lábcin– szólammal, szólisztikus játék kétlábas kísérőszólammal)
– Kiütött előkék.

Felhasználható tananyag

Balázs: Három burleszk
Balázs: Nyolc trió ütőhangszerekre
Wolfgang Basler: Rudiment Schule für Kleine Trommel
Steve Davis: Jazz Drums – Play – A Long – Styles &
Analysis Sigfrid Fink: Percussion Studio
Morris Goldenberg: Modern School for Xylophone,
Marimba, Vibraphone
Richard Hochrainer: Übungen für Kleine
Trommel Eckehard Keune: Kleine Trommel
Heinrich Knauer: Paukenschule I–
II. Kupinszkij: Előadási darabok

xilofonra Kósa: Ötös játék

Kósa: Régi zene hangolt ütőhangszerekre
Lányi–Lenkei–Mező: Előadási darabok hegedűre zongora kísérettel I.–II.
Musica de Camera – Kamarazene ütőhangszerekre (Borsody L, Kovács T,
Zempléni L) Nagy O: Barokk táncok fuvolára és zongorára
Nagy O: Barokk táncok hegedűre és zongorára
I.–II. Nesztor: Ritmusjáték és jazzdobolás I.–IV.
Sejourne–Velluet: Les Claviers a Percussion Parcourent le
Monde Zempléni: A triótól az oktettig
Vivaldi: Four Seasons
Charley Wilcoxon: Finger Stroke Controll
Charley Wilcoxon: The All American Drummer, 150 rudimental solos

Követelmény

A szerzett készségeknek megfelelő nehézségű, hosszabb lélegzetű mű stílushű megszólaltatása dallamhangszeren (pl. barokk szonáta lassú és gyors tétele vibrafonon). Dobszerelésen tánczenei– vagy rock kíséret zárlat improvizációkkal. (periodikus tagolás)

Az év végi vizsga anyaga

– Dobszerelésen tánczenei–, vagy rock kíséret zárlat improvizációkkal. Lehet élő– vagy rögzített zenéhez is.
– Egy hosszabb lélegzetű előadási darab megszólaltatása dallamhangszeren, (Pl. barokk szonáta lassú és gyors tétele vibrafonon)
– Egy kamaramű,
– Egy kisdob gyakorlat.

Alapfokú évfolyamok „B” tagozat

A „B” tagozaton tanuló tanulók átlagosnál jobb képességei, és a rendelkezésre álló magasabb óraszám lehetővé teszi számukra a zenei ismeretek megszerzése és hangszerkezelés fejlesztése terén, hogy az „A” tagozatos tanulókhoz képest nagyobb mennyiségű anyagot sajátítsanak el, magasabb szinten.

3. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési
feladatok
Ismeretek
– Bonyolultabb ritmuskombinációk felismerése és megoldása.
– Harmincketted, „nagy–triola”, alla breve.
– Hangsorok (dallamhangszeren), 4#, 4b előjegyzésig.
– Tanult dallamhangszeres művek formai elemzése az életkornak megfelelő szinten; zenehallgatás.

A hangszerkezelés fejlesztése
– Nyitott és zárt ütés
– Closed Stroke Roll
– Előkék (egyes–, kettes–, hármas–, négyes előke kötve).
– Rövid tremolo, hangsúlyos tremolo, egyenletes tremolo, indítás, lezárás.

– Nehezebb skála–gyakorlatok megszólaltatása dallamhangszeren.
– Különböző hangszer–kombinációk kezelése, gyors hangszerváltások és gyors verőváltások alkalmazása.
– Dallamhangszeren egyszerű kétszólamú játék.
– A vibrafon–pedál kezelése (lehetőség szerint).

Felhasználható tananyag

Balázs: Technikai gyakorlatok I–
III. Wolfgang Basler: Elementar
Richard Hochrainer: Übungen für Kleine
Trommel Eckehard Keune: Kleine Trommel
Heinrich Knauer: Praktische Schule für Kleine
Trommel Vivaldi: Four Seasons
Lányi–Lenkei–Mező: Előadási darabok hegedűre zongora kísérettel I.–II.
Musica de Camera – Kamarazene ütőhangszerekre (Borsody L, Kovács T, Zempléni L) Sejourne–Velluet: Les Claviers a Percussion Parcourent le Monde
Zempléni: Répertoire
ütőhangszerekre Zempléni:
Ütősmuzsika kezdőknek Zempléni:
A triótól az oktettig
Charley Wilcoxon: The All American Drummer, 150 rudimental solos

Követelmény

Előkéket tartalmazó gyakorlatok eljátszása.
Hosszabb lélegzetű előadási darabok megszólaltatása dallamhangszeren. Nehezebb szólamok eljátszása kamaraegyüttesben.
Rövid rudimental szóló kisdobon.

Az év végi vizsga anyaga

– Előkéket, tremolokat tartalmazó kisdob szólógyakorlat vagy duó.
– Egy rövid rudimental szóló kisdobon.
– Egy dallamhangszeres mű kotta nélkül, zongora kísérettel.
– Egy kamaramű.
.

4. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek
– A basszuskulcs ismerete, olvasása.
– Az „egy ütésben” való gondolkodás elsajátítása.
– Változó tempók alkalmazása.
– Egyszerűbb díszítések ismerete és alkalmazása dallamhangszeren.
– A játszott anyag formai elemzése.
– Zenehallgatás, hangverseny–látogatás.
– Ismerkedés zeneszerzők életével, munkásságával.

A hangszerkezelés fejlesztése
– A tremolo gyakorlati tökéletesítése.
– Különböző dinamikák alkalmazása tremolóval.

– Hármashangzat–felbontások dallamhangszeren, kiütött tremolo alkalmazása, hangok lefogása.
– Változó tempók megvalósítása önállóan és együttesben.
– Árnyalt dinamika alkalmazása.
– Az üstdob kezelése, hangolása.
– Kézrendek az üstdobokon.
– Az üstdob kicsengésének megfelelő időben és módon történő lefogása.
– Üstdobtremoló (kiütött tremoló).

Felhasználható tananyag

Wolfgang Basler: Rudiment Schule für Kleine
Trommel Richard Hochrainer: Übungen für Kleine
Trommel Eckehard Keune: Kleine Trommel
Heinrich Knauer: Praktische Schule für Kleine
Trommel Heinrich Knauer: Paukenschule I–II.
Kupinszkij: Előadási darabok xilofonra
Lányi–Lenkei–Mező: Előadási darabok hegedűre zongora kísérettel I.–II.
Musica de Camera – Kamarazene ütőhangszerekre (Borsody L, Kovács T,
Zempléni L) Nagy O: Barokk táncok fuvolára és zongorára
Nagy O: Barokk táncok hegedűre és zongorára I.–II.
Sejourne–Velluet: Les Claviers a Percussion Parcourent le
Monde Zempléni: Répertoire ütőhangszerekre
Zempléni: Ütősmuzsika
kezdőknek Zempléni: A triótól
az oktettig
Charley Wilcoxon: Finger Stroke Controll
Charley Wilcoxon: The All American Drummer, 150 rudimental solos

Követelmény

Tremolós gyakorlatok megszólaltatása.
Bonyolultabb hangszerváltások
együttesben.

Üstdob–gyakorlatok megszólaltatása (lehetőség szerint 3–4 hangszeren is). Az üstdob pontos hangolása, együttesben való alkalmazása.
Tremolós üstdob–gyakorlatok.

Az év végi vizsga anyaga

– Számozott tremolót tartalmazó, komolyabb rudimental szóló kisdobon. (pl. Wilcoxon 150–ből az 1.–20.)
– Egy dallamhangszeres mű kotta nélkül, zongora kísérettel.
– Egy kamaramű.

5. évfolyam „B" tagozat

Az első négy évfolyam alapozó időszakának elvégzése után, a tanszak speciális státuszából; sokrétűségéből, összetettségéből fakadóan lehetőséget kell biztosítani a tanulóknak a differenciálódásra. Az 5. évfolyamtól vagy a dobolást preferálja a tanuló, (pl. drum set) vagy a dallamhangszereken való játékot (pl. vibrafon, marimba). Ezen a szinten már nem lehet elvárni, hogy valaki a különböző technikai, intonációs és zenei felkészültséget igénylő, több ezer féle ütőhangszer mindegyikén kimagasló teljesítményt nyújtson. Ennek megfelelően kell értelmezni

az alábbi követelmények – és a hangszerkezelés meghatározását, tekintettel a jelentős egyéni különbségekre.

Fejlesztési feladatok

Ismeretek
– Kétszer pontozott ritmusok, kvintola, szeptola.
– A különböző ütemfajták és ritmuskombinációk átfogó ismerete.
– A megfelelő kézrend kialakításának készsége a zenei és technikai követelmények szerint.
– Dobszerelés ismerete.
– A „kétszólamú" hangsúly–játék.

A hangszerkezelés fejlesztése
– Drum Set játék:
– Helyes test– és verőtartás.
– Ütésterületek meghatározása.
– Paradiddle kézrendek alkalmazása a dobszerelésen.
– Egyszerűbb függetlenítések.

Felhasználható tananyag

Wolfgang Basler: Rudiment Schule für Kleine Trommel
Morris Goldenberg: Modern School for Xylophone, Marimba,
Vibraphone Richard Hochrainer: Übungen für Kleine Trommel
Eckehard Keune: Kleine Trommel

Heinrich Knauer: Praktische Schule für Kleine
Trommel Heinrich Knauer: Paukenschule I–II.
Kupinszkij: Előadási darabok xilofonra
Lányi–Lenkei–Mező: Előadási darabok hegedűre zongora kísérettel I.–II.
Musica de Camera – Kamarazene ütőhangszerekre (Borsody L, Kovács T,
Zempléni L) Nagy O: Barokk táncok fuvolára és zongorára
Nagy O: Barokk táncok hegedűre és zongorára
I.–II. Nesztor: Ritmusjáték és jazzdobolás I.–IV.
Sejourne–Velluet: Les Claviers a Percussion Parcourent le
Monde Zempléni: Répertoire ütőhangszerekre
Zempléni: Ütősmuzsika
kezdőknek Zempléni: A triótól
az oktettig
Charley Wilcoxon: Finger Stroke Controll
Charley Wilcoxon: The All American Drummer, 150 rudimental solos

Követelmény

Játék dobszerelésen:
– hangsúlyok kiosztva
– kisdob–nagydobjáték: paralel –, ill. komplementer
szólamok Kétszólamú játék dallamhangszeren.
A szerzett készségeknek megfelelő szintű művek előadása
dallamhangszeren. Rudimental szóló dobszerelésen.

Az év végi vizsga anyaga

– Egyszerűbb függetlenítési gyakorlat dobszerelésen.

– Rudimental szóló dobszerelésen.
– Egy hosszabb lélegzetű előadási darab megszólaltatása dallamhangszeren, zongora kísérettel.
– Egy kamaramű.
– Számozott tremolót tartalmazó, komolyabb rudimental szóló kisdobon. (pl. Wilcoxon 150–ből a 20.–40.)

6. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek
– A rendelkezésre álló összes hangszer ismerete.
– Hangsorok (dallamhangszeren) 5#, 5b előjegyzésig.
– Tájékozódás az ütőhangszeres irodalomban.
– Alapfokú zenetörténeti ismeretek, a társművészetekkel való kapcsolatok.
– A dobszerelés szerepe a könnyűzenében.

A hangszerkezelés fejlesztése
– 3–4 verős feladatok megoldása dallamhangszeren.
– Egyszerűbb tánczenei alapritmusok megszólaltatása dobszerelésen.
– Bonyolultabb mozgáskoordinációt igénylő feladatok megoldása (pl. kíséretjáték lábcin– szólammal, szólisztikus játék kétlábas kísérőszólammal)
– Kiütött előkék.

Felhasználható tananyag

Balázs: Három burleszk
Balázs: Nyolc trió ütőhangszerekre
Wolfgang Basler: Rudiment Schule für Kleine Trommel
Steve Davis: Jazz Drums – Play – A Long – Styles &
Analysis Sigfrid Fink: Percussion Studio
Morris Goldenberg: Modern School for Xylophone, Marimba,
Vibraphone Richard Hochrainer: Übungen für Kleine Trommel
Eckehard Keune: Kleine
Trommel Heinrich Knauer:
Paukenschule I–II. Kósa: Ötös
játék
Kósa: Régi zene hangolt
ütőhangszerekre Nesztor: Ritmusjáték
és jazzdobolás I.–IV.
Lányi–Lenkei–Mező: Előadási darabok hegedűre zongora kísérettel I.–II.
Musica de Camera – Kamarazene ütőhangszerekre (Borsody L, Kovács T,
Zempléni L) Nagy O: Barokk táncok fuvolára és zongorára
Nagy O: Barokk táncok hegedűre és zongorára
I.–II. Nesztor: Ritmusjáték és jazzdobolás I.–IV.
Sejourne–Velluet: Les Claviers a Percussion Parcourent le
Monde Vivaldi: Four Seasons
Zempléni: A triótól az oktettig
Charley Wilcoxon: Finger Stroke Controll
Charley Wilcoxon: The All American Drummer, 150 rudimental solos

Követelmény

A szerzett készségeknek megfelelő nehézségű, hosszabb lélegzetű mű stílushű megszólaltatása dallamhangszeren, kotta nélkül (Pl. barokk szonáta lassú és gyors tétele vibrafonon).
Dobszerelésen tánczenei–, vagy rock kíséret zárlat improvizációkkal (periodikus tagolás). Szólójáték dobszerelésen.

Az év végi vizsga anyaga

– Dobszerelésen tánczenei–, vagy rock kíséret zárlat improvizációkkal (lehet élő– vagy rögzített zenéhez is).
– Függetlenítési gyakorlat dobszerelésen.
– Egy számozott tremolót tartalmazó, komolyabb rudimental szóló kisdobon.
– Egy hosszabb lélegzetű előadási darab megszólaltatása dallamhangszeren, zongorakísérettel. (Pl. barokk szonáta lassú és gyors tétele vibrafonon.)
– Egy kamaramű.
– Egy számozott tremolót tartalmazó, komolyabb rudimental szóló kisdobon (pl. Wilcoxon 150– ből a 30.–50.).

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A" tagozat végén

Ismerje a tanuló
– az alapfokú művészetoktatási intézményben használatos ütőhangszereket, ezek magyar és leggyakrabban használt idegen nyelvű elnevezéseit,
– a különböző ütőhangszerek megszólaltatásának módját, a helyes ütéstechnikákat,
– a tanult anyagban előforduló tempó– és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,
– a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat.
Legyen képes a tanuló
– kottahű játékra és lapról olvasásra folyamatos, mérsékelt tempóban,
– árnyalt dinamikák alkalmazására, a hangszínbeli különbségek felismerésére és megvalósítására,
– különböző végtagjainak összehangolt mozgására, illetve függetlenítésére
– a speciális technikai elemek alkalmazására a különböző hangszereken (tremolo, előkék, egyszerű függetlenítés),
– hosszabb zenei gondolatok összefogására, a művek értelmes, tagolt előadására,
– az üstdob önálló hangolására,
– a különböző ütőhangszerek eltérő kézrendi problémáinak megoldására,
– rugalmas beilleszkedésre kamarazenei együttesbe,
– céltudatos, módszeres gyakorlásra
– pontos tempótartásra.

A „B" tagozat végén (az „A" tagozat követelményein felül)

– legyen képes a tanuló hosszabb zenei gondolatok összefogására, a művek értelmes, tagolt előadására
– legyen képes a tudásáról pódiumon is számot adni.

Művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati részből áll

A vizsga tantárgya és időtartama

Ütő főtárgy
„A” tagozat minimum 10 perc
„B” tagozat minimum 15 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat
– Két dobgyakorlat; Knauer: Kisdobiskola (Hofmeister) 10., 16., 18., 29., 36., II. rész 11., 17.,
27.; Keune: Kisdobiskola (Breitkopf) 48., 69., 127., 145., 173. nehézségi szintjén.
– Egy dallamhangszeres mű; Vivaldi: Largo; Bononcini: Allegro; Haydn: Szerenád nehézségi szintjén.
– Egy kamaramű; Krell–Holzmann: Cake Walk Parádé; Camidge: Sonatina; Gebauer: Duó; Pleyel: Menuetto; Larson: Mexikói szvit; Zempléni L.: Párok; Váray L.: Gukhe/low drums szólam; Jack McKenzie: Három tánc, Bartók Béla: Gyermekeknek 1.,2.,3., Mikrokozmosz nehézségi szintjén.
– Egy periódusnyi könnyebb zenei anyag lapról játszása mérsékelt tempóban.
A dallamhangszeren megszólaltatott darabokat lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

– Két kisdobgyakorlat; Knauer: Kisdobiskola (Hofmeister) 19., 20., 22., 24. (4/8), 31., 37., II.
rész 2., 5., 14.; Keune: Kisdobiskola (Breitkopf) 67., 75., 108., 150., 153., 146. nehézségi szintjén.
– Egy skála hármashangzat–felbontással.
– Egy dallamhangszeres mű; Bach: h–moll szvit/1 tétel; Hacsaturján: Rózsalányok tánca; Rameau: Gavotte; Händel: a–moll menüett (EMB 13379) HWV 602, 603 nehézségi szintjén.
– Egy kamaramű; J. S. Bach: Kétszólamú invenciók, Zempléni L.: Üzenetek (EMB 14569) – Hét SMS–tanulmány dobokra/1 tétel; Váray L.: Gukhe/high drum szólam; Balázs O.: Nyolc trió (EMB 6063) 5., 6. nehézségi szintjén.
– Egy periódusnyi zenei anyag lapról játszása mérsékelt tempóban.
A dallamhangszeren megszólaltatott darabokat kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

– megfelelés az előírt követelményeknek,
– technikai felkészültség (pl. üstdobon keresztütések és kerülések jobbról–balról),
– hangszerkezelés, speciális technikai elemek alkalmazása különböző hangszereken (tremoló, előkék),
– több verővel való játék dallamhangszeren,
– különböző hangszer–kombinációk kezelése, hangszer– és verőváltások alkalmazása,
– előadásmód,
– árnyalt dinamikák alkalmazása, pontos ritmikai megoldások,
– változó tempók önállóan és együttesben,
– a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
– memória,
– alkalmazkodóképesség,
– állóképesség.

Továbbképző évfolyamok „A” tagozat

A továbbképző évfolyamok eléréséig az egyes tanulók tudásszintje között jelentős különbség alakulhat ki képességeik, teherbírásuk és szorgalmuk alapján. Ezt a különbséget a továbbképző osztályokban növelheti a közismereti iskolákban jelentkező eltérő mértékű terheléstől és az iskolán kívüli más elfoglaltság mértékétől függő gyakorlási idő, valamint a zenetanulás eltérő iránya és célja. Vagy az egyéni hangszertudás fejlesztése, vagy a kamarazenei illetve a zenekari játék fejlesztése kerül előtérbe. Ezért elsősorban a fejlesztés lehetséges irányait és céljait fogalmazzuk meg.

7. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek
– Az önálló muzsikáláshoz szükséges tájékozottság fejlesztése a hangszer szóló–, kamarazene– és zenekari irodalmában.
– Az ütőhangszerek népes családjának minél szélesebb körű ismerete.
– A Drum Set szerepe a zenekarokban.
– A leggyakoribb Drum Set notációk.
– Dúr és moll hangnemek 7#, 7b előjegyzésig.

A hangszerkezelés fejlesztése
– A helyes ülésmód és verőtartás megtalálása.
– A laza ütéstechnika kialakítása. (A kar, csukló és az ujjak szerepe)
– Nyomott és pattintott előkék alkalmazása (2–3–4–es).
– Double Paradiddle.

– Egykezes hangsúlyvezetés (jobb, – ill. bal kézzel) mint építkezési forma a Drum Set szólójátékban.
– Pedálok használata dobszerelésen.

Felhasználható tananyag

J. S. Bach: 18 kis prelúdium
Balázs: Nyolc trió ütőhangszerekre
Steve Davis: Jazz Drums – Play – A Long – Styles &
Analysis Steve Davis: Masters of Time
Siegfried Fink: Timpani Suite
Siegfried Fink: Percussion
Studio
David Friedman: Vibraphone Technique (Dampening and
Pedaling) Alice Gomez: Raindance
Morris Goldenberg: Modern School for Xylophone, Marimba,
Vibraphone Lionel Hampton: Method for Vibraphone, Xylophone,
Marimba
Eckehard Keune: Kleine
Trommel Heinrich Knauer:
Paukenschule I–II. Korsakov: A
dongó
Lányi–Lenkei–Mező: Előadási darabok hegedűre zongora kísérettel
I.–II. David Mancini: Suite for Timpani
Musica de Camera – Kamarazene ütőhangszerekre (Borsody L, Kovács T,
Zempléni L) Clair Omar Musser: 120 etűd marimbára
Nagy O: Barokk táncok fuvolára és
zongorára Nesztor: Ritmusjáték és
jazzdobolás I.–IV.
J. S. Pratt: 14 Modern Contest Solos for Snare
Drum Telemann: Könnyű szonáták
Sejourne–Velluet: Les Claviers a Percussion Parcourent le
Monde Vivaldi: Four Seasons
Charley Wilcoxon: Finger Stroke Controll
Charley Wilcoxon: The All American Drummer, 150 rudimental
solos Zivkovic: Funny Marimba

Követelmény

Az alapfokú zeneiskolai tanulmányok során szerzett ismeretek és készségek továbbfejlesztése és elmélyítése.
A tanuló képességeihez mért zenei anyag (kamaramű) igényes előadása. Kisdob darabok előadása rudimental technikával.
Egykezes hangsúlyozás dobszerelésen kiosztva, kétlábas ostinato szólamokkal.

Az év végi vizsga anyaga

– Kíséret, illetve szólójáték dobszerelésen. (Lehet élő– vagy rögzített zenéhez is.)

– Egy számozott tremolót tartalmazó, komolyabb rudimental szóló kisdobon.
– Egy hosszabb lélegzetű előadási darab megszólaltatása dallamhangszeren. (Pl. barokk szonáta, versenymű.)
– Egy kamaramű.
– Egy set–up szólódarab,
– Egy számozott tremolót tartalmazó, komolyabb rudimental szóló kisdobon.

8. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek
– Az önálló muzsikáláshoz szükséges tájékozottság fejlesztése a hangszer szóló–, kamarazene– és zenekari irodalmában.
– Újabb és újabb ütőhangszerek megismerése a több ezres kínálatból, megszólaltatásuk módjának megismerése (intonáció).
– Eligazodás az ütőhangszerek irodalmában gyakrabban előforduló különböző notációkban.
– A Double Stroke Roll és a Press Roll fogalma.

A hangszerkezelés fejlesztése
– Az úgynevezett összetett darabok esetén a különböző hangszerek összeállításának megtervezése, bonyolultabb kézrendek alkalmazása.
– 3 – 4 verővel való játék dallamhangszereken.
– A dinamikai és hangszínbeli érzékenység és igényesség kialakítása.
– Ritmusjáték három különböző hangszeren (pl. Bass Drum – Hi Hat ütve – Snare Drum) páros – és páratlan osztásban. (Nesztor: Skálagyakorlatok)
– A Double Stroke Roll és a Press Roll alkalmazása.
– Charley Wilcoxon: Finger Stroke Controll

Felhasználható tananyag

J.S.Bach: 18 kis prelúdium
Steve Davis: Jazz Drums – Play – A Long – Styles &
Analysis Steve Davis: Masters of Time
Siegfried Fink: Timpani
Suite Sigfrid Fink:
Percussion Studio
David Friedman: Vibraphone Technique (Dampening and
Pedaling) Alice Gomez: Raindance
Morris Goldenberg: Modern School for Xylophone, Marimba,
Vibraphone Lionel Hampton: Method for Vibraphone, Xylophone,
Marimba
Richard Hochrainer: Übungen für Kleine
Trommel Eckehard Keune: Kleine Trommel
Heinrich Knauer: Paukenschule
I–II. David Mancini: Suite for
Timpani Markovich: Team Work
Musica de Camera – Kamarazene ütőhangszerekre (Borsody L, Kovács T,

Zempléni L) Clair Omar Musser: 120 etűd marimbára
Nagy O: Barokk táncok fuvolára és
zongorára Nesztor: Ritmusjáték és
jazzdobolás I.–IV.
J. S. Pratt: 14 Modern Contest Solos for Snare
Drum Telemann: Könnyű szonáták
Vivaldi: Four Seasons
Charley Wilcoxon: Finger Stroke Controll
Charley Wilcoxon: The All American Drummer, 150 rudimental
solos Zivkovic: Funny Marimba

Követelmény

A szerzett ismeretek és készségek továbbfejlesztése és elmélyítése.
A tanuló képességeihez mért zenei anyag (kamaramű) igényes előadása.

Előadási darab értelmes, tagolt, árnyalt megszólaltatása.
Különböző tremolókat (nyomott, pattintott, számozott) tartalmazó darabok előadása kisdobon. Megfelelő hangtónus kialakítása dobszerelésen.
Komplementer játék három eltérő dinamikájú hangszeren, páros vagy páratlan osztásban, periodikus tagolással. (Bass Drum – Hi Hat ütve – Snare Drum)

Az év végi vizsga anyaga

– Kíséret illetve szólójáték dobszerelésen. (Lehet élő– vagy rögzített zenéhez is.)
– Különböző tremolókat (nyomott, pattintott, számozott) tartalmazó darab előadása kisdobon.
– Egy hosszabb lélegzetű előadási darab megszólaltatása dallamhangszeren. (Pl. 4 verős Musser– etűdök, versenyművek.)
– Egy kamaramű.
– Egy set–up szólódarab, vagy üstdob darab 3–4 timpanin.
– Különböző tremolókat (nyomott, pattintott, számozott) tartalmazó darab előadása kisdobon.

9. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek
– A zeneirodalom jelentős zenekari műveinek ismerete, az ütős – elsősorban üstdob– – szólamok megszólaltatásához szükséges tájékozottság.
– Az önálló muzsikáláshoz szükséges tájékozottság fejlesztése a hangszer szóló–, kamarazene– és zenekari irodalmában.
– Latin ütőhangszerek ismerete.
– Polimetria ismerete.

A hangszerkezelés fejlesztése
– 3–4 timpanis játék technika fejlesztése.
– Stabil tempótartás metronómmal.
– Speciális ütésfajták intonálása latin hangszereken. (Conga, Bongó)
– Poliritmikus függetlenítések dobszerelésen. (lábak páros, kezek páratlan osztásban játszanak és viszont: pl. 2 a 3–hoz, stb.)
– A seprűjáték alapjai: speciális ütéstechnika.
– Módszeres gyakorlási stratégiák önálló alkalmazása.
– A dobszerelés hangolása.

Felhasználható tananyag

J. S. Bach: 18 kis prelúdium
Steve Davis: Jazz Drums – Play – A Long – Styles &
Analysis Steve Davis: Masters of Time
Siegfried Fink: Timpani Suite
Siegfried Fink: Percussion
Studio
David Friedman: Vibraphone Technique (Dampening and
Pedaling) Alice Gomez: Raindance
Morris Goldenberg: Modern School for Xylophone, Marimba,
Vibraphone Lionel Hampton: Method for Vibraphone, Xylophone,
Marimba

Richard Hochrainer: Übungen für Kleine
Trommel Eckehard Keune: Kleine Trommel
Heinrich Knauer: Paukenschule
I–II. Korsakov: A dongó
David Mancini: Suite for
Timpani Markovich: Team
Work
Musica de Camera – Kamarazene ütőhangszerekre (Borsody L, Kovács T,
Zempléni L) Clair Omar Musser: 120 etűd marimbára
Nesztor: Ritmusjáték és jazzdobolás I.–IV.
J. S. Pratt: 14 Modern Contest Solos for Snare
Drum Telemann: Könnyű szonáták
Vivaldi: Four Seasons
Charley Wilcoxon: The All American Drummer, 150 rudimental
solos Zivkovic: Funny Marimba
Zivkovic: Trio per Uno

Követelmény

Az eddig megszerzett készségek állandó karbantartása és tökéletesítése. A tanuló képességeihez mért zenei anyag (kamaramű) igényes előadása. Magabiztos kottaolvasás

basszuskulcsban.
Bonyolultabb etűd vagy szólam előadása 3 vagy 4
timpanin. Autentikus latin ritmusok 2 congán,
alapszinten.
Seprűvel való játék dobszerelésen.

Az év végi vizsga anyaga

– Kíséret illetve szólójáték dobszerelésen, seprűvel is. (Lehet élő– vagy rögzített zenéhez is.)
– Autentikus latin ritmusok 2 congán, ill. szólójáték rögtönzése.
– Különböző tremolókat (nyomott, pattintott, számozott) tartalmazó darab előadása kisdobon.
– Egy Hosszabb lélegzetű előadási darab megszólaltatása dallamhangszeren.
– Egy kamaramű.
– Egy set–up szólódarab,
– Különböző tremolókat (nyomott, pattintott, számozott) tartalmazó darab előadása kisdobon.

10. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek
– Az önálló muzsikáláshoz szükséges tájékozottság fejlesztése a hangszer szóló–, kamarazene– és zenekari irodalmában.
– A zeneirodalom jelentős zenekari műveinek ismerete, az ütős szólamok megszólaltatásához szükséges tájékozottság.
– A bartóki zene hangrendszere, ütőhangszerekre írt műveinek ismerete.
– Ismerkedés a jazz–szel és az értékes könnyűzenével.
– Improvizáció.
– Az előadott zeneművek formai és harmóniai szerkezetének ismerete.

A hangszerkezelés fejlesztése

– Szóló és akkordjáték dallamhangszeren 4 verővel.
– Stabil tempótartás „belső metronóm”–mal.
– Esztétikus cintányér „sound” kidolgozása megfelelő ütéstechnikával.
– A seprűjáték különböző mozgásformáinak (körzés – ütés, húzás – ütés) összehangolása egymással, illetve a nagydob – lábcin szólamokkal.
– Improvizációs készségfejlesztés különböző ütőhangszereken.
– Társas zenélés különböző formációkban: kamarazene, szimfonikus zenekar, fúvószenekar, stb.

Felhasználható tananyag

J. S. Bach: 18 kis prelúdium

Steve Davis: Jazz Drums – Play – A Long – Styles &
Analysis Steve Davis: Masters of Time
Siegfried Fink: Timpani
Suite Sigfrid Fink:
Percussion Studio
David Friedman: Vibraphone Technique (Dampening and
Pedaling) Alice Gomez: Raindance
Morris Goldenberg: Modern School for Xylophone, Marimba,
Vibraphone Lionel Hampton: Method for Vibraphone, Xylophone,
Marimba
Richard Hochrainer: Übungen für Kleine
Trommel Eckehard Keune: Kleine Trommel
Heinrich Knauer: Paukenschule
I–II. Korsakov: A dongó
David Mancini: Suite for
Timpani Markovich: Team
Work
Musica de Camera – Kamarazene ütőhangszerekre (Borsody L, Kovács T,
Zempléni L) Clair Omar Musser: 120 etűd marimbára
Nesztor: Ritmusjáték és jazzdobolás I.–IV.
J. S. Pratt: 14 Modern Contest Solos for Snare
Drum Telemann: Könnyű szonáták
Charley Wilcoxon: The All American Drummer, 150 rudimental
solos Zivkovic: Funny Marimba
Zivkovic: Trio per Uno

Követelmény

A szerzett ismeretek és készségek továbbfejlesztése és elmélyítése.
A tanuló képességeihez mért zenei anyag (kamaramű) igényes előadása.
Négyverős előadási darab értelmes, tagolt, árnyalt megszólaltatása dallamhangszeren. Különböző zenekarokban önálló kíséret – ill. szólójáték dobszerelésen.
„Ad Libitum” – dobszóló szerelésen.

Az év végi vizsga anyaga

– „Ad Libitum” – dobszóló szerelésen.
– Különböző tremolókat (nyomott, pattintott, számozott) tartalmazó darab előadása kisdobon.
– Egy dallamhangszeres mű kotta nélkül, zongora– vagy rögzített zenei kísérettel, ill. kamaramű. vagy:
– Egy négyverős előadási darab megszólaltatása dallamhangszeren.
– Egy kamaramű.
– Egy set–up szólódarab, vagy üstdob darab 3–4 timpanin.

Továbbképző évfolyamok „B” tagozat

A továbbképző évfolyamok „B” tagozatos tanulói nem zenei jellegű közismereti tanulmányaik mellett is meg akarják őrizni a zenei pálya választásának lehetőségét. Ebből következik, hogy az
„A” tagozatnál bővebb, átfogóbb tananyagot kell elvégezniük magasabb szinten. Itt nyílik igazán lehetőség arra is, hogy megismertessük a legkorszerűbb játékmódokat, mint pl. a Moeller–féle ütéstechnikát, az ujjmozgások kidolgozását, a kar –, a csukló –, és az ujjak mozdulatainak összehangolását, hogy elsajátítsunk modern gyakorlási metodikákat; pl. playback „minus one”– os felvételekhez, számítógépes zenei programok alkalmazása, hogy megfelelően kiválasztott zenei anyagok hallgatásával elmélyedjünk az improvizációk gyakorlásában, stílusok elemzésében.

7. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek
– Az eddig tanult zenei ismeretek rendszerezése, összegzése.
– Az eddig megszerzett készségek állandó karbantartása és tökéletesítése.
– Korszerű gyakorlási módok megismerése.
– Az ütőhangszerek népes családjának minél szélesebb körű ismerete.
– Dúr és moll hangnemek 7#, 7b előjegyzésig.
– A leggyakoribb Drum Set notációk.
– A Drum Set szerepe a zenekarokban.
– Sajátos stílusjegyek felismerése, ezek megvalósítása az előadásban.
– Különböző, korhű díszítésfajták megismerése.

A hangszerkezelés fejlesztése
– A helyes ülésmód és verőtartás megtalálása.
– A laza ütéstechnika kialakítása.
– Ujjmozgások kidolgozása, a kar, a csukló és az ujjak mozdulatainak összehangolása.
– Stabil tempótartás metronómmal.
– Az előkék és a főhang megfelelő arányának megtalálása.
– Nyomott és pattintott előkék alkalmazása (2–3–4–es).
– Egykezes hangsúlyvezetés (jobb–, ill. bal kézzel) mint építkezési forma a Drum Set szólójátékban.
– Pedálhasználat dobszerelésen felemelt és fektetett sarokkal.

Ajánlott tananyag

J. S. Bach: Sonate e Partite per violino
solo Balázs: Nyolc trió ütőhangszerekre
Steve Davis: Jazz Drums – Play – A Long – Styles &
Analysis Steve Davis: Masters of Time
Siegfried Fink: Timpani
Suite Sigfrid Fink:
Percussion Studio
David Friedman: Vibraphone Technique (Dampening and
Pedaling) Alice Gomez: Raindance

Morris Goldenberg: Modern School for Xylophone, Marimba Vibraphone Lionel Hampton: Method for Vibraphone, Xylophone, Marimba

Eckehard Keune: Kleine
Trommel Korsakov: A dongó
David Mancini: Suite for Timpani
Clair Omar Musser: 120 etűd
marimbára Nesztor: Ritmusjáték és
jazzdobolás I.–IV.
J. S. Pratt: 14 Modern Contest Solos for snare
Drum Telemann: Könnyű szonáták
Sejourne–Velluet: Les Claviers a Percussion Parcourent le
Monde Vivaldi: Four Seasons
Charley Wilcoxon: Finger Stroke Controll
Charley Wilcoxon: The All American Drummer, 150 rudimental
solos Zivkovic: Funny Marimba

Követelmény

Az alapfokú zeneiskolai tanulmányok során szerzett ismeretek és készségek továbbfejlesztése és elmélyítése.
A kiválasztott zenei anyag (kamaramű) igényes előadása.
Különböző díszítések korhű és stílusos alkalmazása minden hangszercsoportban. Többféle – nyomott és pattintott – előképet tartalmazó kisdob darab előadása.
Egykezes hangsúlyozás dobszerelésen kiosztva, kétlábas ostinato szólamokkal – improvizálva is. Kidolgozott pedáljáték lábcintányéron, felemelt sarokkal.

Az év végi vizsga anyaga

– Kíséret, illetve szólójáték dobszerelésen. (Lehet élő– vagy rögzített zenéhez is.)
– Egy számozott tremolót tartalmazó, komolyabb rudimental szóló kisdobon.
– Egy hosszabb lélegzetű előadási darab megszólaltatása dallamhangszeren. (Pl. barokk szonáta, versenymű.)
– Egy kamaramű.
– Egy set–up szólódarab.
– Különböző tremolókat (nyomott, pattintott, számozott) tartalmazó szóló darab előadása kisdobon.

8. évfolyam „B”tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek
– Kitekintés a kortárs zenei irányzatok irányába.
– Az önálló muzsikáláshoz szükséges tájékozottság fejlesztése a hangszer szóló–,

kamarazene– és zenekari irodalmában.
– Újabb és újabb ütőhangszerek megismerése a több ezres kínálatból, megszólaltatásuk módjának megismerése (intonáció)
– Eligazodás az ütőhangszerek irodalmában gyakrabban előforduló különböző notációkban.
– A kortárs zene notációs sajátosságai.
– A Double Stroke Roll és a Press Roll fogalma.

A hangszerkezelés fejlesztése
– 3–4 verővel való játék dallamhangszereken.

– A vibrafon–pedál, és a hangok verővel történő lefogásának alkalmazása a magas szintű zenei kifejezés szolgálatában.
– A Double Stroke Roll és a Press Roll alkalmazása.
– Korszerű gyakorlási metodikák elsajátítása: pl. playback „minus one"–os felvételekhez.
– Az úgynevezett összetett darabok esetén a különböző hangszerek összeállításának megtervezése, bonyolultabb kézrendek alkalmazása.
– Aszimmetrikus ütésmagasságok megtalálása a különböző hangszerek hangerejéhez alkalmazkodva.
– Ritmusjáték szerkesztése és improvizálása három különböző hangszeren (pl. Bass Drum – Hi Hat ütve – Snare Drum) páros – és páratlan osztásban. (Nesztor: Skálagyakorlatok)
– Dinamikai és hangszínbeli érzékenység és igényesség kialakítása.

Felhasználható tananyag

J. S. Bach: Sonate e Partite per violino solo
Steve Davis: Jazz Drums – Play – A Long – Styles &
Analysis Steve Davis: Masters of Time
Siegfried Fink: Timpani Suite
Siegfried Fink: Percussion
Studio
David Friedman: Vibraphone Technique (Dampening and Pedaling)
Morris Goldenberg: Modern School for Xylophone, Marimba,
Vibraphone Lionel Hampton: Method for Vibraphone, Xylophone,
Marimba
Richard Hochrainer: Übungen für Kleine
Trommel Eckehard Keune: Kleine Trommel
Korsakov: A dongó
David Mancini: Suite for
Timpani Markovich: Team
Work
Clair Omar Musser: 120 etűd
marimbára Nesztor: Ritmusjáték és
jazzdobolás I.–IV.
J. S. Pratt: 14 Modern Contest Solos for Snare
Drum Telemann: Könnyű szonáták
Vivaldi: Four Seasons

Charley Wilcoxon: The All American Drummer, 150 rudimental
solos Zivkovic: Funny Marimba
Zivkovic: Trio per Uno

Követelmény

A szerzett ismeretek és készségek továbbfejlesztése és
elmélyítése. Magabiztos lapról olvasási készség.
Előadási darab értelmes, tagolt, árnyalt megszólaltatása.
Különböző tremolókat (nyomott, pattintott, számozott) tartalmazó darabok előadása kisdobon. Megfelelő hangtónus kialakítása dobszerelésen.
Komplementer játék három eltérő dinamikájú hangszeren, páros és páratlan osztásban, periodikus tagolással, improvizálva is. (Bass Drum – Hi Hat ütve – Snare Drum)

Az év végi vizsga anyaga

– Kíséret, illetve szólójáték dobszerelésen. (Lehet élő– vagy rögzített zenéhez is.)
– Különböző tremolókat (nyomott, pattintott, számozott) tartalmazó darab előadása kisdobon.
– Egy hosszabb lélegzetű előadási darab megszólaltatása dallamhangszeren. (Pl. 4 verős Musser– etűdök, versenyművek.)

– Egy kamaramű.
– Egy set–up szólódarab.

9. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek
– Zenei stílusok és improvizációk elemzése megfelelően kiválasztott zenei anyagok meghallgatásával.
– A zeneirodalom jelentős zenekari műveinek ismerete, az ütős – elsősorban üstdob– – szólamok megszólaltatásához szükséges tájékozottság.
– Az önálló muzsikáláshoz szükséges tájékozottság fejlesztése a hangszer szóló–, kamarazene– és zenekari irodalmában.
– Latin ütőhangszerek elmélyültebb ismerete, különféle lejegyzések.
– Polimetria ismerete.
– A „relax” és „drive” érzet fogalma és megvalósítása a ritmusjátékban.

A hangszerkezelés fejlesztése
– Moeller–féle ütéstechnika.
– 3–4 timpanis játéktechnika.
– Speciális ütésfajták intonálása latin hangszereken. (Conga, Bongó)
– A dobszerelés hangolása.
– Poliritmikus és polimetrikus függetlenítések dobszerelésen. (lábak páros, kezek

páratlan osztásban játszanak és viszont: pl. 2 a 3–hoz, 3/8 – 4/4 egy időben, stb.)
– A seprűjáték alapjai: speciális ütéstechnika.
– Módszeres gyakorlási stratégiák önálló alkalmazása.

Felhasználható tananyag

J. S. Bach: Sonate e Partite per violino solo
Steve Davis: Jazz Drums – Play – A Long – Styles &
Analysis Steve Davis: Masters of Time
Siegfried Fink: Timpani
Suite Sigfrid Fink:
Percussion Studio
David Friedman: Vibraphone Technique (Dampening and Pedaling)
Morris Goldenberg: Modern School for Xylophone, Marimba,
Vibraphone Glentworth: Blues for Gilbert
Lionel Hampton: Method for Vibraphone, Xylophone,
Marimba Richard Hochrainer: Übungen für Kleine
Trommel
Eckehard Keune: Kleine
Trommel Korsakov: A dongó
David Mancini: Suite for
Timpani Markovich: Team
Work
Morleo: Escher Prelude per Vibrafono
Clair Omar Musser: 120 etűd
marimbára Nesztor: Ritmusjáték és
jazzdobolás I.–IV.
J. S. Pratt: 14 Modern Contest Solos for Snare
Drum Telemann: Könnyű szonáták
Vivaldi: Four Seasons
Charley Wilcoxon: The All American Drummer, 150 rudimental solos

Zivkovic: Funny
Marimba Zivkovic: Trio
per Uno **Követelmény**

Az eddig megszerzett készségek állandó karbantartása és
tökéletesítése. Magabiztos kottaolvasás basszuskulcsban.
Bonyolultabb etűd vagy szólam előadása 3 vagy 4 timpanin.
Autentikus latin ritmusok 2 congán, alapszinten (esetleg
szólójáték). Seprűvel való játék dobszerelésen.
Poliritmikus – és polimetrikus függetlenítési gyakorlatok dobszerelésen. (lábak
páros, kezek páratlan osztásban játszanak és viszont: pl. 2 a 3–hoz, 3/8 – 4/4 egy
időben, stb.)

Az év végi vizsga anyaga

– Kíséret illetve szólójáték dobszerelésen, seprűvel is. (Lehet élő– vagy rögzített zenéhez

is.)
– Autentikus latin ritmusok 2 congán.
– Szólójáték rögtönzése latin ütőhangszereken.
– Különböző tremolókat (nyomott, pattintott, számozott) tartalmazó darab előadása kisdobon.
– Egy hosszabb lélegzetű előadási darab megszólaltatása dallamhangszeren.
– Egy kamaramű.
– Egy set–up szólódarab.

10. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek
– Az önálló muzsikáláshoz szükséges tájékozottság fejlesztése a hangszer szóló,– kamarazene– és zenekari irodalmában.
– A zeneirodalom jelentős zenekari műveinek ismerete, az ütős szólamok megszólaltatásához szükséges tájékozottság.
– A bartóki zene hangrendszere, ütőhangszerekre írt műveinek ismerete.
– Ismerkedés a jazz–szel és az értékes könnyűzenével.
– Improvizáció.
– Az előadott zeneművek formai és harmóniai szerkezetének ismerete.

A hangszerkezelés fejlesztése
– Szóló– és akkordjáték dallamhangszeren 4 verővel.
– Stabil tempótartás „belső metronóm"–mal.
– Többszörös piano játék megvalósítása.
– Az összes ismert kisdob–tremoló alkalmazása; nyomott, pattintott, számozott.
– Különböző modern technikák ismerete és alkalmazása dobfelszerelésen.
– Esztétikus cintányér „sound" kidolgozása megfelelő ütéstechnikával.
– Swinges, ill. latinos frazeálás.
– A seprűjáték különböző mozgásformáinak (körzés – ütés, húzás – ütés) összehangolása egymással, illetve a nagydob – lábcin szólamokkal.
– Improvizációs készségfejlesztés különböző ütőhangszereken.
– Társas zenélés különböző formációkban: kamarazene, szimfonikus zenekar, fúvószenekar, stb.

Felhasználható tananyag

J.S.Bach: Sonate e Partite per violino solo
Steve Davis: Jazz Drums – Play – A Long – Styles &
Analysis Steve Davis: Masters of Time
Siegfried Fink: Timpani
Suite Sigfrid Fink:
Percussion Studio

David Friedman: Vibraphone Technique (Dampening and Pedaling)
Morris Goldenberg: Modern School for Xylophone, Marimba,
Vibraphone Glentworth: Blues for Gilbert
Lionel Hampton: Method for Vibraphone, Xylophone,
Marimba Richard Hochrainer: Übungen für Kleine
Trommel
Eckehard Keune: Kleine
Trommel Korsakov: A dongó
David Mancini: Suite for
Timpani Markovich: Team
Work
Morleo: Escher Prelude per
Vibrafono Clair Omar Musser: 120
etűd marimbára
Nesztor: Ritmusjáték és jazzdobolás I.–IV.
J. S. Pratt: 14 Modern Contest Solos for Snare
Drum Telemann: Könnyű szonáták
Vivaldi: Four Seasons
Charley Wilcoxon: The All American Drummer, 150 rudimental
solos Zivkovic: Funny Marimba
Zivkovic: Trio per Uno

Követelmény

Színvonalas pódiumi szereplés, zenekari – és szólójáték. A választott zenei anyag stílushű, értelmesen tagolt előadása.
A szerzett ismeretek és készségek továbbfejlesztése és
elmélyítése. Igényes intonáció, magas szintű pedálkezeléssel.
Négyverős előadási darabok értelmes, tagolt, árnyalt megszólaltatása
dallamhangszeren. Virtuóz szólódarab kisdobon.
Különböző zenekarokban önálló kíséret – ill. szólójáték
dobszerelésen. Seprűvel való játék, különböző stílusokban.
„Ad Libitum" – dobszóló szerelésen.

Az év végi vizsga anyaga

– Különböző zenekarokban önállóan kidolgozott kíséret, ill. szólójáték dobszerelésen, seprűvel,
„Ad Libitum" – dobszóló szerelésen.
– Különböző tremolókat (nyomott, pattintott, számozott) tartalmazó darab előadása kisdobon. (pl. Markovich: Tornado, Stamina, Novotny: Minutes of News)
– Egy négyverős előadási darab megszólaltatása dallamhangszeren.
– Egy kamaramű.
– Egy set–up szólódarab.

Követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

„A” tagozat végén

Ismerje a tanuló
– a legfontosabb ütőhangszerek múltját, származását, fejlődését,
– az ütőhangszerek
irodalmát. Legyen képes a
tanuló
– szép és kifejező hang képzésére a különféle ütőhangszereken,
– nagyobb lélegzetű, összetett feladatot tartalmazó etűdök és előadási darabok megszólaltatására,
– sűrű, egyenletes, árnyalt dinamikájú tremolo alkalmazására a különböző hangszereken,
– zeneileg és technikailag tudatos, módszeres gyakorlásra, a művek önálló megtanulására,
– értelmes, tagolt, kifejező előadásmódra.
– stílushű előadásmódok alkalmazására kíséret, illetve szóló funkcióban
– poliritmikus, illetve polimetrikus
játékra Rendelkezzék a tanuló
– megfelelő technikai felkészültséggel, előadói és formáló készséggel,
– egyszerű improvizációhoz szükséges képzelőerővel,
– biztos zenei memóriával és koncentrálóképességgel,
– kamarazenéléshez és zenekari játékhoz szükséges lapról olvasási készséggel,
– megfelelő gyakorlási módszerekkel, amelyekkel a megfelelő technikai készenlét gyorsan elérhető,
– tudásszintjének megfelelő önállósággal a játszandó művek kiválasztásánál.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein

felül) Legyen képes a tanuló
– stílushű előadásmódok alkalmazására zenekarban kíséret–, ill. szóló funkcióban
– poliritmikus, ill. polimetrikus játékra
– a tanuló legyen képes tudását pódiumon is bemutatni közreműködőként, vagy önálló koncertet adni.
Rendelkezzék
– olyan biztos hangszertudással, előadói készséggel, zenei ismeretekkel, amelyek birtokában zenei pályára is irányítható

Művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati részből áll

A vizsga tantárgya és időtartama

Ütőhangszerek
„A” tagozat minimum 10 perc
„B” tagozat minimum 15 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat

– Két kisdobgyakorlat, vagy 1 kisdob– és 1 üstdobgyakorlat; Knauer: Kisdobiskola/II. (Hofmeister) rész 16., 18., 35.; Keune: Kisdobiskola (Breitkopf) 84., 135., 148., 161., 176.;
Knauer: Üstdobgyakorlatok (Hofmeister) 6., 11., 15., 20. gyakorlat nehézségi szintjén.
– Egy dallamhangszeres mű; Dvořak: Humoreszk, Mozart: Török induló, Weiner: Rókatánc, Haydn: Magyar rondo nehézségi szintjén.
– Egy kamaramű; Bartók Béla: Gyermekeknek, Mikrokozmosz, Evelyn Glennie: Kis imádság, Joplin: Ragtime (Hofmeister) – Percherine, Entertrainer, John O'Reilly: Három epizód, G. d. Monica: Movi–rock, Steve Reich: Zene fadarabokra, Balázs O.: Nyolc trió (EMB 6063)/1 tétel, Siegfried Fink: Trommeltanz/Junior's beat nehézségi szintjén.
– Rövid zenei anyag lapról játszása mérsékelt tempóban.
A megszólaltatott gyakorlatok száma változtatható, de a vizsgázó ritmus– és dallamhangszeres műveket is szólaltasson meg. A dallamhangszeren megszólaltatott darabokat a kamaramű kivételével lehetőleg kotta nélkül kell játszani.
– Dobszerelésen tánczenei,– latin,– swing,– vagy rock kíséret, zárlat improvizációkkal, élő vagy rögzített zenei alapra. (A zenemű formájának megfelelő periodikus tagolással.)

„B” tagozat

– Két kisdobgyakorlat vagy 1 kisdob– és 1 üstdobgyakorlat; Knauer: Kisdobiskola/II. (Hofmeister) rész 20., 21., 26., 29., 30.; Keune: Kisdobiskola (Breitkopf) 83., 97., 138., 147.,
158.; Knauer: Üstdobgyakorlatok (Hofmeister): 14., 19., 24., 27., 33., 46.; S. Fink: Kisdobszvit (Zimmermann– Marcia nehézségi szintjén.
– Egy skála hármashangzat–felbontással (4#, 4b–től).
– Egy hosszabb lélegzetű mű megszólaltatása dallamhangszeren (pl. barokk szonáta lassú és gyors tétele); J. S. Bach: a–moll partita, Rimszkij–Korszakov: Dongó (Hofmeister), Gounod: Faust/Tánc no.6, Vivaldi: a–moll hegedűverseny, Musser: Etűdök/1 tétel, Bach: Seven chorales/1 korál, Luis Milan: Pavana, Händel: Spanish Royal Marsh, Haydn: Sonata no. 9. Hob XVI/4, W. Kraft: Francia szvit, M. Getano: Multiple Episode, Cserepnyin: Szonatina, S. Fink: Etudes in Jazz nehézségi szintjén.
– Zenei anyag lapról játszása mérsékelt tempóban.
A dallamhangszeren megszólaltatott darabokat a kamaramű kivételével kotta nélkül kell játszani.
– Dobszerelésen bármilyen stílusú leírt, vagy rögtönzött szóló (minimum 32 ütem terjedelemben),

A vizsga értékelése

– megfelelés az előírt követelményeknek,
– technikai felkészültség (pl. üstdobon keresztütések és kerülések jobbról–balról),
– hangszerkezelés, speciális technikai elemek alkalmazása különböző hangszereken (tremoló, előkék),

– több verővel való játék dallamhangszeren,
– különböző hangszer–kombinációk kezelése, hangszer– és verőváltások alkalmazása,
– előadásmód,
– árnyalt dinamikák alkalmazása, pontos ritmikai megoldások,
– változó tempók önállóan és együttesben,
– a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
– memória,
– alkalmazkodóképesség,
– állóképesség.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök
Megfelelő méretű és akusztikájú, hangszigetelt tanterem, jól hangolt zongorával (pianínóval). Hangszerállomány:
– egy pár üstdob,
– 2 xilofon (kétsoros, háromoktávos),
– harangjáték,
– vibrafon,
– marimba vagy basszus metallofon
– 1 nagydob (zenekari), 2 kisdob (húros),
– 5–6 tom–tom, 3–4 bongo,
– 3–4 függesztett réztányér, 1 pár összeüthető réztányér,
– tam–tam vagy/és gong,
– dobfelszerelés,
– „apró” hangszerek: triangulumok, kasztanyett, csörgődobok, claves (több), temple–block–sor, kolompok, fadobok, csörgők, ostor, kereplő stb.,
– lehetőség szerint Orff–hangszergarnitúra (kromatikus dallamhangszerek).

Verők: valamennyi hangszerhez, többféle keménységű, különböző anyagból készült verők. Megfelelő hangszerállványok, kottatartó (legalább 6 db a kamarázáshoz). Szerszámok, eszközök a hangszerek javításához,
karbantartásához. Metronóm

Minimális hangszerállomány ütőtanszak indításához:

– 2 dallamhangszer (zenekari méret),
– dobfelszerelés,
– külön húros kisdob,
– „apró” hangszerek (lehetőség szerint).

Billentyűs tanszak tanterve

ZONGORA

A zongoratanítás feladatai

Ismertesse meg a tanulókkal
– a zongora alapvető sajátosságait, felépítését, működésének elvét (kalapács–mechanika, pedálszerkezet, hangolás), akusztikai sajátosságait,
– a hangszer gazdag irodalmának legjelentősebb zeneszerzőit és előadóművészeit,
– a hangszer kialakulásának vázlatos történetét.

Alakítson ki
– a testarányoknak megfelelő elhelyezkedéssel természetes hangszerkezelést,
– megfelelő kéztartást,
– független játszóapparátust (ujjak, kar), a kezek önállóságával,
– rugalmas, laza ízületeket (váll, könyök, csukló, ujjtő),
– az adottságok alapján kiegyenlített zongoratechnikát (sima pozícióváltást, a kezek ügyes alá– és fölétevését),
– differenciált billentést, ujjvégérzetet.

Tegye képessé a tanulókat arra, hogy
– tudjon a billentyűzet teljes terjedelmében tájékozódni és azon játszani,
– tudja a zongorajáték alapelemeit, játékformáit (skála, hármashangzat, futam, kettősfogás, tremolo, trilla, díszítés), a billentésmódokat (legato, staccato, tenuto, leggiero, portato, non legato) a zenei anyaghoz alkalmazni,
– tudja a zongorapedálokat megfelelően használni,
– a mű mondanivalójának megfelelően tudja kifejező hangon, hangszínben, hangerőben, gazdagon megszólaltatni a hangszert, a zenei karaktereket megvalósítani,

Fejlessze a tanuló
– muzikalitását a hajlékony, dinamikában árnyalt dallamformálással, a dallam és kíséret viszonyának igényes kimunkálásával, billentéskultúrával,
– zenei hallását, a tiszta intonációt, a melodikus, a polifon és funkciós hallást,
– metrum– és ritmusérzékét, az egyenletes tempótartását,
– kottaolvasási készségét, lapról játékát, memóriáját,
– hangszerkezelését, technikáját az ügyesítők, az ujjgyakorlatok, etűdök, skálák alkalmazásával.

Előképző évfolyamok

1. évfolyam (előképző)

Az életkori és egyéni sajátosságok miatt a haladás üteme személyre szabott. Az oktatási programot és az alkalmazott tanári módszert az éneklésre, az ösztönösségre és a gyermeki

alkotófantáziára alapozva kell kialakítani.

Fejlesztési feladatok

Ismeretek:
– a hangszer vázlatos megismerése,
– tájékozódás a billentyűzeten (fehér–fekete billentyűk, regiszterek stb.),
– gyermekdalok tanulása,
– elemi ritmusképletek ismerete (belső lüktetés érzete),
– azonosság, különbözőség felismerése a feldolgozott zenei anyagban,
– az elemi szintű kottaolvasás előkészítése.

Hangszerkezelés és technika:
– készségfejlesztő játékok,
– a non legato, legato játék alapjai,
– a kézfüggetlenítés előkészítése,
– különböző kifejezésmódok, érzelmek, hangszeres megvalósítása játékos formában,
– kortárs zene játékelemeinek előkészítése,
– egyszerű gyermekdalok megszólaltatása változatos módon.

Felhasználható tananyag

Aszalós T.: A zongorázó gyermek I., III.
kötet Kurtág Gy.: Játékok I., VI.
Papp L.: Zongora ABC

Követelmény:

Helyes ülésmód.
Néhány mondóka, gyermekdal, dallam kifejező hangszeres megszólaltatása külön, illetve kétkezes változatban.
Elemi hangszerkezelési ügyesség kialakulása.

Az év végi vizsga anyaga

– Három darab kotta nélkül (az egyéni fejlődéstől függően adjon értékelhető keresztmetszetet az elsajátított hangszerkezelés alapelemeiről)

2. évfolyam (előképző)

Fejlesztési feladatok

Ismeretek:
– tájékozódás a billentyűzeten (fehér–fekete billentyűk, regiszterek stb.),
– gyermekdalok tanulása,

– elemi ritmusképletek ismerete (belső lüktetés érzete),
– azonosság, különbözőség felismerése a feldolgozott zenei anyagban,
– elemi szintű kottaolvasás.

Hangszerkezelés és technika:
– készségfejlesztő játékok,
– a non legato, legato, staccato játék alapjai,
– a kézfüggetlenítés előkészítése,
– különböző kifejezésmódok, érzelmek hangszeres megvalósítása játékos formában,
– kortárs zene játékelemeinek előkészítése,
– egyszerű gyermekdalok megszólaltatása változatos módon.

Felhasználható tananyag

Aszalós T.: A zongorázó gyermek I., III.
kötet Kurtág Gy.: Játékok I., VI.
Papp L.: Zongora ABC

Lakos Á.: Zongoraiskola

Követelmény:

Helyes ülésmód.
Néhány mondóka, gyermekdal, dallam kifejező hangszeres megszólaltatása külön, illetve kétkezes változatban.
Elemi hangszerkezelési ügyesség
kialakulása. Kottaolvasás kezdő szinten.

Az év végi vizsga anyaga

– Három darab kotta nélkül (az egyéni fejlődéstől függően adjon értékelhető keresztmetszetet az elsajátított hangszerkezelés alapelemeiről)

Alapfokú évfolyamok „A” tagozat

1. évfolyam „A” tagozat

Az 1. évfolyam tanterve a 8 éves tanulók (általános iskola 3. évfolyam) életkori sajátosságainak figyelembevételével készült.

Fejlesztési feladatok

Ismeretek:
– ismerkedés a zongorával (a hangszer felépítése, működése stb.),
– dallamsorok, motívumok azonosságának, hasonló részek különbözőségeinek felismerése (kérdés–felelet),
– kulcsok, előjegyzések, módosítójelek,

– ütemmutatók: 2/4, 3/4, 4/4,
– pentachord, pentaton,
– dúr és moll hangsor, vezetőhang,
– hangközök: oktáv, kvint, kvart, szekundok, tercek,
– hangjegyértékek (egész, fél, negyed, nyolcad), szünetjelek,
– nyújtópont (fél és negyed érték mellett), nyújtott, élesritmus, triola,
– kottaolvasás hangnévvel, ritmusban,
– a kottában előforduló zenei műszavak, jelzések értelmezése,
– tájékozottság a magyar gyermek– és népdalokban (sorszerkezet),
– a klasszikus zenei stílus alapjai,
– a kortárs zene néhány alapeleme, notációja,
– formálás: indítás–lezárás.

Hangszerkezelés, technika:
– helyes ülésmód,
– a kar és az ujjak együttműködése, a kezek függetlenítése ritmikában, billentésben,
– a staccato és a legato játékmód különböző formái,
– a pozícióérzet, a pozíciós ujjrend kialakítása,
– az ujjalátevés előkészítése,
– pentachordok, skálajáték külön kézzel, kettősfogások, a kisakkord,
– unisono, tükörjáték, dudabasszus.

Felhasználható tananyag

Aszalós T.: A zongorázó gyermek I–II. (Choral Kft.
1991.) Bartók: Mikrokozmosz I.
Czövek: Zongoraiskola I. (Zeneműkiadó)
Haydn: Hat kis menüett zongorára (Csurka M.,
EMB) Kabalevszkij: 12 könnyű zongoradarab
(Moszkva) Könnyű zongoramuzsika a XVIII.
századból (Hernádi) Kurtág Gy.: Játékok I–II., VI.
(EMB)
Magyar szerzők könnyű zongoradarabjai
(Váczi) Papp L.: Zongora ABC
Papp L.: 27 kis zongoradarab
Régi táncok gyermekeknek (Hernádi Lajosné, Hajdú Anna, Fantóné Kassai Mária, Komjáthy Aladárné)
Teőke M.: Találkozások a
zongoránál Teőke M.: Válogatott
etűdök I.
Türk, D. G.: Gyermekévek (Sármai, EMB)
Zongoraiskola I. (Hernádi Lajosné, Inselt Katalin, Fantóné Kassai Mária, Komjáthy Aladárné, Máthé Miklósné, Zeneműkiadó 1964.)
Aszalós T.: A zongorázó gyermek III.
(1995) Majkapar: Első lépések
Teőke M.: Egy–mással (Akkord)
Türk, D. G.: Négykezes zongoradarabok gyerekeknek

(Csurka M.) Weiner: 3 kis négykezes darab

Követelmény

Egyszerű népdalfeldolgozások, négykezesek.
A megismert stílusokat képviselő művek kottahű
megszólaltatása. Kottaolvasás violin– és basszuskulcsban.
A tudásszintnek megfelelő zenei anyag egy részének memorizálása, az otthoni gyakorlás kialakítása.
A tanuló legyen képes számot adni az ismeretek és a hangszerkezelés fejezetben leírtak elsajátításáról.

Év végi vizsgaanyaga

– Három mű kotta nélkül.

2. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek:
– az előzőekben tanultak ismétlése,
– a dúr és moll hangsor szerkezete, hangközei, hármashangzat,
– tonika, domináns, szext, szeptim hangközök
– nyújtópont nyolcad után, szinkópa, triola, új ütemmutatók,
– a zenei építkezés alapkövei (periódus, visszatérés, két– és háromtagú forma),

– barokk és klasszikus táncok, azok főbb jellemvonásai,
– lapról játék egy szólamban,
– jelek, idegen kifejezések ismerete.

Hangszerkezelés, technika:
– a kezek függetlenítése (dallam és kíséret),
– dúr és moll skála, külön kézzel,
– kisakkord és fordításai (kézalkattól függően a későbbiekben nagy akkord), kettősfogás, hármashangzat–felbontás,
– etűdjáték (a zenei anyaghoz kapcsolódóan).

Ajánlott tananyag

Aszalós T.: A zongorázó gyermek I–II. (Choral Kft.
1991.) Bartók: Mikrokozmosz I.
Czövek: Zongoraiskola I. (Zeneműkiadó)
Haydn: Hat kis menüett zongorára (Csurka M.,
EMB) Kabalevszkij: 12 könnyű zongoradarab
(Moszkva) Könnyű zongoramuzsika a XVIII.

századból (Hernádi) Kurtág Gy.: Játékok I–II., VI.
(EMB)
Magyar szerzők könnyű zongoradarabjai
(Váczi) Papp L.: Zongora ABC
Papp L.: 27 kis zongoradarab
Régi táncok gyermekeknek (Hernádi Lajosné, Hajdú Anna, Fantóné Kassai Mária, Komjáthy Aladárné)
Teőke M.: Találkozások a
zongoránál Teöke M.: Válogatott
etűdök I.
Türk, D. G.: Gyermekévek (Sármai, EMB)
Zongoraiskola II. (Hernádi Lajosné, Inselt Katalin, Fantóné Kassai Mária, Komjáthy Aladárné, Máthé Miklósné, Zeneműkiadó 1964.)
Aszalós T.: A zongorázó gyermek III.
(1995) Majkapar: Első lépések
Sári J.: Lépésről lépésre
Sugár R.: Magyar gyermekdalok
(EMB) Teőke M.: Egy–mással
(Akkord)
Türk, D. G.: Négykezes zongoradarabok gyerekeknek (Csurka M.)
Weiner: 3 kis négykezes darab

Követelmény:

Az évfolyam zenei és technikai követelményeit kifejező különböző karakterű barokk, klasszikus,
XX. századi művek.
A tananyag körülbelül egyharmada fejből játszandó.
A tanuló legyen képes számot adni az ismeretek és a hangszerkezelés fejezetben leírtak elsajátításáról.

Év végi vizsga anyaga

– Három különböző stílusú mű kotta nélkül.

3. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek:
– az előző évek anyagának ismétlése, továbbfejlesztése,
– a szubdomináns funkció, kvintkör/kvintoszlop,
– hangnemi változások megfigyelése,
– új metrumok (3/8, 6/8),
– a szonatinaforma vázlatos ismerete,
– az előforduló jelek, idegen kifejezések ismerete,

– a romantika előkészítése karakterdarabokkal,
– a zenei memória fejlesztése.

Hangszerkezelés, technika:
– kézfüggetlenítés, a polifon játék továbbfejlesztése,
– éneklő (cantabile) billentés, a pergő (leggiero) játék megalapozása a repetíció előkészítése
– skálajáték: a korábbi elemek bővítése,
– az Alberti– és a keringőbasszus előkészítése,
– pedálhasználat (utánnyomásos, előrenyomott),
– etűdjáték a zenei anyaghoz kapcsolódva,
– négykezes játék, zongorakíséret,
– lapról játék,
– a hangerő megfelelő alkalmazása,
– kortárs zene előadásának eszköztára (könyökös, tenyeres stb)

Felhasználható tananyag

A szonatina mesterei I. (Csurka M.)
J. S. Bach és Händel könnyű zongoradarabjai (Hernádi)
J. S. Bach: Notenbüchlein für Anna Magdalena Bach (Urtext)
J. S. Bach: Az első Bach–tanulmányok (Teőke M., EMB
1980) Bartók: Gyermekeknek I., III.
Bartók: Mikrokozmosz II.
Czerny: Könnyű technikai
gyakorlatok I. Grecsanyinov:
Gyermekalbum
Kadosa P.: 55 kis zongoradarab
Kodály: Gyermektáncok
(Zeneműkiadó) Könnyű szonatinák
zongorára Majkapar: Kis
zongoradarabok
W. A. Mozart: Klavierstücke (Nannerls Notenbuch, Londoner Skizzenbuch) (Könemann Music, Budapest)
W. A. Mozart: A gyermek Mozart (Hernádi,
Zeneműkiadó) Schumann: Jugend Album
Teőke M.: Válogatott etűdök
III. Weiner: 20 könnyű
zongoradarab Haydn:
Deutsche Tänze
Magyar szerzők négykezes zongoradarabjai
(Váczi) Muzsikáljunk együtt I. (Szávai –
Veszprémi)
Thern K.: Magyar induló hat kézre (Aszalós
T.) Teöke M.: Találkozások a zongoránál

Követelmény

Pontos kottaolvasás, ritmikusság,
tempótartás. Felszabadult játszóapparátus.
Az évfolyam zenei követelményeit kifejező különböző stílusok ismerete és játéka: barokk, klasszikus (triós forma vagy szonatina), karakterdarab, XX. századi mű,
A tananyag körülbelül egyharmada fejből játszandó.
A tanuló legyen képes számot adni az ismeretek és a hangszerkezelés fejezetben leírtak elsajátításáról.

Év végi vizsga anyaga

– Három különböző stílusú és karakterű mű, kotta nélkül.

4. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek:
– az előzőek ismétlése, bővítése,
– a kottakép tudatos és helyes megvalósítása, tájékozottság a fő stílusokban,
– a polifon hallás finomítása,
– új metrumok (5/8, 2/2, változó ütem), parlando játék,
– vázlatos formai, harmóniai elemzések.

Hangszerkezelés és technika:
– skálajáték több oktávon keresztül, különböző dinamikával, hármashangzat, futam, repetíció,
– a pergő technika fejlesztése, ékesítések,
– Alberti– és keringő–basszus,
– pedálhasználat (együttnyomott),
– etűdjáték a zenei anyaghoz is kapcsolódva,
– négy– és hatkezes játék, zongorakíséret,
– lapról játék.

Felhasználható tananyag

A szonatina mesterei I–II. (Csurka M, EMB)
J. S. Bach: Notenbüchlein für Anna Magdalena Bach
(Urtext) Bartók: Gyermekeknek I–III.
Bartók: Mikrokozmosz II–III.
Beethoven: Leichte Meisterwerke für Klavier (Csurka
M.) Csajkovszkij: Jugend Album
Czerny: Könnyű technikai
gyakorlatok Grecsanyinov:
Gyermekalbum.
Haydn – Varró: 4 igen könnyű
menüett Kabalevszkij: Válogatott

zongoradarabok Kadosa P.: 55 kis
zongoradarab
Kodály: Gyermektáncok
Könnyű szonatinák zongorára (Munkaközösség)
Könnyű zongoramuzsika a XVIII. századból
(Hernádi) Majkapar: Kis zongoradarabok
W.A. Mozart: A gyermek Mozart (Hernádi) (Zeneműkiadó)

Schubert: Táncok
Schumann: Jugend
Album
Zongoráskönyv (Bognár, Darvas, Hortobágyi)
Leichte Klaviermusik für vier Hände (Kováts G,
EMB) Magyar szerzők négykezes zongoradarabjai
I–II. (EMB) Muzsikáljunk együtt I–II. (Szávai –
Veszprémi)
Ránki Gy.: Két bors ökröcske – Mese zenével

Követelmény

Tudatos memorizálás.
Az évfolyam zenei és technikai követelményeit kifejező különböző stílusok ismerete és játéka: barokk, klasszikus, romantikus, XX. századi, és kortárs művek.
Önállóan megtanult művek.
A tananyag körülbelül egyharmada fejből játszandó.
A tanuló tudja a műveket megfelelő tempóban, stílusosan előadni.
Legyen képes számot adni az ismeretek és a hangszerkezelés fejezetben leírtak elsajátításáról.

Év végi vizsga anyaga

– Három különböző stílusú és hangulatú mű kotta nélkül, benne egy barokk mű és klasszikus szonatina tétel előadása.

5. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek:
– az előző évek anyagának ismétlése, rendszerezése, bővítése,
– a tanult művek alapvető formai, harmóniai elemzése a tanár irányításával,
– kromatikus hangsor, dominánsszeptim, szűkített és bővített akkord,
– rondóforma.

Hangszerkezelés, és technika:
– az előző években tanult billentésmódok, játékformák tudatos alkalmazása,
– skálajáték 2–4 oktávon keresztül, kromatikus skála, hármashangzat, futam, akkord,
– etűdjáték a zenei anyaghoz is kapcsolódva,
– négy– és hatkezes játék, zongorakíséret,
– lapról játék.

Felhasználható irodalom

A klasszika mesterei (Csurka M., EMB)
Bach és Händel könnyű zongoradarabjai (Hernádi)
J. S. Bach: 18 kis prelúdium
(Hernádi) Bartók: Gyermekeknek
III.

Bartók: Mikrokozmosz III–IV.
Czerny: 160 rövid gyakorlat op.
821 Csajkovszkij: Jugend Album
Kabalevszkij: Válogatott
zongoradarabok Könnyű szonatina
album
Mozart: 10 könnyű tánc
(Hernádi) Scarlatti:
Klavierbüchlein Schubert:
Táncok (EMB) Repertoire 3.
Muzsikáljunk együtt II. (Szávai –
Veszprémi) Bizet: Gyermekjátékok
Mozart: Részlet a Figaro házasságából (Aszalós T.: A zongorázó
gyermek III.) Weiner: Lakodalmas

Követelmény:

Az évfolyam zenei és technikai követelményeit kifejező különböző stílusú és karakterű művek előadása az évfolyamnak megfelelő szintű hangszerkezeléssel.
Önállóan megtanult művek, a tananyag körülbelül egyharmada fejből játszandó.
A tanuló legyen képes számot adni az ismeretek és a hangszerkezelés fejezetben leírtak elsajátításáról.

Év végi vizsga anyaga

– Egy barokk mű, lehetőleg kotta nélkül
– Egy szonatina tétel, kotta nélkül
– Egy előadási darab, kotta nélkül

6. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek:
– variáció, invenció,
– új stílus előkészítése: impresszionizmus,
– a hangszeres és elméleti órákon szerzett ismereteken alapuló önálló formai és harmóniai elemzés,
– kottában előforduló jelek, zenei műszavak ismerete.

Hangszerkezelés, és technika:
– az eddig tanultak tudatos, önálló alkalmazása,
– skálajáték, hármas– és négyeshangzat–futam, kettősfogás oktávmenet (kézalkattól függően)
– különböző billentésfajták ismerete,
– zongorapedálok használata.

Ajánlott tananyag

J. S. Bach: 18 kis prelúdium (Hernádi)
J. S. Bach: Kétszólamú
Invenciók Bartók:
Gyermekeknek II–IV. Bartók:
Mikrokozmosz IV–V.
Bécsi mesterek könnyű zongoradarabjai (Csurka M.)

Czerny–Bertini: Etűdök zongorára (Hajdú Anna, Hernádi Zsuzsa, Kassai Mária, Komjáthy Aladárné, EMB 1957)
Grieg: Lyrische Stücke (T. Zászkaliczky) Könnyű variációk zongorára (Csurka M.) Majkapar: Variációk
W. A. Mozart: 6 bécsi szonatina Mendelssohn:
Lieder ohne Worte
Mendelssohn:
Gyermekdarabok Scarlatti:
Klavierbüchlein
Scarlatti: Szonáták
Schumann: Jugend
Album
Brahms: Magyar táncok zongorára I–II. (EMB)
Könnyű négykezesek Couperin–től Mozart–ig
(Peters) Meister für die Jugend (Peters)
Schubert: Originalkompositionen für Klavier 4 Händen I–II. (Peters)

Követelmény:

Természetes hangszerkezelés.
Zenei stílusismeret, a játszandó művek értelmes

előadása. Zenei karakterek megoldása.
Pedálok helyes használata.

Év végi vizsga anyaga

– Egy barokk mű (J. S. Bach mű ajánlott), lehetőleg kotta nélkül
– Egy klasszikus szonatina tétel, kotta nélkül
– Egy előadási darab, kotta nélkül

Alapfokú évfolyamok „B" tagozat

2. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek:
– a dúr és a moll hangsor összefüggései, vezetőhang, hármashangzat,
– tonika, szubdomináns, domináns, kvintkör/kvintoszlop,
– új ritmusok (pontozott ritmus, triola, szinkópa), 3/8–os, 6/8–os ütemek, felütés,
– a kortárs zenei notáció ismereteinek bővítése,
– az előforduló jelek, idegen szavak ismerete,
– a tanult művek formai elemzése (két– és háromtagú forma, periódus, visszatérés),
– a formálási készség fejlesztése,
– alapfokú polifon játékkészség és hallásfejlesztés,
– lapról játék egyszerű ellenszólammal,
– karakterdarabok, a romantika előkészítése,
– parlando játékmód, zenei deklamáció.

Hangszerkezelés, technika:

– a pódiumképesség megalapozása,
– a kezek függetlenítése magasabb igénnyel ritmikában, artikulációban és dinamikában,
– skálajáték (dúr, moll), kettősfogás, kis akkord, hangzatfelbontás és –megfordítás,
– éneklő billentés (cantabile), a pergő játék előkészítése,
– pedálozás (a testi felépítéstől függően): utánnyomásos, előre nyomott, tompító pedál,
– etűdök (klasszikus és modern).

Felhasználható tananyag

Aszalós T.: A zongorázó gyermek
II. Bartók: Mikrokozmosz I–II.
Bartók: Gyermekeknek
I. Borsody L.: Címkék
Bozay A.: Medáliák
Czerny: Könnyű technikai gyakorlatok I.
Czövek: Zongoraiskola I. (Zeneműkiadó)

Haydn: 6 kis menüett zongorára (Csurka
M.)
Könnyű zongoramuzsika a XVIII. századból
(Hernádi) Kurtág Gy.: Játékok I–II.
Magyar szerzők könnyű zongoradarabjai
(Váczi) Papp L.: Első játékok a zongorán
Papp L.: Meseképek
Papp L.: Zongora ABC
II. Régi táncok
gyermekeknek
Szabó F.: Válogatott zongoradarabok (Inselt
K.) Tarka–barka gyűjtemény (Teőke M.)
Teőke M.: Találkozások a
zongoránál TeőkeM: Barátom a
zongora
Teőke M.: Válogatott etűdök II.
Türk, D. G.: Gyermekévek
(Sármai) Weiner: Magyar népi
muzsika
Zongoraiskola II. (Hernádi Lajosné, Inselt Katalin, Fantóné Kassai Mária, Komjáthy Aladárné, Zeneműkiadó 1965.)
Sári J.: Lépésről lépésre
Szőnyi E.: Kis
kamarazene
Türk, D. G.: Négykezes darabok gyerekeknek
(Csurka M.) Weiner: Három kis négykezes darab
Ez a kottaanyag felhasználható a kamarazene tantárgy tanításához is.

Követelmény:

Folyamatos kottaolvasás.
A tanult zeneművek, karakterdarabok, barokk/J. S. Bach, klasszikus, Bartók és egyéb XX. századi, kortárs (köztük virtuóz jellegű) művek stílushű megszólaltatása.
A tananyag körülbelül fele fejből játszandó.
A tanuló nyújtson átfogó képet az ismeretek és a hangszerkezelés fejezetében leírtak elsajátításáról.

Év végi vizsga anyaga:

– Egy karakterdarab, kotta nélkül
– Egy könnyű bécsi klasszikus mű, kotta nélkül

– Egy népdal– vagy gyermekdal–feldolgozás, kotta nélkül

3. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek:
– az előző évek anyagának ismétlése, továbbfejlesztése, bővítése,
– a polifon játék és hallás továbbfejlesztése,
– dúr és moll tonalitás, hangnemek és hangnemváltások, zárlatok felismerése,
– új ritmusok, metrumok (5/8, 2/2), változó ütem,
– a szonátaforma vázlatos ismerete,
– új stílus: romantika,
– a memória és az állóképesség fejlesztése,
– parlando játék.

Hangszerkezelés, technika:
– a kezek függetlenítése: azonos kézzel dallam és kíséret,
– éneklő legato fokozott igénnyel,
– a pergő játék fejlesztése,
– skálajáték (több oktávon): az eddigi formákon kívül futam,
– a repetíció előkészítése, ékesítések,
– Alberti– és keringő–basszus,
– pedálhasználat (utánnyomásos, együttnyomásos, előre nyomott),
– etűd (klasszikus, modern),
– négy– és hatkezes játék, zongorakíséret,
– lapról játék ellenszólammal.

Felhasználható tananyag

A szonatina mesterei I. (Csurka M.)
Bach és Händel könnyű zongoradarabjai (Hernádi)
Bach: Notenbüchlein für Anna Magdalena Bach
(Urtext)
Bach: Az első Bach–tanulmányok (Teőke M., EMB
1980) Bartók: Gyermekeknek I–III.
Bartók: Mikrokozmosz II–
III. Csajkovszkij:
Gyermekalbum
Grecsanyinov:
Gyermekalbum
Grecsanyinov:
Gyöngyszemek Kadosa P.:
55 kis zongoradarab Kadosa
P.: Népdalszvit
Kodály: Gyermektáncok
(Zeneműkiadó) Könnyű szonatinák
zongorára
Kis zongoradarabok
Majkapar: Prelűdök (pedálgyakorlatok) (orosz
kiadás) Mozart: A gyermek Mozart (Hernádi)
Preklasszikus zongoramuzsika (Csurka M.,

EMB) Schumann: Jugend Album
Teőke M.: Válogatott etűdök
Weiner: 20 könnyű
zongoradarab
Aszalós T.: A zongorázó gyermek III.

Beethoven: Deutsche
Tänze Diabelli: 6
szonatina
Diabelli: Könnyű
négykezesek Haydn:
Deutsche Tänze
Magyar szerzők négykezes zongoradarabjai
(Váczi) Martin: École de Piano
Mozart: Kontratáncok
Mozart: 6 ländlerische
Tänze
Muzsikáljunk együtt I. (Szávai – Veszprémi)
Thern K.: Magyar induló hat kézre (Aszalós
T.) Türk, D. G.: Négykezes darabok
gyerekeknek Türk D. G.: 30 Tonstücke

Követelmény:

Zongorázás könnyed folyamatossággal.
A kotta helyes olvasása és
megszólaltatása. Önállóan megtanult
darabok.
Megfelelő koncentráció, a tananyag körülbelül fele fejből játszandó.
A tanuló nyújtson átfogó képet az ismeretek és a hangszerkezelés fejezetében leírtak elsajátításáról.

Év vég vizsga anyaga

– Egy barokk mű, (ajánlott J. S. Bach mű), lehetőleg kotta nélkül
– Egy bécsi klasszikus mű vagy szonatina–tétel, kotta nélkül
– Egy karakterdarab vagy romantikus mű, kotta nélkül
– Egy XX. századi mű, lehetőleg kotta nélkül

4. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek
Az előzőek ismétlése, bővítése, az ismeretek rendszerezése.
A tanult művek formai, harmóniai elemzése a tanár irányításával. Dominánsszeptim, szűkített, bővített akkord,

kromatikus hangsor. Rondóforma, polifon művek.

Hangszerkezelés, technika:
– skálajáték 2–4 oktávon, kromatikus skála, hármas– és négyeshangzat–felbontás és fordításai, akkord, futam,
– biztonságos kézzel megcélzott hangok, ugrások,
– a pedál differenciált alkalmazása.

Felhasználható tananyag

A szonatina mesterei I–II. (Csurka M. EMB)
J. S. Bach: 18 kis prelúdium
(Hernádi) Bartók: Gyermekeknek
I–II.
Bartók: Mikrokozmosz III–IV.

Bartók: 10 könnyű
zongoradarab Beethoven:
Leichte Klavierstücke
Csajkovszkij: Jugend Album
Czerny: Könnyű technikai
gyakorlatok I. Czerny: 160 rövid
gyakorlat op. 821 Grecsanyinov:
Gyermekalbum
Hacsaturján: Gyermekalbum I–II.
Kabalevszkij: Válogatott
zongoradarabok Kodály:
Gyermektáncok (pl. 3, 7) Könnyű
szonatinák zongorára
Könnyű variációk zongorára (Csurka
M.) Majkapar: Kis zongoradarabok
Mozart: Salzburger
Tanzbüchlein Prokofjev:
Kindermusik Schubert: Táncok
Schumann: Jugend Album
Soproni J.: Jegyzetlapok I–IV.
(EMB) Tarka–barka gyűjtemény
(Teőke M.) Teőke M.: Válogatott
etűdök
Balassa S.: Bagatellek op. 17/a,
b, c Durkó Zs.: Gyermekzene
Kocsár–művek (15 kis zongoradarab)
Zongoráskönyv (Bognár, Darvas,
Hortobágyi) Bizet: Négykezesek
(Gyermekjátékok)
Diabelli: Négykezes
szonatinák Dvořák: Második
szláv tánc

Muzsikáljunk együtt II. (Szávai – Veszprémi) Ránki Gy.: Két bors ökröcske – Mese zenével Romantikus zongorazene négy kézre.

Követelmény

Értelmes, muzikális formálás, tudatos és önálló munka.
Az évfolyam zenei és technikai követelményeit kifejező művek előadása.
Bach– vagy más barokk mű, teljes szonatina, romantikus, XX. századi (kortárs és Bartók), virtuóz jellegű művek.
A tananyag körülbelül fele kotta nélkül játszandó.
A tanuló nyújtson átfogó képet az ismeretek és a hangszerkezelés fejezetében leírtak elsajátításáról.

Év vég vizsga anyaga:

– Egy barokk mű (ajánlott J. S. Bach–mű), lehetőleg kotta nélkül
– Egy szonatina–tétel, kotta nélkül
– Egy könnyű romantikus darab, kotta nélkül
– Egy XX. századi mű, lehetőleg kotta nélkül

5. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek:
– az előző évek ismereteit kiegészítve: variáció, invenció, szvit, Scarlatti szonáta,
– a zenei stílusokhoz megfelelő billentés és hangszínek alkalmazása,
– a formai tagolódás és a belső tartalom értése és éreztetése,
– a hangszeres és elméleti órákon szerzett ismereteken alapuló formai és harmóniai elemzés,
– új stílus: az impresszionizmus előkészítése,
– a polifon hallás állandó jellegű művelése.

Hangszerkezelés, technika:
– az előző években tanultak önálló és tudatos alkalmazása,
– skálajáték (két kézzel, ellenmozgásban, négy oktávon keresztül),
– dominánsszeptim, szűkített szeptimakkord, futam, oktáv, tört oktáv (kézalkattól függően), tremolo,
– pedál (a darab stílusához, karakteréhez igazodó, mind önállóbb használat),

Ajánlott tananyag
A szonatina mesterei I. (Csurka M. EMB) A klasszika mesterei (Csurka M. EMB)
Bach és Händel könnyű zongoradarabjai (Hernádi)

J. S. Bach: Kis fúgák
Bartók: Gyermekeknek III–
IV. Bartók: Mikrokozmosz
IV–V Chopin Mazurkák
Couperin: 12
zongoradarab Czerny:
Etűdök op. 821 Czerny –
Bertini: Etűdök Debussy:
A kis néger
Haydn: Szonáta 1/a, 1/b
(Urtex) Mendelssohn: Lieder
ohne Worte Mendelssohn:
Gyermekdarabok Mozart: 6
bécsi szonáta
Scarlatti: Szonáták
Schubert: Táncok
(EMB)
Ránki Gy.: Két bors ökröcske (mese
zenével) Ravel: Lúdanyó meséi
Ravel: A Szép és a Szörny
Schubert: Originalkompositionen für Klavier 4 Händen I–II.
(Peters) Weiner: Lakodalmas

Követelmény

Az évfolyam zenei és technikai követelményeit kifejező művek stílusos előadása.
Bach– vagy más barokk mű, Scarlatti szonáta, klasszikus szonatina vagy szonáta, romantikus,
XX. századi (kortárs és Bartók) mű.
A metrum, ritmus, valamint a tempótartás
pontossága. Az anyag körülbelül fele kotta nélkül
játszandó.
A tanuló nyújtson átfogó képet az ismeretek és a hangszerkezelés fejezetében leírtak elsajátításáról.

Év végi vizsga anyaga

– Egy barokk mű (J. S. Bach–mű), lehetőleg kotta nélkül

– Egy szonatina vagy könnyű szonáta tétel, kotta nélkül
– Egy romantikus mű, kotta nélkül
– Egy XX. századi mű, lehetőleg kotta nélkül

6. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek
– Az eddigi ismeretek összefoglalása,
– Új stílus: az impresszionizmus,
– A hangszeres és elméleti órákon szerzett ismereteken alapuló önálló formai és harmóniai elemzés.

Hangszerkezelés, technika
– Skála, hármashangzat, futam felgyorsítása
– Az eddig tanultak továbbfejlesztése fokozott igényességgel,
– Az agogika önálló alkalmazása,
– Zenei stílusjegyek
alkalmazása. Legyen képes:
– Hajlékony dallamformálásra,
– Technikájának kiegyenlítettségét ellenőrizni,
– Hangok közötti kapcsolat megteremtésére, összefoglalására,
– A zongoramű struktúrájának megértésére és kifejezésre juttatására,
– Önálló tanulására.

Felhasználható tananyag

J. S. Bach: 18 kis prelúdium (Hernádi)
J. S. Bach: 15 kétszólamú invenció (Solymos, Urtext
EMB) Bartók: Gyermekeknek IV.
Bartók: Mikrokozmosz IV–
VI. Chopin: Mazurkák
Chopin: Keringők
Czerny – Bertini: Etűdök
zongorára Czerny: A
kézügyesség iskolája I.
Hacsaturján: Gyermek album
Haydn: Sämtliche Klaviersonaten (Landon, WUE,
EMB) Könnyű variációk zongorára (Csurka M.)
Mozart: 6 bécsi
szonatina Majkapar:
Variációk
Scarlatti: Szonáták (Urtext, Editio Musica Budapest)
Korai német zongoramuzsika (Könemann Music
Budapest) Debussy: Children's Corner (6056)
Introduction to Polyphonic Playing (Á. Lakos)
First Concert Pieces I. G. Frescobaldi – C. Ph. E. Bach (Á.
Lakos) Sonatinen I–II. (A. Kemenes)
Grieg: Lyrische Stücke (T.
Zászkaliczky) Chr. Bach: Duetti
Brahms: Magyar táncok zongorára I–II. (EMB)
Csajkovszkij–, Wagner–átiratok (Aszalós: A zongorázó gyermek III.)

Frank Martin: Drei leichte Klavierstücke (Universal
1988) Mozart: Leichte Sonatinen für Klavier (Peters)

Követelmény

Kottahű zongorázásra való törekvés,
Eddig tanult stílusok önálló, igényes megszólaltatása: önállóan megtanult darabok. A tananyag körülbelül fele kotta nélkül játszandó.
A tanuló nyújtson átfogó képet az ismeretek és a hangszerkezelés fejezetében leírtak elsajátításáról.

Év végi vizsga anyaga

– Egy barokk mű, lehetőleg kotta nélkül
– Egy szonatina vagy szonáta tétel, kotta nélkül
– Egy romantikus darab, kotta nélkül
– Egy XX. századi vagy impresszionista mű, lehetőleg kotta nélkül

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A" tagozat végén

A tanuló ismerje
– hangszere alapvető sajátosságait, működési elvét (kalapács–mechanika, pedálszerkezet, húrozat, hangolás, rezonáns szekrény),
– a zongorairodalom legjelentősebb alkotóit és alkotásait,
– a kottában előforduló jeleket és zenei műszavakat, a hangszerre vonatkozó speciális utasításokra (pl. una corda, prol. ped.),
– a kortárs zenei notáció alapvető jelzéseit,
– a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat.
Legyen képes
– természetes hangszerkezelésre és az ehhez szükséges gyakorlatok elvégzésére,
– egyenletes és helyes tempóban, pontos ritmusban zongorázni,
– tudatos, önálló gyakorlásra,
– a zongorajáték során előforduló különböző játékmódokat, játékformákat (skála, hármashangzat, futam, kettősfogás, tremolo, trilla, díszítés), billentésfajtákat (legato, staccato, tenuto, leggiero, portato, non legato) használni,
– a játszandó zongoraművek értelmes tagolására,
– a zenei karakterek megvalósítására,
– a zongorapedálok használatára (elő–, után– és együttnyomás),
– életkorának és képességeinek megfelelően a zongorázandó anyag kottahű, stílusos, dinamikailag változatos és kifejező előadására,
– az együttzenélésre (négykezes, hatkezes, kétzongorás darab, zongorakíséret). Rendelkezzék
– biztonságos kotta– és lapról olvasási készséggel,
– adottságainak megfelelő zenei memóriával,
– képességei alapján kiművelt zenei hallással.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló ismerje
– a tanulandó zenemű formáját és vázlatos harmóniai
szerkezetét, Legyen képes
– a kottában előforduló jelek, zenei műszavak és a hangszerre vonatkozó speciális utasítások (pl. una corda, prol. ped.), értelmezésére és használatára
– a kortárs zenei notáció alapvető jelzéseinek használatára
– tudatos, önálló gyakorlásra
– a zongorajáték során előforduló különböző játékmódokat, játékformákat (skála, hármashangzat, futam, kettősfogás, tremolo, trilla, díszítés), billentésfajtákat (legato, staccato, tenuto, leggiero, portato, non legato) a zenei anyaghoz alkalmazni,
Rendelkezzék
– biztos zenei memóriával és technikai tudással

Művészeti alapvizsga követelmények

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati részből áll

A vizsga tantárgya és időtartama

Zongora főtárgy
„A”tagozat minimum 10 perc
„B” tagozat minimum 15 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat

A 4 stílusból választható 3 különböző stílusú darab, amiből lehet egy kamaramű.
– Barokk mű, lehet tánc, vagy többszólamú szerkesztést bemutató darab; Bach: 18 kis prelúdium (EMB 1879) 13, 15, 18, Händel: Válogatott darabok (EMB 4250, EMB 6990, EMB 6991, EMB 4321, EMB 13165), Telemann: Kezdők zongoramuzsikája (EMB 13452) nehézségi szintjén.
– Klasszikus szonatina vagy szonáta–tétel, könnyebb variáció; Könnyű szonatinák (EMB 2719), 15 könnyű szonáta, Szonatina album (EMB 1280), Clementi: C Op. 36 (Ricordi) Nr. 3., Haydn: D Hob. XVI/4, (Universal) Beethoven: 6 könnyű variáció egy svájci népdalra, Csurka: Szonatina–gyűjtemény (EMB 14412) nehézségi szintjén.
– Romantikus mű; Schumann: Emlékezés (EMB 13543 kötetben), Színházi utóhangok, Csajkovszkij: Édes álmodozás (EMB 6715 kötetben), Pacsirtadal (EMB 6715 kötetben), Schubert: Táncok (EMB 13212), Keringők (EMB 7355) nehézségi szintjén.
– XX. századi mű; Bartók Béla: Mikrokozmosz III. 84 Mulatság, 90 Oroszos 91–92, Kromatikus invenció IV/97 Notturno, Kodály: Gyermektáncok (Boosey & Hawkes) 5–10 nehézségi szintjén. A három mű közül lehetőség szerint egy éneklő, egy pedig virtuóz

jellegű legyen.
A vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

Négy különböző stílusú darab:
– Barokk mű, többszólamú szerkesztésben írt darab, vagy szvit–tétel; J. S. Bach: 18 kis prelúdium (EMB 1879) 9, 16, 17, Kétszólamú invenciók (EMB 6912) C, a, F nehézségi szintjén.

– Klasszikus szonatina vagy szonáta–tétel, variáció; 15 könnyű szonáta, Haydn: Szonáták A Hob. XVI/12, (Universal) E Hob. XVI/13, (EMB 3658 kötetben) D Hob. XVI/14, (Universal) Mozart: 6 bécsi szonatina (EMB 2395), Beethoven: Szonatinák (EMB 8648), Grazioli: G–dúr Szonáta nehézségi szintjén.
– Romantikus mű; Schumann: Fantáziatánc (Peters), Chopin: Keringők (EMB 6787) a, h, nehézségi szintjén.
– XX. századi mű; Bartók: Mikrokozmosz IV. 100 népdalféle, 109 Bali szigetén, Mikrokozmosz:
V. 128, Dobbantós tánc, Kurtág: Játékok (EMB 8377, EMB 8378, EMB 8379) nehézségi szintjén.
A vizsgaműsorban legyen egy éneklő és egy virtuóz jellegű darab. A vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

– megfelelés az előírt követelményeknek,
– technikai felkészültség,
– helyes test– és kéztartás,
– hangminőség, billentés,
– pedálhasználat,
– hangszerkezelés,
– artikulációk és díszítések alkalmazása,
– helyes ritmus és tempó,
– előadásmód,
– a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
– memória,
– alkalmazkodóképesség,
– állóképesség.

Továbbképző évfolyamok „A” tagozat

7. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, hangszerkezelés fejlesztése
– A kifejezésmódok sokszínűségére való törekvés,

– A barokk (német és francia) díszítések játéka,
– A csembaló hangzás megjelenítése és billentésbeli sajátosságai,
– A teraszos dinamika megoldása.

Felhasználható tananyag

Scarlatti: Szonáták I–IV. (EMB, Balla)
J. S. Bach: Kétszólamú invenciók
J. S. Bach: Kis prelúdiumok és
fúgák Haydn: Szonáták (Urtex,
Peters)
Cimarosa: Szonáták
Mozart: Rondo D–dúr K. 485
Beethoven: Hat bagatell op.
126 Beethoven: Écossaises

Schubert: Ländle
Mendelssohn: Lieder ohne
Worte Schumann:
Kinderszenen Chopin:
Mazurkák
Smetana:
Zongoradarabok. 1
Csajkovszkij: Évszakok
Grieg: Norwegische
Tänze Debussy:
Children's Corner
Dohnányi: Induló
Bartók: Gyermekeknek I–
IV. Bartók: Mikrokozmosz
V–VI Bartók: Szonatina
Bartók: Három rondó népi
dallamokkal Kodály: Hét
zongoradarab
Prokofjev: 10 zongoradarab op.
12 Sosztakovics: 3 fantasztikus
tánc
Huszár: Csillagszóró (Teőke M.: Tarka–barka
gyűjtemény) Bizet: Gyermekjátékok
Csajkovszkij: Diótörő: Babák tánca (Aszalós T.: A zongorázó
gyermek III.) Debussy: Kis szvit
Kurtág–átiratok Machaut–tól J. S. Bach–ig

Követelmény

Ismerje a főbb harmóniai elemeket.
A zongoraművek különböző karakterjegyeit, a hozzákapcsolódó hangszeres megoldásokkal. A tananyag körülbelül egyharmadát kotta nélkül játszandó.

Év végi vizsga anyaga:

- Három különböző stílusú mű (barokk, klasszikus szonáta tétel, előadási darab, utóbbi kotta nélkül)

8. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek
– A barokk szvit ismerete,
– A díszítések stílushű alkalmazása,
– A klasszika zenei stílusjegyeinek ismerete
– A polifon hallás fejlesztése,

Hangszerkezelés, technika fejlesztése
– Különböző legato billentésmódok alkalmazása,
– A gyorsaság fejlesztése,
– Egyenletes aprótechnika megvalósítása,
– A szabad trilla játék kialakítása.

Felhasználható tananyag

Scarlatti: Szonáták I–IV. (EMB, Balla)
J. S. Bach: Kétszólamú invenciók
J. S. Bach: Francia
szvitek Händel: Suiten
(Peters)
Haydn: Szonáták (Urtex ,
Peters) Cimarosa: Szonáták
Mozart: Rondo D–dúr K. 485
Beethoven: Hat bagatell op.
126
Weber: Leichte Meisterwerke für Klavier (Héra – Sármai) Schubert: Ländler–ek, écossaise–ek, keringők, menüettek Mendelssohn: Lieder ohne Worte
Schumann:
Kinderszenen Chopin:
Keringők Chopin:
Mazurkák
Smetana:
Zongoradarabok. 1
Csajkovszkij: Évszakok

Grieg: Norwegische Tänze
Debussy: 2 Arabesque (E–dúr, G–
dúr) Dohnányi: Induló
Bartók: Gyermekeknek I–
IV. Bartók: Mikrokozmosz
V–VI Kodály: Hét
zongoradarab
Sosztakovics: 3 fantasztikus tánc
Huszár: Csillagszóró (Teőke M.: Tarka–barka gyűjtemény)
Csajkovszkij: Diótörő: Babák tánca (Aszalós T.: A zongorázó
gyermek III.) Debussy: Kis szvit
Grieg: Peer Gynt szvit

Követelmény

A skála különböző billentésmódokban történő
eljátszása. Alkalmazása a zenei stílusokban.
Zenei karakterek megvalósítása.

Év végi vizsga anyaga:
- Három különböző stílusú mű (egyik romantikus mű, kotta nélkül)

9. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek
– A romantika zenei stílusjegyeinek ismerete,
– A XX. századi notáció ismerete.

Hangszerkezelés, technika
– Stílusnak megfelelő zongorabillentés kialakítása, igényes pedál használata,
– Dallam és kíséret érzékeny megvalósítása,
– Legyen képes virtuózabb technikai megoldásokra.

Ajánlott tananyag

Scarlatti: Szonáták
J. S. Bach: Kétszólamú invenciók
J. S. Bach: Háromszólamú invenciók
J. S. Bach: Francia szvitek
Haydn: D–dúr és G–dúr
zongoraverseny Haydn: Szonáták
Beethoven: Szonáták
Schubert: Moments
musicaux
Schumann: Kinderszenen op.

15 Chopin: Keringők
Liszt: Etűdök (Zempléni)
Brahms: Keringők op. 39
Grieg–művek: Lírikus
darabok Debussy:
PreludesI–II.
Rachmaninov: Két fantasztikus
tánc Mikrokozmosz V–VI.
Bartók: Négy sirató
ének Kodály: 7
zongoradarab
Lutosławski: Bukoliki
Kurtág–átiratok Machaut–tól J. S. Bach–ig
Liszt: Részlet Mozart: a Varázsfuvola című operából (Mező,
EMB) Liszt: Karácsonyfa (Kováts G., EMB)
Lutosławsky: Album for the Young (Chester Music)

Követelmény

Helyes pedálozás.
A művek értelmes előadása.
A zeneműveknek megfelelő billentésmód
kialakítsa. A helyes tempók alkalmazása.

Év végi vizsga anyaga

– Egy barokk mű, lehetőleg kotta nélkül
– Egy szonáta tétel, lehetőleg kotta nélkül
– Egy előadási darab, kotta nélkül

10. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek és hangszerkezelés fejlesztése
– A trilla játék barokk zenében beosztott, a romantikus művekben ú. n. szabad trilla,
– A romantikus szólamvezetés,
– Parlando, rubato deklamációja,
– Modális hangsorok ismerete.
– A barokk szvit tételeket,
– Modális hangsorokat.

Felhasználható tananyag

J. S. Bach: Háromszólamú invenciók
J. S. Bach: Francia
szvitek Mozart:

Szonáták
Beethoven: Szonáták
Schubert: Moments
musicaux Schumann:
Novelletten op. 21 Chopin:
Mazurkák
Chopin: Prelűdök
Liszt:
Consolations
Liszt: Etűdök (Zempléni)
Brahms: Keringők op. 39
Debussy: Preludes I–II.
Bartók: Mikrokozmosz V–
VI. Bartók: Kolindák I.
Kodály: 7
zongoradarab
Lutosławski: Bukoliki
Kurtág–átiratok Machaut–tól J. S. Bach–ig
Liszt: Részlet Mozart: a Varázsfuvola című operából (Mező,
EMB) Liszt: Karácsonyfa (Kováts G., EMB)

Követelmény

Zenei karakterek hangszín és tempóbeli
megvalósítása. Érzékeny zenei kíséret kialakítása.
A különböző billentésmódok megfelelő
alkalmazása. Stílushű előadása a műnek.

Év végi vizsga anyaga

– Egy barokk mű, lehetőleg kotta nélkül
– Egy szonáta tétel, lehetőleg kotta nélkül
– Egy előadási darab, kotta nélkül

Továbbképző évfolyam „B” tagozat

Ezek a tanulók nem zenei jellegű tanulmányaik mellett meg akarják őrizni a zenei pálya választásának lehetőségét. Ebből következik, hogy az „A” tagozatnál bővebb, átfogóbb tananyagot kell elvégezniük.

7. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

– A barokk zene főbb stílusjegyeinek ismerete,
– Tudja a művet tanári segédlettel, elemezni,
– Ismerje fel a harmóniai összefüggéseket,
– Zenei memória fejlesztése.

Hangszerkezelés, technika
– Árnyalt frazeálásra és artikulációra való törekvés,
– Skálajáték különféle módozatai,
– A virtuóz technika alapozása.

Felhasználható tananyag

J. S. Bach: Kétszólamú invenciók
J. S. Bach: Francia szvitek
Haydn: Szonáták (Urtex ,
Peters) Beethoven: Hat
bagatell op. 126
Weber: Leichte Meisterwerke für Klavier (Héra – Sármai) Schubert: Ländler–ek, écossaise–ek, keringők, menüettek Mendelssohn: Lieder ohne Worte
Schumann:
Kinderszenen Liszt:
Etűdök (Zempléni)
Chopin: Keringők
Smetana
Zongoradarabok. 1
Csajkovszkij: Évszakok
Debussy: Children's
Corner Dohnányi: Induló
Bartók: Mikrokozmosz V–VI
Bartók: Három rondó népi
dallamokkal Kodály: Hét
zongoradarab
Prokofjev: 10 zongoradarab op.
12 Debussy: Kis szvit
Grieg: Peer Gynt szvit
Kurtág–átiratok Machaut–tól J. S. Bach–ig

Követelmény

Fokozott önállóság a darabok tanulása
során. Stílushű előadás a tempónak
megfelelően.
Differenciált pedál használat.

Év végi vizsga anyaga

– Egy etűd, lehetőleg kotta nélkül
– Egy barokk mű, lehetőleg kotta nélkül
– Egy szonáta tétel, kotta nélkül
– Egy szabadon választott mű, kotta nélkül

8. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek
– A különböző tanult zenei stílusok alapvető jegyeinek ismerete,
– A XX. századi zene jellegzetes notációjának ismerete,
– Zenei memória fejlesztése.

Hangszerkezelés fejlesztése
– A „szép" halk játék technikai megoldása,
– A dallam és kíséret érzékeny megoldása,
– Technika fejlesztése skálák és etűdök alapján.

Felhasználható tananyag

J. S. Bach: Kétszólamú invenciók
J. S. Bach: Francia szvitek
Haydn: Szonáták (Urtex ,
Peters) Beethoven: Hat
bagatell op. 126
Weber: Leichte Meisterwerke für Klavier (Héra – Sármai) Schubert: Ländler–ek, écossaise–ek, keringők, menüettek Mendelssohn: Lieder ohne Worte
Schumann:
Kinderszenen Liszt:
Etűdök (Zempléni)
Chopin: Keringők
Smetana
Zongoradarabok. 1
Csajkovszkij: Évszakok
Debussy: Children's
Corner Dohnányi: Induló
Bartók: Mikrokozmosz V–VI
Bartók: Három rondó népi
dallamokkal Kodály: Hét

zongoradarab
Prokofjev: 10 zongoradarab op.
12 Debussy: Kis szvit
Grieg: Peer Gynt szvit
Kurtág–átiratok Machaut–tól J. S. Bach–ig

Követelmény
Különböző díszítések stílushű alkalmazása.
Az Alberti basszus könnyed és biztonságos
játéka. A polifon hallás érzékenysége.
A zongora hang igényes megszólalására való
törekvés. A kontrollált gyakorlás igénye.

Év végi vizsga anyaga

– Egy etűd, lehetőleg kotta nélkül

– Egy barokk mű, lehetőleg kotta nélkül
– Egy szonáta tétel, kotta nélkül
– Egy szabadon választott mű, kotta nélkül

9. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek és hangszerkezelés, technika
– Skálajáték, futamok, akkordtechnika fejlesztése,
– Játszott művek elemzése,
– Koncentrált gyakorlás megvalósítása,
– Alkatnak megfelelően önálló ujjrendek kialakítása.

Felhasználható tananyag

Scarlatti: Szonáták I–IV. (EMB, Balla)
J. S. Bach: Háronszólamú Invenciók
J. S. Bach: Francia szvitek
Haydn: Szonáták (Urtex ,
Peters) Mozart: Szonáták
Beethoven: Szonáta
Weber: Leichte Meisterwerke für Klavier (Héra –
Sármai) Schubert: Impromtus
Schumann:
Kinderszenen Liszt:
Etűdök (Zempléni)

Chopin: Keringők
Chopin: Mazurkák1
Dohnányi: Induló
Bartók:Mikrokozmosz –V–VI
Bartók: Tizennégy bagatell
Bartók: Három csíkmegyei
népdal Sosztakovics: 3
fantasztikus tánc Grieg: Peer
Gynt szvit
Kurtág–átiratok Machaut–tól J. S. Bach–ig

Követelmény

Árnyaltabb hangszínek megoldása, differenciált kíséret
alkalmazása. Tudatos, és érzékeny pedál használata.
Biztonságos technikai tudás.

Év végi vizsga anyaga

– Egy etűd, lehetőleg kotta nélkül
– Egy barokk mű, lehetőleg kotta nélkül
– Egy szonáta tétel, kotta nélkül
– Egy szabadon választott mű, kotte nélkül

10. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek, hangszerkezelés, technika
– A modális hangsorok, zenei műformák ismerete,
– A különböző zenei stílushoz illő hangzásbeli, billentésbeli megoldások,
– Virtuóz technikai fejlesztés.

Felhasználható tananyag

Scarlatti: Szonáták I–IV. (EMB, Balla)
J. S. Bach: Háronszólamú Invenciók
J. S. Bach: Francia szvitek
Haydn: Szonáták (Urtex ,
Peters) Mozart: Szonáták
Beethoven: Szonáta
Weber: Leichte Meisterwerke für Klavier (Héra –
Sármai) Schubert: Impromtus

Schumann:
Kinderszenen Liszt:
Etűdök (Zempléni)
Chopin: Keringők
Chopin: Mazurkák1
Dohnányi: Induló
Bartók: Mikrokozmosz –V–VI
Bartók: Tizennégy bagatell
Bartók: Három csíkmegyei
népdal Sosztakovics: 3
fantasztikus tánc Grieg: Peer
Gynt szvit
Kurtág–átiratok Machaut–tól J. S. Bach–ig

Követelmény

Képes legyen a tanuló tehetségéhez mérten a mű tudatos interpretációjára.
Legyen állóképessége és biztonságos technikai tudása a tanulónak a nagyobb zenei művek előadásához.

Év végi vizsga anyaga

– Egy etűd, lehetőleg kotta nélkül
– Egy barokk mű, lehetőleg kotta nélkül
– Egy szonáta tétel, kotta nélkül
– Egy szabadon választott mű, kotta nélkül

Követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

Az „A" tagozat végén

A tanuló ismerje
– hangszere múltját, irodalmát és a jelentősebb külföldi és hazai előadóművészeket (pl. Sz. Richter, Rubinstein, Fischer Annie, Cziffra György...),
– a kottában előforduló jelek és zenei műszavak pontos jelentését, különös tekintettel a zongorára vonatkozó speciális utasításokra.
Legyen képes
– technikai és zenei szempontból tudatos, önálló munkára,
– a zongorajáték során előforduló különböző játékmódokat, játékformákat (skála, hármashangzat, futam, kettősfogás, tremolo, trilla, díszítés), billentésfajtákat (legato, staccato, tenuto, leggiero, portato, non legato) a zenei anyaghoz alkalmazni,
– saját kézalkatának megfelelő ujjrendek készítésére,
– a zongorapedálok tudatos használatára,
– a zongoraművek formálására és kifejező előadására. Rendelkezzék
– olyan zenei műveltséggel, amely képessé teszi az értékes zene befogadására,
– az együttzenélés igényével.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein

felül) A tanuló legyen képes
– a zongorázandó anyag kottahű, stílusos, dinamikailag változatos és kifejező előadására,
– skálákat, gyakorlatokat minden hangnemben játszani,
– a különböző játékformákat, játékmódokat a zenei anyagnak megfelelően alkalmazni,
– a zenei karakterek és a hozzájuk kapcsolódó billentésmódok megjelenítésére,
– dinamikailag árnyalt és kifejező hangképzésre,
– a zongorapedálok tudatos és változatos
használatára. Rendelkezzék
– megfelelő hangszeres ügyességgel, virtuozitással,
– biztos memóriával, koncentrálóképességgel,
– megfelelő lapról olvasási készséggel.
A „B” tagozatos tanuló rendelkezzék olyan szintű zongoratudással, hogy zenei képességei alapján – adott esetben – legyen alkalmas szakirányú tanulmányok elkezdésére.

A művészeti záróvizsga követelményei

Művészeti záróvizsga részei

A vizsga gyakorlati részből áll

A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama

Zongora főtárgy
„A” tagozat minimum 10 perc
„B” tagozat minimum 15 erc

A vizsga tartalma

„A” tagozat

A négy stílusból választható három különböző stílusú darab, amiből lehet egy kamaramű.
– Barokk mű, többszólamú szerkesztésű darab vagy szvit–tétel, vagy könnyebb barokk variáció; Händel: Könnyű zongoradarabok Chaconne (EMB 6991 kötetben), Scarlatti: Szonáta C K.513 h
K. 377, (EMB 7817 kötetben) Bach: Francia szvit (EMB 7190) tánctételek nehézségi szintjén.
– Klasszikus szonáta–tétel; Beethoven: Szonáta G Op. 49 (EMB 8152) no 2 I tétel, Beethoven: Szonáta G. Op. 79. (Schott); rondók, variációk, bagatellek Beethoven: Bagatelle C Op. 33 (Peters) nehézségi szintjén.
– Romantikus mű; Schumann: Kinderszenen (EMB 7146), Mendelssohn: Dalok szöveg nélkül (EMB 7354) 14., 19, Chopin: Mazurka g Op. 67 no. 2 (EMB 6877

kötetben, PWM kötetben) nehézségi szintjén.
– XX. századi mű; Bartók: Mikrokozmosz IV. 102 Felhangok, V.130 Falusi tréfa nehézségi szintjén.
A kamaramű kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B" tagozat

Négy különböző stílusú darab, amiből lehet egy kamaramű.
– Egy barokk mű; többszólamú szerkesztésben írt darab vagy szvit–tétel; J. S. Bach: h–moll háromszólamú invenció (EMB 6913), Francia szvit (EMB 7190) Esz Allemande, Courande, Sarabande. Scarlatti: A–dúr szonáta K.453. nehézségi szintjén.
– Egy klasszikus szonáta–tétel; Haydn: Szonáta D Hob. XVI/19 (Peters), Mozart: C–dúr szonáta KV. 309 (EMB 3996 kötetben, EMB 3997 kötetben, Peters kötetben) nehézségi szintjén.
– Romantikus mű; Liszt–Zempléni: Etűd (EMB 766) 2 a, Liszt: Consolation (EMB 12697) Desz nehézségi szintjén.
– XX. századi mű; Bartók: Szonatina (EMB 117), Mikrokozmosz VI (EMB 130) Hat tánc bolgár ritmusban, Debussy: Arabesque (EMB 6029) E nehézségi szintjén.
A kamaramű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

– megfelelés az előírt követelményeknek,
– technikai felkészültség,
– helyes test– és kéztartás,
– hangminőség, billentés,
– pedálhasználat,
– hangszerkezelés,
– artikulációk és díszítések alkalmazása,
– helyes ritmus és tempó,
– előadásmód,
– a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
– memória,
– alkalmazkodóképesség,
– állóképesség.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

Jó minőségű zongora vagy pianínó.
2 darab változtatható magasságú
zongoraszék. 2 darab különböző
magasságú zsámoly.
Metronóm.

Vonós tanszak tantárgya

HEGEDŰ

A hangszerjátéknál a zenei elképzelés és az azt megvalósító technika elválaszthatatlanok. Különösen áll ez a tanulás kezdeti éveire, amikor a zenei appercepció és a hangszeres mozgásérzetek még fejletlenek, s a tanuló valóban csak azt tudja helyesen megszólaltatni hangszerén, amiről intenzív hallási élménye van.

A hegedűtanítás feladatai

Ismertesse meg a tanulókkal
– hangszer lehetőségeit, irodalmát, történetét,
– a hegedű akusztikai sajátosságait,
– a hangszer hangolását,
– a hangszer és a vonó felépítését, részeit,
– a bal kéz játékára és a vonó kezelésére vonatkozó jelzéseket,

– a hangképzés főbb fizikai törvényszerűségeit,
– a különböző ritmusképletekhez szükséges vonóbeosztást,
– a zenei alapkarakterekhez tartozó vonókezelést,
– a hegedűirodalom legkiemelkedőbb alkotó– és előadóművészeit,
– a vonós hangszercsalád többi tagját.

Alakítson ki könnyed hangszerkezelést:
– megfelelő vonóvezetést, balkéz–technikát,
– helyes, test–, hangszer– és kéztartást és tudatosítsa ezeket,
– dinamikailag árnyalt, telt, színes, kifejező hegedűhangot,
– differenciált hangindítást és hanglezárást,
– laza, egyenletes ujj– és kartechnikát,
– a kezek pontosan összehangolt mozgását.

A fentiek eléréséhez gyakoroltasson rendszeresen
– hangsorokat és hangzatokat különböző vonásnemekkel valamennyi húron és fekvésben,
– a felmerülő technikai problémáknak megfelelő mozdulatsorokat, ujj– és vonógyakorlatokat.

Fordítson figyelmet
– a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,
– a különböző vonásnemek elsajátítására,
– a pizzicato–technikára, a pergő–technikára,
– az üveghangok megszólaltatására,
– a megfelelő ujjrendek készítésére és a fekvések alkalmazására,
– a hangköz és akkordjáték sajátosságaira,
– a lapról olvasási készség fejlesztésére,
– a tudatos zenei memorizálásra,
– a művek zeneileg igényes kidolgozására,

– a rendszeres társas muzsikálásra.
Tanítsa meg a tanulókat a hangolási és a legalapvetőbb hangszer–karbantartási feladatokra

Előképző évfolyamok

1. évfolyam (előképző)

Fejlesztési feladatok

A hangszerkezelés fejlesztése, ismeretek átadása
– A foglalkozások anyaga: gyermekdalok, versek, mondókák; a hangszeres játékot előkészítő mozgásgyakorlatok.

Készségfejlesztés
A hangszerjátékra való felkészítés fázisai, valamint a hangszerre irányuló mozgások gyakorlása
– a helyes testtartás kialakítása, tájékozódás a test és végtagok térbeli helyzetéről;
– a helyes légzés felismerése, illetve alkalmazása
– a kar és kéz alapmozgásainak kialakítása, függetlenítése;
– a hangszertartással kapcsolatos érzetek megfigyelése, gyakorlása.

Hangszer nélkül
– emelés – ejtés (fej, kar, kéz, ujjak);

– közelítés – távolítás;
– súlyérzet;
– rotálás, tengelyfogás érzete;
– a hegedű „fészek” megismerése.
A hegedűtartás, vonótartás kialakítása:
– a hangszer pengetéssel való megszólaltatása;
– a vonóval való megszólaltatás elemi formái;
– a billentés, húrváltás, fekvésváltás játékos megalapozása.

Felhasználható tananyag:

Gyermekdalok eljátszása, egyszerűbb népdalok és a Hegedűiskola I. kötetében található egyszerűbb etűdök tanulása.
Kodály: 333
olvasógyakorlat Forrai:
Óvódás énekeskönyv
Dénes – Kállai – Lányi – Mező: Hegedűiskola
I. Sándor – Járdányi – Szervánszky:
Hegedűiskola I. Dénes – Szászné Réger J.:
Hegedű ABC
Szilvay: Színes húrok I.

Követelmény

A hangszerre irányuló mozgások természetes és jó irányú mozgása
A tanulók figyelme irányuljon a hangszer szép hangon való megszólaltatására, és a tiszta intonációra való törekvésre.

Az év végi vizsga anyaga

– Egyéni fejlődéstől függően értékelhető keresztmetszet a hangszerkezelés alapelemeiről.

2. évfolyam (előképző)

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek
– Kottaolvasási ismeretek fejlesztése
– Egész, fél, negyed, nyolcad,és szünetei ismerete
– Módosítójelek
– Dallamsorok felismerése

Hangszerkezelés fejlesztése, készségfejlesztés
– Helyes testhelyzet, hegedűtartás kialakítása
– Billentő mozgás fejlesztése
– A két kéz helyezkedő műveleteinek fejlesztése
– Koncentrált figyelem a tiszta intonáció kialakítására
– Vonókezelési feladatok, vonóbeosztások tudatosítása

Felhasználható tananyag:

30–40 gyakorlat
Sándor – Járdányi – Szervánszky:
Hegedűiskola I. Dénes – Szászné Réger J.:
Hegedű ABC Dénes–Lányi: Hegedűiskola I.
füzet

Követelmény

Tudja a tanuló önállóan elhelyezni a hangszerét és
vonóját Törekedjen a tiszta intonációra
Tudjon kottát olvasni az egyszerűbb gyakorlatoknál

Év végi vizsga anyaga

– Keresztmetszet az év során tanult hangszerkezelési és zenei anyagról, egyéni fejlődéstől függően

Alapfokú évfolyamok „A” tagozat

1. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

A hangszerkezelés fejlesztése, ismeretek átadása
– A helyes testhelyzet és a hegedűtartás kialakítása.
– A bal kar és bal kéz helyezkedő műveletei (súlyérzet, húrváltó és fekvésváltó mozgások, alkar– rotáció).
– A billentő mozgások kialakítása. Tenyérérzet.
– Intonáció a tanult hangkészletben
A helyes vonótartás (húron és húr fölött), a vonóvezetés érzetének kialakítása. Húrsík–érzet, – vonóvezetés üres húrokon és húrpárokon. Húrváltás külön vonóval és kötve.
– Vonókezelési feladatok: játék egész vonóval. A legato és détaché játékmód kialakítása. Vonóbeosztási formák a különböző ritmusképletek megszólaltatásakor.
– A szép hang iránti igény felkeltése – már a pengetés és az első vonóhúzási feladatok során.
– Hangsorok egyszerű vonásnemekkel.

Zenei ismeretek
– Kottaolvasás a tananyag hangkészletén belül.
– Metrum, mérőütés, tempó.
– Ütem: 2/4, 4/4, 3/4.
– Hangjegyértékek: az egész, fél, negyed, nyolcad és szüneteik.

– Nyújtópont a fél és a negyed érték mellett.
– Módosítójelek, előjegyzés.
– Hangközök: szekundok, tercek, tiszta kvart, kvint, oktáv ismerete.
– A hármashangzat fogalma.
– Dallamsorok formai tagolódása. Zenei összefüggések.
– Memóriafejlesztés.

Felhasználható tananyag

Dénes – Lányi – Kállay – Mező:
Hegedűiskola I. Sándor – Járdányi –

Szervánszky: Hegedűiskola I. Dénes –
Szászné Réger J.: Hegedű ABC

Követelmény

Sajátítsa el a természetes mozgásműveleteket, ha kell, a tanár segítségével korrigáljon. Alakuljon ki a tanuló játékkészsége az évfolyamban megjelölt hangkészleten belül egyszerű ritmusok alkalmazásával, mérsékelt tempóban. Olvasson folyamatosan abszolút hangnevekkel, törekedjen a tiszta intonációra. A zeneművek nehézségi szintje pl. Haydn: Dalocska, Lully: Dal.

Az év végi vizsga anyaga

– Két különböző jellegű tanulmány,
– Egy zongorakíséretes darab, lehetőleg kotta nélkül.

2. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok

A hangszerkezelés fejlesztése, ismeretek
átadása A hegedűtartás és vonótartás
fejlesztése.
Ujjgyakorlatok a bal kéz ügyesítésére:
– ejtő – emelő billentés;
– a húrváltó–készség fejlesztése;
– az ujjak nyújtása, csúsztatása;
– a kettősfogások egyszerű formái (terc, szext);
– a fekvésjáték és a vibrato előkészítése;
– vonókezelési feladatok:
– a détaché játékmód fejlesztése különböző vonórészeken,
– legato (2, 4, 8 hang kötésével is), portato, a martelé játékmód előkészítése nyugodt tempóban, éneklő jelleggel; barokk „non legato".
A magyar népdalok játékával kapcsolatos nehezebb vonóbeosztási formák, nagy és kis „nyújtott" és „éles" ritmus, legato.

Zenei ismeretek

– A kottaolvasás továbbfejlesztése.
– A tempó– és dinamikai jelzések ismerete.
– Egyszerű és változó ütemek.

– Hangjegyértékek: nyolcad, triola, tizenhatod
– Hangközök: szekund, terc, kvint.

Felhasználható tananyag

Dénes – Lányi – Kállay – Mező: Hegedűiskola
II. Sándor – Járdányi – Szervánszky:
Hegedűiskola II. Dénes – Szászné Réger J.:
Hegedű ABC
Kodály: Biciniumok

Követelmény

Alakuljon ki a tanuló játékkészsége a 4#, 4b előjegyzésű skálák
hangkészletén belül. Ismerje az új ritmusokat.
Legyen képes a détachét, legatót (2, 4, 8 hang kötését) a tanult hangkészleten belül alkalmazni. Ismerje a dinamikára és a tempóra vonatkozó zenei kifejezéseket.
A zeneművek nehézségi szintje pl. Bartók: Betyárnóta, Rameau: Rigaudon, Schubert: Német tánc.

Az év végi vizsga anyaga

– Két etűd,
– Egy zongorakíséretes darab kotta nélkül.

3. évfolyam „A" tagozat

Fejlesztési feladatok

A hangszerkezelés fejlesztése, ismeretek átadása
– Ujjgyakorlatok a bal kéz ügyesítésére és a helyezkedő–készség fejlesztésére az I. fekvésben
– Játékkészség a II. és III. fekvésben (a közvetítőhang szerepe).
– Kettősfogás–játék: tercek, szextek.
– Dúr és moll hangsorok, akkordfelbontások két oktávon.
– Nagy és kis détaché.
– Martelé a vonó különböző részein.
– A legato fejlesztése, vonáskombinációk.
– Akkordjáték és emelt vonás, a staccato vonások előkészítése.
– A vibrato fejlesztése.
– A hangszer önálló felhangolása.

Zenei ismeretek
– A harmincketted és a szinkópák nehezebb formái.
– Szűkített és bővített hangközök.
– A hármashangzat és fordításai.

– A dominánsszeptim hangzat.
– Tonika, szubdomináns, domináns – hangzatfűzésben.
– Kvintkör, klasszikus periódus.

– Két– és háromtagú kis formák elemzése.
– Ékesítések: előke, utóka, trilla, parántrilla és mordent.
– Memóriafejlesztés.

Felhasználható tananyag

Dénes – Lányi – Mező – Skultéty: Hegedőiskola
III–IV. Sándor – Járdányi – Szervánszky:
Hegedűiskola III. Wohlfahrt: 40 etűd op. 54
(válogatva)
Konyusz: Kettősfogások az első fekvésben
Az ajánlott irodalom jegyzékében található előadási
művek. Kodály: Biciniumok
Pejtsik: Régi kamarazene sorozat: Duók,
Triók Szervánszky: Duók Z. 3083
Mozart: 12 duó K. 487
(válogatva) Bartók: Duók

Követelmény

A tanuló legyen képes az eddig tanult mozgásformák, vonástípusok folyamatos alkalmazására. Ismerje a zenei ékesítések egyszerűbb módozatait: előke, utóka, mordent, trilla.
Törekedjen a tiszta intonációra az első fekvésben (szűkített és bővített hangközök). A tanuló ismerje az egyszerű fekvésváltásokat (azonos ujjak, üres húr alatti fekvésváltások). A zeneművek nehézségi szintje pl. Járdányi: Magyar tánc, Stanley: Allegro grazioso, Händel: Gavotte.

Az év végi vizsga anyaga

– Két etűd (különböző technikai feladatokkal)
– Egy zongorakíséretes mű (lehet koncerttétel, vagy barokk, illetve klasszikus tánctétel), kotta nélkül.

4. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

A hangszerkezelés fejlesztése, ismeretek átadása

– Az előző években jobb és bal kézzel elsajátított elemek összekapcsolása és fejlesztése.
– 1/2 fekvés, II–III. fekvés, fekvésérzet.
– A vibrato fejlesztése
– Dúr és moll skálák két oktávon, fekvésekben, fekvésváltással is.
– A kromatikus játéktechnika fejlesztése.
– Az eddig tanult vonásnemek gyorsítása, alkalmazása összetettebb feladatokban.
– A staccato játékmód, az emelt vonás fejlesztése.
– A dobott vonás (spiccato) előkészítése.
– Az akkordjáték és a kettősfogás–játék fejlesztése első fekvésben.

– A hangindítás, a vonós artikuláció fejlesztése, a fontosabb zenei karakterek megszólaltatásának megalapozása (dolce, risoluto, espressivo).

Zenei ismeretek
– A tempó– és a dinamikai jelzések bővebb ismerete.
– Ütem: 5/4, 5/8, változó ütemek.
– A teljes kvintkör.
– A játszott anyag zenei – formai és harmóniai – elemzése a tanár segítségével.

Felhasználható tananyag

Dénes – Lányi – Mező – Skultéty: Hegedűsiskola III–
IV. Sándor – Járdányi – Szervánszky: Hegedűsiskola
IV/A, B. Kayser: 36 gyakorlat hegedűre op. 20, I.
Wohlfahrt: 60 etűd op. 45, vagy
Wohlfahrt: 40 etűd op. 54 (válogatva)
Konyusz: Kettősfogások az első
fekvésben Pleyel: Duók
Szervánszky: Duók Z.
3083 Mozart: Duók K.
487 Bartók: Duók
Hegedűduók kezdőknek (Vígh)
Kamarazene kezdők számára
(Máriássy) Régi kamarazene
(sorozat): Duók, Triók

Követelmény

Ismerje a tanuló a 1/2 fekvést, a II. és III. fekvést, az egyszerűbb kettősfogásokat és akkordokat. Legyen képes a fekvésekben közlekedni (közvetítőhang).
Tudja az eddig tanult vonásnemeket alkalmazni gyorsabb
tempóban is. Legyen képes az emelt vonós és staccato játékmód
alkalmazására.
Ismerje a játszott zenei anyagban előforduló szakkifejezéseket.
A zeneművek nehézségi szintje pl. Zathureczky: Gyermekeknek, Farkas: Régi magyar táncok, Steibelt: Uno ballo, Mozart: Andantino.

Az év végi vizsga anyaga

– Egy etűd,
– Két zongorakíséretes mű (az egyik lehet kamarazene), lehetőleg kotta nélkül.

5. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

A hangszerkezelés fejlesztése, ismeretek átadása
– Az eddig tanult fekvésekben való jártasság elmélyítése.
– A IV. és V. fekvés elsajátítása, a páros és páratlan számú fekvések egyenrangú fejlesztése.
– Kettősfogás–játék a fekvések alkalmazásával.
– A vibrato fejlesztése (egyenletesség, gyorsaság, folyamatosság).
– Az akkordjáték fejlesztése – játéka könnyebb fekvésváltásokkal is.
– Folyamatos játék dobott vonóval, könnyebb etűdanyagon.

– Az eddig tanult vonásnemek összetettebb alkalmazása, zeneileg árnyaltabbá tétele, a vonós artikuláció fejlesztése.
– Dúr és moll hangsorok, akkordfelbontások két oktávon az V. fekvésig.

Zenei ismeretek
– A hangnemkapcsolatok fokozott ismerete.
– Szűkített és bővített hármashangzat, szűkített szeptimakkord.
– A legalapvetőbb zenei karakterek: dolce, espressivo, risoluto.
– A szonátaforma tematikus és hangnemi elemzése, a barokk szvit felépítése.
– Klasszikus táncok.
– Romantikus karakterdarabok.
– Variációs forma.

Felhasználható tananyag

Dénes – Lányi – Mező – Skultéty: Hegedűiskola
V–VI. Sándor – Járdányi – Szervánszky:
Hegedűiskola V. Kayser: 36 gyakorlat hegedűre
op. 20, I–II.
Dont: Gradus ad Parnassum op.
38, I. Dancla: Etűdök op. 68
Bloch: Hangsoriskola II–
III. Bartók: Duók
Mozart: Duók K. 487
XX. századi kamarazene–művek
A vonós kamarazene iskolája (Pejtsik):
I. II. Négy évszázad könnyű triói Z.
13548

A barokk triószonáta Z. 13549

Követelmény

Ismerje és játssza a dúr és moll hangsorokat (5#, 5b előjegyzésig) két oktávon keresztül az V. fekvésig.
Ismerje a IV. és V. fekvést.
Legyen képes az eddig tanult vonásnemek összetettebb alkalmazására (emelt vonó, dobott vonó, staccato), zeneileg árnyaltabbá tételére, a vonós artikuláció használatára.
Gyorsabb mozgású darabokat is szép hangon, értelmes frazeálással játsszon (bal kéz pergőtechnika).
Alkalmazzon folyamatos vibratót az éneklő jellegű műveknél.
Legyen képes az évfolyam anyagánál könnyebb műveket lapról eljátszani.
A játszandó művek nehézségi szintje pl. Bartók: Gyermekeknek, Pergolesi: Siciliano, Beethoven: Menüett

Az év végi vizsga anyaga

– Egy etűd,
– Egy zongorakíséretes mű lehetőleg kotta nélkül
– Egy kamaramű (tanárral vagy tanulótársaival).

6. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

A hangszerkezelés fejlesztése, ismeretek átadása
– Tájékozódás és játékkészség a VI., VII. fekvésben és félfekvésben.
– Háromoktávos hangsorok akkordfelbontásokkal. A bal kéz mozgékonyságának sokoldalú fejlesztése:
– trilla, pergőtechnika, fekvésváltás (kettősfogásokkal is);
– természetes üveghangok.
A vibrato fejlesztése minden fekvésben.

Zenei ismeretek
– Barokk művek felépítése (szonáta, koncert).
– Szekvenciális szerkesztésmód a barokk művekben.
– Kifejező és stílusos artikuláció.
– A portamento fogalma.
– A XX. századi zene hangzásvilágának ismerete: melodikai, harmóniai sajátosságok, szerkesztési elvek ismerete a játszott művek alapján.

Felhasználható tananyag

Mazas: Études speciales op. 36 I. füzetből

válogatva, Dénes – Lányi – Mező – Skultéty:
Hegedűiskola V–VI. Sándor – Járdányi –
Szervánszky: Hegedűiskola V. Kayser: 36
gyakorlat hegedűre op. 20, I–II.
Dont: Gradus ad Parnassum op.
38, I. Dancla: Etűdök op. 68
Bloch: Hangsoriskola II–
III. Bartók: Duók
Mozart: Duók K. 487
XX. századi kamarazene–művek
A vonós kamarazene iskolája (Pejtsik):
I. II. Négy évszázad könnyű triói Z.
13548
A barokk triószonáta Z. 13549

Követelmény

Rendelkezzék stílustapasztalattal a barokk művek játékában és szerezzen jártasságot a bécsi klasszikus és romantikus művek terén.
Legyen kedve az önálló társas muzsikáláshoz, ambíciója új művek felkutatásához, terjessze ki érdeklődését korunk zenéje iránt.

Az év végi vizsga anyaga

- Egy etűd
– Egy zongorakíséretes előadási darab, lehetőleg kotta nélkül
- Egy kamaramű

Alapfokú évfolyamok „B" tagozat

2. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok

A hangszerkezelés fejlesztése, zenei
ismeretek A vibrato kialakítása, árnyaltabb
dinamika,
A martelé játékmód fejlettebb, differenciáltabb
formái. A hegedűtartás és vonótartás fejlesztése.
Ujjgyakorlatok a bal kéz ügyesítésére:
– ejtő – emelő billentés;
–a húrváltó–készség fejlesztése;
– az ujjak nyújtása, csúsztatása;
– a kettősfogások egyszerű formái (terc, szext);
– a fekvésjáték és a vibrato
előkészítése; Vonókezelési
feladatok:

– a détaché játékmód fejlesztése különböző
vonórészeken, legato (2, 4, 8 hang kötésével is),
portato,
– a martelé játékmód előkészítése nyugodt tempóban, éneklő jelleggel; barokk „non legato”. A magyar népdalok játékával kapcsolatos nehezebb vonóbeosztási formák. Nagy és kis
„nyújtott” és „éles” ritmus, legato is, valamint a szinkópa.

Zenei ismeretek
– A kottaolvasás továbbfejlesztése.
– A tempó– és dinamikai jelzések ismerete.
– Egyszerű és változó ütemek.
– Hangjegyértékek: nyolcad, triola, tizenhatod
– Hangközök: szekund, terc, kvint.

Felhasználható tananyag

Dénes – Lányi – Mező – Skultéty: Hegedűiskola II.; III–IV. II. fejezet:
Fekvéstanulmányok Sándor – Járdányi – Szervánszky: Hegedűiskola II.
Schradieck: Ujjgyakorlatok
Wohlfahrt: 40 etűd op. 54 (válogatva),
vagy Wohlfahrt: 60 etűd op. 45
(válogatva)

Követelmény

A II. és III. fekvés használata könnyebb hangnemekben. Egyszerűbb fekvésváltások, tanult zenei anyag játéka ujjrendváltozattal.
Önálló hangolás.
Hangsorok, népdalok, klasszikus etűdök és összetettebb zenei anyagok kotta nélküli előadása.

Az év végi vizsga anyaga

– Két etűd
– Két zongorakíséretes mű, kotta nélkül.

3. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

A hangszerkezelés fejlesztése, ismeretek átadása
– A fekvésérzet differenciálása, a fekvésváltás készségének fejlesztése, a II. és III. fekvés elsajátítása.
– A vibrato kialakítása, fejlesztése.
– Trilla, a kromatika intonálása, ujjfüggetlenítés.
– A kettősfogás fejlesztése a II. és III. fekvésben (fekvésváltás nélkül).

– Ismerkedés a IV. fekvéssel és a félfekvéssel.
– Hangsorok, akkordfelbontások két oktávon, a tanult fekvésekben, fekvésváltással is.
– Az eddig tanult vonások fejlesztése a vonó különböző részein, vonáskombinációk.
– Lassú, tartott hangok.
– A staccato játékmód fokozatos fejlesztése.
– Az akkordjáték és az emelt vonás előkészítése, majd alkalmazása.
– Természetes üveghangok.
– Tempótartás, a tempó fokozása.

Zenei ismeretek
– A harmincketted és a szinkópák nehezebb formái.
– Szűkített és bővített hangközök.
– A hármashangzat és fordításai.
– A dominánsszeptim hangzat.
– Tonika, szubdomináns, domináns – hangzatfűzésben.
– Kvintkör, klasszikus periódus.
– Két– és háromtagú kis formák elemzése.
– Ékesítések: előke, utóka, trilla, parántrilla és
mordent. Memóriafejlesztés.
– alteráció, hangnemi kitérés, moduláció;
– a főtéma, melléktéma fogalma (koncert vagy szonáta játéka kapcsán);
– a klasszikus periódus;
XX. századi stílusjelenségek.

Felhasználható tananyag

Dénes – Lányi – Mező – Skultéty: Hegedűiskola III–IV.
Sándor – Járdányi – Szervánszky: Hegedűiskola IV/A, B
(válogatva) Sándor: Hegedűiskola III.
Wohlfahrt: 60 etűd op. 45, illetve 40 etűd op. 54 (válogatva)
Kayser: 36 gyakorlat op. 20 I. (a technikailag könnyebb etűdök: 1,
3, 5, 8) Konyusz: Kettősfogások az első fekvésben
Az ajánlott irodalom jegyzékében található
művek. Bartók: Duók
Régi kamarazene (Pejtsik – Szász): Duók,
Triók Pleyel: Duók
Szervánszky: Duók (Z. 3083)

Követelmény

Játsszon a tanuló szép és kifejező hangon.
Billentése legyen mozgékony, rendelkezzen tapintási
érzékenységgel. Rendelkezzen intonációs biztonsággal a tanult
fekvésekben.
Törekedjen a fekvésváltás vonóvezetéssel való ritmikai összehangoltságára.

Alkalmazza helyesen a közvetítőhangokat a gyakorlásban, a vibratot a zene
kifejező megformálása során.

Az év végi vizsga anyaga

– Két különböző jellegű technikai tanulmány – közülük az egyik klasszikus etűd
– Két zongorakíséretes mű kotta nélkül

4. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

A hangszerkezelés fejlesztése, ismeretek átadása
– A tanult fekvésekben való játék elmélyítése, a IV–V. fekvés elsajátítása.
– Ismerkedés a VI–VII. fekvéssel (hangsorok, szekvenciális fekvésváltás–gyakorlatok).
– A páros és páratlan számú fekvések egyenrangú fejlesztése.
– A fekvések összekötése I–V. fekvésig.
– Az akkordjáték fejlesztése: egyszerre megszólaltatott háromszólamú akkordok és egyszerű négyszólamú tört akkordok tanulása.
– Hangsorok 5#–5b előjegyzésig, akkordfelbontásokkal, két oktávon.
– A pergőtechnika, trilla, zenei díszítések alkalmazása.
– A vibrato fejlesztése, kifejezésbeli gazdagítása éneklő művek előadásánál.
– Az eddig tanult vonások gyorsítása, karakterbeli gazdagítása.
– A kettősfogás–játék fejlesztése (fekvésváltással kombinálva is).

Zenei ismeretek
– A tempójelzések bővebb ismerete.
– Ütem: 5/4, 5/8, változó ütem.
– A hangnemkapcsolatok fokozott ismerete.
– Szűkített és bővített hármashangzatok, szűkített szeptimakkord.
– A rondó– és a szonátaforma főbb jellemzői.
– Alapvető zenei karakterek: dolce, espressivo, risoluto, grazioso, marcato.
– Az egészhangú skála.
– A portamento fogalma.

Felhasználható tananyag

Dénes – Lányi – Mező – Skultéty: Hegedűsiskola
III–IV. Dénes– Lányi – Mező – Skultéty:
Hegedűsiskola V–VI. Sándor –Járdányi–
Szervánszky: Hegedűiskola IV/A, B Bloch:
Hangsoriskola II. Z. 1767
Kayser: 36 etűd op. 20 I–II.
Dont: Gradus ad Parnassum op. 38 I.
Dancla: Etűdök op. 68 (válogatva, pl. 2, 4, 6,
1, 9.) Az ajánlott irodalom jegyzékében
található művek.

Követelmény

Játsszon a tanuló felszabadult hangszerkezeléssel, rendelkezzen karakterérzékeny vonótechnikával.

Zenei igénnyel váltson fekvést, igazodjon a játszott mű tempójához és karakteréhez. Vibratója legyen folyamatos, alkalmazza mozgalmasabb zenei anyagon is.
Tudjon könnyebb műveket önállóan megtanulni.
Könnyebb darabokat, valamint zenekari és kamaraművek egyszerűbb szólamait tudja lapról játszani.

Az év végi vizsga anyaga

– Két különböző jellegű technikai tanulmány – közülük az egyik klasszikus etűd
– Két zongorakíséretes mű kotta nélkül.

5. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok

A hangszerkezelés fejlesztése, ismeretek átadása
– A játékkészség fejlesztése I–VII. fekvésig.
– Hangsorok és akkordfelbontások három oktávon.
– A bal kéz biztonságának és minden irányú mozgékonyságának fejlesztése.
– Pergőtechnika.
– A fekvésváltás, trilla, vibrato fejlesztése, kettősfogás, természetes és mesterséges üveghang.
– A tanult vonásnemek, vonáskombinációk fejlesztése, a gyorsasági készség fokozása.
– Spiccato játék középtempóban.
– Célszerű ujjrend megválasztása a zenei kifejezés szolgálatában.

Zenei ismeretek
– A ciklikus művek felépítése, a barokk szonáta és koncert tematikus és hangnemi elemzése. – Szekvenciális szerkesztés a barokk művekben.
– A bécsi klasszikusok játékához vezető könnyedebb játékmód kialakítása.
– Romantikus hangszeres dalok, karakterdarabok.
– Ismerkedés korunk zenéjével.

Felhasználható tananyag

Dénes – Lányi – Mező – Skultéty: Hegedűsiskola
V–VI. Kayser: 36 etűd op. 20 II.
Dont: Gradus ad Parnassum op. 38
II. Dancla: Etűdök op. 68
Ševeík: Fekvésváltások op. 8

Bloch: Hangsoriskola II–III. Z. 1767–68
Feigerl: 24 gyakorlat I. (a könnyebbek közül
válogatva) Mazas: Études speciales op. 36, I.
Régi kamarazene (Pejtsik–Szász): Duók,
Triók Bartók: Duók
Lendvay: Duók (Z. 13224)
Szokolay: Magyar gyermekdalok (két és három hegedűre) (Z.
7254) Kiss Zs.: Duók Z. 12565
Reményi: Duók Z. 13247, (Z. 12567)

Követelmény

Memóriafejlesztés: hosszabb terjedelmű művek megtanulása fejből (etűdök is).
Az eddig tanult technikai elemeket alkalmazza a tanuló érzékeny, kifejező, a mű karakteréhez igazodó egyéni hangvételben.
Legyen képes virtuóz jellegű művek előadására
Az év folyamán több alkalommal szerepeljen hangversenyen.

Az év végi vizsga anyaga

– Két etűd (közülük az egyik klasszikus etűd),
– Két zongorakíséretes mű – az egyik vagy koncert, vagy szonáta, egy kotta nélkül

6. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok

A hangszerkezelés fejlesztése, ismeretek átadása
– A játékkészség fejlesztése I–VII. fekvésig.
– Hangsorok és akkordfelbontások három oktávon, terc–, szext és oktávskálák két oktávon; az ujjrendi formák bővítése a zenei kifejezés szolgálatában („kúszó ujjrend", ujjazatos kromatika).
– A bal kéz biztonságának és minden irányú mozgékonyságának fejlesztése.
– Pergőtechnika.
– A fekvésváltás, trilla, vibrato fejlesztése, kettősfogás, természetes és mesterséges üveghang.
– A tanult vonásnemek, vonáskombinációk fejlesztése, a gyorsasági készség fokozása.
– Spiccato játék középtempóban.
– Célszerű ujjrend megválasztása a zenei kifejezés szolgálatában.

Zenei ismeretek
– A ciklikus művek felépítése, a barokk szonáta és koncert tematikus és hangnemi elemzése, szekvenciális szerkesztés a barokk művekben.
– A bécsi klasszikusok játékához vezető könnyedebb játékmód kialakítása.
– Romantikus hangszeres dalok, karakterdarabok.
– Ismerkedés korunk zenéjével.
– Az elérendő készségszintet az évfolyam technikai és zenei anyaga jelöli meg.

– Az értőbb, önálló előadáshoz szükséges zenei összefüggések, stílusjegyek, szakkifejezések ismeretének kibővítése.

Felhasználható tananyag

Dénes – Lányi – Mező – Skultéty: Hegedűiskola V–VI.,
II. rész Bloch: Hangsoriskola II–III. Z. 1767–68
Mazas: Études speciales op. 36, I. Études brillantes op. 36 II. (a lehetőségek szerint) Dont: 24 előkészítő gyakorlat op. 37 (a könnyebbek közül)
Kayser: 36 etűd op. 20, III.
Ševčík: Fekvésváltás op. 8
Ševčík: Trillagyakorlatok
op. 7

Követelmény

A tanuló hangszerkezelése legyen perspektivikusan megalapozott.

Legyen képes tudatos helyezkedő–műveletekre a tiszta intonáció érdekében.
A fekvésváltásokat és a vibratót a zenei folyamatokba illesztve, zavartalanul tudja megoldani. Az alapvonásokat tudja hajlékony, szép hangon játszani.
Tudjon önállóan megtanulni technikai felkészültségének megfelelő műveket, megfelelő zenei karakterekkel és dinamikai árnyalásokkal.
Alakuljon ki jártassága a technikai és zenei szempontból célszerű ujjrendek megválasztásában.

Az év végi vizsga anyaga

– Két etűd,
– Egy koncerttétel vagy egy zongorakíséretes darab (a koncerttétel helyett lehet szonáta I–II. tételt játszani) kotta nélkül.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A tanuló ismerje
– a hangszer és a vonó felépítését, részeit, hangszerének gondozását és megóvását,
– a fontosabb tempó– és karakterjelzéseket, valamint a dinamikára vonatkozó jeleket,
– a bal kéz játékára és a vonó kezelésére vonatkozó jelzéseket,
– a hangsorok előjegyzését és ujjrendjét,
–a hangképzés főbb fiziológiai törvényszerűségeit (a vonás iránya, a vonó sebességének nyomásának és a lábtól való távolságának összefüggése),
– a gyakran előforduló ritmusképletekhez szükséges vonóbeosztást,
– a zenei alapkarakterekhez (dolce, grazioso, espressivo, risoluto) tartozó vonókezelést,
– a tanult anyagban előforduló tempó– és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,

– a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat.
Legyen képes
– a zenei anyagot életkora és egyéni képességei, illetve készsége szintjén kotta– és stílushűen, értelmesen tagolva, a zene folyamatát és összefüggéseit érzékeltetve, kifejezően megszólaltatni,
– ujjrenddel és vonásjelzéssel gondosan ellátott, könnyebb zenei anyagot mérsékelt tempóban lapról eljátszani,
– szokatlan nehézséget nem támasztó könnyebb művet ujjrenddel és vonásjelzéssel ellátni,
– technikai eszközeit a stílusos és kifejező játék szolgálatába állítani,
– tájékozódni, szabad fekvésváltással közlekedni a fogólapon, törekedve az igényes intonációra,
– az alapvonások, valamint a dallamnak, a ritmusnak, a dinamikának megfelelő vonóbeosztás alkalmazására,
– szép hangon való, karakteres előadásra,
– a megismert mozgások, izomérzetek felidézésére, tudatos alkalmazására.
Kottaolvasási készsége legyen olyan szintű, hogy belső elképzelés vezesse játékát.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes tudásáról számot adni az alábbiak koncertszerű bemutatásával:
– Háromoktávos skála, akkordfelbontásokkal,
– Két szabadon választott etűd,
– Egy versenyműű saroktétele,

– Egy barokk szonáta lassú és gyors tétele, vagy egy lassú és egy élénk tempójú előadási darab. A választott etűdök tartalmazzanak egymástól eltérő technikai feladatokat.

Művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati részből áll

A vizsga tantárgya és időtartama

Hegedű főtárgy
„A”tagozat minimum 10 perc
„B” tagozat minimum 10 perc

A vizsga

tartalma A”

tagozat

– Egy etűd; Dénes: V–VI. Hegedűiskola (EMB 7111), vagy Dancla op. 68 (EMB 7918) 2., 9.,
14., vagy Dont op. 38 (EMB 2214, EMB 2215, EMB 2216), vagy Mazas: Études speciales op.
36.1 (EMB 2244) 2., 8., 9. nehézségi szintjén.
– Két különböző karakterű előadási darab, koncert–tétel, vagy szonáta–tétel; Beethoven: Menuett (PWM) és Trió (Peters), Rameau: Gavotte (EMB 4535 kötetben), Dancla: Variációk–sorozat, Vivaldi: G–dúr koncert (EMB, Ricordi, Peters, PWM) I. tétel, Seitz: D–dúr koncert (Peters) I.
tétel, Corelli: e–moll, A–dúr szonáta (EMB 12050 kötetben, EMB 12051 kötetben, EMB 12265 kötetben) nehézségi szintjén.
A vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B" tagozat

– Két különböző technikai követelményt tartalmazó etűd, a játék technikai biztonságának felmérésére; Dont op. 68/12., 15., Mazas: Études speciales op. 36. I (EMB 2244) 2., 7., 9., 15.,
17., 18., Mazas: Études brillantes op. 36. II. (EMB 2245) nehézségi szintjén.
– Karakteretűd a zenei kifejezés felmérésére; Dont: 24 előkészítő gyakorlat op. 37 (EMB 2604), a könnyebbek szintjén.
– Egy előadási darab vagy barokk szonáta tételpár (lassú–gyors); Boyce: Matelotte (EMB 2751 kötetben), Járdányi: Magyar tánc (EMB 3236). Wieniawski: Kuyawiak (EMB 8001) nehézségi szintjén.
– Egy koncert– vagy szonáta–tétel; Komarovszkij: A–dúr koncert (Peters) I. tétel, Vivaldi: a– moll Koncert (EMB, Ricordi, Peters, PWM) I. tétel Accolay: a–moll koncert (PWM), Seitz: g– moll koncert op. 12 no. 3 (PWM, Music Sales) I. tétel, Dancla: Concert–solo op. 77 no. 2, 3 Telemann: A–dúr szonáta, Händel: E–dúr Szonáta (EMB 12309) nehézségi szintjén.
A vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

– megfelelés az előírt követelményeknek,
– technikai felkészültség,
– helyes testtartás, hangszertartás,
– hangképzés,

– intonáció,
– a vibrato helyes alkalmazása,
– hangszerkezelés,
– artikulációk és díszítések alkalmazása,
– helyes ritmus és tempó,
– előadásmód,
– a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
– memória,
– alkalmazkodóképesség,
– állóképesség.

Továbbképző évfolyamok „A” tagozat

A továbbképző évfolyamok fő célja a zenei műveltség elmélyítése és a zenélési kedv ébrentartása.

7. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

– A hajlékony hang kialakítása,
– Alapvonások (legato, martele, detache) kidolgozása,
– A fekvésváltás könnye alkalmazása,
– A húrváltó mozgások fejlesztése.

Felhasználható tananyag

Mazas: Études speciales op. 36,
I. Mazas: Études brillantes op.
36, II. Feigerl: 24 Etüd
Kayser: Etüdök III.
Block: Hangsoriskola
Vivaldi: G–dúr
Koncert
Haydn: D–dúr Koncert
no.2. Komarovszkij: A–dúr
Koncert Händel: E–dúr
Szonáta Corelli: e–moll
Szonáta Haydn: Menüett
D–dúr, F–dúr Vivaldi:
Siciliano
Rubinstein: Polka

Követelmény

Legyen képes a tanuló a zenei karakterek alkalmazására, a dinamikai váltásokra, a tempók helyes megválasztására

Az év végi vizsga anyaga

– Egy etűd

– Egy előadási darab (választható koncerttétel, szonáta vagy kamaraműű) lehetőleg kotta nélkül.

8. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok
– Jobbkéz mozgásainak fejlesztése (különösen a vonóbeosztással kombinált vonásoknál)
– A tanuló legyen jártas a barokk zene hangzásvilágában

Követelmény
Legyen képes oldott és rugalmas billentésre a magasabb
fekvésben is. A fekvésváltás legyen könnyed és folyamatos
A tanuló tudjon tisztán intonálni a magasabb fekvésben is

Felhasználható tananyag

Mazas: Études speciales op. 36, I.
Mazas: Études brillantes op. 36,
II. Dont: 24 előkészítő gyakorlat
op. 37
Kayser: 36 etűd op. 20, III.
Vivaldi: e–moll, E–dúr
Koncert Vivaldi: d–moll
Kettősverseny Stamitz: B–
dúr Koncert
Händel: g–moll Szonáta
Corelli: A–dúr Szonáta
Mozart: Albumok
(Dobszay)
Veracini: Largo (Remekművek
sorozat) Járdányi: Magyar tánc
Bartók: Duók

Év végi vizsga anyaga

– Egy etűd,
– Egy előadási darab, vagy koncert, vagy szonáta tétel lehetőleg kotta nélkül.

9. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladat

– A korábbiakban elsajátított zenei és technikai eszközök alkalmazási készségének további finomítása
– A bécsi klasszika jellegzetes formáinak megismerése

Felhasználható tananyag

Mazas: Études speciales op. 36,

II. Feigerl: II. Füzet
Block: Skálák

Schradieck:
Ujjgyakorlatok Bach: a–
moll Koncert
Mozart: D–dúr (Adelaide)
Koncert Stamik: B–dúr Koncert
Beriot: a–moll
Koncert Tartini: F–
dúr Szonáta Händel:
A–dúr Szonáta
Schubert: A méh
Gluck: Melódia (Remekművek
sorozat) Wieniawsky: Legenda
Beethoven: Romanc (F
dúr) Bartók: Szonatina
Vivaldi: d–moll
Kettősverseny Stamitz: B–
dúr Koncert Händel: g–moll
Szonáta Corelli: A–dúr
Szonáta Mozart: Albumok
(Dobszay)
Veracini: Largo (Remekművek
sorozat) Járdányi: Magyar tánc
Bartók: Duók

Követelmény

Legyen a tanuló intonációs biztonsága fejlett a magasabb fekvésekben is. Tudjon hangszerén folyamatosan pergő trillát játszani.

Év végi vizsga anyaga

– Egy etűd,
– Egy előadási darab, vagy koncert, vagy szonáta tétel lehetőleg kotta nélkül.

10. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

– Zenei karakterek és a hozzá tartozó virtuózabb vonásfajták játéka,
– Gyorsabb tempójú futamok fejlesztése,
– Hangképzése a zenei kifejezést szolgálja.

Felhasználható tananyag

Mazas: Études brillante
II. Feigerl: Etüdök
Block: Skálák
Schradieck:
Ujjgyakorlatok Bach: E–
dúr Koncert Mozart: G–
dúr Koncert Spohr: d–moll
Koncert Kabalevszkij: C–
dúr Koncert
Tartini: 12 fantázia
szólóhegedűre Locatelli: g–
moll Szonáta

Bach: E–dúr Partita
Bruck: Air
Rachmanyivov:
Vocalise Bartók:
Szonatina
Bartók: Román népi táncok

Követelmény

Legyen képes hangszertechnikájának önálló fejlesztésére.
Tudjon önállóan ujjazatot és vonásnemet változtatni a zenei kifejezés szolgálatában.

Év végi vizsga anyaga

– Egy etűd,
– Egy előadási darab, vagy koncert, vagy szonáta tétel, lehetőleg kotta nélkül.

Továbbképző évfolyamok „B”tagozat

7. évfolyam „B”tagozat

Fejlesztési feladatok

– Billentés alapformáinak tudatos alkalmazása
– Húr és vonóváltás műveleteinek előkészítése, fejlesztése

Felhasználható tananyaga

Mazas: Études speciales op. 36, I.
Mazas: Études brillantes op. 36,
II. Feigerl: 24 Etüd
Kayser:Etüdök III.
Dont: Etüdök op.

37 Block:
Skálaiskola
Vivaldi: a–moll, d–moll
Koncert Haydn: G–dúr Koncert
Viotti: G–dúr Koncert
Händel: g–moll, F–dúr
Szonáta Corelli: e–moll
Szonáta Dancla: Solo I., II
Vivaldi:
Siciliano
Farkas:
Szonatina
Bartók: Duók

Követelmény

Legyen képes a tiszta intonáció érdekében a balkéz tudatos helyezkedő műveleteire. Tudjon alapvonásokat hajlékony, szép hangon játszani. Legyen képes a megfelelő dinamikai váltásokra.

Az év végi vizsga anyaga

– Egy etűd,
– Két előadási darab – koncert, vagy szonáta tétel, az egyik kotta nélkül.

8. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

– Oldott és rugalmas billentés kialakítása,
– Könnyed és folyamatos fekvésváltás,
– Ritmikus pergőjáték.

Felhasználható tananyaga

Mazas: Études speciales op. 36, I.
II. Feigerl: 24 Etüd
Kayser: Etüdök
III. Dont: Etüdök
op. 37
Sevčik: Trilla és fekvésváltás
gyakorlat Flesch: Hangsoriskola
Bach: a–moll E–dúr
Koncert Haydn: G–dúr
Koncert Stamic: B–dúr
Koncert Händel: Szonáták

Tartini: Szonáták
Veracini: Szonáták
Brahms: A–dúr
Keringő Smetana:
Hazámról
Gluck: Melódia
(Remekművek) Franceour:
Sicilien és Rigaudon Bartók:
Duók

Követelmény

Legyen képes hangszerén az alsó 5 fekvésben oldott és rugalmas billentésre. Könnyed és folyamatos fekvésváltás.
Ritmikus pergőjáték.

Az év végi vizsga anyaga

– Egy etűd,
– Két előadási darab, koncert, vagy szonáta tétel, az egyik kotta nélkül.

9. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok

– Kombinált vonások gyorsabb alkalmazása
– Különböző fajta dobott és emelt vonások játéka

Felhasználható tananyag

Kreutzer: 42 Etüd
Roda: 24 Caprices
Dancla: Etüdök op.
73
Sevčik: Trilla és fekvésváltás
gyakorlat Sevčik: Vonótechnika 40
variáció Flesch: Hangsoriskola
Bach: E–dúr Koncert
Mozart: G–dúr Koncert
Spohr: d–moll Koncert
Bruch: g–moll Koncert
Tartini: g–moll
Szonáta Veracini: e–
moll Szonáta Bach:

Partita
Smetana:
Hazámról
Beethoven:
Romanc
Kreisler: Schön
Rosmaria Bartók: Duók

Követelmény

A tanuló intonációs biztonsága terjedjen ki a fogólap egész területére. Tudjon folyamatos pergő trillát játszani.
Legyen képes hangszerén átélni a játszott művek érzelmi tartalmát.

Az év végi vizsga anyaga

– Egy etűd,
– Két előadási darab, koncert, vagy szonáta tétel, az egyik kotta nélkül.

10. évfolyam „B" tagozat

Fejlesztési feladatok

– Gyors tempójú futamok,
– Kettősfogás–játékok fejlesztése (terc, szext, oktáv),
– Kromatikus skálák.

Felhasználható tananyag

Kreutzer: 42 Etüd

Roda: 24 Caprices
Hubay: Etudes de
Violin
Sevčik: Trilla és fekvésváltás gyakorlat Schradieck: Fekvésváltásgyakorlat op.8 Vivaldi: Négy évszak–ból
Mozart: D–dúr, A–dúr
koncert Telemann: 12
Szólófantázia Bach: E–dúr
Hegedűverseny Mozart: G–
dúr Hegedűverseny Spohr:

d–moll Hegedűverseny
Bruch: g–moll
Hegedűverseny Tartini: g–
moll Szonáta Veracini: e–
moll Szonáta Bach: Partita
Smetana: Hazámról
Beethoven: Romanc (F–
dúr) Kreisler: Preludium és
Allegro De Falla: Spanyol
Tánc

Követelmény

Legyen képes egyéni adottságainak megfelelően művészi szándékú kifejezésre, a gazdagabb hangszínek és karakterek megvalósítására.
Hangképzése legyen kifejező és árnyalt a zenei megformálás és hangvétel szuggesztivitásának természetes kialakítására

Az év végi vizsga anyaga

– Egy etűd,
– Két előadási darab, koncert, vagy szonáta tétel, az egyik kotta nélkül.

Követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

Az „A" tagozat végén

Ismerje a tanuló és tudja alkalmazni a virtuózabb
vonásfajtákat. Legyen képes:
– a zenei kifejezés szolgálatába állítva a játék folyamata alatt is tudatosan irányítani, szabályozni hangszeres műveleteit,
– kettősfogás–meneteket kötött formában és külön vonással, détachéval is megoldani,
– egyenletes futamokat megszólaltatni,
– mindenkor kifejező és dinamikailag gazdagon árnyalt hangképzéssel játszani,
– egyéni adottságai szintjén olyan művészi szándékú kifejezésmódra, amely összefüggő egységben tükrözi zenei tudása és képzelőereje fejlettségét, hangszeres felkészültségét, valamint előadókészségének érettségét.

A „B" tagozat végén (az „A" tagozat követelményein

felül) A tanuló legyen képes
– természetes, oldott hangszerkezelésre,

– a különböző hangsorokat 3 oktávon keresztül akkordfelbontásokkal, tisztán, ritmikusan, élénk tempóban játszani,
– különböző módon vibrálni,
– a jobb és bal kéz játékának összehangolására,

– a legfontosabb zenei alapkarakterek megjelenítésére és a hozzájuk kapcsolódó alapvonások alkalmazására,
– dinamikailag árnyalt és kifejező
hangképzésre. Rendelkezzék
– képzett hallással,
– biztos memóriával,
– koncentrálóképességgel,
– megfelelő lapról olvasási készséggel.

A művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati részből áll

A vizsga tantárgya és időtartama

Hegedű főtárgy
„A” tagozat minimum 10 perc
„B” tagozat minimum 10 perc

„A” tagozat

– Két különböző karakterű zongorakíséretes mű (barokk szonáta két tétele, vagy egy versenymű két tétele, vagy egy gyors és egy lassú tempójú előadási darab), az egyik lehet kamaramű is (pl. Bartók: Hegedűduók).
A kamaramű kivételével a vizsgaanyagot kotta lehetőleg nélkül kell játszani.

„B” tagozat

– Két etűd; Mazas: Études brillantes op. 36. II., (EMB 2245) Dont: 24 előkészítő gyakorlat op. 37 (EMB 2604), Kreutzer: 42 gyakorlat (EMB 2560), Rode: 24 Caprices (EMB 2453) /2., 7., 10. nehézségi szintjén.
– Barokk szonáta két tétele; Händel: g–moll (EMB 12309 kötetben), D–dúr (EMB 12309 kötetben), A–dúr szonáta (EMB 12309 kötetben) nehézségi szintjén.
– Egy koncert–tétel, vagy előadási darab; Bach: a–moll (EMB 1600), E–dúr (EMB 1601), Haydn: C–dúr (Peters), Mozart: D–dúr – Adelaide, Beriot: a–moll op. 104 (Peters) koncertek 1. tétele, Raff: Cavatine (EMB 13745), Fiocco: Allegro (EMB 3558 kötetben), Beethoven: F–dúr románc (EMB 13494), Weiner: Rókatánc (EMB) nehézségi szintjén.
A vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

– megfelelés az előírt követelményeknek,
– technikai felkészültség,
– helyes testtartás, hangszertartás,
– hangképzés,

– intonáció,
– a vibrato helyes alkalmazása,
– hangszerkezelés,
– artikulációk és díszítések alkalmazása,
– helyes ritmus és tempó,
– előadásmód,
– a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
– memória,
– alkalmazkodóképesség,
– állóképesség.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

Megfelelő számú, méretű és minőségű hegedű tartozékokkal (vonó, tok, gyanta) Hangszerenként évente legalább két garnitúra húr.
Megfelelő minőségű zongora vagy
pianínó Lehetőleg a teljes alakot
visszaadó tükör Legalább 2 darab
kottatartó
Metronóm

Kötelező tantárgyak tantervei

SZOLFÉZS KÖTELEZŐ 4. évfolyamig

A szolfézsnak, mint kötelező tantárgynak két előképző és négy alapfokú évfolyama van, követelményei megegyeznek a szolfézs tantárgy azonos évfolyamainak követelményeivel. Az előképző évfolyamok elvégzése nem kötelező. A 4. évfolyam végén alapvizsga tehető.

A szolfézstanítás – a hangszertanítással szerves egységben – a zene megszerettetését, megértését, valamint a későbbi öntevékeny muzsikálás és zenehallgatás iránti igény kialakulását kívánja megalapozni.
A zeneművek élményt nyújtó megismerésén és megértésén túl a tantárgy sajátosságából

adódóan a hangsúly a tanítás folyamatában a zenei ismeretek elsajátíttatására, a képesség– és

készségfejlesztésre, a kreativitás és a tudás alkalmazásának kimunkálására kerül.
A végső cél a globális zenei látásmód és gondolkozás alapjainak kialakítása, elindítása az alapfokú szolfézstanításban is: „A tanuló, hallja, amit lát és lássa, amit hall!" (Kodály Zoltán)
A tantervi program e cél elérését kívánja segíteni azzal, hogy az általános zenei képességek fejlesztését és a zenei alapismeretek elsajátítását pedagógiai folyamattá szervezi.
Külön figyelmet fordít arra, hogy e tevékenység gazdagítsa a tanulót a zene megszólaltatásának és befogadásának örömével.

A szolfézstanítás célja, feladata:

A tanulók zenei készségeinek kiművelése, képességeik fejlesztése és ismereteik bővítése az alábbi területeken:

– belső hallás
– ritmus–metrum,
– tiszta intonáció,
– tájékozódás a magassági viszonyokban (relációk, hangközök),
– dallamhallás,
– többszólamúság
– harmóniaazonosítás
– zenei olvasás – írás,
– zenei szerkezet (forma),
– zenei memória,
– zenehallgatás (zeneértés)
– a kreativitás fejlesztése, – rögtönzés,
– a megszerzett tudás alkalmazása,
– a hangszertanulás segítése,
– a zenei szaknyelv legfontosabb kifejezéseinek megismertetése,
– a zenei műveltség igényének kialakítása,
– a társművészetek iránti nyitottság megalapozása
– a zenei pályára készülő tanulók felkészítése a továbbtanulásra
– a tanulók személyiségének erkölcsi és szellemi formálása; nemzeti identitástudatuk megerősítése, érzelemviláguk kibontakoztatása

Rendelkezzék a tanuló

– olyan késztetéssel, mely a választott – eddig tanult – muzsikálási formát élete szerves részévé teszi,
– a tanulmányai során elsajátított készség–, jártasság–, ismeret–repertoárral, melyek eszközt biztosítanak a zene belső elképzeléséhez, értelmezéséhez, stílusos megszólaltatásához,
– olyan zenei áttekintőképességgel, melynek birtokában önállóan meg tudja oldani a

képesség– készség szintjének megfelelő zenei feladatokat,
– biztos zenei ízléssel és ítélő képességgel és
– a zene iránti elkötelezettséggel.

Előképző évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

– Zenei élményanyag gyűjtése énekléssel és játékkal.
– A zene megszerettetése, örömteli művelése.
– A figyelmes zenehallgatás kezdeti lépéseinek kimunkálása.

Az éneklési készség fejlesztése
– Helyes testtartás, levegővétel.
– Kezdőhang átvétele.
– Megfelelő tempóválasztás és tempótartás.
– Éneklés játékkal.
– Éneklés szöveggel emlékezetből.
– Ismert dallami fordulatok éneklése kézjelekkel.
– Önálló dalkezdés.

Ritmikai ismeretek, készségfejlesztés
– Egyenletes járással ritmusmotívumok megszólaltatása.
– A ritmusértékek neveinek, jeleinek és gyakorlóneveinek elsajátítása: negyed, nyolcad és negyed szünet értékekkel.
– 2/4–es ütem.
– Ütemvonal, záróvonal, ismétlőjel.
– A „belső mérés” kialakítása.
– Ritmusmotívumok hangoztatása, visszatapsolása, olvasása, ütemekbe helyezése.
– Dalfelismerés ritmusról, ritmusfelismerés dallamról.
– A különböző tempók közötti különbségek érzékelése.

Dallami ismeretek, készségfejlesztés
– Daltanulás játékkal együtt.
– A belső hallás kialakításának kezdeti lépései.
– Hangmagasság–megfigyelés, magas és mély képzet kialakítása.
– A relatív szolmizáció bevezetése (pentaton, pentachord hangkészletben).
– A dallami jelrendszerek: kéz–, betűjel, hangjegy.
– Hanglépcső, vonalrendszer.
– Az elsajátított hangkészleteken belüli rövid dallamfordulatok kiemelése, gyakorlása.
– Dalfelismerés, dallambújtatás.

A kétszólamúság előkészítése
– Felelgetős játékok, dal és mérő (ritmusosztinátók, ritmuskíséretek, egyszerű dallamosztinátók).

Rögtönzés

– Ritmussorok kiegészítése.
– Kérdés, felelet.
– Mondókák, versek, ritmusok megszólaltatása énekléssel.
– Mozgás és játék rögtönzése.

Zenehallgatás

– A zeneértő és –érző képesség fejlesztése.
– Aktív (előkészített) zenehallgatás.
– Alapvető tempó különbségek megfigyelése (gyors–lassú).
– Zajok– zörejek, zenei hang.
– Hangszínek (hangerő) megfigyelése és megkülönböztetése, hangszerek hangjainak felismerése.
– Zenei hangulatok – karakterek hallás utáni megfigyelése.
– A többször hallgatott zeneművek felismerése.

Felhasználható tananyag

Magyar népi mondókák, gyermekversek, gyermekjátékok,
gyermekdalok Zeneszerzők kicsinyeknek írt dalai
Rokon népek dalai
Horváth Istvánné – Smid Anna: Csicsergő 1.(tankönyv, munkafüzet és útmutató) Horváth Guidóné: Utazás a zene birodalmába (könyv és munkafüzet, tanmenet)
József Andrásné – Szmrecsányi Magda: Zenei előképző (tankönyv és munkafüzet, Útmutató)
P. Vesztróczy Judit: Zenei előképző (Ifjúsági Lapkiadó: Muzsikáljunk együtt I.)
P. Vesztróczy Judit: Zenei ABC
kicsinyeknek Kodály Zoltán: Kis emberek
dalai
Kodály Zoltán: 333
olvasógyakorlat Forrai Katalin:
Ének az óvodában Forrai
Katalin: Jár a baba
Forrai Katalin: Európai gyermekdalok
Törzsök Béla: Zenehallgatás az óvodában
Rimóczy Gáborné: Fecske mese (Debrecen, Művelődési Központ kiadványa) Dobszay László: A magyar dal könyve
Weöres Sándor: Magyar etűdök
Weöres Sándor: Ha a világ rigó
lenne
Cini–cini muzsika (Óvodások verseskönyve)
Szabó Helga – Réber László: Te is tudsz
énekelni
Szabó Helga: Irány a zene birodalma (MR kiadványa)
Lajtha László: Játékország (a Lajtha László Zeneiskola reprint kiadványa) Borsai I. – Haider E.: Magyar népi gyermekjátékok
Kiss Áron: Gyermekjáték

gyűjtemény Dimény Judit: Hang–
játék

Ajánlott zenehallgatási anyag:
Magyar gyermekdalok és népdalok, népdalfeldolgozások, más népek gyermekdalai szóló–, kíséretes– vagy kórusfeldolgozásban.
Hangszeres szemelvények (karakter–, mesedarabok) lehetőleg élő előadásban.

Követelmények

A „belső" lüktetés fejlesztése.
Az egyenletes lüktetés és a dalritmus különbségeinek megéreztetése.
A negyed, páros nyolcad és a negyed szünet ritmusjeleinek folyamatos olvasása gyakorlónevekkel.
A törzshangok szolmizációs nevének, kézjeleinek ismerete.
A zenére figyelés valamint együttműködési képesség a játékban, éneklésben.

Az év végi vizsga anyaga

– A tanult dalok, gyermekjátékok, ritmus– és dallami elemek, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával.

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

– Zenei élményanyag gyűjtése énekléssel, játékkal.
– A magyar gyermekjátékok, dalok és népdalok – mint zenei anyanyelvünk és néphagyományunk – megismerése.
– A zenei készségek megalapozása a 7–9 éves korú gyermekek hangszertanulásához.
– Felkészítés a hangszerválasztásra, a zenére figyelés, a zenehallgatási élmény megteremtése.

Az éneklési készség fejlesztése
– A tiszta intonáció, a helyes zenei hangsúlyok kialakítása.
– A kifejező éneklés igényének felkeltése.

Ritmikai ismeretek, készségfejlesztés
– Az egyenletes lüktetés és az ütempárok megéreztetése mozgással (ütemezéssel).
– A negyed, nyolcad, fél, egész, pontozott negyed és fél és egész értékek, szünetjeleik, a szinkópa, éles és nyújtott ritmus elsajátítása gyakorló és zenei nevekkel, jelekkel.
– 2/4–es ütem.
– a 3/4–es lüktetés megéreztetése.
– Szövegek ritmusának megfejtése.
– Ritmusmotívumok olvasása, felismerése.
– Az ütemhangsúlyok érzékeltetése.
– Metrum és ritmus egyidejű megfigyelése.

– Osztinátó, majd ritmuskíséret ismert dalokhoz.
– Ritmusgyakorlatok.

Dallami ismeretek, készségfejlesztés
– Daltanulás játékkal együtt, illetve hallás után.
– A magas és mély képzet kialakítása.
– A szolmizációs relációk elsajátítása (hétfokúság).
– A dallami jelrendszerek ismerete.
– A szolmizációs hangok kézjele, betűjele és helye a vonalrendszeren.
– Dallamfordulatok gyakorlása a pentaton és hétfokú hangkészletekben.
– Éneklés kézjel után, olvasás betűkottáról és ötvonalas rendszerben kulcs nélkül.
– Dallamfordulatok visszaéneklése.
– Memorizálás hallás után.
– A belső hallás fejlesztése.

A kétszólamúság előkészítése
– Dal és mérő.
– Felelgetős játékok.
– Ritmusosztinátók, ritmuskíséretek.
– Egyszerű dallamosztinátók (dudakíséret).
– Kétszólamú (igen könnyű) gyakorlatok kézjelekről.
– Igen könnyű kánonok – a csoport képességei szerint.
– Kétszólamú ritmusok, ének–kopogós „játékok”.
– Ének, járás, taps, ütőhangszerek kíséretével, változatos csoportosításban.

Zenei ismeretek*:*
– Hangközök fogalmának bevezetése, kis– és nagy szekund, tiszta oktáv, tiszta kvint.

Formai ismeretek:
– Motívum
– Azonosság, hasonlóság, különbözőség.

Zenei olvasás, írás
– Az íráskészség kialakítása (írástechnika, zenei helyesírás).
– Rövid ritmusmotívumok, könnyű dalok ritmusának lejegyzése ritmusjelekkel (2–4–8 ütem).
– A dó helyének változtatása.
– Tájékozódás a vonalrendszeren.
– Kulcsok, ábécés nevek bevezetése.
– Dallamok, olvasógyakorlatok éneklése szolmizálva, alkalmi hangzókkal betűkottáról és hangjegyekről.
– Memorizálás.
– Könnyű dalok, dalrészletek, dallamok lejegyzése hangonkénti folyóírással vagy emlékezetből, betűkottával, majd hangjegyekkel (2–4–8 ütem).

Rögtönzés
– Zárások megkeresése ritmusokban, dallamokban.
– Hiányos dallamok kiegészítése egy–két hanggal.
– Ritmusfelelgetős, dallamfelelgetős.

– Ütempárhoz ütempár rögtönzése.
– Mondókák, versek megszólaltatása énekléssel.
– Mozgás és játék rögtönzése.

Zenehallgatás
– Hangszínek megfigyelése, megkülönböztetése.
– Emberi hangfajták (gyermek–, női–, férfi).
– Zenei együttesek: énekkar, zenekar.
– Dinamika, előadási módok.
– Különböző karakterek megfigyelése.
– Hangszerek hangja: zongora, hegedű, cselló, furulya (réz– és fafúvósok).
– A dallami azonosság, különbözőség felismerése a zenehallgatási anyagban is.

Zenei kifejezések:
– Ritmus, dallam.
– Ütem, ütemmutató, ütemvonal, záróvonal, ismétlőjel.
– A megismert ritmusértékek nevei.
– Tempó, mérőütés.
– Osztinátó.
– Hangmagasság, hangköz, hangkészlet, hangsor.
– Pentaton, pentachord.
– A G–kulcs, F–kulcs.
– A törzshangsor.
– A megismert hangközök nevei, jelentésük.
– Motívum, dallamsor.
– Kánon.
– Piano–forte.

Felhasználható tananyag

Magyar népi mondókák, gyermekjátékok,
népszokások Magyar gyermekdalok, népdalok

Gyermekversek.
Rokon népek
dalai
Magyar zeneszerzők gyermekeknek komponált
dalai Más népek dallamai
Horváth Istvánné Smid Anna: Csicsergő 2.(tankönyv és munkafüzet,
Útmutató) Horváth Guidóné: Utazás a zene birodalmába (könyv és
munkafüzet, Útmutató)
József Andrásné – Szmrecsányi Magda: Zenei előképző (tankönyv és munkafüzet,
Útmutató)
P. Vesztróczy Judit: Zenei előképző (Ifjúsági Lapkiadó: Muzsikáljunk együtt I.)
P. Vesztróczy Judit: Zenei ABC
kicsinyeknek Kodály Zoltán: Kis emberek
dalai
Kodály Zoltán: 333

olvasógyakorlat Forrai Katalin:
Ének az óvodában Forrai Katalin:
Európai gyermekdalok
Törzsök Béla: Zenehallgatás az óvodában
J. Irsai Vera: Szolfézs példatár, Alsófok I. kötet
Rimóczy Gáborné: Fecske mese (Debrecen, Művelődési Központ kiadványa) Dobszay László: A magyar dal könyve
Bárdos Lajos: 70 kánon
Weöres Sándor: Magyar etűdök
Weöres Sándor: Ha a világ rigó lenne
Cini–cini muzsika (Óvodások verseskönyve)
Szabó Helga – Réber László: Te is tudsz énekelni
Szabó Helga: Irány a zene birodalma (MR kiadványa)
Lajtha László: Játékország (a Lajtha László Zeneiskola reprint kiadványa) Borsai Ilona – Haider Edit: Magyar népi gyermekjátékok
Kiss Áron: Gyermekjáték gyűjtemény Dimény Judit: Hang–játék

Ajánlott zenehallgatási anyag
Válogatás a néphagyomány zenei anyagából. Gyermekdal feldolgozások. A hangszeres műzene karakterdarabjai.
Mesedarabok.
Rövid darabok a hangszeres iskolákból (különböző hangszereken).

Követelmények az előképző évfolyamok elvégzése után

Rendelkezzék a tanuló a zenetanuláshoz szükséges alapvető magatartásformákkal: tudjon zenére figyelni, tudjon együttműködni társaival, tanárával a csoportos éneklésben, játékban.
Tudjon az egyenletes lüktetéshez járni, énekelni. Tudjon önállóan dalt kezdeni.
Ismerje fel kottáról a negyed, nyolcad, fél, egész, pontozott negyed értékű hangokat, a megfelelő szüneteket, valamint a szinkópa, éles és nyújtott ritmust.
Legyen képes 4–8 ütemes ritmust folyamatosan olvasni és hangoztatni. Tudja alkalmazni a ritmuselemeket 2/4–es ütemekben.
Tudjon lejegyezni rövid ritmusmotívumokat.
Ismerje a szolmizációs neveket, kézjeleket és a hangok viszonyított helyét a vonalrendszeren.
Tudja a dalokat szöveggel és szolmizálva – a zenei tartalomnak megfelelő tempóban, pontos ritmusban, helyes frazeálással – emlékezetből énekelni.
Tudjon rövid zenei egységet (a tanult dallami fordulatok köréből) visszaénekelni. Ismerje a G–kulcs hangjait, legyen tájékozott a vonalrendszeren.

Ismerje a kis és nagy szekund, tiszta kvint, tiszta oktáv hangközöket.

Az év végi vizsga anyaga

– A tanult dalok, gyermekjátékok, ritmus– és dallami elemek, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával.

Alapfokú évfolyamok

Az első évfolyam tanítási anyagának összeállítása az előképző évfolyamok követelményeinek ismeretét feltételezi.

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

– A zenei élményanyag bővítése.
– A magyar népzene régi stílusú dallamainak megismerése.
– Betekintés a műzene kis formáiba. A zenei értelmezés kezdeti lépéseinek kimunkálása.
– Az előképzőben tanult zenei ismeretanyag ismétlése.
– A készségek megalapozása, fejlesztése a tananyaghoz kapcsolódóan.
– Az abszolút rendszer további gyakorlása.
– A szolfézs és a hangszerjáték kapcsolatának kialakítása.
– A zenehallgatási élmény elmélyítése.

Az éneklési készség fejlesztése
– Helyes testtartás, levegővétel, tiszta intonáció, tempótartás.
– Artikuláció, szövegmondás.
– A tanulók hangterjedelmének fokozatos bővítése.
– Az igényes, szép éneklés kialakítása.

Ritmikai ismeretek, készségfejlesztés
– Az előképzőben tanult ritmikai elemek alapos ismétlése.
– A korona, az átkötés, az értéknyújtó pont ismerete.
– A legegyszerűbb ütemek: 2/4, 4/4, ¾.
– Ütemsúlyok. (ütemezés).
– A szinkópa, az éles és a nyújtott ritmus ismétlése, elmélyítése.
– A tizenhatodok páros formációi.

Dallami ismeretek, készségfejlesztés
– Daltanulás hallás után, kézjelről, betűkottáról.
– Az új szolmizációs hangok (relációk) elsajátítása.
– A régi stílusú magyar népdalok jellemzői.
– A tonalitásérzék fejlesztése. a dallamzáró alaphang: lá, és dó.
– A hétfokúság dallamfordulatainak gyakorlása.
– Periodizáló műzenei szemelvények éneklése, memorizálása.

– A belső hallás további kimunkálása: memorizálás belső hallás alapján kézjelről, kottaképről.

A kétszólamúság előkészítő gyakorlatai
– Dallamhoz ritmusosztinátó vagy önálló ritmusszólam megszólaltatása.
– Könnyű kétszólamú művek éneklése (a csoport képességeinek megfelelően válogatott könnyű kánonok, biciniumok).

Hangközök:
– Tszta prím, kis és nagy szekund, kis és nagy terc, tiszta kvart, tiszta kvint, tiszta oktáv.
– Éneklés szolmizálva, építés megadott hangokra.
– Felismerés kottakép és hallás után (hallás után: szekundok, tercek, kvint, oktáv).

Hangzatok:
– Az alaphelyzetű dúr és moll hármashangzatok szerkezete.
– Éneklés szolmizálva mindkét irányban.
– Felismerés hallás után együtthangzásban vagy felbontásban.
– Építés megadott ábécés hangokra a tanult hangnemek alapján.

Hangkészlet, hangsorok, hangnemek
– Alaphang fogalma.
– Tiszta– és pien hangos pentatónia.
– Pienhangok (fá, ti, fi), díszítőhangok.
– Módosító jelek, előjegyzések.
– A módosított hangok nevei
– A tanult hangnemek előjegyzéseinek sorrendje írásban is.
– Hétfokúság: dúrok és mollok (eol) 2#, 1*b* előjegyzésig.
– A párhuzamos hangsorok fogalma.
– A zeneművek hangnemének megállapítása kottakép alapján az eddigi ismeretek felhasználásával.
A formaérzék fejlesztése:
– Részletek, egységek megfigyeltetése: hasonlóság, azonosság, különbözőség, variáns, sorszerkezet.
– A kvintváltás megfigyeltetése.
– A^{5}A^{5v}AAv, illetve A^{5}B^{5}A B sorszerkezetek.
– A helyes frazeálás.

Zenei olvasás – írás
– A helyes kottaírás.
– Ritmusgyakorlatok olvasása.
– Ritmusfordulatok lejegyzése hallás és memorizálás alapján.
– Éneklés betűkottáról, majd ötvonalas rendszerben hangjegyekről, G–kulcsban, abszolút magasságban ábécés nevekkel 2#, 1*b* előjegyzéssel.
– Dallamok átírása betűkottáról hangjegyekre, illetve G–kulcsból F–kulcsba (és fordítva).
– Igen könnyű diktálási feladatok.
– Könnyű dalok, dallamok lejegyzése hangonkénti folyóírással, betűkottával G– és F–kulcsban (2–4–8 ütem).
– Transzponálás írásban.

Rögtönzés
– Ritmussorok rögtönzése.
– Megadott ritmikai, dallami fordulatok variálása (szaporítás – ritkítás stb.).
– Megadott több ritmussorból, dallamsorból teljes zenei forma kialakítása.
– Ritmus kiegészítések megadott ütemmutatók alapján.
– Párbeszéd, kérdés–felelet.
– Adott dallamhoz ritmuskíséret.
– Hiányos dallam kiegészítése.

Zenehallgatás

– Különféle kórushangzások.
– Dallam és kíséret, szólamok megfigyelése.
– A hangszerek hangszínének felismerése.
– Dinamikai különbségek megismerése.
– A népzene és műzene.
– A különféle hangulatok, előadásmódok (pl. parlando) megfigyelése.

Zenei szakkifejezések ismerete
– A szolfézs előképzőben tanultakhoz.
– Ütemmutató, ütemsúly, ütempár.
– Alkalmazkodó ritmus.
– Kulcsok. előjegyzések, módosító jelek.
– Pentatónia. díszítőhang, vendéghang (pienhang).
– Hangkészlet, hangsor, hangnem.
– Pentachord, Dur és moll (eol).
– A párhuzamos hangsor fogalma.
– Dallamsorok, alaphang, kvintváltás, szolmizációváltás.
– Ereszkedő dallamvonal.
– Azonosság, variáns, sorszerkezet.
– Szekvencia.
– Periódus.
– Transzponálás.
– Prima volta, seconda volta.
– Solo, tutti.
– Parlando, rubato, tempo giusto.
– Staccato, legato.

Felhasználható tananyag

Régi stílusú magyar népdalok, énekelhető műzenei szemelvények a hangszeres iskolák anyagából is (könnyű barokk és klasszikus táncok).
Könnyű kánonok, biciniumok.
Horváth Istvánné – Smid Anna: Csicsergő II (tankönyv, munkafüzet és Útmutató) Dobszay László: A hangok világa I. és Útmutató
Horváth Guidóné: Utazás a zene birodalmába I.II. (könyv és munkafüzet, tanmenet)
J. Irsai Vera: Szolfézs példatár,
Alsófok I. Kodály Zoltán: 333

olvasógyakorlat Kodály Zoltán:
Válogatott biciniumok Kodály Zoltán:
Énekeljünk tisztán Bárdos Lajos:
Kicsinyek kórusa I.
Bárdos Lajos: 70 kánon
Tegzes György: Hétfokú
olvasógyakorlatok Forrai Katalin:
Európai gyermekdalok
Péter József: 165 kánon
Kocsárné Herboly Ildikó: Többszólamúság, harmónia és forma tanítása az általános iskolában Szabó Helga: Énekes improvizáció az iskolában
Brukner Adrienn: Énekelni jó!
Laczó Zoltán: Zenehallgatás az általános iskola alsó
tagozatában Balázs Oszkár – Zempléni László:
Ritmusgyakorlatok kezdőknek Lázárné Nagy Andrea:
Margaréta (Gyakorló feladatok)
Dalkíséretek I. Szőlő érik (Tankönyvkiadó

Ajánlott zenehallgatási anyag:
Eredeti népzenei felvételek gyermekdalok, népdalok.
Gyermekeknek komponált művek Bartók Béla, Kodály Zoltán Bárdos Lajos kórusműveiből. ***Szemelvények a tanulók hangszeres anyagából: barokk, klasszikus táncok (különböző hangszereken).***
Mese– és karakterdarabok.

Követelmény

Tudja a tanuló a dalokat zeneileg igényesen énekelni.
Legyen tájékozott a vonalrendszeren, tudjon G– és F–kulcsban ábécés névvel olvasni. Ismerje a módosítójeleket, az előjegyzések sorrendjét írásban is mindkét kulcsban 2#, 1*b* előjegyzésig.
Ismerje a dúr és moll hangsorokat 2#, 1*b* előjegyzésig.
Ismerje fel és tudja ritmusolvasásban folyamatosan hangoztatni a szinkópát, az éles és nyújtott ritmust, valamint a tizenhatodok páros formációit.
Legyen képes egyszerű, rövid (a tanult zenei anyagnál könnyebb) dallamfordulatokat hallás után szolmizálva visszaénekelni, memorizálni, lejegyezni.
Ismerje a tiszta prím, kis és nagy szekund, kis és nagy terc, tiszta kvart, tiszta kvint és tiszta oktáv hangközök fogalmát, tudja ezeket kottakép alapján azonosítani.
Ismerje fel hallás után a kis és nagy szekund, a kis és nagy terc, a tiszta kvint és tiszta oktáv hangközöket tonális keretben.
Ismerje az alaphelyzetű dúr és moll hármashangzatok
felépítését. Ismerje a régi stílusú népdalok jellemző
vonásait.

Az év végi vizsga anyaga

– A tanult dalok, gyermekjátékok, ritmus– és dallami elemek, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával.

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

– A zenei ismeret– és élményanyag bővítése.
– A zenei képességek, készségek fejlesztése a szolfézs illetve hangszeres anyaghoz kapcsolódóan.
– Az új stílusú magyar népdalok jellemzőinek elsajátítása.
– A műzene kis formáinak megismerése: elsősorban barokk tánctételek megszólaltatásával.
– Tájékozódás és gyakorlás az abszolút rendszerben.
– Az aktív, a figyelmes zenehallgatás további kimunkálása, fejlesztése.
– A zenei kifejezőkészség és ízlés formálása.

Az éneklési és intonációs készség fejlesztése
– A népdalok kifejező megszólaltatása.
– A tanulók hangterjedelmének fokozatos bővítése.
– A kétszólamú éneklés kimunkálása.
– Intonációs gyakorlatok.

Ritmikai ismeretek, készségfejlesztés
– Az előző évfolyamokban elsajátított ritmusok ismétlése, további gyakorlása, alkalmazása.

– A „kis nyújtott” és „kis éles” ritmus, a negyed értékű triola.
– Negyed felütés.
– 3/8–os ütem.
– Váltakozó ütem.
– A 4/4 – 2/4 és a 3/4 – 2/4 váltás megéreztetése.
– Alla breve.
– Az új stílusú magyar népdalok néhány ritmikai jellegzetessége: alkalmazkodó ritmus, erős és gyenge zárás.

Dallami ismeretek, készségfejlesztés
– Daltanulás hallás után, valamint kottaképről.
– A fi, szi és ta hang, valamint dallamfordulataik.
– A népdalanyagon belül: dó, lá, ré (mi) és szó alaphangú dalok éneklése.
– A tanult zenei anyag jellegzetes dallamfordulatainak gyakorlása, olvasása és hallás utáni felismerése.
– Az alap és kvint szerepe, kvintváltás felfelé.
– Régi és új stílusú népdalok stílusjegyeinek rendszerezése, összefoglalása az eddigi ismeretek alapján.
– A dúr és moll tonalitás megfigyelése műzenei anyagon.
– A műzene dallamfordulatainak megfigyelése, éneklése, gyakorlása (hármashangzat felbontások, skálamenetek, terclépések, szekvenciák).

A többszólamúság fejlesztése
– Hangközök megszólaltatása két szólamban.
– Intonációs gyakorlatok.
– Kánonok, biciniumok éneklése.

– A többszólamú művek szólammozgásainak énekes megszólaltatása (párhuzamos mozgás, ellenmozgás).

Hangközök:
– Az előző években tanult hangközök további gyakorlása.
– Éneklés szolmizálva, ábécés–s nevekkel mindkét irányban.
– Felismerés hallás után és kottaképről.
– A szext hangköz és a szűkített – bővített kvint elsajátítása.
– A bővített szekund megfigyelése.
– Hangközláncok építése, éneklése.

Hangzatok:
– Az előző évben tanult hármashangzatok további gyakorlása, elsősorban hallási elmélyítése.
– A tanult hangnemek alap–hármashangzatai.

Hangsorok:
– A háromféle moll hangsor elsajátítása, a vezetőhang.
– Dúrok és mollok 3#, 3*b* előjegyzésig.

A formaérzék fejlesztése
– AA^{5}A^{5v}A, AA^{5}BA, ABBvA, AABA formaszerkezetek.
– A periódus felépítése (előtag, utótag, nyitás, zárás).
– Formai elemzések az elsajátított ismeretek alapján.

Zenei olvasás, írás
– Ritmusgyakorlatok olvasása.

– Ritmusírás énekelt népdalok alapján.
–Hangszeren megszólaltatott egyszerű ritmusú barokk tánctételek ritmusának lejegyzése.
– Könnyű dallamok olvasása (mérővel), memorizálás, lejegyzés.
– Egyszerű periodizáló dallamok memorizálása, lejegyzése.
– Hangközök, hangközláncok lejegyzése betűvel és számmal.
– Hármashangzatok lejegyzése együtthangzás vagy felbontás alapján.
– Új stílusú népdalok lapról éneklése szolmizálva, szöveggel.
– Műzenei szemelvények éneklése szolmizálva és ábécés nevekkel, alkalmi hangzókkal, szöveggel
.
Rögtönzés
– Megadott ritmikai, dallami fordulatok variálása.
– Hiányos dallam kiegészítése.
– Megadott dallamsorokból a tanult népdalformák kialakítása.
– Adott dallamhoz ritmuskíséret.
– A tanult népdalokhoz hasonló dallamok rögtönzése.
– AA^{5}A^{5v}A, A^{5}BA, ABBvA formákban, megadott egy vagy több sor alapján.
– Rögtönzés szövegre is.
– Megadott periodizáló dallamrészletek kiegészítése.
– Előtagra utótag rögtönzése (a–a$_{v}$).

Zenehallgatás

– A tanult népdalok felismerése népdalfeldolgozásokban.

– Mozgás, gesztus a zenében.
– Népdalok, népi táncdallamok feldolgozásai, régi magyar táncok.
– Műzenei táncok (elsősorban menüett) megismerése.
– A barokk tánctételek jellemzőinek megfigyelése hallás alapján is.
– A zenekari hangzás megfigyelése, hangszerek hangszínének felismerése.
– A többszólamú művek szólammozgásainak követése: párhuzamos mozgás, ellenmozgás, „pont", „vonal" stb.

Zenei szakkifejezések ismerete

– Triola. „kis" nyújtott, „kis" éles ritmus.
– Felütés.
– Váltakozó ütem.
– Eol, összhangzatos, dallamos moll, vezetőhang fogalma.
– Az eddigi hangközökön kívül a kis és nagy szext, bővített szekund.
– Parlando, rubato, tempo giusto.
– A régi és új stílusú népdalok.
– Motívum, periódus, szekvencia.
– Kvintoszlop.
– Párhuzamos és ellenmozgás.
– A metronómjelzés.

– A tanult zenei anyagban előforduló előadási jelek és tempójelzések valamint a megismert zeneszerzők nevének helyes kiejtése, leírása.

Ajánlott tananyag

A magyar népdalok újabb rétege: pentaton, dúr, háromféle moll, valamint dór (fríg) és mixolid hangkészletű dallamok.
Néhány tánctétel a barokk korból – elsősorban a tanulók hangszeres anyagából (menüett, bourrée, sarabande, rigaudon, gavotte).

Válogatás Bartók Béla Mikrokozmosz c. művéből énekes megszólaltatáshoz (a népdalanyagban megismert zenei jelenségek valamint a többszólamú komponálási technikák megfigyelésére).

Könnyű kétszólamúság: kánonok, biciniumok.

Dobszay László: A hangok világa II. és III. kötet és Útmutatók
Horváth Guidóné: Utazás a zene birodalmába I.II. (könyv és munkafüzet, tanmenet) Lázárné Nagy Andrea: Margaréta
J. Irsai Vera: Szolfézs példatár,
Alsófok II. Kodály Zoltán: Ötfokú zene
I–II.
Kodály Zoltán: Válogatott
biciniumok Kodály Zoltán:
Énekeljünk tisztán Bárdos Lajos:
Kicsinyek kórusa I–II. Bárdos
Lajos: 70 kánon
Tegzes György: Hétfokú
olvasógyakorlatok Szőnyi Erzsébet:

Biciniumok
Péter József: 165 kánon
Sulyok Gizella: Pilletánc I. és II. kötet.
Kocsárné Herboly Ildikó: Többszólamúság, harmónia és forma tanítása az általános iskolában Szabó Helga: Énekes improvizáció az iskolában
Brukner Adrienn: Énekelni jó!
Kezdők zongoramuzsikája sorozat (Purcell, J. S. Bach, Händel stb.) Kezdők hangszeres kottagyűjteményei, előadási darabjai Komjáthyné: Zongoraiskola II.
Fantóné – Komjáthyné – Hernádiné: Régi táncok gyermekeknek Balázs Oszkár – Zempléni László: Ritmusgyakorlatok kezdőknek

Ajánlott zenehallgatási anyag
Népdalfeldolgozások (elsősorban a tanult dalokhoz kapcsolódóan).
Szemelvények Bartók Béla Gyermekeknek és Mikrokozmosz című műveiből. Válogatás Bartók Béla és Kodály Zoltán kórusműveiből.
Barokk táncok. (hangszeres táncok, zenekari tételek).
Mesealakok a zenében.

Követelmény

Tudja a tanuló a dalokat – ezen belül műzenei szemelvényeket – szöveggel, zeneileg igényesen előadni.
Legyen tájékozott a vonalrendszeren, tudjon G– és F– kulcsban folyamatosan ábécés névvel olvasni.
Ismerje fel kottaképről a tanult ritmusképleteket, tudja folyamatosan olvasni, hangoztatni mérőütéssel vagy belső méréssel.
Legyen képes a tanult anyagnál könnyebb, rövid dallamokat szolmizálva visszaénekelni, hallás után lejegyezni, memorizálni.
Ismerje fel a népdalok jellegzetességeit, stílusát (sorszerkezet, hangnem).
Ismerje a dúr és moll hangsorokat 3#, 3*b* előjegyzésig, tudja a hangnemeket kottakép alapján megállapítani.
Ismerje az eddig tanult hangközöket, tudja ezeket felépíteni, illetve kottaképről azonosítani. Ismerje fel hallás után a kis és nagy szekund, kis és nagy terc, tiszta kvart, tiszta kvint és tiszta oktáv hangközöket tonális keretben.
Ismerje a dúr, moll alaphelyzetű hármashangzatok felépítését. Ismerje fel hallás után a dúr és moll hármashangzatokat felbontásban vagy együtthangzásban.

Az év végi vizsga anyaga

– A tanult zenei anyag, a ritmus– és dallami elemek, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával.

3. évfolyam

Fejlesztési feladatok

– A zenei élményanyag bővítése.
– Bevezetés a bécsi klasszikus zene forma– és harmóniavilágába európai többszólamú népdalok és műzenei szemelvények alapján.
– Tájékozódás és gyakorlás az abszolút rendszerben – elsősorban a dúr és moll tonalitáson belül.
– A többszólamúság, társas zenélés készségének fejlesztése funkciós művek alapján.
– A magyar népdalok élményszerű előadása.
– A zenei kifejezőkészség és ízlés formálása.
– Tudatos zenehallgatásra nevelés.

Ritmikai ismeretek, készségfejlesztés
– Kis éles, kis nyújtott ritmusok, a nyolcad triola további gyakorlása, alkalmazása.
– A nyújtott és szinkópa ritmusok variánsai.
– Nyolcad és páros tizenhatod felütés.
– 3/8, 6/8. Pontozás, átkötés 6/8–ban.
– A siciliano és a mazurka ritmus jellegzetessége.
– Ritmusgyakorlatok egy és két szólamban.

Dallami ismeretek, készségfejlesztés
– Daltanulás elsősorban kottaképről.
– Módosított hangok: *fi, szi, di, ri* és *ta* gyakorlása népzenei és műzenei olvasási anyagon (szolmizálva és ábécés névvel).

A többszólamú éneklés készségfejlesztése
– Más népek zenéjének többszólamú megszólaltatása.
– Hangszerkíséretes dalok.
– Kánonok.
– Kürtmenetek, hangközmenetek, kétszólamú funkciós részletek megszólaltatása énekléssel és egyéni hangszerjátékkal is.
– T–D–T kapcsolatok megfigyelése.
– Funkciós főhangok éneklése a dallamhoz szolmizálva és ábécés nevekkel.
– A belső hallás és memória fejlesztése.

Hangközök:
– Az előző évben tanult hangközök gyakorlása: felismerés hallás után és kottaképről.
– A szűkített, bővített kvint (oldással) ismertetése.
– Új hangközök: a kis és nagy szeptim, (oldással).

Hangzatok:
– Az alaphelyzetű hármashangzatok felismerése hallás után felbontásban vagy együtthangzásban, építésük, felismerésük kottaképről.
– A hármashangzatok megfordításainak elve.
– Hallásgyakorlatok felbontásban, együtthangzásban.

Hangsorok:
– Dúrok és mollok 4#, 4b előjegyzésig.
– Azonos alapú dúr és moll.

– A hangnemi kitérés és moduláció megfigyeltetése.

A formaérzék fejlesztése
– A periódus felépítése. Nyitás –zárás.
– Kis kéttagú–, háromtagú forma. Rondo forma.

Zenei olvasás, írás
– Olvasógyakorlatok szolmizálva, alkalmi hangzókkal, ábécés nevekkel.
– Igen könnyű magyar népdalok lejegyzése.
– Hangközök, hármashangzatok felismerése, lejegyzése együtthangzásban vagy felbontásban.
– Hangközmenetek éneklése felbontással is, lejegyzése memorizálás, hallás után.
– Könnyű periódusok olvasása, memorizálása kottaképről.
– Lejegyzés memorizálás vagy hallás után egy szólamban.
– Igen könnyű funkciós kísérőszólamok megfigyelése, éneklése, lejegyzése betűkottával a dallamhangok alá.

Rögtönzés
– Adott dallamhoz tercmenet, kürtmenet szerkesztése.
– Periódusok kiegészítése: adott előtaghoz utótag (A–Av).
– Periodizáló dallamokhoz egy–egy kísérőhang éneklése.

Zenehallgatás
– Magyar és más népek táncai a műzenében.
– Barokk, klasszikus táncok – elsősorban a tanulók hangszeres darabjaiból.
– A hangszerelés, a dinamika – mint a zenei kifejezés eszközei.
– Dinamika a barokk korban.
– A barokk és bécsi klasszikus zenekar hangszerei.
– A tanult formák, dallami elemek megfigyelése hallás után.

Zenei szakkifejezések ismerete
– Siciliano és mazurka ritmus.
– Azonos alapú dúr és moll hangsor.
– Kvintoszlop.
– Kürtmenet.
– Funkciók.
– Hangnemi kitérés, moduláció.
– Periódus.
– Kéttagú–, háromtagú forma. Triós forma. Da Capo forma.
– Duett, duó, tercett, trió.
– Partitúra.
– A tanult zenei anyagban előforduló előadási jelek és tempójelzések.

Felhasználható tananyag

Más népek funkciós népzenéje: egyszerű tercelő, kürtmenetes dalok kísérőszólammal vagy hangszerkísérettel (lengyel, francia, német, olasz népdalok). Könnyű szemelvények a bécsi klasszikus zeneszerzők műveiből, darabok a tanulók

hangszeres

anyagából is.
Két–három–négyszólamú könnyű kánonok.
Dobszay László: A hangok világa III. és IV. kötet, Útmutatók
Szigetiné Horváth Zsuzsa – Simonné Sármási Ágnes: Készségfejlesztő gyakorlatok
J. Irsai Vera: Szolfézs példatár II.
Tegzes György: Hétfokú
olvasógyakorlatok Forrai Katalin:
Európai gyermekdalok Kodály Zoltán:
Válogatott biciniumok Kodály Zoltán:
Énekeljünk tisztán
Szőnyi Erzsébet:
Biciniumok Péter József:
165 kánon Bárdos Lajos: 70
kánon Bárdos Lajos: Európa
peremén
Bárdos Lajos: Írások népzenénkről
Kerényi M. György: Százszínű
csokor Sulyok Gizella: Pilletánc
II.–III.
Laczó Zoltán: Zenehallgatás az általános iskola alsó tagozatában
Nógrádi László – Papp Károlyné – Spiegel Marianna: Dallamírási feladatok I. (Aelia Sabina Alapítvány, Budapest)
Győrffi István: Dallamírási feladatok
Kezdők zongoramuzsikája (J. S. Bach, Haydn, Mozart, Beethoven, Schubert, Weber) Szemelvények a tanulók hangszeres darabjaiból
Dalkíséretek II. Érik a szőlő (Tankönyvkiadó)

Ajánlott zenehallgatási anyag:
Magyar és más népek táncai a műzenében (pl. bécsi klasszikus táncok, valamint F. Chopin, A. Dvořák, B. Smetana, P. I. Csajkovszkij, J. Brahms, M. Ravel művei).
Balett részletek (nemzeti karakter–táncok: mazurka, csárdás stb.).
Szemelvények a bécsi klasszikus zeneszerzők műveiből: dalok, opera– és szimfónia részletek.

Követelmény

Tudja a tanuló a dalokat, illetve a bécsi klasszikus korból a műveket, részleteket stílusosan előadni.
Tudjon folyamatosan 6/8–os ütemben ritmust olvasni.
Egyszerű 4–8 ütemnyi dallamot lejegyezni, memorizálni.
A tanult anyagnál könnyebb dallamfordulatokat kottából szolmizálva, alkalmi hangzókkal, szöveggel megszólaltatni.
Tudja a dúr és moll hangsorokat, vezetőhangokat 4#, 4*b*
előjegyzésig. Tudja a hangnemeket kottakép alapján

megállapítani.
Ismerje az eddig tanult hangközöket, tudja kottaképről azonosítani és felépíteni. Ismerje fel hallás után a kis és nagy szext hangközt.
Ismerje fel hallás után az alaphelyzetű dúr, moll, szűkített és bővített hármashangzatokat. Tudja kottaképről azonosítani és adott hangra szerkeszteni (a tanult hangnemek körében). Ismerje a dúr és moll hármashangzatok fordításainak nevét, felépítését, a funkciókat.
Ismerje a periódus és a kisformák felépítését. Ismerje az alapvető tempo és előadási jeleket.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– A tanult zenei anyag, a ritmus– és dallami elemek, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával.

4. évfolyam

Fejlesztési feladatok
– Zenei élményanyag gyűjtése a bécsi klasszikus zeneszerzők műveiből.
– A periodizáló és funkciós zenei ismeretek elmélyítése.
– Betekintés a romantika és a XX. század zenéjébe.
– A tanult magyar népzenei anyag bővítése aszimmetrikus dalokkal.
– Az eddig tanultak rendszerező ismétlése.
– A zenei elemzési képesség fejlesztése.

Hallásfejlesztés és zenei ismeretek
– Átkötés, pontozás gyakorlása.
– Harminckettedek.
– Alla breve további gyakorlása.
– A népzenei anyagban arányok, szimmetriák, aszimmetriák megfigyelése.
– 5/8, 8/8 (3+3+2) gyakorlása ritmusfeladatokkal.
– A módosított szolmizációs hangok további gyakorlása.
– A bővített kvart oldással.
– Alterált hangok, mint a díszítés, és mint a hangnemváltás eszközei.
– A kromatika megfigyelése, kromatikus fordulatok éneklése.
– Késleltetés.
– A hangközök rendszerezése.
– A hangközfordítás elve.
– A tiszta, kis– és nagy hangközök éneklése, felismerése és megnevezése ábécés nevekkel is.
– Hangközmenetek éneklése, szolmizálva, ábécés nevekkel; a hangközök megnevezésével, zenei szerepük megfigyelésével.
– A dúr és moll hármashangzatok fordításai illetve az alaphelyzetű szűkített, bővített hármashangzat gyakorlása oldással.
– Felismerésük hallás és kottakép alapján, építés.

– A dominánsszeptim dúrban és mollban.
– Éneklése oldással szolmizálva.
– A nyolcütemes bécsi klasszikus periódusforma ritmus– és dallamfordulatainak megfigyelése, kiemelése, gyakorlása.
– Dallami variánsok, figuráció.
– A bécsi klasszikus zene funkciós rendjének gyakorlása.
– T–D–T; T–S–D–T kapcsolatok, funkciós jelző basszus hangok.
– Funkciós kísérőszólam éneklése a dallamhoz szolmizálva és ábécés nevekkel.
– Műdalok olvasása zongorakísérettel (tanár, esetleg tanuló közreműködésével).
– Kétszólamú vagy hangszerkíséretes klasszikus művek éneklése a tanult zenei ismeretek megfigyeltetésével.
– Két– és többszólamú vokális művek megszólaltatása különféle hangszeres együttesek előadásában.
– Kánonok éneklése.
– Hangsorok 6#, 6b előjegyzésig, vezetőhanggal.

A formaérzék fejlesztése
– Zárlatok: fél– és egész–zárlat, álzárlat.

– A klasszikus (és romantikus) dal.
– Két– és háromtagú kisformák, visszatéréses típusok megfigyelése.
– Egy rondó, egy variáció és egy szonátaforma formai megismerése.

Zenei olvasás, írás
– Könnyű periódusok lapról éneklése.
– Periódus terjedelmű bécsi klasszikus anyag lejegyzése a tanult hangnemekben.
– Könnyű hangközmenetek éneklése, írása.
– A kétszólamú írás bevezetése: a kísérő szólamban funkciós főhangok.
– Könnyű népdalok lejegyzése (szöveggel is).

Zenehallgatás
– A zenei kifejezés eszközei a bécsi klasszikus korban (stílusjegyek összegyűjtése).
– Hangszín – hangszerelés.
– A ritmikai, dallami és harmóniai elemek szerepének hallás utáni megfigyelése: (alteráció, kromatika, késleltetés, hangzatfelbontások, funkciók, zárlatok, feszültség – oldás, hangnemi kitérés, moduláció).
– Két– és háromtagú kisformák, visszatéréses típusok, egy rondó, egy variáció és egy szonátaforma megismerése zenehallgatás alapján is.
– A bécsi klasszikus zene stílusjegyeinek, jellegzetes műfajainak, előadói apparátusainak megfigyelése a meghallgatott művekben.
– A romantika kifejezési eszközeinek és a XX. század új hangzásvilágának megfigyelése.
– A homofon és polifon szerkesztési mód felismerése hallás után is.

Rögtönzés
– Ritmuskíséretek rögtönzése aszimmetrikus népdalokhoz. Osztinátók.
– Periódus kiegészítése: megadott előtaghoz utótag rögtönzése.
– Periódusok zenei anyagának variálása a megismert ritmikai és dallami elemekkel (hangzatfelbontás, kromatika, késleltetés stb.).

– Funkciójelző basszus szólam rögtönzése ismert periódushoz dúrban, mollban.

Zenei elemzési képesség
– A tanult ismeretek alkalmazása a zeneművek feldolgozása során.
– A stílusjegyek és az alapvető zenei összefüggések megfigyeltetése (ritmika, dallam, funkció, harmónia, forma).

Zenei szakkifejezések ismerete
– Bécsi klasszikusok, Köchel–jegyzék, opusz.
– Kvintkör.
– Hangnemi rokonságok, maggiore–minore, a hangnemi kitérés, moduláció.
– A hangközfordítás elve.
– Tritonusz.
– Alteráció, kromatika.
– Funkciók, funkciós vonzás.
– Késleltetés.
– Kadencia, álzárlat, fél– és egész–zárlat.
– Előjáték, utójáték, visszatérés, Coda.
– Imitáció.
– Orgonapont.
– Hangszeres és vokális zene.
– Dal, ária, opera.

– Szimfónia.
– Kamarazene, duó, duett, trió, tercett, kvartett, kvintett.
– Kisformák.
– Triós forma, szonátaforma, rondóforma, variáció.
– A tanult zenei anyagban előforduló előadási jelek és tempójelzések.
– Az eddig megismert zenei korok rövid áttekintő ismétlése, kronológiai rendezése, a legfontosabb stílusjegyek kiemelése.

Felhasználható tananyag

Elsősorban bécsi klasszikus (romantikus) hangszerkíséretes dalok,
duettek Szimfónia tételek, hangszeres szonáta, variáció, rondó
Néhány könnyű XX. századi dal, kórusmű vagy énekelhető hangszeres
darab Dobszay László: A hangok világa IV. és V. kötet, Útmutatók
Tegzes György: Hétfokú olvasógyakorlatok
Ádám Jenő: A dal mesterei (válogatás a
kötetekből) Kodály Zoltán: Biciniumok
Szőnyi Erzsébet: Biciniumok
Szőnyi Erzsébet: A zenei írás–olvasás gyakorlófüzetei
Legányné Hegyi Erzsébet: Énektanár képzés Kodály Zoltán pedagógiai művei alapján Virágos sorozat népdalfüzetei
Péter József: 165 kánon
W. A. Mozart: 30

kánon Bárdos Lajos:
70 kánon
Molnár Antal: Klasszikus kánonok
Frank Oszkár: Formák, műfajok a barokk és klasszikus zenében
Nógrádi László – Papp Károlyné – Spiegel Marianna: Dallamírási feladatok I. Győrffy István: Dallamírási feladatok

Ajánlott zenehallgatási anyag:
Szemelvények a bécsi klasszikusok műveiből a szonátaforma, a szimfónia (Menüett tétel), az opera megismeréséhez.
Romantikus dalok, karakterdarabok.
A XX. század zenéjéből néhány vokális és hangszeres mű.
Néhány darab Bartók Béla Mikrokozmosz sorozatából (aszimmetria).

Követelmény

Tudjon a tanuló emlékezetből bécsi klasszikus, romantikus műveket, szemelvényeket (dal, kánon, műrészlet) zeneileg igényesen előadni.
Tudjon leolvasni, lejegyezni egyszerű, könnyű klasszikus periódust.
Ismerje a dúr és moll hangsorokat 6#, 6*b *előjegyzésig.
Ismerje az oktávon belüli hangközöket.
Ismerje a négy alaphelyzetű hármashangzatot, a dúr és moll hangzatok fordításait, valamint a dominánsszeptim akkordot.
Tudja ezeket szolmizálva énekelni, felismerni hallás után, ábécés hangokkal megnevezni a könnyebb hangnemekben (3#, 3*b.)*.
Ismerje a funkciós főhangokat dúrban és mollban.
Ismerje a klasszikus zene alapvető stílusjegyeit, a tanult formáit és műfajait.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással,
– A műzenei szemelvények, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával,
– Klasszikus kisforma elemzése (csoportos és egyéni munkával, tanári irányítással).

Követelmények az alapfokú évfolyamok (4. évfolyam) elvégzése után

Ismerje a tanuló a ritmuselemeket a harminckettedektől az egész értékű kottáig.
Ismerje fel hallás után és kottaképről a szinkópa–, éles– és nyújtott ritmust, valamint az egyszerűbb ritmikai átkötéseket.
Legyen áttekintőképessége a 2/4, 3/4, 4/4, 3/8, 6/8, 2/2 –es ütemekben.
Legyen biztos tájékozottsága a relatív és abszolút rendszerben (könnyebb alterációkban is) 4#, 4b előjegyzésig.
Ismerje a
– pentaton hangsorokat.
– tudja a dúr és moll hangsorokat 6#, 6b előjegyzésig,
– ismerje a háromféle moll hangsort.
Ismerje fel a művek hangnemeit – hangszeres

darabjaiban is. Legyen tájékozott a hangmagassági
viszonyokban:
– tudja azonosítani – hangszeres tanulmányaihoz kapcsolódóan is – az oktávon belüli tiszta, kis és nagy hangközöket,
– ismerje fel ezeket kottaképről és hallás után.
Ismerje a bővített szekund, bővített kvart, szűkített és bővített kvint hangközöket; tudja ezeket kottaképről azonosítani.
Ismerje a négyféle alaphelyzetű hármashangzat, a dúr és moll fordítások elvét, valamint a dominánsszeptim–hangzat felépítését.
Legyen képes ezeket hallás után felismerni, és kottaképről
azonosítani. Ismerje a funkciós főhangokat 3#, 3b előjegyzésig.
Ismerje a funkciós vonzást.
Ismerje a hangnemi kitérés és moduláció
fogalmát. Tudjon lejegyezni:
– rövid szótagszámú, tempo giusto magyar népdalt szöveggel,
– két szólamú, igen könnyű műzenei periódust, illetve szólamait hallás után kiegészíteni.. Legyen képes a fentieknek megfelelő nehézségi fokú dallamot lapról olvasni.
Ismerje és tudja kottaképről is azonosítani (hangszeres tanulmányaiban is alkalmazni):
– a magyar népzene stílusjegyeit,
– a periódus fogalmát,
– a kis formákat,
– a triós formát,
– a klasszikus szonátaformát,
– a rondót.
Rendelkezzék a tanulmányai során érintett zenetörténeti korok, kiemelkedő zeneszerzők, műfajok ismeretével (elsősorban a bécsi klasszikus zenében).
Ismerje a leggyakrabban előforduló zenei kifejezéseket.

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

Írásbeli vagy szóbeli vizsga
A vizsga feladatait az iskola választja ki az A) és B) feladatsor közül vagy a helyi pedagógiai programja alapján hasonló követelményszintű feladatsort állít össze.

A vizsga tantárgya és időtartama

Szolfézs
Az írásbeli vizsga időtartama minimum 45
perc. A szóbeli vizsga időtartama minimum
10 perc.

Az alapvizsga tartalma

Írásbeli vizsga

A) Feladatsor
1. Feladatok a hangköz–, hangzat–ismeretek köréből – hallás után, kottakép és szerkesztés alapján.
– 5 hangköz, 5 hármashangzat lejegyzése hallás után (jelölés betűvel és számmal)
– 5 hangköz, 5 hármashangzat építése megadott hangokra,
– 5 hangköz, 5 hármashangzat felismerése kottaképről.
A tanulók számára adottak azon hangok kottaképe, melyekre a hangközöket, hármashangzatokat építenie kell.

2. Könnyű kétszólamú klasszikus periódus felső szólamának lejegyzése
A zenei részlet 2/4, 3/4 vagy 4/4–es lüktetésű, lehetőleg A–Av felépítésű, modulációt, alterációt, nehezebb hangközlépéseket nem tartalmazó legyen. A tanulók számára a táblán adott a kulcs, az előjegyzés, a metrum és a kezdőhang értékkel.
A részlet zongorán két szólamban tizenkétszer hangozhat el.

3. Megadott klasszikus kis forma elemzése hallás és kottakép alapján.
Az elemzés szempontjai: hangnem, az előforduló zenei elemek megjelölése (hármashangzat– felbontás, szekvencia, késleltetés stb.), formai felépítés, funkciók.

B) Feladatsor
1. Feladatok a hangköz–, hangzat– ismeretek köréből – hallás után, kottakép és szerkesztés alapján
– 5 hangköz, 5 hármashangzat lejegyzése hallás után (jelölés betűvel és számmal)
– 5 hangköz, 5 hármashangzat építése megadott hangokra,
– 5 hangköz, 5 hármashangzat felismerése kottaképről.
A tanulók számára adottak azon hangok kottaképe, melyekre a hangközöket, hármashangzatokat építenie kell.

2. Egy magyar népdal lejegyzése
A népdal: új stílusú, négysoros, 8–10–es szótagszámú, tempo giusto, izometrikus, szinkópát, nyújtott és éles ritmust tartalmazhat. A tanulók számára adott a kulcs, az előjegyzés, a metrum és a kezdőhang értékkel.
A népdal nyolcszor hangozhat el a megadott abszolút magasságban, énekes előadásban.

3. Megadott klasszikus kis forma elemzése hallás és kottakép alapján.
Az elemzés szempontjai: hangnem, az előforduló zenei elemek megjelölése (hármashangzat–

felbontás, szekvencia, késleltetés stb.), formai felépítés,

funkciók. Az írásbeli vizsgához ajánlott feladatlap készítése.

Szóbeli vizsga

1. Memoriter
anyag: A vizsgázó
– tudjon 5 népdalt előadni,

– ismerje azok legfontosabb jellemzőit;
– tudjon 5 műzenei szemelvényt szóló énekléssel vagy hangszerkísérettel (saját kíséret nem kötelező) megszólaltatni,
– ismerje az énekelt darabok legfontosabb zenei jellegzetességeit.

2. A vizsgán a tanuló elemezzen egy választott hangszeres darabot, amellyel kapcsolatban a vizsgabizottság kérdéseket tehet fel a negyedik évfolyam elvégzése utáni követelmények alapján. Kottáról a tanulónak kell gondoskodnia.

A vizsga értékelése

Az írásbeli vizsga értékelése
1. feladat – teszt: A feladat helyes megoldása, a válaszok pontos, világos jelölése
2. feladat– dallamírás: dallami, metrikai/ritmikai korrektség, kottaírási készség, külalak.
3. feladat: – elemzés: Az elemzési szempontokra adott válaszok teljessége, helytállósága, a jelölések pontossága.

A szóbeli vizsga értékelése.
– a választott zenei anyag élményszerű megszólaltatása
– általános zenei ismeretek (hangnemek, hangközök, akkordok, előadásmód, zenei szakkifejezések ismerete)
– zenetörténeti tájékozottság
– stílusismeret
– formai ismeretek
– tájékozódás a zenei műfajok között

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

Jó minőségű és felhangolt zongora vagy pianínó. Hangjegytábla, szemléltető anyagok, ritmushangszerek
Megfelelő minőségű audio–vizuális berendezés (magnetofon, DVD, CD–lejátszó)
A stíluskorszakokat megfelelően bemutató, kellő számú és minőségű hangfelvétel, zenei szakkönyv.

ZENEISMERET szolfézs 4. osztály elvégzése után

A zeneismeret tantárgy a 4 éves szolfézs kötelező tantárgy követelményeire épül. A szolfézs, zenetörténet–zeneirodalom, zeneelmélet, népzene tantárgyak ismeretanyag–részeinek felhasználásával szerves folytatását jelenti az eddigi elméleti tanulmányoknak.

Célok és feladatok

– a tanulók zenei műveltségének további gazdagítása, a zene iránti fogékonyság elmélyítése.
– Az eddig tanult zenei ismeretek stiláris összefüggéseinek, szintézisének megteremtése: a zeneművekben a dallam, a ritmus, a harmónia, a forma egységének és a zene egészének megfigyeltetésével.

– A zenei ismeretek, készségek fokozatos bővítése, a zenét „értve figyelő” tevékenység kialakítása.

Feladatai:
A zenei
élményanyaggyűjtés. A
zenei nyitottság kialakítása.
A tudatos zenehallgatásra nevelés.
Az eddig megszerzett tudás fejlesztése és alkalmazási gyakorlatának kialakítása, tudatosítva a tanulók szemléletében, hogy az elméleti tudás csak eszköz a zene mélyebb befogadásához.
A zeneművek értelmezése, elemzése során új dallami, harmóniai, formatani stb. ismeretek átadása.
A muzsikálási– éneklési kedv állandó „ébren tartása”: a zeneművek énekelhető részleteinek aktív megszólaltatásával.
A népzene és műzene kapcsolatának
bemutatása. Zenetörténeti tájékozottság.
A zeneelméleti alapismeretek kialakítása.
A főbb zenei stílusok jellemző előadói apparátusainak, hangszereinek megismertetése. Különböző előadói gyakorlatok megfigyeltetése.
A szolfézs, zenetörténet, zeneelmélet egymást erősítő szemléletének megalapozása. A hangszertanulás segítése.
A zenei szaknyelv legfontosabb kifejezéseinek további megismertetése.
A tanulók kreativitásának, hallási és gondolkodási képességeinek fejlesztése.
A tanuló személyiségének gazdagítása a zene művelésének, befogadásának örömével.

Alapfokú évfolyamok

1. évfolyam

<u>Fejlesztési feladatok</u>

Zenei ismeretanyag átadása
– A zenei alapműveltség kialakítása, az értékes zene megszerettetése.
– A zenei élményanyag bővítése.
– Nevelés a tudatos zenehallgatásra.
– A bécsi klasszikusok nagyobb lélegzetű formáinak megismerése.
– Betekintés a romantikus zeneirodalomba és a XIX. század magyar zeneművészetébe.
– Az előző években megszerzett készségek, elsajátított ismeretek felhasználása és továbbfejlesztése.

Ismeretanyag, készségfejlesztés
– A zeneirodalom–ismeret megalapozása művek, jellegzetes témák, részletek éneklésével, zenehallgatással, irányító jellegű zenetörténeti tájékoztatással.
– A zenei készségek fejlesztése a hallgatott és feldolgozott zenei anyag alapján.
– Az énekelt és meghallgatott művek témáinak memorizálása kottakép illetve hallás alapján.

– A ritmikai érdekességek kiemelése, hangoztatása.
– A periódus belső és külső bővülésének megfigyelése.
– A funkciók váltakozásának megfigyelése, éneklése.
– Az eddigi funkciós tapasztalatok bővítése, elmélyítése és alkalmazása.
– A kísérőszólamok funkciós hangjainak változatos, árnyaltabb használata.
– Kitérés és moduláció megfigyelése a domináns és párhuzamos hangnemekbe.
– Álzárlat.
– Zárlatok, jellegzetes harmóniai fordulatok megszólaltatása énekléssel, hangszerrel.
– A szonátaforma tematikus anyagainak megfigyelése, felismerése.
– A rondóforma felépítése, téma és epizód felismerése.
– A hangszerek, a zenei együttesek változatos csoportosításának megismerése.
– A klasszikus és romantikus zenekar hangszerei.
– A szimfóniatételek rendezési elvei.
– Az opera zenei részei (felépítése).
– A zenei kifejezőeszközök megfigyelése a romantikus zene hangzásvilágában.
– Tercrokonság.

– Műdalok, áriák énekes megismerése hangszerkísérettel (tanár vagy tanuló közreműködésével.)
– Kánonok, két– vagy többszólamú vokális művek énekléssel és megszólaltatása különféle hangszeres együttesekkel is (kamarazeneként).
– A zenehallgatási anyag részleteinek megszólaltatása egy, két vagy több szólamban.
– A klasszikus formák ismétlő rendszerezése, tematikus anyagainak megfigyelése zenehallgatással is.

Rögtönzés
– A csoport képességei szerint:
dallamok, ritmusok kiegészítése a megismert stílusokban, dallamhoz ritmus–, ritmushoz dallam–
osztinátó,
funkciójelző basszusok rögtönzése.

Kapcsolat a társművészetekkel
– A történelmi és zenei korok kapcsolatának rövid áttekintése.
– Társművészeti alkotások bemutatása.

Elméleti ismeretek – Zenei szakkifejezések
– A kvintkör ismerete.
– Hangközök, hangzatok.
– Hangnemi rokonságok.
– Opusz.
– Alteráció és vezetőhang.
– Szonáta. Szimfónia. A szimfónia tételei, hangnemi és formai felépítése.
– Coda. Attacca.
– Rondó. Téma. Epizód.
– A klasszikus opera. Nyitány, recitativo, ária, duett, tercett stb.
– A romantikus dal. Dalciklus. Prozódia.

– A verbunkos.
– A romantikus opera.
– A szimfonikus költemény.
– Tercrokonság.
– Verbunkos.
– Tempó– és előadási jelzések: a zenei anyaghoz kapcsolódóan.
– Tájékozódás a zenetörténeti és történelmi korokban.

Felhasználható tananyag

Klasszikus művek: J.Haydn, W.A.Mozart, L.v.Beethoven szimfonikus és hangszeres művei. Dalok. Operák.
Egy bécsi klasszikus szimfónia
feldolgozása. Egy Mozart–opera
megismerése.
A klasszikus stílushoz közelálló romantikus alkotások: dalok vagy egy dalciklus (elsősorban F.Schubert művészetéből).
Klasszikus vagy romantikus versenymű feldolgozása.
A magyar műzene: a verbunkos (Erkel Ferenc, Liszt Ferenc művei alapján).

Felhasználható tankönyvek, ajánlott irodalom
Dobszay László: A hangok világa V. és Útmutató
Szőnyi Erzsébet: A zenei írás–olvasás
gyakorlófüzetei Orfeusz Hangzó zenetörténet 3.
A bécsi klasszika Orfeusz Hangzó zenetörténet 4.
Romantika (I.)
Orfeusz Hangzó zenetörténet 8. A magyar zene
századai Pécsi Géza: Kulcs a muzsikához könyv és CD
lemezsorozat Németh –Nógrádi –Puster: Szolfézs
antológia
Agócsy László – Irsai Vera: Énekeljünk,
muzsikáljunk! Agócsy László: Szolfézs középfok
Agócsy László: Szállj szép énekszó – 16 romantikus
egyneműkar Ádám Jenő: A dal mesterei (dalok válogatva a
kötetekből) Forrai Miklós: Duettek I–II.
Forrai Miklós: Ezer év kórusa
Forrai Miklós: Öt évszázad
kórusa
Frank Oszkár: A funkciós zene harmónia és formavilága –Hangzó
zeneelmélet Frank Oszkár: A romantikus zene műhelytitkai (sorozat):
Bartha Dénes: Beethoven kilenc
szimfóniája Ch. Rosen: A klasszikus
stílus
S. Hughes: Mozart operakalauz
Kárpáti J. –Kroó Gy: Mozart
operái Szabolcsi Bence: A zene
története
Dobák Pál: A romantikus zene

története Balassa–Gál: Operakalauz
(kottás)
Tóth Dénes: Hangversenykalauz I–II: (kottás)
Pándi Marianne: Hangversenykalauz I–III.

Követelmény

Tudjon a tanuló a megismert zenei anyagból 10–15 zenei témát emlékezetből.
Tudjon idézni hangszeres tanulmányaiból műveket és műfajokat az évfolyam tananyagához

kapcsolódóan, tudja azokat stílusosan előadni.
Ismerje a feldolgozott stíluskorszakok főbb zenei műfajainak jellemzőit (szimfónia, opera, romantikus dal, versenymű, szimfonikus költemény).
Ismerje a bécsi klasszikus zeneszerzők, valamint Erkel Ferenc és Liszt Ferenc fontosabb műveit. Tudja helyesen írni és kiejteni a megismert zeneszerzők nevét és a művek címét.
Ismerje a zenei és történelmi korok egymásmellettiségét a fontosabb évszámokkal és a társművészeti alkotásokkal összekapcsolva.

Az év végi vizsga anyaga

– A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással.
– A műzenei szemelvények elemzése csoportos és egyéni munkával az elsajátított ismeretek, stílusjegyek alapján.

- Vagy írásbeli beszámoló a végzett anyagból

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

– Zenei élményanyag bővítése.
– Az „értő” zenehallgatás kialakítása.
– Betekintés a gregorián és a reneszánsz zenébe.
– A barokk zene alaposabb megismerése.
– Ismerkedés a XX. század zenéjével– elsősorban magyar szerzők műveivel.
– Az előző években megszerzett készségek, elsajátított ismeretek felhasználása és továbbfejlesztése.
– A zenetörténeti tudásanyag rendszerezése, az alapfokon tanultak összefoglalása.

<u>Ismeretanyag, készségfejlesztés</u>
– A zeneirodalom–ismeret bővítése művek, jellegzetes témák, részletek éneklésével, zenehallgatással, irányító jellegű zenetörténeti tájékoztatással.
– A zenei készségek további fejlesztése elsősorban a hallgatott és feldolgozott zenei anyag alapján.

– A jellegzetes barokk ritmusok kiemelése, hangoztatása.
– Az énekelt és hallgatott zenei anyag stílusjegyeinek elsajátítás a művek elemzése alapján.
– Barokk harmóniamenetek.
– A polifónia.
– Barokk műformák megismertetése.
– Színpadi betétdalok, kórustételek.
– A barokk opera.
– A versenymű felépítése.
– A szvit tánctételei.
– A prelúdium és fúga.
– Az oratórium.
– A modern zene néhány irányzata: pl. folklorizmus, neoklasszicizmus
– A XX. század komponálási technikái.
– Akusztikus skála, egészhangú skála megfigyeltetése, éneklése.
– Reihe.

– A többszólamú éneklés fejlesztése a hallgatott zeneművek részleteinek megszólaltatásával: reneszánsz kórusművek, kantáta–részletek hangszerkísérettel, kánonok, két– és többszólamú művek megszólaltatása különféle hangszeres együttesekkel is.
– Néhány XX. századi mű(műrészlet) éneklése a csoport képességei szerint.

Rögtönzés
– Dallamok, ritmusok kiegészítése a megismert stílusokban, dallamhoz ritmus–ritmushoz dallam– osztinátó.
– Dallamokhoz funkciójelző kísérőszólam.
– A funkciójelző basszusok árnyaltabb alkalmazása.
– A XX. század néhány kompozíciós technikájának (Reihe, cluster stb.) kipróbálása.

Kapcsolat a társművészetekkel
– A történelmi és zenei korok kapcsolatának rövid áttekintése.
– Társművészeti alkotások bemutatása.

Elméleti ismeretek – Zenei szakkifejezések
– Az eddig tanult ismeretek összefoglalása.
– Hangközök, hangsorok 7#, 7*b* előjegyzésig,
– Modális hangsorok; hangnemi rokonságok. Kvintkör.
– Akusztikus skála, egészhangú skála. Reihe, cluster.
– A különböző zenetörténeti korok stílusjegyei és műfajai.
– Tájékozódás időrendben.
– Gregorián zene.
– Madrigál, motetta, mise.
– Versenymű. Kantáta, oratórium, passió.
– Szvit. Barokk tánctételek.
– Preludium, fúga.
– Concertálás, concerto, concerto grosso.
– Cembalo, Fortepiano. Continuo.

– A XX. századi zenekar hangszerei.
– Folklorizmus, neoklasszicizmus.
– Tonalitás, atonalitás, politonalitás.
– Aranymetszés.
– Tempó– és előadási jelzések a zenei anyaghoz kapcsolódóan

Felhasználható tananyag

Gregorián dallamok és reneszánsz kórusművek. A barokk zene jellegzetes műfajai.
XX. századi hangszeres, zenekari és vokális művek elsősorban a magyar zeneművészetből.

Az alábbi művek, műfajok feldolgozása ajánlott:
J. S. Bach: a–moll hegedűverseny,
J. S. Bach: Kantáta részletek, passio részletek,
J. S. Bach: egy teljes zenekari szvit.
G. F. Händel: oratóriumrészletek.
H. Purcell: Dido és Aeneas – részletek. Olasz és francia barokk szerzők művei. Bartók Béla: Concerto,
Kodály Zoltán: Psalmus Hungaricus,

Sz. Prokofjev: Klasszikus szimfónia, I. Sztravinszkij: Petruska, A. Honegger: Pacific 231,
B. Britten: Variációk egy Purcell témára,
Népdalfeldolgozások. Dobszay László: A hangok világa VI. kötet és Útmutató Orfeusz Hangzó zenetörténet 1.
Középkor és reneszánsz Orfeusz Hangzó zenetörténet 2.
Barokk
Orfeusz Hangzó zenetörténet 8. A magyar zene századai Szőnyi Erzsébet: A zenei írás–olvasás gyakorló füzetei Németh –Nógrádi – Puster:
Szolfézs antológia
Agócsy László: Szolfézs középfok (I–IV)
Pécsi Géza: Kulcs a muzsikához könyv és CD lemezsorozat Forrai Miklós: Ezer év kórusa
Forrai Miklós: Öt évszázad kórusa
N. Harnoncourt: Zene mint párbeszéd (Monteverdi, Bach, Mozart) Szabolcsi Bence: A zenetörténete
Kroó György szerk. A hét zeneműve sorozat
Kroó György szerk. Miért szép századunk zenéje? Lendvai Ernő: Szimmetria a zenében
Kroó György:Bartók kalauz
Kroó György: Bartók színpadi művei Breuer János Kodály kalauz

Eősze László: Kodály Zoltán
Darvas Gábor: Évezredek hangszerei
J.H. van der Meer: Hangszerek az ókortól napjainkig Szemelvények a zenehallgatáshoz (Tankönyvkiadó) A zenehallgatási anyag partiturái és szövegkönyvek.

Követelmény

Tudjon a tanuló a megismert zenei anyagból 10–15 témát emlékezetből énekelni vagy hangszeren megszólaltatni.
Tudjon idézni hangszeres tanulmányaiból műveket és műfajokat az évfolyam tananyagához kapcsolódóan, tudja azokat stílusosan előadni.
Legyen képes Bartók Béla Concerto és Kodály Zoltán Psalmus Hungaricus c. művét jellegzetes témák alapján felismerni.
Ismerje a feldolgozott stíluskorszakok főbb zenei műfajainak jellemzőit
– a gregorián dallamokat,
– a reneszánsz kórusműveket,
– a barokk szvitet,
– a preludiumot és fúgát,
– az oratóriumot.
Ismerje a XX. század folklorista és neoklasszikus irányzatát, az atonalitás és a dodekafónia fogalmát.
Ismerje a zenetörténeti korokat és időrendi sorrendjüket.
Tudja az ismertebb zeneszerzőket, zeneműveket a megfelelő zenetörténeti korba helyezni. Tudja helyesen írni és kiejteni a megismert szerzők nevét és a művek címét.
Ismerje a zenei és történelmi korok egymásmellettiségét a fontosabb évszámokkal és a társművészeti alkotásokkal összekapcsolva.

Az év végi vizsga anyaga

– A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással.
– A műzenei szemelvények elemzése csoportos és egyéni munkával a tanult ismeretek,

stílusjegyek alkalmazásával.

- Vagy írásbeli beszámoló a végzett anyagból

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

Ismerje a tanuló
– a tanult metrumokat,
– a tanult ritmuselemeket és –képleteket, az egyszerűbb aszimmetrikus metrumokat.
– a dallamhangok szerepét (főhang, átmenőhang, váltóhang, késleltetés) – tudja ezeket zeneileg értelmezni.

Ismerje
– a hangközöket;
– a hangközfordítás elvét.
– a hármashangzatokat és fordításaikat;
– a dúr– és moll hangsor hangjaira építhető hármashangzatokat,
– a fő– és mellékhármashangzatokat,
– a dominánsszeptim– és a szűkített szeptimhangzatot (4#, 4b előjegyzésig),
– a hangzatok fűzésének elveit, első lépéseit – (I– IV– V fok).

Rendelkezzék biztos tájékozódó képességgel a relatív és abszolút rendszerben 4 #, 4 b előjegyzésig.
Ismerje
– a kvintkört,
– az öt– és hétfokú hangsorokat,
– a hangnemi rokonságokat.
– a funkciók,
– az alterációk szerepét.
– a hangnemi kitérés és moduláció fogalmát.

Ismerje
– a tonalitás felbomlásának elvét,
– az egészhangú skálát,
– az akusztikus hangsort.
Tudja ismereteit alkalmazni a készségfejlesztési és zenehallgatási anyagban, hangszeres darabjaiban.

Ismerje a feldolgozott stíluskorszakok főbb zenei műfajainak jellemzőit:
– a reneszánsz kórusműveket és táncokat,
– a barokk zene (concerto grosso, versenymű, szvit, prelúdium és fúga, oratórium, kantáta, opera),
– a bécsi klasszikus zene (hangszeres szonáta, variáció, versenymű, szimfónia, vonósnégyes, opera, dal)
– a romantika (dal, szimfonikus költemény, opera, hangszeres karakterdarabok) legfontosabb műfajait.
– a XX. század folklorista és neoklasszikus irányzatát,
– Bartók Béla és Kodály Zoltán munkásságát,
– napjaink kiváló zeneszerzőinek egy–egy alkotását.

Tudja a zenei alapfogalmakat többirányú megvilágításban értelmezni, a zenetörténeti, a történelmi korokat időben összekapcsolni és társművészeti alkotásokhoz kötni.
Ismerje és tudja alkalmazni a zenei szaknyelv legfontosabb kifejezéseit.

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

Írásbeli, vagy szóbeli vizsga
A vizsgán az iskola az alábbi feladatsort használja, vagy helyi pedagógiai programja alapján hasonló követelményszintű feladatsort állít össze.

A vizsga tantárgya és időtartama

Zeneismeret tantárgy
Az írásbeli vizsga időtartama minimum 45 perc. A szóbeli vizsga időtartama minimum 10 perc.

Az alapvizsga tartalma

Írásbeli vizsga
1. Teszt kérdések a zenei ismeretek köréből a megismert, hangsorokra, hangközökre, hangzatokra, formai ismeretekre vonatkozóan (4–5 kérdés) pld.
– A hangnemi rokonságok felsorolása,
– Hármashangzat–fordítások felismerése kottaképről,
– Zárlatelemzés kottakép alapján,
– Adott műrészlet kottaképe alapján a dallami jelenségek és a dallamhangok szerepének megjelölése W.A.Mozart : C–dúr szonatina II. tétel első nyolc ütem (fő– és átmenőhangok), L.v.Beethoven: Német tánc (C–dúr) első nyolc ütem, Hoffman V.: Szonatinagyűjtemény, Régi táncok gyermekeknek

2. Egy nagyobb lélegzetű bécsi klasszikus forma (szonáta forma, variációs forma, szimfónia) felépítésének ismertetése

3. Felsorolt művek, zeneszerzők, stílus korszakok, társművészeti alkotások rendezése korok szerint
Felsorolás elsősorban a barokk és a XX. századi zene és néhány társművészeti alkotás köréből. Az írásbeli vizsgához ajánlott feladatlap készítése.

Szóbeli vizsga

1. Memoriter anyag előadása
Öt műzenei szemelvény, téma a tanult zenei korok anyagából előadása szóló énekléssel illetve hangszerkísérettel vagy több szólamú mű esetén éneklőtársakkal. (saját hangszerkíséret nem kötelező.)
A megszólaltatás legyen muzikális és zeneileg pontos.
A vizsgázó ismerje az énekelt darabok legfontosabb zenei jellegzetességeit.

2. A vizsgázó elméleti tudásának bemutatása

A tanuló a hangszeres vizsgadarabjaihoz kapcsolódó zenei kérdéseket kap.
A kérdések a követelményrendszerben felsorolt ritmikai, dallami, harmóniai, formai, stílus– és zenetörténeti korok ismeretére vonatkozhatnak.

A vizsga értékelése

Az írásbeli vizsga értékelése
– teszt: a kérdésekre adott rövid, lényegi, a megértésre utaló egyszerű válasz;
fogalmazásmód, helyesírás;
– fogalmazás (műelemzés): információtartalom, a műről, illetve a szerzőről és a korról szóló információk megfelelő aránya, felhasznált irodalom színvonala, mennyisége, eredetiség, objektív és szubjektív tartalom megfelelő aránya, felépítés, fogalmazás, helyesírás,
– dallamírás: dallami, metrikai/ritmikai korrektség, kottaírási készség, külalak.

A szóbeli vizsga értékelése
– általános zenei ismeretek (hangnemek, hangközök, akkordok,
előadásmód, zenei szakkifejezések ismerete),
– zenetörténeti tájékozottság,
– stílusismeret,
– formai ismeretek,
– tájékozódás a zenei műfajok között.

Továbbképző évfolyamok

3. évfolyam

Fejlesztési feladatok

– Élményanyag bővítése a zenei alapműveltség kialakításához.
– A zenei műfajok alaposabb megismerése korok és stílusok szerint.
– Az alapfokon szerzett ismeretek, készségek elmélyítése, bővítése.
– A zenei kifejezőkészség és ízlés formálása**.**
– Az „értő” zenehallgatásra nevelés.

Ismeretanyag– készségfejlesztés
– *A zeneirodalom–ismeret bővítése művek, jellegzetes témák, részletek éneklésével, zenehallgatással, irányító jellegű zenetörténeti tájékoztatással.*
– A zenei készségek további fejlesztése elsősorban a hallgatott és feldolgozott zeneművek alapján.
– A zeneművek, szemelvények zenetörténeti korba helyezése.
– A művek, műrészletek feldolgozása énekléssel, memorizálással (lejegyzéssel).
– A feldolgozott zenei formák jellemzőinek elsajátítása.
– A belső hallás és memória intenzív fejlesztése.
– A zenei elemzési képesség fejlesztése.

1. témakör A többszólamúság szerkesztési elvei, műformái, műfajai a vokális zeneirodalomban
– A modális hangsorok teljeskörű megismerése– éneklés, felépítés 4#, 4b előjegyzésig.
– Modális fordulatok kiemelése, éneklése. Megfigyelése zenehallgatásban.

– Homofónia, polifónia, imitáció. Tonális, reális válasz.
– Polifónikus etűdök éneklése. Homofón és könnyű imitációs részletek feldolgozás
– Kánonok éneklése.
– Kánonokból partitura készítés, a harmóniai fordulatok megfigyelése.
– Rövid ritmus– és dallamkánon szerkesztésének kipróbálása.
– Korál feldolgozások többszólamú éneklése, megszólaltatása hangszerekkel is.
– A harmóniai fordulatok kiemelése, éneklése, megfigyelése.
– A harmóniai elemzés alapjai: fokszámok, jelzések. Számozott basszus.
– Hármashangzatok építése a dúr és moll hangsorok fokaira.
– Mixturák éneklése.
– A duett, tercett, kvartett megjelenése a drámai műfajokban.
– Dramaturgiai szerepük, zenei megfogalmazásuk.
– Egy–egy zenei kor stílusjegyeinek összefoglalása.
– Rövid zenei részletek lejegyzése.

2. témakör Táncok a zenében
– Az előző években megismert táncok jellemzőinek átismétlése.
– Az ismeretek bővítése újabb táncformák jellegzetességeivel.
– Olvasás, zenei írás, memorizálás elsősorban a barokk táncok köréből.
– Ritmusok kiemelése, megszólaltatása (C.Debussy, M.Ravel, I.Sztravinszkij, Joplin műveiből).
– A harmóniák szerepének megfigyelése.
– Hangszerek, hangszercsoportok hangszínének megismerése. „Komoly zene” – „könnyű zene”
– jazzművészet.
– A meghallgatott zeneművek témáiból válogatva memorizálás, zenei írás (abszolút rendszerbe helyezés).
– Stílusjegyek felismerése, megnevezése. Az anyaghoz kapcsolódó zenei kifejezések értelmezése.

Kapcsolat a társművészetekkel
– A történelmi és zenei korok kapcsolatának rövid áttekintése.
– Társművészeti alkotások bemutatása.

Felhasználható tananyag

1. témakör. A többszólamúság szerkesztési elvei, műformái, műfajai a vokális zeneirodalomban
Feldolgozásra ajánlott zenei anyag:
– orgánum énektechnika (Ars Antiqua, Párizs)
– hoquetus elv (Ars Nova, Machaut)
– gregorián, chanson cantus firmus (Németalföld)
– homofónia, polifónia (mise, motetta, madrigál)
– népének és harmonizációja (a choral J.S.Bach művészetében)
– fúgaszerkesztés, imitáció (dux–comes) művek J. S. Bachtól Kodály Zoltán művészetéig,
– duett, tercett, kvartett H.Purcelltől G.Verdi–ig

– kánonok válogatva Fornsete Nyárkánon–tól a XX. századi kánonokig,
– kórusművek a reneszánsztól napjainkig

2.a) témakör Táncok a zenében
– Műzenei táncok a középkortól a jazz elemek megjelenéséig: estampida, rondeau, pavane és gagliarda, menüett, sarabande, gigue, gavotte, ländler, polka, polonaise, mazurka, verbunkos

táncok, csárdás.
– A szimfóniák III. tétele: menüett, gavotte (J.Haydn, W.A.Mozart, Sz.Prokofjev).
– A romantikus kisformák (F.Chopin).
– A verbunkos (Liszt Ferenc rapszódiái, Erkel Ferenc operái),
– A jazz elemei, ragtime, cake–walk (C.Debussy, I.Sztravinszkij művei
b) szvit és rondó
– Barokk szvitek (J.S.Bach, G. F.Händel, F.Couperin),
– Bécsi klasszikus rondótételek, rondók,
– Rondók, szvitek a romantikából és a XX.sz. zenéjéből (M. Muszorgszkij, M. Ravel, I.Sztravinszkij, Bartók Béla, Kodály Zoltán, Ránki György, Szabó Ferenc)

Dobszay László A hangok világa VI. és Útmutató
Orfeusz Hangzó zenetörténet 1. Középkor és
reneszánsz Orfeusz Hangzó zenetörténet 2. Barokk
Orfeusz Hangzó zenetörténet 6. Késő–romantika és XX.
század I. Orfeusz Hangzó zenetörténet 7. Késő romantika és a
XX. század II. Orfeusz Hangzó zenetörténet 8. A magyar zene
századai
Pécsi Géza: Kulcs a muzsikához könyv és CD lemezsorozat
Németh– Nógrádi –Puster: Szolfézs antológia
Agócsy László: Szolfézs középfok I–
IV. Agócsy László Bach
olvasókönyv
Szőnyi Erzsébet: A zenei írás–olvasás gyakorló
füzetei Kodály Zoltán: 15 kétszólamú
énekgyakorlat
H. Brown: A reneszánsz zenéje
Legányné Hegyi Erzsébet: Bach
példatár J.S.Bach: Négyszólamú
korálok
Győrfi István: Korálelemzések
Bartha Dénes szerk. A zenetörténet
antológiája Dobszay László: A magyar dal
könyve Dobszay László: A gregorián ének
kézikönyve Pándi Marianne:
Hangversenykalauz I–III.
Tóth Dénes: Hangversenykalauz I–
II.(kottás) Kroó György: A hét zeneműve
Szabolcsi Bence: A zene története

Követelmény

Ismerje a tanuló a zenetörténeti korok kronológiai sorrendjét.

Ismerje a többszólamúság megjelenési formáit, zenei jellemzőit a különböző zenei korokban.

Tudjon énekléssel illetve éneklő társakkal (vagy hangszer segítségével) zeneileg pontosan megszólaltatni két szemelvényt a gregorián dallamok, két könnyű, rövid madrigált vagy részletet, két duettet a barokk, bécsi klasszikus vagy romantika köréből.

Ismerjen a meghallgatott művekből 5–10 jellegzetes témát.
Tudjon idézni hangszeres tanulmányaiból műveket és műfajokat az évfolyam tananyagához kapcsolódóan, tudja azokat stílusosan előadni.
Ismerje a klasszikus zeneművészet legismertebb táncformáit, jellegzetességeit, tudja zenei korokba helyezni.
Ismerje a bécsi klasszikus szimfóniák III. tételének felépítését.
Tudja a megismert zeneszerzők és műveik nevét helyesen ejteni, leírni.

Ismerje a zenei és történelmi korok egymásmellettiségét (a fontosabb évszámokkal). Tudjon néhány társművészeti alkotást a megismert zenei korokhoz kapcsolni.

Az év végi vizsga anyaga

– A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással.
– A műzenei szemelvények elemzése csoportos és egyéni munkával a tanult ismeretek, stílusjegyek alkalmazásával.

- Vagy írásbeli beszámoló a végzett anyagból

4. évfolyam

Fejlesztési feladatok

– Élményanyaggyűjtés a zenei alapműveltség bővítéséhez.
– A zenei műfajok alaposabb megismerése korok és stílusok szerint.
– A készségek további elmélyítése, az ismeretek bővítése.
– A zenei kifejezőkészség és ízlés formálása**.**
– Tudatos zenehallgatásra nevelés.

Ismeretanyag– készségfejlesztés
– A zenei műveltség bővítése művek, jellegzetes témák, részletek éneklésével, zenehallgatással, irányító jellegű zenetörténeti tájékoztatással.
– A zenei készségek további fejlesztése elsősorban a hallgatott és feldolgozott zeneművek alapján.
– A zeneművek, szemelvények zenetörténeti korba helyezése.
– A művek, műrészletek feldolgozása énekléssel, memorizálással (lejegyzéssel).
– A feldolgozott zenei formák jellemzőinek elsajátítása.

– A belső hallás és memória intenzív fejlesztése.
– A zenei elemzési képesség fejlesztése.

3. témakör. Vokális műfajok a zeneirodalomban I. A mise és requiem
– Gregorián dallamok éneklése. A latin szövegek megismerése.
– A zenei lejegyzés kialakulásának rövid összefoglalása.
– A szolmizáció eredete. A többszólamúság kezdetei.
– A zenei anyagból válogatva: éneklés, memorizálás, lejegyzés.
– A cantus firmus bemutatása. A zenei szerkesztési módok ismertetése.
– A reneszánsz művek harmóniáinak és zárlatainak megfigyelése, megszólaltatása.
– Korabeli kottakép, C–kulcsok bemutatása.
– A mise állandó részei.
– Mise a klasszikus, romantikus korból és a XX. századból.
– A requiem fogalma. Új misetételek.
– A hangzások megfigyelése, összehasonlítása. A zenei kifejezőkészség gazdagodásának megfigyelése, elemzése, okainak stiláris és történelmi háttere.
– A Dies irae dallam éneklése, memorizálása, megfigyelése különböző művekben.
– A romantika és a XX. századi zene komponálási technikáinak megismerése, az alapfokon tanultak ismétlése, elmélyítése. (Tercrokonság, alteráció, a tonalitás, a forma felbomlása.)

4. témakör. Hangszeres szóló– és kamarazene a zeneirodalomban
– A barokk variációk.
– A basszus szólam kiemelése (éneklése, memorizálása) a passacaglia feldolgozása során.
– A bécsi klasszika zenei formáinak ismétlő rendszerezése (a szonáta–, a variációs–, a rondó– és a triós forma felépítése, tematikus anyagának ismerete).
– A variálás megismerése– variációs lehetőségek (ritmikai, dallami, harmónia.
– Maggiore, minore).
– A variáció kipróbálása rögtönzéssel.
– A témakörhöz kapcsolódó hangszerek megismerése– (történeti áttekintése).
– A kamarazene és néhány műfaja, hangszer összeállításai (a válogatott zeneművek alapján).
– A kvartettek, kvintettek előadói apparátusa– felépítése, tételrendje a klasszikus zenében.
– A romantikus karakterdarabok zenei kifejező eszközei: hangszín, dinamika, alterációk.
– Nemzeti táncok karakterének megfigyelése, jellemző ritmusainak kiemelése, hangoztatása – különleges hangsorok megfigyelése
– Témák éneklése, memorizálása, lejegyzése.
– A XX. század komponálási technikája. Hangsorformációk. Tonalitás, atonalitás.
– Témák megszólaltatása.
– A klasszikus zene, a „könnyű” zene és jazz kapcsolata.
– Klasszikus témák feldolgozásai e műfajokban. Jellegzetes hangszerek.

Kapcsolat a társművészetekkel:
– A történelmi és zenei korok kapcsolatának rövid áttekintése.
– Társművészeti alkotások bemutatása.

Felhasználható tananyag

3. témakör Vokális műfajok a zeneirodalomban I.
a) A mise és requiem
Feldolgozásra ajánlott zenei anyag:
– Gregorián misék
– A Dies irae dallam és feldolgozásai (H.Berlioz, Liszt Ferenc, L.Dallapicolla)
– A cantus firmus szerepe (részletek G.Machaut, G. Dufay, Josquin des Pres, G.P.Palesztrina műveiből)
– Misék: J. S. Bach: h–moll mise (tételek válogatva) J. Haydn, W.A.Mozart, F.Schubert, Liszt Ferenc, I.Sztravinszkij műveiból részletek,
– Requiemek: W.A.Mozart, H.Berlioz, G.Verdi, J.Brahms, I.Sztravinszkij, B.Britten,
– Ligeti György kompozícióiból részletek.

4. témakör. Hangszeres szóló– és kamarazene a zeneirodalomban
– Feldolgozásra ajánlott zenei anyag (válogatva): a leggyakoribb zenei műformák, kisformák egy–egy hangszer irodalmában és a kamarazene körében.
Hangszeres művek:
– Orgonaművek: fúga, preludium, toccata, fantázia, passacaglia (elsősorban J.S. Bach művei),
– zongora darabok a klasszikus és romantikus zeneirodalomból (J.Haydn, W.A.Mozart, L.van Beethoven szonáták,
– az etűd, prelűd, nocturne, mazurka, polonaise, rapszódia, bagatell (F.Chopin, Liszt Ferenc, Bartók Béla és más szerzők művei alapján),
– a XX. sz. szóló zongorairodalma (C.Debussy, Bartók Béla, A.Schönberg, A Webern, Kurtág György művei).

Kamarazene

– a klasszikus és romantikus zeneirodalomból (J. Haydn vonósnégyes, W.A.Mozart: Fuvolanégyes, Klarinét kvintett, D–dúr oboanégyes**,** L. van Beethoven: Tavaszi szonáta, B–dúr zongoratrió, gordonka–zongora szonáta, Esz–dúr oktett, F.Schubert A–dúr zongoraötös, d–moll vonósnégyes, J.Brahms Á–dúr hegedű–zongora szonáta– válogatva),
– a XX. századból (néhány mű vagy részlet kiválasztása O.Respighi: Dór kvartett, I.Sztravinszkij: A katona története (szvit), C.Debussy: Fekete–fehér (2 zongorára), M.Ravel: a– moll zongorahármas, D.Milhaud: Braziliera (2 zongorára), Bartók Béla: Kontrasztok, Kodály Zoltán: Szonáta gordonkára és zongorára, Hidas Frigyes: Fúvósötös, Kurtág György: Nyolc duó hegedűre és cimbalomra).

Dobszay László: A hangok világa VI.
Szőnyi Erzsébet: A zenei írás–olvasás gyakorló füzetei
Németh –Nógrádi – Puster: Szolfézs antológia
Agócsy László: Szolfézs középfok I–IV.
Pécsi Géza: Kulcs a muzsikához könyv és CD
lemezsorozat Orfeusz Hangzó zenetörténet 1. Középkor
és reneszánsz Orfeusz Hangzó zenetörténet 2. Barokk
Orfeusz Hangzó zenetörténet 3. Bécsi
klasszika Orfeusz Hangzó zenetörténet 4.
Romantika I. Orfeusz Hangzó zenetörténet

5. Romantika II.
Orfeusz Hangzó zenetörténet 6. Késő romantika és XX.
század Orfeusz Hangzó zenetörténet 7. Késő romantika és a
XX. század II. Orfeusz Hangzó zenetörténet 8. A magyar zene
századai
Forrai Miklós: Ezer év kórusa
Forrai Miklós: Öt évszázad
kórusa
Pándi Marianne: Hangversenykalauz
I–III. Tóth Dénes: Hangversenykalauz
Szabolcsi Bence: A zene története
Várnai Péter: Oratóriumok könyve
Kroó György szerk. A hét zeneműve sorozat
Babits Mihály fordításában Amor Sanctus (Középkori himnuszok latinul és
magyarul) Darvas Gábor: Évezredek hangszerei
J.H. van der Meer: Hangszerek az ókortól
napjainkig Gonda János: Jazz

Követelmény

Ismerje a tanuló a zenetörténeti korok kronológiai sorrendjét.
Tudja énekléssel (vagy hangszer segítségével) a Dies irae dallamot (kotta nélkül), öt–tíz jellegzetes témát a megismert hangszeres vagy kamarazenei művek köréből stílusosan megszólaltatni.
Ismerje a meghallgatott zeneművek egy–egy jellegzetes témáját.
Tudjon idézni hangszeres tanulmányaiból műveket és műfajokat az évfolyam tananyagához kapcsolódóan, tudja azokat stílusosan előadni.
Legyen képes dallami, harmóniai, formai ismeretek alapján zenei korba helyezni műveket. Tudja a megismert zeneszerzők és műveik nevét helyesen ejteni, leírni.
Ismerje a zenei és történelmi korok egymásmellettiségét (a fontosabb évszámokkal). Tudjon néhány társművészeti alkotást a megismert zenei korokhoz kapcsolni.

Az év végi vizsga anyaga
– A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással.

– A műzenei szemelvények elemzése csoportos és egyéni munkával az elsajátított ismeretek, stílusjegyek alkalmazásával.

- Vagy írásbeli beszámoló a végzett anyagból

***5.* évfolyam**

Fejlesztési feladatok

– Élményanyaggyűjtés a zenei alapműveltség bővítéséhez.

– A zenei műfajok alaposabb megismerése korok és stílusok szerint.
– A készségek további elmélyítése, az ismeretek bővítése.
– A zenei kifejezőkészség és ízlés formálása**.**
– A zenei elemzési képesség kimunkálása.
– Az „értő” zenehallgatásra nevelés.

Ismeretanyag– készségfejlesztés
– A zenei készségek további fejlesztése elsősorban a hallgatott és feldolgozott zenei anyag alapján.
– A zeneművek, szemelvények zenetörténeti korba helyezése.
– A művek, műrészletek feldolgozása énekléssel, memorizálással (lejegyzéssel).
– A hangközhallás intenzív kimunkálása, lehetőség szerint fokozatos elszakadás a szolmizációtól.
– A feldolgozott zenei formák jellemzőinek elsajátítása.

3. témakör Vokális műfajok a zeneirodalomban II. Oratórium, passió, kantáta (anthem)
– Az oratórium, a passió, a kantáta zenei jellemzőinek ismétlése.
– Az anthem ismertetése.
– Az oratórikus művek témája (tartalmi), felépítése, zenei részei (recitatívo, ária, arioso, kórustétel, turba, choral), szereplői, dramaturgiája.
– A művek dramaturgiája és a zenei részek közötti összefüggések bemutatása.
– Az előadói apparátusok a különféle zenei korokban.
– A kifejező eszközök gazdagodása a zenetörténeti korok egymásutánjában.

5. témakör. Zenekari hangszeres műfajok szólistákkal
– A concerto, concerto grosso a barokk korban. Felépítésük, tételtípusaik.
– A barokk zenekar. A szóló és tömbhangzás megfigyelése.
– A versenyművek kialakulása. A hangszerek fejlődése, új hangszerek megjelenése.
– A concerto grosso és a versenyművek közötti különbség megfigyelése.
– Versenyművek a klasszikus korban. Felépítésük. (A klasszikus formák ismétlése)
– A versenyművek tartalmi, majd formai változásai a romantika és a XX. századi alkotásokban.
– A műfaj új lehetőségei (rapszódia, variáció sorozat, szimfónia–concerto).
– A hangrendszerek, harmóniák kiemelése a meghallgatott zeneművek elemzése során.
– A művek egy–egy témájának, részletének éneklése, memorizálása, lejegyzése.
– Ritmusok kiemelése, hangoztatása.
– Jellemző harmónia sorok megszólaltatása énekléssel, hangszerrel.
– Harmóniai elemzés– (a csoport képességeitől függően).

Kapcsolat a társművészetekkel:
– A történelmi és zenei korok kapcsolatának rövid áttekintése.
– Társművészeti alkotások bemutatása.

Felhasználható tananyag

3. témakör. Vokális műfajok a

zeneirodalomban II. Oratórium, passió,
kantáta (anthem)
Feldolgozásra ajánlott zenei anyag :
– A barokk kor kiemelkedő alkotásai (J.S.Bach . Karácsonyi oratórium, János vagy Máté passió, Parasztkantáta, Kávékantáta; Weinen klagen… vagy Wachet auf…; G.F.Händel: Messiás vagy Judás Makkabeus; Esterházy Pál: Harmonia Coelestis – c. művekből részletek.
– A bécsi klasszikus kor oratorikus művei (pl. J. Haydn Évszakok, Teremtés;
W.A.Mozart: Exsultate, Jubilate, L.van Beethoven: Karfantázia)
– Romantikus alkotások (F.Mendelssohn: Éliás, G.Rossini: Stabat mater, Liszt Ferenc: Szent Erzsébet legendája),
– XX. századi alkotások (A.Schönberg: Egy varsói menekült, I.Sztravinszkij: Zsoltárszimfónia, A.Honegger: Johanna a máglyán, C.Orff: Carmina burana, K. Pendrecki: Dies irae, Bartók Béla: Cantata profana, Kodály Zoltán: Budavári Te Deum, Farkas Ferenc:Cantus Pannonicus, Szabó Ferenc: Föltámadott a tenger, Sugár Rezső: Hősi ének, Petrovics Emil: Jónás könyve részletek.)

5 témakör. Zenekari hangszeres műfajok szólistákkal
Feldolgozásra ajánlott zenei anyag:
– A concerto, concerto grosso, versenymű, sinfonia concertante műfajok jellemzői;
A.Corelli (12 Concerto grosso), A. Vivaldi (A négy évszak, Blockflőteverseny), J.S.Bach (Brandenburgi verseny, cembaloverseny, a–moll hegedűverseny), G.F. Händel (F–dúr orgonaverseny), B. Marcello (oboaverseny),
J. Haydn (Esz–dúr trombitaverseny, C–dúr gordonkaverseny), W.A.Mozart (Esz–dúr Sinfonia concertante, Á–dúr klarinétverseny, d–moll zongoraverseny, Á–dúr hegedűverseny, D–dúr fuvolaverseny) L.van Beethoven (Esz dúr zongoraverseny, D–dúr hegedűverseny)
R.Schumann (a–moll zongoraverseny), F.Chopin (e–moll zongoraverseny),
Liszt Ferenc (Esz–dúr zongoraverseny, Magyar fantázia), P.I.Csajkovszkij (b–moll zongoraverseny, D–dúr hegedűverseny), A.Dvořak: h–moll gordonkaverseny,
M.Ravel (G–dúr zongoraverseny), I.Sztravinszkij („Baseli Concerto”), G.Gershwin (Kék rapszódia), Sz.Prokofjev (Szimfónia–concerto), D.Sosztakovics (a–moll hegedűverseny), A.Hacsaturján (Zongoraverseny), Dohnányi Ernő (Változatok egy gyermekdalra),
Bartók Béla (III. zongoraverseny), Járdányi Pál (Hárfaverseny), Kurtág György (Brácsaverseny) műveiből.

Agócsy László: Szolfézs középfok III–IV
Németh –Nógrádi – Puster: Szolfézs
antológia
Szőnyi Erzsébet: A zenei írás–olvasás gyakorló
füzetei Orfeusz Hangzó zenetörténet 1. Középkor
és reneszánsz Orfeusz Hangzó zenetörténet 2.
Barokk
Orfeusz Hangzó zenetörténet 3. Bécsi
klasszika Orfeusz Hangzó zenetörténet 4.
Romantika I. Orfeusz Hangzó zenetörténet
5. Romantika II.
Orfeusz Hangzó zenetörténet 6. Késő romantika és XX.
század Orfeusz Hangzó zenetörténet 7. Késő romantika és a

XX. század II. Orfeusz Hangzó zenetörténet 8. A magyar zene századai
Forrai Miklós: Ezer év kórusa
Forrai Miklós: Öt évszázad kórusa

Pándi Marianne: Hangversenykalauz I–III. Tóth Dénes: Hangversenykalauz
Szabolcsi Bence: A zene története
Várnai Péter: Oratóriumok könyve
Kroó György szerk. A hét zeneműve sorozat Darvas Gábor: Évezredek hangszerei

Követelmény

Ismerje a tanuló a zenetörténeti korok kronológiai sorrendjét.
Tudja a feldolgozott vokális és hangszeres műfajok zenei jellemzőit, ismeretei alapján legyen képes a műveket zenei korokba helyezni.
Tudjon két áriát (ária–részletet), két korált énekléssel, éneklőtársakkal megszólaltatni. Tudjon idézni a megismert művekből 8–10 témát.
Ismerjen fel jellegzetes témák alapján néhány zeneművet.
Tudjon idézni hangszeres tanulmányaiból műveket és műfajokat az évfolyam tananyagához kapcsolódóan, tudja azokat stílusosan előadni.
Ismerje a zenei korok fontosabb hangrendszereit, harmóniai fordulatait. Tudja a megismert zeneszerzők és művek nevét helyesen ejteni, leírni.
Ismerje a zenei és történelmi korok egymásmellettiségét (a fontosabb évszámokkal). Tudjon néhány társművészeti alkotást a megismert zenei korokhoz kapcsolni.

Az év végi vizsga anyaga

– A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással.
– A műzenei szemelvények elemzése csoportos és egyéni munkával az elsajátított ismeretek, stílusjegyek alkalmazásával.

- Vagy írásbeli beszámoló a végzett anyagból

6. évfolyam

Fejlesztési feladatok

– Élményanyaggyűjtés a zenei alapműveltség kialakításához.
– A zenei műfajok alaposabb megismerése.

– A készségek további elmélyítése. Az ismeretek bővítése.
– Rendszerező ismétlés.
– A zenei elemzési képesség kibontakoztatása.
– A zenei kifejezőkészség és ízlés formálása**.**
– Az „értő” zenehallgatás kialakítása.

Ismeretanyag–készségfejlesztés
– A zenei készségek fejlesztése elsősorban a hallgatott és feldolgozott zenei anyag alapján.
– A zeneművek, szemelvények zenetörténeti korba helyezése.
– A művek, műrészletek feldolgozása énekléssel, memorizálással (lejegyzéssel).
– A hangközhallás intenzív kimunkálása, lehetőség szerint fokozatos elszakadás a szolmizációtól.

– A feldolgozott zenei formák jellemzőinek elsajátítása.
– A megismert műfajok áttekintő ismétlése.

3*. témakör: Vokális műfajok a zeneirodalomban III.*
a) dal, dalciklus,
b) opera, zenedráma, balett
– A trubadurok, Minnesängerek szerepe, hangszereik ismertetése.
– A dal műfajának kialakulása.
– A barokk és klasszikus dal zenei jellemzői.
– A dalforma, strófikus szerkezet, átkomponált dal.
– A kísérő szólam dramaturgiai jelentősége.
– A romantikus dallamszövés és harmóniák megfigyelése.
– Az új modulációs irányokból a tercrokonság ismertetése.
– Dalciklus– dramaturgiai összefüggések bemutatása.
– A hangulatok, témák visszatérése a cikluson belül– megfigyelés, éneklés.
– Harmóniasorok feldolgozása, megszólaltatása hangszerrel is.

A XX. századi dalok stílusjegyei.
– A dalok szövege, prozódiája.(Utalás az irodalmi alkotásokra).
– A mondanivaló és a zenei eszközök kapcsolata.
– A magyar népdal megjelenése a XX. századi magyar zeneszerzők alkotásaiban. (A magyar népdalstílusok összegező ismétlése).

Az opera dramaturgiai felépítése, zenei részei.
– Recitatívók, áriák szerepe.

Mozgás, gesztus a zenében. A karakterek érzékelése a balettekben.
– A különböző népek táncai, valamint a korabeli táncok a balett színpadon.
– A ritmus, dallam megfigyelése– szimmetria, aszimmetria.
– A XX. századi balett. A szereplők jellemzése zenei témákkal.
– A zene és koreográfia összefüggése.

6. témakör Zenekari műfajok
– Az alapfokon tanult szonáta–, rondó– és variációs forma ismétlése.
– A szonátarondó. A scherzo tétel.

– A bécsi klasszikus és a romantikus szimfónia felépítése (tételrend, tételtípusok).
– A stiláris és formai jellemzők összefoglalása a hallgatott zenei anyag alapján.
– Átmenet a romantikába: a tételformák fellazulása, új hangzások megjelenése.
– A zenekari hangzás gazdagodása, új hangszerek megjelenése.

A XX századi zenekari művek effektusainak megfigyelése.
– Visszautalás a klasszicizmusra– a neoklasszicizmus.
– A szimfonikus költemények zenei szerkezete.
– A programzene. Az irodalmi, képzőművészeti alkotások megjelenése a zeneművészetben.
– Humor a zenében.
– A történelmi és zenei korok kapcsolatának rövid áttekintése.

Kapcsolat a társművészetekkel:
– A történelmi és zenei korok kapcsolatának rövid áttekintése.
– Társművészeti alkotások bemutatása.

Felhasználható tananyag

3. Vokális műfajok a zeneirodalomban III.
c) dal, dalciklus,
d) opera, zenedráma, balett
Feldolgozásra ajánlott zenei anyag: *dalok, dalciklusok*
– A XIII. századi trubadur és minnesänger műdaloktól a XX. századi népdalfeldolgozásokig (a trubadúrok, trouvèrek, minnesängerek művészete (Wagner: Nürnbergi mesterdalnokok).
– A klasszicizmus dalirodalma (J.Haydn, W.A.Mozart, L.van Beethoven dalok válogatva)
– A romantika dalainak, dalciklusainak megismertetése (elsősorban F.Schubert, R.Schumann ciklikus alkotásai).
– A XX. sz. dalirodalma G.Mahler, M.Ravel, B.Britten, A.Schönberg, W.Williams, Farkas Ferenc művei alapján.
– A magyar népdalok feldolgozásai Bartók Béla, Kodály Zoltán, Farkas Ferenc, Járdányi Pál műveiben .

opera, zenedráma, balett a barokk kortól napjainkig
C.Monteverdi, H.Purcell, W.Gluck, W.A.Mozart, L.van Beethoven, G.Verdi, R.Wagner, P.I.Csajkovszkij, I.Sztravinszkij, G.Gershwin, A.Berg, Erkel Ferenc, Kodály Zoltán, Bartók Béla, Ránki György, Petrovics Emil, Szokolay Sándor alkotásai.

6. Zenekari műfajok
Feldolgozásra ajánlott zenei anyag:
– A szimfónia J.Haydn–tól napjainkig (J.Haydn, W.A.Mozart, L.van Beethoven, F.Schubert, R.Schumann, F.Mendelssohn, Liszt Ferenc, A.Dvořak, P.I.Csajkovszkij, G.Mahler, P.Hindemith, A.Honegger, Sz.Prokofjev, D.Sosztakovics művei.
– A szimfonikus költemény (tematika szerint csoportosítva); – irodalmi ihletésű (Liszt Ferenc, R.Strauss); – tájleíró jellegű (B.Smetana, A.Borodin, J.Sibelius); – mese ihletésű (Sz.Prokofjev)

– Zenekari művek a XX. századból (C.Debussy: A tenger, Kodály Zoltán: Páva variációk, Bartók Béla: Táncszvit)

Dobszay László: A hangok világa IV–V–VI. kötet. Agócsy László: Szolfézs középfok IV.
Nógrádi –Németh –Puster: Szolfézs antológia
Szőnyi Erzsébet: A zenei írás–olvasás gyakorló füzetei Orfeusz Hangzó zenetörténet 1. Középkor és reneszánsz Orfeusz Hangzó zenetörténet 2. Barokk
Orfeusz Hangzó zenetörténet 3. Bécsi klasszika Orfeusz Hangzó zenetörténet 4. Romantika I. Orfeusz Hangzó zenetörténet 5. Romantika II.
Orfeusz Hangzó zenetörténet 6. Késő romantika és XX. század Orfeusz Hangzó zenetörténet 7. Késő romantika és a XX. század II. Orfeusz Hangzó zenetörténet 8. A magyar zene századai
Kodály Zoltán– Vargyas L: Magyar népzene Dobszay László: A magyar dal könyve Pándi Marianne: Hangversenykalauz I–III. Tóth Dénes: Hangversenykalauz
Szabolcsi Bence: A zene története
Kroó György szerk. Miért szép századunk zenéje? Kroó György szerk. A hét zeneműve sorozat Balassa– Gál: Operakalauz (kottás)

Balettek könyve

Követelmény

Ismerje a tanuló a zenetörténeti korok kronológiai sorrendjét.
Tudja a feldolgozott vokális és hangszeres műfajok zenei jellemzőit, ismeretei alapján legyen képes a műveket zenei korokba helyezni.
Tudjon három–három klasszikus és romantikus dalt zeneileg stílusosan előadni.
Tudjon legalább öt klasszikus témát kotta nélkül énekelni (vagy hangszeren megszólaltatni). Tudjon idézni hangszeres tanulmányaiból műveket és műfajokat az évfolyam tananyagához kapcsolódóan, tudja azokat stílusosan előadni.
Ismerje fel a zeneműveket a jellegzetes témák alapján.
Ismerje a zenei korok fontosabb hangrendszereit, harmóniai fordulatait, stiláris jellemzőit. Tudja a megismert zeneszerzők munkásságát zenei korokhoz kapcsolni.
Tudja a szerzők és művek nevét helyesen ejteni, leírni.
Ismerje a zenei és történelmi korok egymásmellettiségét (a fontosabb évszámokkal). Tudjon néhány társművészeti alkotást a megismert zenei korokhoz kapcsolni.

Az év végi vizsga anyaga

– A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással.
– A műzenei szemelvények elemzése csoportos és egyéni munkával az elsajátított
– Ismeretek, stílusjegyek alkalmazásával.

- Vagy írásbeli beszámoló a végzett anyagból

Követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után

Ismerje a tanuló
– a tanult metrumokat (beleértve az aszimmetrikus metrumokat is),
– a tanult ritmuselemeket és – képleteket.
– a dallamhangok szerepét – tudja ezeket zeneileg értelmezni (melizma, főhang, váltóhang, beugró váltóhang, késleltetés, előlegezés).
Legyen tájékozott a hangmagassági viszonyokban: ismerje az oktávon túli hangközöket, a hangközök sajátosságait.
Rendelkezzék biztos tájékozódó képességgel a relatív és abszolút rendszerben 7#, 7b előjegyzésig.
Ismerje
– a kvintkört,
– az öt– és hétfokú hangsorokat,
– a hangnemi rokonságokat.
Ismerje a XX. századi zenében használatos főbb hangrendszereket.
Ismerje a dúr és mollhangsor hangjaira építhető szeptimhangzatokat, a dominánsszeptim hangzat fordításait.
Ismerje a hangzatok fűzésének elveit,
– a zárlattípusokat,
– a funkciók,
– az alterációk szerepét.
– a hangnemi kitérés és moduláció fogalmát, ismerje fel ezeket kottakép alapján.
– a tercrokonság fogalmát,

– a tonalitások különféle típusait,
– a zenei szerkesztésmódokat.
Ismerje a főbb zenetörténeti korok stiláris jellemzőit, a stíluskorszakok főbb zenei műfajainak jellegzetességeit.
Ismerje a
– középkor gregorián zene, mise
– a reneszánsz kórusművek és hangszeres zene,
– a barokk zene (concerto grosso, versenyművek, szvit, prelúdium és fúga, oratórium, kantáta, passió, opera, hangszeres műfajok),
– a bécsi klasszikus zene (hangszeres szonáta, variáció, versenymű, szimfónia, vonósnégyes, opera, dal, egyházi műfajok)
– a romantika (dal, szimfonikus költemény, szimfónia, opera, hangszeres karakterdarabok) legfontosabb műfajait.
Legyen ismerete a XX. századi zene egészéről, kiemelkedő alkotó egyéniségeiről, műalkotásairól, irányzatairól,

– a népzenei és műzenei hagyományokhoz való viszonyáról.
Ismerje Bartók Béla és Kodály Zoltán munkásságát, alkotásait – valamint napjaink kiváló zeneszerzőinek egy–egy művét.
Tudja a zenei alapfogalmakat többirányú megvilágításban értelmezni.
– a zenetörténeti, a történelmi korokat időben összekapcsolni, és társművészeti alkotásokhoz kötni.
Ismerje és tudja alkalmazni a zenei szaknyelv legfontosabb kifejezéseit. Legyen képes
– az elsajátított zenei fogalmakat szakszerűen használni,
– zenei megfigyeléseit rendszerezni,
– zenetörténeti összefüggésekben tájékozódni,
– a zenei alkotások és a társművészetek kapcsolatait felismerni.
Tudja ismereteit alkalmazni az öntevékeny zenehallgatás során is.

A művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei

Írásbeli, vagy szóbeli vizsga
A vizsgán az iskola az alábbi feladatsort használja, vagy helyi pedagógiai programja alapján hasonló követelményszintű feladatsort állít össze.

A vizsga tantárgya és időtartama

Zeneismeret
Az írásbeli vizsga időtartama minimum 45 perc. A szóbeli vizsga időtartama minimum 10 perc.

A vizsga tartalma

Írásbeli vizsga
1. Bécsi klasszikus mű elemzése hallás és kottakép alapján
A tanuló a mű kottáját kézhez kapja. (Ajánlott egy zongorára írt triós vagy variációs forma – a kottán a mű szerzője és címe ne legyen feltüntetve.
Feladatok:
– A zenei korszak megjelölése– esetleg a szerző megnevezése,

– A hangnem megállapítása, a hangnemi folyamatok vizsgálata.
– A műben megfigyelt ritmikai, dallami jelenségek felsorolása,
– A funkciós és harmóniai jellegzetességek megjelölése– zárások elemzése.

2. Teszt kérdések zenei ismeretekből (5–6 kérdés) pld.
– Soroljon fel a barokk korszak stílusjegyeiből legalább hármat!
– Ismertesse a klasszikus szimfónia tételrendjét!
– Soroljon fel XX. századi skála–formációkat!
– Felsorolt művek, zeneszerzők, stílus korszakok, társművészeti alkotások egymáshoz rendezése.

– Három jellegzetes zenei téma felismerése kottakép alapján.
– Három jellegzetes ritmus felismerése (teljes) kottakép alapján (pl. boleró, mazurka, verbunkos stb.)
Az írásbeli vizsgához ajánlott feladatlap készítése.

Szóbeli vizsga
1. Memoriter anyag előadása
– Öt műzenei szemelvény (szabadon válogatva a tanult zenei korok anyagából) előadása szóló énekléssel illetve hangszerkísérettel vagy több szólamú mű esetén éneklőtársakkal.
– A megszólaltatás legyen muzikális és zeneileg pontos.
– A vizsgázó ismerje az énekelt darabok legfontosabb zenei jellegzetességeit.

2. A vizsgázó elméleti tudásának bemutatása
– A tanuló a hangszeres vizsgadarabjaihoz kapcsolódó zenei kérdésekre válaszol.
– A kérdések a követelményrendszerben felsorolt ritmikai, dallami, harmóniai, formai, stílus– és zenetörténeti korok ismeretére vonatkozhatnak.

A vizsga értékelése

Az írásbeli vizsga értékelése
– teszt: a kérdésekre adott rövid, lényegi, a megértésre utaló egyszerű válasz; fogalmazásmód, helyesírás;
– fogalmazás (műelemzés): információtartalom, a műről, illetve a szerzőről és a korról szóló információk megfelelő aránya, felhasznált irodalom színvonala, mennyisége, eredetiség, objektív és szubjektív tartalom megfelelő aránya, felépítés, fogalmazás, helyesírás,
– dallamírás: dallami, metrikai/ritmikai korrektség, kottaírási készség, külalak.

A szóbeli vizsga értékelése
– általános zenei ismeretek (hangnemek, hangközök, akkordok, előadásmód, zenei szakkifejezések ismerete),
– zenetörténeti tájékozottság,
– stílusismeret,
– formai ismeretek,
– tájékozódás a zenei műfajok között.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

Jó minőségű és felhangolt zongora vagy pianínó. Hangjegytábla, szemléltető anyagok, ritmushangszerek
Megfelelő minőségű audio–vizuális berendezés (magnetofon, DVD, CD–lejátszó)

A stíluskorszakokat megfelelően bemutató, kellő számú és minőségű hangfelvétel, zenei szakkönyv.

SZOLFÉZS

A szolfézstanítás – a hangszertanítással szerves egységben – a zene megszerettetését, megértését, valamint a későbbi öntevékeny muzsikálás és zenehallgatás iránti igény kialakulását kívánja megalapozni.
A zeneművek élményt nyújtó megismerésén és megértésén túl a tantárgy sajátosságából adódóan a hangsúly a tanítás folyamatában a zenei ismeretek elsajátíttatására, a képesség– és készségfejlesztésre, a kreativitás és a tudás alkalmazásának kimunkálására kerül.
A végső cél a globális zenei látásmód és gondolkozás alapjainak kialakítása, elindítása az alapfokú szolfézstanításban is: „A tanuló, hallja, amit lát és lássa, amit hall!”
A tantervi program e cél elérését kívánja segíteni azzal, hogy az általános zenei képességek fejlesztését és a zenei alapismeretek elsajátítását pedagógiai folyamattá szervezi.
Külön figyelmet fordít arra, hogy e tevékenység gazdagítsa a tanulót a zene megszólaltatásának és befogadásának örömével.

A szolfézstanítás célja, feladata:
A tanulók zenei készségeinek kiművelése, képességeik fejlesztése és ismereteik bővítése az alábbi területeken:
– belső hallás
– ritmus–metrum
– tiszta intonáció
– tájékozódás a magassági viszonyokban (relációk, hangközök)
– dallamhallás
– többszólamúság
– harmónia azonosítás
– zenei olvasás – írás
– zenei szerkezet (forma)
– zenei memória
– zenehallgatás (zeneértés)
– a kreativitás fejlesztése, – rögtönzés
– a megszerzett tudás alkalmazása
– a hangszertanulás segítése
– a zenei szaknyelv legfontosabb kifejezéseinek megismertetése
– a zenei műveltség igényének kialakítása
– a társművészetek iránti nyitottság megalapozása.
– A zenei pályára készülő tanulók felkészítése a továbbtanulásra.
– A tanulók személyiségének erkölcsi és szellemi formálása; nemzeti identitástudatuk megerősítése, érzelemviláguk kibontakoztatása.

Rendelkezzék a tanuló
– olyan késztetéssel, mely a választott – eddig tanult – muzsikálási formát élete szerves részévé teszi,
– a tanulmányai során elsajátított készség–, jártasság–, ismeret–repertoárral, melyek eszközt biztosítanak a zene belső elképzeléséhez, értelmezéséhez, stílusos megszólaltatásához,
– olyan zenei áttekintőképességgel, melynek birtokában önállóan meg tudja oldani a képesség– készség szintjének megfelelő zenei feladatokat,

– biztos zenei ízléssel és ítélő képességgel
– a zene iránti elkötelezettséggel.

Előképző évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok
– Zenei élményanyag gyűjtése énekléssel és játékkal.
– A zene megszerettetése, örömteli művelése.
– A figyelmes zenehallgatás kezdeti lépéseinek kimunkálása.

Az éneklési készség fejlesztése
– Helyes testtartás, levegővétel.
– Kezdőhang átvétele.
– Megfelelő tempóválasztás és tempótartás.
– Éneklés játékkal.
– Éneklés szöveggel emlékezetből.
– Ismert dallami fordulatok éneklése kézjelekkel.
– Önálló dalkezdés.

Ritmikai ismeretek, készségfejlesztés
– Egyenletes járással ritmusmotívumok megszólaltatása.
– A ritmusértékek neveinek, jeleinek és gyakorlóneveinek elsajátítása: negyed, nyolcad és negyed szünet értékekkel.
– 2/4–es ütem.
– Ütemvonal, záróvonal, ismétlőjel.
– A „belső mérés” kialakítása.
– Ritmusmotívumok hangoztatása, visszatapsolása, olvasása, ütemekbe helyezése.
– Dalfelismerés ritmusról, ritmusfelismerés dallamról.
– A különböző tempók közötti különbségek érzékelése.

Dallami ismeretek, készségfejlesztés
– Daltanulás játékkal együtt.
– A belső hallás kialakításának kezdeti lépései.
– Hangmagasság–megfigyelés, magas és mély képzet kialakítása.
– A relatív szolmizáció bevezetése (pentaton, pentachord hangkészletben).
– A dallami jelrendszerek: kéz–, betűjel, hangjegy.
– Hanglépcső, vonalrendszer.
– Az elsajátított hangkészleteken belüli rövid dallamfordulatok kiemelése, gyakorlása.
– Dalfelismerés, dallambújtatás.

A kétszólamúság előkészítése
– Felelgetős játékok, dal és mérő (ritmusosztinátók, ritmuskíséretek, egyszerű dallamosztinátók).

Rögtönzés

– Ritmussorok kiegészítése.
– Kérdés, felelet.
– Mondókák, versek, ritmusok megszólaltatása énekléssel.
– Mozgás és játék rögtönzése.

Zenehallgatás
– A zeneértő és –érző képesség fejlesztése.
– Aktív (előkészített) zenehallgatás.
– Alapvető tempó különbségek megfigyelése (gyors–lassú).
– Zajok– zörejek, zenei hang.
– Hangszínek (hangerő) megfigyelése és megkülönböztetése, hangszerek hangjainak felismerése.
– Zenei hangulatok – karakterek hallás utáni megfigyelése.
– A többször hallgatott zeneművek felismerése.

Ajánlott tananyag
Magyar népi mondókák, gyermekversek, gyermekjátékok,
gyermekdalok Zeneszerzők kicsinyeknek írt dalai
Rokon népek dalai
Horváth Istvánné – Smid Anna: Csicsergő 1.(tankönyv, munkafüzet és útmutató) Horváth Guidóné: Utazás a zene birodalmába (könyv és munkafüzet, tanmenet)
József Andrásné – Szmrecsányi Magda: Zenei előképző (tankönyv és munkafüzet, Útmutató)
P. Vesztróczy Judit: Zenei előképző (Ifjúsági Lapkiadó: Muzsikáljunk együtt I.)
P. Vesztróczy Judit: Zenei ABC
kicsinyeknek Kodály Zoltán: Kis emberek
dalai
Kodály Zoltán: 333
olvasógyakorlat Forrai Katalin:
Ének az óvodában Forrai
Katalin: Jár a baba
Forrai Katalin: Európai gyermekdalok
Törzsök Béla: Zenehallgatás az óvodában
Rimóczy Gáborné: Fecske mese (Debrecen, Művelődési Központ kiadványa) Dobszay László: A magyar dal könyve
Weöres Sándor: Magyar etűdök
Weöres Sándor: Ha a világ rigó
lenne
Cini–cini muzsika (Óvodások verseskönyve)
Szabó Helga – Réber László: Te is tudsz
énekelni
Szabó Helga: Irány a zene birodalma (MR kiadványa)
Lajtha László: Játékország (a Lajtha László Zeneiskola reprint kiadványa) Borsai I. – Haider E.: Magyar népi gyermekjátékok
Kiss Áron: Gyermekjáték
gyűjtemény Dimény Judit: Hang–
játék

Ajánlott zenehallgatási anyag:
Magyar gyermekdalok és népdalok, népdalfeldolgozások, más népek gyermekdalai szóló–, kíséretes– vagy kórusfeldolgozásban.
Hangszeres szemelvények (karakter–, mesedarabok) lehetőleg élő előadásban.

Követelmények
A „belső” lüktetés fejlesztése.
Az egyenletes lüktetés és a dalritmus különbségeinek megéreztetése.
A negyed, páros nyolcad és a negyed szünet ritmusjeleinek folyamatos olvasása gyakorlónevekkel.
A törzshangok szolmizációs nevének, kézjeleinek ismerete.
A zenére figyelés valamint együttműködési képesség a játékban, éneklésben.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– A tanult dalok, gyermekjátékok, ritmus– és dallami elemek, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával.

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok
– Zenei élményanyag gyűjtése énekléssel, játékkal.
– A magyar gyermekjátékok, dalok és népdalok – mint zenei anyanyelvünk és néphagyományunk – megismerése.
– A zenei készségek megalapozása a 7–9 éves korú gyermekek hangszertanulásához.
– Felkészítés a hangszerválasztásra, a zenére figyelés, a zenehallgatási élmény megteremtése.

Az éneklési készség fejlesztése
– A tiszta intonáció, a helyes zenei hangsúlyok kialakítása.
– A kifejező éneklés igényének felkeltése.

Ritmikai ismeretek, készségfejlesztés
– Az egyenletes lüktetés és az ütempárok megéreztetése mozgással (ütemezéssel).
– A negyed, nyolcad, fél, egész, pontozott negyed és fél és egész értékek, szünetjeleik, a szinkópa, éles és nyújtott ritmus elsajátítása gyakorló és zenei nevekkel, jelekkel.
– 2/4–es ütem.
– a 3/4–es lüktetés megéreztetése.
– Szövegek ritmusának megfejtése.
– Ritmusmotívumok olvasása, felismerése.
– Az ütemhangsúlyok érzékeltetése.
– Metrum és ritmus egyidejű megfigyelése.
– Osztinátó, majd ritmuskíséret ismert dalokhoz.
– Ritmusgyakorlatok.

Dallami ismeretek, készségfejlesztés
– Daltanulás játékkal együtt, illetve hallás után.
– A magas és mély képzet kialakítása.
– A szolmizációs relációk elsajátítása (hétfokúság).
– A dallami jelrendszerek ismerete.
– A szolmizációs hangok kézjele, betűjele és helye a vonalrendszeren.
– Dallamfordulatok gyakorlása a pentaton és hétfokú hangkészletekben.
– Éneklés kézjel után, olvasás betűkottáról és ötvonalas rendszerben kulcs nélkül.
– Dallamfordulatok visszaéneklése.
– Memorizálás hallás után.
– A belső hallás fejlesztése.

A kétszólamúság előkészítése
– Dal és mérő.
– Felelgetős játékok.
– Ritmusosztinátók, ritmuskíséretek.
– Egyszerű dallamosztinátók (dudakíséret).
– Kétszólamú (igen könnyű) gyakorlatok kézjelekről.
– Igen könnyű kánonok – a csoport képességei szerint.
– Kétszólamú ritmusok, ének–kopogós „játékok”.
– Ének, járás, taps, ütőhangszerek kíséretével, változatos csoportosításban.

Zenei ismeretek:
– Hangközök fogalmának bevezetése, kis– és nagy szekund, tiszta oktáv, tiszta kvint.

Formai ismeretek:
– Motívum
– Azonosság, hasonlóság, különbözőség.

Zenei olvasás, írás
– Az íráskészség kialakítása (írástechnika, zenei helyesírás).
– Rövid ritmusmotívumok, könnyű dalok ritmusának lejegyzése ritmusjelekkel (2–4–8 ütem).
– A dó helyének változtatása.
– Tájékozódás a vonalrendszeren.
– Kulcsok, ábécés nevek bevezetése.
– Dallamok, olvasógyakorlatok éneklése szolmizálva, alkalmi hangzókkal betűkottáról és hangjegyekről.
– Memorizálás.
– Könnyű dalok, dalrészletek, dallamok lejegyzése hangonkénti folyóírással vagy emlékezetből, betűkottával, majd hangjegyekkel (2–4–8 ütem).

Rögtönzés
– Zárások megkeresése ritmusokban, dallamokban.
– Hiányos dallamok kiegészítése egy–két hanggal.
– Ritmusfelelgetős, dallamfelelgetős.
– Ütempárhoz ütempár rögtönzése.

– Mondókák, versek megszólaltatása énekléssel.
– Mozgás és játék rögtönzése.

Zenehallgatás
– Hangszínek megfigyelése, megkülönböztetése.
– Emberi hangfajták (gyermek–, női–, férfi).
– Zenei együttesek: énekkar, zenekar.
– Dinamika, előadási módok.
– Különböző karakterek megfigyelése.
– Hangszerek hangja: zongora, hegedű, cselló, furulya (réz– és fafúvósok).
– A dallami azonosság, különbözőség felismerése a zenehallgatási anyagban is.

Zenei kifejezések:
– Ritmus, dallam.
– Ütem, ütemmutató, ütemvonal, záróvonal, ismétlőjel.
– A megismert ritmusértékek nevei.
– Tempó, mérőütés.
– Osztinátó.
– Hangmagasság, hangköz, hangkészlet, hangsor.
– Pentaton, pentachord.
– A G–kulcs, F–kulcs.
– A törzshangsor.
– A megismert hangközök nevei, jelentésük.
– Motívum, dallamsor.
– Kánon.
– Piano–forte.

Ajánlott tananyag
Magyar népi mondókák, gyermekjátékok,
népszokások Magyar gyermekdalok, népdalok

Gyermekversek.
Rokon népek
dalai
Magyar zeneszerzők gyermekeknek komponált
dalai Más népek dallamai
Horváth Istvánné Smid Anna: Csicsergő 2.(tankönyv és munkafüzet,
Útmutató) Horváth Guidóné: Utazás a zene birodalmába (könyv és
munkafüzet, Útmutató)
József Andrásné – Szmrecsányi Magda: Zenei előképző (tankönyv és munkafüzet,
Útmutató)
P. Vesztróczy Judit: Zenei előképző (Ifjúsági Lapkiadó: Muzsikáljunk együtt I.)
P. Vesztróczy Judit: Zenei ABC
kicsinyeknek Kodály Zoltán: Kis emberek
dalai
Kodály Zoltán: 333
olvasógyakorlat Forrai Katalin:
Ének az óvodában Forrai Katalin:

Európai gyermekdalok
Törzsök Béla: Zenehallgatás az óvodában
J. Irsai Vera: Szolfézs példatár, Alsófok I. kötet
Rimóczy Gáborné: Fecske mese (Debrecen, Művelődési Központ kiadványa) Dobszay László: A magyar dal könyve
Bárdos Lajos: 70 kánon
Weöres Sándor: Magyar etűdök
Weöres Sándor: Ha a világ rigó lenne
Cini–cini muzsika (Óvodások verseskönyve)
Szabó Helga – Réber László: Te is tudsz énekelni
Szabó Helga: Irány a zene birodalma (MR kiadványa)
Lajtha László: Játékország (a Lajtha László Zeneiskola reprint kiadványa) Borsai Ilona – Haider Edit: Magyar népi gyermekjátékok
Kiss Áron: Gyermekjáték gyűjtemény Dimény Judit: Hang–játék

Ajánlott zenehallgatási anyag
Válogatás a néphagyomány zenei anyagából. Gyermekdal feldolgozások. A hangszeres műzene karakterdarabjai. Mesedarabok.
Rövid darabok a hangszeres iskolákból (különböző hangszereken).

Követelmények az előképző évfolyamok elvégzése után
Rendelkezzék a tanuló a zenetanuláshoz szükséges alapvető magatartásformákkal: tudjon zenére figyelni, tudjon együttműködni társaival, tanárával a csoportos éneklésben, játékban.
Tudjon az egyenletes lüktetéshez járni, énekelni. Tudjon önállóan dalt kezdeni.
Ismerje fel kottáról a negyed, nyolcad, fél, egész, pontozott negyed értékű hangokat, a megfelelő szüneteket, valamint a szinkópa, éles és nyújtott ritmust.
Legyen képes 4–8 ütemes ritmust folyamatosan olvasni és hangoztatni. Tudja alkalmazni a ritmuselemeket 2/4–es ütemekben.
Tudjon lejegyezni rövid ritmusmotívumokat.
Ismerje a szolmizációs neveket, kézjeleket és a hangok viszonyított helyét a vonalrendszeren. Tudja a dalokat szöveggel és szolmizálva – a zenei tartalomnak megfelelő tempóban, pontos ritmusban, helyes frazeálással – emlékezetből énekelni.
Tudjon rövid zenei egységet (a tanult dallami fordulatok köréből) visszaénekelni. Ismerje a G–kulcs hangjait, legyen tájékozott a vonalrendszeren.
Ismerje a kis és nagy szekund, tiszta kvint, tiszta oktáv hangközöket.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– A tanult dalok, gyermekjátékok, ritmus– és dallami elemek, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával.

Alapfokú évfolyamok

Az első évfolyam tanítási anyagának összeállítása az előképző évfolyamok követelményeinek ismeretét feltételezi.

1. évfolyam „A”

tagozat Fejlesztési

feladatok
– A zenei élményanyag bővítése.
– A magyar népzene régi stílusú dallamainak megismerése.
– Betekintés a műzene kis formáiba. A zenei értelmezés kezdeti lépéseinek kimunkálása.
– Az előképzőben tanult zenei ismeretanyag ismétlése.
– A készségek megalapozása, fejlesztése a tananyaghoz kapcsolódóan.
– Az abszolút rendszer további gyakorlása.
– A szolfézs és a hangszerjáték kapcsolatának kialakítása.
– A zenehallgatási élmény elmélyítése.

Az éneklési készség fejlesztése
– Helyes testtartás, levegővétel, tiszta intonáció, tempótartás.
– Artikuláció, szövegmondás.
– A tanulók hangterjedelmének fokozatos bővítése.
– Az igényes, szép éneklés kialakítása.

Ritmikai ismeretek, készségfejlesztés
– Az előképzőben tanult ritmikai elemek alapos ismétlése.
– A korona, az átkötés, az értéknyújtó pont ismerete.
– A legegyszerűbb ütemek: 2/4, 4/4, ¾.
– Ütemsúlyok. (ütemezés).
– A szinkópa, az éles és a nyújtott ritmus ismétlése, elmélyítése.
– A tizenhatodok páros formációi.

Dallami ismeretek, készségfejlesztés
– Daltanulás hallás után, kézjelről, betűkottáról.
– Az új szolmizációs hangok (relációk) elsajátítása.
– A régi stílusú magyar népdalok jellemzői.
– A tonalitásérzék fejlesztése. a dallamzáró alaphang: lá, és dó.
– A hétfokúság dallamfordulatainak gyakorlása.
– Periodizáló műzenei szemelvények éneklése, memorizálása.
– A belső hallás további kimunkálása: memorizálás belső hallás alapján kézjelről, kottaképről.

A kétszólamúság előkészítő gyakorlatai
– Dallamhoz ritmusosztinátó vagy önálló ritmusszólam megszólaltatása.

– Könnyű kétszólamú művek éneklése (a csoport képességeinek megfelelően válogatott könnyű kánonok, biciniumok).

Hangközök:
– Tszta prím, kis és nagy szekund, kis és nagy terc, tiszta kvart, tiszta kvint, tiszta oktáv.
– Éneklés szolmizálva, építés megadott hangokra.
– Felismerés kottakép és hallás után (hallás után: szekundok, tercek, kvint, oktáv).

Hangzatok:
– Az alaphelyzetű dúr és moll hármashangzatok szerkezete.
– Éneklés szolmizálva mindkét irányban.
– Felismerés hallás után együtthangzásban vagy felbontásban.
– Építés megadott ábécés hangokra a tanult hangnemek alapján.

Hangkészlet, hangsorok, hangnemek
– Alaphang fogalma.
– Tiszta– és pien hangos pentatónia.
– Pienhangok (fá, ti, fi), díszítőhangok.
– Módosító jelek, előjegyzések.
– A módosított hangok nevei
– A tanult hangnemek előjegyzéseinek sorrendje írásban is.
– Hétfokúság: dúrok és mollok (eol) 2#, 1b előjegyzésig.
– A párhuzamos hangsorok fogalma.
– A zeneművek hangnemének megállapítása kottakép alapján az eddigi ismeretek felhasználásával.

A formaérzék fejlesztése:
– Részletek, egységek megfigyeltetése: hasonlóság, azonosság, különbözőség, variáns, sorszerkezet.
– A kvintváltás megfigyeltetése.
– A5A5vAAv, illetve A5B5A B sorszerkezetek.
– A helyes frazeálás.

Zenei olvasás – írás
– A helyes kottaírás.
– Ritmusgyakorlatok olvasása.
– Ritmusfordulatok lejegyzése hallás és memorizálás alapján.
– Éneklés betűkottáról, majd ötvonalas rendszerben hangjegyekről, G–kulcsban, abszolút magasságban ábécés nevekkel 2#, 1b előjegyzéssel.
– Dallamok átírása betűkottáról hangjegyekre, illetve G–kulcsból F–kulcsba (és fordítva).
– Igen könnyű diktálási feladatok.
– Könnyű dalok, dallamok lejegyzése hangonkénti folyóírással, betűkottával G– és F–kulcsban (2–4–8 ütem).
– Transzponálás írásban.

Rögtönzés
– Ritmussorok rögtönzése.

– Megadott ritmikai, dallami fordulatok variálása (szaporítás – ritkítás stb.).
– Megadott több ritmussorból, dallamsorból teljes zenei forma kialakítása.
– Ritmus kiegészítések megadott ütemmutatók alapján.
– Párbeszéd, kérdés–felelet.
– Adott dallamhoz ritmuskíséret.
– Hiányos dallam kiegészítése.

Zenehallgatás
– Különféle kórushangzások.
– Dallam és kíséret, szólamok megfigyelése.
– A hangszerek hangszínének felismerése.
– Dinamikai különbségek megismerése.

– A népzene és műzene.
– A különféle hangulatok, előadásmódok (pl. parlando) megfigyelése.

Zenei szakkifejezések ismerete
– A szolfézs előképzőben tanultakhoz.
– Ütemmutató, ütemsúly, ütempár.
– Alkalmazkodó ritmus.
– Kulcsok. előjegyzések, módosító jelek.
– Pentatónia. díszítőhang, vendéghang (pienhang).
– Hangkészlet, hangsor, hangnem.
– Pentachord, Dur és moll (eol).
– A párhuzamos hangsor fogalma.
– Dallamsorok, alaphang, kvintváltás, szolmizációváltás.
– Ereszkedő dallamvonal.
– Azonosság, variáns, sorszerkezet.
– Szekvencia.
– Periódus.
– Transzponálás.
– Prima volta, seconda volta.
– Solo, tutti.
– Parlando, rubato, tempo giusto.
– Staccato, legato.

Ajánlott tananyag
Régi stílusú magyar népdalok, énekelhető műzenei szemelvények a hangszeres iskolák anyagából is (könnyű barokk és klasszikus táncok).
Könnyű kánonok, biciniumok.
Horváth Istvánné – Smid Anna: Csicsergő II (tankönyv, munkafüzet és Útmutató) Dobszay László: A hangok világa I. és Útmutató
Horváth Guidóné: Utazás a zene birodalmába I.II. (könyv és munkafüzet, tanmenet)
J. Irsai Vera: Szolfézs példatár,
Alsófok I. Kodály Zoltán: 333 olvasógyakorlat Kodály Zoltán:
Válogatott biciniumok Kodály Zoltán:
Énekeljünk tisztán Bárdos Lajos:

Kicsinyek kórusa I.
Bárdos Lajos: 70 kánon
Tegzes György: Hétfokú
olvasógyakorlatok Forrai Katalin:
Európai gyermekdalok
Péter József: 165 kánon
Kocsárné Herboly Ildikó: Többszólamúság, harmónia és forma tanítása az általános iskolában Szabó Helga: Énekes improvizáció az iskolában
Brukner Adrienn: Énekelni jó!
Laczó Zoltán: Zenehallgatás az általános iskola alsó
tagozatában Balázs Oszkár – Zempléni László:
Ritmusgyakorlatok kezdőknek Lázárné Nagy Andrea:
Margaréta (Gyakorló feladatok)
Dalkíséretek I. Szőlő érik (Tankönyvkiadó

Ajánlott zenehallgatási anyag:
Eredeti népzenei felvételek gyermekdalok, népdalok.
Gyermekeknek komponált művek Bartók Béla, Kodály Zoltán Bárdos Lajos kórusműveiből. Szemelvények a tanulók hangszeres anyagából: barokk, klasszikus táncok (különböző hangszereken).

Mese– és karakterdarabok.

Követelmény
Tudja a tanuló a dalokat zeneileg igényesen énekelni.
Legyen tájékozott a vonalrendszeren, tudjon G– és F–kulcsban ábécés névvel olvasni. Ismerje a módosítójeleket, az előjegyzések sorrendjét írásban is mindkét kulcsban 2#, 1b előjegyzésig.
Ismerje a dúr és moll hangsorokat 2#, 1b előjegyzésig.
Ismerje fel és tudja ritmusolvasásban folyamatosan hangoztatni a szinkópát, az éles és nyújtott ritmust, valamint a tizenhatodok páros formációit.
Legyen képes egyszerű, rövid (a tanult zenei anyagnál könnyebb) dallamfordulatokat hallás után szolmizálva visszaénekelni, memorizálni, lejegyezni.
Ismerje a tiszta prím, kis és nagy szekund, kis és nagy terc, tiszta kvart, tiszta kvint és tiszta oktáv hangközök fogalmát, tudja ezeket kottakép alapján azonosítani.
Ismerje fel hallás után a kis és nagy szekund, a kis és nagy terc, a tiszta kvint és tiszta oktáv hangközöket tonális keretben.
Ismerje az alaphelyzetű dúr és moll hármashangzatok
felépítését. Ismerje a régi stílusú népdalok jellemző
vonásait.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– A tanult dalok, gyermekjátékok, ritmus– és dallami elemek, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával.

2. évfolyam „A”

tagozat Fejlesztési

feladatok
– A zenei ismeret– és élményanyag bővítése.
– A zenei képességek, készségek fejlesztése a szolfézs illetve hangszeres anyaghoz kapcsolódóan.
– Az új stílusú magyar népdalok jellemzőinek elsajátítása.
– A műzene kis formáinak megismerése: elsősorban barokk tánctételek megszólaltatásával.
– Tájékozódás és gyakorlás az abszolút rendszerben.
– Az aktív, a figyelmes zenehallgatás további kimunkálása, fejlesztése.
– A zenei kifejezőkészség és ízlés formálása.

Az éneklési és intonációs készség fejlesztése
– A népdalok kifejező megszólaltatása.
– A tanulók hangterjedelmének fokozatos bővítése.
– A kétszólamú éneklés kimunkálása.
– Intonációs gyakorlatok.

Ritmikai ismeretek, készségfejlesztés
– Az előző évfolyamokban elsajátított ritmusok ismétlése, további gyakorlása, alkalmazása.
– A „kis nyújtott” és „kis éles” ritmus, a negyed értékű triola.
– Negyed felütés.
– 3/8–os ütem.
– Váltakozó ütem.
– A 4/4 – 2/4 és a 3/4 – 2/4 váltás megéreztetése.
– Alla breve.
– Az új stílusú magyar népdalok néhány ritmikai jellegzetessége: alkalmazkodó ritmus, erős és gyenge zárás.

Dallami ismeretek, készségfejlesztés
– Daltanulás hallás után, valamint kottaképről.
– A fi, szi és ta hang, valamint dallamfordulataik.
– A népdalanyagon belül: dó, lá, ré (mi) és szó alaphangú dalok éneklése.
– A tanult zenei anyag jellegzetes dallamfordulatainak gyakorlása, olvasása és hallás utáni felismerése.
– Az alap és kvint szerepe, kvintváltás felfelé.
– Régi és új stílusú népdalok stílusjegyeinek rendszerezése, összefoglalása az eddigi ismeretek alapján.
– A dúr és moll tonalitás megfigyelése műzenei anyagon.
– A műzene dallamfordulatainak megfigyelése, éneklése, gyakorlása (hármashangzat felbontások, skálamenetek, terclépések, szekvenciák).

A többszólamúság fejlesztése
– Hangközök megszólaltatása két szólamban.
– Intonációs gyakorlatok.
– Kánonok, biciniumok éneklése.
– A többszólamú művek szólammozgásainak énekes megszólaltatása (párhuzamos

mozgás, ellenmozgás).

Hangközök:
– Az előző években tanult hangközök további gyakorlása.
– Éneklés szolmizálva, ábécés–s nevekkel mindkét irányban.
– Felismerés hallás után és kottaképről.
– A szext hangköz és a szűkített – bővített kvint elsajátítása.
– A bővített szekund megfigyelése.
– Hangközláncok építése, éneklése.

Hangzatok:
– Az előző évben tanult hármashangzatok további gyakorlása, elsősorban hallási elmélyítése.
– A tanult hangnemek alap–hármashangzatai.

Hangsorok:
– A háromféle moll hangsor elsajátítása, a vezetőhang.
– Dúrok és mollok 3#, 3b előjegyzésig.

A formaérzék fejlesztése
– AA5A5vA, AA5BA, ABBvA, AABA formaszerkezetek.
– A periódus felépítése (előtag, utótag, nyitás, zárás).
– Formai elemzések az elsajátított ismeretek alapján.

Zenei olvasás, írás
– Ritmusgyakorlatok olvasása.
– Ritmusírás énekelt népdalok alapján.
– Hangszeren megszólaltatott egyszerű ritmusú barokk tánctételek ritmusának lejegyzése.
– Könnyű dallamok olvasása (mérővel), memorizálás, lejegyzés.
– Egyszerű periodizáló dallamok memorizálása, lejegyzése.
– Hangközök, hangközláncok lejegyzése betűvel és számmal.
– Hármashangzatok lejegyzése együtthangzás vagy felbontás alapján.
– Új stílusú népdalok lapról éneklése szolmizálva, szöveggel.

– Műzenei szemelvények éneklése szolmizálva és ábécés nevekkel, alkalmi hangzókkal, szöveggel
.
Rögtönzés
– Megadott ritmikai, dallami fordulatok variálása.
– Hiányos dallam kiegészítése.
– Megadott dallamsorokból a tanult népdalformák kialakítása.
– Adott dallamhoz ritmuskíséret.
– A tanult népdalokhoz hasonló dallamok rögtönzése.
– AA5A5vA, A5BA, ABBvA formákban, megadott egy vagy több sor alapján.
– Rögtönzés szövegre is.
– Megadott periodizáló dallamrészletek kiegészítése.
– Előtagra utótag rögtönzése (a–av).

Zenehallgatás
– A tanult népdalok felismerése népdalfeldolgozásokban.
– Mozgás, gesztus a zenében.
– Népdalok, népi táncdallamok feldolgozásai, régi magyar táncok.
– Műzenei táncok (elsősorban menüett) megismerése.
– A barokk tánctételek jellemzőinek megfigyelése hallás alapján is.
– A zenekari hangzás megfigyelése, hangszerek hangszínének felismerése.
– A többszólamú művek szólammozgásainak követése: párhuzamos mozgás, ellenmozgás, „pont", „vonal" stb.

Zenei szakkifejezések ismerete
– Triola. „kis" nyújtott, „kis" éles ritmus.
– Felütés.
– Váltakozó ütem.
– Eol, összhangzatos, dallamos moll, vezetőhang fogalma.
– Az eddigi hangközökön kívül a kis és nagy szext, bővített szekund.
– Parlando, rubato, tempo giusto.
– A régi és új stílusú népdalok.
– Motívum, periódus, szekvencia.
– Kvintoszlop.
– Párhuzamos és ellenmozgás.
– A metronómjelzés.
– A tanult zenei anyagban előforduló előadási jelek és tempójelzések valamint a megismert zeneszerzők nevének helyes kiejtése, leírása.

Ajánlott tananyag
A magyar népdalok újabb rétege: pentaton, dúr, háromféle moll, valamint dór (fríg) és mixolid hangkészletű dallamok.
Néhány tánctétel a barokk korból – elsősorban a tanulók hangszeres anyagából (menüett, bourrée, sarabande, rigaudon, gavotte).
Válogatás Bartók Béla Mikrokozmosz c. művéből énekes megszólaltatáshoz (a népdalanyagban megismert zenei jelenségek valamint a többszólamú komponálási technikák megfigyelésére).
Könnyű kétszólamúság: kánonok, biciniumok.
Dobszay László: A hangok világa II. és III. kötet és Útmutatók
Horváth Guidóné: Utazás a zene birodalmába I.II. (könyv és munkafüzet, tanmenet) Lázárné Nagy Andrea:. Margaréta
J. Irsai Vera: Szolfézs példatár,
Alsófok II. Kodály Zoltán: Ötfokú zene
I–II.

Kodály Zoltán: Válogatott
biciniumok Kodály Zoltán:
Énekeljünk tisztán Bárdos Lajos:
Kicsinyek kórusa I–II. Bárdos
Lajos: 70 kánon
Tegzes György: Hétfokú
olvasógyakorlatok Szőnyi Erzsébet:

Biciniumok
Péter József: 165 kánon
Sulyok Gizella: Pilletánc I. és II. kötet.
Kocsárné Herboly Ildikó: Többszólamúság, harmónia és forma tanítása az általános iskolában Szabó Helga: Énekes improvizáció az iskolában
Brukner Adrienn: Énekelni jó!
Kezdők zongoramuzsikája sorozat (Purcell, J. S. Bach,
Händel stb.) Kezdők hangszeres kottagyűjteményei, előadási
darabjai Komjáthyné: Zongoraiskola II.
Fantóné – Komjáthyné – Hernádiné: Régi táncok
gyermekeknek Balázs Oszkár – Zempléni László:
Ritmusgyakorlatok kezdőknek

Ajánlott zenehallgatási anyag
Népdalfeldolgozások (elsősorban a tanult dalokhoz kapcsolódóan).
Szemelvények Bartók Béla Gyermekeknek és Mikrokozmosz című műveiből. Válogatás Bartók Béla és Kodály Zoltán kórusműveiből.
Barokk táncok. (hangszeres táncok, zenekari
tételek). Mesealakok a zenében.

Követelmény
Tudja a tanuló a dalokat – ezen belül műzenei szemelvényeket – szöveggel, zeneileg igényesen előadni.
Legyen tájékozott a vonalrendszeren, tudjon G– és F– kulcsban folyamatosan ábécés névvel olvasni.
Ismerje fel kottaképről a tanult ritmusképleteket, tudja folyamatosan olvasni, hangoztatni mérőütéssel vagy belső méréssel.
Legyen képes a tanult anyagnál könnyebb, rövid dallamokat szolmizálva visszaénekelni, hallás után lejegyezni, memorizálni.
Ismerje fel a népdalok jellegzetességeit, stílusát (sorszerkezet, hangnem).
Ismerje a dúr és moll hangsorokat 3#, 3b előjegyzésig, tudja a hangnemeket kottakép alapján megállapítani.
Ismerje az eddig tanult hangközöket, tudja ezeket felépíteni, illetve kottaképről azonosítani. Ismerje fel hallás után a kis és nagy szekund, kis és nagy terc, tiszta kvart, tiszta kvint és tiszta oktáv hangközöket tonális keretben.
Ismerje a dúr, moll alaphelyzetű hármashangzatok felépítését. Ismerje fel hallás után a dúr és moll hármashangzatokat felbontásban vagy együtthangzásban.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– A tanult zenei anyag, a ritmus– és dallami elemek, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával.

3. évfolyam „A”

tagozat Fejlesztési

feladatok
– A zenei élményanyag bővítése.

– Bevezetés a bécsi klasszikus zene forma– és harmóniavilágába európai többszólamú népdalok és műzenei szemelvények alapján.
– Tájékozódás és gyakorlás az abszolút rendszerben – elsősorban a dúr és moll tonalitáson belül.
– A többszólamúság, társas zenélés készségének fejlesztése funkciós művek alapján.
– A magyar népdalok élményszerű előadása.
– A zenei kifejezőkészség és ízlés formálása.
– Tudatos zenehallgatásra nevelés.

Ritmikai ismeretek, készségfejlesztés
– Kis éles, kis nyújtott ritmusok, a nyolcad triola további gyakorlása, alkalmazása.
– A nyújtott és szinkópa ritmusok variánsai.
– Nyolcad és páros tizenhatod felütés.
– 3/8, 6/8. Pontozás, átkötés 6/8–ban.
– A siciliano és a mazurka ritmus jellegzetessége.
– Ritmusgyakorlatok egy és két szólamban.

Dallami ismeretek, készségfejlesztés
– Daltanulás elsősorban kottaképről.
– Módosított hangok: fi, szi, di, ri és ta gyakorlása népzenei és műzenei olvasási anyagon (szolmizálva és ábécés névvel).

A többszólamú éneklés készségfejlesztése
– Más népek zenéjének többszólamú megszólaltatása.
– Hangszerkíséretes dalok.
– Kánonok.
– Kürtmenetek, hangközmenetek, kétszólamú funkciós részletek megszólaltatása énekléssel és egyéni hangszerjátékkal is.
– T–D–T kapcsolatok megfigyelése.
– Funkciós főhangok éneklése a dallamhoz szolmizálva és ábécés nevekkel.
– A belső hallás és memória fejlesztése.

Hangközök:
– Az előző évben tanult hangközök gyakorlása: felismerés hallás után és kottaképről.
– A szűkített, bővített kvint (oldással) ismertetése.
– Új hangközök: a kis és nagy szeptim, (oldással).

Hangzatok:
– Az alaphelyzetű hármashangzatok felismerése hallás után felbontásban vagy együtthangzásban, építésük, felismerésük kottaképről.
– A hármashangzatok megfordításainak elve.
– Hallásgyakorlatok felbontásban, együtthangzásban.

Hangsorok:
– Dúrok és mollok 4#, 4b előjegyzésig.
– Azonos alapú dúr és moll.
– A hangnemi kitérés és moduláció megfigyeltetése.

A formaérzék fejlesztése
– A periódus felépítése. Nyitás –zárás.
– Kis kéttagú–, háromtagú forma. Rondo forma.

Zenei olvasás, írás

– Olvasógyakorlatok szolmizálva, alkalmi hangzókkal, ábécés nevekkel.
– Igen könnyű magyar népdalok lejegyzése.
– Hangközök, hármashangzatok felismerése, lejegyzése együtthangzásban vagy felbontásban.
– Hangközmenetek éneklése felbontással is, lejegyzése memorizálás, hallás után.
– Könnyű periódusok olvasása, memorizálása kottaképről.
– Lejegyzés memorizálás vagy hallás után egy szólamban.
– Igen könnyű funkciós kísérőszólamok megfigyelése, éneklése, lejegyzése betűkottával a dallamhangok alá.

Rögtönzés
– Adott dallamhoz tercmenet, kürtmenet szerkesztése.
– Periódusok kiegészítése: adott előtaghoz utótag (A–Av).
– Periodizáló dallamokhoz egy–egy kísérőhang éneklése.

Zenehallgatás
– Magyar és más népek táncai a műzenében.
– Barokk, klasszikus táncok – elsősorban a tanulók hangszeres darabjaiból.
– A hangszerelés, a dinamika – mint a zenei kifejezés eszközei.
– Dinamika a barokk korban.
– A barokk és bécsi klasszikus zenekar hangszerei.
– A tanult formák, dallami elemek megfigyelése hallás után.

Zenei szakkifejezések ismerete
– Siciliano és mazurka ritmus.
– Azonos alapú dúr és moll hangsor.
– Kvintoszlop.
– Kürtmenet.
– Funkciók.
– Hangnemi kitérés, moduláció.
– Periódus.
– Kéttagú–, háromtagú forma. Triós forma. Da Capo forma.
– Duett, duó, tercett, trió.
– Partitúra.
– A tanult zenei anyagban előforduló előadási jelek és tempójelzések.

Ajánlott tananyag
Más népek funkciós népzenéje: egyszerű tercelő, kürtmenetes dalok kísérőszólammal vagy hangszerkísérettel (lengyel, francia, német, olasz népdalok). Könnyű szemelvények a bécsi klasszikus zeneszerzők műveiből, darabok a tanulók hangszeres anyagából is.

Két–három–négyszólamú könnyű kánonok.
Dobszay László: A hangok világa III. és IV. kötet, Útmutatók
Szigetiné Horváth Zsuzsa – Simonné Sármási Ágnes: Készségfejlesztő gyakorlatok
J. Irsai Vera: Szolfézs példatár II.
Tegzes György: Hétfokú
olvasógyakorlatok Forrai Katalin:
Európai gyermekdalok Kodály Zoltán:
Válogatott biciniumok Kodály Zoltán:
Énekeljünk tisztán
Szőnyi Erzsébet:
Biciniumok Péter József:
165 kánon Bárdos Lajos: 70
kánon Bárdos Lajos: Európa
peremén

Bárdos Lajos: Írások népzenénkről
Kerényi M. György: Százszínű
csokor Sulyok Gizella: Pilletánc
II.–III.
Laczó Zoltán: Zenehallgatás az általános iskola alsó tagozatában
Nógrádi László – Papp Károlyné – Spiegel Marianna: Dallamírási feladatok I. (Aelia Sabina Alapítvány, Budapest)
Győrffi István: Dallamírási feladatok
Kezdők zongoramuzsikája (J. S. Bach, Haydn, Mozart, Beethoven, Schubert, Weber) Szemelvények a tanulók hangszeres darabjaiból
Dalkíséretek II. Érik a szőlő (Tankönyvkiadó)

Ajánlott zenehallgatási anyag:
Magyar és más népek táncai a műzenében (pl. bécsi klasszikus táncok, valamint F. Chopin, A. Dvořák, B. Smetana, P. I. Csajkovszkij, J. Brahms, M. Ravel művei). Balett részletek (nemzeti karakter–táncok: mazurka, csárdás stb.). Szemelvények a bécsi klasszikus zeneszerzők műveiből: dalok, opera– és szimfónia részletek.

Követelmény
Tudja a tanuló a dalokat, illetve a bécsi klasszikus korból a műveket, részleteket stílusosan előadni.
Tudjon folyamatosan 6/8–os ütemben ritmust olvasni.
Egyszerű 4–8 ütemnyi dallamot lejegyezni, memorizálni.
A tanult anyagnál könnyebb dallamfordulatokat kottából szolmizálva, alkalmi hangzókkal, szöveggel megszólaltatni.
Tudja a dúr és moll hangsorokat, vezetőhangokat 4#, 4b előjegyzésig. Tudja a hangnemeket kottakép alapján megállapítani.
Ismerje az eddig tanult hangközöket, tudja kottaképről azonosítani és felépíteni. Ismerje fel hallás után a kis és nagy szext hangközt.
Ismerje fel hallás után az alaphelyzetű dúr, moll, szűkített és bővített hármashangzatokat. Tudja kottaképről azonosítani és adott hangra szerkeszteni (a

tanult hangnemek körében). Ismerje a dúr és moll hármashangzatok fordításainak nevét, felépítését, a funkciókat.
Ismerje a periódus és a kisformák
felépítését. Ismerje az alapvető tempo és
előadási jeleket.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
A tanult zenei anyag, a ritmus– és dallami elemek, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával.

4. évfolyam „A”

tagozat Fejlesztési

feladatok
– Zenei élményanyag gyűjtése a bécsi klasszikus zeneszerzők műveiből.
– A periodizáló és funkciós zenei ismeretek elmélyítése.
– Betekintés a romantika és a XX. század zenéjébe.
– A tanult magyar népzenei anyag bővítése aszimmetrikus dalokkal.
– Az eddig tanultak rendszerező ismétlése.
– A zenei elemzési képesség fejlesztése.

Hallásfejlesztés és zenei ismeretek
– Átkötés, pontozás gyakorlása.
– Harminckettedek.

– Alla breve további gyakorlása.
– A népzenei anyagban arányok, szimmetriák, aszimmetriák megfigyelése.
– 5/8, 8/8 (3+3+2) gyakorlása ritmusfeladatokkal.
– A módosított szolmizációs hangok további gyakorlása.
– A bővített kvart oldással.
– Alterált hangok, mint a díszítés, és mint a hangnemváltás eszközei.
– A kromatika megfigyelése, kromatikus fordulatok éneklése.
– Késleltetés.
– A hangközök rendszerezése.
– A hangközfordítás elve.
– A tiszta, kis– és nagy hangközök éneklése, felismerése és megnevezése ábécés nevekkel is.
– Hangközmenetek éneklése, szolmizálva, ábécés nevekkel; a hangközök megnevezésével, zenei szerepük megfigyelésével.
– A dúr és moll hármashangzatok fordításai illetve az alaphelyzetű szűkített, bővített hármashangzat gyakorlása oldással.
– Felismerésük hallás és kottakép alapján, építés.
– A dominánsszeptim dúrban és mollban.
– Éneklése oldással szolmizálva.
– A nyolcütemes bécsi klasszikus periódusforma ritmus– és dallamfordulatainak megfigyelése, kiemelése, gyakorlása.
– Dallami variánsok, figuráció.

– A bécsi klasszikus zene funkciós rendjének gyakorlása.
– T–D–T; T–S–D–T kapcsolatok, funkciós jelző basszus hangok.
– Funkciós kísérőszólam éneklése a dallamhoz szolmizálva és ábécés nevekkel.
– Műdalok olvasása zongorakísérettel (tanár, esetleg tanuló közreműködésével).
– Kétszólamú vagy hangszerkíséretes klasszikus művek éneklése a tanult zenei ismeretek megfigyeltetésével.
– Két– és többszólamú vokális művek megszólaltatása különféle hangszeres együttesek előadásában.
– Kánonok éneklése.
– Hangsorok 6#, 6b előjegyzésig, vezetőhanggal.

A formaérzék fejlesztése
– Zárlatok: fél– és egész–zárlat, álzárlat.
– A klasszikus (és romantikus) dal.
– Két– és háromtagú kisformák, visszatéréses típusok megfigyelése.
– Egy rondó, egy variáció és egy szonátaforma formai megismerése.

Zenei olvasás, írás
– Könnyű periódusok lapról éneklése.
– Periódus terjedelmű bécsi klasszikus anyag lejegyzése a tanult hangnemekben.
– Könnyű hangközmenetek éneklése, írása.
– A kétszólamú írás bevezetése: a kísérő szólamban funkciós főhangok.
– Könnyű népdalok lejegyzése (szöveggel is).

Zenehallgatás
– A zenei kifejezés eszközei a bécsi klasszikus korban (stílusjegyek összegyűjtése).
– Hangszín – hangszerelés.
– A ritmikai, dallami és harmóniai elemek szerepének hallás utáni megfigyelése: (alteráció, kromatika, késleltetés, hangzatfelbontások, funkciók, zárlatok, feszültség – oldás, hangnemi kitérés, moduláció).

– Két– és háromtagú kisformák, visszatéréses típusok, egy rondó, egy variáció és egy szonátaforma megismerése zenehallgatás alapján is.
– A bécsi klasszikus zene stílusjegyeinek, jellegzetes műfajainak, előadói apparátusainak megfigyelése a meghallgatott művekben.
– A romantika kifejezési eszközeinek és a XX. század új hangzásvilágának megfigyelése.
– A homofon és polifon szerkesztési mód felismerése hallás után is.

Rögtönzés
– Ritmuskíséretek rögtönzése aszimmetrikus népdalokhoz. Osztinátók.
– Periódus kiegészítése: megadott előtaghoz utótag rögtönzése.
– Periódusok zenei anyagának variálása a megismert ritmikai és dallami elemekkel (hangzatfelbontás, kromatika, késleltetés stb.).
– Funkciójelző basszus szólam rögtönzése ismert periódushoz dúrban, mollban.

Zenei elemzési képesség
– A tanult ismeretek alkalmazása a zeneművek feldolgozása során.

– A stílusjegyek és az alapvető zenei összefüggések megfigyeltetése (ritmika, dallam, funkció, harmónia, forma).

Zenei szakkifejezések ismerete
– Bécsi klasszikusok, Köchel–jegyzék, opusz.
– Kvintkör.
– Hangnemi rokonságok, maggiore–minore, a hangnemi kitérés, moduláció.
– A hangközfordítás elve.
– Tritonusz.
– Alteráció, kromatika.
– Funkciók, funkciós vonzás.
– Késleltetés.
– Kadencia, álzárlat, fél– és egész–zárlat.
– Előjáték, utójáték, visszatérés, Coda.
– Imitáció.
– Orgonapont.
– Hangszeres és vokális zene.
– Dal, ária, opera.
– Szimfónia.
– Kamarazene, duó, duett, trió, tercett, kvartett, kvintett.
– Kisformák.
– Triós forma, szonátaforma, rondóforma, variáció.
– A tanult zenei anyagban előforduló előadási jelek és tempójelzések.
– Az eddig megismert zenei korok rövid áttekintő ismétlése, kronológiai rendezése, a legfontosabb stílusjegyek kiemelése.

Ajánlott tananyag
Elsősorban bécsi klasszikus (romantikus) hangszerkíséretes dalok, duettek Szimfónia tételek, hangszeres szonáta, variáció, rondó
Néhány könnyű XX. századi dal, kórusmű vagy énekelhető hangszeres darab Dobszay László: A hangok világa IV. és V. kötet, Útmutatók
Tegzes György: Hétfokú olvasógyakorlatok
Ádám Jenő: A dal mesterei (válogatás a kötetekből) Kodály Zoltán: Biciniumok
Szőnyi Erzsébet: Biciniumok
Szőnyi Erzsébet: A zenei írás–olvasás gyakorlófüzetei

Legányné Hegyi Erzsébet: Énektanár képzés Kodály Zoltán pedagógiai művei alapján Virágos sorozat népdalfüzetei
Péter József: 165 kánon
W. A. Mozart: 30
kánon Bárdos Lajos:
70 kánon
Molnár Antal: Klasszikus kánonok
Frank Oszkár: Formák, műfajok a barokk és klasszikus zenében
Nógrádi László – Papp Károlyné – Spiegel Marianna: Dallamírási feladatok I. Győrffy István: Dallamírási feladatok

Ajánlott zenehallgatási anyag:
Szemelvények a bécsi klasszikusok műveiből a szonátaforma, a szimfónia (Menüett tétel), az opera megismeréséhez.
Romantikus dalok, karakterdarabok.
A XX. század zenéjéből néhány vokális és hangszeres mű.
Néhány darab Bartók Béla Mikrokozmosz sorozatából (aszimmetria).

Követelmény
Tudjon a tanuló emlékezetből bécsi klasszikus, romantikus műveket, szemelvényeket (dal, kánon, műrészlet) zeneileg igényesen előadni.
Tudjon leolvasni, lejegyezni egyszerű, könnyű klasszikus periódust. Ismerje a dúr és moll hangsorokat 6#, 6b előjegyzésig.
Ismerje az oktávon belüli hangközöket.
Ismerje a négy alaphelyzetű hármashangzatot, a dúr és moll hangzatok fordításait, valamint a dominánsszeptim akkordot.
Tudja ezeket szolmizálva énekelni, felismerni hallás után, ábécés hangokkal megnevezni a könnyebb hangnemekben (3#, 3b.).
Ismerje a funkciós főhangokat dúrban és mollban.
Ismerje a klasszikus zene alapvető stílusjegyeit, a tanult formáit és műfajait.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással,
– A műzenei szemelvények, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával,
– Klasszikus kisforma elemzése (csoportos és egyéni munkával, tanári irányítással).

Követelmény
Tudja a tanuló emlékezetből a bécsi klasszikus, romantikus műveket, szemelvényeket (dal, kánon, műrészlet) zeneileg igényesen előadni.
Tudjon leolvasni, lejegyezni egyszerű, könnyű klasszikus periódust. Ismerje a dúr és moll hangsorokat 6#, 6b előjegyzésig.
Ismerje az oktávon belüli hangközöket.
Ismerje a négy alaphelyzetű hármashangzatot, a dúr és moll hangzatok fordításait, valamint a dominánsszeptim akkordot.
Tudja ezeket szolmizálva énekelni, felismerni hallás után, ábécés hangokkal megnevezni a könnyebb hangnemekben (3#, 3b.).
Ismerje a funkciós főhangokat dúrban és mollban.
Ismerje a klasszikus zene alapvető stílusjegyeit, a tanult formáit és műfajait.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással,

– A műzenei szemelvények, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával,
– Klasszikus kisforma elemzése (csoportos és egyéni munkával, tanári irányítással).

Eddig megegyezik a szolfézs kötelező 4. évfolyamáig!!

5. évfolyam „A”

tagozat Fejlesztési

feladatok
– A bécsi klasszikus zene periodizáló és funkciós gondolkodásának elmélyítése nagyobb lélegzetű zenei formákban.
– A romantikus zeneirodalom alaposabb megismerése.
– Ismerkedés a XX. századi zene néhány alkotásával.
– A tanult magyar népdalkincs bővítése.
– A többszólamú éneklés hangsúlyosabb megjelenése.

Ismeretanyag és hallásfejlesztés
– Az előző évfolyamban tanult ritmusok további gyakorlása, alkalmazása.
– Nyolcad szinkópa és tizenhatod triola és változataik.
– Augmentálás– diminuálás.
– Klasszikus és romantikus dalok, duettek megszólaltatása kottakép alapján.
– Az alterált fordulatok megfigyelése.
– Az alterációk díszítő vagy hangnemi szerepe.
– Könnyű klasszikus, romantikus és XX. századi dalok, énekelhető szemelvények, kórusművek megszólaltatása.
– A dó váltás alkalmazásának elmélyítése.
– A tonalitás felbomlásának megfigyelése.

Hangközök:
– Az előző évfolyamokban tanult hangközök ismétlése, gyakorlása, hallási elmélyítése.
– A belső hangközhallás intenzív fejlesztése, törekvés a szolmizáció lassú, fokozatos elhagyására.
– A szűkített szeptim hangköz, a nóna és decima hangköz fogalma.
– Hangközmenetek éneklése, szolmizálva, ábécés névvel.
– A hangközök zenei szerepének megfigyelése (alterációk és funkciók).

Hangzatok:
– Az alaphelyzetű hármashangzatok, a dúr és moll fordítások valamint az alaphelyzetű dominánsszeptim hangzat (oldással dúrban, mollban) további gyakorlása, hallási elmélyítése.
– A szűkített hármashangzat megfordításainak felépítése, éneklése oldással dúrban.
– A szűkített szeptimhangzat felépítése, éneklése oldással.
– A dúr és moll hangsor fokaira épített hármashangzatok.
– A funkciós alaphangokra építhető hármashangzatok.

Hangsorok:
– Dúrok, mollok, vezetőhangok 6#, 6b előjegyzésig.
– A modális hangsorok elnevezésének, alaphangjainak

ismerete. A formaérzék fejlesztése:

– Rendhagyó periódusok.
– Álzárlat.
– Egyszerű, két– és háromtagú klasszikus formák éneklése, elemzése.
– A hangnemi kitérés és moduláció megfigyelése (domináns vagy párhuzamos hangnemek).
– A szonáta–, a variációs és a rondóforma ismétlése, további megfigyelése nagyobb lélegzetű zeneművek tételeként.
– A formai ismeretek mélyítése.

Zenei olvasás, írás
– Klasszikus periódusok, egyszerű modulációs zenei részletek éneklése szolmizálva, dó váltással, alkalmi hangzókkal, ábécés nevekkel.
– Alterált fordulatok gyakorlása: lapról olvasással, lejegyzéssel.
– Könnyű romantikus és XX. századi dallamok éneklése, memorizálása, (pl. témák a zenehallgatással feldolgozott művekből).
– Műdalok olvasása hangszerkísérettel (tanár, esetleg tanuló közreműködésével).
– Két– vagy többszólamú vokális művek különféle hangszeres együttesekkel is.
– Könnyű periódusok lejegyzése funkciós alsó szólammal, a felső szólamban egy–egy alterált hanggal.
– Egyszerű, rövid XX. századi tonális dallamok, dallamrészletek írása emlékezetből.
– Hangzatok lejegyzése hallás után, felépítés, felismerés kottaképről.
– Kánonok éneklése a klasszikus és romantikus korból.

Rögtönzés
– Dallamokhoz funkciójelző alsó szólam éneklése.
– Egyszerű periódusok zenei anyagának variálása a klasszikus művekben előforduló zenei elemekkel (késleltetés, figuráció, kromatika stb.).
– Periódusok rögtönzése megadott támpontok alapján.

Zenehallgatás
– A zenei kifejezőeszközök megfigyelése a romantikus zenében.
– Új hangnemi rokonságok, harmóniakapcsolatok, formai bővítések.
– A programzene eszközeinek felismerése: a hangulati elemek előtérbe kerülése, a zenekari hangzás bővülése.
– Új hangszerek, hangszínek megjelenése.
– A programzene és a társművészetek kapcsolata.
– A tonalitás felbomlása.
– A XX. századi zene hangzásvilágának megfigyelése (pl. impresszionizmus).
– A zenei formák változásainak megfigyelése.
– Stílusfelismerések zenehallgatás alapján.

A zenei elemzési képesség fejlesztése
– A hangközök, hangzatok funkciós jelentősége, zenei értelmezése a bécsi klasszikus zenében.
– Az alapvető zenei összefüggések felismertetése (ritmika, dallam, harmónia, funkció,

forma).
– A kisformák és a triós forma önálló elemzése kottakép (és hallás) alapján.
– Bartók Béla Mikrokozmosz sorozatából megismert fordulatok megfigyelése (pl. növekedés, fogyás, pont, vonal, moll és dúr bitonalitása stb.).

Zenei szakkifejezések ismerete
– Komplementer, osztinátó ritmus.
– Modális hangsorok.
– A hangnemek rokonsága, tercrokonság, enharmónia.
– Tonalitás, atonalitás, bitonalitás.

– Főhang, váltóhang, átmenőhang, figuráció, körülírás, késleltetés, előlegezés.
– A bővült periódusok: külső és belső bővülés.
– Zárlatok (gyenge, erős, stb), álzárlat.
– A szonáta– és a variációs forma.
– A klasszikus szimfónia tételrendje.
– Az opera dramaturgiai felépítése, zenei részei.
– A szimfonikus költemény.
– Tempó– és előadási jelzések: az elsajátított zenei anyaghoz kapcsolódóan.

Ajánlott tananyag
Dobszay László: A hangok világa V. kötet és
Útmutató Agócsy László: Zenei olvasókönyv
Molnár Antal: Klasszikus kánonok
Agócsy László: Énekeljünk,
muzsikáljunk! Péter József: 165 kánon
Szőnyi Erzsébet: A zenei írás–olvasás gyakorló füzetei
Németh Rudolf – Nógrádi László – Puster János: Szolfézs
antológia Forrai Miklós: Duettek I–II.
Ádám Jenő: A dal mesterei (válogatva a
kötetekből) Szabolcsi Bence: Zenetörténet
L. Bernstein: Hangverseny fiataloknak
A. Schönberg: A zeneszerzés
alapjai Frank Oszkár: Alapfokú
zeneelmélet Frank Oszkár:
Hangzó zeneelmélet
Frank Oszkár: Formák, műfajok a barokk és klasszikus
zenében Frank Oszkár: A klasszikus moduláció
Frank Oszkár: Schubert dalok

Ajánlott zenehallgatási anyag:
Klasszikus szonáták, szimfóniák, versenyművek tételeinek elemző feldolgozása zenehallgatással.
A zenei kifejező eszközök megfigyelése a programzene alkotásaiban: válogatás a romantikus dalokból, kis formákból (F. Schubert: dalok, táncok, Moments musicaux darabjai, részletek R. Schumann: Jugendalbum című művéből)
Egy dalciklus (pl. Schubert: Die schöne Müllerin) vagy egy szimfonikus költemény meghallgatása, feldolgozása (pl. Muszorgszkij: Egy kiállítás

képei)
Romantikus opera részletek.
A XX. századi művek hangzásvilágának bemutatása (pl. Bartók Béla kórusművei, válogatott szemelvények a Mikrokozmosz–ból, Kodály Zoltán: Epigrammák c. művéből, B. Britten népdalfeldolgozásai) alapján.

Követelmény
Tudja a tanuló a bécsi klasszikus és romantikus dallamokat kotta nélkül stílusosan énekelni, szöveggel előadni (a tanár, a csoporttárs vagy saját zongorakíséretével).
Tudja a hangnemeket 6#, 6b előjegyzésig. Ismerje az oktávon belüli hangközöket.
Tudja a hármashangzatokat és fordításaikat (a bővített hármashangzatot alaphelyzetben), valamint a dominánsszeptim– akkordokat 3#, 3b hangnemekben elhelyezni.
Ismerje fel hallás után a dúr és moll hármashangzatok megfordításait, valamint a dominánsszeptim–akkordot.
Ismerje a szűkített szeptim– hangzat felépítését.
Tudjon – a tanultaknál jóval könnyebb dallamot – lapról olvasni.

Legyen képes a tanult anyagnál könnyebb periódus terjedelmű dallamot szólam kiegészítésekkel lejegyezni funkciót jelző basszussal együtt.
Tudjon megadott könnyű, periódusterjedelmű dallamot befejezni. Ismerje a klasszikus, romantikus kor fontosabb zenei stílusjegyeit.
Tudjon felsorolni a megismert zenei korokból zeneszerzőket, műveket. Ismerje a megtanult zenei formák jellemzőit.
Tudja ismereteit a hangszeres repertoárja elemzésére is alkalmazni.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással.
– A műzenei szemelvények, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával.
– Egy klasszikus kisforma elemzése (csoportos és egyéni munkával, tanári irányítással).
– Stílusfelismerés hangzó anyag alapján.

6. évfolyam „A”

tagozat Fejlesztési

feladatok
– A zenei élményanyag bővítése.
– Betekintés a reneszánsz zene művészetébe.
– A barokk zene stílusjegyeinek, főbb műfajainak, zeneszerzőinek alaposabb megismerése.
– További ismerkedés a XX. századi zene hangzás– és formavilágával, elsősorban a folklórizmus és a neoklasszicizmus törekvéseivel (valamint a dodekafónia és más irányzatokkal a csoport képességeitől függően).
– A hat évfolyam műzenei és népzenei ismeretanyagának ismétlése, rendszerezése.

– Az önálló elemzői munka készségének fejlesztése.

Ismeretanyag és hallásfejlesztés
– Reneszánsz vokális és hangszeres művek, barokk áriák, táncformák, színpadi betétdalok, vokális és énekelhető hangszeres művek, szemelvények, énekes megszólaltatása kottakép alapján.
– A jellegzetes barokk fordulatok (komplementer ritmika, hemiola – imitáció, szekvencia, ellenmozgás) megfigyeltetése, felismerése.
– A művek harmóniai vázának megszólaltatása hangközmenetek, hangzatmenetek éneklésével.
– Homofon és könnyű polifon többszólamúság éneklése és kamarazene–szerű megszólaltatása (a tanulók hangszeres előadásában).
– Kánonok éneklése, megszólaltatása hangszerekkel is.
– A XX. századi művek éneklése, hangszeres megszólaltatása, feldolgozása során a pentatónia, a modális hangsorok, egészhangú skála, akusztikus skála, kvartépítkezés, bitonalitás,
tizenkétfokúság, cluster megfigyelése, felfedezése.

Hangközök:
– A hangközök további gyakorlása, hallási elmélyítése. a hangközök rendszerezése.
– A szűkített kvart fogalma.
– Az enharmónia.

Hangzatok:
– Az eddigiek gyakorlása, elsősorban hallási elmélyítése.

Zenei olvasás, írás
– Reneszánsz zenei szemelvények, moduláló barokk és bécsi klasszikus dallamok olvasása.

– Könnyű XX. századi szemelvények éneklése.
– A zenei íráskészség segítése hallás utáni elemzésekkel.
– Könnyű barokk és klasszikus kétszólamúság lejegyzése hallás után.
– Memorizálás kottakép valamint hallás után.

Rögtönzés
– Dallam– és ritmus kiegészítés.
– Adott dallamhoz funkciós basszus éneklése.
– Dodekafon dallamok szerkesztése, komponálása hangszeren.
– XX. századi effektusok kipróbálása hangszeren.

Zenehallgatás
– A reneszánsz zene harmóniáinak, szerkesztésmódjának megfigyelése, hangszereinek bemutatása, felismerése a hallgatott művekben.
– A régi barokk hangszerek jellegzetes hangzásának megismerése.
– A barokk zenekar hangszerei. Continuo.
– A zenekar concertáló szólamcsoportjainak megfigyelése hallás után.
– A zenei dramaturgia az oratórikus művekben.
– A barokk táncok a szvitekben.

– A barokk variáció megfigyelése zenehallgatással.
– A XX. század néhány kiemelkedő magyar alkotásának elemző megismerése, a magyar népzenei elemek megfigyelése e művekben.
– A zeneművészet korszakainak összefoglaló rendszerezése.
– Stílusfelismerések zenehallgatás alapján.

Zenei szakkifejezések ismerete
– Hemiola, komplementer ritmus.
– Számozott basszus, continuo.
– Imitáció, tonális és reális válasz. Fuga.
– Motetta, madrigál, mise.
– Tonalitás, bitonalitás, politonalitás.
– Akusztikus skála, egészhangú skála, tizenkétfokúság, cluster.
– Szvit, opera, kantáta, oratórium, korál, recitativo, ária.
– A barokk versenymű. concerto grosso, concertálás.
– A szvit és a barokk táncok (allemande, courante, sarabande, gigue, menüett, gavotte).
– Barokk variáció (passacaglia, chaconne, folia).
– Tempó– és előadási jelek: a zenei anyaghoz kapcsolódóan.

Zenei elemzési képesség
– Az alapvető zenei összefüggések felismerése, (ritmika, dallam, funkció, harmónia, forma), a zenei gondolkodás és elemzési képesség alakítása hallás és kottaképi megfigyelés alapján.
– Önálló elemzés (pl. klasszikus kis formák elemzése lehetőleg hallás után, nagyobb lélegzetű formák elemzése kottakép alapján, tanári irányítással).

Ajánlott tananyag
Magyar népdalok.
Reneszánsz kórusművek, hangszeres táncok énekelhető szemelvényei. Dobszay László: A hangok világa VI. kötet és Útmutató
Agócsy László: Énekeljünk, muzsikáljunk!
Németh Rudolf – Nógrádi László – Puster János: Szolfézs antológia Kodály Zoltán: 15 kétszólamú énekgyakorlat
Kodály Zoltán: 66 kétszólamú énekgyakorlat

Kodály Zoltán – Vargyas Lajos: Magyar népzene Dobszay László: A magyar dal könyve
Járdányi Pál: Magyar népdaltípusok
I–II. Forrai Miklós: Duettek I–II.
Bartók Béla: Mikrokozmosz Bartók Béla: Gyermekeknek
Bartók Béla: 27 egyneműkar

Kodály Zoltán: Gyermek– és nőikarok
Máriássi István: Bevezetés a barokk zene
világába Agócsy László: Bach olvasókönyv
Frank Oszkár: Formák, műfajok a barokk és klasszikus
zenében Frank Oszkár: A funkciós zene harmónia– és
formavilága Frank Oszkár: A klasszikus moduláció
Frank Oszkár: Bevezetés a Mikrokozmosz világába
Kortárs zeneszerzők hangszeres darabjai a tanulók
repertoárjából Párkai István: Modern kórusetűdök
(Népművelési Intézet)
Nógrádi László – Papp Károlyné – Spiegel Marianna: Dallamírási feladatok I–II.
Nógrádi László – P. Vesztróczi Judit – Szatmári Judit: Muzsikáljunk együtt, Szolfézs 8 (kazetta és munkafüzet)
Győrffy István: Dallamírási feladatok
Barokk hangszeres és oratórikus művek, áriák, színpadi betétdalok, opera részletek.
(Válogatva J.
S. Bach, H. Purcell, G. F. Händel, A. Vivaldi műveiből)

Ajánlott zenehallgatási
anyag: Barokk zene régi
hangszereken.
XX. századi nagyobb lélegzetű mű illetve műrészlet feldolgozása.
(pl. C. Debussy: A tenger, Bartók Béla: Concerto, Kodály Zoltán: Psalmus Hungaricus, I. Sztravinszkij: Petruska).

Követelmény
Tudjon a tanuló kotta nélkül öt magyar népdalt, öt reneszánsz, barokk vagy klasszikus dallamot és egy művet a XX. század könnyen énekelhető szemelvényeiből, a megismert művek témáiból (elsősorban Bartók Béla és Kodály Zoltán műveiből).
A megszólaltatás legyen zeneileg pontos, stílusos, muzikális. Ismerje a kvintkört, tudja a hangsorokat 7#, 7b előjegyzésig. Tudjon olvasni, írni, tájékozódni 5#, 5b előjegyzésig.
Tudjon egyszerű barokk vagy klasszikus periódust lapról énekelni, kottakép, vagy hallás után memorizálni és lejegyezni.
Ismerje a hangközöket, hármashangzatokat és fordításaikat. Legyen alapvető stílusismerete a zenetörténeti korokról.
Legyen képes önállóan gyakorolni és tanulni.
Megszerzett tudását tudja alkalmazni a hangszertanulásban.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással.
– A műzenei szemelvények, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával.
– Klasszikus kisforma elemzése (csoportos és egyéni munkával, tanári irányítással).
– Stílusfelismerés hangzó anyag alapján.

Alapfokú évfolyamok „B” tagozat

3. évfolyam „B”

tagozat Fejlesztési

feladatok
– A zenei élményanyag bővítése.
– Bevezetés a klasszikus zene forma– és harmóniavilágába európai többszólamú népdalok, majd műzenei szemelvények megismerése.
– Tájékozódás és gyakorlás az abszolút rendszerben – főképpen a dúr és moll tonalitáson belül.
– A többszólamúság, társas zenélés készségének fejlesztése funkciós művek alapján.
– A zenei kifejezőkészség és ízlés formálása.
– A zenei pályára készülő tanulók intenzív felkészítése.

Ritmikai ismeretek, készségfejlesztés
– Kis éles, kis nyújtott ritmusok és a nyolcad triola további gyakorlása.
– Nyolcad és tizenhatod felütés.
– 3/8, 6/8. Pontozás, átkötés 6/8–ban is.
– Ritmusmotívumok írása emlékezetből, hallás után 6/8–ban is.
– A mazurka és siciliano ritmus jellemzőinek megfigyelése.
– Ritmusgyakorlatok egy és két szólamban.

Dallami ismeretek, készségfejlesztés
– A módosított hangok: fi, szi, di, ri és ta gyakorlása népzenei és műzenei olvasási (vagy memoriter) anyagon.
– Az alterált hangokkal dallamfordulatok visszaéneklése hallás után.
– Más népek népzenéjének többszólamú megszólaltatása.
– Hangszerkíséretes dalok (tanári kísérettel).
– Kánonok éneklése.
– Kürtmenetek, hangközmenetek, kétszólamú funkciós részletek megszólaltatása énekléssel és egyéni hangszerjátékkal is.
– T–D–T, T–S–D–T kapcsolatok.
– Funkciós főhangok éneklése a dallamhoz szolmizálva és ábécés nevekkel.

Hangközök:
– Az előző évben tanult hangközök gyakorlása, felismerés hallás után és kottaképről. Építés.
– Új ismeretek: a kis és nagy szeptim, oldással.
– Bővített kvart, szűkített, bővített kvint, oldással.
– A hangközök megfordításai.
– Könnyű hangközmenetek feldolgozása énekléssel.

Hangzatok:
– Az alaphelyzetű hármashangzatok felismerése hallás után felbontásban vagy együtthangzásban.
– Építésük, felismerésük kottaképről.
– A hármashangzatok megfordításának elve, a dúr és moll hangzat fordításai.

– Hallásgyakorlatok felbontásban, együtthangzásban.
– A dominánsszeptim hangzat megfigyelése .

Hangsorok:
– Dúrok, mollok, vezetőhangok 4#, 4b előjegyzésig.
– Azonos alapú dúr és moll.
– A hangnemi kitérés és moduláció megfigyeltetése.

A formaérzék fejlesztése:
– A periódus részeinek, zenei anyagának értelmezése, nyitás – zárás.
– Kis kéttagú–, háromtagú forma, triós forma.
– A kisformák hallás utáni felismerése.

Zenei olvasás, írás
– Olvasógyakorlatok szolmizálva, alkalmi hangzókkal, ábécés nevekkel.
– Könnyű régi stílusú és új stílusú magyar népdalok lejegyzése.
– Hangközök, hármashangzatok felismerése, lejegyzése együtthangzásban vagy felbontásban.
– Hangközmenetek éneklése felbontással is, lejegyzése hallás után.
– Könnyű periódusok olvasása, memorizálása kottaképről, – írás emlékezetből vagy hallás után.
– A helyes kétszólamú kottaírás.

Rögtönzés
– Adott dallamhoz tercmenet, kürtmenet szerkesztése.
– Periódusok kiegészítése: zárások, adott előtaghoz utótag (A–Av, A–B).
– Periodizáló dallamokhoz egy–egy kísérőhang éneklése.

Zenehallgatás
– Magyar és más népek táncai a műzenében.
– Barokk, klasszikus táncok – elsősorban a tanulók hangszeres darabjaiból.
– A hangszerelés, a dinamika – mint a zenei kifejezés eszközei.
– A kamarazenekar, a szimfonikus zenekar a bécsi klasszikus korban.

Zenei szakkifejezések
– Augmentálás, diminuálás.
– Mazurka és siciliano ritmus.
– Azonos alapú dúr és moll hangsor.
– Kvintoszlop.
– Kürtmenet.
– Funkciók.
– Hangnemi kitérés, moduláció, orgonapont.
– Periódus, kéttagú–, háromtagú forma, triós forma, Da Capo.
– Duett, duó, tercett, trió.
– Partitúra.
– A régi stílusú és új stílusú népdalok.

– A tanult zenei anyagban előforduló előadási jelek és tempójelzések.

Ajánlott tananyag
Más népek funkciós népzenéje: egyszerű tercelő, kürtmenetes stb.
kísérőszólammal vagy hangszerkísérettel.
Könnyű szemelvények a bécsi klasszikus zeneszerzők műveiből, darabok a tanulók hangszeres anyagából is.
Két–három–négyszólamú könnyű kánonok.
Dobszay László: A hangok világa III. és IV. kötet,
ÚtmutatóK Járdányi Pál: Magyar népdaltípusok I. II.
Bárdos Lajos: Írások népzenénkről
J. Irsai Vera: Szolfézs példatár II.
Tegzes György: Hétfokú
olvasógyakorlatok Forrai Katalin:
Európai gyermekdalok Kodály Zoltán:
Válogatott biciniumok

Kodály Zoltán: Énekeljünk
tisztán Szőnyi Erzsébet:
Biciniumok
Szőnyi Erzsébet: A zenei– olvasás írás
gyakorlófüzetei Péter József: 165 kánon
Bárdos Lajos: 70 kánon
Bárdos Lajos: Európa
peremén
Németh– Nógrádi– Puster: Szolfézs
antológia Kerényi M. György: Százszínű
csokor Sulyok Gizella: Pilletánc II.–III.
Nógrádi László – Papp Károlyné – Spiegel Marianna: Dallamírási feladatok I. (Aelia Sabina Alapítvány, Budapest)
Györffy István: Dallamdiktálás
Kezdők zongoramuzsikája (J. S. Bach, Haydn, Mozart, Beethoven, Schubert, Weber)

Ajánlott zenehallgatási anyag:
Magyar és más népek táncai a műzenében (elsősorban a bécsi klasszikusok hangszeres táncai, valamint F. Chopin, A. Dvořák, B. Smetana, P. I. Csajkovszkij, J. Brahms, M. Ravel művei). Szemelvények a bécsi klasszikus zeneszerzők műveiből: dalok, opera és szimfónia részletek.

Követelmény
Tudjon a tanuló tíz dallamot, kánont, dalokat más népek zenéjéből, illetve a bécsi klasszikus korból előadni. A megszólaltatás legyen stílusos és muzikális.
Tudjon folyamatosan 6/8–os ütemben ritmust olvasni, egyszerű 4–8 ütem terjedelmű dallamot lejegyezni, könnyű 4–8 ütem terjedelmű dallamot memorizálni.
Dalokat, dallamfordulatokat kottából énekelni szolmizálva, alkalmi hangzókkal, ábécés nevekkel a tanult hangnemekben.
Tudjon magyar népdalokat szöveggel lejegyezni.
Tudja a dúr, moll hangsorokat (vezetőhangokat) 4#, 4b előjegyzésig, tudja a

hangnemeket kottakép alapján megállapítani.
Ismerje fel hallás után a kis és nagy szekund, kis és nagy terc, tiszta kvart, tiszta kvint, kis és nagy szext, kis és nagy szeptim és tiszta oktáv hangközöket.
Tudja kottaképről azonosítani és felépíteni a kis és nagy szeptim, a bővített kvart, a szűkített és bővített kvint hangközöket.
Ismerje fel hallás után az alaphelyzetű dúr, moll, szűkített és bővített hármashangzatokat; tudja kottaképről azonosítani és adott hangra szerkeszteni.
Ismerje a funkciókat, a periódus és a kisformák
felépítését. Ismerje a bécsi klasszikus zeneszerzőket.
Tudja ismereteit alkalmazni hangszertanulása során is.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással.
– A tanult zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával

4. évfolyam „B”

tagozat Fejlesztési

feladatok
– Zenei élményanyag bővítése.
– A periodizáló és funkciós zenei gondolkodás megismertetése a bécsi klasszikusok művei alapján.
– A többszólamú éneklési készség fejlesztése.

– A tanult magyar népzenei anyag bővítése modális és a dunántúli pentaton hangkészletű dalokkal.
– A zenei elemző képesség fejlesztése.
– A zenei pályára készülők emeltszintű felkészítése.

Zenei ismeretek és hallásfejlesztés
– Az előző évek készségfejlesztési eredményeinek átfogó (globális) alkalmazása.
– A belső hallás és a zenei memória további intenzív fejlesztése.
– Átkötés, pontozás, harminckettedek elsajátítása, gyakorlása.
– Az alla breve további gyakorlása.
– A népzenei anyagban arányok, szimmetriák, aszimmetriák megfigyelése.
– 5/8, 8/8 (3+3+2) gyakorlása ritmusfeladatokkal.
– Műdalok éneklése zongorakísérettel (tanár, esetleg tanuló közreműködésével).
– Kétszólamú vagy hangszerkíséretes klasszikus művek éneklése, megfigyeltetése, elemzése.
– A módosított szolmizációs hangok gyakorlása (di, ri, fi, szi, ta, ma) hangok énekléssel, különböző fordulatokban.
– Alterált hangok, mint a díszítés, és mint a hangnemváltás eszközei.
– A kromatika megfigyelése.
– Kromatikus fordulatok gyakorlása énekléssel: lapról olvasási anyagban és hallás után.
– A késleltetés megismertetése.
– A nyolcütemes klasszikus periódusforma dallam– és ritmusfordulatai.
– Dallami variánsok, figuráció.

– Könnyű hangközmenetek éneklése szolmizálva és ábécés névvel.
– Hangközmenetek megszólaltatása egyéni éneklés és zongora együtthangzásával is. Transzponálás a tanult hangnemekbe.
– A klasszikus dúr és moll zene funkciós rendjének gyakorlása.
– T–D–T; T–S–D–T kapcsolatok.
– T–D funkcióváltás felismerése hallás után.
– Funkciós kisérőszólam éneklése a dallamhoz, szolmizálva és ábécés nevekkel.
– A funkciójelző basszus árnyaltabb használata.
– Maggiore– minore kapcsolatok, dallamok transzformálása.
– Kitérés, moduláció a domináns hangnembe.
– Két– és többszólamú vokális művek megszólaltatása különféle hangszeres együttesekkel is.
– A hangközök rendszerezése.
– A tiszta, kis és nagy hangközök éneklése, felismerése és megnevezése ábécés nevekkel az eddigi hangnemekben.
– A bővített kvart és szűkített kvint éneklése oldással a tanult hangnemekben.
– Könnyű hangközmenetek éneklése szolmizálva, megnevezése ábécés nevekkel, lapról olvasása, írása hallás után.
– A dúr és moll hármashangzatok alaphelyzetben és fordításokban.
– A szűkített és bővített hármashangzatok alaphelyzetben, oldással.
– A dominánsszeptim oldással dúrban és mollban; éneklés szolmizálva és ábécés nevekkel, felismerés felbontásban vagy együtthangzásban, felismerés kottakép alapján is, építés.
– A hangközök, hangzatok funkciós jelentősége, zenei értelmezése.
– Dúr és moll hangsorok 5#, 5b előjegyzésig.
– Modális hangsorok elsajátítása, felismerése kottakép alapján.

A formaérzék fejlesztése:
– Zárlatok: fél– és egész–zárlat. álzárlat.
– A klasszikus (és romantikus) dal, a két– és háromtagú kis formák, visszatéréses típusok megfigyelése.
– Triós forma, rondó–, szonátaforma megismerése (könnyű szonatinákon keresztül).

Zenei olvasás, írás
– Könnyű periódusok lapról éneklése.
– Könnyű hangközmenetek lejegyzése hallás után.
– A kétszólamú írás bevezetése (a kísérő szólamban funkciós főhangokkal).
– Könnyű periódusok lejegyzése (funkciót jelző basszussal).
– Népdalok lejegyzése szöveggel, énekes diktálás után.
– A kétszólamú művek megszólaltatása ének–hangszer előadásban is.

Zenehallgatás
– A ritmikai, dallami és harmóniai elemek szerepe a zenei kifejezésben (alteráció, késleltetés, hangzatfelbontások, kromatika, funkciók, zárlatok: feszültség – oldás, hangnemi kitérés,
moduláció).
– A bécsi klasszikus zene előadói gyakorlatának megfigyelése.
– A szonátaforma megismerése, elemzése zenehallgatással is.

– A kis formák felismerése hallás után.

Rögtönzés
– Ritmuskíséret rögtönzése aszimmetrikus népdalokhoz.
– Osztinátók.
– Periódus kiegészítése: megadott előtaghoz utótag rögtönzése (A–Av, A–B).
– Periódusok zenei anyagának variálása a megismert ritmikai és dallami elemekkel (hangzatfelbontás, kromatika, késleltetés stb.).
– Funkciójelző basszus szólam rögtönzése ismert periódushoz dúrban, mollban.

A zenei elemző képesség fejlesztése:
– A tanult ismeretek alkalmazása a zeneművek feldolgozása során.
– A hangközök, hangzatok funkciós jelentősége, zenei értelmezése.
– A stílusjegyek és az alapvető zenei összefüggések megfigyeltetése (ritmika, dallam, funkció, harmónia, forma).

Zenei szakkifejezések ismerete
– Hangnemi rokonságok, maggiore– minore, a hangnemi kitérés, moduláció.
– Hangközfordítások, hangzatfordítások.
– Tritonusz.
– Figuráció.
– Alteráció, kromatika.
– Funkciók, funkciós vonzás, funkciós főhangok.
– Késleltetés.
– Kadencia, fél– és egész–zárlat, álzárlat.
– Előjáték, utójáték, visszatérés, coda.
– Homofon, polifon szerkesztési mód.
– Imitáció.
– Orgonapont.
– Hangszeres és vokális zene.
– Dal, opera, ária, szimfónia.
– Kamarazene, duó, duett, trió, tercett, kvartett, kvintett.
– Kisformák.
– Triós forma, szonátaforma, rondóforma, variáció.
– Bécsi klasszikusok, Köchel–jegyzék, opus.
– A tanult zenei anyagban előforduló előadási jelek és tempójelzések.

Ajánlott tananyag
Bécsi klasszikus hangszerkíséretes dalok, duettek.
Jól énekelhető szemelvények (témák) a szonátaforma, a szimfónia menüett tételének (triós forma) és az opera és a kamarazene megismeréséhez.
Könnyű XX. századi dal, kórusmű vagy éneklésre alkalmas hangszeres darab. Kodály Zoltán: Biciniumok
Darabok Bartók Béla Mikrokozmosz sorozatából.
Dobszay László: A hangok világa IV. és V. kötet, Útmutatók
J. Irsai Vera: Énekeljünk, muzsikáljunk
Simonné Sármási Ágnes – Szigetiné Horváth Zsuzsa: Zenei készségfejlesztő feladatgyűjtemény Tegzes György: Hétfokú olvasógyakorlatok

Ádám Jenő: A dal mesterei (válogatva a
kötetekből) Kodály Zoltán: Biciniumok
Szőnyi Erzsébet: Biciniumok
Szőnyi Erzsébet: A zenei olvasás írás
gyakorlófüzetei Német–Nógrádi–Puster: Szolfézs
antológia
Legányné Hegyi Erzsébet: Énektanár képzés Kodály Zoltán pedagógiai művei
alapján Molnár Antal: Klasszikus kánonok
Péter József: 165 kánon
W. A. Mozart: 30
kánon Bárdos Lajos:
70 kánon
Molnár Antal: Klasszikus kánonok
Frank Oszkár: Formák, műfajok a barokk és klasszikus
zenében Győrffy István: Dallamírási feladatok
Nógrádi László – Papp Károlyné – Spiegel Marianna: Dallamírási feladatok I.

Ajánlott zenehallgatási anyag:
J. Haydn, W. A. Mozart, L. Beethoven dalok, hangszeres táncok. Kamaraművek.
Opera részletek.
Hangszeres szonáta és rondó megfigyelése hallás után is.

Követelmény
Tudjon a tanuló tíz bécsi klasszikus dallamot, öt magyar népdalt és két Kodály
biciniumot énekelni.
A megszólaltatás legyen stílusos és
muzikális. Ismerje a kvintoszlopot 5#, 5b
előjegyzésig.
Ismerje fel hallás után a tanult hangközöket, tudja azokat felépíteni a tanult
hangnemekben. Tudjon lejegyezni egyszerű hangközmenetet.
Ismerje fel hallás után a négyféle hármashangzatot, a dúr és moll hármashangzatok
fordításait valamint a dominánsszeptim hangzatot.
Tudja megadott hangnemben énekelni ábécés nevekkel és felismerni
kottaképről is. Ismerje a funkciós főhangokat dúrban és mollban.
Tudja az ezekre építhető
hármashangzatokat. Ismerje fel a T–D
funkcióváltozást hallás után.
Tudjon könnyű, funkciós főhangokkal kísért kétszólamú dallamot
lejegyezni, Tudjon könnyű dallamot lapról olvasni szolmizálva és
ábécés nevekkel,
Tudjon könnyű periódusnyi dallamot memorizálni kottakép vagy hallás
alapján. Tudja használni a zenei szakkifejezéseket.
Ismereteit tudja alkalmazni hangszeres tanulmányai során is.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással.

– A memoriter anyag egyéni bemutatással.

– A műzenei szemelvények, ritmus– és dallami elemek, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával

5. évfolyam „B”

tagozat Fejlesztési

feladatok
– A bécsi klasszikus zene periodizáló és funkciós gondolkodásának elmélyítése nagyobb lélegzetű formákkal.
– Betekintés a romantikus zeneirodalomba.
– Ismerkedés a XX. századi zene hangzásvilágával.
– Az eddig elsajátított magyar népdalkincs bővítése.
– Tudatos zenehallgatásra nevelés.

Ismeretanyag, hallásfejlesztés
– Az előző évfolyamban tanult ritmusok további gyakorlása, alkalmazása.
– Nyolcad szinkópa, tizenhatod triola és változataik, szinkópaláncok, ritmusgyakorlatok.
– Augmentálás, diminuálás.
– Aszimmetrikus ritmusok megfigyelése, gyakorlása, elsajátítása.
– Klasszikus és romantikus dalok, duettek, megszólaltatása.
– Klasszikus kánonok éneklése.
– Alterált fordulatok gyakorlása lapról olvasással, memorizálással.
– Az alterációk szerepének megfigyelése, enharmónia.
– Könnyű klasszikus, romantikus és XX. századi dalok, énekelhető szemelvények, kórusművek elsajátítása olvasással, énekléssel, memorizálással.
– Két– vagy többszólamú vokális művek megszólaltatása különféle hangszeres együttesekkel is.

Hangközök:
– A szűkített szeptim, a nóna és decima hangköz fogalma, gyakorlása.
– A belső hangközhallás intenzív fejlesztése, törekvés a szolmizáció, fokozatos elhagyására.
– Hangközmenetek (hangnemi kitéréses is) éneklése, szolmizálva, ábécés névvel.
– A hangközök zenei szerepének megfigyelése (alterációk és funkciók).
– A dallam és funkciós kíséret megfigyeltetése, éneklése.

Hangzatok:
– Az eddig tanultak hallási elmélyítése.
– A szűkített hármashangzat megfordításai. Oldás dúrban és mollban.
– A szűkített szeptimhangzat felépítése, oldása.
– A dúr és moll hangsor minden fokára (kiemelten a funkciós főhangokra épített hármashangzatok).
– A fá mint domináns basszushang (az V2 – I6 kapcsolat megfigyeltetése a fokszám tudatosítása nélkül).
– Egyszerű hangzatmenetek éneklése, lejegyzése.
– A hangközök és hangzatok funkciós jelentőségének megfigyelése.

Hangsorok:
– Dúrok, mollok, vezetőhangok 7#, 7b előjegyzésig, a kvintkör.
– A modális hangsorok jellemzőinek elsajátítása, éneklés, felismerés, gyakorlása 5#, 5b előjegyzésig.
– Hangnemi rokonságok.

A formaérzék fejlesztése
– Rendhagyó periódusok egyszerű két– és háromtagú klasszikus formák éneklése, elemzése.
– Az álzárlat, mint a bővítés eszköze.
– A szonátaforma alaposabb ismerete.

Zenei olvasás, írás
– Könnyű, klasszikus, alterációs fordulatokat tartalmazó, moduláló periódusok lapról éneklése szolmizálva, alkalmi hangzóval (szöveggel) és ábécés névvel.
– Hangköz–, hangzatmenetek éneklése, lejegyzése.
– Műdalok olvasása hangszerkísérettel (tanár, esetleg tanuló közreműködésével).
– Részletek éneklése, elemzése Bartók Béla Mikrokozmosz c. művéből.
– Könnyű alterációs fordulatokat tartalmazó nyolcütemes klasszikus periódusok lejegyzése (funkciós basszussal).
– Memorizálás kottakép, valamint hallás után.
– Hangközmenetek, hangzatmenetek, könnyű kétszólamú szemelvények ének–zongorás megszólaltatása egyénileg is.
– Könnyű XX. századi kórusművek, énekelhető szemelvények megszólaltatása.

Rögtönzés
– Teljes periódusok rögtönzése megadott támpontok alapján.
– Változatosabb funkciójelző basszus–szólam éneklése dallamhoz.
– Egyszerű, megadott periódusok zenei anyagának variálása a megismert klasszikus zenei elemekkel.

A zenei elemző képesség fejlesztése:
– Hangnemi kitérés és moduláció megfigyelése a domináns és párhuzamos hangnembe.
– A tanult ismeretek alkalmazása a zeneművek feldolgozása során.
– A hangközök, hangzatok funkciós jelentősége, zenei értelmezése.
– A stílusjegyek felismerése és az alapvető zenei összefüggések megfigyeltetése (ritmika, dallam, funkció, harmónia, forma).
– Bartók Béla Mikrokozmosz sorozatból megismert fordulatok megfigyelése (pl. növekedés, fogyás, pont, vonal, dúr, moll bitonalitása).

Zenehallgatás
– A klasszikus szonáták, szimfóniák versenyművek tételeinek formai megfigyelése hallás után is.
– Variációk, variációs tételek – későbbi korokból is.
– Kamarazenei együttesek megismerése: duó, trió, kvartett, kvintett.
– Romantikus dalok és kis formák zenei (hangszeres karakterdarabok) kifejezőeszközeinek megfigyelése.
– Válogatás XX. századi művekből (pl. Bartók Béla: Concerto).

– Stílusfelismerések zenehallgatás alapján.

Zenei szakkifejezések
– A hangnemi rokonság.
– Főhang, váltóhang, átmenőhang, figuráció, körülírás, késleltetés, előlegezés.
– Bővült periódusok, külső és belső bővülés, nagy– és kisütemes írásmód.
– Zárlatok (gyenge, erős, stb. álzárlat).
– Klasszikus táncok.
– A szonáta– és a variációs forma.
– A klasszikus szimfónia, versenymű.
– Az opera, nyitány, ária, recitativo.
– Prozódia.

– Tempó– és előadási jelzések: az elsajátított zenei anyag szerint.

Ajánlott tananyag
Klasszikus dalok, duettek, tercettek, kórusrészletek válogatása énekes megszólaltatáshoz. A klasszikus stílushoz közelálló romantikus műdalok és szemelvények.
Könnyű, első sorban vokális XX. századi művek. Aszimmetrikus metrumú magyar népdalok.
Dobszay László: A hangok világa V. kötet és Útmutató Agócsy László: Zenei olvasókönyv
J. Irsai Vera: Énekeljünk, muzsikáljunk
Simonné Sármási Ágnes – Szigetiné Horváth Zsuzsa: Zenei készségfejlesztő feladatgyűjtemény Kodály Zoltán: 66 kétszólamú énekgyakorlat
Kodály Zoltán: 77 kétszólamú énekgyakorlat Molnár Antal: Klasszikus kánonok
Agócsy László: Énekeljünk, muzsikáljunk! Péter József: 165 kánon
Szőnyi Erzsébet: A zenei írás–olvasás gyakorló füzetei
Legányné Hegyi Erzsébet: Énektanár–képzés Kodály Zoltán pedagógiai művei alapján Németh Rudolf – Nógrádi László – Puster János: Szolfézs antológia
Forrai Miklós: Duettek I–II.
Ádám Jenő: A dal mesterei (válogatva a kötetekből)
A. Schönberg: A zeneszerzés alapjai Frank Oszkár: Alapfokú zeneelmélet Frank Oszkár: Hangzó zeneelmélet
Frank Oszkár: Formák, műfajok a barokk és klasszikus zenében. Frank Oszkár: A klasszikus moduláció
Frank Oszkár: Schubert dalok
Győrffy István: Dallamírási feladatok
Nógrádi László – Papp Károlyné – Spiegel Marianna: Dallamírási feladatok I. II. kötet.

Követelmény
Tudjon a tanuló tíz bécsi klasszikus és romantikus dallamot énekelni és szöveggel előadni, a megszólaltatás legyen stílusos és muzikális.
Ismerje a kvintkört.
Ismerje fel a hangközöket a tiszta prímtől a nagy decimáig, hallás után, együtthangzásban és kottaképről.
Tudja a hármashangzatokat, fordításaikat és a tanult négyeshangzatokat 5#, 5b előjegyzésig a dúr és moll hangsorokban.
Ismerje fel hallás után a dúr, moll és szűkített hármashangzatokat és megfordításaikat; az alaphelyzetű bővített hármashangzatot, valamint a dominánsszeptim– és a szűkített szeptimhangzatot együtthangzásban vagy felbontásban.
Tudjon hallás után lejegyezni:
– alterációt tartalmazó hangközmenetet,
– egyszerű hangzatmenetet,
– bécsi klasszikus periódus funkciót jelző, változatos alsó szólammal. Tudjon
– lapról énekelni (stílusosan, muzikálisan) a tanult anyagnál könnyebb dallamot (4#, 4b előjegyzésig) szolmizálva, vagy alkalmi hangzókkal és ábécés nevekkel
– a tanult anyagnál könnyebb periódusnyi dallamot kottaképről vagy hallás után memorizálni,
– adott periódus előtagjához utótagot rögtönözni,
– ismerje fel hallás után a funkcióváltozásokat,
– ismerjen fel hallás után egyszerű műzenei formákat (kis két– és háromtagúság, da capo stb.),

– legyen képes önálló elemzésre hallás után a tanult formákban.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással,
– A memoriter anyagból egyéni bemutatás,
– A műzenei szemelvények, ritmus– és dallami elemek, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával.

6. évfolyam „B”

tagozat Fejlesztési

feladatok
– A zenei élményanyag bővítése.
– A barokk zene alapvető stílusjegyeinek megismerése.
– A zenei pályára készülő tanulók zenei készségeinek fejlesztése.
– A továbbtanuláshoz szükséges ismeretek rendszerezése.
– Az önálló gyakorlás – tanulás, elemzés képességének kialakítása.

Ismeretanyag, készségfejlesztés
– A hallás utáni megfigyelőképesség fejlesztése.
– Klasszikus és barokk áriák, színpadi betétdalok, vokális és énekelhető hangszeres

művek, szemelvények megszólaltatása kottakép alapján.
– A hangnemi kitérés és moduláció megfigyelése.
– A klasszikus zárlatok megfigyelése, éneklése.
– Rendhagyó klasszikus periódusok elemzése.
– Kisütemes és nagyütemes periódusok, „fordított” periódusok.
– Imitáció, tonális és reális válasz.
– Jellegzetes barokk fordulatok (szekvencia, ellenmozgás, komplementer ritmus) megfigyelése, hangoztatása, éneklése.
– Betekintés a XX. századi zene formavilágába: dalok, művek témáinak, memorizálása.
– A XX. századi művek feldolgozása: egészhangú skála, akusztikus skála, kvartépítkezés, tizenkétfokúság, cluster fogalmainak megismerése.
– Az eddig tanult hangközök rendszerezése, gyakorlása.
– Hangköz– és hangzatmenetek további gyakorlása.
– Könnyű Reihe megszólaltatása hangszeren.
– Intenzív hangközhallás fejlesztés a szolmizáció fokozatos elhagyása érdekében.
– A hármashangzatok és fordításaik gyakorlása, abszolút rendszerbe helyezése.
– A bővített hármashangzat fordításai (oldással).
– A dominánsszeptim– és szűkített szeptimhangzat gyakorlása oldással.
– A fentiek éneklése szolmizálva, ábécés nevekkel tonalitásban, tonalitáson kívül, azonos alsó hangokra is.

Zenei olvasás, írás
– Alterációt, hangnemi kitérést, modulációt tartalmazó klasszikus periódusok, barokk dallamok lapról olvasása, éneklése szolmizálva, alkalmi hangzókkal (szöveggel) és ábécés nevekkel.
– Könnyű XX. századi szemelvények éneklése, lehetőleg ábécés nevekkel.
– Hangköz– és hangzatmenetek éneklése szolmizálva, ábécés nevekkel, lejegyzése hallás után.
– Kétszólamú, bővülést, hangnemi kitérést, esetleg modulációt tartalmazó klasszikus periódusok lejegyzése.
– Népdalok lejegyzése énekes diktálás után szöveggel.
– Memorizálási feladatok kottakép, valamint hallás után.

– Funkciójelzéses dallamok, egyenletes ritmusú – hangnemi kitérést tartalmazó – kétszólamú menetek ének–zongorás megszólaltatása egyénileg is.
– Homofon és könnyű polifon többszólamúság énekelve és hangszereken előadva is.
– Hangszerkíséretes műdalok, áriák két– vagy többszólamú vokális művek megszólaltatása különféle hangszeres együttesekkel is.
– Könnyű XX. századi kórusművek, énekelhető szemelvények megszólaltatása, memorizálása.

Rögtönzés
– Periódus előtagjához moduláló utótag rögtönzése.
– Dallamhoz basszus rögtönzés.
– Egyszerű, megadott periódusok zenei anyagának variálása a megfigyelt, elsajátított klasszikus fordulatokkal.
– Improvizáció Bartók Béla Mikrokozmosz sorozatból megismert zenei elemekkel.

A zenei elemző képesség fejlesztése:
– A tanult ismeretek alkalmazása a zeneművek feldolgozása során.
– A hangközök, hangzatok funkciós jelentősége, zenei értelmezése.
– A stílusjegyek felismerése és az alapvető zenei összefüggések megfigyeltetése (ritmika, dallam, funkció, harmónia, forma).
– Bartók Béla Mikrokozmosz sorozatból megismert fordulatok megfigyelése (pl.növekedés, fogyás, pont, vonal, dúr, moll bitonalitása).

Zenei szakkifejezések
– Aautentikus, összetett zárlat.
– Poliritmika, hemiola.
– Számozott basszus.
– Tonalitás, bitonalitás, politonalitás.
– Akusztikus skála, egészhangú skála, tizenkétfokúság.
– Cluster.
– Szvit, opera, kantáta, oratórium, korál, recitativo, ária.
– A szvit jellegzetes tánctételei.
– A barokk versenymű, concertálás.
– Fuga, reális és tonális válasz.
– Opera, recitativo, ária, betétdal.
– Szonátaforma, rondóforma, variációs forma.
– A klasszikus versenymű, kadencia.
– Tempó– és előadási jelek a zenei anyaghoz kapcsolódóan.

Ajánlott tananyag
Klasszikus zenei szemelvények. Dalok, áriák, duettek, kánonok.
Barokk dalok, könnyű áriák, két– és háromszólamú vokális művek. Reneszánsz kórusművek, táncok. Kodály Zoltán könnyebb kórusművei. Néhány XX. századi énekes és hangszeres mű.
Magyar népdalok.
Dobszay László: A hangok világa VI. kötet és Útmutató Agócsy László: Énekeljünk, muzsikáljunk!
Simonné Sármási Ágnes – Szigetiné Horváth Zsuzsa: Zenei készségfejlesztő feladatgyűjtemény Németh Rudolf – Nógrádi László – Puster János: Szolfézs antológia
Kodály Zoltán: 15 kétszólamú énekgyakorlat Kodály Zoltán: 66 kétszólamú énekgyakorlat Kodály Zoltán: 77 kétszólamú énekgyakorlat
Szőnyi Erzsébet: A zenei írás–olvasás gyakorló füzetei

Legányné Hegyi Erzsébet: Bach példatár I.
Legányné Hegyi Erzsébet: Stílusismeret II.
Kodály Zoltán – Vargyas Lajos: Magyar népzene Dobszay László: A magyar dal könyve
Járdányi Pál: Magyar népdaltípusok

I–II. Forrai Miklós: Duettek I–II.
Bartók Béla:
Mikrokozmosz Bartók
Béla: Gyermekeknek
Bartók Béla: 27
egyneműkar
Kodály Zoltán: Gyermek– és nőikarok
Máriássi István: Bevezetés a barokk zene
világába Agócsy László: Bach olvasókönyv
Frank Oszkár: Formák, műfajok a barokk és klasszikus
zenében Frank Oszkár: A funkciós zene harmónia– és
formavilága Frank Oszkár: A klasszikus moduláció
Frank Oszkár: Bevezetés a Mikrokozmosz világába
Kortárs zeneszerzők hangszeres darabjai a tanulók
repertoárjából Párkai István: Modern kórusetűdök
(Népművelési Intézet) Győrffy István: Dallamírási
feladatok
Nógrádi László – Papp Károlyné – Spiegel Marianna: Dallamírási feladatok II– III.
kötet. Nógrádi László – P. Vesztróczi Judit – Szatmári Judit: Muzsikáljunk együtt,
Szolfézs 8 (kazetta és munkafüzet)

Ajánlott zenehallgatási anyag
– Reneszánsz kórusművek
– Szvit, korál, kantáta–, passió–, oratórium–, versenymű–, operarészletek, hangszeres darabok (H. Purcell, G. F. Händel és J. S. Bach művei)
– Válogatás Bartók Béla, Kodály Zoltán kórusműveiből, hangszeres darabjaiból, I. Sztravinszkij,
C. Orff műveiből, valamint magyar kortárs zeneszerzők (pl. Kurtág György) darabjaiból.

Követelmény
Tudjon a tanuló tíz periódus terjedelmű barokk és klasszikus dallamot, tíz népdalt szöveggel
emlékezetből, öt művet a XX. századi könnyen énekelhető szemelvényekből (elsősorban Bartók Béla és Kodály Zoltán műveiből).
A megszólaltatás legyen stílusos és
muzikális. Ismerje
– a kvintkört, tudja a hangsorokat 7#, 7b előjegyzésig,
– a modális hangsorokat, tudja énekelni azokat ábécés nevekkel 4#, 4b előjegyzésig.
Tudja énekelni ábécés nevekkel a hangközöket, hármashangzatokat és fordításaikat, valamint a tanult négyeshangzatokat dúr és moll hangsorokban. Ismerje fel együtthangzásban hallás után. Tudjon lejegyezni
– alterációt, hangnemi kitérést tartalmazó hangközmenetet,
– kétszólamú klasszikus vagy barokk dallamot
Tudjon lapról énekelni hasonló nehézségi fokú dallamot szolmizálva, alkalmi hangzókkal és ábécés nevekkel.
Tudjon memorizálni a tanult anyagnál könnyebb, periódusnyi dallamot kottaképről vagy hallás után.
Tudjon rögtönözni

– periódus előtaghoz utótagot,
– funkciós dallamhoz funkciójelző második szólamot. Ismerje fel hallás után az egyszerű műzenei formákat. Ismerje a magyar népdalok stílusköreit és stílusjegyeit.

Ismerje a szonáta–, rondó– és variációs formák felépítését.
Legyen képes az alapvető zenei összefüggések felismerésére (ritmika, dallam, funkció, harmónia, forma), önálló elemzésre

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással.
– A memoriter anyagból egyéni bemutatás.
– A műzenei szemelvények, ritmus– és dallami elemek, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

„A” tagozat
Ismerje fel hallás után is kottaképről a tanult ritmusképleteket, metrumokat.
Legyen biztos tájékozottsága a relatív és abszolút rendszerben (könnyebb alterációkban is) 4#, 4b előjegyzésig.
Ismerje a
– pentaton hangsorokat.
– a dúr és moll hangsorokat 5#, 5b előjegyzésig,
– a háromféle moll hangsort,
– a kvintkört.
Ismerje fel a művek hangnemeit hangszeres anyagához kapcsolódóan is. Legyen tájékozott a hangmagassági viszonyokban:
Tudja azonosítani a hangszeres tanulmányaihoz kapcsolódóan a tanult hangközöket, hármashangzatokat és a domináns szeptim hangzatot, ismerje fel ezeket kottakép és hallás alapján.
Ismerje a funkciós főakkordokat 4#, 4b előjegyzésig.
Tudja ezeket kottaképről azonosítani hangszeres anyagához kapcsolódóan is. Ismerje a funkciós vonzást, a hangnemi kitérés és moduláció fogalmát.
Tudjon lejegyezni:
– rövid szótagszámú, tempo giusto magyar népdalt szöveggel,
– igen könnyű műzenei periódust funkciót jelző basszussal.
Legyen képes a fentieknek megfelelő nehézségi fokú dallamot lapról olvasni.
Ismerje és tudja kottaképről is azonosítani (hangszeres tanulmányaiban is alkalmazni):
– a magyar népzene stílusjegyeit,
– a periódus fogalmát,
– a kis formákat,
– a triós formát,

– a klasszikus szonátaformát,
– a rondót.
Rendelkezzék alapvető zenetörténeti tájékozottsággal: a tanulmányai során érintett zenetörténeti korok, kiemelkedő zeneszerzők, műfajok ismeretével (elsősorban a barokk és a bécsi klasszikus zenében).
Ismerje a leggyakrabban előforduló zenei kifejezéseket.

A „B" tagozat végén (az „A" tagozat követelményein
felül) A tanuló ismerje
– a kvintkört, tudja a hangsorokat 7#, 7b előjegyzésig;
– a modális hangsorokat, tudja énekelni azokat ábécés nevekkel 4#, 4b előjegyzésig.

Tudja énekelni
– ábécés nevekkel a hangközöket, hármashangzatokat és fordításaikat, valamint
a tanult négyeshangzatokat dúr és moll hangsorokban.
Ismerje fel a fentieket együtthangzásban hallás
után. Tudjon lejegyezni
– hangközmenetet, kétszólamú klasszikus vagy barokk
dallamot Tudjon lapról énekelni könnyebb dallamot
Tudjon memorizálni a tanult anyagnál könnyebb, periódusnyi dallamot kottaképről
vagy hallás után.
Ismerje fel hallás után az egyszerű műzenei formákat.
Ismerje a magyar népdalok stílusköreit és
stílusjegyeit. Ismerje a szonáta–, rondó– és variációs
formák felépítését.
Legyen képes az alapvető zenei összefüggések felismerésére (ritmika, dallam, funkció, harmónia, forma), önálló elemzésre

A művészeti alapvizsga

követelményei A vizsga részei
Írásbeli, és/vagy szóbeli vizsga
A vizsga feladatait az iskola választja ki az A) és B) feladatsor közül vagy a helyi pedagógiai programja alapján hasonló követelményszintű feladatsort állít össze.

A vizsga tantárgya és
időtartama Szolfézs
Az írásbeli vizsga időtartama minimum 45
perc. A szóbeli vizsga időtartama minimum
10 perc.

A vizsga tartalma
„A" tagozat

Írásbeli
vizsga A/

Feladatsor
1. Teszt kérdések a zenei ismeretek köréből; 4–5 kérdés a megismert, hangsorokra, hangközökre, hangzatokra, formai ismeretekre, stílusokra vonatkozóan

2. Könnyű klasszikus periódus mindkét szólamának lejegyzése „keretes” diktálás alapján. Az idézet 3/4 vagy 4/4–es lüktetésű, nem moduláló, nehezebb hangközlépéseket nem tartalmaz, a felső szólamban könnyebb alteráció előfordulhat.
A tanulók számára adott: a kulcsok, az előjegyzés, a metrum, a kezdőhangok értékkel és néhány
„támpont”–hang.
Az idézet zongorán tizszer hangozhat el.

3. Klasszikus zenei szemelvény elemzése hallás– és kottakép alapján. A tanuló számára adott a mű kottaképe. A szemelvény (vagy mű) kis kéttagú, vagy háromtagú forma legyen. Az elemzés szempontjai: hangnem, forma megállapítása, dallami, ritmikai, funkciós zenei történések jelölése illetve felsorolása. A művet a tanár zongorán bemutathatja.

B) feladatsor
1. Teszt kérdések a zenei ismeretek köréből; 4–5 kérdés a megismert, hangsorokra, hangközökre, hangzatokra, formai ismeretekre, stílusokra vonatkozóan

2. Egy magyar népdal dallamának lejegyzése. A népdal új stílusú, négysoros, legfeljebb 8–10–es szótagszámú, tempo giusto, izometrikus.
A tanulók számára adott a violinkulcs, az előjegyzés, a metrum és a kezdőhang értékkel. A népdal tízszer hangozhat el a megadott abszolút magasságban, énekes előadásban.

3. Könnyű klasszikus zenei szemelvény elemzése hallás– és kottakép alapján. A tanuló számára adott a mű kottaképe. A szemelvény vagy teljes mű: kis kéttagú, vagy háromtagú forma. Az
elemzés szempontjai: hangnem, forma megállapítása, dallami, ritmikai, funkciós zenei történések jelölése illetve felsorolása. A művet a tanár zongorán bemutathatja.
Mindkét feladatsorhoz ajánlott feladatlap készítése.

Szóbeli vizsga
1. Memoriter
anyag: A vizsgázó
– tudjon előadni öt népdalt,
– ismerje a dalok legfontosabb stílusjegyeit;
– tudjon megszólaltatni öt műzenei szemelvényt szóló énekléssel vagy hangszerkísérettel (saját kíséret nem kötelező),
– ismerje az énekelt darabok legfontosabb zenei jellegzetességeit.

2. A vizsgán a tanuló elemezzen egy választott hangszeres darabot, amellyel kapcsolatban a vizsgabizottság kérdéseket tehet fel a hatodik évfolyam követelményei alapján. Kottáról a
tanulónak kell gondoskodnia.

A vizsga tartalma
„B"– tagozat („B”–tagozaton a vizsga mindkét része kötelező.)

Írásbeli vizsga
1. Hangközmenet: 11 hangközből álló tonális hangközmenet lejegyzése, a hangközök megnevezésével. A tanuló számára adott a violinkulcs, előjegyzés és a kezdő hangköz, elnevezéssel együtt. A hangközmenet zongorán hatszor hangozhat el.

2. Hangzatlejegyzés
10 akkord felismerése és lejegyzése adott hang(ok)ra, oldással együtt
A tanuló számára adott a violinkulcs és a hangzatok alsó hangja. A feladat zongorán hatszor hangozhat el.

3. Kétszólamú klasszikus periódus lejegyzése funkciós basszussal
Az idézet metruma 2/4, 3/4, 4/4 vagy 6/8 – változatos ritmikai, dallami fordulatokat tartalmazhat. A tanuló számára adott: a kulcsok, az előjegyzés, a metrum és a kezdőhang értékkel.
Az idézet zongorán tízszer hangozhat el.
A feladatsorhoz ajánlott feladatlapot készíteni.

Szóbeli vizsga
1. Egyszólamú klasszikus dallam lapról éneklése rövid átnézés után, szolmizálva és hangnévvel. Az idézet metruma 2/4, 3/4, 4/4 vagy 6/8 – változatos ritmikai, dallami fordulatokat tartalmazhat.

2. Memoriter
anyag: A vizsgázó
– tudjon élményszerűen előadni tíz népdalt,
– ismerje azok legfontosabb jellemzőit;

– tudjon megszólaltatni öt műzenei szemelvényt szóló énekléssel vagy éneklőtársakkal, ill. hangszerkísérettel (saját kíséret nem kötelező),
– ismerje az énekelt darabok legfontosabb zenei jellegzetességeit.

3. A tanuló elemezzen egy választott hangszeres darabot, amellyel kapcsolatban a vizsgabizottság kérdéseket tehet fel a hatodik évfolyam elvégzése utáni követelmények alapján. Kottáról a tanulónak kell gondoskodnia.

A vizsga értékelése

Az írásbeli vizsga értékelése
– A feladat helyes megoldása, a válaszok pontos, világos jelölése
– dallamírás: dallami, metrikai/ritmikai korrektség, kottaírási készség, külalak.
– Az elemzési szempontokra adott válaszok teljessége, helytállósága, a jelölések pontossága.

A szóbeli vizsga értékelése
– a választott zenei anyag élményszerű megszólaltatása
– általános zenei ismeretek (hangnemek, hangközök, akkordok,
előadásmód, zenei szakkifejezések ismerete),
– zenetörténeti tájékozottság,
– stílusismeret,
– formai ismeretek,
– tájékozódás a zenei műfajok között.

Továbbképző évfolyamok „A”– tagozat

7. évfolyam „A”–

tagozat Fejlesztési

feladatok
– A zenei élményanyag bővítése, a zenei készségek további fejlesztése.
– A régi európai műzene megismerése a gregoriántól a XVI. század vokális művészetén keresztül a kora barokkig.
– A középkor világi zenéje.
– A reneszánsz zene fénykora.
– Az opera keletkezése.
– A két – (és több) szólamú éneklés zenei élményének megteremtése.
– Nevelés az értékes zene szeretetére, tudatos zenehallgatásra.

Ismeretanyag, hallásfejlesztés.
– A gregorián és reneszánsz kottakép (kulcsok, ütemjelzők).
– Gregorián dallamok éneklése szolmizálás nélkül, hangzókkal.
– Trubadur, Minnesänger dalok, chansonok.
– Könnyű két– és háromszólamú reneszánsz kórusművek éneklése, szólamainak memorizálása.
– A homofon és polifon szerkesztésmód megfigyelése.
– Az imitáció, a reális és tonális válasz.
– Kodály Zoltán reneszánsz stílusban komponált pedagógiai műveinek megszólaltatása.
– A reneszánsz stílusjegyek megfigyelése.
– Kvintpárhuzamok, alaphármashangzat sorozatok éneklése.
– Modális dallamok transzformálása.
– A hangközök ismétlése, hallási elmélyítése.
– Új hangközök elsajátítása: duo– és tredecima.

– A modális hangsorok megismerése, a jellegzetes hangközök kiemelése.
– Modális fordulatok megfigyelése, éneklése.
– Plagális zárlatok megszólaltatása.
– Memóriafejlesztés: témák, rövidebb zenei egységek éneklése,
memorizálása, írása emlékezetből.
– Jellemző hangzások, szólammozgások követése hallás után is.
– Reneszánsz kórusművek szerkesztésmódjának megfigyelése.

– Stílusjegyek összegyűjtése.

Zenei szakkifejezések
– Melizma.
– Motetta, mise, carol, anthem.
– Madrigál, korál, zsoltár.
– A gregorián mise állandó részei.
– Recitatívó, ária, continuo.
– Plagális zárlat.
– Tempó– és előadási jelek: a zenei anyaghoz kapcsolódóan.

Ajánlott tananyag
Zenei szemelvények énekléshez a középkor egyszólamú egyházi és világi zeneműveiből. Gregorián ének, trubadúr dallam, valamint régi modális zenei szemelvények.
Válogatás az európai többszólamúság XV–XVI. századi műveiből. Reneszánsz kórusművek, hangszeres művek.
(Clemens non Papa, Josquin des Prés, A. Willaert, O. Lassus, G. P.Palestrina, G. Gastoldi, L. Marenzio és más szerzők művei).
Néhány mű Kodály Zoltán reneszánsz kétszólamú énekgyakorlataiból. Szőnyi Erzsébet: A zenei írás–olvasás gyakorlófüzetei
Pécsi Géza: Kulcs a muzsikához
Dobszay László: A gregorián ének kézikönyve
Szendrey Janka – Dobszay László – Rajeczky Benjamin: Magyar gregoriánum Lassus: 24 kétszólamú motetta
Simonné Sármási Ágnes – Szigetiné Horváth Zsuzsa: Zenei készségfejlesztő feladatgyűjtemény Legányné Hegyi Erzsébet: Stílusismeret
Orfeusz Hangzó zenetörténet–sorozat Forrai Miklós: Öt évszázad kórusa Forrai Miklós: Ezer év kórusa
Fodor Ákos: Schola cantorum I–XIII. Rajeczky Benjamin: Mi a gregorián?
Rajeczky Benjamin: Magyarország zenetörténete Sárosi Bálint: Zenei anyanyelvünk
Szabolcsi Bence: Zenetörténet
Pándi Marianne: Hangversenykalauz I–III. Várnai Péter: Oratóriumok könyve
A hét zeneműve sorozat (Szerkesztő: Kroó György) A zenehallgatási anyag partitúrái.

Ajánlott zenehallgatási anyag
A gregorián és reneszánsz műfajok megismerése zenehallgatással. A középkor világi zenéje.
A mise állandó részeinek megfigyelése.

A korabarokk opera, C. Monteverdi (pl. operarészlet), H. Schütz (motetta), H. Purcell, és más szerzők művei.

Reneszánsz hangszerek hangzásának megismerése.

Követelmény
Tudjon a tanuló három gregorián dallamot önállóan, két reneszánsz kórusművet és két művet Kodály Zoltán pedagógiai műveiből éneklőtársakkal zeneileg igényesen előadni.
Ismerje a kvintkört.
Tudjon könnyű egy– vagy kétszólamú modális részletet hallás után leírni. Tudjon harmóniai fordulatokat elemezni.
Ismerje a feldolgozott zenei korszak legfontosabb stílusjegyeit, műfajait és zeneszerzőit.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással.
– A műzenei szemelvények elemzése csoportos és egyéni munkával az elsajátított stílusjegyek alapján.

8. évfolyam „A”

tagozat Fejlesztési

feladatok
– Zenei élményanyaggyűjtés a barokk kor zenéjéből.
– A stílus alapos megismerése, elsősorban J. S. Bach és G. F. Händel alkotásai alapján.
– A zenei készségek elmélyítése.
– A zenei áttekintési képesség fejlesztése.
– Nevelés az értékes zene szeretetére.

Ismeretanyag, hallásfejlesztés
– A barokk hangszeres műfajok áttekintése.
– A barokk variáció (folia, chaconne, passacaglia).
– Az oratórium.
– Barokk áriák, dalok hangszerkísérettel, duettek, kórusrészletek, korálok megszólaltatása énekléssel, memorizálással.
– A barokk harmóniafordulatok ismerete, elemzése, felismerése kottáról.
– A barokk műfajok jellegzetes stílusjegyeinek megismerése, kiemelése, megszólaltatása (komplementer ritmika és dallam; szekvencia, motorizmus, dinamika stb.).
– Az invenció és a fúga felépítésének megfigyelése, elemzése.
– Téma, szólambelépések, ellentéma. Hangnemváltások.
– Imitáció, reális, tonális válasz.
– Zenei részletek éneklése, memorizálása, megszólaltatása hangszerekkel is.
– Kánonok.
– Többszólamú énekgyakorlatok.
– Könnyű barokk dallamok lapról olvasása alkalmi hangzókkal, ábécés nevekkel.
– Zenei írás (hallás vagy kottakép memorizálása alapján) igen könnyű kétszólamú

barokk homofon és polifon műrészletek lejegyzése.

Rögtönzés
– Imitáció, reális, tonális válasz szerkesztése, rögtönzése.

Zenehallgatás
– Válogatás az ajánlott zenehallgatási anyagból a jellegzetes ritmikai, dallami, harmóniai fordulatok– műfajok, stílusjegyek hallási megfigyeléséhez.
– A barokk billentyűs hangszerek hangszínének megismerése.
– Barokk zene meghallgatása eredeti hangszerek megszólaltatásával is.

– A fúga témák belépésének megfigyelése.
– Oratórikus művekben a szereplők dramaturgiai megfigyelése.

Zenei szakkifejezések ismerete
– Barokk táncok, a szvit tételei.
– Variációk: chaconne, folia, passacaglia.
– Concertálás, concerto grosso, continuo.
– Korál.
– Mise, oratórium, kantáta, opera.
– Fúga.
– Ellentéma.
– Dux, comes.
– Modulációs irányok.
– Rokon hangnemek.
– Számozott basszus.
– Tempó– és előadási jelek: a zenei anyaghoz kapcsolódóan.

Ajánlott tananyag
Szőnyi Erzsébet: A zenei írás–olvasás gyakorlófüzetei
Simonné Sármási Ágnes – Szigetiné Horváth Zsuzsa: Zenei készségfejlesztő feladatgyűjtemény Orfeusz Hangzó zenetörténet– sorozat
Pécsi Géza: Kulcs a muzsikához
Máriássi István: Bevezetés a barokk zene világába Rajeczky Benjamin: Magyarország zenetörténete Sárosi Bálint: Zenei anyanyelvünk
Pándi Marianne: Hangversenykalauz I–III. Várnai Péter: Oratóriumok könyve
C. V. Palisca: Barokk zene.
A hét zeneműve sorozat (Szerkesztő: Kroó György) Szabolcsi Bence: Zenetörténet
Forrai Miklós: Ezer év kórusa
Bartha Dénes: A zenetörténet antológiája Nagy Olivér: Partitúraolvasás
Ádám Jenő: A dal mesterei (válogatva a kötetekből) Bertalotti: 56 solfeggio

Legányné Hegyi Erzsébet: Bach példatár II.
J. S. Bach: Négyszólamú korálfeldolgozások
Dobszay László: A hangok világa VI. kötet és
Útmutató Legányné Hegyi Erzsébet: Stílusismeret
I–II.
Legányné Hegyi Erzsébet: Énektanítás Kodály Zoltán művei
alapján Győrffy István: Korál elemzések
Nógrádi László– Papp Károlyné– Spiegel Marianna: Dallamírás III.
kötet A zenehallgatási anyag partitúrái

Ajánlott zenehallgatási anyag
Válogatás C. Monteverdi (pl. operarészlet), H. Schütz (motetta), H. Purcell, F. Couperin, J. Ph. Rameau (hangszeres művek), A. Corelli (pl. La folia), A. Vivaldi (Négy évszak), A. Scarlatti, (dalok), D. Scarlatti (hangszeres) műveiből énekes megszólaltatáshoz.
G. F. Händel: áriák, recitatívók, duettek, kórusrészletek vallásos és történelmi oratóriumokból (pl. Júdás Makkabeus, Messiás), zenekari művek témái : Vízizene)
J. S. Bach: motetta–, kantáta részletek, énekelhető hangszeres művek szemelvényei, versenyművek invenciók, fúga, szvittételek témái. (Jesu meine Freude, Parasztkantáta,

Brandenburgi versenyek, d–moll zongoraverseny, a–moll hegedűverseny, egy kétszólamú invenció, Preludium és fuga a Wohltemperiertes Klavier sorozatból, d–moll preludium és fúga, h–moll szvit).
Néhány mű Kodály Zoltán barokk kétszólamú énekgyakorlataiból.

Követelmény
Tudjon a tanuló öt barokk dallamot (témát) énekelni zeneileg igényes megszólaltatással.
Tudjon két kétszólamú barokk művet, vagy barokk jellegű énekgyakorlatot éneklőtársakkal előadni (pl. Kodály: 15 kétszólamú énekgyakorlataiból).
Tudja a barokk concertálás, imitáció, fúga, tonális és reális válasz fogalmát. Tudjon egyszerű barokk dallamot lapról énekelni, memorizálni.
Tudjon egyszerű harmóniamenetet kottaképről elemezni.
Tudja helyesen írni és kiejteni a zeneszerzők nevét, műveik címét.
Legyen képes elmélyíteni, alkalmazni új ismereteit a zenei összefüggések, formák, stílusjegyek felismeréséhez.
Legyen képes ismereteit hangszeres tanulmányaiban is alkalmazni.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással.
– A műzenei szemelvények elemzése csoportos és egyéni munkával az elsajátított stílusjegyek alapján.

9. évfolyam „A”

tagozat Fejlesztési

feladatok
– A bécsi klasszikus zene ismereteinek áttekintő ismétlése, elmélyítése.
– Élményanyaggyűjtés a romantikus zene alkotásaiból a jellegzetes stílusjegyek és műfajok, kiemelkedő zeneszerzők munkásságának megismerésével.
– A zenei készségek elmélyítése.
– A zenei áttekintési képesség fejlesztése.
– Nevelés az értékes zene szeretetére, tudatos zenehallgatásra.

Ismeretanyag és készségfejlesztés
– A klasszikus zene stílusjegyeiről, műfajairól, a zeneszerzők munkásságáról tanultak összefoglaló ismétlése.
– Klasszikus dalok, operarészletek, romantikus dalok, duettek, hangszeres darabok részleteinek éneklése kottaképről.
– A hangnemi kitérés, moduláció hallási elmélyítése: éneklése, gyakorlása szolmizálva dó– váltással.
– A hármashangzatok és a dominánsszeptim fordításainak éneklése és a hallás utáni felismerés gyakorlása.
– A szeptimhangzatok éneklése ábécés nevekkel, hangnemekben.
– A zárlattípusok éneklése felbontva memorizálása, hallás utáni felismerése.
– Az összetett autentikus zárlat megfigyelése.
– A váltóhangok, kromatika. Késleltetés, előlegezés.
– Jellegzetes alterált akkordok hangzási megfigyelése (a csoport képességei szerint).
– Jellegzetes hangközök a harmóniákban (pl. bővített szext).
– A dallam és harmónia szerves összefüggéseinek megfigyeltetése.
– Klasszikus (főként moduláló) periódusok lapról olvasása, ábécés nevekkel is.
– Könnyű hangközmenetek, hangzatmenetek éneklése, lejegyzése.

– Romantikus fordulatok, oldások hangközmenet–, illetve hangzatmenetszerű megszólaltatása – énekléssel, elsősorban ábécés nevekkel, alkalmi hangzókkal és lehetőség szerint zongorával is.
– Romantikus műdalok, duettek, tercettek, könnyű kórusművek szimfóniarészletek megszólaltatása hangszeres és énekes előadásban.(tanári közreműködéssel).
– A tercrokon fordulatok, az enharmonikus moduláció, a lebegő tonalitás hallási és kottaképi megfigyelése, éneklése, megszólaltatása kottakép alapján (hangszeren is).
– A belső hallás fejlesztése, törekvés a szolmizáció fokozatos elhagyására.
– Könnyű egy– és kétszólamú dallamok lejegyzése – mindkét stílusból – a dallamírás különböző lehetőségeivel (pl. keretes írás).
– Periódus (bővült, esetleg moduláló) lejegyzése könnyű funkciójelző basszussal (a csoport képességétől függően).
– A romantikus műfajok jellemzői.
– Zenei formák ismerete: a kiválasztott, hallgatott, feldolgozott zeneművek alapján (szimfonikus költemény, rapszódia, versenymű, nyitány, karakterdarabok jellegzetességei)

Rögtönzés:
– Periódus–előtagra utótag, esetleg moduláló utótag rögtönzése.

– Moduláló periódusok alsószólamának szerkesztése, rögtönzése.
– Hiányos dallamok kiegészítése.
– Dallamhoz kíséret szerkesztése.

Zenehallgatás
– Egy bécsi klasszikus szimfónia és egy opera (vagy oratórikus mű) feldolgozása.
– A funkciós forma– és harmóniavilág fokozatos fellazulásának megfigyelése hallás után is.
– A nemzeti romantikus zene sajátos zenei kifejezőeszközeinek megfigyelése hallás után.
– Hangszerelés, új hangszerek. A romantikus zenekar.
– Hangulatok, érzelmek kifejezése a hangszeres művekben
– Az új zenei formák megfigyelése hallás után.

Zenei szakkifejezések ismerete
– Zárlattípusok.
– Előlegezés, késleltetés.
– Álzárlatok.
– Lebegő tonalitás.
– Dalciklus.
– Szimfonikus költemény.
– Rapszódia.
– Programzene.
– Tempó– és előadási jelek: a zenei anyaghoz kapcsolódóan.

Ajánlott tananyag:
Bécsi klasszikus vokális, hangszeres, szimfonikus művek, drámai műfajok, dalok, változatos feldolgozása.
Válogatás romantikus vokális, hangszeres és szimfonikus művekből (dalok, duettek, hangszerszólók, kamaraművek, versenyművek, szimfónia, szimfonikus költemény, opera és oratorikus művek).
Szőnyi Erzsébet: A zenei írás–olvasás gyakorlófüzetei
Simonné Sármási Ágnes – Szigetiné Horváth Zsuzsa: Zenei készségfejlesztő feladatgyűjtemény Orfeusz Hangzó zenetörténet– sorozat
Legányné Hegyi Erzsébet: Stílusismeret
III. Pécsi Géza: Kulcs a muzsikához
Forrai Miklós: Duettek I–II.

Forrai Miklós: Ezer év kórusa
Forrai Miklós: Öt évszázad
kórusa
Frank Oszkár: Schubert–dalok
elemzése Frank Oszkár: Chopin
Frank Oszkár: Liszt
Agócsy László: Énekeljünk, muzsikáljunk!
Ádám Jenő: A dal mesterei (válogatva a kötetekből)
Nógrádi László – Németh Rudolf – Puster János: Szolfézs
antológia Szőnyi Erzsébet: A zenei írás–olvasás
gyakorlófüzetei

Nógrádi László– Papp Károlyné– Spiegel Marianna: Dallamírás III.
kötet Agócsy László: Szállj szép énekszó – 16 egyneműkar
Póczonyi Mária: Romantikus
harmóniák Győrffy István: Dallamírási
feladatok Pándi Marianne:
Hangversenykalauz I–III.
A hét zeneműve sorozat (Szerkesztő: Kroó
György) A zenehallgatási anyag partitúrái.

Ajánlott zenehallgatási anyag
L. Beethoven (zongoraszonáták, versenyművek),
F. Schubert (dalok, szimfóniák),
F. Mendelssohn (dalok, duettek, Lieder ohne Worte), R. Schumann (dalok, duettek, zongoraverseny),
J. Brahms (dalok, versenyművek),
F. Chopin (zongoraművek), H. Berlioz (Fantasztikus szimfónia), Liszt Ferenc (zongoraversenyek, rapszódiák, szimfonikus költemények),
R. Wagner, G. Verdi, Erkel Ferenc (operarészletek),
M. Muszorgszkij (Egy kiállítás képei), P. I. Csajkovszkij (1812 nyitány), B. Smetana (Moldva),
A. Dvořák (Új világ szimfónia), G. Mahler (egy szimfónia tétel), R. Strauss (Till Eulenspiegel).

Követelmény
Tudjon a tanuló öt bécsi klasszikus és romantikus dallamot stílusosan, zeneileg igényesen előadni.
Tudjon két romantikus duettet vagy kórusrészletet éneklőtársakkal megszólaltatni. Ismerje a romantikus stílus főbb műfajait és azok jellemzőit
Ismerje fel kottakép alapján a modulációs irányokat.
Ismerje a szeptimakkordokat alaphelyzetben, valamint a dominánsszeptim fordításait. Tudjon igen könnyű romantikus dallamot lapról olvasni, memorizálni és lejegyezni.
Ismerje és tudja helyesen írni és kiejteni a romantikus zeneszerzők nevét és főbb műveik címét. Legyen képes elmélyíteni, alkalmazni új ismereteit a zenei összefüggések, formák, stílusjegyek felismeréséhez.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással.
– A műzenei szemelvények elemzése csoportos és egyéni munkával az elsajátított stílusjegyek alapján.

10. évfolyam „A”

tagozat Fejlesztési

feladatok
– Élményanyaggyűjtés a XX. század zenéjéből.

– Ismerkedés a XX. század zenéjének főbb irányzataival, stílusjegyeivel, néhány kiemelkedő zeneszerző alkotásával.
– A zenei áttekintési képesség fejlesztése.
– Az „értő” zenehallgatás kialakítása.

Ismeretanyag és készségfejlesztés
– Énekelhető egy és többszólamú szemelvények feldolgozása kottakép alapján énekléssel, alkalmi hangzókkal, ábécés nevekkel (különös figyelemmel Kodály Zoltán többszólamú énekgyakorlataira és Bartók Béla Mikrokozmosz füzeteiből néhány darab (részlet)
megszólaltatására).
– Dallamvariánsok, dallamfordítások megfigyelése, éneklése.
– A tonalitás fogalmának változásai.
– A kitüntetett szerepű funkciók elhalványulása és megszűnése.
– Bitonalitás, politonalitás.
– Néhány XX. századi skála és akkordformáció megfigyelése, éneklése, ismerete a csoport képességei szerint)
– Az egészhangúság, az akusztikus skála, a dodekafónia, a skálamodellek fogalmának elsajátítása.
– Az aleatória, a hangfürt (cluster) fogalma.
– Clusterek megszólaltatása énekléssel, hangszerekkel.
– Az aranymetszés megfigyelése.
– Könnyű Bartók– és Kodály–dallamok lejegyzése keretes vagy folyóírással (vagy memorizálás alapján).
– A belső hallás folyamatos továbbfejlesztése: a hangköz és hangzathallás erősítése a XX. századi művek megszólaltatásához.

Rögtönzés
– A XX. századi komponálási technikák kipróbálása énekléssel és hangszerek bevonásával.
– Reihe, hangfürtök komponálása.
– Skála modellek szerkesztése.

Zenehallgatás
– A különböző irányzatok főbb zenei jegyeinek megfigyelése.
– A XX. századi zene partitúráinak megismerése.

Zenei szakkifejezések ismerete
– Tonalitás, atonalitás, bitonalitás, politonalitás,
– Akusztikus és egészhangú skála. Dodekafónia. Reihe.
– Skálamodellek.
– Téma. Fordítások: tükör, rák, ráktükör.
– Tengely, polaritás, értelmezés a kvintkörön.
– Aranymetszés.
– Komplementer technika.
– Tempó– és előadási jelek: a zenei anyaghoz kapcsolódóan.

Ajánlott tananyag
Énekes megszólaltatásra, elemzésre alkalmas szemelvények válogatása a XX. század

különféle irányzatainak zenéjéből;
az impresszionizmus : C. Debussy, M. Ravel, O. Respighi,
a folkloristák: Bartók Béla, Kodály Zoltán, M. de Falla, I. Sztravinszkij,
az expresszionizmus és a dodekafónia: A. Schönberg és iskolája, I. Sztravinszkij,
a neoklasszicizmus: A. Honegger, P. Hindemith, Sz. Prokofjev, I. Sztravinszkij, B. Britten,

valamint más irányzatok (C. Orff, D. Sosztakovics stb.) képviselőinek
műveiből. Szőnyi Erzsébet: A zenei írás–olvasás gyakorló füzetei
Bartók Béla: Mikrokozmosz I–
VI. Bartók Béla: kórusművek
Kodály Zoltán: 66 kétszólamú
énekgyakorlat Kodály Zoltán: 77
kétszólamú énekgyakorlat Kodály
Zoltán: Kórusművek
Frank Oszkár: Mikrokozmosz
elemzések Párkai István: Modern
kórusetűdök
Simonné Sármási Ágnes – Szigetiné Horváth Zsuzsa: Zenei készségfejlesztő
feladatgyűjtemény Nógrádi László– Papp Károlyné– Spiegel Marianna: Dallamírás III.
kötet
Orfeusz Hangzó zenetörténet–
sorozat Pécsi Géza: Kulcs a
muzsikához Frank Oszkár:
Debussy harmóniák Lendvai Ernő:
Szimmetria a zenében Lendvai
Ernő: Bartók stílusa
Kroó György: Miért szép századunk
zenéje? Kroó György: Miért szép
századunk operája? Kókai Rezső – Fábián
Imre: Századunk zenéje
A. Schönberg: A zeneszerzés alapjai
Szabó Csaba: Hogyan tanítsuk századunk
zenéjét Sárosi Bálint: Zenei anyanyelvünk
Pándi Marianne: Hangversenykalauz I–
III. Várnai Péter: Oratóriumok könyve
A hét zeneműve sorozat (Szerkesztő: Kroó
György) Szabolcsi Bence: Magyar zenetörténet
A zenehallgatási anyag partitúrái.

Ajánlott zenehallgatási anyag
Debussy: Gyermekkuckó,
Noktürnök,
M. de Falla: Háromszögletű kalap,
Kodály Zoltán: Galántai táncok, Páva variációk,
Bartók Béla: Cantata profana, Zene húros–, ütős hangszerekre és
cselesztára kórusművek (pl. Tavasz), Mikrokozmosz,
A. Honegger: Pacific 236, vagy Johanna a máglyán,
C. Orff: Carmina Burana,

Sz. Prokofjev: Klasszikus szimfónia,
I. Sztravinszkij: Le Sacre du Printemps, A tűzmadár, A katona története
B. Britten: Ceremony of Carols, Népdalfeldolgozások,
A. Schönberg: Egy varsói menekült.
Gershwin, Bernstein, Kurtág, Ligeti stb. művei.

Követelmény
Tudjon a tanuló tíz művet Bartók Béla és Kodály Zoltán műveiből (önálló énekléssel), kórusműveiből, énekgyakorlatiból (éneklő társsal, társakkal) zeneileg igényesen előadni. Tudjon három zenei részletet más XX. századi vagy kortárs zeneszerzők műveiből.
Ismerje az impresszionizmus, a folklorizmus, a dodekafónia és a neoklasszicizmus irányzatát, képviselőit és jelentősebb alkotásaikat.
Tudjon könnyű XX. századi dallamot lejegyezni.
Zenei ismereteit tudja alkalmazni zenehallgatáshoz, hangszeres darabjainak megfogalmazásához. Ismerje a legfontosabb tempó és előadási jeleket.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással.
– A műzenei szemelvények elemzése csoportos és egyéni munkával az elsajátított ismeretek, stílusjegyek alapján.

Továbbképző évfolyamok „B” tagozat

7. évfolyam „B”

tagozat Fejlesztési

feladatok
– A zenei élményanyag bővítése.
– A régi európai műzene megismerése a gregoriántól a XVI. század vokális művészetéig.
– A reneszánsz zene fénykora.
– A zenei készségek további fejlesztése, automatizálása.
– A két – (és több) szólamú éneklés zenei élményének megteremtése.
– Nevelés az értékes zene szeretetére, tudatos zenehallgatásra.
– Felkészítés zenei pályára.

Ismeretanyag, készségfejlesztés
– Gregorián dallamok éneklése szolmizálás nélkül, hangzókkal (zsoltárok, himnuszok, alleluja– dallamok).
– A gregorián mise állandó részeinek megismerése.
– Könnyű két– és háromszólamú reneszánsz kórusművek éneklése, szólamainak memorizálása belső hallás alapján.
– A modális hangsorok fogalmának, jellemzőinek ismétlése. Gyakorlás: énekléssel, hallás utáni megfigyeléssel, felismeréssel. Felépítés 4#, 4b előjegyzésig.
– A gregorián és reneszánsz kottakép (kulcsok, ütemjelzők, brevis)
– A szopránkulcs bevezetése.
– Modális többszólamúság. Kvintpárhuzam. Alaphármas párhuzamok éneklése.

– A homofon és polifon szerkesztésmód megfigyelése.
– Az imitáció, a reális és tonális válasz fogalmainak elsajátítása.
– Kodály Zoltán reneszánsz stílusban komponált pedagógiai műveinek megszólaltatása, elsajátítása.
– A reneszánsz (modális) stílusjegyek megfigyelése Kodály műveiben is: modális hangsorok alkalmazása, harmóniai jellegzetességek, formaépítkezés, a reneszánsz és a népzenei elemek összekapcsolása.
– Dallamok transzformálása különböző móduszokba.
– A hangközök hallási elmélyítése. A belső hallás további fejlesztése.
– A hangközök ismeretének bővítése az oktávon túli hangközökkel.
– Építés megadott hangokra.
– Új hangzatok: a szeptimhangzatok elsajátítása. Gyakorlása: éneklés különféle hangnemekben ábécés nevekkel, építés, felismerése kottakép alapján
– Plagális zárlatok megfigyelése, éneklése, megszólaltatása több hangnemben.

Zenei olvasás, írás
– Modális dallamok lapról olvasása, memorizálása.
– Olvasás szoprán kulcsban. Egyszerű dallamok átírása szoprán kulcsba.
– Kvintpárhuzamok, alaphármashangzat sorozatok éneklése (lejegyzése hallás után).
– Barokk idézetek lejegyzése egy– és két szólamban.
– Két– és háromszólamú reneszánsz műrészletek leírása.
– Intenzív memóriafejlesztés: témák, rövidebb zenei egységek éneklése emlékezetből.

– Jellemző hangközmenetek (oktávon túli hangközökkel is) és harmóniasorok éneklése ábécével, lejegyzés és transzponálás.
– Szeptimhangzatok és fordításaik éneklése és lejegyzése az alsó hang vagy az alaphang megadásával.

Zenehallgatás
– A gregorián és reneszánsz műfajok megismerése zenehallgatással.
– Partitúra használata.
– Gregorián mise meghallgatása, a mise állandó részeinek megfigyelése.
– Jellemző hangzások, szólammozgások követése hallás után is.
– Reneszánsz kórusművek szerkesztésmódjának megfigyelése.
– Stílusjegyek összegyűjtése.

Zenei szakkifejezések ismerete
– C– kulcsok.
– Módusz. Modális hangsorok.
– Modális harmóniai fordulatok.
– Melizma.
– Motetta, mise, carol, anthem.
– Madrigál. Korál. Zsoltár.
– A gregorián mise állandó részei: Kyrie eleison, Gloria, Credo, Sanctus és Agnus Dei.
– Plagális zárlat.
– Tempó– és előadási jelek: a zenei anyaghoz kapcsolódóan.

Ajánlott tananyag

Zenei szemelvények válogatása énekléshez a középkor egyszólamú egyházi és világi zeneműveiből.
Gregorián ének és trubadúr dallam, valamint régi modális zenei szemelvények. Válogatás az európai többszólamúság XV–XVI. századi műveiből.
Reneszánsz kórusművek, hangszeres művek.
(Válogatás Clemens non Papa, Josquin des Prés, A. Willaert, O. Lassus, G. P.Palestrina, G. Gastoldi, L. Marenzio és más szerzők műveiből).
Néhány mű Kodály Zoltán reneszánsz kétszólamú énekgyakorlataiból.
Szőnyi Erzsébet: A zenei írás–olvasás gyakorlófüzetei Orfeusz Hangzó zenetörténet–sorozat Legányné Hegyi Erzsébet: Stílusismeret
Simonné Sármási Ágnes – Szigetiné Horváth Zsuzsa: Zenei készségfejlesztő feladatgyűjtemény Forrai Miklós: Öt évszázad kórusa
Forrai Miklós: Ezer év kórusa
Fodor Ákos: Schola cantorum I–XIII. Pécsi Géza: Kulcs a muzsikához
Dobszay László: A gregorián ének kézikönyve Rajeczky Benjamin: Mi a gregorián?
Rajeczky Benjamin: Magyarország zenetörténete Sárosi Bálint: Zenei anyanyelvünk
Szendrey Janka – Dobszay László – Rajeczky Benjamin: Magyar gregoriánum Pándi Marianne: Hangversenykalauz I–III.
Várnai Péter: Oratóriumok könyve
A hét zeneműve sorozat (Szerkesztő: Kroó György) A zenehallgatási anyag partitúrái.

Követelmény

Tudjon a tanuló két gregorián dallamot, öt művet a XIV – XVI. századi vokális polifónia különböző műfajaiból, egy Bertalotti solfeggiot ének – zongora előadással, valamint két művet Kodály Zoltán zenepedagógiai műveiből előadni. Az előadás legyen stílusos, muzikális, zeneileg pontos.
Ismerje a kvintkört. Ismerje a modális hangsorokat (éneklés, felépítés, hallás utáni felismerés). Ismerje a szeptimhangzatok felépítését, tudja ábécés névvel énekelni azokat hangnemekben.
Tudjon könnyű egyszólamú modális dallamot, hangköz–, könnyű harmóniamenetet lejegyezni. Tudjon szopránkulcsban olvasni.
Ismerje a feldolgozott zenei korszakok legfontosabb stílusjegyeit és műfajait.
Tudjon önállóan (kevés tanári irányítással) elemezni az eddig elsajátított zenei formákban. Alkalmazza tudását hangszeres tanulmányaiban is.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással egyénileg és csoportosan.
– A memoriter anyagból egyéni bemutatások.

– A műzenei szemelvények elemzése csoportos és egyéni munkával az elsajátított ismeretek, stílusjegyek alapján.

8. évfolyam „B”

tagozat Fejlesztési

feladatok
– A barokk zene mélyebb megismerése. A korszak legfontosabb stílusjegyei, műfajai a korszak kiemelkedő zeneszerzőinek alkotásaiban.
– A zenei áttekintőképesség fejlesztése. A készségek automatizálása.
– Felkészítés zenei pályára.

Ismeretanyag, hallásfejlesztés
– Barokk vokális és hangszeres szemelvények éneklése szolmizálva, ábécés névvel, chiavetta használatával. Mezzo– és tenorkulcs bevezetése, elsajátítása.
– Barokk dalok, áriák, megszólaltatása hangszerkísérettel is.
– A jellegzetes barokk ritmusok kiemelése, hangoztatása, feldolgozása.
– Dominánsszeptim–fordítások, szeptimhangzatok megfordításinak elsajátítása.
– Nápolyi szext, mollból kölcsönzött akkordok megfigyelése, éneklése.
– A barokk harmóniafordulatok ismerete, elemzése, felismerése kottáról és hallás után.
– Egyszerűbb Bach–korálok harmóniai elemzése, megszólaltatása énekléssel és zongorával.
– Számozott basszus.
– A barokk műfajok jellegzetes stílusjegyeinek megismerése, kiemelése, megszólaltatása (komplementer ritmika és dallam; szekvencia, motorizmus, dinamika stb.).
– Duettek, kórusok, kánonok éneklése, memorizálása. Kétszólamú énekgyakorlatok.
– Jellegzetes barokk ritmikai és dallami fordulatok, harmóniák, formák felismerése hallás és kottakép alapján.
– A barokk szvit–tételek: allemande, courante, sarabande, gigue, menüett, polonaise, gavotte, bourrée jellegzetességei.
– Barokk variációs formák: chaconne, passacaglia, folia elemzése, témák éneklése.
– Az invenció és a fúga felépítésének megfigyelése, megismerése (elemzése).
– Téma, szólambelépések, ellentéma. Hangnemváltások.
– Imitáció, reális, tonális válasz, dux, comes fogalmai, felismerés kottaképről.
– Barokk díszítés.

Zenei olvasás, írás

– Barokk dallamok lapról olvasása alkalmi hangzókkal, ábécés nevekkel is.
– Zenei írás hallás után vagy memorizálás alapján: könnyű kétszólamú barokk homofon és polifon műrészletek lejegyzése.
– Barokk hangköz– és harmóniasor éneklése, írása, transzponálása.

Zenehallgatás
– Válogatás az ajánlott zenehallgatási anyagból a jellegzetes ritmikai, dallami, harmóniai fordulatok– műfajok, stílusjegyek hallási megfigyeléséhez.

– A barokk billentyűs hangszerek hangszínének megismerése.
– Barokk zene meghallgatása eredeti hangszerek megszólaltatásával is.
– A fúga témák belépésének megfigyelése zenehallgatással is.
– Oratorikus művekben a szereplők, a dramaturgia megfigyelése.
– Egy Bach–szvit feldolgozása
– Invenció elemzése hallás után.
– Prelúdium és fúga a Wohltemperiertes Klavier sorozatból.
– A barokk concertáló stílus megismerése (válogatás G. F. Händel vagy A. Corelli concerto grosso sorozataiból).
– Egy barokk versenymű (J. S. Bach: a–moll hegedűverseny) feldolgozása.

Zenei szakkifejezések
– Barokk variációk: Chaconne, Folia, Passacaglia.
– Concertálás. Concerto grosso. Continuo.
– Korál.
– Mise. Oratórium. Kantáta. Opera.
– Fúga.
– Ellentéma.
– Dux, comes.
– Modulációs irányok.
– Rokon hangnemek.
– Számozott basszus.
– Tempó– és előadási jelek: a zenei anyaghoz kapcsolódóan.

Ajánlott tananyag
Válogatás J. S. Bach, G. F. Händel és más barokk szerzők vokális és hangszeres műveiből énekes megszólaltatáshoz és zenehallgatáshoz.
G. F. Händel: áriák, recitatívók, duettek, kórusrészletek vallásos és történelmi oratóriumokból (pl. Júdás Makkabeus, Messiás), zenekari művek témái (Vízizene).
J. S. Bach: motetta–, kantáta részletek, énekelhető hangszeres művek szemelvényei, versenyművek invenciók, fúgák, szvittételek témái.
(Jesu meine Freude, Parasztkantáta, Brandenburgi versenyek, d–moll zongoraverseny, a–moll hegedűverseny, egy kétszólamú invenció, Preludium és fuga a Wohltemperiertes Klavier sorozatból, d–moll preludium és fúga, h–moll szvit).
Néhány mű Kodály Zoltán barokk kétszólamú énekgyakorlataiból. Szőnyi Erzsébet: A zenei írás–olvasás gyakorlófüzetei
Simonné Sármási Ágnes – Szigetiné Horváth Zsuzsa: Zenei készségfejlesztő feladatgyűjtemény Orfeusz Hangzó zenetörténet– sorozat
Győrffy István: Korál elemzések Pécsi Géza: Kulcs a muzsikához
Máriássi István: Bevezetés a barokk zene világába Pándi Marianne: Hangversenykalauz I–III.
Várnai Péter: Oratóriumok könyve
A hét zeneműve sorozat (Szerkesztő: Kroó György)

C. V. Palisca: Barokk zene.
Szabolcsi Bence:
Zenetörténet Forrai Miklós:
Ezer év kórusa
Bartha Dénes: A zenetörténet
antológiája Nagy Olivér:
Partitúraolvasás
Ádám Jenő: A dal mesterei (válogatva a
kötetekből) Bertalotti: 56 solfeggio
Legányné Hegyi Erzsébet: Bach példatár I–II.
J. S Bach: Négyszólamú korálfeldolgozások
Dobszay László: A hangok világa VI. kötet és
Útmutató Legányné Hegyi Erzsébet: Stílusismeret
I–II.
Legányné Hegyi Erzsébet: Énektanítás Kodály Zoltán művei
alapján Szőnyi Erzsébet: A zenei írás–olvasás gyakorlófüzetei
A zenehallgatási anyag partitúrái.

Ajánlott zenehallgatási anyag
Prelúdium és fúga a Wohltemperiertes Klavier sorozatból.
A barokk concertáló stílus megismerése (válogatás G. F. Händel vagy A. Corelli concerto grosso sorozataiból).
Egy barokk versenyműű (J. S. Bach: a–moll hegedűverseny) feldolgozása.

Követelmény
Tudjon a tanuló tíz barokk dallamot, két művet Kodály Zoltán pedagógiai műveiből – zeneileg stílusosan, pontosan, muzikálisan megszólaltatni.
Tudjon egy Bach–korált zongorázni, elemezni.
Ismerje fel a legfontosabb barokk műfajokat hallás és kottakép alapján is.
Tudjon lejegyezni barokk dallamot funkciós basszussal, illetve imitációs kétszólamú barokk idézetet.
Tudjon egyszerű harmóniamenetet lejegyezni, memorizálni, transzponálni, elemezni. Legyen gyakorlata a szopránkulcs olvasásában.
Legyen képes ismereteit, készségeit alkalmazni zenei olvasásban, írásban, elemzésben.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással egyénileg és csoportosan.
– A memoriter anyagból egyéni bemutatások.
– A műzenei szemelvények elemzése csoportos és egyéni munkával az elsajátított ismeretek, stílusjegyek alapján.

9. évfolyam „B”

tagozat Fejlesztési

feladatok
– A bécsi klasszikus zene ismereteinek áttekintő ismétlése, elmélyítése.

– Élményanyaggyűjtés a romantikus zene alkotásaiból a jellegzetes stílusjegyek és műfajok, kiemelkedő zeneszerzők munkásságának megismerésével.
– A zenei készségek elmélyítése, automatizmusa.
– A zenei áttekintési képesség fejlesztése.
– Nevelés az értékes zene szeretetére, tudatos zenehallgatásra.

Ismeretanyag, készségfejlesztés
– A klasszicizmus legfontosabb ritmikai, dallami, harmóniai és formai sajátosságai.

– Klasszikus dalok, operarészletek, romantikus dalok, duettek, hangszeres darabok részleteinek éneklése kottaképről.
– A hangnemi kitérés, moduláció hallási elmélyítése: éneklése, gyakorlása szolmizálva dó– váltással, majd ábécés nevekkel.
– A hármashangzatok és a dominánsszeptim fordításainak éneklése (hangnemekbe helyezve) és a hallás utáni felismerés gyakorlása.
– A szeptimhangzatok éneklése ábécés nevekkel, hangnemekben.
– A szabályoktól eltérő felépítésű periódusok elemzése.
– A klasszikus zenére jellemző hangköz–, hangzatmenetek éneklése és lejegyzése.
– Két– és háromtagúság, da capo forma, rondóforma, variációs forma, szonátaforma ismétlése, az ismeretek elmélyítése.
– Könnyebb Bartók– és Sztravinszkij–dallamok és egyéb XX. századi műrészletek éneklése, írása.
– Tájékozódás 7#, 7b előjegyzésig, hangnemek, hangnemi rokonságok.
– Moduláció a domináns, szubdomináns és párhuzamos hangnembe, éneklése megfelelő dó– váltással és ábécés névvel.
– Az összetett autentikus zárlat megfigyelése.
– Kadenciák éneklése ábécés névvel, zongorázása, transzponálása.
– Funkciós kísérőszólam improvizálása.
– Hármashangzatok, szeptimhangzatok, dominánsszeptim, szűkített szeptim – ezek fordításai, éneklése, hangnembe helyezése.
– Fentiek megfigyelése, használata a funkciós akkordok, harmóniai menetek árnyaltabbá tételében.
– A klasszikus zene funkciós rendje.
– Klasszikus periódusok (a szabályostól eltérő felépítésű, moduláló) éneklése, lejegyzése funkciós basszussal.
– A klasszikus zene harmónia–, funkció– és formarendjének fellazulása.
– Az alteráció, kromatika, enharmónia, távolabbi modulációk megfigyelése éneklése, értelmezése.
– Lebegő tonalitás, atonalitás.
– Tercrokon hangnemek.
– Mellékdominánsok, nónakkordok.
– Az alt és baritonkulcs bevezetése.
– Az új, jellegzetes romantikus dallami, harmóniai fordulatok megfigyelése, éneklése, felismerése.
– Szemelvények a romantikus zeneszerzők vokális és hangszeres darabjaiból, éneklés szolmizálva, ábécével, alkalmi hangzóval, megszólaltatás zongorán is.
– Dalok éneklése saját zongorakísérettel.
– Duettek, kórusművek.

– Romantikus dallamok lejegyzése.
– A romantikus zene műfajainak megismerése (szimfonikus költemény, ballada, fantázia, impromtu, scherzo, capriccio, romantikus szonáta, versenymű, dalciklus).

Zenei
szakkifejezések
Zárlattípusok.
Mellékdomináns.
Nónakkord. Előlegezés,
késleltetés.
Álzárlatok.
Lebegő
tonalitás.
Dalciklus.
Szimfonikus költemény.
Ballada, fantázia, impromtu,

scherzo, capriccio,
rapszódia. Programzene.
Tempó– és előadási jelek: a zenei anyaghoz kapcsolódóan.

Ajánlott tananyag
Válogatás a romantika mestereinek vokális, hangszeres és szimfonikus műveiből. Válogatás Schubert dalaiból, kamaraműveiből.
A nemzeti romantika képviselőinek zenéje, műfajainak gazdag változatossága (Liszt Ferenc, G. Verdi, R. Wagner, J. Brahms, R. Schumann,
F. Chopin, A. Dvořák, M. Muszorgszkij és
mások). Szőnyi Erzsébet: A zenei írás–olvasás
gyakorlófüzetei
Simonné Sármási Ágnes – Szigetiné Horváth Zsuzsa: Zenei készségfejlesztő feladatgyűjtemény Orfeusz Hangzó zenetörténet– sorozat
Forrai Miklós: Duettek II.
Forrai Miklós: Ezer év
kórusa
Forrai Miklós: Öt évszázad kórusa
Agócsy László: Énekeljünk, muzsikáljunk!
Ádám Jenő: A dal mesterei (válogatva a kötetekből)
Nógrádi László – Németh Rudolf – Puster János: Szolfézs
antológia Agócsy László: Szállj szép énekszó – 16
egyneműkar
Legányné Hegyi Erzsébet: Stílusismeret
III. Frank Oszkár: Schubert–dalok
elemzése Frank Oszkár: Chopin
Frank Oszkár: Liszt
Pécsi Géza: Kulcs a muzsikához
Pándi Marianne: Hangversenykalauz I–
III. Várnai Péter: Oratóriumok könyve

A hét zeneműve sorozat (Szerkesztő: Kroó
György) Szabolcsi Bence: Zenetörténet
Simonné Sármási Ágnes – Szigetiné Horváth Zsuzsa: Zenei készségfejlesztő
feladatgyűjtemény Orfeusz Hangzó zenetörténet– sorozat
Legányné Hegyi Erzsébet: Stílusismeret
III. Forrai Miklós: Duettek I–II.
Forrai Miklós: Ezer év kórusa
Forrai Miklós: Öt évszázad
kórusa
Agócsy László: Énekeljünk, muzsikáljunk!
Ádám Jenő: A dal mesterei (válogatva a kötetekből)
Nógrádi László – Németh Rudolf – Puster János: Szolfézs
antológia Szőnyi Erzsébet: A zenei írás–olvasás
gyakorlófüzetei
Agócsy László: Szállj szép énekszó – 16
egyneműkar Póczonyi Mária: Romantikus
harmóniák

Ajánlott zenehallgatási anyag
L. Beethoven (zongoraszonáták, versenyművek),
F. Schubert (dalok, szimfóniák),
F. Mendelssohn (dalok, duettek, Lieder ohne Worte), R. Schumann (dalok,
duettek, zongoraverseny),
J. Brahms (dalok, versenyművek),
F. Chopin (zongoraművek), H. Berlioz (Fantasztikus szimfónia), Liszt
Ferenc (zongoraversenyek, rapszódiák, szimfonikus költemények),
R. Wagner, G. Verdi, Erkel Ferenc (operarészletek),
M. Muszorgszkij (Egy kiállítás képei), P. I. Csajkovszkij (1812 nyitány),

B. Smetana (Moldva), A. Dvořák (Új világ szimfónia), G. Mahler (egy szimfónia
tétel), R. Strauss (Till Eulenspiegel).

Követelmény
Tudjon a tanuló öt romantikus és XX. századi dallamot (téma, idézet), két–két romantikus
és XX. századi többszólamú művet stílusosan, muzikálisan megszólaltatni.
Tudjon két–három Bertalotti solfeggiot ének–zongorás előadással
megszólaltatni. Két–három Bach–korált zongorázni, elemezni.
Ismerje a romantikus zene legfontosabb stílusjegyeit, műfajait, irányzatait.
Legyen képes ismereteit, készségeit alkalmazni zenei olvasásban, írásban, elemzésben.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással
egyénileg és csoportosan.
– A memoriter anyagból egyéni bemutatások.
– A műzenei szemelvények elemzése csoportos és egyéni munkával az elsajátított
ismeretek, stílusjegyek alapján.

10. évfolyam „B”

tagozat Fejlesztési

feladatok
– Élményanyaggyűjtés a XX. Század zenéjéből.
– Ismerkedés a XX. Század zenéjének főbb irányzataival (impresszionizmus, expresszionizmus,
– folklorizmus, neoklasszicizmus), stílusjegyeivel, néhány kiemelkedő zeneszerző alkotásaival.
– A zenei áttekintési képesség fejlesztése
– Emeltszintű felkészítés zenei pályára.

Ismeretanyag, készségfejlesztés
– Énekelhető egy– és többszólamú szemelvények feldolgozása kottakép alapján énekléssel, alkalmi hangzókkal, ábécés nevekkel (különös figyelemmel Kodály Zoltán többszólamú énekgyakorlataira és Bartók Béla Mikrokozmosz füzeteiből néhány darab (részlet)
megszólaltatására).
– Dallamvariánsok, dallamfordítások megfigyelése, éneklése. Tükör, rák és ráktükör fordítások.
– Énekelhető szemelvények a XX. Század többszólamú műveiből. (A könnyebb művek éneklése alkalmi hangzókkal, ábécés nevekkel.)
– Dalok éneklése saját zongorakísérettel.
– Könnyű kórusművek megszólaltatása.
– XX. Századi művekből ritmusok megszólaltatása memorizálása, leírása
– A tenorkulcs bevezetése.
– Alteráció, kromatika, enharmónia megfigyelése a művekben.
– Moduláció távolabbi hangnemekbe.
– Lebegő tonalitás, atonalitás.
– Egészhangú skála. Akusztikus hangsor.
– Modellskálák és egyéb skálaformációk.
– Modális sorok, pentaton és egészhangú hangsorok, akusztikus skála,
– 1:2, 1:3, 1:5 modellskála éneklése.
– Polimodális alterációk.
– Dodekafónia.
– Szeptimakkordok fordításai, alterált akkordok: mellékdominánsok, szűkített szeptim– és bővített szextes akkordok, nónakkordok megfigyelése kottakép alapján művekben, hangzatfűzésekben. Gyakorlása különböző hangnemekben.

– Alfa–akkordok.
– Tengelyrendszer, polaritás, aranymetszés megfigyelése, fogalmai.
– Jellegzetes dallami, harmóniai fordulatok felismerése a XIX. és a XX. századi zeneszerzők alkotásaiban.
– Romantikus, valamint XX. századi dallamrészletek olvasása, memorizálása.
– Reihe sorok megszólaltatása. Lejegyzése hallás után.
– Romantikus és XX. századi dallamok lejegyzése.

Zenei szakkifejezések ismerete
– Tonalitás, atonalitás, bitonalitás, politonalitás.
– Akusztikus hangsor, egészhangú skála. Dodekafónia. Reihe.
– Skálamodellek.
– Témafordítások: tükör, rák, ráktükör.
– Tengely, polaritás.
– Aranymetszés.
– Komplementer technika.
– Tempó– és előadási jelek: a zenei anyaghoz kapcsolódóan.

Ajánlott tananyag
Énekes megszólaltatásra, elemzésre alkalmas szemelvények válogatása a XX. század különféle irányzatainak zenéjéből
az impresszionizmus : C. Debussy, M. Ravel, O. Respighi,
a folkloristák: Bartók Béla, Kodály Zoltán, M. de Falla, I. Sztravinszkij,
az expresszionizmus és a dodekafónia: A. Schönberg és iskolája, I. Sztravinszkij,
a neoklasszicizmus: A. Honegger, P. Hindemith, Sz. Prokofjev, I. Sztravinszkij, B. Britten valamint más irányzatok (C. Orff, D. Sosztakovics stb.) képviselőinek műveiből.
Kiegészítőanyag: J.S.Bach korálok, Bertalotti solfeggiok, Kodály Zoltán pedagógiai művei. Szőnyi Erzsébet: A zenei írás–olvasás gyakorló füzetei
Bartók Béla: Mikrokozmosz I–
VI. Bartók Béla: Kórusművek
Kodály Zoltán: 66 kétszólamú énekgyakorlat Kodály Zoltán: 77 kétszólamú énekgyakorlat Kodály Zoltán: Kórusművek
Párkai István: Modern kórusetűdök
Simonné Sármási Ágnes – Szigetiné Horváth Zsuzsa: Zenei készségfejlesztő feladatgyűjtemény Pécsi Géza: Kulcs a muzsikához
Orfeusz Hangzó zenetörténet– sorozat
Kroó György: Miért szép századunk zenéje? Kroó György: Miért szép századunk operája? Kókai Rezső – Fábián Imre: Századunk zenéje Pándi Marianne: Hangversenykalauz I–III. Várnai Péter: Oratóriumok könyve
A hét zeneműve sorozat (Szerkesztő: Kroó György) Lendvai Ernő: Szimmetria a zenében
Lendvai Ernő: Bartók stílusa
Orfeusz Hangzó zenetörténet– sorozat Frank Oszkár: Debussy harmóniák Frank Oszkár: Mikrokozmosz elemzések
A. Schönberg: A zeneszerzés alapjai
Szabó Csaba: Hogyan tanítsuk századunk zenéjét Sárosi Bálint: Zenei anyanyelvünk
Szabolcsi Bence: Magyar zenetörténet

A zenehallgatási anyag partitúrái.

Ajánlott zenehallgatási anyag
C. Debussy: Gyermekkuckó,
Noktürnök, Kodály Zoltán: Galántai
táncok,
Bartók Béla: Cantata profana, Zene húros–, ütős hangszerekre és cselesztára,
Kórusművek, Mikrokozmosz,
A. Honegger: Pacific 236, Johanna a máglyán,
C. Orff: Carmina Burana,
Sz. Prokofjev: Klasszikus szimfónia,
I. Sztravinszkij: Le Sacre du Printemps,
B. Britten: Ceremony of Carols, Népdalfeldolgozások.

Követelmény
Tudjon a tanuló öt művet Bartók Béla és Kodály Zoltán műveiből önállóan – kórusműveiből, énekgyakorlataiból éneklőtársakkal zeneileg igényesen előadni.
Tudjon két zenei részletet a XX. század vagy kortárs zeneszerzők műveiből.
Ismerje az impresszionizmus, a folklorizmus, a dodekafónia és a neoklasszicizmus irányzatát, képviselőit és jelentősebb alkotásaikat.
Tudjon könnyű XX. századi dallamot
lejegyezni. Legyen gyakorlata a C–kulcsok
olvasásában.
Ismerje a könnyebb XX. századi skála– és
akkordformációkat. Ismerje a zenei szaknyelv
legfontosabb kifejezéseit.
Legyen igényes, nyitott az értékes zene befogadására.
Legyen képes ismereteit, készségeit alkalmazni zenei olvasásban, írásban, elemzésben. Zenei ismereteit tudja alkalmazni zenehallgatáshoz, hangszeres darabjainak megfogalmazásához is.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással egyénileg és csoportosan.
– A memoriter anyagból egyéni bemutatások.
– A műzenei szemelvények elemzése csoportos és egyéni munkával az elsajátított ismeretek, stílusjegyek alapján.

Követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

„A” tagozat
Ismerje és tudja alkalmazni – az alapfokon tanultakon túl – a zenehallgatási anyagban, hangszeres darabjaiban és a tanult készségfejlesztési anyagban előforduló ritmuselemeket és – képleteket.
Ismerje a dallamhangok szerepét, tudja ezeket zeneileg értelmezni (melizma, főhang, váltóhang, átmenőhang– késleltetés stb.)

Rendelkezzék biztos tájékozódó képességgel a relatív és abszolút rendszerben 7#, 7b– előjegyzésig.
Tudja a művek hangnemét megállapítani. Ismerje
– a kvintkört,
– a hétfokú hangsorokat.
Ismerje
– az egészhangú skálát,

– az akusztikus hangsort,
– a modellskálákat.
– a hármashangzatok és fordításaik valamint a négyeshangzatok felépítését
– a dominánsszeptim hangzat fordításait (oldásokkal). Ismerje fel a funkciókat hallás után,
– a hangnemi kitérést és modulációt – kottakép alapján.
– a romantika hangzásvilágának jellegzetességeit: alterációk, tercrokonság. Ismerje
– a tonalitás felbomlásának elvét,
– a bi– és a politonalitást,
– a Reihe– t.
Tudja
– a dodekafónia,
– az aranymetszés,
– a cluster fogalmát.
Legyen ismerete a legfontosabb zenei szerkesztésmódokról.

Rendelkezzék zenetörténeti áttekintő képességgel.
Ismerje a zenei korokhoz kapcsolódó legfontosabb zenei formákat és műfajokat. Ismerje fel a főbb zenetörténeti korok stílusjegyeit, jellemző műfajait, formáit. Tudja ezeket néhány társművészeti alkotással összekapcsolni.

Tudjon hallás után lejegyezni
– könnyű klasszikus periódust, funkciót jelző basszussal,
– könnyű romantikus dallamot, vagy szemelvényt.
– lapról olvasni a fentiek nehézségi fokának megfelelő dallamot. Ismerje a zenei szaknyelv legfontosabb kifejezéseit.
Az általános követelményeken túl Rendelkezzék a tanuló
– olyan zenei áttekintőképességgel, melynek birtokában önállóan meg tudja oldani a képesség– készség szintjének megfelelő zenei feladatokat,
– kialakult zenei ízléssel és ítélő képességgel.
Tudja a tanuló a megszerzett tudását mind a zeneművek elemzésében, mind hangszeres előadásában önállóan, tudatosan alkalmazni.

„B” – tagozat
Rendelkezzék a tanuló az általános követelményeken túl:
– a zenei tanulmányok folytatásához szükséges kiművelt hallással, zenei ismeretekkel és biztos zenei memóriával,
– olyan szintű tudással, mely zenei képességeivel együtt alkalmassá teszi szakirányú továbbtanulásra,
– a zenei tanulmányok folytatásához zenei elkötelezettséggel, megfelelő igényes, elmélyült, aktív tanulási, gyakorlási képességgel.

Legyen képes a tanuló
– a tanult különböző stílusok ritmikai, dallami, harmóniai és formai jelenségeiben tájékozódni,
– a megszerzett tudását mind a zeneművek elemzésében, mind hangszeres előadásában önállóan, tudatosan alkalmazni.

Zenei anyag:

Tudjon a tanuló harminc népdalt stílusosan énekelni és elemezni, öt műdalt – különböző zenetörténeti stíluskorszakokból – saját zongorakíséretével előadni. A zenei anyag
megszólaltatása, előadása legyen muzikális, igényes és stílusos.
Ismerjen minden zenetörténeti korszakból két–két jelentős művet, tudja azokat formailag és harmóniailag elemezni; tudjon ezekből zenei idézetet előadni.
Tudjon éneklőtársakkal többszólamú énekgyakorlatokat, műveket előadni. Tudjon zongora–ének előadásban C–kulcsos műveket megszólaltatni.
Tudjon biztosan tájékozódni az alap– és középfokon megismert ütemfajtákban. Legyen biztos tájékozottsága a relatív és abszolút rendszerben.
Ismerje az ötfokú, a hétfokú hangsorokat, tudja ezeket az abszolút rendszerben elhelyezni és énekelni.
Tudja a hármas– és négyeshangzatokat felépíteni és adott hangnemekben elhelyezni. Ismerje fel ezek fordításait, tudja megnevezni ábécés nevekkel.
Tudjon lejegyezni
– barokk kétszólamú idézetet,
– bécsi klasszikus zenei szemelvényt,
– könnyű XX. századi dallamot.
Rendelkezzék zenetörténeti áttekintőképességgel.
Tudja a zenetörténeti, a történelmi korokat időben összekapcsolni, és társművészeti alkotásokhoz kötni.
Ismerje a zenei szaknyelv legfontosabb zenei kifejezéseit.

A művészeti záróvizsga

követelményei A vizsga részei
Írásbeli, és/vagy szóbeli vizsga
A vizsgán az iskola az alábbi feladatsort használja, vagy helyi pedagógiai programja

alapján hasonló követelményszintű feladatsort állít össze.

A vizsga tantárgya és
időtartama Szolfézs
Az írásbeli vizsga időtartama minimum 45
perc. A szóbeli vizsga időtartama minimum
10 perc.

A vizsga

tartalma Írásbeli

vizsga
„A” tagozat
1. Egyszólamú barokk vagy romantikus dallam lejegyzése. Az idézet átlagos zenei mondat/periódus hosszúságú, egyszerűbb hangnemi kitérést tartalmazhat. A tanuló számára adott a kulcs, az előjegyzés, a metrum és a kezdőhang. Az idézet nyolcszor hangozhat el.
2 Egy rövid terjedelmű barokk vagy romantikus mű elemzése.
A tanuló számára adott a mű kottaképe. Az elemzés szempontjai: a formai felépítés és a stílusra jellemző jegyek ismertetése.

„B” tagozat
1. Imitációs szerkesztésű kétszólamú barokk vagy egyszólamú romantikus dallam lejegyzése. A tanuló számára adott a kulcs, az előjegyzés, a metrum, és a kezdőhang értékkel. Az idézet nyolcszor hangozhat el.
2. Egy rövid terjedelmű barokk vagy romantikus mű elemzése.

A tanuló számára adott a mű kottaképe. Az elemzés szempontjai: a formai felépítés és a stílusra jellemző jegyek ismertetése.

Szóbeli vizsga
„A” tagozat
1. Periódus terjedelmű dallam lapról éneklése rövid átnézés után, szolmizálva vagy hangnévvel; az idézet tartalmazzon változatos ritmikai és dallami fordulatokat, hangnemi kitérést, esetleg
modulációt.
2. A vizsgázó tudjon énekelni kotta nélkül tizenöt népdalt, és ismerje azok legfontosabb jellemzőit; tudjon énekelni öt műzenei szemelvényt (társasének, hangszerkíséretes darabok a reneszánsztól a XX. századig) éneklőtársakkal, ill. hangszerkísérettel (saját kíséret nem kötelező), ebből hármat kotta nélkül, és ismerje az énekelt darabok legfontosabb jellemzőit. Kottáról a tanulónak kell gondoskodnia.

„B” tagozat
1. Periódusnyi dallam lapról éneklése – rövid átnézés után – szolmizálva vagy hangnévvel; a dallamban legyenek változatos dallami és ritmikai fordulatok, hangnemi kitérés vagy moduláció előfordulhat benne.
2. A vizsgázó tudjon énekelni kotta nélkül tizenöt népdalt, és ismerje azok legfontosabb jellemzőit; tudjon énekelni hat műzenei szemelvényt (társasének, hangszerkíséretes

darabok a reneszánsztól a XX. századig) éneklőtársakkal, ill. hangszerkísérettel (saját kíséret nem kötelező), ebből hármat kotta nélkül, és ismerje az énekelt darabok legfontosabb jellemzőit.
Kottáról a tanulónak kell

gondoskodnia. A vizsga értékelése

Az írásbeli vizsga értékelése
– A feladat helyes megoldása, a válaszok pontos, világos jelölése
– dallamírás: dallami, metrikai/ritmikai korrektség, kottaírási készség, külalak.
– Az elemzési szempontokra adott válaszok teljessége, helytállósága, a jelölések pontossága.

A szóbeli vizsga értékelése
– a választott zenei anyag élményszerű megszólaltatása
– általános zenei ismeretek (hangnemek, hangközök, akkordok, előadásmód, zenei szakkifejezések ismerete),
– zenetörténeti tájékozottság,
– stílusismeret,
– formai ismeretek,
– tájékozódás a zenei műfajok között.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök
Jó minőségű és felhangolt zongora vagy pianínó. Hangjegytábla, szemléltető anyagok, ritmushangszerek.
Megfelelő minőségű audio–vizuális berendezés (magnetofon, DVD, CD–lejátszó).
A stíluskorszakokat megfelelően bemutató, kellő számú és minőségű hangfelvétel, kotta, zenei szakkönyv.
Kötelezően választható tantárgyak 5. évfolyamtól

KAMARAZENE

Az alapfokú művészetoktatási intézményben folyó kamarazene / társasének–tanítás – különösen a nem zenei pályára készülő tanulók esetében – az oktató–nevelő munka egyik legfontosabb tevékenysége.
A kamarazenei attitűd elsajátításához szükséges, hogy a tanuló rendelkezzen olyan személyes (fizikai és érzelmi), hangszeres és vokális kompetenciákkal, melyek nélkül a közösségi zenélés hatékony elsajátítása nem képzelhető el.
A kamarazene tantárgy alá tartozik a 2 fő feletti, tetszőleges összeállítású hangszeres és/vagy vokális szólamokból álló együttes.

A kamarazene főtárgyként az alapfokú hangszeres vagy vokális évfolyamok elvégzése után, de kötelezően választható, vagy választható tantárgyként is tanulható.

A kamarazene tanítás célja feladatai

Adjon lehetőséget a zene aktív művelésére és a kamarazene–irodalom megismerésére.
Képezzen a közösségi együttmuzsikálásra érzékeny, önálló zenei elgondolással bíró, alkotó muzsikusokat.
A kamarazenéléshez nélkülözhetetlen figyelemmegosztó és alkalmazkodóképesség fejlesztésével járuljon hozzá a tanulók személyiségének, egyéniségének formálásához.
Használja ki az együttmuzsikálás közösségformáló erejét, növelje a tanulók egymás iránti felelősségérzetét, használja ki a társas muzsikálás által nyújtott biztonságérzetet a szorongó tanulók gátlásainak feloldására.
Fejlessze a zenei hallást, az intonációs készséget, alakítsa és tudatosítsa a kamarazenei hallás fontosságát.
Gyakoroltassa rendszeresen a laprólolvasást, törekedjék a zenei anyag folyamatos, kottahű, zeneileg igényes megszólaltatására.
Tanítsa meg a tanulókat tájékozódni a partitúrában.
A tananyag megválasztásával a lehetőségekhez mérten igyekezzék sokoldalú képet adni az eltérő létszámú és hangszerösszeállítású együttesekről. Törekedjen a művek által a kamarairodalomban fellelhető zenei stílusok, műfajok lehető legszélesebb spektrumából választani.
Készítse fel a tanulókat amatőr kamaraegyüttesben való közreműködésre, tegye képessé őket a kamarazene önálló művelésére, a szólamok önálló, technikailag és zeneileg igényes elsajátítására és megszólaltatására.

Fejlesztési feladatok

A kamarazene–oktatásban az évfolyamok fejlesztési követelményei a résztvevők egyéni tudásszintjétől, a hangszeres / vokális szólamok adott tanévre vonatkozó összeállításától függenek ezért minden kamaracsoportra érvényes, éves szintekre lebontott fejlesztési követelményeket nem lehet megadni.
Az alábbiakban a fejlesztési feladatokat a kamarazenélésre jellemző ismeretek és készségek szerint csoportosítva soroljuk fel, avval, hogy a képzés során ezek kialakítása és szintjének fejlesztése a képzés célja.

A társas muzsikálás gyakorlati ismeretei
– Beintés–leintés.
– Közös levegővétel és intés.
– Az „avizó” fogalma, sebességének tempó–meghatározó szerepe.
– Intés felütéssel való kezdésre.
– Lassítás, gyorsítás jelzése az intések sűrítésével, ritkításával, az alapegység megváltoztatásával.
– A kamaraegyüttes elhelyezkedésének szempontjai.

– A kottaállványok megfelelő magassága.

A kottaképre vonatkozó ismeretek
– Tájékozódási pontok: zifferek, ütemszámozás, betűjelzések.
– Generál szünet, tacet, több ütemes szünetek jelzése.
– Vi–de jel.

– A másik szólam apró kottával történő megjelenése.
– Játék partitúrából.

A hangolással, intonációval összefüggő ismeretek
– A hangolás módja az adott hangszer sajátosságaiból kiindulva
– A saját hangszer és a kamarapartnerek hangszerének hangolása. (C–hangolású illetve transzponáló jellege.)
– Transzponálás, a transzpozíció fogalma.
– A saját hangszer és a kamarapartnerek hangszerének intonációs és egyéb jellemzői.
– A saját hangszer intonációs hibáinak javítási lehetőségei (levegőmennyiség, szájtartás, kéztartás, vonótartás–módosítás, segéd– illetve tisztítófogások).
– A vokális intonációban a temperált hangszerekhez való alkalmazkodás elsajátítása
– A vokális intonáció és az adott előadóterem akusztikai kapcsolata
– Az akusztikus intonáció alapvető tudnivalói.
– A hangológép jelzései.

Ritmikai tudnivalók
– Izo és hetero ritmikus játék szólamon belül és a szólamok között A hemiola értelmezése, játékmódja.
– Ütemmutató nélküli kotta, bonyolult átkötött ritmusok, komplementer ritmusok.

A zenei stílusokra, műfajokra vonatkozó ismeretek
– A játszott művek formája, harmóniai világa
– A játszott művek elhelyezése a zenetörténetben.
– A disszonancia–konszonancia fogalma, felismerése, megvalósítása.
– Homofon zene.
– Polifon zene.
– Izoritmikus zene.
– Kánon, imitáció, fúga.
– Cantus firmus.
– Consort–muzsika.
– A leggyakoribb reneszánsz, barokk és klasszikus tánctételek, táncpárok (pavane–gaillarde, gavotte, saltarello, intrada, rigaudon, sarabande, musette, bourrée, menüett stb.).
– Ellenszólam.
– Basso continuo.
– A kamarazene–irodalom leggyakoribb műfajai: triószonáta, fúvósötös, vonósnégyes, stb.
– A kortárs zene által használt kottagrafikus jelek zenei jelentése

A kamarazenei játékkal összefüggő képességek, készségek fejlesztése
– Lapról olvasás.
– A belső hallás fejlesztése.
– intonációs készség.
– Az improvizációs készség fejlesztése (reneszánsz és barokk művekben, jazz–zenében).
– A figyelem megosztása a saját és a többi szólam, illetve az összhangzás közt.
– Alkalmazkodás a hangképzés, dinamika, karakter, stílus stb. terén.

1. évfolyam

Ajánlott tananyag

Homofon, izoritmikus táncok, korálok, egyszerű kánonok, kezdőknek szánt pedagógiai célú művek megszólaltatása.

Követelmények

A tanuló legyen képes
– megadott hangra önállóan hangolni,
– hangolni, intonálni a hangológép jelzéseinek megfelelően,
– be– illetve leintésre játékát pontosan megkezdeni (felütésre is), és befejezni,
– be– és leinteni,
– az avizó, a beintés alapján a helyes tempót azonnal felvenni,
– biztosan tempót tartani,
– intonációs hibáit javítani a tanár jelzései alapján,
– a tanár jelzései alapján hangerőben alkalmazkodni,
– homofon műben tájékozódni, hiba esetén visszatalálni.

A tanuló legyen tisztában
– saját hangszere intonációs jellemzőivel,
– a különböző ütemfajták ütemsúlyaival,
– a disszonancia–konszonancia súlyviszonyaival,
– a játszott művek stílusával, műfajával, formájával.

Az év végi vizsga anyaga
– Legalább két, rövid, különböző tempójú, karakterű műből (tételből) álló 6–8 percnyi zenei anyag

2. évfolyam

Ajánlott tananyag
Homofon, izoritmikus táncok, korálok, egyszerű kánonok, kezdőknek szánt pedagógiai célú művek megszólaltatása.

Követelmények

A tanuló legyen képes
– játék közben új tempót felvenni a partner jelzése alapján,
– lassítani–gyorsítani a partner jelzése alapján,
– tempóváltozásokat ő maga is jelezni,
– szükség esetén lebegésmentesen hangot képezni,
– legalább a hosszan álló harmóniákban, záróakkordokban önállóan intonálni a basszushoz vagy a stabil hangolású hangszerhez,
– disszonanciákat kiemelni a tanár kérésére,
– a tanár jelzése alapján szólamát – szerepének megfelelően – kiemelni vagy háttérbe helyezni,
– eltolt ritmusokat, hemiolákat stb. helyesen hangsúlyozni.

A tanuló legyen tisztában

– az együttesben szereplő hangszerek hangolásával (C–hangolású vagy transzponáló jellegével),

– a saját hangszerére jellemző intonációs hibák javítási lehetőségeivel,
– a játszott művek stílusával, műfajával, formájával.

Az év végi vizsga anyaga

– Koncertszerű, 6–8 perces, különböző tempójú és karakterű művekből (tételekből) álló műsor.

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

A tanuló legyen képes
– megadott hangra önállóan hangolni,
– hangolni, intonálni a hangológép jelzéseinek megfelelően,
– be– illetve leintésre játékát pontosan megkezdeni (felütésre is), és befejezni,
– be– és leinteni,
– az avizó, a beintés alapján a helyes tempót azonnal felvenni,
– biztosan tempót tartani,
– játék közben új tempót felvenni a partner jelzése alapján,
– lassítani–gyorsítani a partner jelzése alapján,
– tempóváltozásokat ő maga is jelezni,
– intonációs hibáit javítani a tanár jelzései alapján,
– homofon műben tájékozódni, hiba esetén visszatalálni.

A tanuló legyen tisztában
– saját hangszere intonációs jellemzőivel,
– a különböző ütemfajták ütemsúlyaival,
– a játszott művek stílusával, műfajával,
formájával. Ismerje
– a játszott kamarazenei anyag szerzőinek nevét, a művek címét, valamint tudja helyesen kiejteni és leírni azokat,

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama

Kamarazene főtárgy
„A” tagozat: minimum 10 perc

A vizsga tartalma

Két különböző stílusú és karakterű kamaramű vagy tétel koncertszerű bemutatása; Máriássy– Varasdy–Zilcz: Bevezetés a társas zenélés gyakorlatába I–II. (EMB), W. A. Mozart: Kürtduók (EMB), Kratochvil, J. K. Triók (Supraphon), Máriássy I. R. Reneszánsz művek (EMB 6974) Németalföldi mesterek művei három vagy négy hangszerre (Czidra L.) (EMB 8367 EMB 8368), Táncok és kontratáncok (Bali János szerk.) EMB14160, Kamaraének–mesterei (EMB 14058/A) nehézségi szintjén.

A vizsga értékelése

– megfelelés az előírt követelményeknek,
– helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
– hangszerkezelés,
– technikai felkészültség,
– állóképesség.
– hangképzés,
– intonáció,
– a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
– artikulációk és díszítések alkalmazása,
– helyes ritmus és tempó,
– speciális technikai elemek alkalmazása
– árnyalt dinamikák alkalmazása,
– változó tempók önállóan és együttesben,
– a vibrato helyes alkalmazása,
– előadásmód,
– alkalmazkodóképesség,
– szép, érthető szövegmondás (vokális kamarazene)

Továbbképző évfolyamok

3. évfolyam

Ajánlott tananyag

Bonyolultabb ritmikájú táncok, többszólamú kánonok, egyszerű polifon művek, népdalfeldolgozások megszólaltatása.

Követelmények

A tanuló legyen képes
– bonyolultabb átkötött ritmusokat, komplementer ritmusokat gond nélkül eljátszani,
– partitúrából játszani,
– a helyes intonációt crescendo–decrescendo során is megőrizni,
– segéd– illetve tisztítófogásokat önállóan alkalmazni,
– figyelmét megosztani a saját és a többiek szólama közt,
– saját szólamának szerepét önállóan felismerni, annak megfelelően szólamát kiemelni vagy háttérbe helyezni,
– figyelemmel kísérni az összhangzást is,

– a tanár útmutatásainak megfelelően hangképzésben, dinamikában, artikulációban stb. alkalmazkodni,
– a disszonanciákat önállóan felismerni, kiemelni és feloldani.

A tanuló legyen tisztában
– a játszott művek stílusával, műfajával, formájával,
– az együttjátszó hangszerek intonációs és egyéb jellemzőivel,
– az akusztikus intonáció alapvető tudnivalóival.

Az év végi vizsga anyaga

– Koncertszerű, legalább 8 perces, változatos, lehetőleg ciklikus művet is tartalmazó műsor.

4. évfolyam

Felhasználható tananyag

Bonyolultabb ritmikájú táncok, többszólamú kánonok, egyszerű polifon művek, népdalfeldolgozások megszólaltatása.

Követelmények

A tanuló legyen képes
– együttesével önállóan elhelyezkedni a próba illetve a koncert színhelyén, az akusztikai és egyéb körülményeket is szem előtt tartva,
– folyamatosan, kottahűen lapról olvasni,
– ütemmutató nélküli szólamban ritmikailag tájékozódni,
– minimális mértékben díszítéseket improvizálni (reneszánsz, barokk művekben, jazzben),
– polifon műben „elúszás” esetén – partitúrából játszva – visszatalálni,
– saját szólamán belül és a partnerekhez is önállóan intonálni,
– saját hangszerén önállóan tisztítófogásokat keresni és alkalmazni,
– önállóan alkalmazkodni a hangképzés, dinamika, stílus, artikuláció stb. terén,
– kb. félórányi műsort koncentráltan, koncertszerűen végigjátszani.

A tanuló legyen tisztában
– a játszott művek stílusával, műfajával, formájával.

Az év végi vizsga anyaga

– Koncertszerű, különböző stílusú művekből vagy egy hosszabb előadási darabból álló legalább 8–10 perces műsor.

5. évfolyam

Felhasználható tananyag

Szonáták, divertimentók, nehezebb polifon művek megszólaltatása.

Követelmények

A tanuló legyen képes
– készségszinten használni az elmúlt négy évben tanult ismereteket.
– irányítani a kamaracsoport játékát ill. alkalmazkodni az irányításhoz
– önállóan kijavítani ill. kijavíttatni a felmerülő intonációs problémákat
– meghallani, felismerni a tempóvétel következtében kialakuló pozitív és negatív zenei folyamatokat
– a lapról olvasott anyagban is elhelyezni a helyes artikulációt

– az adott zenemű stílusához igazodó artikuláció, hangképzés megvalósítására
– önállóan olvasni a XX.sz.– i kottaképet
– önállóan kialakítani a barokk díszítéseket
– önállóan improvizálni megadott zenei anyagra a társai szólamához alkalmazkodva

A tanuló legyen tisztában
– a játszott művek stílusával, műfajával, formájával

Az év végi vizsga anyaga

– Koncertszerű, különböző stílusú művekből vagy egy hosszabb előadási darabból álló legalább 8–10 perces műsor

6. évfolyam

Felhasználható tananyag

Szonáták, divertimentók, nehezebb polifon művek megszólaltatása.

Követelmények

A tanuló legyen képes
– teljesen önállóan alkalmazkodni a hangképzés, dinamika, stílus, artikuláció stb. terén,
– teljesen önállóan kialakítani az adott zenemű stílushű előadásához illő hangképzést, dinamikát, artikulációt stb.
– az előző évek ismeretanyagának teljesen önálló alkalmazására, „koncertszerű” lapróljátékra
– kb. félórányi műsort koncentráltan, koncertszerűen végigjátszani

A tanuló legyen tisztában
– a játszott művek stílusával, műfajával, formájával

Az év végi vizsga javasolt anyaga
– Koncertszerű, különböző stílusú művekből vagy egy hosszabb előadási darabból minimum 10 perces műsor.

Követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után

A tanuló legyen képes
– bonyolultabb átkötött ritmusokat, komplementer ritmusokat gond nélkül eljátszani,
– partitúrából játszani,
– a helyes intonációt crescendo–decrescendo során is megőrizni,
– figyelmét megosztani a saját és a többiek szólama közt,
– saját szólamának szerepét önállóan felismerni, annak megfelelően szólamát kiemelni vagy háttérbe helyezni,
– figyelemmel kísérni az összhangzást is,
– polifon műben „elúszás" esetén – partitúrából játszva – visszatalálni,
– saját szólamán belül és a partnerekhez is önállóan intonálni,
– önállóan kialakítani az adott zeneművű stílushű előadásához illő hangképzést, dinamikát, artikulációt stb.

A tanuló legyen tisztában
– a játszott művek stílusával, műfajával, formájával,
– az együttjátszó hangszerek intonációs és egyéb jellemzőivel,
– az akusztikus intonáció alapvető tudnivalóival.

Ismerje
– az egyes tételtípusok jellegzetességeit.

A művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei
A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama

Kamarazene főtárgy
„A" tagozat: minimum 10 perc

A vizsga tartalma

Két különböző stílusú és karakterű kamaraműű koncertszerű bemutatása. A játszott művek tükrözzék a 6. évfolyamon elvárható nehézségi szintet; Devienne, F. Triók Op.21, Buxtehude: Laude Sion – kantáta, Gabrielli: Five Ricercar, Mihály A.: Kis toronyzene, Scheidt, Brass quintets I–II, Locatelli Triószonáták Op.5, Haydn Divertimentók, Mozart Négykezes szonáták, Brahms: Waltzer, Kerényi: Társasének nehézségi szintjén.
A vizsgaanyagot lehet kottából játszani.

A vizsga értékelése

– megfelelés az előírt követelményeknek,
– helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
– hangszerkezelés,
– technikai felkészültség,
– állóképesség.
– hangképzés,
– intonáció,
– a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
– artikulációk és díszítések alkalmazása,
– helyes ritmus és tempó,
– speciális technikai elemek alkalmazása
– árnyalt dinamikák alkalmazása,
– változó tempók önállóan és együttesben,
– a vibrato helyes alkalmazása,
– előadásmód,
– alkalmazkodóképesség,
– szép, érthető szövegmondás (vokális kamarazene)

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

A tanulandó művek stílusának, műfajának megfelelő, jól hangolt billentyűs hangszer (zongora, csembaló, spinét, esetleg elektromos hangszer).
Kottaállványo
k.
Hangológép.
Metronóm.

Zenekar

A zenekari foglalkozások célja, hogy sajátos eszközeivel teremtsen lehetőséget az alapfokú és a továbbképző évfolyamok tanulói számára, hogy – az egyéni foglalkozásokon elsajátított tudás felhasználásával – érzelmileg gazdag, harmonikus személyiséggé válhassanak.

Ösztönözze a tanulókat, hogy a zenekari játék közben megszerzett zenei kifejezőkészséget és technikai eszközöket használják fel az egyéni hangszeres játékban is.
Hozzon létre együttműködést a tanulók tudásának
különbözőségéből. Mutasson utat a közösség erejével a toleráns
magatartásra.
Alakítsa ki a kultúra iránti nyitottságot.
Hangsúlyozza a művészetek aktív művelésének fontosságát.

A zenekari foglalkozások feladatai

A tanulók megismertetése az alapvető zenekari játékmódokkal.
A különböző zenei stílusokban használt előadói hagyományok
bemutatása. A „zenekari hallás” fontosságának alakítása,
tudatosítása.

A figyelem időtartamának és elmélyítésének (vertikális–horizontális) fejlesztése. Az egységes zenekari ritmusjáték kialakítása, tudatosítása.
Az arra alkalmas tanulók felkészítése professzionális együttesben való játékra.
A különböző hangszercsoportoknak megfelelő – a zenekari ülésmódból adódó – helyes hangszerkezelés kialakítása, egységesítése.

A zenekari munkában a fejlesztési cél és feladat az együttes fajtájától, az adott hangszer–összeállításra íródott/átírt repertoártól, valamint az együttesben résztvevők egyéni tudásszintjétől függ.
A játszandó művek kiválasztásánál fokozott figyelmet kíván az egyes részfeladatok (szólamok) megfelelő szintű megvalósítása, gondosan mérlegelve a befektetett időt, energiát, s a munka közben megőrzendő játékkedvet, mert ez alapvető feltétele az egész mű minőségi megszólaltatásának, a magasabb értékű esztétikai szint elérésének
A „klasszikus" összeállítások (vonós–, fúvószenekar) mellett a helyi igényeknek, lehetőségeknek megfelelően számtalan hangszeres összeállítás működhet eredményesen, e miatt éves szintre lebontott egységes fejlesztési követelményeket nem lehet megadni.

A megjelölt fejlesztési követelményeket elsősorban a közös zenekari játék kialakítására és fejlesztésére jellemző ismeretek és készségek szerint három csoportra bontva (összevont évfolyamok) soroljuk fel.

Kezdő 1–2. évfolyam (–14 éves
korig) Középhaladó 3–4. évfolyam (12–18 éves
kor)
Haladó 2–6. évfolyam (16–22 éves kor)

Zeneiskolánk fúvószenekarában 11-18 éves korú növendékek játszanak együtt, ezért úgy, mint a zeneiskolai énekkar tantervben az egyedi személyi, korosztályi összetétel és a különböző tudásszintek miatt nem lehet egységes, évfolyamokra lebontott követelményeket meghatározni.
A felsorolt feladatok a fejlesztési területek eredményei mindig a konkrét művek előadásában teljesülnek.

Az alant felsorolt csoportok követelményei, feladatai összevontan teljesülhetnek.

Kezdő csoport

Fejlesztési feladatok

– A helyes zenekari ülés kialakítása.
– Egymásra figyelés, alkalmazkodás.
– Hosszú és rövid hangok.
– A szólamon belüli frazeálás betartása.
– Zenekari hallásfejlesztés, többszólamúság.
– Tempóvétel, tempótartás.
– Dinamikai folyamatok kialakítása.
– A zenekari kommunikáció kialakítása (a karnagy és a zenekar, illetve a zenekari szólamok között).

Ajánlott tananyag

Fúvószenekar

Apáthy: Fúvószenekari iskola I. (Baranya Megyei Művelődési Központ) Barnes: Kis virtuóz
Csajkovszkij: Chanson triste (Népművelési Intézet, Budapest) Csajkovszkij: Diótörő – részlet (Carl Fischer New York)
Czidra: XVII. századi magyar táncok Gyermekdalok (Apáthy feld.)
Lijnshooten: Suit uit het Antwerpse Dansboek (Molenaar) Orosz album: Első lépések (Pervie Sagi) (Moszkva) Purcell: Air & Marsch (Bourne Co. New York, USA) Susato: Pavane
Wagner: Das Blasorchester I. (Pro musica Verlag Leipzig – Berlin) Watz: Acht Bläzersätze alter Meister (Rundel)
Watz: Premier (Rundel)

Vonószenekar

Decsényi: Kati dalai ((EMB Z. 8279) Decsényi: Népdal (EMB 12362) Zempléni: Zenés utazás (YFE 002)
Vivaldi: C–dúr csellóverseny (EMB Z. 12048, Z. 12049/szólamok) Vivaldi: d–moll concerto (EMB Z. 6538, Z. 6539/szólamok)
Renaissance és barokk táncok, kórusok, korálok

Gitáregyüttesek

Gitárduók kezdők számára (Mosóczi M.) „Kezdők muzsikája” (EMB 8805) 44 Könnyű duett két gitárra (Benkő D.) „Régi kamarazene” (EMB 8819)
Staak, P. van der: 9 Easy Guitar Quartets (Broekman und Peppel Amsterdam Nr. 873)

Követelmény

A különböző hangszercsoportoknak megfelelő hangszerkezelés egységesítése, a zenekari ülésmódból adódó helyes hangszertechnikai mozgások kialakítása.

Az év végi meghallgatás anyaga

– Év végi meghallgatás: 10–12 perces nyilvános bemutató.

Középhaladó csoport

Fejlesztési feladatok

– Az eddig tanult ismeretek, készségek fejlesztése, adott esetben önálló használata
– A zenekari hangzás iránti igényesség kialakítása, alkalmazása.
– Dinamikai és ritmikai folyamatok árnyalása, fejlesztése.
– A tempóvétel és –tartás differenciálódása.
– A zenekari kommunikációs lánc tudatosításának elkezdése.

Ajánlott tananyag

Fúvószenekar

Apáthy: Fúvószenekari iskola II–III. évfolyam (Baranya Megyei Művelődési Központ)
J. S. Bach: 6 Choral
(Molenaar) Balázs:
Gyermekrajzok (EMB)
Balázs: Négy kép (EMB)
Bartók: Gyermekeknek (Népművelési Propaganda Iroda, illetve Boosey &
Hawkes) Bizet – Scsedrin: „Carmen”
Cser: Csongrádi dalok
Händel: Largo (Rundel)
Händel: Lascia ch’io
piango
Haydn: Szent Antal Choral (Ph. Grosch Verlag
München) Lully: Balletto (Wilhelm Halter Verlag
Karlsruhe)
Orosz album: Első lépések II.
(Moszkva) Susato: Renaissance suite
(Rundel)
Purcell: Trombitaszó és ária (Boosey & Hawkes)
Purcell: Győzelmi ének az Arthur király című operából (Bourne Co. New York,
USA) Wagner: Das Blasorchester II. (Pro musica Leipzig – Berlin)

Vonószenekar

J. S. Bach: Bauern–Kantate (Parasztkantáta) (Peters
11693) Bartók: Erdélyi táncok (Darvas feldolg.) (EMB
Z. 4329)

Beethoven: 12 kontratánc (Breitkopf B. 253)
Csajkovszkij – Weiner: Chanson triste (EMB Z.
3202) Farkas F.: Musica Serena (EMB Z. 12615)
Farkas F.: Négy tánc a Vietórisz–kódexből (EMB Z.
5834) Händel – Maros: Kis szvit (EMB Z. 3105)

Mozart: Sinfonietta (EMB Z. 2409)
Rózsavölgyi: Első magyar társastánc (Doblinger D. 11316, 11317/szólamok) Sugár: Rondó zongorára és ifjúsági zenekarra (EMB Z. 1784)

Gitáregyüttesek

Hume,T: Két trió (EMB 13721)
Régi angol muzsika két gitárra (Mosóczi M) „Musica per chitarra" (EMB 8564) Régi francia muzsika két gitárra (Mosóczi M.) „Musica per chitarra" (EMB 8900)

Követelmény

A közös alkalmazkodás képességének kialakítása.

Az év végi meghallgatás anyaga

– Év végi meghallgatás: 15–30 perces nyilvános hangverseny.

Haladó csoport

Fejlesztési feladatok

– Az eddig tanult ismeretek, készségek további fejlesztése.
– A zenekari rubato játékmód elsajátítása.
– A zenekari kommunikációs lánc tudatos alkalmazása.

Ajánlott tananyag

Fúvószenekar

Albinoni: Adagio (Molenaar)
J. S. Bach: Prelúdium és fúga, B–dúr (Warner Bros New York)
J. S. Bach: Fantázia (William Allen Music, USA)
J. S. Bach: Sinfonia (Molenaar)
Bartók: Este a székelyeknél (Kliment)
Bartók: Erdélyi táncok (Népművelési Intézet) Bogár: Székely legényes (Népművelési Intézet) Balázs: Musica piccola (EMB)
Balázs: Előjáték (EMB)
Corelli: Adagio (Studio P/R Indiana, USA) Debussy: A kis néger
Debussy: Kis szvit
Eördögh J.: Kis nyitány (Népművelési Intézet)

Eördögh J.: Magyar nyitány (Népművelési
Intézet) Hidas: Capriccio (EMB)
Hidas: Vidám zene (EMB)

Hidas: Concertino
Hidas: Szvit
(EMB)
Hidas: Fantázia és fúga
(EMB) Hidas: Népdal szvit
III. (EMB)
Händel: Tűzijáték szvit (különféle tételek más–más
feldolgozása) Händel: Vízi zene (különféle tételek más–más
feldolgozása)
Erkel: Fegyvertánc (Népművelési Intézet, Pécs)
Kodály: Intermezzo a Háry–szvitből (Népművelési
Intézet) Kodály: Toborzó (Népművelési Intézet)
Kodály: Kállai kettős (Népművelési Intézet)
Ujj Viktor G.: Két zenekari etűd (Népművelési Intézet)
Zempléni: Változatok egy Stravinsky–téma nyomán (kézirat)

Vonószenekar

Albinoni: Sonata à Cinque (Boosey & Hawkes B&H 17393, 11663/szólamok)
J. S. Bach: Andante (Rózsavölgyi 6103, 6104)
Bartók: Két román tánc op. 5 (Rózsavölgyi
6376) Corelli: Karácsonyi concerto grosso
(Peters 11351)
Händel: Concerto grosso op. 6 no. 8 (Peters 938
HW 30) Händel: Vízizene (Dvfm 4207)

Gitáregyüttesek

Domeniceni, C.: 4 darab 4 gitárra (Edition margaux em.
4005) Farkas F.: Musique de Ugrócz (Ed. musicali
Ancona, Milano)
Joplin, S.: Ragtime – Két darab két gitárra (Fodor F.) „Musica per chitarra” (EMB 12496)

Követelmény

Önálló kamarazenekari játék kialakítása.

Az év végi meghallgatás anyaga

– Év végi meghallgatás: 25–40 perces nyilvános hangverseny

Követelmények a program elvégzése után

A tanuló ismerje meg
– a zenekar/együttes egyes részeinek különböző funkcióit,
– az alapvető zenekari játékmódokat,
– az egyes zenetörténeti stílusok és hangszerek előadói
hagyományait. Legyen képes
– szólamát helyes tempóban, dinamikában, stílusban, az adott műben a zenekar
egészében betöltött funkciója szerint eljátszani,
– a szólamon belüli és a szólamok közötti harmonikus együtt–játékra irányítani figyelmét,
– a szólambeosztáshoz igazodó új zenei anyagot lapról játszva is
megszólaltatni. Tudja alkalmazni
– az alapvető egységes zenekari játékmódhoz tartozó hangszertechnikai ismereteket,
– a zenekari hallásfejlesztés közben kialakuló figyelmet, a többszólamúságra, a
dinamikai és ritmikai folyamatok árnyalására, a tempóvétel és –tartás
differenciálására,

– a zenekari kommunikációs lánc (karnagy–zenekar, zenekari szólamok között) folyamatát.

Továbbá
A tanuló legyen képes
– felnőtt amatőr zenekarban játszani,
– részt venni önálló kamarazenekari
produkcióban. Alkalmazza tudatosan
– a zenekari kommunikációs láncot,
– a zenekari rubato játékot.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

Az együttes működéséhez szükséges hangszerek
A létszámhoz igazodva kottapultok, karfa nélküli székek.
Felvételek készítéséhez (a produkció értékeléséhez) audio– és videofelvevő és –lejátszó.

ÉNEKKAR

Az énekkar tantárgy oktatásának célja, olyan pozitív élménynyújtás, amely a tanulók zenei és közösségi élményhez juttatásával hat az emberi kapcsolatokra és ezen keresztül az egyén személyiségfejlődésére.

Az énekkar foglalkozás feladatai

Ösztönözze a tanulót a kórusirodalom, illetve a zeneirodalom
megismerésére. Fejlessze a tanulók
– hallását,
– ritmusérzékét,
– tempó– és dinamikai érzékenységét,
– hangszínek iránti igényét,
– kottaolvasási készségét,

– zenei memóriáját,
– zenei ízlését,
– stílusérzékét,
– formaérzékét,
– hangképző– és intonációs gyakorlatok segítségével a harmonikus hallását. Ismertesse meg az énekkar tagokat
– az emberi hang sajátosságaival, kifejezési lehetőségeivel a csoportos hangképzés által,
– a kórusműveken keresztül a zeneirodalom különböző stíluskorszakaival.
Tudatosítsa a tanulókban az alkalmazkodóképesség fontosságát zenei és emberi szempontból is.

A zeneiskolai énekkar tantervben az egyedi személyi, korosztályi összetétel és a különböző tudásszintek miatt nem lehet egységes, évfolyamokra lebontott követelményeket meghatározni.
A felsorolt feladatok a fejlesztési területeket spirálisan jelölik avval, hogy az eredmények mindig a konkrét művek előadásában teljesülnek.

Fejlesztési feladatok

– az aktív éneklési kedv felkeltése, az éneklési kultúra kialakítása, továbbfejlesztése.
– a együtthangzás megvalósítása, a harmonikus hallás és formaérzék fejlesztése,
– a résztvevők korosztályától, egyéni tudásától függően kánonok, két–, háromszólamú egynemű karok igényesebb három és négyszólamú művek, vegyeskari művek megszólaltatása
– hangképző és intonációs gyakorlatok a énekkar tiszta, egységes, szép hangzásának kialakítására
– a szólamok ritmikailag pontos, dallamilag hibátlan megtanulása megfelelő formálással, szövegejtéssel,
– a zene akusztikai összefüggéseinek ismeretében a tiszta intonáció énekkari gyakorlatának megvalósítása.
– kiegyenlítettség az egyes szólamok és a énekkar egésze között:
– hangszín–kultúra fejlesztése, az intonációs különbségek felismerése, javítása
– az egységes, kultúrált énekkari hangzás megteremtése.

Követelmény

Az énekkar
– tudjon a énekkarvezetővel együttműködni
– a dallamot a vezényléssel kapott instrukcióknak megfelelően formálni
– tudjon, tisztán, pontos szövegmondással, a mű érzelmi tartalmának megfelelő kifejező előadással énekelni.
– szereplés során az énekkar valamennyi tagja legyen képes képességei legjavát nyújtani

Ajánlott tananyag

Agócsy – Irsai: Énekeljünk–muzsikáljunk

Ars musica kötetek (Möseler Verlag Wolfenbüttel und Zürich) M52031–
52035 Bartók Béla kórusművei (27 egyneműkar)
Bárdos Lajos: 20 és 40
egyneműkar Bárdos Lajos:
Kicsinyek kórusa I–IV. Bárdos
Lajos: Vegyeskarok
B. Horváth Andrea: Ünnepeljünk! (Nemzeti
Tankönyvkiadó) Botka Valéria – Csányi László:
Gyermekkarok I–IV.
Chor Aktuell – Ein Chorbuch für Gymnasien (Gustav Bosse Verlag
1983) Csányi László: Gyermekkórusok kótáskönyve
Egyházi karénekeskönyv I–II. (Kiadja: Magyarországi Evangélikus Egyház
Sajtóosztálya) Eszterházy Pál: Harmonia Caelestis
Forrai Miklós: Duettek I–II.
Forrai Miklós: Ezer év kórusa
Forrai Miklós: Öt évszázad
kórusa Gastoldi: 3 balletti
Kánongyűjtemények: 25 angol
kánon Bárdos: 77 kánon
Haydn: Kánonok
Mozart: 30
kánon
Péter József: 165 kánon
Kerényi M. György: Énekiskola – Társasének
IV. Kodály Zoltán: Bicinia Hungarica I–IV.
Kodály Zoltán: Gyermek– és nőikarok

Kodály Zoltán: Vegyeskarok
Liber usualis (gregorián dallamok
gyűjteménye) Mozart: 6 noktürn
Nádasdy Kálmán: Társas énekek
Schola cantorum I–XIII. (Fodor
Ákos) Szőnyi E.: Biciniumok

Kardos Pál: Kórusnevelés,
kórushangzás Kodály Zoltán:
Énekeljünk tisztán Párkai István:
Modern kórusetűdök

Követelmények a program elvégzése után

Az *énekkar* legyen képes önálló, élményt adó
szereplésre. Tudjon
– fegyelmezetten viselkedni úgy a próbákon, mint a hangversenyeken,
– „vezénylésre” énekelni.

A *tanuló* ismerkedjék meg a kórusirodalom számos
remekművével. Tudjon jól tájékozódni a különböző

stíluskorszakokban.
Tudja
– helyes légzéstechnikával,
– tiszta intonációval,
– pontos ritmusban,
– érthető szövegmondással,
– helyes tempó– és dinamikai választással,
– művészileg kidolgozottan – stílushű formálással, szuggesztivitással – elénekelni szólamát.

Rendelkezzék
– jó kottaolvasási kézséggel,
– zenei memóriával.
Hallgassa a többi szólamot és hangszínével alkalmazkodjék hozzá, ezáltal segítve az egységes kórushangzás megteremtését.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

Megfelelő akusztikájú, hangszigetelt, szellőztethető, csoportos oktatásra alkalmas tanterem, jó minőségű, jól hangolt zongorával.
Ötvonalas tábla.
Felvételek készítéséhez és lejátszásához használható audiovizuális eszközök. Metronóm, hangvilla, kottaállvány.
Ajánlott az énekkar színpadi megjelenését emelő egységes formaruha.